

**TEZAURUL TOPONIMIC AL ROMÂNIEI.
MOLDOVA**

EDITAT CU SPRIJINUL MINISTERULUI EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Carte apărută cu sprijinul Academiei Române

Coordonatorul seriei MOLDOVA a TEZAUROLUI TOPONIMIC AL ROMÂNIEI:
DRAGOȘ MOLDOVANU
profesor universitar (Iași)
doctor în filologie

Colectivul de autori:

Daniela BUTNARU (*A–C*)
cercetător științific III
doctor în filologie

Dinu MOSCAL (*D–L*)
cercetător științific
doctor în filologie

Ana-Maria PRISACARU (*M–R*)
cercetător științific
doctor în filologie

Vlad COJOCARU (*S–Z*)
cercetător științific I
doctor în filologie

Scheme lexicografice, etimologii, revizia generală:

Dragoș MOLDOVANU
profesor universitar (Iași)
doctor în filologie

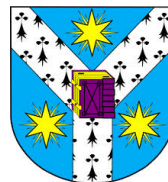
Tehnoredactor: Florentina Crucerescu

ISBN: 978-606-714-005-7 vol. 2
978-606-714-006-4, vol. 2, partea 1

© Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014
700109 – Iași, str. Pinului, nr. 1A, tel. /fax: (0232) 314947
<http://www.editura.uaic.ro> e-mail: editura@uaic.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE FILOGIE ROMÂNĂ
„ALEXANDRU PHILIPPIDE” – IASI

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI
FACULTATEA DE LITERE

TEZAUURUL TOPONIMIC AL ROMÂNIEI. M O L D O V A

V o l u m u l I I

MIC DICȚIONAR TOPONIMIC AL MOLDOVEI
STRUCTURAL ȘI ETIMOLOGIC

Partea 1
T O P O N I M E P E R S O N A L E

Sub redacția
Prof. univ. dr. Dragoș MOLDOVANU

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA”
IAȘI – 2014

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Tezaurul toponimic al României : Moldova / coord.

Dragoș Moldovanu... - Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”, 1991- vol.

Vol. 2: Mic dicționar toponimic al Moldovei (structural

și etimologic). Partea 1: Toponime personale / Daniela Butnaru,

Dinu Moscal, Ana-Maria Prisăcaru, ... - 2014. - Bibliogr. - Index. –

ISBN 978-606-714-006-4

I. Moldovanu, Dragoș (pref.)

II. Butnaru, Daniela

III. Moscal, Dinu

IV. Prisăcaru, Ana-Maria

811.135.1'373.21:913(498.3)

CUPRINS

INTRODUCERE (Prof. univ. dr. Dragoș Moldovanu)	VII
INTRODUCTION (traducere de Raluca Vârlan)	XIX
BIBLIOGRAFIE	XXXIII
ABREVIERI	LXVII
MIC DICȚIONAR TOPONIMIC AL MOLDOVEI (STRUCTURAL ȘI ETIMOLOGIC)	1
INDICE DE AFIXE	459
INDICE ANTROPONIMIC	463

INTRODUCERE

1. [*Premise*] – S-a spus că toponimia „este, pe scurt, studiul etimologic al numelor de locuri” (SKOK, T.) și că acest specific îi conferă un rol auxiliar în raport cu alte discipline lingvistice (istoria limbii, dialectologia, lexicologia) sau nelingvistice (istoria și geografia). Într-o comunicare la XIe Congrès International des Sciences Onomastiques, Sofia, 1972, intitulată *Quelques principes du dictionnaire toponymique* (publicată în română: MOLDOVANU, P.), susțineam însă că „obiectul dicționarului nostru este toponimia «în sine și pentru sine»; etimologia nu este un scop, ci doar un punct de plecare”. Prezentăm atunci proiectul unui dicționar structural, care să grupeze toponimele în câmpuri toponimice.

1.1. Considerând că „în formele sale realizate, un dicționar este, indiferent de obiect, expresia practică completă a nivelului teoretic atins de o disciplină științifică” (ib. 73), ofeream atunci o primă expunere a teoriei câmpurilor toponimice, ilustrând-o cu schema unui articol complex. Teoria și practica dicționarului structural s-au dezvoltat ulterior în timpul redactării *Dicționarului toponimic al bazinului superior al Moldovei* (în curs de definitivare), fiind preluate, în linii mari, în lucrări similare ale colaboratorilor noștri, consacrate toponimiei din bazinul superior al Bârladului (Mircea Ciubotaru) și din bazinul mijlociu al Trotușului (Vlad Cojocaru), precum și în câteva teze de doctorat, unele nepublicate (Puiu-Filip Filipescu, *Toponimia văii Zeletinului*, Iași, 1989), altele publicate (Mircea Ciubotaru, *Oronimia și hidronimia din bazinul superior al Bârladului*, Iași, 2001, teză din 1996; Vlad Cojocaru, *Toponimia văii mijlocii a Trotușului. Dinamica structurilor toponimice*, Iași, 2005, teză din 1998; Daniela Butnaru, *Toponimia bazinului hidrografic al Neamțului*, Iași, 2011, teză din 2010).

Toate aceste investigații, desfășurate de-a lungul câtorva decenii, dovedesc faptul că „structurarea toponimiei este mai amplă decât cea a lexicului comun, în sensul că rareori se pot afla toponime care să nu se încadreze într-o structură cu minimum doi termeni” (MOLDOVANU, T.C. 22). Excepțiile sunt puține: toponime minore, care nu desemnează obiecte de importanță socio-geografică recunoscută; nume vechi, care au dispărut de timpuriu, fiind substituite prin altele; nume oficiale, românești sau străine, nepotrivite cu sistemul popular de denominație (pentru care vezi MOLDOVANU, I. LIV). Lăsând la o parte aceste excepții, am susținut că „descrierea câmpurilor constituie, după noi, obiectivul principal al lexicografiei toponimice, deoarece prin subordonările pe care acestea le implică, se pretează în mod special la un tratament lexicografic ierarhizat” (id. T.C. 22).

1.2. *Micul dicționar toponimic al Moldovei, structural și etimologic* (MDTM) își propune să ofere o

imagine asupra procedeelelor de formare a toponimelor din Moldova, atât a celor românești, cât și a celor străine, din cele mai vechi timpuri până astăzi, precum și a modalităților de integrare a lor în câmpuri toponimice. El are un caracter selectiv, reținând un mic număr din inventarul enorm al toponimelor moldovenești. Condiția minimă a includerii lor în dicționar a fost aceea de a angaja în schemă și un nume de localitate. Reluând vechea clasificare etimologică a lui Petar Skok, făcută după natura denotantului, am reținut într-un prim volum toponimele personale (= formate de la nume de persoane), urmând ca un alt volum să fie consacrat toponimelor descriptive (= formate de la apelative).

Lexicografia toponimică europeană nu a produs încă dicționare structurale, ci are un caracter net intuitiv, dezvoltându-se ca simplu act mimetic al unor metode arhaice și evitând în mod constant fructificarea unor rezultate teoretice. Se amestecă nonșalant informații lingvistice și paralingvistice, cum sunt cele privind situația administrativ-teritorială a localităților, lipsite de orice relevanță toponimică. Va trebui să recunoaștem și faptul că nu toate dicționarele toponimice existente sunt și etimologice, iar dacă sunt, ignoră de cele mai multe ori principiul motivării. Etimologia unui toponim nu se reduce la descoperirea unei baze antroponimice sau lexicale, ci trebuie să justifice un raport între semnul lingvistic și obiectul (socio-) geografic (MOLDOVANU, P. 75). Cele mai multe dicționare oferă etimologii lingvistice, identificând numele de persoană sau apelativul inclus în toponim; în ce ne privește, am uzat de o amplă documentare pentru a încerca să răspundem la întrebarea „de ce se cheamă (sau s-a chemat) așa?” Este adevărat că nu întotdeauna acest lucru a fost posibil; dar aceasta este o limită a informației, iar nu a metodei de cercetare.

1.3. Microstructura lexicografică a MDTM are caracteristicile unui dicționar general explicativ. El este un dicționar general prin faptul că, în limitele unei documentări inegale, abordează numele de locuri în toate manifestările lor lingvistice: fonetică, morfologie și sintaxă. S-a avut în vedere așa-numita *difracție toponimică* (C.A. Mastrelli), dată de coexistența structurilor lingvistice simultane sub forma variantelor de nivel: diatopice (regionale, proprii graiurilor moldovenești și muntenești), diastratice (populare și oficiale, incluzând în ultima categorie și creațiile culte, ale geografilor) și diacronice (coexistența formelor vechi și noi, relevată în mod explicit sau implicit, prin cronologia atestărilor). Concurența numelor a fost avută în vedere atât în plan intralingvistic (sinonime și paronime, ultimele marcate prin indicațiile *p. conf.* „prin confuzie” și *atr. par.* „atracții paronimice” la alineatul penultim), cât și în

plan interlingvistic (calcuri, semicalcuri și corespondențe sau echivalențe, adică nume care presupun o *dublă tradiție* – cum îi spunea Gerhard Rohlfs –, apărute în condiții de bilingvism). La corespondențele străine s-a realizat o distincție suplimentară de nivel, precizându-se situațiile în care avem a face cu creații populare sau realizate la nivelul cancelariilor și stabilind impactul formelor oficiale străine asupra celor românești.

Perspectiva abordării numelor de locuri este una foarte amplă, incluzând atât faza preconstitutivă a acestora, când ele sunt prefigurate de *cvasi-definiții*, conținând un verb (de exemplu „Drumul ce merge la Copou”, ulterior *Drumul Copoului*), cât și cea posttoponimică, a *patrimoniilor* (termen preluat de la Giandomenico Serra, pentru a circumscrie o specie a formațiilor deonomastice, desemnând „numele locuitorilor de la numele locului de origine”). În interiorul acestor limite s-a acordat o mare atenție sintaxei – complet ignorată în dicționarele toponimice – urmărindu-se formele de manifestare a numelor și evoluția lor, printr-o abstractizare progresivă, de la sintagme la nume simple (de exemplu *Mănăstirea lui Adam* → *Mănăstirea Adam* → *Adamul și Mănăstirenii*) sau de la perifraze la compuse („Mănăstirea unde este hramul Sfântul Prooroc Ilie” → *Mănăstirea de la Sfântul Ilie Prooroc* → *Mănăstirea lui Sfântul Ilie Prooroc* → *Mănăstirea Sfântului Ilie* → *Mănăstirea Sântilie* sau, cu entopicul subînțeles, *Sântilie*).

MDTM este și un dicționar explicativ, deoarece depășește condiția de simplă colecție de forme a altor dicționare de profil, operând distincții și oferind explicații pentru acestea. La nivel fonetic, prima dificultate care a trebuit învinsă a fost selectarea variantelor autentice, relevante pentru pronunția numelor și pentru schimbările suferite de aceasta în timp și în spațiu. Atât repertoriile publicate până acum (TTRM, I₁₋₄) cât și bibliografia suplimentară consultată ne-au pus la dispoziție un evantai enorm de variante, care trebuiau triate după criteriul utilității lor lingvistice. Operând cu criterii complexe (frecvența, gradul de credibilitate a surselor, de acuratețe a editorilor în redarea denumirilor, probabilitatea apariției unor schimbări fonetice, concordanța lor cu formele relevate de anchetele dialectale etc.), am realizat, în alineatul penultim, o delimitare a formelor din sursele străine (grupate în paragraful „transliterații”) de cele din sursele românești, iar în cadrul acestora din urmă am separat variantele fonetice propriu-zise (abreviate: *var.*) de cele grafice (cu indicația: *scris și*), estropiate (abreviate: *def[ormări] graf[ice]*) sau paronimice (abreviate: *atr[acții] par[onimice]* și *p[rin] conf[uzie]*).

Această delimitare este o veritabilă piatră de încercare pentru lingvist, angajând în mare măsură cunoștințele sale filologice, pentru că se întâmplă nu o dată ca atestarea unei forme teoretic posibile să nu fie credibilă, deoarece apare izolat, în surse pline de greșeli de tipar, la editori neglijenți sau în documente scrise de semidocti. Ar fi fost totuși o imprudență din partea noastră dacă am fi eliminat cu totul formele nevero-

simile, considerându-le un simplu balast pentru dicționar, deoarece experiența ne-a arătat că, nu o dată, o variantă apreciată drept suspectă sau pur și simplu aberantă s-a dovedit a fi autentică, fiind confirmată de surse credibile. Chiar și transliterațiile își au importanța lor, sugerând forme etimologice, aproximând variante fonetice perfect plauzibile sau determinând chiar, uneori, mutații în aspectul fonetic românesc (cum se constată, de pildă, în cazul *Adjudului* și, destul de frecvent, în toponimia Bucovinei). Ele rămân, toate, la dispoziția specialistului, singurul capabil să discearnă, dintr-un ansamblu amorf, elementele de interes lingvistic veritabil.

Pentru publicul cu o pregătire filologică minimă, am oferit explicații complete tuturor fonetismelor considerate autentice, fie la etimologie, fie la variantele din cadrul fiecărui articol. Tehnicismul nu putea fi evitat fără a afecta calitatea lucrării. „Tratând o știință pe înțelesul nepregătiților, spunea undeva Călinescu, înseamnă a renunța la ea”. În morfologie, lăsând la o parte chestiunile de amănunt, am separat derivatele cu sufixe moționale antroponimice (nume maritale toponimizate) de cele cu sufixe moționale toponimice, motivate de necesitatea realizării unui acord cu genul termenilor geografici la care se raportează. De asemenea, am explicat prin interferența sistemelor toponimice personal și descriptiv acele toponime formate de la un nume de persoană motivat semantic cu plural direct, invocând două studii de sinteză consacrate acestei chestiuni (MOLDOVANU, L.F., id. I.S.). Aceleași studii sunt citate pentru a explica apariția desinenței de plural după un antroponim sufixat cu un sufix patronimic, dat fiind faptul că toate sufixele colective (*-ești, -ani, -ari, -oń/-oi*) s-au creat din sufixe patronimice (*-escul, -anul, -ariul, -ońul/-oiu*), iar nu din derivate adjectivale, cum cred unii istorici și lingviști (vezi *infra*, 3.2). Ca și în cazul fonetismelor, am separat cu grijă pluralele și derivatele autentice de cele neverosimile, care apar accidental în surse puțin credibile, prin confuzii sau simple deformări grafice.

Cele mai multe explicații au fost date la ultimul alineat. Ele au în vedere, în primul rând, eliminarea paretimologiilor (aparent corecte, dar lipsite de un real fundament științific, de exemplu *Broscăuți* < antroponimul *Broască*) și justificarea soluției etimologice (în funcție de primele atestări, de variantele înregistrate în documente și de pronunțiile populare contemporane sesizate prin anchete). Informațiile transcend uneori etimologia în sens strict, urmărind și clarificarea contextului istorico-lingvistic al creării toponimelor (aspecte ale simbiozei interetnice, originea antroponimelor rare – unele veritabile hapaxuri – care aruncă o lumină asupra etniei persoanelor respective) precum și așa-zisa diacronie mitică (legende etiologice, modalități de remotivare a semnului toponimic prin asociații paronimice).

Utilizarea extinsă a metodei explicative este o inovație pe care niciun alt dicționar nu a încercat să și-o asume – și aceasta din două motive. Lăsând la o parte dificultățile, uneori considerabile, ale unei operații de

acest gen, care sunt astfel evitate, se invocă specificul recunoscut al dicționarilor, considerate opere informative, iar nu propriu-zis științifice. Ele nu par a avea autonomie în raport cu disciplinele „teoretice” (gramatica descriptivă și istorică, dialectologia, lexicologia), ci au un caracter esențialmente instrumental: dicționarul este o sursă a studiilor lingvistice, fără a reprezenta prin el însuși o lucrare științifică. În al doilea rând, pentru că multe dintre explicațiile date la un articol de dicționar, cum sunt cele privind fonetica moldovenească, se repetă inevitabil la altele, care oferă situații similare. Ambele argumente nu ne-au blocat inițiativa de a transforma dicționarul într-o operă cu adevărat științifică. Insuficiența cunoștințelor obligă autorii la un efort de informare care trebuie neapărat făcut, chiar dacă produsul lexicografic s-ar lăsa așteptat. Repetițiile pot fi tolerate, pentru că un dicționar nu obligă la lectura continuă a textului, ci este o lucrare consultativă, în care fiecare cititor își caută articolele care îl interesează și pretinde ca acolo (iar nu în altă parte) să găsească toate explicațiile de care are nevoie.

2. [*Câmpurile toponimice*] – Înțelegem prin câmp toponimic o structură *sui-generis* prin care asociațiile de obiecte geografice (*designata*) dintr-o microzonă, realizate de vorbitori, se manifestă, la nivelul expresiei, prin opoziții (echipolente, privative sau graduale), fie analitice, fie sintetice (MOLDOVANU, T.C. 25). Existența câmpurilor a fost intuită de mulți toponimiști, care le-au numit uneori „familii toponimice”, similare familiilor de cuvinte (G. Giuglea); dar, ca și în lexic, acest tip de organizare trebuie reanalizat în manieră structurală.

Opozițiile angajează *conținutul* toponimelor, care, în opinia noastră, este dat de semnificatul termenului corespunzător clasei de obiecte geografice și un atribut incluzând acele asociații care permit identificarea obiectului clasei respective (ib. 13), de exemplu *Strâmtura Roșie* sau *Câmpul lui Dragoș*. Așa cum a arătat Eugenio Coseriu, identificarea înseamnă nu stabilirea identității unui obiect, ci a ipsității sale, adică a ceea ce îl individualizează între obiectele de același fel. Expresia lingvistică a clasei de obiecte geografice (altfel spus: *claselele toponimice*) este termenul geografic sau *entopic* (fr.: *endonyme*), subiacent tuturor numelor de locuri, iar asociațiile individualizante (geografice sau socio-geografice) sunt virtualități denominative, dintre care una singură transpare în forma numelui, iar celelalte se pot concretiza în sinonime. Când obiectul geografic este unic într-o microzonă, termenul entopic este suficient pentru denotație (de exemplu *Măgura*); când zona include mai multe obiecte de același fel, se adaugă determinante precum *Măgura Cailor* (pe care pășteau caii), *Măgura Vacii* (pe care pășteau vacile), *Măgura Sărată* (din care izvorăsc pâraie cu apă sărată), *Măgura Odobeștilor* (de lângă satul Odobești) etc.

2.1. Numim categorii toponimice corespondentele în plan toponimic ale categoriilor geografice, echivalente cu arhilexemele (hiperonimele) lingvistice: *cremnonim* = nume de forme de relief

negativ sau de accidente de teren (gr. *kremnós* „râpă”); *fitonim* = nume de forme de vegetație (păduri, lunci, livezi, stufării etc.); *hidronim* = nume de ape curgătoare (de la izvoare la fluvii); *hodonim* = nume de căi de comunicație și de puncte de trecere peste ape, peste drumuri sau între spațiul intravilan și cel extravilan al localităților; *horonim* = nume de ținuturi sau de moșii; *limnonim* = nume de ape stătătoare; *oiconim* = nume de unități socio-geografice (mănăstiri, sate, orașe); *oronim* = nume de forme de relief pozitiv (de la movilă la munte); *pedionim* = nume de forme de relief tabular (șesuri, câmpuri, platforme; gr. *pedion* „loc șes”); *telmatonim* = nume de mlaștini (gr. *télma*, *-atos*, „mlaștină”). Stabilirea categoriilor toponimice are o mare importanță în analiza proceselor de structurare, care se desfășoară în cadrul lor.

Relațiile dintre denotate, percepute de către denominatorii dintr-o microzonă, se reflectă prin opoziții între un *nucleu*, desemnând, în faza primară a denotației, obiectul de maximă importanță (socio-) geografică, și una sau mai multe subordonări, desemnând obiecte de importanță secundară din imediata apropiere, pe care le numim *derivate toponimice*. Conceptul de derivat toponimic se aplică atât derivatelor sintetice, similare celor lexicale (*Corod – Corozel*), cât și celor analitice sau sintagmatice, corespunzând unor referente diferite (*Aroneanul – Mănăstirea Aroneanul – Dealul Aroneanul – Podișul Aroneanul – Pârâul Aroneanul – Lacul Aroneanul – Pădurea Aroneanul*). Ca și în cazul structurilor fonologice sau lexicale, condiția de „structuri” a acestor toponime se verifică prin proba comutației: înlocuirea unor trăsături distinctive (claselele *sat*, implicit în nucleu, prin claselele *mănăstire*, *deal*, *podis*, *pârâu*, *lac*, *pădure*) produce schimbarea denotatelor.

În toponimele primare raportul denominativ are un caracter intrinsec (obiectul geografic este desemnat relevându-se o caracteristică a sa, geografică sau sociogeografică), în celelalte raportul denominativ este extrinsec (obiectele geografice sunt desemnate prin raportare la alte obiecte deja numite). În consecință, derivatele toponimice vor fi introduse în articolele dicționarului prin *definiții derivaționale*. Deși constituite după un criteriu non-lexical, acela al contiguității geografice, structurile toponimice presupun existența unor raporturi similare celor lexicale, și anume de dependență unilaterală între o constantă (nucleul) și mai multe variabile (derivatele), pe de o parte, și de dependență facultativă (constelație) între derivate.

Adaptând terminologia lui J. Kuryłowicz, vom numi opozițiile de acest fel *opoziții polare*, iar procesul de structurare – *polarizare*. În funcție de complexitatea câmpului, derivatele pot avea același rang sau ranguri diferite, marcate în schema lexicografică prin simboluri de subordonare. Numim primul tip de structură *derivare radială*, de exemplu: **I. Manoleștii** (oiconim) → **1. Dealul Manolești** (oronim) și **2. Șesul Manolești** (pedionim). Numim cel de-al doilea tip *derivare în lanț*, având ca rezultat apariția unor derivate secundare, de exemplu: **A. Poiana lui Timoftei** (fitonim) → **I. Dealul**

Timofteiului (oronim) → **1. Pârâul Timofteiului** (hidronim) → **a. Timofteiul** (oiconim); sau: **A. Bârnarul** (oronim) → **I. Pârâul Bârnarului** (hidronim) → **1. Bârnărelul** (hidronim) → **a. Bârnărelul** (oiconim). În ultimul caz, schimbarea denotatului de la **1** la **a** nu este un simplu „transfer de nume”, ci presupune o sintagmă în care termenul entopic este fie exprimat (*Cătunul Bârnărel*), fie subînțeles (de exemplu „sătenii din Bârnărel”) în cadrul unei opoziții privative subiacente. Avem a face deci cu ceea ce lingviștii Școlii de la Praga numeau *neutralizare aparentă*, iar Eugenio Coseriu *opoziiții inclusive* (prin care termenii opoziționali nu au o determinare pozitivă).

Utilizată de multă vreme în toponomastica europeană (MURET, N.L. 22) și actualizată în toponomastica românească de Gh. Bolocan (BOLOCAN, T.N. 171-179), sintagma *transfer de nume* denotă o înțelegere naivă și generatoare de confuzii a structurilor toponimice. Transferul presupune identitate în planul expresiei, pe când în cazul toponimiei avem a face cu identitate și diferență, adică cu opoziții. În sens strict, de un transfer putem vorbi doar în cazurile de *transplant toponimic*, prin care o populație emigrată aduce cu sine numele localității de origine, de exemplu *Lunca Banului*, înființat pe moșia Stăniilești de către locuitorii din satul omonim, al cărui nume se schimbă în *Lunca Veche*; sau în cazul oiconimelor bulgărești, *Grivița* și *Plevna*, transplantate în județul Galați pentru a comemora în acest fel victoriile românești împotriva turcilor din războiul de la 1877; sau în cazul oiconimelor cu valoare metaforică, precum *Roma* din județul Botoșani, asemănător prin poziția sa geografică cu capitala Italiei.

2.2. Nu toate procesele denominative existente în cadrul câmpurilor sunt structurale, manifestate prin opoziții între denotate; unele sunt non-structurale, realizându-se prin extensia sau prin restricția conținutului, adică printr-o redimensionare a denotatului.

Procesele structurale sunt următoarele:

2.2.1. Polarizarea propriu-zisă (abreviat: *p. polar.* „prin polarizare”), prin care în jurul nucleului se grupează toponime desemnând de obicei obiecte din clase geografice *diferite*, dar aflate în contiguitate relativă cu acesta. Nucleul poate fi un toponim sau un simplu *reper toponimic*, adică un obiect natural sau antropocentric izolat (de exemplu de la *Casa lui Bene*, atestată la 1490 în hotarnica mănăstirii Putna, s-au format în ucraineană hidronimul *Benia* și oronimul *Benschi*; de la *Curtea Rotopănești* s-a creat oronimul *Dealul Curții Rotopănești*; de la *Moara lui Ștefan Zugraf* s-au format hidronimul *Valea Zugravului*, limnonimul *Iazul Zugravului*, oronimul *Dealul Zugravului* și oiconimul *Zugravii*). Practic, orice toponim poate deveni nucleu. Un oiconim, precum *Stroieștii*, poate polariza un hidronim (*Pârâul Stroieștilor*), un limnonim (*Iazul Stroieștilor*), un oronim (*Dealul Stroiești*) și un hodonim (*Drumul Stroieștilor*). Invers, oiconimul poate fi polarizat de un oronim (*Dealul Șorogarilor* → *Șorogarii*), de un fitonim (*Poiana Scutarului* → *Scutarul*), de un hidronim (*Pârâul Secuiului* →

Secuienii).

În perspectivă diacronică, stabilirea direcției procesului de polarizare echivalează cu ceea ce vom numi *etimologie secundară*, diferită de *etimologia primară*, care stabilește originea nucleului unui câmp. De multe ori dicționarele toponimice extind în mod nejustificat etimologia primară la toate componentele câmpului sau le conferă acestora explicații impresioniste. Astfel, Petar Skok aprecia că numele de localități sunt mai vechi decât microtoponimele (*lieux-dits*) din jur și prezenta această constatare drept o „lege toponomastică” (SKOK, L.T. 495). În română, „legea” aceasta se poate invoca în cazul oiconimelor formate cu sufixe colective, a căror vechime este confirmată de obicei de atestările din documente. Criteriul primei atestări o infirmă însă în alte situații, care dovedesc, de pildă, că un nume de sat precum *Beleghetul* (a. 1804) este un derivat de rangul al treilea de la fitonimul *Poiana lui Beleghet* (a. 1439). Când documentele nu sunt relevante, se poate apela la criteriul compatibilității cu etimonul primar: oiconimul *Pechea* (a. 1521) este un derivat de la hidronimul *Valea Pechei* (sec. XX), deoarece modelul derivativ, cu sufixul moțional *-a*, implică un acord al numelui de persoană *Beche* cu genul termenului geografic *vale*.

Un alt criteriu, nu lipsit de importanță, este acela al competenței toponimistului, dată de cunoașterea în adâncime a sistemului popular de denotație, dobândită prin ample anchete de teren în diverse zone geografice. Astfel, în sistemul popular numele picioarelor de deal sau de munte sunt derivate de la numele dealului (muntelui), pe când în sistemul cult, creat de geografi în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, picioarele sunt desemnate uzându-se de numele pâraielor lângă care se află. După sistemul popular, uzitat în regiunea carpatică și pericarpatică, pâraiele își iau numele de la munți sau de la dealuri (de exemplu *Pârâul Petru-Vodă* de la *Muntele Petru-Vodă*); după sistemul cult, direcția derivării este inversă. Excepție de la această regulă face toponimia din zonele cu relief de cuestă, unde așa-zisele dealuri își iau numele de la ape chiar în sistemul popular (de exemplu *Dealul* și *Zarea Zeletinului* de la hidronimul *Zeletin*). După sistemul popular, numele de poieni au prioritate în raport cu acelea ale dealurilor; sistemul cult preferă derivarea în sens contrar. Departate de a fi considerate „legi”, asemenea constatări pot conferi un grad mai mare de probabilitate etimologiilor secundare atunci când adoptarea unei steme structurale nu se află sub semnul certitudinii.

Fiecare stemă presupune opțiuni ale redactorului rezultate din raționamente rareori explicitate la etimologie (de exemplu în articolul RUGINOASA²). Când stabilirea unei filiații nu a fost posibilă, s-a recurs la formula *centru de polarizare toponimică personală*. În acest caz, cuvântul-titlu este un antroponim de la care, în mod independent, s-au putut forma două sau mai multe toponime. De pildă, de la numele boierului Stanislav *Rotompan* s-au creat oronimul *Movila lui Rotompan* (a. 1423) și oiconimul *Rotompăneștii* (a.

1586), desemnând un sat aflat în apropiere. De la numele panului *Liuban* Stravici s-au format oiconimul *Ibănești* (a. 1599) și hidronimul *Ibăneasa* (a. 1429), în care sufixul *-easa* nu putea rezulta dintr-o derivare regresivă de la *-ești* (atunci ar fi avut forma *-easca*), ci este un sufix motional independent, folosit frecvent în toponimia Moldovei. Ambele toponime (*Ibănești* și *Ibăneasa*) se constituie în nuclee ale unor câmpuri toponimice, a căror amplitudine (5 derivate de la oiconim și 8 derivate de la hidronim) este o dovadă evidentă a vechimii lor. În asemenea cazuri avem a face cu câmpuri toponimice *polinucleare*, spre deosebire de câmpurile avute în vedere până acum, care sunt toate *mononucleare*.

În zone de bilingvism slavo-român s-au format, de la aceeași bază antroponimică, câmpuri polinucleare *mixte*, rezultate prin interferență lingvistică. Astfel, în bazinul mijlociu al Bistriței au apărut, de la un nume de persoană *Dragoș*, pedionimul românesc *Câmpul lui Dragoș*, atestat de timpuriu ca horonim (a. 1419), și hidronimul vechi ucrainean *Dragova* (derivat prin refacerea temei cu sufixul posesiv *-ova*, pentru a se acorda cu entopicul *dolina* „vale”). De la un antroponim **Ringo* s-au format un oiconim românesc (*Rânghilești*) și unul vechi ucrainean (*Rângăuți*), care au coexistat până în secolul al XVIII-lea ca nume ale unor moșii vecine. În zone de bilingvism româno-maghiar interferența câmpurilor a fost studiată în profunzime de către Vlad Cojocaru (COJOCARU, T.).

Așa cum am arătat (MOLDOVANU, T.C. 25-95), câmpurile de tip polarizant oferă indicii pentru reconstituirea nucleelor dispărute, care reprezintă un obiectiv important al toponimiei diacronice. Astfel, pârâul *Dragoșa* (afluent al Moldoviței) și *Dragoșinul* (afluent al Suceviței) izvorăsc de sub muntele numit Poiana Mărului (a. 1491); este de presupus că nucleul oronimic generator al câmpului va fi fost **Măgura lui Dragoș/Dragoșin*, cunoscut ca atare cu mult mai înainte, probabil de pe vremea descălecatului Moldovei. Din nou, amplitudinea câmpurilor create de la nuclee (de la *Dragoș*: 13 derivate de ranguri diferite, iar de la *Dragoșin*: 15 derivate) este un indiciu cert de vechime a acestora.

2.2.2. Diferențierea toponimică (abreviat: *p. difer. „prin diferențiere”*) este procesul prin care se desemnează, sintetic (prin afixe) sau analitic (prin sintagme), părțile unui obiect geografic denumit. Aici opozițiile toponimice se pot constitui pe baza celor lexicale, pentru că diferențierea opune denotatele corespunzătoare termenilor din *același* câmp lexemic ierarhizat. De pildă „deal” – „vârf de deal” – „culme de deal” – „coastă de deal” – „partea dinspre soare a dealului” (*Răiuțul – Vârful Răiuțului – Culmea Răiuțului – Costișa Răiuțului – Fața Răiuțului*); „curs principal” – „meandru” (*Zeletinul – Zeletinul Vechi*); „curs principal” – „afluent” (*Simila – Similișoara sau Similița, Falcăul – Fălcăuțul, Voitinelul – Voitinul*); „pârâu sec” – „pârâu cu apă” (*Similișoara Seacă – Similișoara cu Apă*); „pârâu” – „obârșia pârâului” – „gura pârâului” (*Berheciul – Obârșia Berheciului* sau

Izvorul Berheciului – Gura Berheciului, Dragoșa – Fundul Dragoșei – Gura Dragoșei); „lac” – „partea superioară” – „partea inferioară” (*Iazul Dragulea – Iazul Dragulea Mic sau Iazul Dragulea din Jos*, în opoziție privativă cu [Iazul Dragulea Mare] sau [Iazul Dragulea din Sus]); „moșie” – „hliză de moșie” (*Potropeștii–Potropița*).

Există deci un *izomorfism* între câmpurile lexicale și cele toponimice. Dar diferențierea are și un aspect pur toponimic, realizându-se prin opoziții *sui-generis* în cadrul categoriei oiconimelor. În Evul Mediu, cea mai mare frecvență o avea împărțirea dicotomică a satelor românești, deosebite după poziție. Ea avea un caracter arhaic, fiind o reflectare la nivelul proprietății a judeciilor gemelare, cărora le corespundea, după toate probabilitățile, o împărțire dicotomică a moșiei satelor (STAHL, C. III, 30). De exemplu, un sat de la obârșia Solonețului era atestat la 1415 cu mențiunea „unde au fost [juzi] Tatomir și Pârtea”; la 1531 satul se numea *Pârtești* și era localizat „unde a stat Petru Pârtea”; ulterior el se împarte în *Pârteștii de Jos* și *Pârteștii de Sus*. După Stahl, „vechile noastre sate moldovenești, în momentul în care au fost luate în primire de către domnia moldoveană, se aflau încă, în anumită măsură, într-o fază de organizare arhaică duală”, moștenită din faza societății gentilice (ib. 37).

Uneori opozițiile binare realizate după criteriul poziției devin opoziții ternare, pentru că apare un termen desemnând o poziție geografică medie: *Portarii de Jos* sau *din Vale – Portarii de Sus* sau *din Deal – Portarii de Mijloc*; *Tâmașii de Sus – Tâmașii de Jos – Tâmașii de Mijloc*. Preluând un termen al Școlii de la Praga, numim acest tip *opoziții graduale*.

Alte modalități de diferențiere a satelor sunt: după calitate (*Răusenii – Odaia Răusenilor* sau *Slobozia Răusenii, Săvenii-Târg – Săvenii-Sat*); după etnia locuitorilor (*Pralea Ungurească – Pralea Moldovenească, Murganii Bulgari – Murganii Moldovenii, Frătăuții Vechi Nemțesc – Frătăuții Vechi Românesc, Focșanii Moldovenii – Focșanii Munteni*); după mărime (*Rotileștii Mici – Rotileștii Mari*); după vechime (*Hărmăneștii Vechi – Hărmăneștii Noi*); după raportul întreg : parte (*Plotoneștii – Partea din Plotonești, Armășenii – A Treia Parte din Armășeni*, ulterior, prin brevilocvență, *A Treia Parte*); după gradul de autonomie administrativă (*Giuleștii – Cotul din Giulești*, devenit cătun al satului vecin Orțești); după comuna de care aparțin (*Frunzenii-Cândești – Frunzenii-Socea*).

Tipul dominant al diferențierii oiconimelor este însă cel după proprietari, care dobândește o extindere considerabilă în secolul al XIX-lea. De multe ori *opozițiile bilaterale* (*Voineștii Boierești – Voineștii Răzeși*) devin *opoziții complexe*, la care participă mai mulți termeni (*Șendricenii lui Gherghel – Șendricenii lui Cerchez – Șendricenii lui Gafencu, Ichimenii PISOȚCHEȘTILOR – Ichimenii Pităresei Ciolacu – Ichimenii Softei*).

Toate aceste diferențieri, anizomorfe cu cele existente în sistemul lexical, se realizează în cadrul unei microzone geografice; altele, realizate în cadrul întregii Țări a Moldovei sau în cadrul Principatelor Unite, le

numim *diferențieri omonimice* (abreviat: *difer. omon.*). Astfel, doi munți *Bârnarul*, unul situat lângă cursul mijlociu al Bistriței, iar altul lângă cursul superior se vor diferenția printr-o opoziție privativă (*Bârnarul – Bârnărelul*). Cele mai multe exemple sunt din categoria oiconimelor: *Oprișenii ot Gârcina*, în opoziție cu alte sate *Oprișeni*; *Pătrăuții pe Suceava* în opoziție cu *Pătrăuții pe Siret*; *Rădăuții-Prut* în opoziție cu *Rădăuții* de pe Suceava; *Hudeștii Mari* și *Hudeștii Mici*, situate în comune diferite, la fel ca *Stolnicenii-Prăjescu* și *Stolnicenii Hermeziului*; *Șerbeștii sub Piatra Cracăului* în opoziție cu alte sate *Șerbești*; *Piatra-Neamț* în opoziție cu *Piatra-Olt*.

Dubletele sau tripletele toponimice apărute printr-un proces de diferențiere sunt percepute uneori ca termeni ai unei *clase toponimice*. Includerea lor într-o clasă le asigură o motivare toponimică și permite *sinteza* (abreviat: *p. sint.* „prin sinteză”), manifestată de obicei printr-un plural (MOLDOVANU, L.F. 40-41). Considerate împreună, satele *Hârsova Răzeșilor*, *Hârsova Schitului* și *Hârsova lui Sion* sunt numite *Hârsovele*; *Străoanii de Jos* și *Străoanii de Sus – Străoanele*, iar *Vicovul de Sus* și *Vicovul de Jos – Vicovele*. Despărțite de gârla Milcovului, care marca granița între țările române, *Focșanii Moldovei* și *Focșanii Țării Românești* vor forma împreună *Orașele Focșanii* sau *Târgurile Focșanilor* sau *Focșanii Uniți*. Se observă de aici că sinteza se manifestă și sintagmatic, la fel ca în cazul satelor *Petia Răhtivanului*, *Petia lui Vârnav* și *Petia Ciudinesei*, numite nu numai *Petiile*, dar și *Petia Toată*.

La nivel popular, sinteza angajează și hidronimele: *Fălcăușele* sunt *Falcăul* cu afluentul său, *Fălcăușul*; *Lupele* sunt *Valea Lupa Mare* împreună cu cea *Mică*. Practic, orice serie toponimică rezultată prin diferențiere este susceptibilă de a deveni „o pluralitate gândită ca unitate” (E. Coseriu).

2.3. Non-structurale sunt procesele toponimice care duc la o redimensionare a denotatului în sens pozitiv (prin *extensie*) sau negativ (prin *restricție*). Spre deosebire de procesele structurale, care angajează realii diferite, procesele non-structurale produc o modificare de percepție asupra aceluiași obiect geografic, impunând o redefinire a toponimului corespunzător.

2.3.1. În mod frecvent, extensiile toponimice afectează hidronimele. Astfel, o opoziție primară între *Corod* (afluent al râului Bârlad) și *Corozel* (afluentul drept principal al Corodului) a fost neutralizată printr-o extensie a denotatului Corozel în două etape: mai întâi, asupra cursului inferior al Corodului, de după confluența cu Corozelul, iar apoi asupra cursului superior al Corodului, înainte de această confluență. Hidronimul Corod dispăre cu totul și se creează o nouă diferențiere, după debit, între cursul principal al Corozelului (numit înainte Corod, iar acum *Corozelul cu Apă*) și afluentul drept al său (numit înainte Corozel, iar acum *Corozelul Sec*). Este probabil că această dublă extensie a fost favorizată (dacă nu cumva chiar determinată) de omonimia relativă între hidronimul și oiconimul *Corod*, desemnând satul riveran. Același evoluție se constată și în alte câmpuri hidronimice (*Tecu-*

ciul și *Tecuceleul*, *Vasluiul* și *Vasluietuțul*), având ca rezultat crearea unei noi opoziții privative, între hidronim (cu formă diminutivală) și oiconim (orașele *Tecuci* și *Vaslui*). Transferând sincronia în diacronie, unii lingviști (IORDAN, T. 447-448) au susținut că diferențierea prin sufix diminutival se poate crea printr-o opoziție între obiecte din categorii toponimice diferite (oiconim vs. hidronim) – ceea ce contrazice logica și este infirmat de cercetarea istorică.

Exemplele de acest fel se pot înmulți, constituindu-se într-un veritabil tipar al evoluției câmpurilor hidronimice formate dintr-o bază și un derivat diminutival. Un sat de pe valea superioară a Moldovei, situat ceva mai jos de gura pârâului *Botoșel*, se numește *Botoș*. S-ar putea crede că pârâul și-a luat numele de la sat, dar presupunerea este infirmată de documente. În hărțile din prima jumătate a secolului al XIX-lea, pârâul este *Valea Botoșului*, iar într-un document din 1748, afluentul drept principal al său este *Botășelul* (STEFANELLI, D.C. 45). Prin extensie, diminutivul a ajuns să desemneze întregul curs, în timp ce numele vechi al acestuia s-a menținut ca oiconim.

Chiar când documentele nu ne oferă toate verigile evoluției, aceasta trebuie presupusă, iar verigile lipsă trebuie reconstituite. Este cazul hidronimului *Voitinul*, desemnând un afluent al Sucevei, numit *Voitinul* într-un document de la 1427, pe care se găsește satul *Voitinul*, numit și el *Voitinul* la 1490. Nu ne-am putea explica de ce hidronimul și oiconimul au dobândit o formă diminutivală dacă n-am presupune că afluentul stâng principal al acestui pârâu s-a numit în vechime **Voitinul* și că substituția hidronimului Voitin prin Voitinul s-a realizat și ea printr-o dublă extensie a conținutului acestuia din urmă.

Extensiile angajează și alte categorii toponimice. Un vechi pedionim, *Câmpul lui Dragoș*, care desemna inițial un șes întins de lângă cursul mijlociu al Bistriței, a devenit numele unei mari zone geografice, cu un relief variat, cuprinzând peste douăzeci de sate. De la o stâncă, *Piatra Ghermanului*, și-a luat numele muntele pe care ea se afla (*Ghermanul*); de la o movilă, *Movila Lupei*, s-a numit și *Dealul Lupei*; numele unei poieni, *Țoliciul*, s-a extins asupra moșiei din preajma sa; *Calea Vrancei*, care era drumul de la Movila Vrancei la satul Ojdula din Transilvania, s-a extins mai apoi asupra porțiunii de drum din continuarea sa, de la Movila Vrancei la orașul Focșani.

Frecvente sunt extensiile oiconimelor: de la mănăstiri la satele înființate în preajma acestora (*Sfântul Ilie*, *Dragomirna*); de la hanuri la satele din jurul lor (*Rateșul lui Haret* → *Haretul*). Nuclee ale unor sate l-au constituit și stațiile de poștă, precum *Berte*.

2.3.2. Restricțiile toponimice sunt și ele frecvente, chiar dacă în MDTM nu apar decât în cadrul horonimelor administrative (foste ținuturi, precum *Dorohoiul* sau *Horincea*, devin ocoale, restrângându-și componenta). În denominația populară, de multe ori unul și același pârâu își schimbă numele în funcție de satele pe care le străbate, de alte obiecte geografice sau chiar de repere

antropice. Se produce o fragmentare a hidronimului primar, care desemna întregul curs. Prin secolul al XVIII-lea, cursul inferior al *Neamțului* a început să fie numit *Ozana*, de la numele proprietăresei unei livezi riverane (BUTNARU, T. 29); este un sinonim parțial, consacrat de Amintirile lui Creangă, pe care unii geografi îl consideră, în mod eronat, un sinonim total. Un alt hidronim vechi, *Chiselita*, de origine veche ucraineană, desemnând un afluent indirect al Bârladului, este cunoscut astăzi doar ca nume al cursului superior al *Pârâului Poienarilor*, derivat de la oiconimul Poienari (CIUBOTARU, O.H. 53).

Restrângerea hidronimului vechi la cursul superior al unei ape curgătoare este un proces cunoscut în hidronimia europeană. Cazuri particulare de fragmentare a unui hidronim prin sinonime parțiale, reflectând o complementaritate a denotatelor, au fost înregistrate și la noi prin anchete toponimice. Astfel, un afluent stâng al Moldovei, care străbate comuna Cristești din județul Suceava, este numit la izvor, lângă satul Homița, *Pârâul Homiței*; trecând prin satul Herești, capătă numele de *Pârâul la Ruja*, fiind în vecinătatea poienii Ruja; în Cristești, el are nu mai puțin de cinci nume: în dreptul cărămidăriei se numește *Pârâul Cărămizii*, în dreptul podului la Mitoșăru se numește *Pârâul la Mitoșăru*, în dreptul caselor familiilor Istrate se numește *Pârâul la Istrăteni*, iar trecând prin vatra satului Cristești capătă numele *Pârâul din Vatră* sau *Pârâul Satului*. Toate aceste denumiri sunt și nu sunt sinonime: ele nu sunt sinonime pentru că se aplică anumitor porțiuni ale cursului de apă și circulă exclusiv la vorbitorii din zonele limitrofe; dar sunt sinonime pentru că vorbitorii din fiecare zonă pot folosi (și folosesc efectiv) la nevoie denumirea cunoscută de ei pentru a desemna întregul curs. Adaptând un termen al lui Viggo Brøndal, vom numi *fluctuație toponimică* fenomenul de concurență a denotantelor cu sferă de utilizare limitată și cu un conținut restrâns, dar extensibil.

Împărțirea munților după proprietarii de pășuni a produs o fragmentare oronimică, ilustrată prin numeroase exemple de către geografi. Oronimele vechi au devenit, mai întâi, oronime parțiale și, de cele mai multe ori, au dispărut cu totul. La cumpăna apelor Moldovei și Bistriței a existat probabil muntele *Botoșul, din care izvorau pâraiele *Botoș*, unul afluent al Moldovei, altul afluent al Bistriței. Oronimul a fost concurat de numele obcinii, *Obcina Ursului*, și și-a restrâns denotatul la o parte a sa, *Botoșul Mare*, situat lângă Bistrița. Procesul restricției nu poate fi documentat în alte cazuri, precum acela al oronimului *Zăbala (< v. bg. *Zaběla gora* „muntele graniței”), care desemna o întinsă cumpănă montană, din care izvorau două pâraie *Zăbala*, unul afluent al Putnei moldovene, altul al Râului Negru transilvănean. Oronimul a fost substituit prin numele vârfurilor: Lăcăuți, Arișoia, Buniul (MOLDOVANU, T.C. 25).

Câmpurile toponimice se constituie diacronic și funcționează sincron. Sub aspect metodologic, este interzis amestecul sincroniei cu diacronia. Practic însă,

această doleanță nu a putut fi respectată. Mai întâi, nu întotdeauna se poate stabili ordinea de constituire a derivatelor toponimice și, cu atât mai puțin, limita în timp a funcționării acestora. Indicațiile cronologice permanente, de real folos pentru încadrarea în timp a structurilor, au totuși o valoare relativă, pentru că un derivat atestat doar în epoca modernă poate avea o vechime considerabilă, iar altul, atestat exclusiv în epoca veche, s-ar fi putut menține până în vremea noastră. Deși bogată, informația de care dispunem este inegală și, măcar uneori, resimte absența documentării de arhivă și a anchetelor de teren. În aceste condiții, am adoptat o *perspectivă metacronică* (în termenii lui Louis Hjelmslev), prin care cititorul poate avea o imagine orientativă a secțiunilor temporale succesive în care au funcționat componentele câmpurilor.

3. [*Sistemul toponimic*] – Câmpurile toponimice se realizează în cadrul sistemului toponimic, prin care înțelegem ansamblul procedeele utilizate într-o limbă dată pentru actualizarea funcției denominative. Sistemul se identifică cu gramatica numelor de locuri, în cele două componente ale sale: sintaxa (mai precis: derivarea sintagmatică) și morfologia (incluzând aici și așa-numita morfologie derivațională). El se constituie prin selecția și specializarea unor tehnici gramaticale existente la nivelul lexicului. În limitele posibilităților de informare, MDTM ilustrează formele de manifestare ale invariantelor sistemului în cadrul câmpurilor toponimice, izolând prin romburi goale variantele acestora.

3.1. În sintaxă cea mai răspândită invariantă sintactică (*sintaxem*) este *sintagma determinativă*, formată dintr-un termen entopic (endonim) permanent articulat, cu funcție de regent, și un determinant nominal (adjectiv, nume comun sau nume propriu). Determinantul poate desemna fie o calitate intrinsecă a obiectului geografic, fie una relațională sau socială (genitivul posesiei). Relația dintre componentele acestui sintaxem este heterosintagmatică. Determinarea poate fi simplă (*Hliza Vrăbiască, Drumul Ștefăneștilor, Slobozia Mandrii*) dar și complexă, realizată prin expansiune (*Hliza Vrăbiasca Răzeșească, Drumul cel Mare al Ștefăneștilor, Slobozia Comisului Mandrea*). Invers, de la sintagme plurimembre se poate ajunge la sintagme bimembre prin condensare (*Drumul Mare al Scânteii* → *Drumul Scânteii, Slobozia Vornicului Conachi* → *Slobozia Conachii*).

Variantele sintaxemului sunt: sintagme cu determinant în genitiv (pe care le-am numit, convențional, „sintagme”) și sintagme cu determinant în acuzativ (pe care le-am numit, convențional, „perifraze”). Primul tip de variante are două varietăți, după cum cazul se exprimă sintetic (*Slobozia Zberoaiei, Schitul Ducăi, Podul Leloaiiei, Târgul Ștefăneștilor*) sau analitic (*Slobozia ai Zberoaiei, Schitul lui Duca, Podul ii Leloaiie, Târgul de Ștefănești*). Perifrazele au drept conectiv o prepoziție și reprezintă un model care, diacronic, rezultă din condensarea unei propoziții prin eliminarea verbului (*Dealul* [care este] *deasupra Ștefășanilor, Drumul* [care merge] *la Talpă*). Cele două

variante pot fi permutate (*Iazul de la Scobâlțeni / Iazul Scobâlțenilor, Mănăstirea de la Pângăraț / Mănăstirea Pângărațului, Târgușorul de peste Nicolina / Târgușorul Nicolinei*). O a treia variantă combină cele două modele sintagmatice într-un ansamblu determinativ complex (*Cotuna de la Moara lui Ciornei, Cutul din Sus al Mădârjecilor, Focșanii din Partea Moldovei, Târgușorul de peste Apa Nicolinei, Icușeștii Răzeșești de Jos*).

Sinonimia relativă a termenilor entopici permite substituirea lor în sintagme (*Pârâul Bașeului / Valea Bașeului / Apa Bașeului, Dealul Beleghetului / Culmea Beleghetului, Obârșia Berheciului / Izvorul Berheciului, Codrul Buciumenilor / Pădurea Buciumenilor*). Mult mai rar, determinantul toponimic poate fi substituit printr-un termen entopic sinonim (*Coasta Băcului / Coasta Satului*). Prin elipsă poate rămâne în funcție toponimică fie determinatul (*Piatra lui Crăciun → Piatra, Valea Mărăști → Valea, Dealul la Cotnari → Dealul*), fie determinantul (*Mănăstirea lui Adam → Adamul, Bălineștii Ruși → Rușii, Rușii lui Ciomârtan → Ciomârtanul*), reflectând tendința spre economie a limbii populare. Una și aceeași sintagmă poate fi afectată de elipsă în ambele sensuri (*Poiana Zeletinului → Poiana sau Zeletinul, Târgușorul Nicolinei → Târgușorul sau Nicolina*).

Același procedeu al elipsei explică apariția altor varietăți. Din sintagmele cu determinant în genitiv rezultă genitivele suspendate (*Odaia Costii → Costii, astăzi Costi*), frecvente mai ales în toponimia urbană, unde se constată de la 1774 („Sari Iani, grec ot [Mahalaua] *Fănăriei*” sau „Necula, grec, băcal ot [Ulița] *Hagioaii*”). Din sintagmele cu determinant în acuzativ rezultă sintagmele prepoziționale (*La Tunsești, În Bârboși, Pe Leordeni, De-ale Șerbeștilor, A Moara Conachi*), în care prepoziția are tendința de fixare în uz, fără ca prezența ei să fie obligatorie (*Pe Vrabie / Vrabia, La Direptate / Direptatea, La Beldiman / Beldimanul*). Sintagmele prepoziționale se pot modifica prin expansiune (*În Vale la Cotnari*). Când prepoziția se fixează, rezultatul este un compus prepozițional (*Între Vicove, Sub Dragova, Peste Dragova, Sub Bălinești*), care se menține ca atare în frază, rezistând la contextele diagnostice („mă duc la *Între Vicove*, la *Sub Dragova*”, „ocolesc *Între Vicovele, Sub Dragova*”); ele nu pot fi permutate printr-un nume simplu.

Un alt sintaxem este *sintagma apozitivă* sau *epexegetică*, formată din două nume în relație homosintagmatică. Articulația apozitiei în epoca veche pare să se explice prin echivalența sintagmelor apozitive cu cele genitivale, marcată de articol, care se reflectă în alternanța lor (*Codrul Sârbilor / Codrul Sârbii, Cotul Puieștilor / Cotul Puieștii, Fundătura Pâhneștilor / Fundătura Pâhneștii, Odaia Strahotinului / Odaia Strahotinul, Odaia lui Bran / Odaia Branul*). O dovadă a acestei funcții o constituie numele simple provenite din sintagme genitivale, care și-au menținut articolul până târziu (*Satul lui Călcâi / Călcâiul, Silișcanii lui Păun / Păunul, Valea lui Motoc / Motocul*). După 1865 funcția articolului la atributul

apozitional se pierde și din uz, nu numai din textele oficiale, pe de o parte datorită tendinței de eliminare a genitivelor, iar pe de alta a celei de evitare a redundanței de marcă în sintagme. Dispariția articolului duce la modificarea raportului denominativ: în *Moara lui Conachi, Odaia lui Manolache* sau *Slobozia Străjescului* genitivul indică un raport de posesie; în *Moara Conachi, Odaia Manolache, Slobozia Străjescu*, nominativul indică un raport onimic, prin care numele persoanei devine numele obiectului socio-geografic (*moară, odaie, slobozie*), asemenea unei etichete. Sintagmele își pierd transparența inițială, se abstractizează – proces paralel cu pierderea progresivă a motivării la numele simple, personale sau descriptive.

Un al treilea sintaxem este *sintagma asociativă*, formată din două nume, ambele articulate, legate printr-o conjuncție (*cu* sau *și*). Ea apare în toponimia oficială în secolul al XIX-lea și desemnează sate vecine care formau împreună o unitate fiscală (*Mălăieștii cu Știubeienii / Mălăieștii și Știubeienii*). Adeseori componentele erau legate prin conjuncția *sau*, care avea o valoare copulativă (*Ipoteștii sau Țepul*).

Spre deosebire de sintagmele toponimice, care sunt formațiuni sintactice plurimembre, caracterizate prin slaba coeziune a termenilor, aflați în concordanță de gen și de număr și prin transparența semnificației, *compusele* sunt formațiuni asintactice plurimembre (*sinteme*), caracterizate prin strânsa coeziune a termenilor, a căror concordanță de gen și de număr este facultativă, și prin lipsa de transparență a semnificației. Sub aspect formativ, se pot deosebi două modele: unul al compuselor create prin aglutinare (*Câmpulung, Pochidia, Rediulea, Sântilie, Valeoanii*), care funcționează ca nume simple, cu flexiunea terminației (la genitiv: *Câmpulungului, Pochidiei, Rediulii, Sântiliei, Valeoanilor*) și rezultă din sintagme determinative (*Cîmpul Lung, Pochii Diei, Rediul Ulii, Sântul Ilie, Valea Oanii*), cu flexiunea determinatului nominal (*Câmpului Lung, Pochilor Diei, Rediului Ulii, Sântului Ilie, Văii Oanii*); altul al compuselor paratactice, în care termenii rămân distincți (*Piatra-Neamț, Rădăușii-Prut*), iar flexiunea îl angajează doar pe primul (*Pietrei-Neamț, Rădăușilor-Prut*). Compusele paratactice au drept caracteristică generală faptul că raportul sintactic dintre termeni nu este exprimat, făcând necesară utilizarea în scris a cratimei. Cunoaștem și un compus tematic, construit în manieră grecească (cu eliminarea terminației primului element), *Modruzopățeștii* sau *Modrupățeștii*, reflectând contopirea, între anii 1835 și 1858, a două moșii ale familiei Vogoride, *Modruzeștii* și *Pățeștii*.

În tratatul academic privitor la compunere (*Formarea cuvintelor în limba română*. I. *Compunerea*, București, 1970) li se acordă statutul de „compus” tuturor toponimelor care includ minimum doi termeni, indiferent dacă raporturile sintactice sunt exprimate sau nu. Acest punct de vedere, care pune semnul egalității între sintagmele toponimice și compusele lexicale, a fost acceptat și de unii toponomaști (TOMESCU, G. 77-79, BOLOCAN, L.N. 621-629), dar respins de noi într-o

cercetare de ansamblu (MOLDOVANU, I. XLI/2-XLVIII/2), în care am oferit și o clasificare genetică a compuselor românești. Ele pot rezulta: a) din reducerea unor sintagme atributive cu determinantul în genitiv (*Orășsa-Avram* ← *Orășsa lui Avram*); b) din reducerea unor sintagme atributive cu determinantul în acuzativ (*Liuzii-Călugăra* ← *Liuzii ot Călugăra*, *Țuțcanii-Vale* ← *Țuțcanii din Vale*); c) din inversarea termenilor unor sintagme apozitive (*Sascutul-Sat* ← *Satul Sascut*, *Sascutul-Târg* ← *Târgul Sascut*); d) din reducerea unor sintagme asociative (*Mânzâteștii-Fâlfâiești*); e) prin diferențiere omonimică (*Manoleasa-Prut*, *Manoleasa-Volovăț*); f) prin integrare, reflectând contopiri de sate (*Budu-Cantemir*, *Carșochești-Carobița*); g) prin cumul de sinonime (= compuse sinonimice), permițând corelarea numelor din documente, menținute ca nume de moșii, cu cele existente în uz (*Petreștii-Sasova*).

Modelele sintactice prezentate în MDTM au fost ilustrate prin atestări relevante (germ. *Scharnierbeleg*, fr. *attestation charnière*), care permit sesizarea evoluției lor în timp, și uneori prin atestări intermediare (germ. *Übergangsbelege*), care marchează un punct de tranziție cronologic pentru această evoluție. Același procedeu s-a folosit și la alineatul penultim al articolelor de dicționar, în care se înregistrează *alomorfele* (fonetice sau morfologice), pentru a se evidenția continuitatea formelor.

3.2. Secțiunile dicționarului permit cunoașterea elementelor flexionare prin care sistemul limbii se manifestă în proces: articolul definit și afixele gramaticale. Morfem al individualizării, articolul definit însoțește în limba română toate toponimele simple în poziție absolută (la nominativ) și determinatul nominal din sintagme. Încă din epoca veche s-a produs o extindere analogică a articolului cu valoare distinctivă de la toponimele descriptive (*Oușorul*) la cele personale (*Ionul*) sau de alte origini (*Prutul*), care aveau o valoare distinctivă în sine, astfel încât articularea lor era superfluă. Precedat de prepoziție, determinantul nominal din sintagme își pierde articolul. În epoca veche, unele sintagme determinative, implicând conectivul *cu* (*Drumul cu Plopî*), erau dublu articulate, fiind percepute probabil ca sintagme asociative. Ele s-au menținut până astăzi, ca izolări, în zone lingvistice conservatoare, precum nord-vestul Moldovei (*Valea cu Calea*), Vrancea (*Lunca cu Arinii*, *Chiscul cu Socii*), Oltenia (*Cracu cu Cireșu*), Banatul (*Dealul cu Crucile*, *Ulița cu Poșta*, *Gruhețu cu Vezurimile*, *Gruhețu cu Groșii*), Hațegul (*Pârău cu Bordu*). Astfel de construcții foloseau și ciobanii transhumanți din Mărginimea Sibiului pentru a desemna locurile de pe traseul lor dobrogean (*Satu cu Gardurile*, *Satu cu Paele*, unde ei au dat paie la oi, *Satul cu Gunoii*, înconjurat de mari grămezi de gunoi) și se regăsesc în basmele populare („treci câmpu cu doru, câmpu cu setea, câmpu cu foamea”). Toate compusele din perioada veche articulau primul termen, la fel ca sintagmele din care se dezvoltaseră. Uneori însă, de pe la mijlocul secolului al XIX-lea, ambii termeni erau articulați (*Preuteștii-Vlădeștii*, *Dobrănauții-Hapăii*,

Brăteștii-Schitul, *Ițcanii-Gara*), preluându-se modelul vechilor sintagme asociative. După 1865, nearticularea termenului secund al compuselor devine regulă, la fel ca în sintagmele apozitive (*Târgul Roman*, *Odaia Rânghilești*).

Variațiile de articulare care afectează sintagmele apozitive sunt marcate prin romburi albe la fiecare secțiune a dicționarului, după definiție. În același mod este marcată schimbarea conectivelor și a categoriei gramaticale, dacă ea nu se însoțește cu o substituție a denotatului.

La categoria cazului s-a avut în vedere trecerea la nominativ a determinantului nominal în genitiv, care a dus la transformarea sintagmelor determinative în sintagme apozitive. Variantele de realizare a afixelor enclitice ale genitivului (alomorfe populare sau hipercorecții culte) au fost înregistrate și explicate la „variante” în alineatul penultim.

La categoria numărului s-a urmărit procesul de trecere la singular a oiconimelor cu aspect de plural, motivat de necesitatea de a realiza o distincție clară între numele locuitorilor și acela al localității (*Gherăiești* „satul gherăieștilor” → *Gherăieștiul*) sau pentru a realiza un acord cu genul entopicului (*Humuleștiul* este *satul humuleștenilor*). În Bucovina acest proces a luat amploare în timpul ocupației austriece, datorită faptului că germanii nu percepeau desinența de plural (= subdiferențiere fonologică) și au impus intelectualilor de acolo propria lor pronunție. La alte categorii de toponime, singularul este cerut exclusiv de necesitatea acordului cu genul termenului geografic (*Piciorul Dragoșinului/ Obcina Dragoșina*, *Pârâul Sănduleni/ Pârâul Sănduleniul*).

Aceeași necesitate a acordului explică schimbările de gen: *Tălăbeasca* (moșia)/ *Tălăbescul* (hotarul); *Valea Sălătrucului/ Sălătruca*; *Balta Mesteacân/ Balta Mesteaca*; *Valea Vișinului/ Vișina*. Ele afectează în mod frecvent sufixele plurative prin derivare regresivă (*Pârâul Drăgoieștilor* → *Valea Drăgoiasca*, *Valea Măzănăieștilor* → *Măzănăiasca*).

Derivarea regresivă este însă și un procedeu de schimbare a categoriei toponimice, altfel spus, a denotatului, prin care iau naștere derivatele structurale, marcate prin cifre și litere în cadrul câmpurilor: horonimul *Hliza Vrăbiască* de la oiconimul *Vrăbiești*; hidronimul *Stăneasca* (= vale) de la oiconimul *Stănești*; hidronimul *Scoposeanca* (= vale) de la oiconimul *Scoposeni*; hidronimul *Drăgușeanca* (= vale) de la oiconimul *Drăgușeni*.

Sufixele moționale constituie principalul mijloc de creare a derivatelor toponimice, formând uneori veritabile pletore derivate. Astfel, moșia satului *Sascut* este numită *Sascuțoiaia*, *Sascuteana* și *Sascuteanca*; apa de lângă satul *Bozieni* este *Boziana* sau *Bozianca*. Avem a face, aici, cu derivate secundare, dar astfel de sufixe se folosesc în mod curent și pentru crearea derivatelor primare, d. ex. *-oiaia* (*Poiana Vămeșoiaia*, de la numele *vameșului* Păun); *-ița* (*Oprișița*, valea lui *Opriș*); *-a* (*Arghira*, moșia serdarului Grigore *Arghir*; *Agapia*, mănăstirea călugărului *Agapie*; *Bucșa*, vale a

lui *Bucșă*); *-easa* (văile *Brăiasa* și *Ibăneasa*, de la numele boierilor *Brae* și *Iuban*).

Aspectul cel mai caracteristic al morfologiei derivate din toponimia românească este formarea numelor de sate cu sufixe colective pluralia tantum. Documentele permit de multe ori să se stabilească *eponimul* avut în vedere de către denominatori, care au atașat la această bază un sufix oiconimic consacrat: *-ești* (la 1490 Ștefan cel Mare le confirmă fiicelor lui *Mircea Ciucescul* satul *Mircești*, iar copiilor lui *Danciul Ciucescul* satul *Dăncești*; *Giuleștii* de pe Moldova este menționat la 1605 ca „satul unde a fost curtea lui *Giulea*”; la 1466 boierul *Moica* dobândește o confirmare pentru un „loc din pustie la Cârlișura, ca să-și facă sat” – ulterior, la 1642, satul *Moiceștii*; satul nenumit la 1415, de la obârșia Solonețului, „unde au fost [juzi] *Dragomir* și *Pârtea*”, este menționat ca *Pârtești* la 1531); *-ani/ -eni* (la 1414 i se dăruiește panului *Toader Pitic* un sat la Cobăle, nenumit, „unde este casa lui”, care la 1548 devine *Piticieni*; „satul lui *Opriș*” de la 1415 este numit *Oprișeni* la 1428; la 1491 este menționat satul *Mărășeni* „unde au fost *Mareș judele*”; la 1546 satul *Marcoviceni* este împărțit de către nepoții boierului *Dragoș Marcovici*); *-oî/-oi* (la 1617 satul *Mărconi* era situat în Lunca lui *Marcu*); *-ari/ -eri* (*Ghindușarii* era confirmat la 1625 marelui logofăt *Ionașco Ghenghe*; *Coteciarii* sau *Coticerii* aparțineau la 1471 fraților *Jurj* și *Cozma Coteș*). Mențiunea frecventă „unde este casa lui” sau „unde a fost curtea lui” dovedește că satul respectiv era stăpânit de un boier.

Echivalența funcțională a acestor sufixe se manifestă prin alternanțe (*Mărcești/ Mărcani/ Mărconi* < n. pers. *Marcu*; *Ghindușarii/ Ghindușeni* < n. pers. *Ghenghe*; *Mădârjeștii/ Mădârjenii* < n. pers. *Mădârjac*; *Măgi-reștii/ Măgirenii* < n. pers. *Magir*; *Mărășeștii/ Mărășenii* < n. pers. *Mareș*; *Mihăilenii/ Mihăileștii* < prenumele lui *Mihail Sturdza*; *Oțeleștii/ Oțelenii* < numele pisarului *Mihail Oțel*). Ea se explică nu printr-o imaginară funcție adjectivală comună, cum au crezut unii lingviști, ci prin caracterul patronimic al singularelor lor, bine documentat pentru epoca veche (MOLDOVANU, I.S. 161). Ca și în cazul sufixelor colective slave sau germanice, provenite și ele din sufixe patronimice, s-a produs o evoluție de la înțelesul de dependență familială la acela de dependență socială în sens larg, față de o persoană cu rol important într-o comunitate.

Adeseori sufixele colective românești alternează cu corespondentele lor vechi ucrainene în numele acelorași localități (*alonime*): *Bălinești/ Balilovți*, *Brăiești/ Brainți*, *Hudești/ Hudiști*, *Oprișeni/ Oprișinți*, *Rânghilești/ Rângăuți*, *Șerbănești/ Șerbanovți*, *Vlădeni/ Vladovți*. Aspectul de plural al toponimelor nu este consecința provenienței lor din „nume de grup”, cum au presupus Gh. Bolocan și elevii săi, ci a faptului că, la noi ca și la slavi, conceptul de „sat” era bivalent, desemnând simultan atât teritoriul cât și pe locuitorii săi. În consecință, oiconimele cumulau și ele cele două funcții de desemnare, fiind atât *nomina collectiva* cât și *nomina loci* (ib. 157, id. s. 64-65).

Recunoscută de istorici, originea antroponimică a oiconimelor românești este dovedită de faptul că nenumărate sate și-au format numele de la acela al boierilor care le stăpâneau și și-au schimbat numele trecând de la o stăpânire la alta (id. s. 47). Acest argument a fost contestat de Gh. Bolocan, pe motivul că „sistemul atribuirii numelor de sate după numele boierilor este relativ nou” și că „nu se poate vorbi în general de schimbarea numelor de sate după numele boierilor” (BOLOCAN, E.D. 187). Ceva mai mult, dubla semnificație a termenului *sat* ar fi „ulterioară denumirii satului” (ib. 188), în timp ce „numele de grup” ar fi anterior. În consecință, autorul a recurs la o metodă etimologică inedită, „corectă și comodă”, care se rezumă în a scrie cu literă mică toponimele cu sufixe plurative („*Bărdani* < numele de grup *bărdani*”) și care îi conferă DTRO o veritabilă unicitate în lexicografia toponimică europeană. Cititorii care nu știu ce înseamnă apelativul *bărdani* sunt invitați să răsfoiască *Introducerea*, unde la pagina 41 vor afla că este fie un derivat de la antroponimele *Bardă*, *Bardea*, *Bărdan* sau de la toponimul *Bârda*, fie un plural de la *bărdan*. Tot acest circuit etimologic este simplificat în DTRM, prin transferarea în dicționar a etimologiei numelui de grup din *Introducere*.

Obiecțiile lui Gh. Bolocan sunt lipsite de temei. Departe de a fi un fenomen târziu, bivalența conceptului de „sat” are un caracter arhaic, descinzând din indo-europeană (**uik-*); el s-a menținut ca atare în Evul Mediu european, explicând în egală măsură oiconimele germanice și slave cu sufixe colective. Formarea numelor de sate de la acelea ale boierilor este un procedeu frecvent în cele mai vechi documente moldovenești (secolele al XV-lea – al XVI-lea) și le-a servit drept argument unor istorici care au susținut că cea mai veche proprietate a țării a fost una boierească. La fel de frecventă era schimbarea oiconimelor după numele noilor proprietari, dar, din lipsă de spațiu, ne vom limita doar la câteva exemple. Satul *Voinești* de pe Tutova, „unde a fost jude *Voinea*” (la 1460), ajunge în stăpânirea lui *Oidea* Negrilă, schimbându-și numele în *Oidești* (la 1493); la 1469 boierului *Duma* i se confirmă satul *Andrieștii* de pe Bârlad, care la 1585 se va numi *Dumești*; la 1430 satul *Balinți* de pe Siret era proprietatea boierului *Mândrul* Jumătate, iar la 1492 se atestă „*Măndreștii* la Siret, unde au fost [satul] *Balinții*”; la 1575 strănepoții lui *Stan posadnicul* vând „jumătate de sat din *Lelești* pe *Jijia*, ce acum se numește *Posadnicii*”; la 1528 *Petru Rareș* îi întărește pisarului *Glavan* jumătate „din hotarul *Săneteștilor*, unde au fost casa moșului lor *Sinat*, la *Zeletin*, care acum se numește *Glavaneștii*”; la 1522 este menționat „satul *Ciorseceștii*, ce se cheamă acum *Arămeștii*, unde a fost *Aramă jude*”; *Cozma* al lui *Șandru* stăpânea la 1503 satul *Șendrești*, iar la 1520 se vorbește despre „*Șendrești*, care acum se numesc *Cozmești*”; la 1546 *Petru Rareș* dăruiește satul *Vereșani* nepoților lui *Ion Odobă*, iar la 1575 același sat se cheamă *Odobesti*; la 1597 *Eremia Movilă* îi confirmă logofătului *Drăghici Bogza* jumătate din satul *Petrești* „care acum se

numește *Bogzești*, pe Crasna”; Toader *Gherman* cumpără la 1488 seliștea *Lăhovenii*, numită *Ghermănești* la 1493; satul *Mănești* de pe Elan, „unde a fost casa lui *Manea*”, e întărit la 1491 lui *Pătru Silișteanu* și își schimbă numele în *Silișteni*.

Esențialmente eronată, teoria „numelor de grup” implică negarea condiției de sufixe toponimice a formanților existenți în oiconimele personale românești (Christian Ionescu, în SCL, XXXV, 1984, nr. 3, 199), în pofida evidenței (dată de alternanța lor cu sufixe colective slave în numele de dublă tradiție create în zone de bilingvism slavo-român) și, implicit, a corespondentelor lor europene pluralia tantum.

Într-o fază mai nouă a denotației toponimice românești, de după secolul al XVII-lea, apare o variantă a acestui tip denominativ, prin care satele, formate în jurul locurilor defrișate de către familiile de răzeși, își iau numele nu de la un eponim, ci de la numele de familie colectiv, care, la rândul său, este format de la un nume de persoană cu sufixele respective. Astfel, oiconimul *Bârzulești*, atestat la 1887, poate fi corelat cu numele răzeșilor de pe moșia vecină *Sohodol*, menționate într-un document de la 1779: Constantin Bârzul, Ștefan Bârzul, Gheorghie Bârzul, Enachi Bârzul și „alți Bârzulești”.

În toponimie, spunea Ernest Muret, se pot recunoaște „tipuri și motive caracteristice ale denotației, moduri regulate de creație în funcție de epoci și de limbi. Descrierea acestor tipuri, plasarea lor în spațiu și timp [...] aceasta este sarcina care ni se impune în cercetarea numelor de locuri” (MURET, N.L. 11). Ne-am conformat acestui deziderat când am stabilit, cu mulți ani în urmă, „legile formative” care guvernează vechea toponimie românească personală (MOLDOVANU, L.F.). Ele ar putea fi considerate un echivalent *sui-generis* al „structurilor etimologice” ale lui Pierre Guiraud. Le-am numit „legi” deoarece privesc sistemul, spre deosebire de „reguli”, care se aplică normei toponimice.

„Cheia” înțelegerii sistemului toponimic personal din vechea limbă română, care în norma populară s-a prelungit până astăzi, este descoperirea corelației de motivare existente la nivelul bazelor antroponimice. Din perspectiva subiectului vorbitor, există o opoziție fundamentală între antroponimele motivate și non-motivate semantic, care se reflectă în două modalități formative. Dacă antroponimul este non-motivat semantic (adică nu poate fi înțeles ca apelativ), el nu poate avea un plural direct, ci doar unul sufixal, cu ajutorul sufixelor colective specializate în derivarea toponimică personală. Dacă este motivat semantic (provenit din porecle sau supranume), el poate avea și un plural direct, având drept rezultat crearea unor pseudo-calificative (*Bârboșii*¹, satul judeului Neagu *Bârbosul*; *Bârboșii*², satul boierului Micul *Bârbosul*; *Blânzii*, satul boierului *Blândul*; *Blidarii*, satul păharnicelului Lazor *Blidariu*; *Budzații*, satul stolnicului Mihul *Budzatul*; *Mânzații*, satul boierului *Pătru Mândzatul*; *Netezii* „unde a fost curtea lui *Netedul*”; *Podobiții*, satul judeului Ivașco *Podobitul*) sau unor pseudo-etnonime

(*Secuii* „unde a fost Stanciul *Secuiul*”; *Gârcinii* sau *Gârcineștii*, al cărui proprietar, la 1527, era Ilie *Gârcinu*; *Bulgarii*, care la 1434 era satul lui Pavel *Bulgariul*). De asemenea, poate fi derivat cu un sufix propriu apelativelor, de plidă *-ei* (*Mărățeii*, de la numele boierului *Mărat* < *mărat* „sărac”; *Măscureii*, de la n. pers. *Mascur*, alternând cu *Măscurenii* și *Mascurii*). Uneori se recurge la derivate parasintetice (*Deocheați*, de la n. pers. *Ochiul*). Excepția confirmă legea: un antroponim non-motivat semantic poate avea un plural direct, dacă el este derivat cu un sufix patronimic (*Pătrășcanii*, de la numele lui *Pătrășcan* cel Bătrân < *Pătrașcu* + *-an*; *Rășcanii*, de la numele boierului Duma *Rășcanul* < *Rișko* + *-an*) sau dacă este omofon, total sau parțial, cu un apelativ (*Mădârjicii*, din n. pers. *Mădârjac* < magh. *madárszák*, în care finala *-jac* a antroponimului = rom. *jac* „jaf”; *Bădărăii*, de la numele mazilului *Pătrașco Bădărău* < magh. *badaró*, în care finala e omofonă cu adjectivul *rău*).

Antroponimul semantic motivat reprezintă deci „inelul slab” al sistemului toponimic personal: el este supus unei duble presiuni, vizând fie funcția lui de nume propriu (care impune derivarea cu un sufix plurale tantum), fie semnificația lui de apelativ (care permite un plural direct sau admite un sufix lexical). În aceste condiții se poate produce interferența sistemului personal cu cel descriptiv (MOLDOVANU, I.S.). Măcar uneori, această interferență dă naștere unor hibrizi morfologici (în „hotarul lui *Oglindă*” de la 1437 s-a format satul *Oglinzii*, iar nu *oglinzile* < apelativul *oglinďă*; de la numele boierului *Cârlig* s-a format satul *Cârligii*, iar nu *cârligele* < apelativul *cârlig*; de la numele fraților Toader și *Pătru Tălpig* s-a format satul *Tălpigii*, iar nu *tălpigele* < apelativul *tălpigă*). Desinența de plural *-i* a implicat acordul cu apelativul *oameni*. Pe de altă parte, un antroponim semantic nemotivat poate avea un plural masculin, neutru sau feminin doar pentru a marca un raport de interdependență între termenii unei clase toponimice, care le conferă o *motivare toponimică* (*Andreiașii* = *Andreiașul Moldovenesc* și *Andreiașul Muntenesc*; *Onuturile* = *Onutul de Sus* și *Onutul de Jos*; *Petiile* = *Petia Mare* și *Petia Mică*).

3.3. În epoca veche a istoriei Moldovei, sistemul toponimic se identifica cu norma populară, exceptând cazurile de slavizare a toponimiei, operate de cancelaria domnească. Exemplele de calchiere *ad hoc* a toponimelor românești au fost deosebite cu grijă în MDTM de alonimele veritabile, uzând de criteriul reapariției lor în documente. După reforma administrativă a lui Cuza, din 1864, se creează o normă oficială, căreia i-am consacrat un amplu studiu diacronic și tipologic (MOLDOVANU, I. XXIII/1-LX/2). Ea se opune normei populare, care, din acest moment, poate fi considerată un nivel socio-lingvistic distinct. Integrate în câmpuri toponimice, variantele celor două norme nu au putut fi deosebite întotdeauna în MDTM prin indicații de nivel; de aceea, pentru identificarea lor, este nevoie de o succintă prezentare prealabilă.

Din punct de vedere formal, toponimia oficială are

un pronunțat caracter sintetic, manifestat prin tendința de înlocuire a sintagmelor analitice, dominante în toponimia populară, prin sintagme sintetice (*Balta lui Rață* → *Balta Rații*); a sintagmelor determinative cu determinant în genitiv prin sintagme apozitive – fenomen pe care l-am numit „nominativizare”; a sintagmelor în genere prin compuse paratactice (*Cozmeștii din Vale* → *Cozmeștii-Vale*, *Tomeștii Fotei* → *Tomeștii-Fotea*), necunoscute normei populare, care uzează doar de compuse prin aglutinare; a topicii centrifuge prin una centripetă, cu determinatul postpus (*Sacut-Târg* ← *Sascutul-Târg* ← *Târgul-Sacut*).

Din punctul de vedere al raportului referențial (nume: obiect), toponimia oficială, considerată exclusiv prin prisma creațiilor sale, are un caracter arbitrar, dat de ponderea mare a oiconimelor cu un conținut semantic abstract, care creează idiosincrasii în mediul popular (d. ex. *Independența*, popular *Ipidența*, cu patronimul *ipidențani*); a celor comemorative și encomiastice bi- sau trinominale (*Ciprian Porumbescu*, *Alexandru I. Cuza*), inexistente în norma populară (care admite doar numele simple: *Ciprianul*, *Cuza*) și fără vreo legătură cu realitatea socio-geografică denumită; de masiva demotivare semantică (la care se ajunge datorită ponderii inadmisibil de mari a deformărilor grafice: *Liuzii-Călugăra* → *Luizii-Călugăra*, *Sânta Maria* → *Santa Mare*); de limitarea progresivă a capacității distinctive a denumirilor, prin reducerea sintagmelor la determinat (*Poșta Berheciului* → *Poșta*); de preferința pentru denumirile neutre sau cu o semnificație generică, fără putere individualizatoare (*Siretul*, *Poiana*); de transplanturile toponimice nemotivate, sincronice (*Plevna*) sau diacronice (*Dacia*); în sfârșit, de includerea în denumiri a cifrelor pentru a marca o diferențiere (*Bazga I* și *Bazga II*).

Din punctul de vedere al raportului cu alte sisteme ale limbii, toponimia oficială are un pronunțat caracter „închis”. În bună măsură, ea nu se încadrează în limitele sistemului gramatical, ignorând atât funcția sintactică, de relație, cât și pe cea deictică, de orientare asupra obiectului, marcată de articol. Articolul este eliminat atât la numele simple, în poziție absolută (*Hănești*, *Bohotin*), din intenția de a le conferi

numelor proprii statutul numelor comune, cât și la componentele sintagmelor, unde afectează fie determinatul (*Bălușești[i] Mici*, *Câmpulung[ul] Moldovenesc*), fie determinantul (*Poiana Negri[i]*). Norma oficială nu se sincronizează cu evoluția limbii literare, amestecând formele regionale cu cele literare (*Gioseni* și *Joseni*, *Herăstrăul* și *Ferestrăul*, *Spinenii* și *Schinenii*, *Mănăstirea* și *Mănăstirea*), operând literarizări greșite și neconformându-se regulilor ortografice (*Epurenii*, *Gherăeștii*, *Poenile*, în loc de *Iepurenii*, *Gherăieștii*, *Poienile*). Ea nu se delimitează net de sistemul antroponimic, preluând *tale quale* structuri proprii acestuia, cum sunt antroponimele în funcție toponimică absolută nearticulate sau numele de persoană bimembre și plurimembre, nediferențiate prin termeni care să indice noua clasă nominală (*satul*, *orașul*). În sfârșit, norma oficială ignoră structuri specifice ale sistemului toponimic, confundând numele proprii cu cele comune, rupând, prin redenuminări arbitrare, legăturile organice dintre numele de localități și derivatele lor în cadrul câmpurilor toponimice naturale sau impunând denumiri incapabile să se integreze într-un astfel de câmp. Așadar, toponimia oficială românească este un sistem original de respingeri față de sisteme în raport cu care trebuia să manifeste deschidere (gramatical, norma literară, toponimic) și de ingerințe din sisteme de care ar fi trebuit să se diferențieze (cum este cel antroponimic).

Privită dintr-o perspectivă metalingvistică (a atitudinii subiectului față de nume), toponimia oficială are un caracter conștient, demonstrat atât de creațiile sale, cât și de multiplele intervenții asupra nomenclaturii geografice populare, supusă unei selecții prin multiple grile (politică, etică, estetică, religioasă), care presupune o veritabilă strategie lingvistică. Acțiunea de românizare a toponimelor străine este și ea o dovadă a unei atitudini reflexive.

În sfârșit, din perspectivă socio-lingvistică, se poate spune că norma toponimică oficială este conștientă, ea impunându-se prin forța actului oficial care o susține și prin prestigiul social al funcționarilor publici, în pofida abaterilor flagrante de la normele gramaticale și ortografice.

Prof. dr. Dragoș MOLDOVANU

INTRODUCTION

1. [Prémisses] – On a affirmé que la toponymie « représente, tout court, l'étude étymologique des noms de lieux » (SKOK, T.) et que cette particularité lui fait revêtir un rôle auxiliaire par rapport à d'autres disciplines linguistiques (l'histoire de la langue, la dialectologie, la lexicologie) ou non linguistiques (l'histoire et la géographie). Dans une communication présentée lors du XIe Congrès International des Sciences Onomastiques, à Sofia, en 1972, ayant le titre *Quelques principes du dictionnaire toponymique* (parue en roumain : MOLDOVANU, P.), nous avons néanmoins soutenu le fait que « l'objet de notre dictionnaire est la toponymie "en soi et pour soi" ; l'étymologie n'en est pas le but, mais seulement un point de départ ». Nous avons alors présenté le projet d'un *dictionnaire structurel*, qui puisse grouper les toponymes dans des champs toponymiques.

1.1. Vu qu'« un dictionnaire dans ses formes réalisées est, quel qu'en soit l'objet, l'expression pratique complète du niveau théorique atteint par une discipline scientifique » (ib. 73), nous avons fait alors un premier exposé de la théorie des champs toponymiques, en l'illustrant par le schéma d'un article complexe. La théorie et la pratique du dictionnaire structurel se sont développées par la suite pendant la rédaction du *Dictionnaire toponymique du bassin supérieur de la Moldova* (en voie d'achèvement), étant reprises, *grosso modo*, dans des ouvrages similaires de nos collaborateurs, consacrés à la toponymie du bassin supérieur de Bârlad (Mircea Ciubotaru) et du bassin moyen de Trotuş (Vlad Cojocaru), aussi bien que dans quelques thèses de doctorat, certaines d'entre elles non publiées (Puiu-Filip Filipescu, *Toponimia văii Zeletinului*, Iași, 1989), d'autres publiées (Mircea Ciubotaru, *Oronimia și hidronimia din bazinul superior al Bârladului*, Iași 2001, thèse soutenue en 1996 ; Vlad Cojocaru, *Toponimia văii mijlocii a Trotuşului. Dinamica structurilor toponimice*, Iași, 2005, thèse soutenue en 1998 ; Daniela Butnaru, *Toponimia bazinului hidrografic al Neamțului*, Iași, 2011, thèse soutenue en 2010).

Toutes ces investigations, menées au long de quelques décennies, font preuve du fait que « la structuration de la toponymie est plus ample que celle du lexique commun, dans le sens où l'on se confronte rarement à des toponymes qui ne font pas partie d'une structure ayant au minimum deux termes » (MOLDOVANU, T.C. 22). Les exceptions sont peu nombreuses : des toponymes mineurs, qui ne désignent pas des objets d'une importance socio-géographique

reconnue ; des noms anciens, qui sont disparus de bonne heure, ayant été substitués par d'autres ; des noms officiels, roumains ou étrangers, non-adéquats au système populaire de dénomination (MOLDOVANU, I. LIV). Ces exceptions mises à part, nous avons soutenu que « la description des champs constitue, selon nous, l'objectif principal de la lexicographie toponymique, car, par les subordinations qu'ils impliquent, ils se prêtent spécialement à un traitement lexicographique hiérarchisé » (id. T.C. 22).

1.2. *Micul dicționar toponimic al Moldovei, structural și etimologic*¹ (MDTM) se propose de mettre en évidence les procédés de formation des toponymes en Moldavie, aussi bien pour ce qui est des toponymes roumains, que des toponymes étrangers, depuis les temps les plus anciens jusqu'à présent, tout comme les modalités de les intégrer dans les champs toponymiques. Il revêt un caractère sélectif, n'ayant retenu qu'une moindre partie de l'inventaire énorme des toponymes moldaves. La condition minimale de leur inclusion dans le dictionnaire a été d'entraîner dans le schéma du moins un nom d'habitat. En reprenant l'ancienne classification étymologique de Petar Skok, opérée en fonction de la nature du signe, nous avons retenu dans un premier volume les toponymes personnels (= formés à partir de noms de personnes), pour qu'un autre volume soit consacré par la suite aux toponymes descriptifs (= formés à partir d'appellatifs).

La lexicographie toponymique européenne n'a pas encore produit de dictionnaires structurels : elle a un caractère nettement intuitif, s'étant développée en tant que simple acte mimétique de certaines méthodes archaïques, et ayant constamment évité la mise à profit des résultats théoriques. On mêle nonchalamment des informations linguistiques et paralinguistiques, comme celles concernant la situation administrative-territoriale des localités, dépourvue de tout intérêt toponymique. Il faudra admettre également le fait que les dictionnaires toponymiques existants ne sont pas tous à la fois étymologiques, et s'ils le sont, ils ignorent le plus souvent le principe de la motivation. L'étymologie d'un toponyme ne se réduit pas à la découverte d'une base anthroponymique ou lexicale, mais elle doit justifier un rapport entre le signe linguistique et l'objet (socio-)géographique (MOLDOVANU, P. 75). La plupart des dictionnaires

¹ *Le petit dictionnaire toponymique de la Moldavie, structurel et étymologique.*

offrent des étymologies linguistiques, en identifiant le nom de personne ou l'appellatif inclus dans le toponyme ; en ce qui nous concerne, nous nous sommes servis d'une ample documentation pour essayer de répondre à la question « pourquoi cela s'appelle (ou s'appelait) de la sorte ? ». Il est vrai que cela n'a pas toujours été possible ; mais il s'agit d'une limite de l'information, et non pas de la méthode de recherche.

1.3. La microstructure lexicographique de MDTM revêt les caractéristiques d'un dictionnaire général explicatif. C'est un dictionnaire général vu le fait que, dans les limites d'une documentation inégale, il approche les noms de lieux dans toutes leurs manifestations linguistiques : phonétique, morphologie et syntaxe. On a pris en considération la soi-disant *diffraction toponymique* (C.A. Mastrelli), donnée par la coexistence des structures linguistiques simultanées sous la forme des variantes de niveau : diatopiques (régionales, propres aux parlers moldaves et de la Munténie), diastratiques (populaires et officielles, la dernière catégorie comprenant également les créations cultes, des géographes) et diachroniques (la coexistence des formes anciennes et nouvelles, relevée de manière explicite ou implicite, par la chronologie des attestations). La concurrence des noms a été prise en compte aussi bien du point de vue intralinguistique (synonymes et paronymes, ces derniers étant marqués par les indications *p. conf.* « par confusion » et *atr. par.* « attractions paronymiques » à l'avant-dernier alinéa), que du point de vue interlinguistique (calques, demi-calques et correspondances ou équivalences, à savoir des noms qui présupposent *une double tradition* – comme l'appelait Gerhard Rohlfs –, apparues dans des conditions de bilinguisme). En ce qui concerne les correspondances étrangères, on a opéré une distinction supplémentaire de niveau, en précisant les situations où l'on se confronte à des créations populaires ou réalisées au niveau des chancelleries, et en établissant l'impact des formes officielles étrangères sur les formes roumaines.

La perspective de l'approche des noms de lieux est très ample, comprenant aussi bien l'étape préconstitutive de ceux-ci, lorsqu'ils sont préfigurés par des *quasi-définitions*, contenant un verbe (par exemple, « Drumul ce merge la Copou »², devenu par la suite *Drumul Copoului*³), que l'étape post-toponymique, des gentilés ou *patronymes* (terme emprunté à Giandomenico Serra, pour circonscrire un type de formation déonomastique, désignant « le nom des habitants à partir du nom du lieu d'origine »). À l'intérieur de ces limites, on a prêté une attention particulière à la syntaxe – complètement ignorée dans les dictionnaires toponymiques – en poursuivant les formes de manifestation des noms et leur évolution, par une abstractisation progressive, à partir des syntagmes jusqu'aux noms simples (par exemple *Mănăstirea lui*

*Adam*⁴ → *Mănăstirea Adam* → *Adamul* et *Mănăstireni*) ou des périphrases aux noms composées (« Mănăstirea unde este hramul Sfântul Prooroc Ilie » → *Mănăstirea de la Sfântul Ilie Proroc* → *Mănăstirea lui Sfântul Ilie Proroc* → *Mănăstirea Sfântului Ilie* → *Mănăstirea Sântilie*⁵ ou par ellipse *Sântilie*).

MDTM est également un dictionnaire explicatif, car il dépasse la condition de simple collection de formes d'autres dictionnaires de profil, en opérant des distinctions et offrant des explications adéquates. Au niveau phonétique, la première difficulté qu'il a fallu surmonter a été la sélection des variantes authentiques, révélantes pour la prononciation des noms et pour les changements qu'ils ont encourus tout au long du temps et dans l'espace. Les répertoires publiés jusqu'ici (TTRM, I₁₋₄), aussi bien que la bibliographie supplémentaire consultée ont mis à notre disposition un éventail énorme de variantes, que l'on devait trier selon leur utilité linguistique. En opérant avec des critères complexes (la fréquence, le degré de crédibilité des sources, la précision des éditeurs en ce qui concerne l'enregistrement des dénominations, la probabilité de l'apparition de certains changements phonétiques, leur concordance avec des formes mises au jour par les enquêtes dialectales, etc.), nous avons opéré, dans l'avant-dernier alinéa, une délimitation des formes issues de sources étrangères (groupées dans le paragraphe « translittérations »), de celles issues de sources roumaines, et à l'intérieur de celles-ci nous avons séparé les variantes phonétiques proprement dites (abrégées : *var.*) de celles graphiques (avec l'indication : *scris și* 'écrit aussi'), estropiées (abrégées : *def. graf.* 'déformations graphiques' ou paronymiques (abrégées : *atr. par.* 'attractions paronymiques' et *p. conf.* 'par confusion').

Cette délimitation est un véritable écueil pour le linguiste, en entraînant de manière considérable toutes ses connaissances philologiques, car il arrive souvent que l'attestation d'une forme possible du point de vue théorique ne soit pas crédible, puisqu'elle apparaît de manière isolée, dans des sources pleines d'erreurs de frappe, chez des éditeurs inattentifs ou dans des documents écrits par des faux savants. Il aurait été toutefois imprudent d'éliminer complètement les formes invraisemblables, en les considérant comme du matériel superflu pour le dictionnaire, car l'expérience nous a montré à plusieurs reprises qu'une variante qualifiée comme suspecte ou tout simplement aberrante s'est avérée être authentique, ayant été confirmée par des sources crédibles. Même les translittérations revêtent une grande importance, suggérant des formes étymologiques, estimant des variantes phonétiques parfaitement plausibles ou entraînant même parfois des mutations dans l'aspect phonétique roumain (tel est le cas, par exemple, d'Adjud, et, de manière assez

⁴ Le Monastère d'Adam.

⁵ « Le monastère où il y a la fête patronale du saint Prophète Élie » → *Le Monastère de Saint Prophète Élie* → *Le Monastère de saint Élie Prophète* → *Le Monastère de saint Élie* → *Le Monastère Sântilie* (*Saintélie*).

² Le chemin qui mène au Copou.

³ Le chemin du Copou.

fréquente, de la toponymie de la Bucovine). Elles restent toutes à la portée du spécialiste, le seul capable de discerner, dans un ensemble amorphe, les éléments d'un intérêt linguistique véritable.

Pour le public ayant des connaissances philologiques minimales, on a conçu des explications complètes à tous les phonétismes considérés comme authentiques, soit pour ce qui est de l'étymologie, soit pour les variantes présentes dans chaque article. Le technicisme ne pouvait être évité sans affecter la qualité de l'ouvrage. « Approcher une science en la rendant accessible aux non-initiés signifie y renoncer », disait George Călinescu. Pour ce qui est de la morphologie, ayant laissé de côté les questions de détail, nous avons séparé les dérivés à suffixes motionnels anthroponymiques (des noms maritaux toponymisés) de ceux à suffixes motionnels toponymiques, motivés par la nécessité de réaliser un accord avec le genre des termes géographiques auxquels ils font référence. Nous avons également expliqué par l'interférence des systèmes toponymiques personnel et descriptif ces toponymes formés à partir d'un nom de personne sémantiquement motivé avec le pluriel direct, par le recours à deux études de synthèse consacrées à cette question (MOLDOVANU, L.F., id. I.S.). Les mêmes études sont citées pour expliquer l'apparition de la désinence de pluriel après un anthroponyme suffixé avec un suffixe patronymique, vu que tous les suffixes collectifs (-ești, -ani, -ari, -oń / -oi) ont été créés à partir de suffixes patronymiques (-escul, -anul, -ariul, -ońu / -oiu) et non pas de dérivés adjectivaux, s'il faut en croire à certains historiens et linguistes (voir *infra*, 3.2). Tout comme dans le cas des phonétismes, on a soigneusement séparé les pluriels et les dérivés authentiques de ceux invraisemblables, qui apparaissent de manière accidentelle dans des sources peu crédibles, par des confusions ou simples déformations graphiques.

La plupart des explications sont placées dans le dernier alinéa. Elles visent premièrement à éliminer les parétymologies (apparemment correctes, mais privées d'un fondement réellement scientifique, par exemple *Broscăuți* < l'anthroponyme *Broscă*) et à justifier la solution étymologique (selon les premières attestations, les variantes enregistrées dans les documents et les prononciations populaires contemporaines saisies par des enquêtes). Les informations vont au-delà de l'étymologie à strictement parler, poursuivant aussi l'élucidation du contexte historique-linguistique de l'engendrement des toponymes (les aspects de la symbiose interethnique, l'origine des anthroponymes rares – quelques-uns des véritables hapax – qui donnent un indice sur l'ethnie des personnes en occurrence), tout comme la soi-disant diachronie mythique (des légendes étiologiques, des modalités de remotivation du signe toponymique par des associations paronymiques).

L'utilisation étendue de la méthode explicative est une innovation qu'aucun autre dictionnaire n'a essayé d'assumer – et cela à cause de deux raisons. En laissant de côté les difficultés, parfois considérables, d'une opération pareille, qui sont évitées de la sorte, on fait

référence au spécifique reconnu des dictionnaires, considérés comme des œuvres informatives, et non pas scientifiques. Elles ne semblent pas jouir d'autonomie par rapport aux « disciplines théoriques » (la grammaire descriptive et historique, la dialectologie, la lexicologie), mais elles revêtent un caractère foncièrement instrumental : le dictionnaire est une source des études linguistiques, sans représenter un ouvrage scientifique en soi. En deuxième lieu, parce qu'il y a de nombreuses explications données à un article de dictionnaire, comme celles concernant la phonétique moldave, qui se répètent inévitablement dans d'autres articles, portant sur des situations similaires. Ces arguments n'ont pas bloqué notre initiative de transformer le dictionnaire dans un ouvrage véritablement scientifique. L'insuffisance des connaissances oblige les auteurs à un effort d'information qui doit être nécessairement fait, même si le produit lexicographique se laissait attendre. Les répétitions peuvent être tolérées, car un dictionnaire n'oblige pas à la lecture continue du texte, mais c'est un ouvrage consultatif, où chaque lecteur cherche les articles qui l'intéressent et exige y trouver (et non pas ailleurs) toutes les explications dont il a besoin.

2. [*Les champs toponymiques*] – Nous comprenons par *champ toponymique* une structure *sui-generis* par laquelle les associations d'objets géographiques (*designata*) d'une microzone, réalisées par les locuteurs, se manifestent au niveau de l'expression par des oppositions (équipollentes, privatives ou graduelles), soit analytiques, soit synthétiques (MOLDOVANU, T.C. 25). L'existence des champs a été soupçonnée par beaucoup de toponymistes, qui les ont nommés parfois « familles toponymiques », similaires aux familles lexicales (G. Giuglea) ; mais, tout comme pour le lexique, ce type d'organisation doit être analysé à nouveau de manière structurale.

Les oppositions entraînent *le contenu* des toponymes, qui est donné, selon nous, par le terme correspondant à la classe des objets géographiques et un attribut qui inclut les associations permettant l'identification de l'objet de la classe respective (ib. 13), par exemple: *Strâmtura Roșie* 'Le Défilé Rouge' ou *Câmpul lui Dragoș* 'La Plaine de Dragoș'. Comme l'a montré Eugenio Coseriu, l'identification ne veut pas dire l'établissement de l'identité d'un objet, mais de son ipséité, c'est-à-dire de ce qui l'individualise par rapport aux objets du même type. L'expression linguistique de la classe d'objets géographiques (autrement dit *le classème toponymique*) est le terme géographique ou *endonyme* (roum. : *entopic*), sous-jacent à tous les noms de lieux, et les associations individualisantes (géographiques ou sociogéographiques) sont des virtualités dénominatives, dont une seule transparait dans la forme du nom, tandis que les autres peuvent se concrétiser dans des synonymes. Lorsque l'objet géographique est unique dans une microzone, l'endonyme est suffisant en vue de la dénomination (par exemple *Măgura* 'La Colline') ; lorsque la zone inclut plusieurs objets du même type,

on ajoute des déterminants comme *Măgura Cailor* (sur laquelle paissaient des chevaux), *Măgura Vacii* (sur laquelle paissaient des vaches), *Măgura Sărată* (dont tirent leur source des ruisseaux à eau salée), *Măgura Odobeștilor* (à côté de la ville Odobești), etc.

2.1. On appelle *catégories toponymiques* les correspondants toponymiques des catégories géographiques, équivalentes aux archilexèmes (hypéronymes) linguistiques : *choronyme* = nom de régions ou de domaines ; *cremnonyme* = nom de formes de relief négatif ou d'accidents de terrain (gr. *kremnós* 'ravin') ; *hodonyme* = nom de voies de communication et de points de passage surmontant des eaux, des chemins ou entre l'espace intra- et extra-muros des localités ; *hydronyme* = nom d'eaux coulantes (à partir des sources jusqu'aux fleuves) ; *limnonyme* = nom d'eaux stagnantes ; *oikonyme* = nom d'habitats ; *oronyme* = nom de formes de relief positif (à partir du tertre jusqu'à la montagne) ; *pédionyme* = nom de formes de relief tabulaire (plaines, plate-formes ; gr. *pedion* 'endroit plan') ; *phytonyme* = nom de formes de végétation (forêts, prés, vergers, cannaies, etc.) ; *telmatonyme* = noms de marais (gr. *télma*, *-atos*, 'marais'). L'établissement des catégories toponymiques revêt une grande importance dans l'analyse des processus de structuration qui s'y déroulent.

Les relations entre les dénotés, perçues par les dénominateurs d'une microzone, sont reflétées par des oppositions entre un *noyau*, désignant, dans la première étape de la dénomination, l'objet d'importance (socio-)géographique maximale, et une ou plusieurs subordinations, désignant des objets d'importance secondaire des alentours, que l'on appelle des *dérivés toponymiques*. Le concept de 'dérivé toponymique' est appliqué aussi bien aux dérivés synthétiques, similaires à ceux lexicaux (*Corod–Corozel*), qu'à ceux analytiques ou syntagmatiques, correspondant à des référents différents (*Aroneanul – Mănăstirea Aroneanul – Dealul Aroneanul – Podișul Aroneanul – Pârâul Aroneanul – Lacul Aroneanul – Pădurea Aroneanul*⁶). Comme dans le cas des structures phonologiques ou lexicales, la condition de « structures » de ces toponymes se vérifie par l'épreuve de la commutation : le remplacement de certains traits distinctifs (le classème *sat* 'village', implicite dans le noyau, par les classèmes *mănăstire* 'monastère', *deal* 'colline', *podîș* 'plateau', *pârâu* 'ruisseau', *lac* 'lac', *pădure* 'forêt') entraîne le changement des dénotés.

Dans les toponymes primaires, le rapport dénomiatif revêt un caractère intrinsèque (l'objet géographique est désigné en mettant en évidence l'une de ses caractéristiques, géographique ou socio-géographique), tandis que dans les autres, le rapport dénomiatif est extrinsèque (les objets géographiques sont désignés en les rapportant à d'autres objets déjà nommés). Par conséquent, les dérivés toponymiques

seront introduits dans le dictionnaire par des *définitions dérivationnelles*. Quoique formées selon un critère non-lexical, celui de la contiguïté géographique, les structures toponymiques présupposent l'existence de rapports similaires à ceux lexicaux, à savoir la dépendance unilatérale entre une constante (le noyau) et plusieurs variables (les dérivés), d'un côté, et la dépendance facultative (constellation) entre dérivés, de l'autre côté.

En adaptant la terminologie de J. Kuryłowicz, on appellera les oppositions de ce type *oppositions polaires*, et le processus de structuration – *polarisation*. Selon la complexité du champ, les dérivés peuvent avoir le même rang ou des rangs différents, marqués dans le schéma lexicographique par des symboles de subordination. On appelle le premier type de structure *dérivation radiale*, par exemple : **I. Manolești** (oikonyme) → **1. Dealul (la Colline) Manolești** (oronyme) et **2. Șesul (le Plateau) Manolești** (pédionyme). On appelle le deuxième type *dérivation en chaîne*, ayant comme résultat l'apparition de dérivés secondaires, par exemple : **A. Poiana (la Clairière) lui Timoftei** (phytonyme) → **I. Dealul (la Colline) Timofteiului** (oronyme) → **1. Pârâul (le Ruisseau) Timofteiului** (hydronyme) → **a. Timofteiul** (oikonyme) ; ou : **A. Bârnarul** (oronyme) → **I. Pârâul (le Ruisseau) Bârnarului** (hydronyme) → **1. Bârnărelul** (hydronyme) → **a. Bârnărelul** (oikonyme). Dans le dernier cas, le changement du dénoté de **1** à **a** n'est pas un simple « transfert de nom », mais il présuppose un syntagme où le terme géographique est soit exprimé (*Cătunul⁷ Bârnărel*), soit sous-entendu (par exemple « les villageois de Bârnărel ») à l'intérieur d'une opposition privative sous-jacente. On se confronte donc à ce que les linguistes de l'École de Prague appelaient *neutralisation apparente*, et Eugenio Coseriu *oppositions inclusives* (par lesquelles les termes oppositionnels n'ont pas de détermination positive).

Utilisé depuis longtemps dans la toponomastique européenne (MURET, N.L. 22) et actualisé dans la toponomastique roumaine par Gh. Bolocan (BOLOCAN, T.N. 171-179), le syntagme *transfert de nom* dénote une compréhension naïve et génératrice de confusions des structures toponymiques. Le transfert présuppose de l'identité au niveau de l'expression, tandis que dans le cas de la toponymie, on se confronte à l'identité et la différence, à savoir à des oppositions. À la vérité, on peut parler d'un transfert seulement dans les cas de *transplant toponymique*, par lequel une population émigrée emmène le nom de la localité d'origine, par exemple *Lunca Banului*, fondée sur le domaine de Stăniliești par les villageois du village homonyme, dont le nom devient *Lunca Veche* ; ou dans le cas des oikonymes bulgares, *Grivița* et *Plevna*, transplantés dans le département de Galați pour commémorer de la sorte les victoires roumaines contre les Turcs dans la guerre de 1877 ; ou dans le cas des oikonymes à valeur métaphorique, comme *Roma* du département de

⁶ Le Monastère Aroneanul – La Colline Aroneanul – Le Plateau Aroneanul – Le Ruisseau Aroneanul – Le Lac Aroneanul – La Forêt Aroneanul.

⁷ Le hameau.

Botoșani, similaire par sa position géographique à la capitale d'Italie.

2.2. Les processus dénominatifs existants à l'intérieur des champs ne sont pas tous structurels, manifestés par des oppositions entre les dénotés ; certains sont non-structurels, étant réalisés par l'extension ou la restriction du contenu, c'est-à-dire par un redimensionnement du dénoté.

Les processus structurels sont les suivants :

2.2.1. *La polarisation proprement dite* (abrégé : *p. polar.* 'par polarisation'), par laquelle autour du noyau se groupent des toponymes désignant d'habitude des objets de classes géographiques *différentes*, mais qui se trouvent en contiguïté relative avec celui-ci. Le noyau peut être un toponyme ou un simple *repère toponymique*, c'est-à-dire un objet naturel ou anthropique isolé (par exemple à partir de *Casa (la Maison) lui Bene*, attesté en 1490 aux confins du monastère de Putna, on a forgé en ukrainien l'hydronyme *Benia* et l'oronyme *Benschi* ; à partir de *Curtea (la Cour) Rotopânești*, on a forgé l'oronyme *Dealul Curții (la Colline de la Cour) Rotopânești* ; à partir de *Moara (le Moulin) lui Ștefan Zugraf*, on a formé l'hydronyme *Valea (la Vallée) Zugravului*, le limnonyme *Iazul (l'Étang) Zugravului*, l'oronyme *Dealul (la Colline) Zugravului* et l'oikonyme *Zugravii*). Pratiquement, tout toponyme peut devenir un noyau. Un oikonyme, comme *Stroieștii*, peut polariser un hydronyme, *Pârâul (le Ruisseau) Stroieștilor*, un limnonyme, *Iazul (l'Étang) Stroieștilor*, un oronyme, *Dealul (la Colline) Stroiești*, et un hodonyme, *Drumul (le Chemin) Stroieștilor*. Inversement, l'oikonyme peut être polarisé par un oronyme (*Dealul Șorogarilor* → *Șorogarii*), par un phytonyme (*Poiana Scutarului* → *Scutarul*), par un hydronyme (*Pârâul Secuiului* → *Secuienii*).

Du point de vue diachronique, l'établissement de la direction du processus de polarisation équivaut à ce que nous appellerons *étymologie secondaire*, différente par rapport à l'*étymologie primaire*, qui établit l'origine du noyau d'un champ. Les dictionnaires toponymiques étendent souvent de manière non-justifiée l'étymologie primaire à toutes les composantes du champ ou leur attribuent des explications impressionnistes. Ainsi, Petar Skok estimait que les noms de localités étaient plus anciens que les microtoponymes (lieux-dits) environnants et présentait cette constatation comme une « loi toponomastique » (SKOK, L.T. 495). En roumain, cette « loi » peut être prise en considération dans le cas des oikonymes formés avec des suffixes collectifs, dont l'ancienneté est confirmée d'habitude par les attestations des documents. Le critère de la première attestation l'infirmé toutefois dans d'autres situations, qui prouvent, par exemple, qu'un nom de village comme *Beleghetul* (a. 1804) est un dérivé de troisième rang du phytonyme *Poiana lui Beleghet* (a. 1439). Lorsque les documents ne contiennent pas assez d'informations, on peut s'en remettre au critère de la compatibilité avec l'étymon primaire : l'oikonyme *Pechea* (a. 1521) est un dérivé de l'hydronyme *Valea*

Pechei (XXe siècle), car le modèle dérivatif, avec le suffixe motionnel *-a*, implique un accord du nom de personne *Beche* avec le genre du terme géographique *vale* (vallée).

Un autre critère, qui n'est pas dépourvu d'importance, est celui de la compétence du toponymiste, donnée par la connaissance approfondie du système populaire de dénomination, acquise par des enquêtes amples de terrain dans diverses zones géographiques. Ainsi, dans le système populaire, les noms des pieds de colline ou de montagne sont dérivés du nom de la colline (ou de la montagne), tandis que dans le système culte, créé par les géographes dans la deuxième moitié du XIXe siècle, les pieds sont désignés en utilisant le nom des ruisseaux à côté desquels ils se trouvent. Selon le système populaire usité dans la région carpatique et péricarpatique, les ruisseaux tirent leur nom des montagnes ou des collines (par exemple *Pârâul (le Ruisseau) Petru-Vodă de Muntele (la Montagne) Petru-Vodă*) ; selon le système culte, la direction de la dérivation est contraire. Fait exception la toponymie des zones à relief de cuesta, où les soi-disant collines tirent leur nom de celui des eaux, même dans le système populaire (par exemple *Dealul (la Colline) et Zarea (le Sommet) Zeletinului* de l'hydronyme *Zeletin*). Selon le système populaire, les noms de clairières ont de la priorité par rapport à ceux de collines ; le système culte favorise la dérivation dans le sens contraire. Loin d'être considérées comme des « lois », de telles constatations peuvent conférer un degré plus élevé de probabilité aux étymologies secondaires lorsque l'adoption d'une stemme structurale ne se trouve pas marquée au coin de la certitude.

Chaque stemme présuppose des options de la part du rédacteur issues de raisonnements rarement explicités à l'étymologie (par exemple dans l'article RUGINOASA). Lorsque l'établissement d'une filiation n'a pas été possible, on a eu recours à la formule *centre de polarisation toponymique personnelle*. En l'occurrence, le mot-titre est un anthroponyme à partir duquel, de manière indépendante, on a pu forger deux ou plusieurs toponymes. Par exemple, à partir du nom du boyard Stanislav *Rotompan* on a forgé l'oronyme *Movila lui Rotompan (le Tertre de Rotompan)* (a. 1423) et l'oikonyme *Rotompâneștii* (a. 1586), désignant un village situé dans le voisinage. À partir du nom du pan *Liuban* Stravici, on a forgé l'oikonyme *Ibănești* (a. 1599) et l'hydronyme *Ibăneasa* (a. 1429), où le suffixe *-easa* ne pouvait résulter d'une dérivation régressive de *-ești* (sinon il aurait eu la forme *-easca*), mais il s'agit d'un suffixe motionnel indépendant, fréquemment usité dans la toponymie de la Moldavie. Les deux toponymes (*Ibănești* et *Ibăneasa*) se constituent en noyaux de certains champs toponymiques, dont l'amplitude (5 dérivés de l'oikonyme et 8 dérivés de l'hydronyme) témoigne bien évidemment de leur ancienneté. Dans de tels cas, on se confronte à des champs toponymiques *polynucléaires*, à la différence des champs pris en considération jusqu'ici, qui sont tous *mononucléaires*.

Dans des zones de bilinguisme slavo-roumain, on a

forgé, sur la même base anthroponymique, des champs polynucléaires *mixtes*, résultats de l'interférence linguistique. Ainsi, dans le bassin moyen de Bistrița sont apparus, en partant du nom de personne *Dragoș*, le pédonyme roumain *Câmpul lui Dragoș* (*la Plaine de Dragoș*), attesté de bonne heure comme choronyme (a. 1419), et l'ancien hydronyme ukrainien *Dragova* (dérivé en refaisant le thème avec le suffixe possessif *-ova*, pour s'accorder avec le terme géographique *dolina* 'vallée'). À partir d'un anthroponyme **Ringo*, on a forgé un oikonyme roumain (*Rânghilești*) et un autre plus ancien, ukrainien (*Rângăuți*), qui ont coexisté jusqu'au XVIIIe siècle comme noms de domaines voisins. Dans des zones de bilinguisme roumain-hongrois, l'interférence des champs a été étudiée en profondeur par Vlad Cojocaru (COJOCARU, T.).

Comme nous l'avons déjà montré (MOLDOVANU, T.C. 25-95), les champs de type polarisant offrent des indices pour la reconstitution des noyaux disparus, qui représente un objectif important de la toponymie diachronique. Ainsi, le ruisseau *Dragoșa* (affluent de Moldovița) et *Dragoșin* (affluent de Sucevița) prennent leur source sous la montagne appelée Poiana Mărului (a. 1491); on pourrait présupposer que le noyau oronymique générateur du champ aurait été **Măgura lui Dragoș/Dragoșin*, connu comme tel depuis longtemps, probablement depuis la fondation de la Moldavie. De nouveau, l'amplitude des champs créés à partir de noyaux (à partir de *Dragoș*: 13 dérivés de rangs différents, et de *Dragoșin*: 15 dérivés) est un indice certain de leur ancienneté.

2.2.2. La différenciation toponymique (abrégé : *p. difer.* 'par différenciation') est le processus par lequel on désigne, de manière synthétique (par des affixes) ou analytique (par des syntagmes), les parties d'un objet géographique dénommé. Ici, les oppositions toponymiques peuvent se constituer à partir des oppositions lexicales, car la différenciation oppose les dénotés correspondant aux termes du même champ lexématique hiérarchisé. Par exemple, « deal (colline) », « vârful de deal (sommet de colline) » – « culme de deal (cime de colline) » – « coastă de deal (côte de colline) » – « fața dealului (la partie de la colline orientée vers le soleil) » (*Răiușul – Vârful Răiușului – Culmea Răiușului – Costișa Răiușului – Fața Răiușului*); « cours principal » – « méandre » (*Zeletinul – Zeletinul Vechi*); « cours principal » – « affluent » (*Simila – Similișoara* ou *Similița, Falcăul – Fălcăușul, Voitinelul – Voitinul*); « ruisseau sec » – « ruisseau à eau » (*Similișoara Seacă – Similișoara cu Apă*); « ruisseau » – « la source du ruisseau » – « l'embouchure du ruisseau » (*Berheciul – Obârșia Berheciului* ou *Izvorul Berheciului – Gura Berheciului, Dragoșa – Fundul Dragoșei – Gura Dragoșei*); « lac » – « la partie supérieure » – « la partie inférieure » (*Iazul Dragulea – Iazul Dragulea Mic* ou *Iazul Dragulea din Jos*, en opposition privative par rapport à [Iazul Dragulea Mare] ou [Iazul Dragulea (din Sus)]; « moșie (domaine) » – « hliță (lot de domaine) » (*Potropeștii–Potropița*).

Il y a donc un *isomorphisme* entre les champs lexicaux et les champs toponymiques. Mais la différenciation revêt également un aspect purement toponymique, se réalisant par des oppositions *sui generis* à l'intérieur de la catégorie des oikonymes. Pendant le Moyen Âge, la division dichotomique des villages roumains, différenciés selon leur position, était la plus fréquente. Elle revêtait un caractère archaïque, étant une réflexion au niveau de la propriété de ce qu'on appelait « judecii gemelare »⁸, auxquels correspondait, selon toute probabilité, une division dichotomique du domaine des villages (STAHL, C. III, 30). Par exemple, un village de la source du Soloneț était attesté en 1415 avec la mention « où ont été [juges] Tatomir et Pârlea »; en 1531, le village se nommait *Pârtești* et était situé « là où avait demeuré Petru Pârlea »; par la suite, il se divise en *Pârteștii de Jos* et *Pârteștii de Sus*. Selon Stahl, « nos anciens villages moldaves, au moment où ils ont été pris en charge par le règne moldave, se trouvaient encore, dans une certaine mesure, dans une étape d'organisation archaïque duelle », héritée de l'étape de la société gentilice (ib. 37).

Parfois, les oppositions binaires réalisées selon le critère de la position deviennent des oppositions ternaires, car il y a un terme qui apparaît désignant une position géographique moyenne : *Portarii de Jos* ou *din Vale – Portarii de Sus* ou *din Deal – Portarii de Mijloc*; *Tâmașii de Sus – Tâmașii de Jos – Tâmașii de Mijloc*. Tout en empruntant un terme de l'École de Prague, on appelle ce type *des oppositions graduelles*.

On distingue également d'autres modalités de différenciation des villages : selon la qualité (*Răusenii – Odaia Răusenilor* ou *Slobozia Răuseni, Săvenii-Târg – Săvenii-Sat*); selon l'ethnie des habitants (*Prălea Ungurească – Prălea Moldovenească, Murgenii Bulgari – Murgenii Moldoveni, Frătăuții Vechi Nemțesc – Frătăuții Vechi Românesc, Focșanii Moldoveni – Focșanii Munteni*); selon la dimension (*Rotileștii Mici – Rotileștii Mari*); selon l'ancienneté (*Hărmăneștii Vechi – Hărmăneștii Noi*); selon le rapport entre le tout et les parties (*Plotoneștii – Partea din Plotonești, Armășenii – A Treia Parte din Armășeni*, par la suite, par brévilouence, *A Treia Parte*); selon le degré d'autonomie administrative (*Giuleștii – Cotul din Giulești*, devenu hameau du village voisin Orășteni); selon la commune à laquelle ils appartiennent (*Frunzenii-Cândești – Frunzenii-Soceia*).

Le type dominant de la différenciation des oikonymes tient néanmoins des propriétaires, et acquiert une étendue considérable au XIXe siècle. Dans beaucoup de situations *les oppositions bilatérales* (*Voineștii Boierești – Voineștii Răzeși*) deviennent *des oppositions complexes*, auxquelles participent plusieurs termes (*Șendricenii lui Gherghel – Șendricenii lui Cerchez – Șendricenii lui Gafencu, Ichimenii PISOȘCHEȘTILOR – Ichimenii Pităresei Ciolacu – Ichimenii Softei*).

⁸ Villages des juges jumeaux.

Toutes ces différenciations, anisomorphes par rapport à celles qui existent dans le système lexical, se réalisent à l'intérieur de microzones géographiques ; pour ce qui est des autres différenciations, réalisées à l'intérieur de tout le Pays de la Moldavie ou à l'intérieur des Principautés Unies, on les appelle *différenciations homonymiques* (abrégé : *difer. omon.*). Ainsi, deux montagnes *Bârnarul* – l'une située à côté du cours moyen de la rivière de Bistrița, et l'autre à côté du cours supérieur – se différencieront dans une opposition privative (*Bârnarul* – *Bârnărelul*). La majorité des exemples sont issus de la catégorie des oikonymes: *Oprișenii ot Gârcina*, en opposition à d'autres villages *Oprișeni* ; *Pătrăuții pe Suceava* en opposition avec *Pătrăuții pe Siret* ; *Rădăuții-Prut* opposé à *Rădăuții* de pe Suceava ; *Hudeștii Mari* et *Hudeștii Mici*, situés dans des communes différentes, tout comme *Stolnicenii-Prăjescu* et *Stolnicenii Hermeziului* ; *Șerbeștii sub Piatra Cracăului* opposé à d'autres villages *Șerbești* ; *Piatra-Neamț* opposé à *Piatra-Olt*.

Les doublets ou les triplets toponymiques apparus par un processus de différenciation sont perçus parfois comme termes d'une *classe toponymique*. L'inclusion dans une classe leur assure une motivation toponymique et permet la *synthèse* (abrégé : *p. sint.* « par synthèse »), manifestée d'habitude par un pluriel (MOLDOVANU, L.F. 40-41). Considérés ensemble, les villages de *Hârsova Răzeșilor*, *Hârsova Schitului* et *Hârsova lui Sion* sont nommés *Hârsovele* ; *Străoanii de Jos* et *Străoanii de Sus* – *Străoanele*, tandis que *Vicovul de Sus* et *Vicovul de Jos* – *Vicovele*. Séparés par le ruisseau Milcov, qui marquait la frontière entre les pays roumains, *Focșanii Moldovei* et *Focșanii Țării Românești* formeront ensemble *Orașele Focșanii* ou *Târgurile Focșanilor* ou *Focșanii Uniți*. On y observe que la synthèse se manifeste également des syntagmes, comme dans le cas des villages *Petia Răhtivanului*, *Petia lui Vârnav* et *Petia Ciudinesei*, nommés aussi bien *Petiile*, que *Petia Toată*.

Au niveau populaire, la synthèse implique également les hydronymes : *Fălcăuțele* sont *Fălcăul* avec son affluent, *Fălcăuțul* ; *Lupele* sont *Valea Lupa Mare* et *Valea Lupa Mică*. Pratiquement, toute série toponymique résultée par différenciation est susceptible de devenir « une pluralité pensée comme unité » (E. Coseriu).

2.3. Les processus toponymiques qui mènent à une redimensionnement du dénoté en un sens positif (par *extension*) ou négatif (par *restriction*) sont des processus non-structurels. À la différence des processus structurels, qui entraînent des *realia* différentes, les processus non-structurels produisent une modification de perception du même objet géographique, en imposant une redéfinition du toponyme en question.

2.3.1. Ce sont les hydronymes que les extensions toponymiques affectent le plus souvent. Ainsi, une opposition primaire entre *Corod* (affluent de la rivière de Bârlad) et *Corozel* (l'affluent droit principal de Corod) a été neutralisée par une extension du dénoté

Corozel dans deux étapes : dans un premier temps, sur le cours inférieur de la rivière Corod, après la confluence avec la rivière Corozel, et par la suite sur le cours supérieur de la rivière Corod, avant cette confluence. L'hydronyme Corod disparaît complètement et il y a une nouvelle différenciation qui apparaît, selon le débit, entre le cours principal du Corozel (précédemment nommé Corod, et à présent *Corozelul cu Apă*) et son affluent droit (précédemment nommé Corozel, et à présent *Corozelul Sec*). Il est probable que cette double extension a été favorisée (sinon même déterminée) par l'homonymie relative entre l'hydronyme et l'oikonyme *Corod*, désignant le village riverain. On peut constater la même évolution dans d'autres champs hydronymiques (*Tecuciul* et *Tecucelul*, *Vasluiul* et *Vasluietuțul*), ayant comme résultat la création d'une nouvelle opposition privative, entre l'hydronyme (avec la forme diminutive) et l'oikonyme (les villes de *Tecuci* et *Vaslui*). En transférant la synchronie dans la diachronie, certains linguistes (IORDAN, T. 447-448) ont soutenu que la différenciation par un suffixe diminutif peut être créée par une opposition entre des objets appartenant à des catégories toponymiques différentes (oikonyme vs. hydronyme) – ce qui contredit la logique et est infirmé par la recherche historique.

Les exemples de ce type peuvent continuer, soutenant une véritable matrice de l'évolution des champs hydronymiques formés d'une base et d'un dérivé diminutif. Un village de la vallée supérieure de la Moldova, situé un peu plus bas par rapport à l'embouchure du ruisseau *Botoșel*, s'appelle *Botoș*. On pourrait croire que le ruisseau a tiré son nom du village, mais la présupposition est infirmée par des documents. Dans les cartes de la première moitié du XIXe siècle, le ruisseau est *Valea Botoșului*, tandis que dans un document de 1784, son affluent droit principal est *Botășehul* (STEFANELLI, D.C. 45). Par extension, le diminutif est arrivé à désigner le cours tout entier, tandis que son ancien nom s'est maintenu comme oikonyme.

Même lorsque les documents ne nous fournissent pas tous les chaînons de l'évolution, celle-ci doit être présupposée, et les chaînons manquants doivent être reconstitués. C'en est le cas de l'hydronyme *Voitinul*, désignant un affluent de Suceava, nommé *Voitinul* dans un document de 1427, sur lequel se trouve le village de *Voitinul*, également nommé *Voitinul* en 1490. Nous ne pourrions expliquer pourquoi l'hydronyme et l'oikonyme ont acquis une forme diminutive qu'en partant de la présupposition que l'affluent gauche principal de ce ruisseau s'était appelé jadis **Voitinul* et que la substitution de l'hydronyme Voitin par Voitinul s'était réalisée à son tour par une double extension du contenu du dernier toponyme.

Les extensions entraînent également d'autres catégories toponymiques. Un ancien pédionyme, *Câmpul lui Dragoș*, qui désignait dans un premier temps une plaine longeant le cours moyen de Bistrița, est devenu le nom d'une grande zone géographique, d'un relief divers, comprenant plus de vingt villages.

Un rocher, *Piatra Ghermanului*, a prêté son nom à la montagne sur laquelle il se trouvait (*Ghermanul*) ; un tertre, *Movila Lupei*, a prêté son nom à une colline, *Dealul Lupei* ; le nom d'une clairière, *Țoliciul*, s'est étendu au domaine tout autour ; *Calea Vrancei*, qui était le chemin menant de Movila Vrancei au village Ojdula de Transylvanie, s'est étendu par la suite au segment de chemin de son prolongement, à partir de Movila Vrancei jusqu'à la ville de Focșani.

Les extensions des oikonymes sont également fréquentes : des monastères aux villages fondés dans leur voisinage (*Sfântul Ilie*, *Dragomirna*) ; des auberges aux villages environnants (*Rateșul lui Haret* → *Haretul*). Les noyaux de certains villages ont été de même constitués par les stations de poste, comme *Bertea*.

2.3.2. Les restrictions toponymiques sont aussi bien fréquentes, même si dans MDTM elles n'apparaissent qu'au nombre des choronymes administratifs (anciens départements, comme *Dorohoiul* ou *Horincea*, deviennent des circonscriptions administratives subordonnées, en restreignant leur étendue). Dans la dénomination populaire, il arrive souvent que le même ruisseau change de nom en fonction des villages qu'il traverse, d'autres objets géographiques ou même des repères anthropiques. On se confronte à une fragmentation de l'hydronyme primaire, qui désignait le cours entier. Au XVIIIe siècle, le cours inférieur de la rivière *Neamț* a commencé à être appelé *Ozana*, à partir du nom de la propriétaire d'un verger riverain (BUTNARU, T. 29) ; c'est un synonyme partiel, consacré par le livre de Creangă, *Aminitiri din copilărie*⁹, que certains géographes considèrent fautiveusement comme un synonyme total. Un autre hydronyme ancien, *Chiselița*, d'origine ukrainienne, désignant un affluent indirect de Bârlad, est connu aujourd'hui seulement comme nom du cours supérieur de *Pârâul Poienarilor*, dérivé de l'oikonyme Poienari (CIUBOTARU, O.H. 53).

La restriction de l'ancien hydronyme au cours supérieur d'une rivière est un processus connu dans l'hydronymie européenne. Des cas particuliers de fragmentation d'un hydronyme par des synonymes partiels, reflétant une complémentarité des dénotés, ont été enregistrés par nous aussi lors des enquêtes toponymiques. Ainsi, un affluent gauche de la rivière Moldova, qui traverse la commune Cristești du département de Suceava, est appelé à sa source, à côté du village de Homița, *Pârâul Homiței* ; en passant par le village de Herești, il acquiert le nom de *Pârâul la Ruja*, se trouvant dans le voisinage de la clairière Ruja ; à Cristești, il revêt cinq noms : du côté de la briqueterie *Pârâul Cărămizii*¹⁰, du côté du pont de Mitoșăru, il s'appelle *Pârâul la Mitoșăru*, du côté des maisons des familles Istrate, il s'appelle *Pârâul la Istrăteni*, et lorsqu'il traverse le centre du village de Cristești, il

s'appelle *Pârâul din Vatră*¹¹ ou *Pârâul Satului*. Toutes ces dénominations sont partiellement synonymes : d'un côté, elles ne sont pas synonymes, puisqu'on les applique à certaines portions du cours d'eau et circulent exclusivement chez les locuteurs des zones limitrophes ; de l'autre côté, elles sont pourtant synonymes, car les locuteurs de chaque zone peuvent les employer (et les emploient effectivement) au besoin pour désigner le cours tout entier. En adaptant un terme de Viggo Brøndal, nous appellerons *fluctuation toponymique* le phénomène de concurrence des dénotés à sphère d'utilisation limitée et à contenu restreint, mais extensible.

Le partage des montagnes par les propriétaires des pâturages a déterminé une fragmentation oronymique, illustrée par de nombreux exemples par les géographes. Les anciens oronymes sont devenus, dans un premier temps, des oronymes partiels et, dans la plupart des cas, ils sont complètement disparus. À la ligne de faite des rivières entre Moldova et Bistrița, il y a eu probablement la montagne **Botoșul*, d'où tiraient leurs sources deux ruisseaux *Botoș*, l'un affluent de la rivière Moldova, et l'autre affluent de la rivière Bistrița. L'oronyme a été concurrencé par le nom de la crête, *Obcina*¹² *Ursului*, et a restreint son dénoté à une partie, *Botoșul Mare*, situé à côté de Bistrița. Le processus de la restriction peut être supposé dans d'autres cas semblables, comme celui de l'oronyme **Zăbala* (< v. bg. *Zaběla gora* 'la montagne de la frontière'), qui désignait une frontière montagnarde étendue, d'où tiraient leurs sources deux ruisseaux *Zăbala*, l'un affluent de la rivière moldave Putna, et l'autre de Râul Negru transylvain. L'oronyme a été substitué par le nom des sommets : Lăcăuți, Arișoia, Buniul (MOLDOVANU, T.C. 25).

Les champs toponymiques se constituent diachroniquement et fonctionnent synchroniquement. Du point de vue méthodologique, le mélange entre synchronie et diachronie est à proscrire. Mais pratiquement, cette doléance n'a pas pu être respectée. Premièrement, on ne peut pas toujours établir l'ordre de constitution des dérivés toponymiques et, d'autant moins, la limite à la longue de leur fonctionnement. Les indications chronologiques permanentes, vraiment utiles, revêtent toutefois une valeur relative, car un dérivé attesté seulement à l'époque moderne peut avoir une ancienneté considérable, tandis qu'un autre, attesté exclusivement pendant l'époque ancienne, aurait pu se maintenir jusqu'à présent. Quoique riche, l'information dont on dispose est inégale et au moins parfois on ressent l'absence de la documentation d'archive et des enquêtes de terrain. Dans ces conditions, nous avons adopté *une perspective métachronique* (en empruntant les termes de Louis Hjelmslev), par laquelle le lecteur peut avoir un aperçu des sections temporelles successives où les composantes des champs ont fonctionné.

⁹ Ion Creangă, *Souvenirs d'enfance*. Traduit par Yves Auger, Didier, Paris, 1947.

¹⁰ Le Ruisseau de la Brique.

¹¹ Vatră: le centre du village.

¹² Obcină : crête prolongée de colline ou de montagne.

3. [*Le système toponymique*] – Les champs toponymiques se réalisent à l'intérieur du système toponymique, par lequel on comprend l'ensemble des procédés utilisés dans une langue donnée en vue de l'actualisation de la fonction dénominative. Le système s'identifie à la grammaire des noms de lieux, dans ses deux composantes : la syntaxe (plus précisément : la dérivation syntagmatique) et la morphologie (y compris la soi-disant morphologie dérivationnelle). Il se constitue par la sélection et la spécialisation de certaines techniques grammaticales existantes au niveau du lexique. Dans les limites des possibilités d'information, MDTM illustre les formes de manifestation des invariants du système à l'intérieur des champs toponymiques, en isolant par des losanges vides les variantes de ceux-ci.

3.1. Dans la syntaxe, l'invariant syntaxique (*syntaxème*) le plus répandu est *le syntagme déterminatif*, formé d'un terme géographique (endonyme) toujours articulé, à fonction de régent, et un déterminant nominal (adjectif, nom commun ou nom propre). Le déterminant peut désigner soit une qualité intrinsèque de l'objet géographique, soit une qualité relationnelle ou sociale (le génitif de la possession). La relation entre les composantes de ce syntaxème est hétérosyntaxématique. La détermination peut être simple (*Hliza Vrăbiască, Drumul Ștefăneștilor, Slobozia Mandrii*) aussi bien que complexe, réalisée par expansion (*Hliza Vrăbiasca Răzeșească, Drumul cel Mare al Ștefăneștilor, Slobozia Comisului Mandrea*). Inversement, à partir de syntagmes plurimembres, on peut arriver à des syntagmes bimembres par condensation (*Drumul Mare al Scânteii → Drumul Scânteii, Slobozia Vornicului Conachi → Slobozia Conachii*).

Les variantes du syntaxème sont : des syntagmes à déterminant au génitif (que l'on a appelés de manière conventionnelle « syntagmes ») et des syntagmes à déterminant à l'accusatif (que l'on a appelés de manière conventionnelle « périphrases »). Le premier type de variantes présente deux variétés, selon que le cas s'exprime de manière synthétique (*Slobozia Zberoaiei, Schitul Ducăi, Podul Leloaiei, Târgul Ștefăneștilor*) ou analytique (*Slobozia ai Zberoaie, Schitul lui Duca, Podul ii Leloaie, Târgul de Ștefănești*). Les périphrases ont comme connectif une préposition et représentent un modèle qui, du point de vue diachronique, résulte de la condensation d'une proposition par l'élimination du verbe (*Dealul* [care este = qui se trouve] *deasupra Șepteșanilor, Drumul* [care merge = qui mène à] *la Talpă*). Les deux variantes peuvent être permutées (*Iazul de la Scobâlțeni / Iazul Scobâlțenilor, Mănăstirea de la Pângăraț / Mănăstirea Pângărațului, Târgușorul de peste Nicolina / Târgușorul Nicolinei*). Une troisième variante combine les deux modèles syntagmatiques dans un ensemble déterminatif complexe (*Cotuna de la Moara lui Ciornei, Cutul din Sus al Mădârjecilor, Focșanii din Partea Moldovei, Târgușorul de peste Apa Nicolinei, Icușeștii Răzeșești de Jos*).

La synonymie relative des termes géographiques permet leur substitution à l'intérieur des syntagmes (*Pârâul Bașeului / Valea Bașeului / Apa Bașeului, Dealul Belegheului / Culmea Belegheului, Obârșia Berheciului / Izvorul Berheciului, Codrul Buciumenilor / Pădurea Buciumenilor*). Beaucoup plus rarement, le déterminant toponymique peut être substitué par un terme géographique synonyme (*Coasta Bâcului / Coasta Satului*). Par ellipse, soit le déterminé (*Piatra lui Crăciun → Piatra, Valea Mărăști → Valea, Dealul la Cotnari → Dealul*), soit le déterminant (*Mănăstirea lui Adam → Adamul, Bălineștii Ruși → Rușii, Rușii lui Ciomârtan → Ciomârtanul*) peut rester en fonction toponymique, en reflétant la tendance vers l'économie du langage populaire. Le même syntagme peut être affecté par l'ellipse dans les deux sens (*Poiana Zeletinului → Poiana ou Zeletinul, Târgușorul Nicolinei → Târgușorul ou Nicolina*).

Le même procédé de l'ellipse explique l'apparition d'autres variétés. À partir des syntagmes à déterminant au génitif il résulte les génitifs suspendus (*Odaia Costii → Costii*, à présent *Costi*), fréquents surtout dans la toponymie urbaine, où l'on constate à partir de 1774 (« Sari Iani, grec ot [Mahalaua¹³] *Fănăriei* » ou « Necula, grec, băcal ot [Ulița¹⁴] *Hagioaii* »). Des syntagmes à déterminant à l'accusatif sont issus les syntagmes prépositionnels (*La Tunsești, În Bărboși, Pe Leordeni, De-ale Șerbeștilor, A Moara Conachi*), dans lesquels la préposition a la tendance de fixation dans l'usage, sans que sa présence soit obligatoire (*Pe Vrabie / Vrabia, La Direptate / Direptatea, La Beldiman / Beldimanul*). Les syntagmes prépositionnels peuvent se modifier par expansion (*În Vale la Cotnari*). Lorsque la préposition se fixe, le résultat en est un composé prépositionnel (*Între Vicove, Sub Dragova, Peste Dragova, Sub Bălinești*), qui se maintient comme tel dans la phrase, résistant aux contextes diagnostiques (« mă duc la Între Vicove, la Sub Dragova », « ocolesc Între Vicovele, Sub Dragova »¹⁵) ; ils ne peuvent pas être permutés par un nom simple.

Un autre syntaxème est *le syntagme appositif* ou *épexégétique*, formé de deux noms en relation homosyntaxématique. L'articulation de l'apposition pendant l'ancienne époque semble s'expliquer par l'équivalence des syntagmes appositifs avec les syntagmes génitifs, marquée par l'article, qui se reflète dans leur alternance (*Codrul Sârbilor / Codrul Sârbii, Cotul Puiștilor / Cotul Puiștii, Fundătura Pâhneștilor / Fundătura Pâhneștii, Odaia Strahotinelui / Odaia Strahotinul, Odaia lui Bran / Odaia Branul*). Une preuve de cette fonction est constituée par les noms simples provenus de syntagmes génitifs, qui ont maintenu l'article à la longue (*Satul lui Călcâi / Călcâiul, Silișcanii lui Păun / Păunul, Valea lui Motoc / Motocul*). Après 1865, la fonction de l'article auprès

¹³ Le faubourg.

¹⁴ La rue.

¹⁵ « Je vais à Între Vicove, à Sub Dragova », « je contourne Între Vicovele, Sub Dragova ».

de l'attribut appositionnel devient également hors d'usage, pas seulement dans les textes officiels, d'une part suite à la tendance d'éliminer les génitifs, et d'autre part, à celle d'éviter la redondance de marque dans les syntagmes. La disparition de l'article mène à la modification du rapport dénomiatif: dans *Moara lui Conachi, Odaia lui Manolache* ou *Slobozia Străjescu*¹⁶, le génitif indique un rapport de possession, tandis que dans *Moara Conachi, Odaia Manolache, Slobozia Străjescu* le nominatif indique un rapport onymique, par lequel le nom de la personne devient le nom de l'objet socio-géographique (*moulin, ferme, village de colons*), semblable à une étiquette. Les syntagmes perdent leur transparence initiale, s'obscurcissent – un processus parallèle à la perte progressive de la motivation dans les noms simples, personnels ou descriptifs.

Un troisième syntagme est *le syntagme associatif*, formé de deux noms, les deux articulés, liés par une conjonction (*cu 'avec' ou și 'et'*). Il apparaît dans la toponymie officielle au XIXe siècle et désigne des villages voisins qui formaient ensemble une unité fiscale (*Mălăieștii cu Știubeienii / Mălăieștii și Știubeienii*). Les composantes étaient souvent liées par la conjonction *sau (ou)*, qui avait une valeur copulative (*Ipoțeștii sau Țepul*).

À la différence des syntagmes toponymiques, qui sont des formations syntaxiques plurimembres, caractérisées par la faible cohésion des termes, qui se trouvent en concordance de genre et de nombre, et par la transparence de la signification, *les composés* sont des formations asyntaxiques plurimembres (*syntèmes*), caractérisées par l'étroite cohésion des termes, dont la concordance de genre et de nombre est facultative, et la non-transparence de la signification. Du point de vue formatif, on peut différencier deux modèles : un modèle des composés créés par agglutination (*Câmpulung, Pochidia, Rediulea, Sântilie, Valeoanii*), qui fonctionnent comme des noms simples, avec la flexion de la terminaison (au génitif: *Câmpulungului, Pochidiei, Rediului, Sântiliei, Valeoanilor*) et sont issus de syntagmes déterminatifs (*Câmpul Lung, Pochii Diei, Rediul Ulii, Sântul Ilie, Valea Oanii*), avec la flexion du déterminé nominal (*Câmpului Lung, Pochilor Diei, Rediului Ulii, Sântului Ilie, Văii Oanii*) ; et un autre modèle, des composés paratactiques, dans lesquels les termes restent distincts (*Piatra-Neamț, Rădăuții-Prut*), et la flexion n'en entraîne que le premier (*Pietrei-Neamț, Rădăuților-Prut*). Les composés paratactiques ont comme caractéristique générale le fait que le rapport syntaxique entre les termes n'est pas exprimé, en rendant nécessaire l'utilisation du trait d'union à l'écrit. On connaît également un composé thématique, construit à la manière grecque (ayant éliminé la terminaison du premier élément), *Modruzopățestii* ou *Modrupățestii*, qui reflète la fusion, entre 1835 et 1858, de deux domaines de la famille Vogoride, *Modruzeștii*

et *Pățestii*.

Dans le traité académique portant sur la composition (*Formarea cuvintelor în limba română. I. Compunerea*, București, 1970), on attribue le statut de « composé » à tous les toponymes qui incluent au minimum deux termes, que les rapports syntaxiques soient exprimés ou pas. Ce point de vue, qui met sur le même plan les syntagmes toponymiques et les composés lexicaux, a été accepté également par certains toponymistes (TOMESCU, G. 77-79, BOLOCAN, L.N. 621-629), mais nous l'avons rejeté dans une recherche globale (MOLDOVANU, I. XLI/2-XLVIII/2), où nous avons également conçu une classification génétique des composés roumains. Ils peuvent résulter: a) par la réduction de syntagmes attributifs avec le déterminant au génitif (*Orășa-Avram ← Orășa lui Avram*) ; b) par la réduction de certains syntagmes attributifs avec le déterminant à l'accusatif (*Liuzii-Călugăra ← Liuzii ot Călugăra, Țuțcanii-Vale ← Țuțcanii din Vale*) ; c) par de l'inversion des termes de certains syntagmes appositifs (*Sascutul-Sat ← Satul Sascut, Sascutul-Târg ← Târgul Sascut*) ; d) par de la réduction de certains syntagmes associatifs (*Mânzâteștii-Fâlfâiești*) ; e) par différenciation homonymique (*Manoleasa-Prut, Manoleasa-Volovăț*) ; f) par intégration, reflétant des fusions de villages (*Budu-Cantemir, Carșochești-Carobița*) ; g) par cummule de synonymes (= composés synonymiques), permettant la corrélation des noms des documents, maintenus seulement comme noms de domaines, avec ceux usités (*Petreștii-Sasova*).

Les modèles syntaxiques présentés dans MDTM ont été illustrés par des attestations suggestives (all. *Scharnierbeleg*, fr. *attestation charnière*), qui permettent de saisir leur évolution au long du temps, et parfois par des attestations intermédiaires (all. *Übergangsbelege*), qui marquent un point de transition chronologique pour cette évolution. Le même procédé a été également employé à l'avant-dernier alinéa des articles de dictionnaire, où l'on enregistre les *allomorphes* (phonétiques ou morphologiques), pour mettre en évidence la continuité des formes.

3.2. Les sections du dictionnaire permettent la connaissance des éléments flexionnels par lesquels le système de la langue se manifeste dans le processus: l'article défini et les affixes grammaticaux. Morphème de l'individualisation, l'article défini accompagne en roumain tous les toponymes simples en position absolue (au nominatif) et le déterminé nominal des syntagmes. Dès l'ancienne époque, une extension analogique de l'article à valeur distinctive s'est produite, à partir des toponymes descriptifs (*Oușorul*) jusqu'aux toponymes personnels (*Ionul*) ou à ceux d'autres origines (*Prutul*), qui avaient une valeur distinctive en soi, si bien que leur articulation était superflue. Précédé par la préposition, le déterminant nominal des syntagmes perd son article. Pendant l'ancienne époque, certains syntagmes déterminatifs, y compris le connectif *cu 'avec'* (*Drumul cu Plopi*), étaient doublement articulés, ayant été probablement perçus comme des syntagmes associatifs. Ils se sont

¹⁶ Moara = le moulin; odaia = la ferme ; slobozia = le village de colons.

maintenus jusqu'à présent, comme expressions figées, dans des zones linguistiques conservatrices, comme le nord-ouest de la Moldavie (*Valea cu Calea*), les régions de Vrancea (*Lunca cu Arinii*, *Chiscul cu Socii*), Olténie (*Cracu cu Cireșu*), Banat (*Dealul cu Crucile*, *Ulița cu Poșta*, *Grușețu cu Vezurimile*, *Grușețu cu Groșii*), Hațeg (*Pârâu cu Bordu*). De telles constructions étaient également employées par les bergers transhumants de Mărginimea Sibiului pour désigner les endroits du trajet qu'ils parcouraient en Dobroudjea (*Satu cu Gardurile*, *Satu cu Paele*, où ils avaient nourri les moutons de pailles, *Satul cu Gunoii*, entouré de grands amas d'ordures) et se retrouvent dans les contes populaires (« *treci câmpu cu doru, câmpu cu setea, câmpu cu foamea* »¹⁷). Tous les composés de l'ancienne période articulaient le premier terme, tout comme les syntagmes dont ils étaient issus. Néanmoins, parfois, à partir du milieu du XIXe siècle, les deux termes étaient articulés (*Preuteștii-Vlădeștii*, *Dobrănușii-Hapăii*, *Brăteștii-Schitul*, *Ițcanii-Gara*), en adoptant le modèle des anciens syntagmes associatifs. Après 1865, la non-articulation du deuxième terme des composés devient une norme, tout comme dans les syntagmes appositifs (*Târgul Roman*, *Odaia Rânghilești*).

Les variations d'articulation qui affectent les syntagmes appositifs sont marquées par des losanges vides à chaque section du dictionnaire, après la définition. On a marqué de la même manière le changement des connectifs et de la catégorie grammaticale, si elle n'est pas accompagnée d'une substitution du dénoté.

En ce qui concerne la catégorie du cas, on a pris en considération le passage au nominatif du déterminant nominal au génitif, qui a mené à la transformation des syntagmes déterminatifs en syntagmes appositifs. Les variantes de réalisation des affixes enclitiques du génitif (allomorphes populaires ou hypercorrections cultes) ont été enregistrées et expliquées à l'avant-dernier alinéa.

Pour ce qui est de la catégorie du nombre, on a poursuivi le processus de passage au singulier des oikonymes à aspect de pluriel, motivé par la nécessité de réaliser une distinction claire entre le nom des habitants et celui de la localité (*Gherăiești* „le village des Gherăiești” → *Gherăieștiul*) ou pour réaliser un accord avec le genre de l'endonyme (*Humuleștiul* est le village des habitants nommés *Humuleșteni*). En Bucovine, ce processus s'est amplifié pendant l'occupation autrichienne, vu le fait que les Allemands ne percevaient pas la désinence de pluriel (= sous-différenciation phonologique) et ont imposé aux intellectuels leur propre prononciation. Pour d'autres catégories de toponymes, le singulier est exigé exclusivement par la nécessité de l'accord avec le genre du terme géographique (*Piciorul Dragoșinului/ Obcina Dragoșina*, *Pârâul Săndulenii/ Pârâul Sănduleniul*).

La même nécessité de l'accord explique les

changements de genre: *Tălăbeasca* (le domaine¹⁸)/ *Tălăbescul* (la contrée¹⁹); *Valea Sălătrucului/ Sălătruca*; *Balta Mesteacân/ Balta Mesteaca*; *Valea Vișinului/ Vișina*. Ils affectent fréquemment les suffixes pluriels par dérivation régressive (*Pârâul Drăgoieștilor* → *Valea Drăgoiasca*, *Valea Măzănăieștilor* → *Măzănăiasca*).

La dérivation régressive est également un procédé de changement de la catégorie toponymique, autrement dit, du dénoté, par lequel apparaissent les dérivés structuraux, marqués par des chiffres et des lettres à l'intérieur des champs: le choronyme *Hliza* (la parcelle) *Vrăbiască* de l'oikonyme *Vrăbiești*; l'hydronyme *Stăneasca* (= vallée) de l'oikonyme *Stănești*; l'hydronyme *Scoposeanca* (= vallée) de l'oikonyme *Scoposeni*; l'hydronyme *Drăgușeanca* (= vallée) de l'oikonyme *Drăgușeni*.

Les suffixes motionnels constituent le principal moyen de création des dérivés toponymiques, formant parfois de véritables pléthores dérivatives. Ainsi, le domaine du village *Sascut* est nommé *Sascuțoiaia*, *Sascuteana* et *Sascuteanca*; l'eau longeant le village de *Bozieni* est *Boziana* ou *Bozianca*. On se confronte en l'occurrence à des dérivés secondaires, mais de tels suffixes sont également employés de manière courante en vue de la création des dérivés primaires, par exemple *-oiaia* (*Poiana Vămeșoiaia* à partir du nom du douanier²⁰ *Păun*; *-ița* (*Oprișița*, la vallée d'*Opriș*); *-a* (*Arghira*, le domaine du boyard Grigore *Arghir*; *Agapia*, le monastère du moine *Agapie*; *Bucșa*, la vallée de *Bucșă*); *-easa* (les vallées *Brăiasa* et *Ibăneasa*, à partir du nom des boyards *Brae* et *Iuban*).

L'aspect le plus caractéristique de la morphologie dérivative de la toponymie roumaine est la formation des noms de villages à l'aide des suffixes collectifs *pluralia tantum*. Les documents permettent souvent d'établir l'éponyme pris en considération par les dénominateurs, qui ont attaché à cette base un suffixe oikonymique consacré: *-ești* (en 1490 Ștefan cel Mare confirme aux filles de *Mircea Ciucescul* le village de *Mircești* et aux enfants de *Danciul Ciucescul* le village de *Dăncești*; *Giuleștii* sur la Moldova est mentionné en 1605 comme « le village où a été la cour de Giulea »; en 1466, le boyard *Moica* acquiert la confirmation pour un « endroit désert, à Cârlișău, pour y fonder construire son village » – par la suite, en 1642, le village *Moiceștii*; le village non-nommé en 1415, de la source du Soloneț, « où ont été [juges] Dragomir et *Pârtea* », est mentionné comme *Pârtești* en 1531); *-ani/ -eni* (en 1414, on fait don au pan Toader *Pitic* d'un village non-nommé à Cobâl, « où se trouve sa maison », qui devient en 1548 *Piticeni*; « le village d'*Opriș* » fondé en 1415 est nommé *Oprișeni* en 1428; en 1491, on mentionne le village de *Mărășeni*, « où a demeuré Mareș, le juge »; en 1546, le village de *Marcoviceni* est partagé par les petits-fils du boyard

¹⁸ Dont le genre est féminin en roumain (*moșia*).

¹⁹ Dont le genre est masculin en roumain (*hotarul*).

²⁰ En roumain: *vameș*. *Poiana* = la Clairière.

¹⁷ « Tu passes par le champ de la nostalgie, par le champ de la soif, par le champ de la faim ».

Dragoș *Marcovici*); -oñ/-oi (en 1617, le village de *Mărconi* était situé dans Lunca²¹ lui *Marcu*); -ari/ -eri (*Ghindușarii* était confirmé en 1625 au grand chancelier Ionașco *Ghenghe*; *Coteciarii* ou *Coticerii* appartenait en 1471 aux frères Jurj et Cozma *Coteș*). La mention fréquente « où se trouve sa maison » ou bien « où s'est trouvée sa cour » met en évidence le fait que le village en question était la propriété d'un boyard.

L'équivalence fonctionnelle de ces suffixes se manifeste par des alternances (*Mărcești/ Mărcani/ Mărconi* < n. pers. *Marcu*; *Ghindușarii/ Ghindușeni* < n. pers. *Ghenghe*; *Mădârjeștii/ Mădârjenii* < n. pers. *Mădârjac*; *Măgireștii/ Măgirenii* < n. pers. *Magir*; *Mărășeștii/ Mărășenii* < n. pers. *Mareș*; *Mihăilenii/ Mihăileștii* < le prénom de *Mihail Sturdza*; *Oțeleștii/ Oțelenii* < le nom du fonctionnaire de chancellerie *Mihail Oțel*). Elle ne s'explique pas par une imaginaire fonction adjectivale commune, comme certains linguistes l'ont cru, mais par le caractère patronymique de leurs singuliers, bien documenté pour l'ancienne époque (MOLDOVANU, I.S. 161). Tout comme dans le cas des suffixes collectifs slaves ou germaniques, provenant eux-aussi des suffixes patronymiques, il y a eu une évolution du sens de dépendance familiale à celui de dépendance sociale au sens large, par rapport à une personne revêtant un rôle important dans une communauté.

Les suffixes collectifs roumains alternent souvent avec leurs anciennes correspondants ukrainiennes dans les noms des mêmes localités (*allonymes*): *Bălinești/ Balilovți, Brăiești/ Brainți, Hudești/ Hudinți, Oprișeni/ Oprișinți, Rânghilești/ Rângăuți, Șerbănești/ Șerbanovți, Vlădeni/ Vladovți*. L'aspect de pluriel des toponymes n'est pas la conséquence de leur provenance des « noms de groupe », comme le présupposaient Gh. Bolocan et ses élèves, mais du fait que, chez nous et chez les Slaves, le concept de « village » était bivalent, désignant simultanément aussi bien le territoire que ses habitants. Par conséquent, les oikonymes cumulaient à leur tour les deux fonctions de désignation, étant aussi bien *nomina collectiva* que *nomina loci* (ib. 157, id. s. 64-65).

Reconnue par les historiens, l'origine anthroponymique des oikonymes roumains est prouvée par le fait que d'innombrables villages ont formé leurs noms à partir de ceux des boyards qui en étaient les maîtres et ont changé leurs noms à la suite du changement des propriétaires (id. s. 47). Cet argument a été contesté par Gh. Bolocan, sous prétexte que « le système d'attribution des noms de villages en fonction des noms de boyards est relativement nouveau » et qu' « on ne peut pas parler en général du changement des noms de villages selon les noms des boyards » (BOLOCAN, E.D. 187). En plus, la double signification du terme *village* serait « ultérieure à la dénomination du village » (ib. 188), tandis que « le nom de groupe » lui serait antérieur. Par conséquent, l'auteur a eu recours à une méthode étymologique inédite, « correcte et

commode », qui se résume à écrire en minuscules les toponymes à suffixes pluriels (« *Bărdani* < le nom de groupe *bărdani* ») et qui fait revêtir à DTRO une véritable unicité dans la lexicographie toponymique européenne. Les lecteurs qui ne connaissent pas la signification de l'appellatif *bărdani* sont invités de feuilleter *l'Introduction*, où à la page 41 apprendront qu'il s'agit soit d'un dérivé des anthroponymes *Bardă, Bardea, Bărdan* ou du toponyme *Bârda*, soit d'un pluriel de *bărdan*. Tout ce circuit étymologique est simplifié dans le DTRM, en transférant dans le dictionnaire l'étymologie du nom de groupe de *l'Introduction*.

Les arguments de Gh. Bolocan s'avèrent être sans fondement. Loin d'être un phénomène tardif, la bivalence du concept de « village » revêt un caractère archaïque, descendant de l'indo-européen (**uik-*); il s'est maintenu comme tel pendant le Moyen Âge européen, expliquant également les oikonymes germaniques et slaves à suffixes collectifs. La formation des noms de villages à partir des noms des boyards est un procédé fréquent dans les documents moldaves les plus anciens (XVe-XVIe siècles) et a servi comme argument à certains historiens qui ont soutenu que la propriété la plus ancienne du pays avait été la propriété de boyards. Le changement des oikonymes en fonction des noms des propriétaires était tout aussi fréquent, mais, faute d'espace, nous nous en tiendrons à quelques exemples. Le village de *Voinești* sur la rivière de Tutova, « où a été juge *Voinea* » (en 1460), rentre dans la possession d'*Oidea* Negrilă, en changeant son nom en *Oidești* (en 1493); en 1469 le boyard *Duma* reçoit le village *Andrieștii* sur Bârlad, qui s'appellera en 1585 *Dumești*; en 1430 le village de *Balinți* sur la rivière Siret était la propriété du boyard *Mândrul* Jumătate, et en 1492 on atteste « *Măndreștii* la Siret, unde au fost [le village] *Balinți*²² »; en 1575 les arrière-petits-fils de Stan *posadnicul*²³ vendent « la moitié du village de *Lelești* sur Jijia, qui s'appelle à présent *Posadnicii* »; en 1528 Petru Rareș confirme au fonctionnaire de chancellerie *Glavan* la moitié « du domaine de *Sănetești*, où avait été la demeure de leur ancêtre *Sinat*, à Zeletin, qui s'appelle à présent *Glavaneștii* »; en 1522 on mentionne le « village *Ciorseceștii*, qui s'appelle à présent *Arămeștii*, où *Aramă* a été juge »; *Cozma*, le fils de *Șandru*, possédait en 1503 le village de *Șendrești*, et en 1520 on parle de « *Șendrești*, qui s'appelle à présent *Cozmești* »; en 1546 Petru Rareș fait don du village *Vereșani* aux petits-fils de Ion *Odobă*, et en 1575 le même village s'appelle *Odobești*; en 1597 Eremia Movilă confirme au chancelier Drăghici *Bogza* la moitié du village *Petrești*, « qui s'appelle à présent *Bogzești*, sur Crasna »; Toader *Gherman* achète en 1488 *Lăhovenii*, nommée *Ghermănești* en 1493; le village *Mănești* sur Elan, « où se trouvait la maison de *Manea* », est

²² « *Măndreștii* sur la Siret, où se trouvait [le village] *Balinți* ».

²³ *Posadnic* = dux exercitus (slv.).

²¹ Le pré.

confirmé en 1491 à Pătru *Silișteanu* et change son nom en *Silișteni*.

Essentiellement erronée, la théorie des « noms de groupe » implique la négation de la condition de suffixes toponymiques des formants existants dans les oikonymes personnels roumains (Christian Ionescu, *in* SCL, XXXV, 1984, no. 3, 199), en dépit de l'évidence (donnée par leur alternance avec des suffixes collectifs slaves dans les noms à double tradition créés dans des zones de bilinguisme slavo-roumain) et, implicitement, de leurs correspondances européennes *pluralia tantum*.

Dans une étape récente de la dénomination toponymique roumaine, après le XVIIe siècle, on constate l'apparition d'une nouvelle variante de ce type dénomiatif, par laquelle les villages, formés autour des lieux déboisés par les familles de *răzeși* (petits propriétaires de terrain libres, alleutiers), prennent leurs noms non pas d'un éponyme, mais du nom de famille collectif qui, à son tour, est formé à partir du nom de personne et les suffixes respectifs. Par exemple ; l'oikonyme *Bârzulești*, attesté en 1887, peut être mis en corrélation avec les noms des *răzeși* du domaine avoisinant Sohodol, mentionnés dans un document de 1779 : Constantin Bârzul, Ștefan Bârzul, Gheorghie Bârzul, Enachi Bârzul et „d'autres Bârzulești”.

Dans la toponymie, disait Ernest Muret, on peut reconnaître « des types et des motifs caractéristiques de la dénomination, des modes réguliers de formation suivant les temps et suivant les langues. Décrire ces types, les situer dans l'espace et dans le temps [...] voilà la tâche qui s'impose à nous dans l'étude des noms de lieu » (MURET, N.L. 11). Nous nous sommes conformés à ces desiderata lorsque nous avons établi, il y a beaucoup d'années, « les lois formatives », qui président à l'ancienne toponymie roumaine personnelle (MOLDOVANU, L.F.). Elles pourraient être considérées comme un équivalent *sui-generis* des « structures étymologiques » de Pierre Guiraud. Nous les avons appelées « des lois », car elles concernent le système, à la différence des « règles », qui s'appliquent à la norme toponymique.

« La clé » de la compréhension du système toponymique personnel de l'ancien roumain, qui s'est prolongé jusqu'à présent dans la norme populaire, est la découverte de la corrélation de motivation existante au niveau des bases anthroponymiques. Du point de vue du sujet parlant, il y a une opposition fondamentale entre les anthroponymes motivés et non-motivés du point de vue sémantique, qui se reflète dans deux modalités formatives. Si l'anthroponyme est non-motivé du point de vue sémantique (c'est-à-dire qu'il ne peut pas être compris comme appellatif), il ne peut pas avoir un pluriel direct, mais seulement un pluriel suffixal, à l'aide des suffixes collectifs spécialisés dans la dérivation toponymique personnelle. S'il est motivé du point de vue sémantique (provenu de surnoms ou de sobriquets), il peut avoir également un pluriel direct, ayant comme conséquence la création des pseudo-qualificatifs (*Bârboșii* 'Les Barbus', le village du juge Neagu *Bârbosul* ; *Bârboșii*, le village du boyard Micul

Bârbosul ; *Blânzii* 'Les Doux', le village du boyard *Blândul* ; *Blidarii* 'Les Vaisseliers', le village de l'échanson Lazor *Blidariu* ; *Budzații* 'Les Lippus', le village du boyard Mihul *budzatul* ; *Mânzații* 'Les Bouvillons', le village du boyard Pătru *Mândzatul* ; *Netezii* 'Les Lisses', « où a été la cour de *Netedul* » ; *Podobiții* 'Les Embellis', le village du juge Ivașco *Podobitul* ou des pseudo-ethnonymes (*Secuții* 'les Szeklers' « où a été Stanciul *Secuțul* » ; *Gârcinii* 'Les Grecs' ou *Gârcineștii*, dont le propriétaire était, en 1527, Ilie *Gârcinu* ; *Bulgarii* 'Les Bulgares', qui était en 1434 le village de Pavel *Bulgariul*). Il peut être dérivé aussi avec un suffixe propre aux appellatifs, par exemple *-ei* (*Mărățeii* 'Les Petits Pauvres', à partir du nom du boyard *Mărat* < *mărat* pauvre ; *Măscureii* 'Les Petits Porcs', à partir du nom de personne *Mascur*, alternant avec *Măscurenii* et *Măscurii*). Parfois, on recourt aux dérivés parasynthétiques (*Deocheați* 'Ceux à qui on a jeté le mauvais oeil', à partir du nom de personne *Ochiul* 'L'Oeil'). L'exception confirme la règle : un anthroponyme non motivé du point de vue sémantique peut avoir un pluriel direct, s'il est dérivé à l'aide d'un suffixe patronymique (*Pătrășcanii*, à partir du nom de *Pătrășcan* cel Bătrân < *Pătrașcu* + *-an* ; *Rășcanii*, à partir du nom du boyard Duma *Rășcanul* < *Rișko* + *-an*) ou, s'il s'agit d'un homophone, total ou partiel, avec un appellatif (*Mădârjacii*, du nom de personne *Mădârjac* < magh. *madárszák*, où la finale *-jac* de l'anthroponyme = rom. *jac* 'pillage' ; *Bădărăii*, à partir du nom du boyard Pătrașco *Bădărău* < magh. *badaró*, où la finale est homophone de l'adjectif *rău* 'méchant').

L'anthroponyme sémantiquement motivé représente donc « le chaînon faible » du système toponymique personnel : il est soumis à une double pression, visant soit sa fonction de nom propre (qui impose la dérivation à suffixe *plurale tantum*), soit sa signification d'appellatif (qui permet un pluriel direct ou admet un suffixe lexical). En l'occurrence, l'interférence du système personnel avec le système descriptif s'avère possible (MOLDOVANU, I.S.). Parfois, cette interférence fait naître des hybrides morphologiques (dans « hotarul²⁴ lui *Oglindă* » de 1437, on a fondé le village *Oglinzi*, et non pas *oglinzile* < l'appellatif *oglindă* 'miroir' ; à partir du nom du boyard *Cârlig*, on a forgé le nom du village *Cârligii*, et non pas *cârligele* < l'appellatif *cârlig* 'crochet' ; à partir du nom des frères Toader et Pătru *Tălpig*, on a forgé le nom du village *Tălpigii*, et non pas *tălpigele* < l'appellatif *tălpig* 'marche'). La désinence de pluriel *-i* a impliqué l'accord avec l'appellatif *oameni*. De l'autre côté, un anthroponyme sémantiquement non-motivé peut avoir un pluriel masculin, neutre ou féminin juste pour marquer un rapport d'interdépendance entre les termes d'une classe toponymique, qui leur confère une *motivation toponymique* (*Andreiașii* = *Andreiașul Moldovenesc* et *Andreiașul Muntenesc* ; *Onuturile* = *Onutul de Sus* et *Onutul de Jos* ; *Petiile* = *Petia Mare* et

²⁴ Hotar : domaine, contrée.

Petia Mică).

3.3. Pendant l'ancienne époque de l'histoire de la Moldavie, le système toponymique s'identifiait à la norme populaire, à l'exception des cas de slavisation de la toponymie, opérés par la chancellerie princière. Les exemples de calque *ad hoc* des toponymes roumains ont été soigneusement différenciés dans MDTM des allonymes véritables, ayant recours au critère de leur réapparition dans les documents. Après la réforme administrative de Cuza en 1864, on crée une norme officielle, à laquelle nous avons consacré une ample étude diachronique et typologique (MOLDOVANU, I. XXIII/1-LX/2). Elle s'oppose à la norme populaire, qui, à partir de ce moment, peut être considérée comme un niveau socio-linguistique distinct. Intégrées dans des champs toponymiques, les variantes des deux normes ont toujours pu être différenciées dans MDTM par des indications de niveau ; c'est pourquoi, en vue de leur identification, force est de faire une brève présentation préalable.

Du point de vue formel, la toponymie officielle revêt un caractère synthétique prononcé, manifesté par la tendance de remplacer les syntagmes analytiques, dominants dans l'étymologie populaire, par des syntagmes synthétiques (*Balta lui Rață* → *Balta Rații*) ; les syntagmes déterminatifs à déterminant au génitif par des syntagmes appositifs – un phénomène que l'on a appelé « nominativisation » ; les syntagmes en général par des composés paratactiques (*Cozmeștii din Vale* → *Cozmeștii-Vale*, *Tomeștii Fotei* → *Tomeștii-Fotea*), inconnus à la norme populaire, qui a recours seulement à des composés par agglutination ; la topique centrifuge par une topique centripète, à déterminant postposé (*Sacut-Târg* ← *Sascutul-Târg* ← *Târgul-Sacut*).

Du point de vue du rapport référentiel (nom : objet), la toponymie officielle, considérée exclusivement de l'angle de ses créations, a un caractère arbitraire, donné par la grande importance des oikonymes à contenu sémantique abstrait, qui provoquent des idiosyncrasies dans le milieu populaire (par exemple *Independența*, populaire *Ipidentă*, avec le patronyme *Ipidentăni*) ; par les toponymes commémoratifs et encomiastiques bi- ou trinominiaux (*Ciprian Porumbescu*, *Alexandru I. Cuza*), inexistantes dans la norme populaire (qui n'admet que des noms simples: *Ciprianul*, *Cuza*) et sans aucun rapport avec la réalité socio-géographique dénommée ; par la massive démotivation sémantique (à laquelle on arrive grâce à l'importance démesurée des déformations graphiques : *Liuzii-Călugăra* → *Luizii-Călugăra*, *Sânta Maria* → *Santa Mare*) ; par la limitation progressive de la capacité distinctive des dénominations, conséquence de la réduction des syntagmes au déterminé (*Poșta Berheciului* → *Poșta*) ; par la préférence pour les dénominations neutres ou à signification générique, dépourvus de pouvoir individualisateur (*Siretul*, *Poiana*) ; par les transplants toponymiques non-motivés, synchroniques (*Plevna*) ou diachroniques (*Dacia*) ; enfin, par l'inclusion dans les dénominations des

chiffres pour marquer une différenciation (*Bazga I* et *Bazga II*).

Du point de vue du rapport avec d'autres systèmes de la langue, la toponymie officielle a un caractère 'fermé' prononcé. Elle ne s'intègre pas à l'intérieur des limites du système grammatical, ignorant aussi bien la fonction syntaxique, de relation, que la fonction déictique, d'orientation sur l'objet, marquée par l'article. L'article est éliminé aussi bien dans le cas des noms simples, en position absolue (*Hânești*, *Bohotin*), dans le dessein de conférer aux noms propres le statut de noms communs, que dans le cas des composantes des syntagmes, où cela affecte soit le déterminé (*Bălușești[i] Mici*, *Câmpulung[ul] Moldovenesc*), soit le déterminant (*Poiana Negri[i]*). La norme officielle ne se synchronise pas avec l'évolution de la langue littéraire, mélangeant les formes régionales aux formes littéraires (*Gioseni* et *Joseni*, *Herăstrăul* et *Fereastrăul*, *Spinenii* et *Schinenii*, *Mănăstirea* et *Mânăstirea*), en faisant des normalisations erronées et ne se conformant pas aux règles orthographiques (*Epurenii*, *Gherăeștii*, *Poenile*, au lieu de *Iepurenii*, *Gherăieștii*, *Poienile*). Elle ne se détache pas nettement du système anthroponymique, en empruntant telles quelles des structures propres à celui-ci, comme les anthroponymes en fonction toponymique absolue non articulés ou les noms de personne bimembres ou plurimembres, non différenciés par des termes qui indiquent la nouvelle classe nominale (*satul* 'le village', *orașul* 'la ville'). Enfin, la norme officielle ignore des structures spécifiques du système toponymique, confondant les noms propres avec les noms communs, en rompant, par des redénominations arbitraires, les liaisons organiques entre les noms des localités et leurs dérivés à l'intérieur des champs toponymiques naturels ou imposant des dénominations incapables de s'intégrer dans un tel champ. Donc, la toponymie officielle roumaine est un système original de réjections quant aux systèmes par rapport auxquels elle était censée manifester de l'ouverture (grammatical, la norme littéraire, toponymique) et d'ingérences de systèmes dont elle aurait dû se différencier (comme le système anthroponymique).

Vue d'une perspective métalinguistique (de l'attitude du sujet par rapport au nom), la toponymie officielle a un caractère conscient, démontré aussi bien par ses créations, que par les multiples interventions sur la nomenclature géographique populaire, soumise à une sélection par de multiples grilles (politique, éthique, esthétique, religieuse), ce qui présuppose une véritable stratégie linguistique. L'action d'adaptation des toponymes étrangers est à son tour la preuve d'une attitude réflexive.

Enfin, du point de vue socio-linguistique, on peut dire que la norme toponymique officielle est *contraignante*, s'imposant par la force de l'acte officiel qui la sous-tend et par le prestige social des fonctionnaires publics, en dépit des écarts flagrants par rapport aux normes grammaticales et orthographiques.

Prof. Dr. Dragoș Moldovanu

BIBLIOGRAFIE

- AAR (Ist.) = „Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii istorice” (București).
- AAR (Lit.) = „Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii literare” (București).
- ABRAMIUC-VLAHUȚĂ = Ioan V. Abramiuc, Nicolae Vlahuță, *Monografia județului Bacău*, Bacău, 1943.
- ABUTNĂRIȚEI, C. = Paraschiva Abutnăriței, Ioan Abutnăriței, *Monografia comunei Coșna, județul Suceava*, Botoșani, 2008.
- ABUTNĂRIȚEI, P.S. = Paraschiva Abutnăriței, Ioan Abutnăriței, *Monografia comunei Poiana Stampei – Suceava*, Botoșani, 2006.
- ACTE INED. = *Acte inedite sau greșit editate privind istoria Moldovei din 1432-1434*, în *STUDII*, 6, 1953, nr. 2.
- ADĂNILOAIIE, E. = N. Adăniloaiie, *Un episod din lupta țărănimii putnene împotriva exploatării moșierești*, în *SMIMO*, II, 1960.
- ADĂNILOAIIE-BERINDEI = N. Adăniloaiie, Dan Berindei, *Reforma agrară din 1864*, București, 1967.
- ADĂNILOAIIE-DÂRDALĂ = N. Adăniloaiie și I. Dârdală, *Acțiuni țărănești în Bucovina în perioada aplicării reformei agrare din 1921*, în *STUDII*, XVI, 1963, nr. 4.
- ADR = Academia Română, „Discursuri de recepție”.
- AG = „Arhiva Genealogică”.
- AGACHE, D. = Dumitru Agache, *Documente*, în *AIIA*, XXXIX-XL, 2002-2003.
- AGACHE, H. = Dumitru Agache, *Hrisoave inedite de la Ștefan cel Mare și destinul unor sate din Moldova*, Iași, 2006.
- AGACHE-VOICULESCU = D. Agache, M. Voiculescu, *Documente moldovene din secolele XVI-XVII*, I, în *AIIA*, XXIII₂, 1986.
- AGRIGOROAIEI, L. = Elida Agrigoroaiei, *Legende din Moldova*, București, 1984.
- AIIA = „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie «A. D. Xenopol»” (Iași).
- AIR = „Arhiva istorică a României” (sub red. lui B. Petriceicu-Hasdeu), I-III, București.
- ALBU, A. = Gheorghe Gh. Albu, *Monografia comunei Asău, județul Bacău*, Iași 1996.
- ALBU, S. = Iulian Albu, *Monografia comunei Soveja*, București, 2002.
- ALD = „Anuarul liceului «Dragoș-Vodă» din Câmpulung Moldovenesc”.
- ALECSANDRI, P. = Vasile Alecsandri, *Opere complete. Proza*², București, 1910.
- ALEXA-CREANGĂ = Vasile Alexa, Viorica Alexa, Liliana Creangă, *Satul Poiana Uzului, cătunul Pivniceri, cătunul Valea Uzului*, Bacău, 2004.
- G. ALEXANDRESCU, B. = Gogu Alexandrescu, *Istoricul orașului Bârlad*, Bârlad, 1940.
- ALIL = „Anuar de lingvistică și istorie literară”, fost „Anuar de filologie” (Iași).
- AMM = „Acta Moldaviae Meridionalis” (Vaslui).
- ANANIA, T. = Mihail Anania, *Descrierea pădurei Tarcău și plutăria pe Bistrița*, București, 1900.
- ANB = „Analele Bucovinei” (Suceava), I, 1994 și urm.
- ANCH. = Anchete (directe și indirecte), 1966-1984.
- ANDREESCU, D.K. = C.I. Andreescu, *Documentele Kogălnicenilor din arhiva fundației culturale Mihail Kogălniceanu*, în *ARH. ROM.* VII, 1941.
- ANDREESCU, D.M. = Constantin I. Andreescu, *Documentele satului Măcișeni din ținutul Covurluiului*, în *ARH. ROM.* X, 1945-1946.
- ANDREESCU, T. = Constantin Andreescu, *Moșia Tesești din ținutul Bacăului* (extras din *ARH. ROM.* IX), București, 1944.
- ANDREESCU-STOIDE, D.R. = Constantin I. Andreescu și Constantin A. Stoide, *Documente și regeste. I. Documente moldovenești din sec. XVI*, Iași, 1934.
- ȘT. ANDREESCU, A. = Ștefan Andreescu, *Alți misionari catolici despre țările române*, în „*Revista de istorie și teorie literară*”, XXXV, 1987, nr. 3-4.
- ANDRONACHE, C. = Ștefan Andronache (coord.), *Cudalbi. Schiță monografică*, Galați, 1997.
- ANDRONACHE, D.T. = Ștefan Andronache, *Documente istorice tecucene*, I-III, Tecuci, 2001-2002.
- ANDRONACHE, T. = Ștefan Andronache et alii, *Monografia orașului Tecuci*, Galați, 1999.
- ANDRONIC, O. = Alexandru Andronic, *Orașe moldovenești în secolul al XIV-lea în lumina celor mai vechi izvoare rusești*, în *RSL*, XI, 1965.
- M. ANDRONIC, E. = Mugur Andronic, *Evoluția habitatului uman în bazinul hidrografic Soloneț, din paleolitic până la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, în *SUC.* 22-23, 1995-1996.
- M. ANDRONIC, H. = Mugur Andronic, *Huțului, o minoritate din Bucovina*, București, 1998.
- ANM = „Analele Moldovei. Revistă de cercetări istorice și științifice” (Tecuci).
- ANP = „Analele Putnei”.
- ANPA = „Analele parlamentare ale României” (București).
- ANPN = „Anuarul Liceului de Băieți din Piatra-Neamț”.
- ANR = „Analele Romanului” (Roman).
- ANS = „Anuarul Muzeului Județean Suceava” (Suceava).
- ANSR = „Anuarul Școalei reale ortodoxe” (Cernăuți).
- ANȘN = „Anuarul Școalei normale «Vasile Lupu»” (Iași).
- ANTOHI, L. = Alexandru Antohi, *Monografia parohiei și comunei Lucăcești, județul Bacău*, București, 1939.

- ANTON, P. = Vasile Anton, *Monografia satului Pluton, Piatra-Neamț*, 2009.
- L. ANTONESCU, R. = L. Antonescu, *Rutenii în Bucovina*, în ARH. II, 1890.
- ANTONOVICI, B. = Ioan Antonovici, *Istoria comunei Bogdana din plasa Simila, județul Tutova, urmată de 281 documente*², Bârlad, 1906.
- ANTONOVICI, D.B. = Ioan (Iacov) Antonovici, *Documente bârlădene*, Bârlad și Huși, I-II, 1911-1912, III, 1915, IV-V, 1924-1926.
- ANTONOVICI, D.S. = Iacov Antonovici, *Documente ale foastelor schituri Orgoeștii, Bogdănița, Pârveștii, Cârțibașii și Mânzații din județul Tutova*, Huși, 1929.
- ANTONOVICI, F. = Ioan Antonovici, *Mănăstirea Florești din plasa Simila, județul Tutova. Studiu istoric cu hărți și ilustrațiuni, urmat de documente, inscripții și însemnări*, București, 1916.
- ANTONOVICI, M. = Ioan Antonovici, *Notițe istorice și tradiționale despre schitul Magariu din județul Tutova*, Bârlad, 1911.
- AOM = *Acte oficiale atingătoare de starea de acum a mănăstirilor Neamțului și Secul*, Iași, [1859].
- AR = „Arhiva românească” (Iași).
- ARAMĂ, D. = Dalila-Lucia Aramă, *Un document inedit de la Ieremia Movilă voievod*, în AIIA, XIV, 1977.
- ARBORE, T.P. = Al. P. Arbore, *Toponimie putneană*, în MILC. I, 1930.
- V. ARBORE, V. = Virgiliu P. Arbore, *Vrancea istorică*, Focșani, 1933.
- ARH. = „Arhiva Societății științifice și literare din Iași”, ulterior „Revistă trimestrială de filologie, istorie și cultură românească” (Iași).
- ARH. BAS. = „Arhivele Basarabiei. Revistă de istorie și geografie a Moldovei dintre Prut și Nistru” (Chișinău).
- ARH. BUC. PL. = Colecția de planuri de la Arhivele Naționale din București, pe județe.
- ARH. GEN. = „Arhiva genealogică” (Iași).
- ARH. IȘ. = Arhivele Naționale din municipiul Iași.
- ARH. IȘ. PL. = Arhivele Naționale din municipiul Iași, fondul „Planuri” (se indică nr. dosarului).
- ARH. MOLD. = „Arheologia Moldovei” (București).
- ARH. OLT. = „Arhivele Olteniei” (Craiova).
- ARH. ROM. = „Arhiva românească” (București).
- ARION, V. = Gheorghe Arion, *O veche așezare de răzeși: Vinderei*, Constanța, 1994.
- ARMĂȘESCU, B. = Constantin Armășescu, *Monografia domeniului Bicaz*, București, 1906.
- ARTIMON, D.O. = Elena Artimon, *Câteva date istorice despre satul Odobești (județul Bacău)*, în CARP. VIII, 1976.
- ARTIMON, D.S. = Elena Artimon, *Un document de la Mihail Grigorie Sturdza, domnul Moldovei*, în CARP. VII, 1975.
- AS. = „Asachi” (Piatra-Neamț).
- ASĂVOAIE, O. = Costică Asăvoaie, *Observații și precizări privitoare la Câmpul lui Dragoș*, I, în ARH. MOLD. XVII, 1994; II, ib. XIX, 1996.
- ASLPH = „Archiv für slavische Philologie”.
- AȘEZ. D. = *Așezământul Târgului Drănceni, înființat în 1863, aprilie 5, de către marele cetățan Mihail Kogălniceanu, proprietarul moșiei Râpile* (ed. Gh. Ghibănescu), Huși, 1922.
- AȘEZ. N. = *Așezământul dat monast. Neamțul de domnitorul Mihail Sturza în 1843 și hrisoavele date de domnitorul Grigorie Ghica în anul 1855 și 1856*, Iași, 1857.
- AȘEZ. N.S. = *Așezământ hărăzit de către luminatul domn Mihail Grigore Sturza pentru soborul sfințelor mănăstiri Neamțul și Secul, întărit de Grigorie Alexandru Ghica Voievod*, Mănăstirea Neamțului, 1855.
- AȘEZ. V.A. = *Așezământ prin care se legiuiește cum trebuie a se păzi în de obște rânduiala vieței monahicești pentru Soboarale sfințelor Monastiri Varaticul și Agapia*, 1844.
- I. ATANASIU, H. = Ioan Atanasiu, *Monografia comunei Hântăști (Dorohoi)*, 1903.
- ATLAS CAD. = Comitetul de Stat al Apelor de pe lângă Consiliul de Miniștri, *Atlasul cadastrului apelor din Republica Populară Română*, I₁, București, 1964.
- ATLAS MOLD. = Institutul Geografic al Armatei, *Atlasul Moldovei* (sc. 1:50000), București, 1892-1898.
- AUB = „Analele Universității din București”, seria Istorie.
- AUC = „Analele Universității din Craiova”.
- AUI (Ist.) = „Analele științifice ale Universității «Al. I. Cuza» din Iași”, seria Istorie.
- AUI (Lingv.) = „Analele științifice ale Universității «Al. I. Cuza» din Iași”, seria Lingvistică.
- AUI (Soc.) = „Analele științifice ale Universității «Al. I. Cuza» din Iași”, seria Științe sociale (Iași).
- AUNER, E.B. = Carol Auner, *Începutul Episcopatului de Bacău*, în „Revista catolică”, I, 1912, nr. 3.
- AUR, A. = Nicu Aur, *Așezările omenești de pe valea Berheciului*.
- AUR, V.S. = Nicu Aur, *Valea Siretului. Studiu de geografie uman-economică*, Bacău, 2000.
- AURELIAN, B. = P.S. Aurelian, *Bucovina, descriere economică*, București, 1876.
- AUT = „Analele Universității din Timișoara”, seria Filologie.
- AVERILE = *Averile bisericesti din Bucovina*, Cernăuți, 1939.
- AVRAM, S. = Andrei Avram, *Sunetele [u] și [v] în împrumuturile românești din maghiară*, în SCL, XLIII, 1992, nr. 4.
- AXINTIE = Ioan Șt. Petre, *Axintie Uricariul. Studiu și text*, București, 1944.
- BA = „Balkan-Archiv” (Leipzig).
- BACH, D.P. = Adolf Bach, *Die deutschen Personennamen*, Berlin, 1943.
- BAICAN, I. = V. Baican, *Iazurile din partea de est a României oglindite în documentele istorice și cartografice din secolele XV-XIX*, în AUI, XVI, 1970.
- BALÁSZ, A. = L. Balász, *Accentul în cuvintele românești de origine maghiară*, în CL, IX, 1964, nr. 1.
- BALECKI, V.Z. = E. Balecki, *O nekotoryh vengerskih zaimstvovannijah v ukrainskom jazyke*, în ST. SL. IX,

- 1963, nr. 1-4.
- BALICA, I.A. = Gh. Balica, *Informații arheologice în materialele documentare din Arhivele Statului de la Iași*, I, în RA, VI, 1963, nr. 2; II, ib. VIII, 1965, nr. 1.
- BALOȘESCU, D. = Ioan Baloșescu, *Documente moldovenești din Bucovina*, în ANSR, LIV, 1929.
- BALȘ, B. = Vasile Balș, *Beschreibung der Bukowina und deren innern Verhältnisse* (ed. J. Polek), în JBL, III, 1895.
- G. BALȘ, B.M. I = Gheorghe Balș, *Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacul al XVI-lea (1527-1582)*, București, 1928.
- G. BALȘ, B.M. II = Gheorghe Balș, *Bisericile și mănăstirile moldovenești din veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea*, București, 1933.
- G. BALȘ, M. = Gheorghe Balș, *Biserica Mirăuți din Suceava*, în BCMI, XVII, 1924.
- B.A.R. = Biblioteca Academiei Române (București).
- BARBU, G.P. = Nicolae Barbu, *Geografia podgoriei Cotnari*, în vol. *Podgoria Cotnari* (coordonator Valeriu D. Cotea), București, 2006.
- BAROZZI, M. = Ioan C. Barozzi, *Cestiunea rescumpărării târgului Mihaileni din județul Dorohoi, proprietatea principelui Grigore M. Sturdza*, Iași, 1890.
- BĂCĂNARU-RUSENESCU = I. Băcănar, N. Balanovski, D. Bugă, C. Rusenescu, *Contribuții la studiul geografic al deplasărilor de populație și al așezărilor rurale din Vrancea și Subcarpații dintre Șușița și Râmna*, în „Studii și cercetări de geologie, geofizică, geografie”, seria geografie, I, 1964.
- BĂCĂUANU, C.M. = V. Băcăuanu, *Câmpia Moldovei. Studiu geomorfologic*, București, 1968.
- BĂCĂUANU, P.M. = Vasile Băcăuanu (coord.), *Podișul Moldovei. Natură, om, economie*, București, 1980.
- BĂDĂRĂU-CAPROȘU = Dan Bădărău și Ioan Caproșu, *Iașii vechilor zidiri până la 1821²*, Iași, 2007.
- BĂILEANU, H. = Gheorghe Băileanu, *Despre târgul Hârlău: întinderea lui în 1806*, în CI, V-VII, 1929-1931.
- BĂLAN, C.B. = Teodor Bălan, *Cordonul Bucovinei*, în RA, VI₂, 1944-1945.
- BĂLAN, C.D.B. = Teodor Bălan, *Câteva documente bistrițene*, Cluj, 1946 (extras din „Anuarul Institutului de Istorie Națională”, XI, 1946).
- BĂLAN, D.B. = Teodor Bălan, *Documente bucovinene, I-VII*, Cernăuți, București și Iași, 1933-2005.
- BĂLAN, D.C. = Teodor Bălan, *Noui documente câmpulungene*, Cernăuți, 1929.
- BĂLAN, D.H. = Teodor Bălan, *Noui documente privitoare la familia Hăjdău*, Cernăuți, 1926 (extras din „Analele Dobrogei”, VII, 1926).
- BĂLAN, D.M. = Teodor Bălan, *Două documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, în C. COSM. VIII, 1933-1934.
- BĂLAN, F.O. = Teodor Bălan, *Familia Onciul. Studiu și documente*, Cernăuți, 1927.
- BĂLAN, H. = Teodor Bălan, *Documentele familiei Hurmuzaki, 1636-1856*, în „Glasul Bucovinei”, VIII, 2001.
- BĂLAN, I.C. = Teodor Bălan, *Din istoricul Câmpulungului Moldovenesc*, București, 1960.
- BĂLAN, Î. = Teodor Bălan, *Împămintenirea țăranilor din Bucovina din anul 1848*, în CONV. LIT. 2, 1944.
- BĂLAN, L. = Teodor Bălan, *Lămurirea unei confuzii istorice*, în CI, XIX, 1946.
- BĂLAN, O.C.C. = Teodor Bălan, *Originea câmpulungeană a Calimachi-lor*, în C. COSM. II-III, 1925-1926.
- BĂLAN, R. = Teodor Bălan, *Răscoala țăranilor din Ocolul Câmpulungului Moldovenesc din anul 1805*, Cernăuți, 1923.
- BĂLAN, R.D. = Teodor Bălan, *Reeditarea unui document din 1411*, în HRIS. VII, 1947.
- BĂLAN, S.D. = Teodor Bălan, *Satele dispărute din Bucovina*, în vol. *Omagiul lui Ion I. Nistor*, Cernăuți, 1937.
- I. BĂLAN, V. = Ioanichie Bălan, *Vetre de sihăstrie românească. Secolele IV-XX*, București, 2001.
- BĂLĂNESCU, C. = N. Bălănescu, *Un sat: Chițcanii (com. Puntîșeni, jud. Tutova)*, în RI, XXII, 1936.
- BĂLEANU, D.R. = Alex. Băleanu, *Documente și regeste moldovenești*, I, în CI, VIII-IX₂, 1932-1933; II, ib. X-XII₁, 1934-1936.
- BĂLEANU-STOIDE = Alex. I. Băleanu și C.A. Stoide, *Documente moldovenești privitoare la familia de boieri Neniul, cu un studiu*, Iași, 1938.
- BĂNĂȚEANU-KNITTEL = Vlad Bănățeanu, Eitel Knittel, *Ghidul turistic, istoric și balnear al ținutului Suceava*, Cernăuți, 1939.
- BĂNCILĂ, G. = I. Băncilă, *Geologia Carpaților Orientali*, București, 1958.
- BĂRBULESCU, A. = Ilie Bărbulescu, *L'âge du suffixe roumain -escu(I)*, în ARH. XXIX, 1922.
- BĂRBULESCU, C.R. = Ilie Bărbulescu, *Cuvintele române de origine maghiară cu fenomenul li > i*, în ARH. XXXII, 1925, nr. 2.
- BĂRBULESCU, F. = Ilie Bărbulescu, *Fonetica alfabetului chirilic în textele române din veacul XVI și XVII în legătură cu monumentele paleo-, sârbo-, bulgaro-, ruso- și româno-slave*, București, 1904.
- BĂRBULESCU, O.M. = Ilie Bărbulescu, *Originea numelui de familie Mic și noua teorie despre formarea limbii și poporului românesc*, în ARH. XLIII, 1936.
- BĂRBULESCU, O.S. = Ilie Bărbulescu, *Originea sufixului românesc -escu*, în ARH. XXXIV, 1927.
- BĂRBULESCU, V. = Ilie Bărbulescu, *Vechimea numilor bărbățești nearticulate în cadrul dezvoltării istorice a limbii române*, în ARH. XLIII, 1936.
- BÂRL. = *Bârladul odinioară și astăzi*, I-III, București, 1982-1984.
- BÂRLĂDEANU, M.T. = Victor Bârlădeanu, *Pe meleaguri troțușene*, București, 1969.
- BÂRLĂDEANU, P.T. = Victor Bârlădeanu, *Panoramic troțușan*, București, 1965.
- BÂRLEANU, E. = Ion-Horia Bârleanu, *Emigrări ardelențești la est de Carpați. Consecințe lingvistice*, Iași, 1998.
- BÂRLEANU, F. = Ion-Horia Bârleanu, *Factori de diferențiere în graiurile din valea Șomuzului Mare*

- (jud. Suceava), în ALIL, XXX, 1985, A.
- BÂRLEANU, G. = Ion-Horia Bârleanu, *Graururile din valea Șomuzului Mare. I. Formarea numelor de sate. II. Fonetica*, Iași, 1999-2000.
- BÂRSAN, Z. = Gh. Bârsan, *Schitul Zimbru–Covurlui*, Galați, 1944.
- BCIR = „Buletinul Comisiei istorice a României” (București).
- BCMI = „Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice” (București).
- BEJAN, P. = Grigore Bejan, *Planul orașului Iași, revăzut și complectat*, Chișinău, 1936-1937.
- BELDIE, J. = I.C. Beldie, *Monografia comunei Jorăști din județul Covurlui*, București, 1911.
- BELDIE, S.I. = I.C. Beldie, *Schițe istorice asupra județului Covurlui*, Galați, 1925.
- BELIĆ, E. = Alexander Belić, *Zur Entwicklungsgeschichte der slavischen Diminutiv- und Amplifikativsuffixe*, în ASLPH, XXIII, 1901.
- BELINSKY, P. = G.D. Belinsky, *Pădurile moșnenilor din Vrancea*, în „Revista pădurilor”, XXXIV, 1922, nr. 2.
- BENSON, D. = Morton Benson, *Dictionary of Russian Personal Names*, Philadelphia, 1964.
- BENȚEA, B. = Mihai Bențea, *Bacău. Ghid turistic al regiunii*, București, 1967.
- BERECHET, D.D. = Șt. Gr. Berechet, *Documente de drept public și privat. Sec. XVI-XVII*, în „Întregiri. Buletinul Institutului de Istoria Dreptului Vechi Românesc” (Iași), 1938.
- BERECHET, D.E. = Șt. Berechet, *Un document de la Eremia Movilă*, în MILC. II₁, 1931.
- BERECHET, D.V. = Ștefan Gr. Berechet, *Documente vechi (1490-1827)*, Chișinău, 1928.
- BERECHET, J. = Șt. Berechet, *Judecata la români până în sec. al XVIII-lea*, Chișinău, 1926.
- BERIAN, M. = Augustin Berian, *Monografia domeniului Borca și Sabasa-Fărcașa din județul Suceava*, București, 1906.
- BERNEKER = Erich Berneker, *Slavisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, I, 1908-1913, II, [1914].
- BERNSTEIN, G. = S.B. Bernstein, *Gramatica comparată a limbilor slave*, București, 1964.
- BFO = „Buletin. Foaie oficială” (Iași).
- BIANU, C. = Ioan Bianu, *Catalogul manuscrisurilor românești*, București, I (1907), II (1913, în colaborare cu R. Caracaș), III (1931, în colaborare cu G. Nicolaiasa).
- BIANU, D.R. = I. Bianu, *Documente românești*, I, București, 1907.
- BIANU, Î. = I. Bianu, *Însemnări istorice și literare*, în AAR (Ist.), s. II, t. VIII, 1886.
- BIDERMANN, B. = H.J. Bidermann, *Die Bukowina unter österreichischer Verwaltung, 1775-1875²*, Lemberg, 1876.
- BIFR = „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»” (Iași).
- BILCIURESCU = Constantin Bilciurescu, *Monastirile și bisericile din România. Cu mici notițe istorice și gravuri*, București, 1890.
- BILEČKYJ-NOSENKO = P.P. Bilečkyj-Nosenko, *Slovnyk ukrajins'koji movy*, Kiev, 1966.
- BILEȚCHI-ALBESCU, A. = I. Bilețchi-Albescu, *Alte aspecte ale patronimiei românești*, extras din ALD, XIV, 1937.
- BILEȚCHI-ALBESCU, C.P. = Ioan Bilețchi-Albescu, *Un capitol de patronimie românească. Din toponomastica României. O veche superstiție*, extras din ALD, XIII, 1935.
- BILEȚCHI-ALBESCU, I. = I. Bilețchi-Albescu, *Indicativul și imperativul în onomastica română*, în CV, IV, 1952, nr. 2.
- BILEȚCHI-ALBESCU, N.P. = I. Bilețchi-Albescu, *Nume de popoare și elemente slave (sufixe) în patronimia română*, extras din ALD, XVI, 1939.
- BILEȚCHI-ALBESCU, S.F. = I. Bilețchi-Albescu, *Studii filologice* (ed. Ion Filipciuc), Câmpulung-Bucovina, 2007.
- BIOR = *Bibliografia istorică a orașelor din România* (coord. Vasile Ciobanu, Judit Pál, Anda-Lucia Spânu), București, 2008.
- BL = „Bulletin linguistique” (București).
- BOBULESCU, C. = C. Bobulescu, *Schiță istorică asupra satelor Crucea de Sus, Crucea de Jos, cu bisericile lor, cum și asupra schiturilor Brazii și Moșinoaele din jud. Putna*, București, 1926.
- BOBULESCU, I. = Const. I. Bobulescu, *Satul și biserica din Iepureni, județul Iași*, în RI, II, 1916.
- BOBULESCU, R. = C. Bobulescu, *O pagină pentru Mănăstirea Runcului din județul Neamț*, în ARH. ROM. VIII, 1942 (extras).
- BOBULESCU, S. = C. Bobulescu, *Sihăstria Secului și Sihla din județul Neamț*, (extras din ANPN, 1936-1940), Piatra-Neamț, 1942.
- BOBULESCU, S.C. = Const. I. Bobulescu, *Satul și biserica din Costuleni, județul Iași*, în RI, II, 1916.
- BOBULESCU, S.D. = Constantin Bobulescu, „Mănăstirea Dărmăneștilor” de sub Muntele Lapoș cu hramul Sfintei Troițe sau Schitul Lapoș (extras din BOR, LXIX, 1946, nr. 7-9).
- BOBULESCU, S.S. = C. Bobulescu, *Săhăstria și schituri de pe valea Trotușului*, în ARH. ROM. X, 1945-1946.
- BOBULESCU, S.Z. = C. Bobulescu, *Schitul Zagavia*, în M. COST. VII, 1919.
- BOCA, B. = Vasile Boca, *Monografia satului Botoșana*, Cluj-Napoca, 2001.
- BOCANEA, P. = Mihai Bocancea, *Părhăuți*, Timișoara, 2001.
- BOCANEA, Ș.P. = Mihai Bocancea, Maria Bocancea, *Școala din Părhăuți. Peste o sută de ani de cultură și educație*, Suceava, 2008.
- BOGA, D.B. = L.T. Boga, *Documente basarabene*, I-XVIII, Chișinău, 1928-1934.
- BOGDAN, D.F. = Ioan Bogdan, *Documente false atribuite lui Ștefan cel Mare*, în BCIR, I, 1915.
- BOGDAN, DOC. = Ioan Bogdan, *Documente moldovenești din sec. XV și XVI în arhivul Brașovului*, București, 1905.
- BOGDAN, D.Ș. = Ioan Bogdan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, I-II, București, 1913.
- BOGDAN, S. = Ioan Bogdan, *Sămile mănăstirilor de țară*

- din Moldova pe anul 1742*, în BCIR, I, 1915.
- D. BOGDAN, A. = Damian P. Bogdan, *Acte moldovenești din anii 1426-1502*, București, 1947.
- D. BOGDAN, A.F. = Damian P. Bogdan, *Acte false atribuite lui Alexandru cel Bun*, în RA, VIII, 1965, nr. 2.
- D. BOGDAN, A.M. = Damian P. Bogdan, *Acte moldovenești dinaintea de Ștefan cel Mare*, București, 1938.
- D. BOGDAN, D.A. = Damian P. Bogdan, *Două acte emise de Ștefan și Iliaș, fiii lui Alexandru cel Bun*, în AUB, XV, 1966.
- D. BOGDAN, GL. = Damian P. Bogdan, *Glosarul cuvintelor românești din documentele slavo-române*, București, 1946.
- N.A. BOGDAN, C. = N. A. Bogdan, *Călăuza orașului Iași*, Iași, 1923.
- N.A. BOGDAN, I.T. = N. A. Bogdan, *Imașul Târgului Iașilor*, în I. NEC. IV, 1924.
- N.A. BOGDAN, O.I. = N. A. Bogdan, *Orașul Iași. Monografie istorică și socială ilustrată*², Iași, 1913.
- N.A. BOGDAN, T. = N.A. Bogdan, *Târgul Iașilor. Alte documente extrase și note adause la monografia „Orașul Iași”*, în ARH. XXX, 1923.
- N.A. BOGDAN-EREMIA = N. A. Bogdan, C. I. Eremia, *Cel mai vechi ghid al Iașului*, Iași, 1932.
- BOGDAN-DUICĂ, B. = G. Bogdan-Duică, *Bucovina. Notițe asupra situației*, Sibiu, 1895.
- BOGDAN-VATAMANU = Damian P. Bogdan, Ioana Vatamanu, *Acte moldovenești din secolul XVI referitoare la așezări din județul Neamț*, în MEM. ANT. IV-V, 1972-1973.
- BOGREA, P. = Vasile Bogrea, *Pagini istorico-filologice* (ed. Mircea Borcilă și Ion Mării), Cluj, 1971.
- BOICU, O. = L. Boicu, *Câteva observații asupra datelor existente referitoare la construcția de șosele și poduri în Moldova între anii 1834-1844*, în SCȘT. (Ist.), IX, 1958, fsc. 1-2.
- BOLOCAN, A. = Gh. Bolocan, *Despre articularea numelor de locuri*, în SCL, XXVIII, 1977, nr. 4.
- BOLOCAN, D.T. = Gh. Bolocan, *Derivarea toponimică și etimologică*, în ARH. OLT. s. n. I, 1981.
- BOLOCAN, E. = Gh. Bolocan, *Există un plural toponimic?*, în SCL, XXVIII, 1977.
- BOLOCAN, E.D. = Gheorghe Bolocan, *Etimologia în Dicționarul toponimic al României (Oltenia)*, în SCL, XXXV, 1984, nr. 3.
- BOLOCAN, F. = Gh. Bolocan, *Formarea numelor de grup în Oltenia*, în SCL, XXXIII, 1982.
- BOLOCAN, I. = Gh. Bolocan, *Introducere* la DTRO, I; idem, *Introducere* la DTRO, II.
- BOLOCAN, M.D. = Gh. Bolocan, *Modele derivate în toponimie*, în LR, XXIV, 1975, nr. 3.
- BOLOCAN, M.S. = Gh. Bolocan, *Modele sinonimice în toponimie*, în LR, XL, 1991, nr. 5-6.
- BOLOCAN, N.G. = Gh. Bolocan, *Categoria „nume de grup” în toponimie*, în LR, XXV, 1976.
- BOLOCAN, N.L. = Gh. Bolocan, *Nume de locuri compuse*, în SCL, XXVIII, 1977, nr. 6.
- BOLOCAN, S. = Gh. Bolocan, *Structura numelor de sate românești*, în LR, XXV, 1976.
- BOLOCAN, S.A. = Gh. Bolocan, *Structuri toponimice analitice și redarea lor în documente*, în LR, XXXII, 1983, nr. 5.
- BOLOCAN, T.C. = Gh. Bolocan, *Toponime compuse: modele cu prepoziții*, în LR, XXVII, 1978.
- BOLOCAN, T.N. = Gh. Bolocan, *Transferul de nume în toponimie*, în SCL, XXVIII, 1977, nr. 2.
- BOLOCAN-POPESCU = Gh. Bolocan și Radu Sp. Popescu, *Toponimia*, în AUC (Științe economice), I, 1976.
- BOR = „Biserica Ortodoxă Română” (București).
- BORCIA = Jan Borcia, *Deutsche Sprachelemente im Rumänischen*, Leipzig, 1903.
- BOREK, P. = G. Borek, *K probleme vostočnoslavjanskijh toponimov na -ica*, în V. ON.
- BORZA, D.E. = Al. Borza, *Dicționar etnobotanic cuprinzând denumirile populare românești și în alte limbi ale plantelor din România*, București, 1968.
- BORZA, T. = Al. Borza, *Toponimie putneană*, în MILC. I, 1930.
- BOT. = *Botoșanii în 1932. Schiță monografică*, Fălțiceni, 1932.
- BOT. A.D. = *Botoșani în acte și documente*, Botoșani, 1969.
- BOTEZ, B. = C. Botez, D. Berlescu, I. Saizu, *Buhuși. Din istoricul fabricii și localității*, Bacău, 1971.
- BOTEZATU, O. = Daniel Botezatu, *Ocolul târgului Hârlău. Geneză și evoluție*, în I. NEC. s.n., I, 1995.
- BOT. I.C. = *Botoșani. Istorie și contemporaneitate*, [București], 1971.
- BRÂNDUȘ, S. = Costică Brânduș, *Subcarpații Tazlăului. Studiu geomorfologic*, teză de doctorat ms., Iași, 1974.
- BRÂNDUȘ-GRASU = C. Brânduș, C. Grasu, *Tarcău*, București, 1987.
- C. BRATU, O. = Costin Bratu, *Observații asupra africatelor [č, ģ] în dialectul dacoromân*, în FD, VIII, 1973.
- BREZEANU-MUNTEANU = I. Brezeanu, N. G. Munteanu, *Județul Galați pe scara timpului*, Galați, 1972.
- BRILL, L. = T. Brill, *Legende geografice românești*, București, 1974.
- BRUČKO, N. = D.G. Bručko, *Nadzbručans'ki toponimy na -ivči, -inci*, în PSO.
- BSG = „Buletinul Societății Regale Române de Geografie” (București).
- BSH = „Bulletin de la Section Historique” (București).
- BUCHENLAND = *Buchenland. Hundertfünfzig Jahre Deutschtum in der Bukowina*, München, 1961.
- BUCHENWALD = *Buchenwald. Beiträge zur Kunde der Bukowina. I. Die Rutenen in der Bukowina*, 1-2, Cernăuți, 1889-1890.
- BUCUR-BARBU = B. Bucur, N. Barbu, *Complexul fizico-geografic din regiunea masivelor deluroase Copălău-Cozancea-Guranda*, în AUI, VII, 1961, nr. 1.
- BUDU, C. = Corneliu Budu, *Carte de hotărnicie a moșiei Gâșteni, cu trupurile Șurina Curței, Cozonacul, Curmătura și Caprianul (Fata Moartă), situată în comuna Fundul Răcăciuni, județul Bacău*,

- proprietatea d-lui Ștefan Stoikovitz*, București, 1904.
- BUJOREANU, D.M. = Șt. Bujoreanu, *Documente moldovenești din secolele XVI-XIX*, în AIIA, XV, 1978.
- BUJOREANU, Ț. = Șt. Bujoreanu, *Note de pe cărțile bisericesti de la biserica Țuțcani-Mănăstire (Covurlui)*, în CI, XIII-XV, 1940 (extras).
- BUK. = *Die Bukowina. Eine allgemeine Heimatkunde, verfasst [...]*, Cernăuți, 1899.
- BUKOW. = Josef Talsky, Erwin Massier, B.C. Grigorowicz, *Bukowina. Heimat von gestern*, Karlsruhe, 1956.
- BULAT, B. = T.G. Bulat, *Boieriile - slujbe în Țările Române la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui al XIX-lea*, în ARH. BAS. IV, 1932.
- BULAT, C.T. = T. Gh. Bulat, *O ctitorie târzie: Mănăstirea Doljăști-Roman*, în MMS, XLI, 1965.
- BULAT, D.D. = T.G. Bulat, *O danie domnească urmată de o insurecție țărăneasă, în munții Sucevii și o jurisprudență a Divanului Moldovei din 1810*, în ARH. BAS. III, 1931.
- BULAT, D.V. = Toma Gh. Bulat, *Documentele Mănăstirii Văratec (1496-1836)*, Chișinău, 1939.
- BULAT, Î. = T.G. Bulat, *Întemeierea Mănăstirii Văratec. Câteva momente (1803-1845)*, Chișinău, 1931.
- BULAT, M.D. = T.G. Bulat, *Câteva știri despre Monăstirea Doamnei de lângă Botoșani*, în ARH. BAS. II, 1930.
- BULAT, P. = T.G. Bulat, *Un proces de împărțirea averilor boierilor Rosătești*, în ARH. BAS. VIII, 1936.
- BULAT, T. = T.G. Bulat, *Din istoricul târgurilor moldovenești: Fălticeni și Tecuci*, în ARH. BAS. IV, 1932.
- BULAT, V. = T.G. Bulat, *Însemnări privitoare la Mănăstirea Văratec*, în MMS XVI, 1940.
- BULAT, V.E. = T.G. Bulat, *Din viața economico-socială a Moldovei la 1809-1811*, în ARH. BAS. VI, 1934.
- BUL. IST. = „Buletin istoric” (Iași).
- BURADA, D. = T.T. Burada, *Un document din timpul ocupațiunii a unei părți din Moldova de către austriaci (1788-1792)*, în ARH. XV, 1904.
- BURDUJA, C. = C. Burduja, *Muntele Ceahlău. Flora și vegetația*, București, 1962.
- BUREȚEA, A. = Emilian N. Burețea, *Aspecte ale formării cuvintelor în toponimia din zona carpatică și subcarpatică a județului Vâlcea*, în LR, XXVII, 1978, nr. 3.
- BUREȚEA, C. = Emilian N. Burețea, *Contribuții la studiul toponimiei românești*, Craiova, 1994.
- BUREȚEA, N.L. = Emilian N. Burețea, *Cu privire la unele nume de locuri românești de origine antroponimică*, în SCO, II, 1996, nr. 2.
- BUREȚEA, O. = Emilian N. Burețea, *Observații asupra numelor de locuri românești cu secvența finală -a*, în ARH. OLT. s. n. 10, 1995.
- BUREȚEA, S.D. = Emilian N. Burețea, *Sufixe diminutive cu valoare posesivă în toponimia din nordul județului Vâlcea*, în LR, XXXI, 1982, nr. 2.
- BUREȚEA, SUF. = Emilian N. Burețea, *Sufixul diminutival -ei(u) în toponimie*, în ARH. OLT. s. n. 4, 1985.
- BUREȚEA, V. = Emilian N. Burețea, *Valori ale sufixului -aia în toponimie*, în LR, XXXIV, 1985, nr. 1.
- BURLACU, C. = Gheorghe Burlacu, *Contribuții la cunoașterea Cobâlei de pe Siretul Mijlociu (sec. XV-XIX)*, I, în CARP. XVI, 1984; II, *ib.* XVII (1985).
- BURLACU, O. = Gheorghe Burlacu, *Ocolul domnesc al Bacăului (sec. XV-XVIII)*, I, în CARP. XIII, 1981; II, *ib.* XIV, 1982.
- BÜSCHING, G. = A.F. Büsching, *Grosse Erdbeschreibung*, V, Troppau, 1785.
- BUTNARU, T. = Daniela Ștefania Butnaru, *Toponimia bazinului hidrografic al Neamțului*, Iași, 2011.
- BUTNARU, T.H. = Daniela Butnaru, *Toponimia satului Horgești*, în BUL. IST. 2009, nr. 10.
- GH. BUZATU, P. = Gh. Buzatu, *Mănăstirea Probota*, București, 1968.
- BYCK-GRAUR = J. Byck, A. Graur, *De l'influence du pluriel sur le singulier des noms en roumain*, în BL, I, 1933.
- BZN = „Beiträge zur Namenforschung” (Heidelberg).
- CADE = I.-Aurel Candrea și Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat. I. Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi. II. Dicționarul istoric și geografic universal*, București, [1926-1931].
- CADESP = I.-A. Candrea, Ov. Densusianu, Th. D. Sperantia, *Graiul nostru. Texte din toate părțile locuite de români*, II, București, 1908.
- CAIAN, F. = Dimitrie F. Caian, *Istoricul orașului Focșani*, Focșani, 1906.
- CAIAN, F.A. = *Anexele la CAIAN, F.*
- CALLIMACHI, P. = Scarlat Callimachi, *Pagini inedite despre Moldova. Însemnările unui călător străin din întâia parte a veacului al XIX-lea*, București, 1947.
- CALMUSCHI, M.N. = Const. Calmuschi, *În Munții Neamțului. A V-a excursiune*, Galați, 1903.
- CAL. TUR. = *Calendar de turism. Enciclopedia turistică românească*, București, 1939.
- CANCIUC-PUNGĂ = Ioan D. Canciuc, Gh. Pungă, *Românești, județul Botoșani. Monografie*, București, 1999.
- CANDREA-DENSUSIANU = I.-A. Candrea, Ov. Densusianu, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine* (ed. Gr. Brâncuș), București, 2006.
- V. CANDREA, B. = Vasile Candrea, *Broșteni. Monografie*, Iași, 1995.
- CANTA = Ioan Canta, *Letopisețul Țării Moldovii de la a doua și până la a patra domnie a lui Constantin Mavrocordat voevod, 1741-1769* (ed. Aurora Ilieș și Ioana Zmeu), București, 1987.
- CANTEMIR, D.M. = Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei* (trad. Gh. Guțu), București, 1973.
- CAPROȘU, C. = I. Caproșu, *O condică de documente a familiei Donici*, I, în AUI (Ist.), XXXV, 1989; II, *ib.* XXXVI, 1990.
- CAPROȘU, D. = I. Caproșu, *Un document de la Petru Rareș*, în STUDII, 1970, nr. 5.
- CAPROȘU, D.I. = Ioan Caproșu (ed.), *Documente*

- privitoare la istoria orașului Iași*, I (în colaborare cu Petronel Zahariuc)-VII, Iași, 1999-2005.
- CAPROȘU, D.M. = I. Caproșu, *Documente moldovenești din secolele al XV-lea-XVII-lea*, în AIIA, IV, 1967.
- CAPROȘU, D.M.M. = I. Caproșu, *Documente moldovenești inedite din vremea Movileștilor*, în AIIA, VI, 1969.
- CAPROȘU, D.V. = I. Caproșu, *Documente moldovenești din arhive vieneze*, în AIIA, X, 1973, p. 399-410.
- CAPROȘU, N.D. = I. Caproșu, *Noi documente moldovenești din arhive vieneze*, în AIIA, XI, 1974.
- CAPROȘU, P. = I. Caproșu, *Patru documente de la Ștefan Tomșa al II-lea*, în AIIA, IX, 1972.
- CAPROȘU-CHIABURU = I. Caproșu și E. Chiaburu, *Însemnări de pe manuscrise și cărți vechi din Țara Moldovei. Un corpus*, I-III, Iași, 2008-2009.
- CAPROȘU-PRICOP = I. Caproșu, A. Pricop, *Documentele satului Rânghilești*, I, în CI, III, 1972; II, ib. VIII, 1977.
- CARABULEA, I. = Elena Carabulea, *Interfixul [vocală +] I- în derivarea non-verbală din limba română*, în SMFC, VI, 1972.
- CARABULEA, S. = Elena Carabulea, *Sufixele diminutive în limba română*, teză, B.C.U, cota 043/13912.
- CARADJA, R. = Constantin I. Caradja, *Dosarul unei moșii domnești: Răcăciunii* (extras din RI, XII, 1926, nr. 7-9).
- CARAGIU-MARIOȚEANU = Matilda Caragiu-Marioțeanu, *Compendiu de dialectologie română (nord- și sud-dunăreană)*, București, 1975.
- CARAIVAN, D. = Virgil Caraivan, *O delegație de răzeși în capitală sau istoricul unui sat moldovenesc*, București, 1911.
- CARANFIL, C.T. = N. Caranfil, *Călăuza turistului în jud. Neamț*, Galați, 1913.
- CARP. = „Carpica” (Bacău).
- CAT. = *Catagrafia ținuturilor [Moldovei] din 1845-1846* (ms. la Arhivele Naționale din Iași, fd. Vistieria Moldovei, transp. 1423, opis 1619).
- CAT. BAC. I = *Colecția de documente de la Arhivele Statului Bacău (1424-1848). Inventar arhivistice de Dumitru Zaharia, Emilia Chiriacescu, Corneliu Cărămidaru*, București, 1976.
- CAT. BAC. II = *Colecția de documente de la Filiala Arhivelor Statului, județul Bacău (1400-1864). Catalog*, București, 1986.
- CAT. MAN. = *Catalogul manuscriselor românești [continuă seria BIANU, C.]*, IV (red. G. Ștrempel, Fl. Moisil, L. Stoianovici), București, 1967.
- CAT. MOLD. = *Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva Istorică Centrală a Statului*, I (1387-1620), II (1621-1652), III (1653-1675), IV (1676-1700), V (1701-1720), București, 1957, 1959, 1968, 1970, 1975.
- CAT. MOLD. SUPL. = *Catalogul documentelor moldovenești din Direcția Arhivelor Centrale, supliment I (1403-1700)*, București, 1975.
- CAT. VIST. = *Catagrafiile vistieriei Moldovei (1820-1845)*. I₁₋₂. *Ținutul Roman*, Iași, 2008-2009. II₁.
- Ținutul Iași*, Iași, 2011. III₁. *Ținutul Cârlișău*, Iași, 2011. IV₁. *Ținutul Bacău*, Iași, 2013. V₁. *Ținutul Hârlău*, Iași, 2013.
- B. CAZACU, S. = B. Cazacu, *Studii de dialectologie română*, București, 1966.
- M. CAZACU, I. = Matei Cazacu, *À propos de Iațco de Suceava: entre le mythe et la réalité*, în vol. *Istoria ca lectură a lumii. Profesorului Alexandru Zub la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Iași, 1994.
- CĂDERE = Victor G. Cădere, *Însemnări despre unele mănăstiri și schituri din Moldova, după Cronica Mitropoliei Moldovei și Sucevei din anul 1857*, în MMS, XL, 1964, nr. 9-10.
- CĂMĂRĂȘESCU, G. = Ion Cămărășescu, *Ghidul drumurilor din România*, București, 1929.
- CĂPĂȚĂNĂ = Ad. Căpățână, *Istoricul orașului Panciu și a schiturilor „Brazi” și „Sf. Ion” prăbușite de cutremurul din 10 noiembrie 1940*, București, 1941.
- CĂRLĂNESCU, M. = Gh. Cărlănescu, *Monografia comunei rurale Mărăști, din plasa Bistrița-de-Sus, județul Bacău*, București, 1905.
- CÂRNU, S. = Ion Cârnu, *Satul din univers. Monografia comunei Dragomirești-Neamț de la origini până în anul 2000*, Piatra-Neamț, 2000.
- CÂRȚU, S. = Gh. M. Cârțu, *Strămoșii Hrințeștilor*, în CM, XII, 1943, nr. 8-10.
- C. COSM. = „Codrul Cosminului”. Buletinul Institutului de Istorie și Limbă (Cernăuți).
- CCV = *Coordonate culturale vrâncene*, I-II, Focșani, 1971-1972.
- CDO = N.A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, București, 1963.
- CEAUȘU, E. = Mihai-Ștefan Ceașu, *Evoluții etno-demografice în Bucovina la sfârșitul secolului al XVII-lea – începutul secolului al XIX-lea*, în C. COSM. s. n., III-IV, 1997-1998.
- CEAUȘU-CHELCU = Mihai-Ștefan Ceașu, Marius Chelcu, *Domeniul mănăstirilor din Bucovina în secolele XIV-XVIII. Inventar de documente*, Iași, 2007.
- CERNAT, D. = Ion Cernat, *Dorna Candrenilor, satul de la poalele Oușorului (Pagini de monografie)*, Iași, 2008.
- CERNAT-LAZAROVICI, M.D. = Ion Cernat, Elena Lazarovici, *Mitocu Dragomirnei, satul de lângă „Cordun” (Carte monografică)*, Botoșani, 2006.
- CERNAT-LAZAROVICI, V. = Ion Cernat, Elena Lazarovici, *600 de ani de istorie ai satului Vama. Studii și schițe monografice*, Iași, 2002.
- CERNOVODEANU, Ș. = Paul Cernovodeanu, *Știri privitoare la Gheorghe Ghica-Vodă al Moldovei (1658-1659) și la familia sa*, I, în AIIA, XIX, 1982, II, ib. XX, 1983, III, ib. XXI, 1984.
- CHELCEA, P. = I. Chelcea, S. Chelcea, *Preliminarii la o cercetare sociologică. Comuna Boteni: documentar, toponimie*, în AUB, XXII, 1973.
- CHELCEA, V. = I. Chelcea, *Vrancea ca „țară” între celelalte (individualitatea sa etnografică)*, în „Studii și comunicări” (Vrancea), I, 1978.
- CHELCEA-RĂDULESCU = Ion Chelcea, Theodora

- Rădulescu, *Un mănunchi de documente inedite cu privire la satul Mastacăn din județul Neamț*, în RA, XLIX, 1972, vol. XXXIV.
- CHERCIU, V. = Cezar Cherciu, *Vrancea și Ținutul Putnei (Un secol de istorie, 1820-1920)*, Focșani, 1995.
- CHIRICA-VĂCARU = Vasile Chirica, Silviu Văcaru, *Podgorii ieșene*, Iași, 2000.
- CHIRIEȘ, J.B. = Corneliu Chirieș, *Județul Bacău: altar de jertfă și eroism*, Bacău, 2001.
- CHIRIȚA, D.D. = C. Chirița, Nicu Filipescu-Dubău, *Dicționar geografic al jud. Dorohoi*, Iași, 1891.
- CHIRIȚĂ, D. = Viorel Chiriță, *Depresiunea Dornelor. Studiu fizico-geografic*, Suceava, 2003.
- CHIȚESCU, F. = Lucian Chițescu, *Fortificațiile Moldovei până la mijlocul secolului al XV-lea*, în CARP. V, 1972.
- CHIȚESCU, G. = Lucian Chițescu, *Principalele rezultate istorice ale cercetărilor arheologice din cetatea medievală de la Gâdinți (r. Roman)*, în SCIV, XVII, 1966.
- CHIȚIMIA, P. = I.C. Chițimia, *Probleme de bază ale literaturii române vechi*, București, 1972.
- CI = „Cercetări istorice” (Iași).
- ČIČJAGOV = V.K. Čičjagov, *Iz istorii russkih imen, otčestv i familii (Voprosy russkoj istoričeskoj onomastiki XV-XVII vv.)*, Moscova, 1959.
- CIHODARU, A.A. = C. Cihodaru, *Considerații asupra unor acte autentice declarate false în colecția DIR, A*, în AUI, s. III (Ist.), XXX, 1984.
- CIHODARU, A.F. = C. Cihodaru, *Acte false în colecția DIR, A, I*, în AIIA, XXIII/1, 1986; II, ib. XXIII/2, 1986; III, ib. XXV/1, 1988.
- CIHODARU, B. = C. Cihodaru, *Braniștile și problema apariției rezervei senioriale în Moldova*, în AUI (Ist.), III, 1957.
- CIHODARU, C. = C. Cihodaru, *Câteva constatări în legătură cu proprietatea feudală și situația țărănimii din Moldova în a doua jumătate a secolului al XV-lea*, în SCȘT. (Ist.), XII, 1961, fsc. 1.
- CIHODARU, C.P. = C. Cihodaru, *Corespondența unui prefect de Roman, de prin 1860-1867*, în ANM, I, 1941.
- CIHODARU, F. = C. Cihodaru, *Forme de proprietate feudală în Moldova*, în SCȘT. (Ist.), VI, 1955, nr. 3-4.
- CIHODARU, J. = C. Cihodaru, *Judecia și cnezatul în Moldova. Contribuții la cunoașterea lor*, în AUI (Ist.), XI, 1965.
- CIHODARU, L. = C. Cihodaru, *Cu privire la localizarea unor evenimente din istoria Moldovei: Hindău, Direptate, Crăciuna și Roșcani*, în AIIA, XIX, 1982.
- CIHODARU, O. = C. Cihodaru, *Observații cu privire la procesul de formare și de consolidare a statului feudal Moldova în sec. XI-XIV*, I, în AIIA, XVI, 1979; II, ib. XVII, 1980.
- CIHODARU, O.Ț. = C. Cihodaru, *Contribuții la cunoașterea obștii țărănești în Moldova*, în SCȘT. (Ist.), VII, 1956, fsc. 1.
- CIHODARU, P. = C. Cihodaru, *Podgoriile de la Cotnari și Hârlău în economia Moldovei din secolele XV-XVIII*, în AUI (Ist.), X, 1964.
- CIHODARU, P.R. = C. Cihodaru, *Date toponimice relative la procesul de romanizare a populației dintre Carpați, Dunăre și Nistru*, în AIIA, XX, 1983.
- CIHODARU, S. = C. Cihodaru, *Satele din regiunea Hangu-Bicaz, I. Secolele XIII-XIV*, în AUI (Ist.), XII, 1966; *II. Secolul al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea*, ib. XIII, 1967.
- CIOBANU, D. = Ștefan Ciobanu, *Un document inedit din timpurile lui Ștefan cel Mare*, în RIR, XIV, 1944.
- CIOBANU-IONESCU = Mihai Ciobanu, Constantin Grasu, Vasile Ionescu, *Monumentele naturii din județul Neamț, Piatra-Neamț*, 1972.
- E. CIOBANU, O. = Elena Ciobanu, *Observații asupra formării numelor de familie feminine de la masculin*, în SMFC, I, 1959.
- C. CIOCAN, C. = Costachi S. Ciocan, *Din istoria generală a orașului Comănești pe Trotuș și a împrejurimilor sale*, Bacău, 2001.
- N. CIOCAN, B. = Nistor Ciocan, *Date noi despre logofătul Dumitrașco Ștefan și satul Buciulești*, în AIIA, XXIII₂, 1986.
- N. CIOCAN, D. = Nistor Ciocan, *Documente*, în AIIA, XXII₂, 1985.
- CIORĂNESCU = Alexandru Ciorănescu, *Dicționarul etimologic al limbii române* (ed. Tudora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin), București, 2001.
- CIREȘ, M. = Lucia Cireș, *Mitul lui Ștefan cel Mare*, în ȘTEFAN CEL MARE.
- CISO XI = *Actes du XIe Congrès International des Sciences Onomastiques*, I-II, Sofia, 1974-1975.
- CIUBOTARU, E. = Mircea Ciubotaru, *Evoluția așezărilor. Istoria proprietăților și a viticulturii*, în vol. *Podgoria Cotnari* (coord. Valeriu D. Cotea), București, 2006.
- CIUBOTARU, F. = Mircea Ciubotaru, *Revizuire toponimice: Fălciu*, în SMIM, XX, 2002.
- CIUBOTARU, H. = Mircea Ciubotaru, *Humulești – un model derivativ popular*, în AUI (Lingv.), LI, 2005.
- CIUBOTARU, I. = Mircea Ciubotaru, *Comuna Ipatele. Studiu istoric, toponimie*, Iași, 2000.
- CIUBOTARU, L.O. = Mircea Ciubotaru, *Lexic și onomastică în centrul Moldovei (I)*, în vol. *Rezultate și perspective actuale ale lingvisticii românești și străine*, Iași, 2007; (II), în vol. *Români majoritari/Români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice*, Iași, 2007.
- CIUBOTARU, N. = Mircea Ciubotaru, *O străveche așezare de pe valea Bârladului: Negrești (jud. Vaslui)*, I, în AIIA, XX, 1983; II, ib. XXI, 1984.
- CIUBOTARU, O. = Mircea Ciubotaru, *Observații asupra indicilor de nume. Toponime istorice în bazinul superior al Bârladului*, în AIIA, XVIII, 1981.
- CIUBOTARU, O.H. = Mircea Ciubotaru, *Oronimia și hidronimia din bazinul superior al Bârladului*, Iași, 2001.
- CIUBOTARU, P.D. = Mircea Ciubotaru, *O problemă de demografie istorică de la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare*, în ANP, I, 2005, nr. 1.
- CIUBOTARU, R.A. = Mircea Ciubotaru, *Repertoriul*

- arheologic al județului Iași, în AIA, XXIII₁, 1986.
- CIUBOTARU, T.R. = Mircea Ciubotaru, *Toponimia bazinului hidrografic Rebricea (jud. Iași – jud. Vaslui). Oiconimele. Perspectivă istorică*, I, în AIA, XXVIII, 1991; II, ib. XXIX, 1992.
- CIUBOTARU, T.T. = Mircea Ciubotaru, *Terminologie geografică și toponimie. Note critice*, în ALIL, XLVII-XLVIII, 2007-2008.
- CIUBOTARU, T.Z. = Mircea Ciubotaru, *Toponimie și zoonimie. Observații metodologice și distincții etimologice*, în ALIL, XLVII-XLVIII, 2007-2008.
- CIUBOTARU, V. = Mircea Ciubotaru, *Comuna Vulturești. Studiu de istorie socială. Onomastică*, Iași, 2003.
- CIUBOTARU, V.M. = Mircea Ciubotaru, *De la Vilnești la Movila lui Burcel*, în AG, I (VI), 1994, nr. 1-2.
- CIUBOTARU-COTEA = Mircea Ciubotaru, V.V. Cotea, *Istoricul podgoriei Ivești*, în „Cercetări agronomice”, XXXI, 1998, nr. 1-2.
- CIUBOTARU-ZARĂ = Mircea Ciubotaru și Petroliana Zară, *Comuna Horlești. Cadrele istorice, sociale și culturale*, Iași, 1999.
- N. CIUBOTARU, C. = Neculai Gr. Ciubotaru, *Un sat dispărut: Comănești pe Rebricea*, în AIA, XIX, 1982.
- ȘT. CIUBOTARU, B. = Șt. Ciubotaru, *Monografia orașului Botoșani*, Botoșani, 1997.
- CIUCĂ-VĂTAFU = Marcel-Dumitru Ciucă, Vătafu Găitan, *Colecția Achiziții noi. Indice cronologic*, București, 2002.
- CIUDIN, T. = Ștefan C. Ciudin, *Monografia comunei Tăcuta*, București, 1980.
- CIUREA, C. = D. Ciurea, *Noi considerații privind orașele și târgurile din Moldova în secolele XIV-XIX*, în AIA, VII, 1970.
- CIUREA, D.M. = Dimitrie I. Ciurea, *Documente moldovenești*, în CI, X-XII, 1934-1936, nr. 2.
- CIUREA, E. = D. Ciurea, *Evoluția așezărilor și a populației rurale din Moldova în secolele XVII-XVIII*, în AIA, XIV, 1977.
- CIUREA, O.A. = D. Ciurea, *Organizarea administrativă a statului feudal Moldova (sec. XIV-XVIII)*, în AIA, II, 1965.
- CIUREA, O.T. = D. Ciurea, *Orașele și târgurile din Moldova în cadrul perioadei de descompunere a feudalismului*, în SCȘT. (Ist.), VII, 1956, fasc. 1.
- CIUREA, P. = D. Ciurea, *Precizări în problema evoluției marii proprietăți feudale din Moldova în secolele XVII-XVIII*, în STUDII, XXII, 1969, nr. 1.
- CIUREA, S.M. = D. Ciurea, *Sigilii medievale ale orașelor din Moldova*, în SCȘT. (Ist.), VII, 1956, fsc. 2.
- V. CIUREA, F. = V. Ciurea, *Călăuza județului Folticeni*, Fălticeni, 1924.
- CL = „Cercetări de lingvistică” (Cluj).
- CM = „Cuget moldovenesc” (Iași).
- COATU, L.G. = Nicoleta Coatu, *Legende populare geografice*, București, 1986.
- COD. BAND. = V.A. Urechia, *Codex Bandinus. Memoriu asupra scrierei lui Bandinus de la 1646, urmat de text, însoțit de acte și documente*, în AAR (Ist.), XVI, 1895.
- CODREANU, H. = Theodor Codreanu (coord.) și colaboratorii, *Istoria Hușilor*, Galați, 1995.
- COJOCARU, T. = Vlad Cojocaru, *Toponimia văii mijlocii a Trotușului. Dinamica structurilor toponimice*, Iași, 2005.
- N. COJOCARU, P. = Nicolae Cojocaru, *Pârteștii de Sus, o așezare din Bucovina. Monografie folclorică*, București, 1980.
- N. COJOCARU, Ș. = Nicolae Cojocaru, *Ștefan cel Mare și Sfânt. Legende*, București, 1992.
- COL. ISTRATI = *Colecția Dr. Constantin I. Istrati (1429-1945). Inventar arhivistic*, București, 1988.
- COLIU, C. = E. Coliu, *Contribuții la istoricul mănăstirii Mera*, în MILC. II, 1931, vol. 2.
- G. COMAN, M. = Ghenuță Coman, *Murgeni. Contribuții la istoria unei străvechi așezări*, Vaslui, 1973.
- G. COMAN, R. = Ghenuță Coman, *Statornicie, continuitate. Repertoriul arheologic al județului Vaslui*, București, 1980.
- V. COMAN, C. = Virgil Coman, *Cutreierând România*, București, 1935.
- C. ON. = *Contributions onomastiques publiées à l'occasion du VIe Congrès International des Sciences Onomastiques à Munich du 24 au 28 août 1958*, București, 1958.
- COND. 1816 = *Condica Vistieriei Moldovei din anul 1816* (ed. Corneliu Istrati), în AIA, Supliment I, 1979 (cu indice).
- COND. MAV. = *Condica lui Mavrocordat* (ed. Corneliu Istrati), I-III, Iași, 2008.
- CONDREA, B. = P. Condrea, *Geografia comunei Bozieni*, în AS. III, 1984.
- CONDREA, B.G. = Petru Condrea, *Geografia comunei Budeștii Ghicăi, din plasa de sus-mijloc, județul Neamț*, în BSG, VIII, 1887, partea 3-4.
- CONDREA, G.B. = Petru Condrea, *Geografia comunei Bărgăoanii din plasa de sus-mijlocu, județul Neamț*, în BSG, V, 1884, partea 3-4.
- CONEA, P. = I. Conea, *Plaiuri carpatice*, București, 1984.
- CONEA, VR. = Ion Conea, *Vrancea. Geografie istorică, toponimie, terminologie geografică*, București, 1993.
- A. CONSTANTINESCU, D. = Aurelia Constantinescu, *Geografia județului Dorohoi*, Cernăuți, 1937.
- A. CONSTANTINESCU, E.D. = Anghel Constantinescu, *Monografia sfintei episcopii a „Dunărei de Jos”*, București, 1906.
- D. CONSTANTINESCU, D. = D. Constantinescu, *Documente moldovenești din secolul al XVII-lea (1642-1698)*, în AIA, VIII, 1971.
- D. CONSTANTINESCU, D.M. = D. Constantinescu, *Documente moldovenești din secolele XV-XVII*, în AIA, VII, 1970.
- D. CONSTANTINESCU, D.M.I. = Dumitru Constantinescu, *Documente moldovenești inedite (1834)*, în MEM. ANT. II, 1970.
- D. CONSTANTINESCU, S. = Dumitru Constantinescu, *Sate nemțene dispărute. I. Răteștii*, în MEM. ANT. III, 1971.

- N. CONSTANTINESCU, N. = N. Constantinescu, *Date noi în legătură cu Cetatea Neamțului*, în SCIV, XI, 1960.
- N.A. CONSTANTINESCU, R. = N.A. Constantinescu, *Rapports entre toponymes et anthroponymes dans l'onomastique roumaine*, în C. ON.
- N.A. CONSTANTINESCU, R.A. = N.A. Constantinescu, *Revizuire antroponimice*, în LR, XI, 1962, nr. 5.
- CONSTANTINESCU-DRAGOMIRESCU, F. = C. Constantinescu-Mircești și Ion Dragomirescu, *Orașul Focșani înainte și după Unirea Principatelor Române*, în SAI, XXII, 1973.
- CONSTANTINESCU-DRAGOMIRESCU, M. = C. Constantinescu-Mircești și Ion Dragomirescu, *Marginea țării. Aspecte caracteristice în zona hotarului dintre Moldova și Țara Românească*, în SAI, IX, 1967
- CONSTANTINESCU-DRAGOMIRESCU, P. = C. Constantinescu-Mircești și Ion Dragomirescu, *Marele proces al Vrancei*, în SAI, VII, 1965.
- CONSTANTINESCU-MIRCEȘTI, V. = C. Constantinescu-Mircești, *Vrancea arhaică. Evoluția și problemele ei*, București, 1985.
- CONSTANTINESCU-NEAMȚU = Margareta Constantinescu-Neamțu, *Depresiunea Cracăului și a Bistriței din punct de vedere antropogeografic*, Piatra-Neamț, 1940.
- CONSTANTINESCU-STAHN = C. Constantinescu-Mircești și H.H. Stahl, *Documente vrâncene. Cărți domnești, hotărnicii, răvașe și izvoade*, I, București, 1929.
- CONSTANTINOV, D. = Valentin Alexei Constantinov, *Un document puțin cunoscut de la Petru II*, în AIIA, XXXVII, 2000.
- CONTRAȘ-MARIN = Eugenia Contraș și Magdalena Popescu-Marin, *La suffixation dans le roumain des XVIe–XVIIIe siècle*, în RRL, XII, 1967.
- CONV. LIT. = „Convorbiri literare” (Iași, București, Iași).
- CORFUS, Î. = Ilie Corfus, *Însemnări de demult*, Iași, 1975.
- COSINCEANU, A. = M. Kosinčany, *Iz istorii moldavskoj antropomii*, în IST. ON.
- COSSARIS, D. = Victor Nicolae Cossaris, *Dărmănești. Mărturii ale trecutului*, Suceava, 1993.
- COSTACHE, R. = Elena Costache, *Monografia județului Roman*, Roman, 1942.
- COSTĂCHESCU, B. = Mihai Costăchescu, *Boierii moldoveni Cupcici și satele lor (Documente slavone moldovenești)*, în I. NEC. VII, 1928.
- COSTĂCHESCU, D.M. = Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare. I. Documente interne (1374–1437). II. Documente interne (1438–1456), documente externe (1387–1458)*, Iași, 1931–1932.
- COSTĂCHESCU, D.M.B. = Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești de la Bogdan Voevod (1504–1517)*, București, 1940.
- COSTĂCHESCU, D.M.Ș. = Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești de la Ștefăniță Voevod (1517–1527)*, Iași, 1943.
- COSTĂCHESCU, D.M.Ș.M. = Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești de la Ștefan cel Mare*, Iași, 1933.
- COSTĂCHESCU, D.N. = Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești din județul Neamț*, în ARH. ROM. IV, 1940.
- COSTĂCHESCU, D.Ș. = Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești de la Ștefan cel Mare*, Iași, 1948.
- COSTĂCHESCU, I.V. = Mihai Costăchescu, *Observări cu privire la uricele lui Iuga-Vodă*, în I. NEC. V, 1925 (extras).
- COSTĂCHESCU, M.D. = Mihai Costăchescu, *Mihail de la Dorohoiu și satele lui*, în I. NEC. VI, 1927.
- COSTĂCHESCU, M.Ț.C. = M. Costăchescu, *Monografia ținutului Cârlișău*, ms. la ARH. IȘ.
- COSTĂCHESCU, O. = Mihai Costăchescu, *Observări istorice și documente*, Iași, 1927, extras din I. NEC. VI.
- COSTĂCHESCU, O.D. = Mihai Costăchescu, *Neamul lui Oană, dvornic de Suceava și satele lui*, în CI, V–VII, 1929–1931.
- COSTĂCHESCU, O.I. = M. Costăchescu, *Observări istorice cu privire la neamul lui Ștefan cel Mare*, Iași, [s.a.].
- COSTĂCHESCU, S.B. = Mihai Costăchescu, *Satele Bălțați, Codrești, Mădrăjești, Mădrăjacul și Bojila din jud. Iași*, în I. NEC. VII, 1928.
- COSTĂCHESCU, S.C. = Mihai Costăchescu, *Satul Cristești, cu trupurile sale Popișcani, Costești și Bărbești din Județul Iași*, în I. NEC. VIII, 1929–1930.
- COSTĂCHESCU, S.G. = Mihai Costăchescu, *Satul Goești*, în I. NEC. III, 1923.
- COSTĂCHESCU, S.M. = Mihai Costăchescu, *Sate moldovenești și oameni de la sfârșitul veacului al XIV-lea și întâia jumătate a veacului al XV-lea*, ms. la ARH. IȘ. fd. Costăchescu.
- COSTĂCHESCU, S.P. = Mihai Costăchescu, *Satul Prigoreni cu trupurile sale: Avrămeni, Râțul, din județul Iași*, în I. NEC. V, 1925 (extras).
- COSTĂCHESCU, S.R. = Mihai Costăchescu, *Satul Ruscanii (Buznea) și Găneștii cu trupurile sale, Căcăceștii și Moiceștii din jud. Iași*, în I. NEC. VI, 1926–1927 (extras).
- COSTĂCHESCU, S.S. = Mihai Costăchescu, *Satul Sânești din județul Iași, cu trupurile sale: Onișcanii, Podobiții și Pleșeștii*, în I. NEC. IV, 1924.
- COSTĂCHESCU, T.F. = Mihai Costăchescu, *Târgul Frumos și sate din ținutul Cârlișăurii*, ms. la ARH. IȘ.
- COSTĂCHESCU, U. = Mihai Costăchescu, *Despre neamul de boieri moldoveni Ureche, cu ocazia unor știri într-un document de la Duca-Vodă, din 1671, sept. 5*, în CI, IV₁, 1928.
- COSTĂCHESCU, U.D. = Mihai Costăchescu, *Un document de la Bogdan Voevod din 7021 (1513) Martie 8*, în ARH. ROM. X, 1945–1946.
- V. COSTĂCHESCU, F. = Vasile Costăchescu, *Istoria orașului Folticeni. Cu un scurt istoric al județului Baia, 1340–1441*, Fălticeni, 1941.
- COSTEA, C.S. = Erast Costea, *Ctitoria voievodului Ștefan Tomșa al II-lea de la Solca (1613–1785–1938)*, Cernăuți, 1939.

- COSTEA, M. = Erast Costea, *Mănăstirea Sfântul Ilie*, Cernăuți, 1940.
- COSTEA, S. = Erast Costea, *Schiturile și mănăstirile Bucovinei de altădată*, Cernăuți, 1936.
- M. COSTIN = Miron Costin, *Opere* (ed. P.P. Panaitescu), București, 1958.
- M. COSTIN, O.C. = Miron Costin, *Operele complete. După manuscripte, cu variante și note* (ed. V.A. Urechia), I-II, București, 1886-1888.
- N. COSTIN = Nicolae Costin, *Opere* (ed. Const. A. Stoide și T. Lăzărescu), I, Iași, 1976.
- COȘA, C. = Anton Coșa, *Cleja. Monografie etnografică*, Bacău, 2001.
- COȘA, C.C. = Anton Coșa, *Comunitățile catolice din județul Bacău*, Onești, 2007.
- COȘA, C.M. = Anton Coșa, *Catolicii din Moldova în izvoarele Sf. Scaun (sec. XVII-XVIII)*, Iași, 2007.
- COȘA, F. = Anton Coșa, *Catolicii din Faraoani*, Onești, 2007.
- COȘA, G. = Anton Coșa, *Monografia comunei Gioseni*, Iași, 2009.
- COȘA, H. = Anton Coșa, *Comunitatea catolică din Horgești – Bacău. Coordonate etnografice*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei”, 6, 2006.
- COȘA, O.C. = Anton Coșa, *Problema originii catolicilor din Moldova*, în CARP. XXXI, 2002.
- COȘA, R. = Anton Coșa, *Românii din sud-estul Transilvaniei în secolele XIII-XV*, în „Angustia”, 2001, nr. 6.
- COTEANU, E. = I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*, București, 1961.
- COTEANU, F. = I. Coteanu, *Când apar fricativele moldovenești ș și ž*, în LR, XV, 1966, nr. 3.
- COTEANU, M.N. = I. Coteanu, *Morfologia numelui în protoromână (româna comună)*, București, 1969.
- COTORANU, C. = D. Cotoranu, *Schița monografică a satului Cârlig*, în ANȘN, 1939.
- CRĂȘMARU, D. = Aristotel Crășmaru, *Drăgușeni. Contribuții la o monografie arheologică*, Botoșani, 1977.
- CR. ANON. = *Cronica anonimă a Moldovei (1661-1729)* (ed. Aurora Ilieș), București, 1975.
- CR. COL. = Biblioteca Academiei Române, „Creșterea colecțiilor” (București); [cu trimitere la tom și pagină].
- CREANGĂ, O. = Ion Creangă, *Opere complete* (ed. G.T. Kirileanu), București, 1936.
- CREȚULESCU, G. = Narcis Crețulescu, *Istoria sfintei monastiri Goroveiu din județul Dorohoi*, Dorohoi, 1898.
- CREȚULESCU, N. = Narcis Crețulescu, *Documentele Mănăstirii Neamțu*, I, în ARH. XXI, 1910; II, ib. XXII, 1911.
- CREȚULESCU, R. = Narcis Crețulescu, *Istoria sfintei Manastiri Râșca din județul Suceava*, Fălticeni, 1901.
- CR. GHIC. = *Cronica Ghiculeștilor* (ed. N. Camariano și A. Camariano-Cioran), București, 1965.
- A. CRISTEA, R. = Alexandru Cristea, *Episcopia Romanului*, București, 1901.
- E. CRISTEA, H. = Emilian Cristea, *Hăghimașul și Lacul Roșu*, București, 1965.
- CR. SLAVO-ROMÂNE = *Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI, publicate de Ioan Bogdan* (ed. P.P. Panaitescu), București, 1959.
- CR. TURC. = *Cronici turcești privind țările române. Extrase, I (sec. XV – mijlocul sec. XVII)* (ed. Mihail Guboglu și Mustafa Mehmed), II (ed. Mihail Guboglu), III (ed. Mustafa A. Mehmed), București, 1966-1980.
- CR. VERS. = *Cronici și povestiri românești versificate (sec. XVII-XVIII)* (ed. Dan Simonescu), București, 1967.
- CR. VR. = *Cronica Vrancei*, Focșani, 2000.
- CȘTR = *Călători străini în țările române*, I-X₂, București, 1968-2001.
- CUCU-ȘTEFAN = Vasile Cucu, Marian Ștefan, *Ghid-atlas al monumentelor istorice*, București, 1970.
- CV = „Cum vorbim” (București).
- DA = Academia Română, *Dicționarul limbii române*, I-II, București, 1913-1937.
- DAN, C.S. = Dimitrie Dan, *Comuna Straja și locuitorii ei*, Cernăuți, 1897.
- DAN, E.R. = Dimitrie Dan, *Episcopia Rădăuțului, Mitropolia și Mănăstirile Bucovinei*, Cernăuți, 1926.
- DAN, P. = Dimitrie Dan, *Mănăstirea și comuna Putna*, București, 1905.
- DAN, R. = Dimitrie Dan, *Cronica Episcopiei de Rădăuți*, Viena, 1912.
- DAN, S. = Dimitrie Dan, *Mănăstirea Sucevița. Cu anexe de documente ale Suceviței și Schitului celui Mare*, București, 1923.
- I. DAN, D. = Ilie Dan, *Dicționar toponimic al Văii Solonețului*, I-II, Iași, 1979.
- I. DAN, T.C. = Ilie Dan, *Toponimie și continuitate în Moldova de nord*, Iași, 1980.
- I. DAN, V. = Ilie Dan, *Vechimea și răspândirea sufixelor -ești, -eni în toponimia românească*, în LR, XXXIV, 1985.
- M.P. DAN, D.S. = Mihail P. Dan, *Un document slav de la Bogdan cel Orb. Întregiri și îndreptări*, în RIR, XIV, 1944.
- DAN-GOLDENBERG, B. = M. Dan, S. Goldenberg, *Bistrița în secolul al XVI-lea și relațiile ei comerciale cu Moldova*, în „Studia Historica”, 1964, fsc. 2.
- DAUSCH, H.C. = [Alfred Dausch], *Carte de hotărnicie a moșiilor Cristești, Miroslăvești și Cozmești din județul Suceava, proprietatea fraților Sturdza*, București, 1909.
- DAVID, R.I. = Mihai David, *Relieful coastei Iașilor și problemele pe care le ridică sub raportul geomorfologic și antropogeografic*, în „Lucrările Societății Geografice «D. Cantemir»”, III, 1940 (extras).
- DAVID, R.N. = M. David, *Relieful regiunii subcarpatice din districtele Neamț și Bacău*, București, 1932.
- DĂNILĂ, S. = Simion Dănilă, *Sonorizări și afonizări consonantice în onomastica românească*, în ALIL,

- XXXIII, 1992-1993, A.
- DĂRÂNGĂ, I.A. = N. Dărângă, *Istoria sfintei monastiri Agapia din județul Neamț*, Iași, 1908.
- DĂRÂNGĂ, T.F. = Neculai Dărângă, *Monografia comunei Târgu-Frumos*, Iași, 1915.
- DÂSCĂ-ALEXANDRESCU = Anton Dâscă, Gheorghe Alexandrescu, *Monografia comunei Bălțați, județul Iași*, Iași, 2003.
- DECEI, S. = Paul Decei, *Străbătând văile carpatine*, București, 1977.
- DEMETRESCU-VERGU, C. = Șt. Demetrescu-Vergu, *Moșia Călmățui din județul Tecuci. Studiul economic*, București, 1909.
- DEMETRESCU-VERGU, R. = Șt. Demetrescu-Vergu, *Moșia Roșiorii din județul Suceava. Studiu economic*, București, 1907.
- DEMETRESCU-VERGU, Ț. = Șt. Demetrescu-Vergu, *Moșia Țigănești din județul Tecuci. Studiu economic*, București, 1909.
- DENSUSIANU, I.L.R. = Ovid Densusianu, *Istoria limbii române* (ed. J. Byck), I. *Originile*. II. *Secolul al XVI-lea*, București, 1961.
- DENSUSIANU, T.O. = Ovid Densusianu, *Probleme de toponimie și onomastică* (curs litografiat), București, 1928-1929.
- DER, II = *Documente privitoare la istoria economică a României. Orașe și târguri. Moldova*, Seria A, vol. II, București, 1960.
- DERS = *Dicționarul elementelor românești din documentele slavo-române, 1374-1600*, București, 1981.
- DFNF = *Dicționar de frecvență a numelor de familie din România* (red. resp. Teodor Oancă), I, A-C, Craiova, 2003.
- DHM = *Documenta Hungarorum in Moldavia, 1467-1706*, I-II, Budapesta, 1989.
- I. DIACON, S.N. = Ivan Diacon, *Schitul Nechit*, în MMS, LI, 1975, nr. 1-2.
- V. DIACON, I.C. = Vasile Diacon, *Istorie și cultură românească*, Iași, 2009.
- V. DIACON, V.A. = Vasile Diacon, *Vechi așezări pe Suha bucovineană. Pagini monografice*, Iași, 1989.
- DIACONU, V. = Ion Diaconu, *Ținutul Vrancei. Etnografie, folklor, dialectologie*, 1-2, București, 1969.
- DIAL. ROM. = Matilda Caragiu-Marioțeanu, Ștefan Giosu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Romulus Todoran, *Dialectologie română*, București, 1977.
- DIAMANDI, G. = Sl. Diamandi, *O gospodărie moșierească din Moldova în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în STUDII, IX, 1956, nr. 2-3.
- DICȚ. STAT. = *Dicționarul statistic al României, întocmit pe baza rezultatelor definitive ale recensământului general al populațiunii din 19 decembrie 1912*, I-II, București, 1914-1915.
- DIGR = *Dicționar geografic al R.S. România*, Iași, 1973.
- F. DIMITRESCU, I.F. = Florica Dimitrescu, *Introducere în fonetica istorică a limbii române*, București, 1967.
- I.M. DIMITRESCU, F. = I.M. Dimitrescu, *Însemnări cu privire la orașul Focșani*, București, 1931.
- C.V. DIMITRIU, B. = Constantin V. Dimitriu, *Bacăul istoric. Monografia istorică a 12 sate de răzeși de pe Valea Tazlăului Mare, jud. Bacău*, București, 1936.
- DINUȚĂ, A. = Gh. Dinuță, *Contribuții la studiul așezărilor țărănești din vechiul ocol al Crasnei-Huși*, în „Revista muzeelor”, 2, 1958.
- DINUȚĂ, C. = Gh. Dinuță, *Curtenii – un sat de răzeși din zona Hușilor, jud. Vaslui*, în vol. *Muzeul Satului. Studii și cercetări*, București, 1971.
- DIR, A = *Documente privind istoria României. A. Moldova*, București, 1951-1957.
- DIR, B = *Documente privind istoria României. B. Țara Românească, secolul XVI-IV, XVI-V, XVI-VI*, București, 1952-1953.
- DITOT, Ș. = Liliana Creangă Ditot, *Monografia geografică a comunei Șipote*, Iași, 2007.
- DÎR = *Documente și însemnări românești din secolul al XVI-lea*, București, 1979.
- DJAMO, D. = Lucia Djamo, *Documente slavo-moldovenești inedite din secolele al XVI-lea – al XVII-lea*, în RSL, X, 1964.
- DLR = Academia Republicii Populare Române, *Dicționarul limbii române* (serie nouă), București, 1965 și urm.
- DOBOȘ, A. = Dănuț Doboș (coord.), Petronel Zahariuc, Lucia Cireș, Daniela Butnaru, *Adjudeni. Șase veacuri de prezență catolică pe valea Siretului*, Iași, 2005.
- DOBOȘ, R. = Dănuț Doboș, *Răchiteni – file de monografie istorică*, Iași, 1999.
- DOBOȘ, S. = Fabian Doboș (coord.), *Săbăoani – file de istorie*, Iași, 2002.
- DOBOȘ-BOCA, S. = Valerian Doboș-Boca, *Din trecutul Sucevei de altădată*, Cernăuți, 1938.
- DOBOȘ-BOCA, T.S. = Valerian Doboș-Boca, *Târgoveții Siretului din anul 1787*, Cernăuți, 1938.
- DOBOȘ-VĂCARU = Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *Hălăucești – sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Iași, 2004.
- D. DOBRE, T. = D. Dobre, *Toponimii și hidronimii din regiunea Bacău*, în „Ateneu”, III, 1966, nr. 5.
- DOC. BAS. = *Documente din Basarabia*, adunate de P.S. Visarion Puiu, Const. Tomescu, Ștefan Berechet, Ștefan Ciobanu, I-II, Chișinău, 1928-1938.
- DOC. CATH. = *Documenta Catholicorum Moldaviae. A. Documente românești. I. Fondul Episcopiei Romano-Catolice Iași*. Vol. 1 (1627-1750), întocmit de Silviu Văcaru și Anton Despinescu, Iași, 2002.
- DOC. RĂSC. = *Documente privind marea răscoală a țaranilor din 1907*, I-V, București, 1977-1987.
- DOC. RĂZ. = „Documente răzășești”. Revistă regională de acte vechi, mărturii tradiționale și relicve istorice (Bârlad).
- DOC. STURDZA = *Documente privitoare la procesul Sturdza*, București, 1892.
- DOLINSKI, A. = Avramia Dolinski, Gheorghe Dolinski, *Arbore – străveche vatră de etnografie și folklor*, București, 2001.
- DONISĂ, G. = I. Donisă, *Geomorfologia Văii Bistriței*, București, 1968.

- DONISĂ–POGHIRC = I. Donisă, P. Poghiric, *Valea Bistriței*, București, 1968.
- DOS = *Davn'orus'ka onomastyčna spadščyna v shidno-slov'jans'kyh movah. Zbirnyk naukovyh prac'*, Kiev, 1986.
- DR = „Dacoromania. Buletinul «Muzeului limbei române»” (Cluj).
- DRA = *Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. I. *Țara Românească*. II. *Moldova*, București, 1961–1966.
- DRĂGANU, R. = Nicolae Drăganu, *Românii în veacurile IX–XIV pe baza toponimiei și a onomasticeii*, București, 1933.
- DRĂGOTESCU, M.N. = M. Drăgotescu, D. Bârlădeanu, Gh. Bunghez, *Monumente istorice din Județul Neamț*, București, 1971.
- DREHUȚĂ, B. = Emilian Drehuță, *Enciclopedia județului Bacău²*, Bacău, 2007.
- DRESSLER = Johann Christian Dressler, *Cronik der Bukowiner Landgemeinde Illischestie*, Freilassing in Bayern, 1960.
- DRH, A = *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*, I–XXVII, București, 1975–2006.
- DRH, B = *Documenta Romaniae Historica. B. Țara Românească*, I–XXXIX, București, 1966–2010.
- DRH, C = *Documenta Romaniae Historica. C. Transilvania*, XII (1361–1365), București, 1985 și urm.
- DRH, D = *Documenta Romaniae Historica. D. Relații între țările române*, I (1222–1456), București, 1977.
- DRIMBA, M. = Vladimir Drimba, *Materiale pentru studiul raporturilor lingvistice româno-maghiare*, în CL, V, 1960, nr. 1–2.
- DROPU, F. = Constantin Dropu, *Flămânzi – un nume în istorie*, Botoșani, 1977.
- DR. SL. = *Drevnetjurskij slovar'*, Leningrad, 1969.
- DTN = „Din trecutul nostru” (Chișinău).
- DTRM = *Dicționarul toponimic al României. Muntenia*, vol. I, A–B, II, C–D, III, E–J (red. resp. Nicolae Saramandu), București, 2005–2009.
- DTRO = *Dicționarul toponimic al României. Oltenia* (red. prof. univ. dr. Gheorghe Bolocan), I, Craiova, 1993 și urm.
- Z. DUMITRU, C.A. = Zaharia Dumitru, *Cercetări în arhivele de peste hotare*, în RA, LII, 1975, vol. XXXVII.
- DURIDANOV, H.V. = Ivan Duridanov, *Die Hydronymie des Vardarsystems als Geschichtsquelle*, Köln–Viena, 1975.
- DUZINCHEVICI, R.D. = G. Duzinchevici, *Regeste și documente vechi moldovenești*, în CI, V–VII, 1929–1931.
- EC. RĂD. = *Ecouri răducănene jubiliare*, Răducăneni, 2000.
- EDROIU, V.M. = Nicolae Edroiu, Mariana și Dorin Pintilie, Gheorghe P. Ionică, *Comuna Valea Mărului. Studiu monografic complex – Puțeni și Mândrești*, Cluj-Napoca, 2003.
- EL. ROM. = Gheorghe Bolocan, Virgil Nestorescu, Aspazia Reguș, Corneliu Reguș, Ion Robciuc, *Elemente românești în documentele slavo-române*, în SCL, XXXV, 1984, nr. 2.
- EMILIAN, D. = Șt. Emilian, *Documente de la Mihai Racoviță VV.*, în CONV. LIT. XIX, 1885.
- ENACHE, B. = Gheorghe Enache, *Belcești. Studiu monografic. I. De la paleolitic până la sfârșitul epocii medievale*, Iași, 2007.
- ENC. GEOGR. = *Enciclopedia geografică a României*, București, 1982.
- ENC. ROM. = *Enciclopedia României*, București, II (1936–1938), III (1938–1939), IV (1939–1043).
- EPITR. = Direcția Generală a Arhivelor Statului din R.S.R., *Epitropia generală a Casei Spitalelor Sfântul Spiridon Iași, 1824–1948. Inventar arhivistic*, București, 1971.
- EPURAN, C. = Gh. Epuran, *Circuit în Moldova de Nord*, București, 1968.
- EPURE, P. = Al. Epure, *Procese pentru hotare și rășluiri de teritoriu între moșia Urzicii, din jud. Roman și moșiile vecine*, în ANM, III, 1942–1943.
- ȘT. EPURE, C.T. = Ștefan Epure, *Câteva toponime din valea Trotușului mijlociu*, în LC.
- ERBICEANU, CR. = Constantin Erbiceanu, *Cronicarii greci care au scris despre români în epoca fanariotă*, București, 2003.
- ERBICEANU, I.M. = Constantin Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a catedralei mitropolitane din Iași, urmată de o serie de documente, de facsimile și de portrete privitoare la istoria națională și bisericească a românilor*, București, 1888.
- ERD. SZ. = Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár [Dicționarul istoric al lexicului magh. din Transilvania], I (A–C), Timișoara, 1976, II (Cz–Elsz), ib. 1978.
- EREMIA, C. = A.I. Eremia, *Contribuții la studiul formării cuvintelor în limba moldovenească*, Chișinău, 1979.
- EREMIA, D. = Anatol Eremia, *Dicționar explicativ și etimologic de termeni geografici*, Chișinău, 2006.
- EREMIA, G.N. = A.I. Eremia, *Geografičeskie nazvanija rasskazyvajut²*, Chișinău, 1990.
- EREMIA, N.L. = Anatol Eremia, *Nume de localități. Studiu de toponimie moldovenească*, Chișinău, 1970.
- EREMIA, T.S. = A.I. Eremia, *Toponime slave cu sufixul -ăuți / -euți*, în VMJV II.
- EVB = *Etnografia Văii Bistriței, zona Bicăz, Piatra-Neamț*, 1973.
- FAUR, G. = D. Faur, *Galațul nostru. Însemnări istorice și culturale*, Galați, 1924.
- FD = „Fonetica și dialectologie” (București).
- FILIPESCU, O. = Puiu Filipescu, *Oronime din valea superioară a Zeletinului*, în ALIL, XXXI, 1986–1987, A.
- FILIPESCU, P. = Puiu Filipescu, *Particularități regionale de limbă în entopice și toponime din Valea Zeletinului (județul Bacău)*, în ALIL, XXX, 1985, A.
- FISCHER, B. = Eduard Fischer, *Die Bukowina*, Cernăuți, 1898.
- FOLESCU, C. = Vasile Folescu, *Crețești. Istorie și actualitate*, Iași, 2003.

- FOS = „Foaie sătească a Principatului Moldovii” (Iași).
- FOTINO = Dionisie Fotino, *Istoria generală a Daciei sau a Transilvaniei, Țării Muntenesti și a Moldovei* (trad. G. Sion), București, 1859.
- FRANCK, S. = Otto Franck, *Studien zur serbokroatischen Ortsnamenkunde*, Leipzig, 1932.
- FRĂSINEL–VERDEȘ = N. Frăsinel, Doina Verdeș, *Monografia comunei Crăcăoani din județul Neamț*, Timișoara, 1999.
- FRĂȚILĂ, S.T. = Vasile Frățilă, *Studii de toponimie*, Cluj-Napoca, 2011.
- FRĂȚILĂ, S.T.D. = Vasile Frățilă, *Studii de toponimie și dialectologie*, Timișoara, 2002.
- FRUNZ. = Dimitrie Frunzescu, *Dicționar topografic și statistic al României* (după situația de la începutul anului 1871), București, 1872.
- FURNICĂ, D.C. = Dum. Z. Furnică, *Documente privitoare la comerțul românesc (1437–1868)*, București, 1931.
- FURNICĂ, I.C. = Dumitru Z. Furnică, *Din istoria comerțului la români*, București, 1908.
- FURNICĂ, I.D. = D. Z. Furnică, *Industria și dezvoltarea ei în țările române*, București, 1926.
- FURTUNĂ, M. = D. Furtună, *Mărturii despre C. Conachi*, în ANM, I, 1941.
- FURTUNĂ, T.S. = D. Furtună, *Înființarea târgului Săveni*, în RI, I, 1915.
- GABOR, D. = Pr. Iosif Gabor, *Dicționarul comunităților catolice din Moldova*, Bacău, 1996.
- GALIAN, N. = Dumitru Galian, *Monografia comunei Nănești din plasa Gârlele-Biliești, județul Putna*, București, 1904.
- C. GANE, G. = C. Gane, *Știri noi despre Toader și Gavril Gănescul*, I, în ARH. ROM. VIII, 1942; II, ib. IX₁, 1943.
- C. GANE, N.M. = C. Gane, *Neamurile Mavrodinești din Țara Românească și din Moldova și monografia familiei Ion Mavrodi vel hatman*, București, 1942.
- GASSAUER, C. = Rudolf Gassauer, *Contribuțiuni la istoria Sucevii și a împrejurimii*, în „Anuarul Liceului Ortodox Român «Ștefan cel Mare»” din Suceava, 1925–1926.
- GĂINARIU, B. = Elena Costache Găinariu, *Monografia comunei Burdujeni, plasa Bosancea, județul Suceava*, București, 1936.
- GĂZDARU, S.I.F. = *Omagiu profesorului D. Găzdaru. Miscelanea din studiile sale inedite sau rare. I. Studii istorico-filologice*, Freiburg i. Br., 1974.
- GÂRBOVICEANU, A. = Petru Gârboviceanu, *Actul de închinare al Mănăstirii Adam către Mănăstirea Sinaiului*, 1695, în BOR, XXXIX, 1915, nr. 6.
- GEACU, A. = Sorin Geacu, *Mănăstirea Adam. Schiță monografică*, Galați, 1998.
- GEACU, C. = Sorin Geacu, *Colinele Covurluiului. Potențial ecologic. Comunități biologice. Modificarea antropică a peisajului geografic*, București, 2002.
- GEACU, S. = Sorin Geacu, *Smulți (jud. Galați). Studiu de geografie fizică și umană*, Ploiești, 1998.
- GEOGR. ROM. = Universitatea din București. Institutul de Geografie, *Geografia României*, I-IV, București, 1983–1992.
- GEORGESCU, M. = Marin Georgescu, *Monografia județului Putna*, Focșani, 1943.
- GEORGESCU, P.S. = M.C. Georgescu, *Problema silvică a Vrancei*, Focșani, 1937.
- GEORGESCU–BUZĂU, L. = Gh. Georgescu-Buzău, *Un mare latifundiar în Moldova după tratatul de la Adrianopol: Mihail Sturza*, în SMIMO, I, 1957.
- GEORGIAN, J. = Pamfil C. Georgian, *O carte de judecată și un act de danie al biv vel vornicului Nicolae Balș*, în RI, XVII, 1931.
- GEROV = Najden Gerov, *Rečnik na bălgarskyj jazyk*, I–V, Plovdiv, 1895–1904.
- GHEORGACHI = Dan Simonescu, *Literatura românească de ceremonial. Condica lui Gheorgachi, 1762*, București, 1939.
- GHEORGHEASA, B. = P. Gheorgheasa, *Monografia școalelor și bisericilor de pe moșia regală Broșteni, județul Suceava*, București, 1906.
- GHEORGHITĂ, P. = D.A. Gheorghită, *Comuna Pipirig. Monografie*, I, Piatra-Neamț, 1936.
- GHEORGHIU, L. = Aurel I. Gheorghiu, *Câteva localități istorice din jud. Botoșani*, Botoșani, 1926 (extras din „Revista Moldovei”, I, nr. 1).
- GHEORGHIU, M. = D.T. Gheorghiu, *Monografia comunei Pechea din județul Covurlui*, București, 1905.
- GHEORGHIU–OLINESCU = Aurel I. Gheorghiu, Marcel Olinescu, *Botoșanii care se duc*, București, 1927.
- GHERASIM, D. = Alecu Gherasim, *Monografia satului Dersca*, Botoșani, 1998.
- GHERASIM–MARIN = Vasile Gherasim și Ionel Marin, *Piatra-Neamț. Monografie*, Piatra-Neamț, 1972.
- GHEȚIE, I.D. = Ion Gheție, *Introducere în dialectologia istorică românească*, București, 1994.
- GHIBĂNESCU, A. = Gh. Ghibănescu, *Biserica Sf. Andrei*, Iași, 1934.
- GHIBĂNESCU, ARH. = Gh. Ghibănescu, *Arhiva Muzeului Municipal Iași*, I-III, Iași, 1928–1930.
- GHIBĂNESCU, B.A. = Gh. Ghibănescu, *Breasla armenilor din Roman*, în ARH. XX, 1909.
- GHIBĂNESCU, C. = Gh. Ghibănescu, *Catastihul Iașilor din 1755*, în I. NEC. I, 1921.
- GHIBĂNESCU, F.G. = Gh. Ghibănescu, *Familia Greceanu din Moldova*, în I. NEC. IX₁, 1931.
- GHIBĂNESCU, F.R. = Gh. Ghibănescu, *Familia Râșcanu*, în I. NEC. VI, 1926–1927.
- GHIBĂNESCU, I.M. = Gh. Ghibănescu, *Istoria unei moșii din secolul al XV-lea până astăzi*, în ARH. I, 1890.
- GHIBĂNESCU, I.Z. = Gh. Ghibănescu, *Ispisoace și zapise*, I–VI, Iași, 1906–1933.
- GHIBĂNESCU, O.H. = Gh. Ghibănescu, *Originea Hușilor*, Bârlad, 1887.
- GHIBĂNESCU, O.S. = Gh. Ghibănescu, *Originea satelor*, în „Bârladul”, I, 1887, nr. 20.
- GHIBĂNESCU, P. = Gh. Ghibănescu, *100 de palme domnești*, în ARH. XIII, 1902.
- GHIBĂNESCU, R. = Gh. Ghibănescu, *Roșieștii și apa Idriciului (Studiu și documente)*, Huși, 1924.
- GHIBĂNESCU, S. = Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*,

- I–XXV, Iași, 1906–1933.
- Ghibănescu, S.I.P. = Gh. Ghibănescu, *Schiță istorică asupra Pomârlei*, în I. NEC. VIII, 1929 (extras).
- Ghibănescu, T. = Gh. Ghibănescu, *Testamentul vornicului Constantin Palade și al soției sale Ilinca Costachi*, în ARH. XXVI, 1915.
- Ghibănescu, T.O. = Gh. Ghibănescu, *Târgul Ocna. Studiu istoric*, în ARH. II, 1891.
- Ghiculete, F. = Galina Ghiculete, *Fonetica graiurilor moldovenești de nord în comparație cu fonetica graiurilor moldovenești de sud*, în FD, VI, 1969.
- Ghika–Balș = N. Ghika-Budești, G. Balș, *Mănăstirea Probota*, București, 1909.
- Ghinea, E. = Dan Ghinea, *Enciclopedia geografică a României*³, București, 2002.
- C.C. Giurescu, I.P. = Constantin C. Giurescu, *Istoria pădurii românești din cele mai vechi timpuri până astăzi*, București, 1975.
- C.C. Giurescu, P.C. = Constantin C. Giurescu, *Probleme controversate în istoriografia română*, București, 1977.
- C.C. Giurescu, P.O. = Constantin C. Giurescu, *Istoricul podgoriei Odobeștilor, din cele mai vechi timpuri până la 1918*, București, 1969.
- C.C. Giurescu, P.P. = Constantin C. Giurescu, *Istoria pescuitului și a pisciculturii în România*, I, București, 1964.
- C.C. Giurescu, T.O. = Constantin C. Giurescu, *Târguri sau orașe și cetăți moldovene din secolul al X-lea până la mijlocul secolului al XVI-lea*, București, 1967.
- Giurgea, G. = Emil Giurgea, *Geneza și evoluția satelor vrâncene reflectate în toponimie*, în „Studii și comunicări” (Vrancea), III, 1980.
- Giurgea, P.V. = Emil Giurgea, *Plaiuri vrâncene*, Focșani, 1971.
- Giurgea, V. = Emil Giurgea, *Vrancea. Ghid turistic*, București, 1977.
- Giurgiu, C. = Viorica Giurgiu, *Cartea de aur. Târgul Bujor*, Galați, 2003.
- GMR = „Gazeta mazililor și răzeșilor bucovineni” (Cernăuți).
- GNP = *Gidronimy Nižn’ogo Podnistrov’ja* (sub red. lui Ju. O. Karpenko). Kiev–Odesa, 1981.
- Gonciariu, S. = C. Gonciariu, *Satul în Moldova medievală. Instituțiile*, București, 1986.
- Gonciariu–Constantinescu = C. Gonciariu, Gh. Constantinescu, *Două documente româno-slave din depozitele Muzeului de Istorie din Focșani*, în RA, XII, 1969, nr. 2.
- Gonța, I.N.L. = Alexandru I. Gonța, *Documente privind istoria României. A. Moldova, veacurile XIV–XVII (1384–1625). Indicele numelor de locuri* (ed. I. Caproșu), București, 1990.
- Gonța, I.N.P. = Alexandru I. Gonța, *Documente privind istoria României. A. Moldova, veacurile XIV–XVII (1384–1625). Indicele numelor de persoane* (ed. I. Caproșu), București, 1995.
- Gonța, S. = Alexandru I. Gonța, *Satul în Moldova medievală. Instituțiile*, București, 1986.
- Gonța, S.M. = Alexandru I. Gonța, *Studii de istorie medievală*, București, 1998.
- Gorovei, B. = Artur Gorovei, *Monografia orașului Botoșani*, Fălticeni, 1926.
- Gorovei, C.B. = Artur Gorovei, *Comisia de la Buhalnița. Documente cu privire la istoria țăranului român*, în V. ROM. VII, 1912, nr. 1.
- Gorovei, D.T. = Artur Gorovei, *Documente tăutulești*, în JUN. LIT. XIII, 1924.
- Gorovei, F. = Artur Gorovei, *Monografia orașului Folticeni*, [f.l.], 1945.
- Gorovei, G. = Artur Gorovei, *Despre Mănăstirea Gorovei*, în MM, XII, 1936.
- Gorovei, L.V. = Artur Gorovei, *Lucruri vechi*, I, în REV. MOLD. II, 1923, nr. 9; II, ib. III, 1923, nr. 2-4.
- Șt. Gorovei, A.C. = Ștefan S. Gorovei, *Addenda et corrigenda*, în AIIA, XV, 1978.
- Șt. Gorovei, D.M. = Ștefan S. Gorovei, *Documente moldovenești din veacul al XVII-lea*, în AIIA, XII, 1975.
- Șt. Gorovei, Î.C. = Ștefan S. Gorovei, *Îndreptări cronologice la istoria Moldovei din veacul al XIV-lea*, în AIIA, X, 1973.
- Șt. Gorovei, S. = Ștefan S. Gorovei, *Semnificația unor documente false*, în AIIA, XXVI₁, 1989.
- Graur, N.P. = Al. Graur, *Nume de persoane*, București, 1965.
- Grămadă, T. = Nicolai Grămadă, *Toponimia minoră a Bucovinei*, I–II, Iași, 1996.
- Greceanu, A. = Eugenia Greceanu, *Ansamblul urban medieval Botoșani*, București, 1981.
- Grig. = Em. Grigorovitză, *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București, 1908.
- Grigoraș, O.M. = N. Grigoraș, *Despre orașul moldovenesc în epoca de formare a statului feudal*, în SCȘT. (Ist.), XI, 1960, nr. 1.
- Grigoraș, T. = N. Grigoraș, *Trei documente inedite despre Miron Costin*, în AIIA, VI, 1969.
- Grigoraș–Caproșu, B. = N. Grigoraș, I. Caproșu, *Biserici și mănăstiri vechi din Moldova. Până la mijlocul secolului al XV-lea*², București, 1971.
- Grigoraș–Caproșu, D. = N. Grigoraș, I. Caproșu, *Documente moldovenești inedite din secolele al 16-lea și al 17-lea*, în STUDII, XXI, 1968, nr. 2.
- Grigorovici, B. = Radu Grigorovici, *Bucovina în primele descrieri geografice, economice și demografice*, București, 1998.
- Grigorovitză, H. = Em. Grigorovitză, *De la hotare. Istoria moldovenești*, București, 1905.
- Groholschi, T.N. = Profira C. Groholschi, *Târgu Neamț. Monografie*, Târgu Neamț, [f.a.].
- Grumăzescu, S. = Horia Grumăzescu, *Subcarpații dintre Călnău și Șușița. Studiu geomorfologic*, București, 1973.
- Grumăzescu–Ștefănescu = H. Grumăzescu, Ioana Ștefănescu, *Județul Vrancea*, București, 1970.
- Gugiuman, H. = I. Gugiuman, *Depresiunea Huși. Studiu de geografie fizică și economică*, București, 1959.
- Gugiuman–Baican = I. Gugiuman, V. Cârcoță, V.

- Baican, *Dicționar geografic al județului Vaslui*, Iași, 1988.
- GUȚIC, D. = Octav I. Guțic, *Orașul Dorohoi. Monografie geografică*, București, 1979.
- HACQUET = Balthasar Hacquet, *Călătorie fizico-politică prin munții Daciei și Sarmatici sau Carpații de Nord în anii 1788 și 1889* (ed. bilingvă de Radu Grigorovici), Rădăuți, 2002.
- HARTA GEOL. = *Harta geologică a României*, sc. 1:200.000, București, 1968.
- HARTA HIDR. = *Harta hidrografică a Republicii Populare Române*, sc. 1:200.000, în ATLAS CAD. I₂, București, 1964.
- HARTA MIL. = *Harta R.S. România*, executată de Direcția Topografică Militară, sc. 1:25.000, București, 1962.
- HARTA PĂD. (1900) = Regatul României. *Harta pădurilor, pe categorii de proprietari*, întocmită de Serviciul Silvic al Statului, sc. 1:200.000, București, 1900.
- HĂU–MAREȘ = Florin Hău, Ion Mareș, *Ruinele unui monument medieval necunoscut: biserica satului (dispărut) Nemirceni*, în SUC. XXII-XXIII, 1995-1996.
- HÂRJOABĂ, R. = I. Hârjoabă, *Relieful Colinelor Tutovei*, București, 1968.
- HÂRNEA, L.L. = Simion Hârnea, *Locuri și legende vrâncene*, Craiova, 1979.
- HÂRNEA, P. = Simeon Hârnea, *Povestea Vrancei*, Focșani, 1926.
- HÂRNEA, T. = Simeon Hârnea, *Taine de codru*, Focșani, [f.a.].
- HÂRNEA, V. = Simion Hârnea, *Țara Vrancei. Câteva note și observațiuni cu privire la trecutul istoric al regiunii*, București, 1930.
- HEM = Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Etymologicum Magnum Romaniae*, I-IV, București, 1887-1898.
- HODOROABĂ, V. = N.V. Hodoroabă, *Monografia parohiei Sf. Atanasie și Kiril cu biserica filială „Vulpe” din Iași*, Iași, 1934.
- HOGAȘ = C. Hogaș, *Pe drumuri de munte* (ed. Vladimir Streinu), I-II, București, 1944-1947.
- HOGEA, P. = Dimitrie Hogeia, *Din trecutul orașului Piatra-Neamț. Amintiri*, Piatra-Neamț, 1936.
- HOLBAN, A.P. = Th. Holban, *Acte politice slavone din epoca luptelor pentru tronul Moldovei după Alexandru cel Bun*, în RI, XX, 1934, nr. 7-9.
- HORVÁTH, S. = Horváth Antal, *Strămoșii catolicilor din Moldova. Documente istorice (1277-1702)*, Sfântu Gheorghe, 1994.
- HOSTIUC, M.I. = Erast Hostiuc, *Istoricul fostei mănăstiri de maici din Ițcani*, extras din „Candela”, XXXIX, 1928, nr. 6-8.
- HOSTIUC, M.P. = Erast Hostiuc, *Istoricul fostei Mănăstiri de maici din Pătrăuți pe Suceava*, Cernăuți, 1929.
- HRABEC = Stefan Hrabec, *Nazwy geograficzne Huculszczyzny*, Cracovia, 1950.
- HREAPCĂ, S. = Doina Hreapcă, *Sonorizarea fricativelor și oclusivelor surde (s, ș, f; c, t, p) urmate de sonanta nazală n, o tendință activă în graiurile dacoromâne*, în ALIL, XXIX, 1983-1984, A.
- HRIB = Toader Hrib, *Cronica de la Arbore*, Iași, 1972.
- HRINČENKO = B.D. Hrinčenko, *Slovar' ukrains'kogo jazyka*, Berlin, 1925.
- HRIS. = „Hrisovul. Buletinul Școalei de arhivistică” (București).
- HRIȚCU, S. = D. Hrițcu, *Schitul Sucmezeu și hrisovul domnesc al lui Scarlat Grigore Ghica voievod – 1758*, în MMS, XLIII, 1967.
- HUDIȚĂ, R. = I. Hudiță, *Recueil de documents concernant l'histoire des Pays Roumains tirés des archives de France, XVIe et XVIIe siècles*, Iași, 1929.
- HURM. = Eudoxiu de Hurmuzaki, *Documente privitoare la istoria românilor*, București, I₂, 1890, II₂, 1891, XI, 1900, XV₁₋₂, 1911.
- HUȘANU, C. = Constantin Hușanu, *Cursești. Istoric și evocări la capăt de veacuri și milenii*, Iași, 2009.
- IACOBUTĂ, D. = Ioan Alecu Iacobuță, *Dobrovăț. Istorie și legendă*, Iași, 1994.
- IAȚU, D.R. = C. Iațu, *Depresiunea Rădăuților. Studiu de geografie umană*, Iași, 2002.
- D. ICHIM, C. = Dorinel Ichim, Florica Ichim, *Catolicii moldoveni. Studii de etnologie*, Bacău, 2002.
- D. ICHIM, M. = Dorinel Ichim, *Monumente de arhitectură populară din județul Bacău. Bisericile de lemn*, Roman, 1984.
- I. ICHIM, S. = I. Ichim, *Munții Stânișoara. Studiu geomorfologic*, București, 1979.
- I. CR. = „Ion Creangă”. Revistă de limbă, literatură și artă populară (Bârlad).
- IELENICZ, D. = Mihai Ielenicz, *Dealurile și podișurile României*, București, 1999.
- IFTIMI, E. = Sorin Iftimi, *Evoluția ocolului domnesc al orașului Iași*, în I. NEC. (s.n.), I, 1995.
- IFTIMIE, O. = Octavian I. Iftimie, *Monografia comunei Oncești, Bacău*, Iași, 2007.
- ILČEV, R. = Stefan Ilčev, *Rečnik na ličnite i familni imena u bălgarite*, Sofia, 1969.
- ILIEȘ, D.P. = Ion Ilieș, *Dulcea povară a identității*, Iași, 2005.
- INDICE = *Indicele comunelor României după noua organizare a legei comunale*, București, 1865.
- I. NEC. = „Ion Neculce. Buletinul Muzeului municipal Iași”.
- IOI = *Istoria orașului Iași* (red. resp. Constantin Cihodaru și Gheorghe Platon), I, Iași, 1980.
- IONAȘCU, E. = Ion Ionașcu, *Evoluția proprietăților din Vrancea*, în RA, 1965, nr. 2.
- IONAȘCU, L. = I. Ionașcu, *Lupta vrâncenilor pentru apărarea munților de cotropirea habsburgică în sec. XVIII*, în AUB, s. Șt. Sociale, 8, 1957.
- IONESCU, M.E. = Christian Ionescu, *Mică enciclopedie onomastică*, București, 1975.
- IONESCU, S.A. = Christian Ionescu, *Sistemul antroponimic românesc în secolele al XIV-lea și al XV-lea (Țara Românească)*, în LR, XXVII, 1978.
- IONESCU, T.A. = Christian Ionescu, *Toponime de origine antroponimică*, în SCL, XXXV, 1984.
- D. IONESCU, D. = Dimitrie G. Ionescu, *Un document necunoscut de la Alexandru cel Bun*, în RSL, IV,

- 1960.
- G. IONESCU, D. = Gion Ionescu, *Un document de la Petru Rareș*, în AIA, XIX, 1982.
- I. IONESCU, A.D. = Ion Ionescu, *Agricultura română din județul Dorohoi*, București, 1866.
- I. IONESCU, A.P. = Ion Ionescu, *Agricultura română din județul Putna*, București, 1869.
- L. IONESCU, P. = Liliana Ionescu, *Probleme de dialectologie română*, București, 1976.
- IONIȚĂ, R. = I. Ioniță, *Relieful de cuate din Podișul Moldovei*, Iași, 2000.
- IORDAN, DNFR = Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, 1983.
- IORDAN, F.F. = Iorgu Iordan, *Un fenomen fonetic românesc dialectal: ă neacentuat > a*, în RF, I, 1927.
- IORDAN, N. = Iorgu Iordan, *Numele de localități în -ăuți*, în ARH. XXX, 1923, nr. 1.
- IORDAN, NOTE = Iorgu Iordan, *Note de toponimie românească*, în vol. *Ezikovedsko-etnografski izsledvanija v pamet na akademik Stojan Romanski*, Sofia, 1960.
- IORDAN, S. = Iorgu Iordan, *Sprachgeographisches aus dem Gebite der rumänischen Toponomastik*, în C. ON.
- IORDAN, T. = Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, București, 1963.
- IORDAN, T.P. = Iorgu Iordan, *Toponimie putneană*, în MILC. IV, 1933.
- IORDĂCHESCU, C. = C. Iordăchescu, *Catagrafia museului „N. Iorga” de la vechea școală gospod, azi „Marchian”, din orașul Botoșani*, în BCIR, XV, 1936.
- IORGA, A.A. = N. Iorga, *Acte românești din Ardeal privitoare în cea mai mare parte la legăturile secuilor cu Moldova*, în BCIR, II, 1916.
- IORGA, A.B. = N. Iorga, *Acte botoșănene*, în BCIR, VI, 1927.
- IORGA, A.C.D. = N. Iorga, *Acte privitoare la Câmpul lui Dragoș*, în RI, II, 1916.
- IORGA, A.D. = N. Iorga, *Nou despre Andronachi Donici și nepotul său, al doilea Andronachi*, în RI, XIX, 1933.
- IORGA, A.D.D. = N. Iorga, *Anciens documents de droit roumain*, I–II, Paris–București, 1930–1931.
- IORGA, A.F.V. = N. Iorga, *Un act financiar din Vaslui pe la 1780*, în RI, I, 1915.
- IORGA, A.Ț. = N. Iorga, *Actele moșiei Țigănești (Tutova [=Putna])*, în RI, II, 1916.
- IORGA, B.R. = N. Iorga, *Brodnicii și românii. O problemă din vechea istorie a românilor, cu un adaos despre Vrancea*, în AAR (Ist.), s. III, t. VIII, 1927–1928.
- IORGA, C. = N. Iorga, *O culegere de acte moldovenești – până la 1437*, în BCIR, X, 1931.
- IORGA, C.I.B. = N. Iorga, *Contribuții la istoria Bisericii noastre. I. Despre mănăstirea Neamțului, II. Bălineștii*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXIV, 1911–1912.
- IORGA, C.S.D. = N. Iorga, *Izvoade de cheltuieli, socoteli, diate*, în BCIR, IV, 1925.
- IORGA, D.B. = N. Iorga, *Documente românești din arhivele Bistriței (scrisori domnești și scrisori private)*, I–II, București, 1899–1900.
- IORGA, D.BOT. = N. Iorga, *Documente botoșănene*, în BCIR, VIII, 1929.
- IORGA, D.C. = N. Iorga, *Documente privitoare la familia Callimachi*, I–II, București, 1902–1903.
- IORGA, D.D. = N. Iorga, *Un document de la Despot. Un act românesc din 1600*, în CONV. LIT. XXXV, 1901.
- IORGA, D.F.E. = N. Iorga, *Documente și cercetări asupra istoriei financiare și economice a Principatelor Române*, București, 1900.
- IORGA, D.N. = N. Iorga, *Documente nouă, în mare parte românești, relative la Petru Șchiopul și Mihai-Viteazul*, în AAR (Ist.), s. II, t. XX, 1897–1898.
- IORGA, D.O. = N. Iorga, *Drumuri și orașe din România*, București, 1904.
- IORGA, DOC. = N. Iorga, *Documente*, în RI (trimiterea se face la tomul revistei).
- IORGA, D.T.B. = N. Iorga, *Documente tecucene și bărlădene din colecția d-lui Jurgea-Negrilești*, în BCIR, IV, 1925.
- IORGA, D.V. = N. Iorga, *Trei documente vrâncene*, în BCIR, VI, 1927.
- IORGA, H.R. = N. Iorga, *Histoire des Roumains et de la Romanité orientale*, I–IV, București, 1937.
- IORGA, H.T. = N. Iorga, *O hotarnică în jurul Târgului Frumos (1796)*, în RI, XX, 1934.
- IORGA, I.B. = N. Iorga, *Inscripții botoșănene*, București, 1905.
- IORGA, I.B.R. = N. Iorga, *Istoria Bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, I–II, Vălenii de Munte, 1908–1909.
- IORGA, I.C. = N. Iorga, *Istoria comerțului românesc. I. Epoca veche. II. Epoca mai nouă*, București, 1925.
- IORGA, I.G. = N. Iorga, *Contribuții la istoria modernă a Galaților*, în AAR (Ist.), s. III, t. XII, 1932.
- IORGA, INSCR. = N. Iorga, *Inscripții din bisericile României*, I–II, București, 1905–1908.
- IORGA, ÎMP. = N. Iorga, *Împărțirea, pe la 1802, a averii lui Mihai (Mină) Roset din Bălănești*, în RI, XIX, 1933.
- IORGA, M. = N. Iorga, *Un mănunchi de vechi documente românești*, în CONV. LIT. XXXIV, 1900.
- IORGA, M.N. = N. Iorga, *Mănăstirea Neamțului*, Vălenii de Munte, 1912.
- IORGA, N.A. = N. Iorga, *Neamul Agarici, răzeși fălcieni și vasluieni. Câteva documente*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXVII, 1914–1915.
- IORGA, N.P.Ș. = N. Iorga, *Neamul lui Petru Șchiopul și vechi documente de limbă mai nouă*, în AAR (Ist.), s. III, t. XVIII, 1936–1937.
- IORGA, N.R.B. = N. Iorga, *Neamul românesc din Bucovina*, București, 1905.
- IORGA, O. = N. Iorga, *Un sat de vieri: Odobești*, în RI, V, 1919, nr. 11–12.
- IORGA, O.A. = N. Iorga, *Ceva despre ocupațiunea austriacă în anii 1789–1791*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXIII, 1910–1911.

- IORGA, O.P. = N. Iorga, *Ostași de la Prut, cu un nou act de la Alexandru cel Bun. - Răzeși romășcani*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXVI, 1913-1914.
- IORGA, P. = N. Iorga, *Procesele călugărilor de la Sântilie și Gheorghe, pisarul leșesc*, în AAR (Ist.), s. III, t. IV, 1925.
- IORGA, P.G. = N. Iorga, *Din pribegia lui Gheorghe Ștefan-Vodă*, în RI, IX, 1923.
- IORGA, P.I.C. = N. Iorga, *Pagini de istorie culturală*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXIV, 1911-1912.
- IORGA, P.Ș. = N. Iorga, *Privilegiile șangăilor de la Târgu-Ocna*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXVII, 1914-1915.
- IORGA, P.Ț. = N. Iorga, *Priveliști din țară*, București, 1974.
- IORGA, R. = N. Iorga, *România cum era până la 1918*, II, București, 1972.
- IORGA, R.B. = N. Iorga, *Românismul în trecutul Bucovinei*, București, 1938.
- IORGA, R.P. = N. Iorga, *La Roumanie pittoresque*, Paris, 1924.
- IORGA, S.D. = N. Iorga, *Studii și documente cu privire la istoria românilor*, I-XXVI, București și Vălenii de Munte, 1901-1913.
- IORGA, S.F. = N. Iorga, *Scrisori de femei*, Vălenii-de-Munte, 1932.
- IORGA, S.M. = N. Iorga, *Sate și mănăstiri din România*, București, 1905.
- IORGA, S.Z. = N. Iorga, *Scrisori și zapise de meșteri români*, București, 1926.
- IORGA, Ș. = N. Iorga, *Ștefan cel Mare și Mănăstirea Neamțului*, în BCMI, III, 1910.
- IORGA, V. = N. Iorga, *Vrancea și vrâncenii*, București, 1921.
- IOSEP, B. = I. Iosep, *Contribuții la cunoașterea braniștilor din Bucovina*, în SUC. XVII-XVIII-XIX.
- IOSEP, N.S. = Ioan Iosep, *Numele satului Stulpicani (bazinul Suhăi Bucovinene)*, în SUC. VI-VII, 1979-1980.
- IOSEP, OIC. = Ioan Iosep, *Contribuții la studiul oiconimelor din Obcinele Bucovinei*, în „Lucrările Seminarului geografic «D. Cantemir»”, 7, 1986.
- IOSIPESCU, V. = Sergiu Iosipescu, *Vrancea, Putna și Basarabia - contribuții la evoluția frontierei sudice a Moldovei*, în vol. *Închinare lui Petre Șt. Năsturel la 80 de ani*, Brăila, 2003.
- ISAC, C. = Virginia Isac, *Catalog de documente din Arhivele Statului Iași. Moldova, I (1398-1595)*, București, 1989.
- ISOPESCU, N. = Claudio Isopescu, *Notizie intorno ai Romeni nella letteratura geografica italiana del Cinquecento*, în BSH, XVI, 1929.
- ISPR. IAȘI = Direcția Generală a Arhivelor Statului. Filiala Arhivelor Statului Județul Iași, *Isprăvnicia ținutului Iași, 1828-1860. Inventar arhivistic (întocmit de Virgil Apostolescu și Ema Apostolescu)*, București, 1984.
- ISR = *Izvoare străine pentru istoria românilor*, în *Români în istoria universală*, III₃, Iași, 1988.
- IST. CONT. = *Botoșani. Istorie și contemporaneitate*, Botoșani, 1969.
- IST. ON. = *Istoričerkaja onomastika*, Moscova, 1977.
- IST. ROM. = *Istoria României*, I-II, București, 1960-1962.
- ISTRATI, C.F. = Corneliu Istrati, *Catagrafia fiscală a Moldovei din anul 1820*, Iași, 2011.
- ISTRATI, C.V. = Corneliu Istrati, *Condica vistieriei Moldovei din anul 1803*, Iași, 2010.
- ISTRATI, D. = Corneliu Istrati, *Despre diferențierea țăranimii clăcașe în regiunea de munte a Moldovei la sfârșitul sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea*, în SCȘT. (Ist.), XII, 1961, fsc. 1.
- ISTRATI, S.E. = C. Istrati, *Statistici eclesiastice efectuate în Moldova între anii 1808 și 1812*, în AHA, XXIII₁, 1986.
- ISTRATI, S.F. = C. Istrati, *Vechi sate din ținutul Fălciului*, în AHA, XXV₁, 1988.
- ISTRATI-MACOVEI = C. Istrati, Adrian Macovei, *Vechi sate de pe valea Prutului mijlociu*, în RIM, II, 1991, nr. 2.
- C.I. ISTRATI, B. = C.I. Istrati, *Biserica și podul din Borzești precum și o ochire relativă la bisericile zidite de Ștefan cel Mare*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXVI, 1904 (extras).
- IȚCUȘ, S. = N. Ițcuș, *Siretul de ieri și de azi*, Cernăuți, 1939.
- IUFU-BRĂTULESCU = Ioan Iufu, Victor Brătulescu, *Manuscrisele slavo-române din Moldova. Fondul Mănăstirii Dragomirna*, Iași, 2012.
- IVAN, N. = I. Ivan, *Schitul Nechit*, în MMS, LI, 1975.
- IVAN-PORCESCU = Ioan Ivan, Scarlat Porcescu, *Mănăstirea Neamț*, Iași, 1981.
- IVĂNESCU, I.L.R. = G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Iași, 1980.
- IVĂNESCU, L.G. = G. Ivănescu, *Lingvistică generală și românească* (ed. Vasile Șerban și Vasile D. Țăra), Timișoara, 1983.
- IZV. LUM. = *Izvoare de lumină*, Piatra-Neamț, 1995.
- JHR. = „Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache zu Leipzig”.
- JANKO, T.S. = M.T. Janko, *Toponimičnyj slovník-dovidnyk Ukrajin'skoji RSR*, Kiev, 1973.
- JBL = „Jahrbuch des Bukowiner Landesmuseums” (Cernăuți).
- J. CLG. = *Județul Câmpulung turistic, balnear, climatic, Câmpulung Moldovenesc*, 1907.
- J. GAL. = *Județul Galați pe scara timpului* (coord. dr. Ioan Brezeanu și N.G. Munteanu), Galați, 1972.
- JIGLĂU, S. = V. Jiglău, *Monografia comunei Smulți*, Brăila, 1993.
- JUMUGĂ, E.E. = Margarete-Sigrid Jumugă, *Entstehung und Entwicklung der deutschen Kolonien im Buchenland (Historischer Überblick)*, în vol. *Deutsche Sprache und Kultur in der Nordmoldau*, Iași, 1983.
- JUN LIT. = „Junimea literară”. Revistă de literatură, artă și știință (Cernăuți).
- JURJIU-DUMITRACHE = Nicolae Jurjiu, I. Dumitrache, *Putnă, apă curgătoare*, Focșani, 1971.
- JURKOWSKI, U.T. = Marian Jurkowski, *Ukrainska*

- terminologia hidrograficna*, Wrocław-Varșovia-Cracovia-Gdańsk, 1971.
- JUVERDEANU, H. = Petru Juverdeanu, *Monografia comunei Hemeiuș, județul Bacău*, Bacău, 2004.
- KAINDL, A.B. = Raimund Friedrich Kaindl, *Das Ansiedlungswesen in der Bukowina seit der Besitzergreifung durch Österreich*, Innsbruck, 1902.
- KÁLMÁN, O. = B. Kálmán, *L'origine et l'évolution des noms de famille hongrois*, în AUI (Soc.), IX, 1963.
- KAPRI, B. = E.M. Frei v. Kapri, *Buchenland. Ein österr. Kronland verschiedener Völkergruppen*, München, 1974.
- KARADJA, D. = Constantin și Marcela Karadja, *Documentele moșiiilor cantacuzinești din Bucovina*, în BCIR, X, 1931.
- KARPENKO, T.B. = Ju. O. Karpenko, *Toponimija Bukovyny*, Kiev, 1973.
- KARPENKO, T.G. = Ju. O. Karpenko, *Konspekt lekciij toponimika girskyh rajoniv Černivec'koji oblasti*, Cernăuți, 1964.
- KARPENKO, T.S. = Ju. O. Karpenko, *Toponimija shidnyk rajonik Černivec'koji oblasti (konspekt lekciij)*, Cernăuți, 1965.
- KARTA (1830 G) = Constantin C. Giurescu, *Principatele române la începutul secolului XIX. Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835*, București, 1957, pp. 209-288.
- KIRÁLY, C. = Francisc Király, *Contacte lingvistice. Adaptarea fonetică a împrumuturilor românești de origine maghiară*, Timișoara, 1990.
- KIRÁLY, S. = Francisc Király, *Cu privire la stratificarea împrumuturilor maghiare în limba română*, în AUT, VIII.
- KIRILEANU, A. = S. Theodorescu-Kirileanu, *Amintiri ale poporului despre Ștefan cel Mare*, București, 1904.
- KIRILEANU, H.D. = Gh. T. Kirileanu, *Hotarnica răzeșilor dorneni (1800-1801)*, extras din „Apostolul” (Piatra-Neamț), 1941.
- KIRILEANU, M. = Gh. Teodorescu-Kirileanu, *Soarta moșiiilor Clirosului din Bucovina rămase în Moldova*, în ARH. XV, 1904.
- KIRILEANU, R. = Gh. T. Kirileanu, *Răzășii din Gârlești în luptă cu logofătul Costache Conachi*, în ANM, I, 1941.
- KIRILEANU, S. = G.T. Kirileanu, *Scrieri*, II, București, 1997.
- KIRILEANU, T. = Gh. T. Kirileanu, *Testamentul și pomelnicul marelui logofăt Conachi*, în CONV. LIT. XLII, 1908, nr. 2 (extras).
- KIS, E. = Emese Kis, *Oglindirea evoluției consoanelor tematice maghiare -ly și -ny în tema substantivelor românești de origine maghiară*, în CL, VII, 1962, nr. 2.
- KIS, Î. = Emese Kis, *Încadrarea substantivelor de origine maghiară în sistemul morfologic al limbii române*, București, 1975.
- KIS, S. = Emese Kis, *Suffixul -ău în cuvintele de origine maghiară din limba română*, în CL, V, 1960, nr. 1-2.
- KISS, F. = Kiss Lajos, *Földrajzi nevek etimológiai szótára*, Budapesta, 1988.
- KNIEZSA, K.H. = Kniezsa István, *Keletmagyarország helynevei*, în *Magyarok és Románok*, I, Budapesta, 1943.
- KNIEZSA, S.E. = Kniezsa István, *Szláv eredetű viznevek a Székelyföldön*, în „Magyar Nyelv”, XLIV, 1948, nr. 1.
- M.I. KOGĂLNICEANU, A.N. = Mihail I. Kogălniceanu, *Câteva acte ale familiei Negri și ale lui L. Steege*, în ARH. ROM. X, 1945-1946.
- M.I. KOGĂLNICEANU, Ș. = Mihail I. Kogălniceanu, *Știri noi despre viața și activitatea lui Ludovic Steege*, I, în ARH. ROM. IX₁, 1943; II, ib. IX₂, 1944(extras); III, ib. X, 1945-1946.
- KOREPANOVA, S.T.G. = A.P. Korepanova, *Slovotvorči typy gidronimiv basejnu nyžn'oji Desny*, Kiev, 1969.
- KOZAK, INS. = Eugen A. Kozak, *Die Inschriften aus der Bukovina*, I. *Steininschriften*, Viena, 1903.
- KOZAK-FISCHER = Cornel Kozak, Eduard Fischer, *Heimatskunde der Bukowina*, Cernăuți, 1900.
- KUZELA-RUDNYC'KYJ = Z. Kuzela, J. Rudnyc'kyj, *Ukrainisch-deutsches Wörterbuch*, Leipzig, 1943.
- LASCU, D. = Viorica Lascu, *Documente inedite privitoare la situația Țărilor Române la sfârșitul secolului XVII*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie” (Cluj), XII, 1969.
- N. LAZĂR, V. = N. Lazăr, *Câteva documente vasluiene și ceva despre Milești*, I, în RI, XXX, 1944; II, ib. XXXI, 1945.
- LC = *Lingvistică și cultură. Omagiu profesorului Ilie Dan*, Iași, 2008.
- LECCA, D. = O. G. Lecca, *Dicționar istoric, arheologic și geografic al României*, București, 1937.
- LECCA, F.B. = Octav G. Lecca, *Familiiile boerești române. Istorie și genealogie (După izvoare autentice)*, București, 1899.
- LECCA, G. = Octav George Lecca, *Genealogia a 100 de case din Țara Românească și Moldova*, București, 1911.
- LEONDAR, G. = V. Leondar, *Geografia județului Fălciu*, Huși, 1884.
- LEONTIEȘ, J.C. = C. Leontieș, *Județul Câmpulung turistic, balnear, climatic*, 1935.
- LET. MOLD. = *Letopisețul Țării Moldovei de la Istratie Dabija până la domnia a doua a lui Antioh Cantemir, 1661-1705* (ed. C. Giurescu), București, 1913.
- LIEBHART, O.S. = Otto Liebhart, *Die Ortsnamen des Seklergebietes in Siebenbürgen*, în BA, III, 1927.
- LISTE = *Liste de satele de prin ocoalele și districtele respective din țeară*, în „Monitorul oficial al Moldovii”, Iași, 1861.
- LIȚĂ, P. = Cosmin Valeriu Liță, *Pași peste timp*, Focșani, 1971.
- LOBIUC, INT. = Ioan Lobuc, *Interacțiuni româno-huțule în toponimia văii râului Moldovița (județul Suceava)*, în LST.
- LOVIN, B. = Glicherie Lovin, *Monastirea Bogdana din Județul Bacău*, Chișinău, 1926.
- LOVIN, S. = Glicherie Lovin, *Schitul Sihastru din jud.*

- Tecuci, Bârlad, 1923.
- LOZBĂ, S. = Mihai Lozbă, *Toponimele Scheia, Steia, Cheia, Teia și numele etnic șcheau*, în vol. *Profesorul Gheorghe Ivănescu la 70 de ani. Omagiul elevilor și colaboratorilor*, Iași, 1983.
- LOZBĂ, S.O. = Mihai Lozbă, *Sensul și originea unor vechi toponime dacoromâne*, în AUI (Lingv.), XXIV, 1978.
- LOZBĂ, T.E. = Mihai Lozbă, *Toponime și entopice dacoromâne în textele slavone din Moldova*, în vol. *Din istoricul slavisticii românești*, București, 1982.
- LR = „Limba română” (București).
- LST = Institutul de Geografie, *Lucrările simpozionului de toponimie (iunie 1972)*, București, 1975.
- I. LUCA, I. = I.V. Luca, *Iacobenii din Bucovina*, în REV. MOLD. IV, 1924, nr. 3-5.
- LUCACIU-TEODORESCU = Cosmin Lucaciu, Aurelian Teodorescu, *Despre ceangăii din Moldova și originea lor*, București, 1998.
- LUCĂU-RUSAN = Filon Lucău-Dănilă, Dumitru Rusan, *Fundu Moldovei. O așezare din Câmpulungul bucovinean*, Fundul Moldovei, 2000.
- LUCHIAN, F.V. = Dragoș Luchian, *Un sat pe valea Sucevei: Frătăuții Vechi*, București, 1986.
- LUNCANU, B. = Maria Lunceanu, Alexandru Lunceanu, *Monografia comunei Berești-Bistrița*, București, 1981.
- LUPEA, V. = Vasile Lupea, *Talpa sau începutul Monastirii Văratecul*, Iași, 1863.
- LUPU, B. = N.N. Lupu, I. Văcărașu, C. Brâncuș, *Județul Bacău*, București, 1972, p. 250-364.
- LUPU, P.V. = I.C. Lupu, *Plaiul Vrancei*, în ARH. 1896.
- LUSTUN, P. = Corneliu Lustun, *Monografia comunei Panaci, județul Suceava*.
- LUTIC, T.F. = Marcel Lutic, *Târgu Frumos în Evul Mediu (secolele XV-XVIII)*, în I. NEC. s.n. II-III, 1996-1997.
- MACED = *Materiale și cercetări dialectale* (București).
- G. MACOVEI, N. = Gabriela Macovei, *Din toponimia comunei Năruja*, în „Lucrări științifice. Institutul Pedagogic Galați”, 1969.
- MACOVEI-VITCU = *Frământări țărănești în Moldova între anii 1848 și 1859 (Documente)*, întocmit de Adrian Macovei și Dumitru Vitcu (ms.; trimiterele se fac la numărul documentului, incluzându-se aici și informațiile date de editori în notele de subsol).
- MACREA, P.F. = D. Macrea, *Probleme de fonetică*, București, 1953.
- MAFTEI-RADU = N.N. Maftei, C.Gh. Radu, *Dănești*, I, Vaslui, 1970.
- MAG. SZÓT. = *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára*, I-III, Budapesta, 1967-1976.
- MALEC, B.M. = Maria Malec, *Budowa morfologiczna staropolskich złożonych imion osobowych*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1971.
- MANOLE, M. = Constantin Manole, *Monografia comunei Măicănești*, Focșani, 2006.
- MANOLESCU, C. = Radu Manolescu, *Campania lui Sigismund de Luxemburg în Moldova (1395)*, în AUB, XV, 1966.
- MARCU-CIOACĂ = C. Marcu, Z. Racz, A. Cioacă, *Harghita*, București, 1986.
- MAREȘ, G. = Gheorghe Mareș și Dumitru Mareș, *Monografia satului Ghigoești, județul Neamț, de la înființare și până în zilele noastre*, București, 1938.
- MARIAN, C.I. = S.Fl. Marian, *Câteva inscripțiuni și documente din Bucovina*, în AAR (Ist.), s. II, t. VII, 1884-1885.
- MARIAN, T. = S. Fl. Marian, *Tradiții populare române din Bucovina*, București, 1895.
- MARIN, E. = I.D. Marin, *Evoluția situației țărănimii botoșănene între anii 1864 și 1907*, în SAI, III, 1961.
- MARIN, O. = Gheorghe Anton Marin, Aurel Neculai Marin, *Monografia comunei Oancea - Galați*, Brașov, 1999.
- MARINESCU-BREZEANU = C.G. Marinescu, I. Brezeanu, *Galați, ghid turistic al regiunii*, București, 1967.
- I. MARINESCU, C.D. = Iulian Marinescu, *Copii de documente din diferite arhive*, în BCIR, VIII, 1929.
- I. MARINESCU, D.B. = Iulian Marinescu, *Documente basarabene, fâlcene, putnene etc.*, în BCIR, VII, 1928.
- I. MARINESCU, D.N. = Iulian Marinescu, *Documente relative la familia Neculce*, în BCIR, IV, 1925.
- I. MARINESCU, D.V. = Iulian Marinescu, *Documente vasluiene extrase din condica moșilor lui Teodor Rosetti Solescu*, în BCIR, IV, 1925.
- N. MARINESCU, D. = Nicolae Marinescu, *Monografia domeniului Dobrovăț din județul Vaslui*, București, 1906.
- MARȚOLEA, U. = Ion Marțolea, *Udești - o comună din Țara de Sus*, București, 1986.
- MARUSENKO, N. = T.A. Marusenko, *Iz nabljudenij nad ukraïnskimi nazvanijami reljefov*, în ST. SL. XVIII, 1972, nr. 3-4.
- MATEI, T.D. = Al. Matei, *Trei documente istorice privitoare la legăturile populației românești din Transilvania și Moldova în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, în vol. *Sub semnul lui Clio. Omagiu Acad. Prof. Ștefan Pascu*, Cluj, 1974.
- MATEI-EMANDI = Mircea D. Matei, Emil I. Emandi, *Habitatul medieval rural din valea Moldovei și din bazinul Șomuzului Mare (secolele XI-XVII)*, București, 1982.
- MĂNUCĂ, D. = Mihai Mănuță, *Documentele începutului bisericii Sfântului Ioan Botezătorul din Botoșani (1764-1818)*, Iași, 1942.
- MĂNUCĂ, Î. = Mihai Mănuță, *O închinare a vornicului Costache Roset de la Botoșani*, în MMS, XVIII, 1942, nr. 6-7 (extras).
- MĂRTINAȘ, O.C. = Dumitru Mărtinaș, *Originea ceangăilor din Moldova*, București, 1985.
- MĂTASĂ, C.D. = C. Matasă, *Câmpul lui Dragoș. Toponime veche și actuală din județul Neamț*, București, 1943.
- MĂTASĂ, C.J.N. = C. Mătasă, *Călăuza județului Neamț*, București, 1929.
- MĂTASĂ, M. = C. Mătasă, *În Moldova de sub munte*, București, 1965.
- MĂTASĂ, P.C. = C. Matasă, *Palatul cnejilor*, București,

- 1935.
- MĂTASĂ, S.B. = C. Matasă, *Sate, biserici și boieri la anul 1428 în jud. Neamț*, extras din ANPN, 1937.
- MĂZĂREANU, S. = Vartolomei Mazorean, *Condica mănăstirii Solca* (ed. S. Fl. Marian), Suceava, 1902.
- MĂZĂREANU, V. = Vartolomei Mazorean, *Condica monastirii Voronețul* (ed. S. Fl. Marian), Suceava, 1900.
- M. COST. = „Miron Costin”. Revistă de cercetări și mărturii istorice (Bârlad).
- MCS = Constantin Apreotesei, Toma Iorg, Al. Străoneanu Balaș, *Monografia comunei Străoane, Străoane*, 1997.
- MDG = *Marele dicționar geografic al României*, I-V, București, 1898-1902.
- MEF = Academia de Științe a R.S.S. Moldovenești, Institutul de Istorie, *Moldova în epoca feudalizmului*, I-VI, Chișinău, 1961-1982.
- MEHEDIŢI-VÂLSAN = S. Mehedinți, G. Vâlsan, *România* (pentru clasa a VIII-a), București, 1931.
- I.L. MEHEDIŢI, M. = Ioan Lucian Mehedinți, *Monografia comunei Costache Negri, județul Galați, România*, Galați, 2007.
- MELCHISEDEC, B. = Melchisedek, *Biblioteca d-lui Sturdza de la Miclăușeni* (extras din RIAF, IV, 1885).
- MELCHISEDEC, C.H. = Melchisedek, *Cronica Hușilor și a episcopiei cu asemenea numire*, București, 1869.
- MELCHISEDEC, C.H. AP. = *Apendice la MELCHISEDEC, C.H. (cu paginație diferită)*.
- MELCHISEDEC, C.R. = Melchisedek, *Cronica Romanului și a episcopiei Roman*, 1-2, București, 1874-1875.
- MELCHISEDEC, N. = Melchisedek, *Notițe istorice și arheologice adunate de pe la 48 mănăstiri și biserici antice din Moldova*, București, 1885.
- MELCHISEDEC, V. = Melchisedek, *O vizită în Bucovina*, în AAR (Ist.), s. II, t. VII, 1887.
- MEM. ANT. = „Memoria Antiquitatis” (Piatra-Neamț).
- MEM. RĂZ. = *Memoriul răzeșilor de Văsiești...* (1847), Moinești, 1929.
- MERIȘCA, I.S. = Costin Merișca, *Istoricul satelor Miclăușeni și Butea din județul Iași*, Iași, 2002.
- MERLAN, C.M. = Vicu Merlan, *Contribuții monografice asupra văii Bohotinului și văii Moșnei*, Iași, 2006.
- MERLAN-HAPALET = Vicu Merlan, Grigorina Hapalet, *Monografia comunei Dolhești, județul Iași. 600 de ani de atestare documentară*, Iași, 2006.
- MESROBEANU, I.C. = Anton Mesrobeanu, *Contribuție la istoria catolicismului din Moldova*, în CI, IV₂, 1928.
- MI = „Magazin istoric” (București).
- MIB = *Monumente istorice bisericesti din Mitropolia Moldovei și Sucevei*, Iași, 1974.
- MICȘUNESCU, M. = Dimitrie P. Micșunescu, *Vizitând mănăstiri basarabene și bucovinene*, București, 1937.
- MIEG, T.B. = Major Friedrich von Mieg, *Topographische Beschreibung der Bukowina* (ed. J. Polek), extras din JBL, V, 1897.
- MIHAIL, A.A. = Paul Mihail, *Alte acte românești de la Constantinopol (1578-1820)*, I, în AHA, VII, 1970; II, ib. IX, 1972; III, ib. X, 1973; IV, ib. XII, 1975; V, ib. XVI, 1979; VI, ib. XVIII, 1981.
- MIHAIL, C.D. = Paul Mihail, *Contribuții documentare la istoria orașului Iași*, I, în AHA, XXIV₁, 1987; II, ib. XXIV₂, 1987.
- MIHAIL, D.I. = Paul Mihail, *Documente inedite ale cancelariei moldovenești din veacul al 16-lea*, în STUDII, XVII, 1964, nr. 2.
- MIHAIL, D.S. = Paul Mihail, *Două surete din secolul al XVI-lea*, în SCȘT. (Ist.), VII, 1956, fasc. 1.
- MIHAIL, D.Z. = Paul Mihail, *Documente și zapise moldovenești de la Constantinopol (1607-1806)*, Iași, 1948.
- MIHAILOVICI, D.C. = Paul Mihailovici, *Documente moldovenești găsite la Constantinopol (1462-1755)*, I, în CI, VIII-IX, 1932-1933, nr. 3; II, ib. X-XII, 1934-1936, nr. 1; III (1607-1806), ib. XIII-XVI, 1940.
- MIHAILOVICI, D.Ș. = Paul Mihailovici, *8 documente moldovenești dinaintea de Ștefan cel Mare*, Iași, 1933.
- MIHAILOVICI, M.R. = Paul Mihailovici, *Mărturii românești din Bulgaria și Grecia (1468-1866)*, Chișinău, 1933.
- MIHAILOVICI, R. = Paul Mihailovici, *Regestele actelor moldovenești din arhiva de la Constantinopol a Sf. Mormânt*, Chișinău, 1934 (extras din „Revista Societății Istorico-Arheologice Bisericești”, XXIV).
- MIHALACHE, P. = Vasile Mihalache, *Comuna Popești, județul Iași – schiță monografică*, București, 2000.
- MIHĂILESCU, C. = Vintilă Mihăilescu, *Carpații sud-estici de pe teritoriul R. P. Române*, București, 1963.
- MIHĂILESCU, D.C. = Vintilă Mihăilescu, *Dealurile și câmpiile României. Studiu de geografie a reliefului*, București, 1966.
- MIHĂILESCU, R. = Vintilă Mihăilescu, *România. Geografia fizică*, București, 1936.
- MIHĂILESCU, V.P. = N. Șt. Mihăilescu, Șt. N. Mihăilescu, V. Macovei, *Valea Putnei, cu privire specială asupra Vrancei*, București, 1970.
- MIHORDEA, R. = V. Mihordea, *Relațiile agrare din secolul al XVIII-lea în Moldova*, București, 1968.
- MIHUȚĂ-COSTIN = Gheorghe Mihuță și Lucian Costin, *Monografia satului Lisaura (jud. Suceava)*, București, 1939.
- MIKLOSICH, B. = Franz Miklosich, *Die Bildung der slavischen Personen- und Ortsnamen. Drei Abhandlungen*, Heidelberg, 1927.
- MIKLOSICH, L. = Fr. Miklosich, *Lexicon palaeo-slovenico-graeco-latinum*, Viena, 1862-1865.
- MIKOV, P.Z. = Vasil Mikov, *Proizhod i značenie na imenata na našite gradove, sela, rēki, planini i mēsta*, Sofia, 1943.
- MILC. = „Milcovia” (Focșani).
- MILICI, S. = C. Milici, *Monografia com. Soloneț*, București, 1937.
- MINEA, D.M.T. = I. Minea, *Despre mănăstirea Todireni*, în CI, IV₁, 1928.
- MINEA, N.R. = I. Minea, *Despre cel mai vechi nume al orașului Roman*, în CI, X-XII, 1934-1936, nr. 1.

- MINEA, O.R. = I. Minea, *Originea numirii Răbâie*, în CI, XIII-XVI, 1940.
- MINEA, R. = I. Minea, *Regeste de documente moldovenești (1508-1590)*, în CI, IV₂, 1928.
- MINEA-GRIGORAȘ = I. Minea, N. Grigoraș și ing. Gh. Cojoc, *Din trecutul Cetății Neamțului. În legătură cu campania noastră de săpături din vara anului 1939*, în CI, XIII-XVI, 1940 (extras).
- MIRON-CEAUȘU = V. Gh. Miron, Gh. Irimescu și M. Șt. Ceaușu, *Documente sucevene*, în RA, L, 1988.
- MIRONESCU, A. = Cristofor S. Mironescu, *Mănăstirea Adam (județul Tutova). Observări geografice, etnografice și antropogeografice*, București, 1915 (extras din „Anuarul de geografie și antropogeografie”).
- MJP = *Monografia județului Putna*, Focșani, 1942.
- MLADENOV, R. = Stefan Mladenov, *Etimologičeski i pravopisen rečnik na bălgarskija knižoven ezik*, Sofia, 1941.
- MLADENOV, V. = St. Mladenov, *Vestiges de la langue des protobulgares touraniens d'Asparuch en bulgare moderne*, în „Revue des études slaves”, I, 1921.
- MLC = *Monografia comunei Luizi-Călugăra*, de Anatol-Aurel Ilieș (coord.), Daniela Butnaru, Anton Coșa, Ioan Dănilă, Anton Dospinescu, Ion Ilieș, Petronel Zahariuc, Roman, 2009.
- MM = „Mitropolia Moldovei” (Iași).
- MMS = „Mitropolia Moldovei și Sucevei” (Iași).
- N. MOCANU, S. = Nicolae T. Mocanu, *Monografia comunei rurale Stălinești, plasa Mijloc-Prut, județul Fălciu*, București, 1905.
- MÖHLENKAMP, C. = Renate Möhlenkamp, *Contribuții la istoria orașului Iași în secolele XIV-XV*, în AIIA, XXI, 1984.
- MOHOV, O. = N.A. Mohov, *Očerki istorii formirovanija moldavskogo naroda*, Chișinău, 1978.
- MOISUC, M.M. = Elena Moisuc, *Câteva date economice privind moșiile din Moldova ale Fondului Bisericesc bucovinean*, în RA, L, 1973, vol. XXXV.
- MOLDOVANU, I. = Dragoș Moldovanu, *Introducere la TTRM*, I₁.
- MOLDOVANU, I.S. = Dragoș Moldovanu, *De l'interpénétration des systèmes toponymiques*, în BZN, 2/1975.
- MOLDOVANU, L.F. = Dragoș Moldovanu, *Legile formative ale toponimelor românești cu radical antroponimic. I. Formații de plural*, în ALIL, XXI, 1970.
- MOLDOVANU, M.C. = Dragoș Moldovanu, *Motive creștine în toponimia Moldovei*, în „Teologie și viață”, s.n., III, 1993, nr. 4-7.
- MOLDOVANU, P. = Dragoș Moldovanu, *Principii ale lexicografiei toponimice*, în ALIL, XXIII, 1972.
- MOLDOVANU, S. = Dragoș Moldovanu, *Suffixul -ARI (pl. lui -AR) în toponimia românească. Origine, funcționalitate, dinamică*, în ALIL, XXVII, 1979-1980, A.
- MOLDOVANU, S.G. = Dragoș Moldovanu, *Stratificarea genetică a toponimiei românești și problema continuității românilor*, în ALIL, XXIX, 1983-1984, A.
- MOLDOVANU, S.M. = Dragoș Moldovanu, *Studiu monografic*, în TTRM, I₄.
- MOLDOVANU, T.C. = Dragoș Moldovanu, *Teoria câmpurilor toponimice (cu aplicație la câmpul hidronimului MOLDOVA)*, Iași, 2010.
- MOLDOVANU, T. G. = Dragoș Moldovanu, *Toponimia satului Gherăiești*, în vol. *Gherăiești. Un sat din ținutul Romanului*, Iași, 2003.
- MOLDOVANU, T.R. = Dragoș Moldovanu, *Toponime de origine romană în Transilvania și în sud-vestul Moldovei*, în ALIL, XLIX-L, 2009-2010.
- MOLDOVEANU, B. = Gh. C. Moldoveanu, *Bucovina: onomastică și istorie*, București, 2002.
- MOLDOVEANU, N. L. = Gheorghe C. Moldoveanu, *Nume de locuri de pe valea Milcovului*, Focșani, 1996.
- MOLLOVA, N.T. = Mefküre Mollova, *Noms d'origine turke en Europe Orientale*, în RESE, XVII, 1979, nr. 1.
- MON. BÂR. = *Monografia municipiului Bârlad*, Iași, 1974.
- MON. GEOGR. = Academia Republicii Populare Române. Academia de Științe a U.R.S.S., *Monografia geografică a Republicii Populare Române. I. Geografia fizică*, București, 1960.
- MON. IST. = *Monumente istorice și izvoare creștine*, Galați, 1987.
- MOÓR, S.O. = Elemér Moór, *Die slawischen Ortsnamen der Theissebene*, în ZONF, VI, 1930.
- MORARIU, S. = Victor Morariu, *Călăuza istorică a orașului Suceava²*, Cernăuți, 1930.
- C. MORARIU, P. = C. Morariu, *Părți din istoria românilor bucovineni*, Cernăuți, 1923.
- L. MORARIU, C.F. = Leca Morariu, *Ce-a fost odată. Din trecutul Bucovinei*, Cernăuți, 1922.
- MORARU-COȘA = Alois Moraru, Ioan Dimișcă, Anton Coșa, *Pildești – monografie istorică*, Iași, 2002.
- MOROȘAN, S. = Nicolae Moroșan, *Monografia istorică a comunei Stroiești, județul Suceava*, Suceava, 2006.
- MUNTEAN-CÂRDEI = George Muntean, Vasile Cârdei, *Bilca – o așezare din valea Sucevei*, Suceava, 1971.
- MUNTEANU-BÂRLAD = Gh. N. Munteanu-Bârlad, *Galații*, Galați, 1927.
- MURET, N.L. = Ernest Muret, *Les noms de lieu dans les langues romanes*, Paris, 1930.
- MURZAEV, S. = E. și V. Murzaev, *Slovar' mestnyh geograficheskih terminov*, Moscova, 1959.
- MUZ. SUC. = Muzeul Suceava, *Studii și materiale*, Suceava, 1969.
- NAFAREANU, D.A. = Ionel Nafareanu, Florin Latiș, Mihai Vleju, Gabriel-Ștefan Gabriel, *Monografia comunei Dorna Arini*, Suceava, 2005.
- NALR-DATE = *Noul Atlas Lingvistic al României. Moldova și Bucovina. Date despre localități și informatori*, București, 1987.
- NALR-MOLD. BUCOV. = Academia Republicii Socialiste România, Universitatea „Al. I. Cuza”, Centrul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor Iași, *Noul atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina*, de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, I, București, 1987

- (hărțile J, 1 și 2).
- NANDRIS, PH. = Octave Nandris, *Phonétique historique du roumain*, Paris, 1963.
- NANDRIȘ, D.R. = Gr. Nandriș, *Documente românești în limba slavă din mănăstirile Muntelui Athos. 1372-1558*, București, 1936.
- NĂFĂREANU = Ionel Năfăreanu, Florin Lateș, Mihai Vleju, Ștefan Gabriel Popescu, *Monografia comunei Dorna Arini*, Suceava, 2005.
- NĂMOLARU, P.N. = Victor Nămolaru, *Piatra-Neamț*, București, 1969.
- NANU, G. = N.C. Nanu, *Călăuza orașului Galați*, Galați, 1925.
- NĂSTASE, V.P. = Gh. Năstase, *Valea Prutului*, în „Revista geografică”, II, 1946.
- NEAGU, N. = Costică Neagu, *Negrileștii Vrancei*, Focșani, 2010.
- NEAMȚU, A. = Ion Neamțu, V. Moliavin, A. Tudose, *Aspecte din viticultura plaiurilor moldovene*, Iași, 1968.
- NECOLAU, N.P. = Eugen D. Nicolau, *Nume de persoană în catagrafia din 1820 a locuitorilor din nordul Moldovei*, în ALIL, XV, 1964.
- NECULCE = Ion Neculce, *Opere. Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte* (ed. Gabriel Ștrempel), București, 1982.
- NEGRUȚI, L. = Ecaterina Negruți, *Luptele țăranilor de pe domeniul Ghica-Comănești în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în SMIMO, I, 1957.
- NESTMANN, C.B. = Leopold Nestmann, *Cronica parohiei Barticești*, I-VIII (ms. la parohia din Barticești, com. Botești, j. Suceava).
- NIBIO, D.O. = August Nibio, *Die deutschen Ortsnamen in der Bukowina*, în „Czernowitzer Deutsche Tagespost”, 14.9.1925.
- NIBIO, V.O. = August Nibio, *Verschwundene Ortschaften in der Radautzer Ebene*, Radautz, 1933.
- NICOARĂ, B. = Iolanda Nicoară, *Bârsești, un sat răzeșesc în nordul Vrancei*, în „Sociologie românească”, IV.
- NICOLAESCU, D. = St. Nicolaescu, *Documente slavo-române cu privire la relațiile Țării Românești și Moldovei cu Ardealul în sec. XV și XVI*, București, 1905.
- NICOLAIASA, L. = Mihai Nicolaiasa și Ana M. Nicolaiasa, *Monografia satului Lămășeni, județul Baia, Fălticeni*, 1937.
- NICOLAU, C. = Sanda Nicolau et alii, *Ceahlăul. Ghid turistic*, București, 1961.
- NICU, L. = Vladimir Nicu, *Localitățile Moldovei în documente și cărți vechi. Îndreptar bibliografic*, I-II, Chișinău, 1991.
- NICULĂIASA, IST. = Ana Niculăiasa și Mihai Niculăiasa, *Istoria localităților din zona sud-estică a județului Suceava în date și cifre*, București, 1976.
- NICULĂIASA, IST. COM. = Ana Niculăiasa, Mihai Niculăiasa, *Din istoria comunelor Rădășeni și Horodniceni*, București, 1979.
- NICULĂIASA, R. = Mihai Niculăiasa, *Comuna Rădășeni. Micromonografie*, București, 1975.
- NICULĂIASA, Z.F. = Ana Niculăiasa și Mihai Niculăiasa, *Zona Fălticeniilor*, București, 1981.
- NICULESCU-VARONE, M. = T.G. Niculescu-Varone, *Monografia orașelor, comunelor și mănăstirilor din România întregită*, București, 1939.
- NIGA, D. = Nichita Niga, *Monografia satului Drăgoiești, județul Suceava*, Iași, 2003.
- NISTOR, I.F. = Ion Nistor, *Istoria Fondului Bisericesc din Bucovina*, Cernăuți, 1921.
- NISTOR, R.R. = I. Nistor, *Românii și rutenii în Bucovina. Studiu istoric și statistic*, București, 1915.
- NITU, F. = Teodor Nitu, *Monografia comunei Forăști, județul Suceava*, Suceava, 2004.
- NOT. = *Notiții statistice despre moșiile din Moldova (după un manuscris al d-lui E[lisei] C[antacuzino])*, în „Buciumul român”, I, 1875; II, 1876.
- NUȚĂ, S.C. = Ion Nuță, *Supranume colective din nord-estul Moldovei*, în S. ON. II, 1981.
- OANCĂ, P.C. = Teodor Oancă, *Probleme controversate în cercetarea onomastică românească*, Craiova, 1996.
- OANCEA-SWIZEWSKI = Dimitrie I. Oancea, Cazimir Swizewski, *Județul Galați*, București, 1979.
- OATU, D. = Ionuț-Marius Oatu, *Documente inedite din satul Dolhești, jud. Fălciu*, în „Prutul”, 1, 2005.
- OBREJA, D.G. = Al. Obreja, *Dicționar geografic al județului Iași*, Iași, 1979.
- OBREJA, G. = Alexandru Th. Obreja, *Câteva date istorico-geografice asupra satului GUGEȘTI din jud. Fălciu*, extras din ARH. BAS. VIII, 1936, nr. 1.
- OBREJA, T. = Al. Th. Obreja, *Târgurile din Moldova în veacul al XIX-lea. Scurte considerațiuni istorico-geografice*, în ARH. BAS. VIII, 1936.
- OMAG. CAPROȘU = *In honorem Ioan Caproșu*, Iași, 2002.
- OMWB = *Oesterreichisch-Ungarische Monarchie in Wort und Bild. X. Bukowina*, Viena, 1902.
- I. ONCIUL, F. = Isidor Onciul, *Fondul religionariu greco-ortodox al Bucovinei. Substratul, formarea, dezvoltarea și starea lui de față*, Cernăuți, 1891.
- OPREA, B. = Nicolai Oprea, *Bucovina. Cronică ilustrată*, Suceava, 2007.
- OPREANU, C. = Sabin Opreanu, *Contribuțiuni la toponimia din Ținutul Săcuilor*, Cluj, 1926.
- OPREANU, N. = Sabin Opreanu, *Numiri toponimice păstorești în munții Bârsei, Buzăului și ai Vrancei*, în „Transilvania”, LIX, 1928, nr. 10.
- OPREANU, T. = Sabin Opreanu, *Contribuțiuni la trans-humanta din Carpații Orientali*, Cluj, 1930.
- ORGHIDAN, V. = Nicolae Orghidan, *Văile transversale din România. Studiu geomorfologic*, București, 1969.
- OTZEL. = Hora von Oztellowicz, *Topographische Beschreibung der fünf moldauischen Districten im Jahre 1788 und 1789* (anexă la OTZELLOWICZ), ms. germ. 2 de la B. A. R.
- OTZELLOWITZ = Hora von Oztellowitz, *Brouillon oder Original Aufnahme der fünf Moldauischen Districten*, 1790, sc. 1:28.800, ms. la B.A.R., cota D LIX 39.

- OȚEL, P. = Ion I. Oțel, *Cercetări asupra păstoritului în Vrancea*, București, 1936.
- PACU, C. = Moise N. Pacu, *Cartea județului Covurlui. Note geografice, istorice și îndeosebi statistice*, III, Galați, 1891.
- PAL, O.C. = Iosif Petru M. Pal, *Originea catolicilor din Moldova și franciscanii, păstorii lor de veacuri*, Săbăoani, 1942.
- PALL, A.S. = Francisc Pall, *Acte suspecte și false în colecția „Documentele lui Ștefan-cel-Mare” a lui Ioan Bogdan*, în RI, XIX, 1933.
- PALL, C. = Francisc Pall, *Le controversie tra i Minori conventuali e i Gesuiti nelle missioni di Moldavia (Romania)*, în „Diplomatarium Italicum”, IV, 1939.
- PAMFILE-NICOLAU = T. Pamfile și V.C. Nicolau, *Însemnări cu privire la moșia, satul și biserica de la Strîmba din comuna Puiești, județul Tutova*, extras din M.COST. II, 1914.
- PANAITESCU, P. = P.P. Panaitescu, *Pătrunderea ungu-rească dincolo de Carpați*, București, 1969.
- PANOPOL, S. = Vasile Panopol, *Două scrisori necunoscute ale spătarului Iordache Bucșănescu*, în ARH. ROM. X, 1945-1946.
- PANTAZICĂ, H. = Maria Pantazică, *Hidrologia Câmpiei Moldovei*, Iași, 1974.
- PAPADOPOL-CALIMAH, B. = Al. Papadopol-Calimah, *Notiță istorică despre orașul Botoșani*, București, 1887.
- PAPADOPOL-CALIMAH, G.Ș. = Alexandru Papadopol-Calimah, *Despre Gheorghe Ștefan Voevod, domnul Moldovei (1653-1668)*, București, 1886.
- PAPADOPOL-CALIMAH, S.T. = Alexandru Papadopol-Calimah, *Scrisoare despre Tecuci*, în CONV. LIT. XIX, 1885.
- PAPADOPOL-CALIMAH, U. = Alexandru Papadopol-Calimah, *Uric de la Petru Rareș*, în CONV. LIT. XVII, 1884, nr. 10, p. 401-3.
- PARASCHIV, D. = Ion Paraschiv, *Documente privitoare la istoria României păstrate în Arhivele de Stat ale U.R.S.S.*, în RA, I, 1958, nr. 2.
- PARTENE, G. = C. Partene, *Târgul Ghermăneștilor*, 2004.
- PASCU, S.R. = G. Pascu, *Sufixe românești*, București, 1916.
- PAȘCA, N.P. = Ștefan Pașca, *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*, București, 1936.
- PAȘCA, S. = Ștefan Pașca, *Sufixe care indică apartenența locală*, în DR, VII, 1931-1933.
- PAȘCA, S.C. = Ștefan Pașca, *Supranume colective inter-comunale*, în DR, VIII, 1934-1935.
- PATRICIU, S. = Ene I. Patriciu, *Monografia comunei Smulți din județul Covurlui*, Bârlad, 1935.
- PATZA, Ș.D. = Gheorghe C. Patza, *Monografia comunei Șaru Dornei*, Botoșani, 2010.
- PAȚA, I.G. = Gheorghe C. Pața, *Istoricul și graiul comunei Șaru Dornei*, București, 2002.
- PAȚA, Ț. = Gheorghe C. Pața, *Ținutul Vatra Dornei*, Suceava, 1993.
- PAVLESCU, E. = Eugen Pavlescu, *Economia breslelor în Moldova*, București, 1939.
- PAVLOVIĆ, O.T. = Milivoj Pavlović, *Onomastika tipa „vuk” i „medved”*, în „Slavia Pragensia”, VIII, 1966.
- PĂLTĂNEA, C. = Paul Păltănea, *Neamul logofătului Costache Conachi*, București, 2001.
- PĂLTĂNEA, C.D. = Paul Păltănea, *Câteva date privind începuturile orașului Galați*, în AIA, VI, 1969.
- PĂLTĂNEA, D.N. = Paul Păltănea, *Documente noi*, în AIA, XXIV₂, 1987.
- PĂLTĂNEA, E.D. = Paul Păltănea, *Informații despre evoluția demografică și a teritoriului orașului Galați pînă la 1918*, I, în AIA, XXIV₁, 1987; II, ib. XXV₁, 1988.
- PĂLTĂNEA, I.G. = Paul Păltănea, *Istoria orașului Galați. De la origini pînă la 1918²*, partea I, Galați, 2008.
- PĂLTĂNEA, O. = Paul Păltănea, *Observații asupra indicilor de nume din DRH*, în AIA, XXII₂, 1985.
- PĂLTĂNEA, O.A. = Paul Păltănea, *Organizarea administrativă a orașului Galați pînă la Regulamentul organic*, în AIA, XVII, 1980.
- PĂLTĂNEA, Ș. = Paul Păltănea, *Știri despre economia orașului Galați în secolele XV-XVI*, în „Danubius”, V, 1971.
- PĂLTĂNEA, T.G. = Paul V. Păltănea, *Din toponimia județului Galați. Nume dispărute din bazinul Bârladului și Siretului*, I, în LR, XXXIII, 1984, nr. 6; II, ib. XXXV, 1986, nr. 1; III, ib. nr. 5; IV, ib. XXXVI, 1987, nr. 5.
- PĂLTĂNEA, V. = Paul Păltănea, *Viața lui Costache Negri*, Galați, 2006.
- PĂLTĂNEA-ȚURLAN, B. = Paul Păltănea și Valentin Țurlan, *Din toponimia Bălții Brateșului*, în ALIL, XXXI, 1986-1987, A.
- PĂLTĂNEA-ȚURLAN, G. = Paul Păltănea, Valentin Țurlan, *Sate dispărute de pe valea Gerului, județul Galați*, în „Danubius”, XIII-XIV, 1992.
- PĂTRAȘCU, D. = Ion Pătrașcu, *Un document inedit de la Constantin-Vodă Cantemir*, în RA, L, 1973, nr. 2.
- PĂTRUȚ, C. = I. Pătruț, *Contribuții slave și maghiare la formarea subdialectelor dacoromâne*, în CL, III, 1958.
- PĂTRUȚ, I.M. = I. Pătruț, *Influențe maghiare în limba română*, în SCL, IV, 1953.
- PĂTRUȚ, N. = Ioan Pătruț, *Nume de persoane și nume de locuri românești*, București, 1984.
- PĂTRUȚ, O.R. = Ioan Pătruț, *Onomastică românească*, București, 1980.
- PĂTRUȚ, P. = Ioan Pătruț, *Prenume românești din etnonime?*, în SCL, XXXI, 1980.
- PĂTRUȚ, R. = I. Pătruț, *Raporturi fonetice ucraino-române*, în DR, XI, 1948.
- PĂTRUȚ, S.O. = I. Pătruț, *Studii de onomastică românească* (ed. Eugen Pavel), Cluj, 2005.
- PĂTRUȚ, S.R.S. = I. Pătruț, *Studii de limba română și slavistică*, Cluj, 1974.
- PĂTRUȚ, T. = Ioan Pătruț, *Referitor la toponimicele în -ăuți*, în CL, XXXV, 1990, nr. 2.
- PĂTRUȚ, V.L.D. = I. Pătruț, *Velarele, labialele și dentalele palatalizate*, în DR, X₂, 1941-1943.
- PÂNZAR, C. = Ion Pânzar, *Monografia satului Costâna*,

- com. Todirești, jud. Suceava, Suceava, 2005.
- PÂSLARU, C. = N. Pâslaru, *Monografia comunei Cașin, jud. Bacău (1938)*, București, 1940.
- PER. = *Perepis naselenica Moldavii 1772-1773 goda*, în MEF, VII, 1975.
- PERCIC, C. = Mugur-Bogdan Sescu-Percic, *Monografia comunei Corod, Ploiești*, 2008.
- PETRESCU, P. = I. Petrescu-Burloiu, *Plutăritul pe Bistrița*, București, 1948.
- PETROV, K.P.N. = A. Petrov, *Karpatoruske pomístní názvy z pol. XIX. a z poč. XX st.*, Praga, 1929.
- PETROVICI, A. = E. Petrovici, *Adjective posesive slave în -j- ca toponimice pe teritoriul R.P.R.*, în SCL, IV, 1953.
- PETROVICI, D.S. = E. Petrovici, *Daco-slava*, în DR, X₂, 1943.
- PETROVICI, E.F. = E. Petrovici, *Evoluție fonetică, substituie de sunete sau adaptare morfologică? (În legătură cu tratamentul lui o final în elementele slave ale limbii române)*, în CL, 1961, nr. 1.
- PETROVICI, M. = E. Petrovici, „*Monoftongarea*” ea > a după labiale în elementele slave ale dacoromânei, în RSL, VIII, 1963.
- PETROVICI, M.O. = Emil Petrovici, *Material onomastic din „Atlasul lingvistic român” II, cules de Emil Petrovici și publ. de Doina Grecu, I. Mării, Rodica Orza*, în ALIL, XXXII, 1988-1991, A.
- PETROVICI, N.P. = Emil Petrovici, *Nume proprii de bărbați articulate*, în DR, V, 1927-1928.
- PETROVICI, P. = Emil Petrovici, *Le pseudo-i final en roumain*, în BL, II, 1934.
- PETROVICI, P. F. = Emil Petrovici, *O particularitate a fonetismului maghiar oglindită în elementele maghiare ale limbii române*, în SCL, V, 1954.
- PETROVICI, R. = E. Petrovici, *Reflexele vocalei slave *o în împrumuturile românești*, în CL, XI, 1966.
- PETROVICI, S.D.T. = Emil Petrovici, *Studii de dialectologie și toponimie*, București, 1970.
- PETROVICI, T.S.E. = Emil Petrovici, *Toponimice slave de est pe teritoriul R.P.R. I. Toponimice prezentând h provenit din g*, în RSL, IV, 1960; II. *Toponimice cu polnoglasie*, ib. VI, 1962.
- PETROVSKIJ, S. = N.A. Petrovskij, *Slovar' russkih ličnyh imen²*, Moscova, 1980.
- PG = „Probleme de geografie” (București).
- PHILIPPIDE, B. = A. Philippide, *Barangii în istoria românilor și în limba românească*, în V.ROM. XL, 1916.
- PHILIPPIDE, O. R. = Alexandru Philippide, *Originea românilor. I. Ce spun izvoarele istorice. II. Ce spun limbile română și albaneză*, Iași, 1923-1927.
- PILLAT, A. = Liviu Pillat, *Aspecte din viața cotidiană a unui sat din Moldova medievală*, în „Buletinul Asociației tinerilor istorici ieșeni”, I, 1999, nr. 2.
- PILLAT, C.T. = Liviu Pillat, *Comunități tăcute. Satele din parohia Săbăoani (secolele XVII-XVIII)*, Bacău, 2002.
- PINTESCU-HRENCIUC = Florin Pintescu, Daniel Hrenciuc, *Din istoria polonezilor în Bucovina, Suceava*, 2002.
- PIPPIDI, R. = Andrei Pippidi, *Date noi despre Rosetești și pământurile lor la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, în CARP. IV, 1971.
- PLAN F. = *Plan topograficesc pe moșiile Căcăcenii, Corlătenii și Fărcenii, a d-lui vornic Neculai Demachi*, 1826 (ms. la B.A.R., cota S. 293).
- PLATON, B. = Gh. Platon, *Contribuții la cunoașterea situației locuitorilor din regiunea „bălții” Brateșului în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în AUI (Soc.), III, 1957.
- PLATON, D. = Gh. Platon, *Domeniul feudal din Moldova în preajma revoluției de la 1848*, Iași, 1973.
- PLATON, E. = Gh. Platon, *Despre exploatarea țăranilor în regiunea de munte a Moldovei în vremea Regulamentului Organic*, în RA, III, 1960, nr. 2.
- PLATON, I.Ț. = Gh. Platon, *Izgonirea țăranilor răzvrățitori de pe moșii. Contribuții la cunoașterea frământărilor țărănești din Moldova în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în AUI (Ist.), Monografii, 1966, nr. 1.
- PLATON, L. = Gheorghe Platon, *Din lupta maselor țărănești din Moldova în preajma și în timpul anului revoluționar 1848*, în SAI, VII, 1965.
- PLATON, L.B. = Gh. Platon, *Din lupta marii boierimi pentru acapararea de noi pământuri în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Balta Brateșului*, în SCȘT. (Soc.), s. III, tom VI, 1955, nr. 3-4.
- POCLID, A. = M. Poclid, *Așezările umane din județul Botoșani*, Iași, 2008.
- PODOL'SKAJA, A. = N.V. Podol'skaja, *Berestjanyh gramot*, în V. ON.
- POGHIRC, S. = Pompiliu Poghirc, *Satul din colinele Tutovei. Studiu geografic*, București, 1972.
- POLEK, E. = J. Polek, *Die Erwerbung der Bukowina durch Österreich*, Cernăuți, 1889.
- POLENZ, L. = P. v. Polenz, *Landschafts- und Bezirksnamen im frühmittelalterliche Deutschland. Untersuchungen zur sprachlichen Raumer-schliessung*, Marburg, 1961.
- POPA, V.D. = Nicolae Popa, *Vatra Dornei – schiță monografică*, Vatra Dornei, 1997.
- POPESCU, M. = Ioan I. Popescu, *Monografia satului Malurile, județul R. Sărat*, Buzău, 1937.
- POPESCU, T. = Ioan I. Popescu, *Târgul Podul Turcului. Monografie întocmită după amintiri, hrisoave și date statistice*, Tecuci, 1935.
- POPESCU-ARGEȘEL, S. = I. Popescu-Argeșel, *Masivul Suhard. Ghid turistic*, București, 1983.
- POPESCU-SIRETEANU, O.S. = Ion Popescu-Sireteanu, *Orașul Siret și împrejurimile*, Iași, 1999.
- POPESCU-SIRETEANU, S. = Ion Popescu-Sireteanu, *Siretul – vatră de istorie și cultură românească*, Iași, 1994.
- R. SP. POPESCU, D. = Radu Sp. Popescu, *Despre dispariția consoanei h în unele graiuri românești*, în „Lucrări științifice” (Oradea), 1970.
- R. SP. POPESCU, D.C. = Radu Sp. Popescu, *Despre durificarea consoanelor prepalatale în dialectul dacoromân*, în ALIL, XXX, 1985, A.
- R. SP. POPESCU, P.L. = Radu Sp. Popescu, *Despre*

- palatalizarea labiodentalelor f și v în Maramureș*, în SCL, XXXV, 1984, nr. 2.
- R. SP. POPESCU, ROT. = Radu Sp. Popescu, *Cu privire la „rotunjirea” lui î*, în „Lucrări științifice” (Oradea), 1971.
- R. SP. POPESCU, T.R. = Radu Sp. Popescu, *Une tendance romane: ce, ci > ço, çu*, în „Bulletin de la Société Roumaine de linguistique romane”, 13, 1978.
- POPESCU, D. = Orest Popescu, *Câteva documente moldovene*, Cernăuți, 1895.
- POPINCEANU, R. = Ion Popinceanu, *Remarques sur les parlars de Bucovine*, în „Revue des études roumaines”, 2, 1954.
- POPOVICI, C. = G. Popovici, *Cronica lui Ureche despre ocoalele iugaene*, în CONV. LIT. XXIV.
- POPOVICI, D. = George Popovici, *Opt documente române privitoare la mănăstirea Putna (1707-1778)*, în „Candela”, V, 1886.
- I. POPOVICI, A. = Ioan Popovici, *Așezări temporare în România*, în „Terra”, XIV, 1982, nr. 4.
- POPOVICI-KIRILEANU, = A. Popovici, Gh. T. Kirileanu, *Descrierea moșiei regale Broșteni, județul Suceava*, București, 1906.
- I.T. POPOVICI, B. = Ioan T. Popovici, *Monografia comunei Branștea, județul Galați*, Galați, 1975.
- N. POPOVICI, T. = Nicolae I. Popovici, Paraschiva N. Popovici, *Tecuciul Nou. Monografie*, Tecuci, 1932.
- V. POPOVICI, C. = Valerian Popovici, *Cauzele mișcărilor țărănești din Moldova oglindite în rapoartele comisiilor de anchetă din anii 1831-1833*, în SCȘT. (Soc.), s. III, V, 1954.
- V. POPOVICI, D. = Valerian Popovici, *Date noi cu privire la organizarea și reprimarea răscoalelor țărănești din Moldova din anul 1831*, în SCȘT. (Ist.), VII, 1956, fsc. 1.
- V. POPOVICI, M. = Valerian Popovici, *Un moment din lupta împotriva exploatării a gropașilor din „băile de păcură” de la Lucăcești-Bacău la mijlocul sec. XIX*, SCȘT. (Soc.), s. III, tom. VI, 1955, nr. 3-4.
- POPP, C.N. = N. Popp, *Cadrul natural al județului Suceava*, în BSG, XLVII, 1973.
- POPP-PAULENCU = N. Popp, I. Iosep, D. Paulencu, *Județul Suceava*, București, 1973.
- PORCESCU, E. = Scarlat Porcescu, *Episcopia Romanului, întemeiere și organizare*, București, 1984.
- PORCESCU, P. = Scarlat Porcescu, *Un sat vechi: Porcești (Moldoveni), județul Neamț (Schiță monografică)*, în AHA, XXIII₂, 1986.
- PORUCIC = T. Porucic, *Lexiconul termenilor entopici din limba română în Basarabia* (extras din ARH. BAS. II, nr. 1-4, III, nr. 2, 1931).
- POSEA, R. = Grigore Posea, Nicolae Popescu, Mihai Ielenicz, *Relieful României*, București, 1974.
- POTRA, C. = George Potra, *Contribuțiuni la istoricul țiganilor din România*, București, 1939.
- POZSONY, C. = Ferenc Pozsony, *Ceangăii din Moldova*, Cluj, 2002.
- PRICOP-CAPROȘU = Adrian Pricop, Ioan Caproșu, *Documentele satului Boroseni*, în RA, LVI, 1979, vol. XLI.
- PROCOPCIUC, S. = Valerian I. Procopciuc, *Sucevița, sat al Obcinilor Bucovinei și gropniță a Movileștilor*, Rădăuți, 2003.
- PROCOPCIUC, S.V. = Valerian I. Procopciuc, *Sucevița și Voievodeasa, două localități bucovinene. Studiu monografic*, Rădăuți, 2009.
- PSEUDO-AMIRAS = *Cronica anonimă a Moldovei, 1661-1729 (Pseudo-Amiras)* (ed. Dan Simonescu), București, 1975.
- PSEUDO-ENACHE KOGĂLNICEANU = Pseudo-Enache Kogălniceanu, *Letopisețul Țării Moldovii de la domnia întâi și până la a patra domnie a lui Constantin Mavrocordat voevod, 1733-1774* (ed. Aurora Ilieș și Ioana Zmeu), București, 1987.
- PSO = *Pytannja sučasnoi onomastyky*, Kiev, 1976.
- PUNGĂ, D.B. = Gh. Pungă, Zamfira Pungă, *Din documentele satului Bobulești*, în „Arhivele Moldovei”, III-IV, 1999.
- PUNGĂ, D.D.B. = Gh. Pungă, *Din documentele satului Bădeuți*, în I. NEC. (serie nouă), II-III, 1996-1997.
- PUNGĂ, T.Ș. = Gh. Pungă, *Noi contribuții privind istoria târgului Ștefănești (sec. XVIII – sfârșitul sec. XIX)*, în AHA, XVII, 1980.
- PUNGĂ, V. = Gheorghe Pungă, *Vatra, hotarul și ocolul târgului Ștefănești*, în ȘTEFAN CEL MARE.
- PURDELA, F.F. = Maria-Luiza Purdela, *Contribuție la studiul unui fenomen fonetic dialectal: ă protonic > a*, în CL, XV, 1970, nr. 2.
- PUȘCARIU, C.G. = Sextil Pușcariu, *Contribuții la gramatica istorică a limbii române. I. Contribuții la studiul derivațiunii*, în AAR (Lit.), s. II, t. XXXIII, 1910-1911.
- PUȘCARIU, C.S. = Sextil Pușcariu, *Cercetări și studii* (ed. Ilie Dan), București, 1974.
- PUȘCARIU, D.D. = Sextil Pușcariu, *Disimilarea, diferențierea, despicarea și înmugurirea sonantelor. Un capitol de fonetică românească*, în DR, X₂, 1943.
- PUȘCARIU, D.S. = Sextil Pușcariu, *Derivarea cu sufixe de la tulpina pluralică*, în *Homenaje a Menéndez Pidal*, III, Madrid, 1925.
- PUȘCARIU, L.R. = Sextil Pușcariu, *Limba română. I. Privire generală. II. Rostirea*, București, 1976-1994.
- PUȘCARIU, M.C. = Sextil Pușcariu, *Pe marginea cărților*, în DR, IV₂, 1924-1926.
- PUȘCARIU, M.O. = Sextil Pușcariu, *Pe marginea cărților. III. Modificările aduse de oficialitate în toponomastica de după Unire*, în DR, VI, 1929-1930.
- PUȘCĂ, P. = Ion Pușcă, Anton Paragină, Vasile Popa, Gheorghe Constantinescu, *Panciu. File de cronică*, București, 1982.
- PUȘCĂ, Ș. = Ion M. Pușcă, *Valea Șușiței*, București, 1987.
- RA = „Revista arhivelor” (București).
- RACARIU, P.T. = Grigore Racariu, *Cu privire la procesul de toponimizare*, în „Buletinul Universității din Galați”, s. Științe sociale și umaniste, VI, 1983, fsc. 1.
- RACARIU, T.F. = Grigore Racariu, *Toponimia comunei Frumușița, județul Galați*, în vol. *Lucrările celui de-al II-lea simpozion „Cercetări teoretice și aplicative în domeniul filologiei”*. II. *Lingvistică*,

- Galați, 1982.
- RACOVIȚĂ, D.G. = Ortensia Racoviță, *Dicționarul geografic al județului Bacău*, București, 1895.
- RADIANU, S. = S. P. Radianu, *Studiul agricol și economic al județului Bacău*, București, 1889.
- RADISITS = Generalstabs-Hauptmann Radisits, *Die topographische und statistische Beschaffenheit von der Moldau und Wallachey* [1822, după material adunat la 1789], publ. de Ion I. Nistor, *O descriere a Principatelor Române din 1822*, în AAR (Ist.), s. III, t. XXV, 1942-1943.
- RADLOFF = W. Radloff, *Versuch eines Wörterbuches des Türkdialekte*, Petersburg, 1893-1911.
- RADU, B. = Costache Radu, *Bacăul de la 1850-1900*, Bacău, 1906.
- RADU-MAFTEI = Constantin Gh. Radu, Neculai N. Maftai, *Dănești. Etnografie și folclor*, București, 1980.
- RAJB = Al. Păunescu, Paul Șadurschi și Vasile Chirica, *Repertoriul arheologic al județului Botoșani*, I-II, București, 1976.
- RAJI = Vasile Chirica și Marcel Tanasachi, *Repertoriul arheologic al județului Iași*, I-II, Iași, 1984-1985.
- RANCA, R. = Ioan Ranca, *Românii din scaunele secuiești în antroponimele din conscripții, 1699-1821*. I. *Scaunul Mureș*. II. *Scaunul Ciuc*, Giurgeu, Cașin, Cluj-Napoca, 1995, Tg. Mureș, 1997.
- RAȘCU, M. = G. Rașcu, *Mănăstirile din județul Neamț*, Chișinău, 1939.
- RAVARU, A.V. = Dan Ravaru, *Comuna Alexandru Vlahuță (Istorie-cultură-economie)*, Vaslui, 2000.
- RAVARU, C.P. = Dan Ravaru, *Cartea Puieștilor*, Vaslui, 1999.
- RAVARU, D.O. = Dan Ravaru, *Datini și obiceiuri de pe valea Tutovei*, 1980.
- RAVARU, F. = Dan Ravaru, *Folclor, etnografie, istorie locală*, I, Vaslui, 1998.
- RAVARU, R. = Dan Ravaru, *Cartea întâia a Racovei*, Piatra-Neamț, 2002.
- RĂCHIERU, S. = I.V. Răchieru, *Soloneț, o așezare din Bucovina*, Timișoara, 1995.
- RĂDULESCU, V. = N. Al. Rădulescu, *Vrancea. Geografie fizică și umană*, București, 1937.
- RĂZ. = „Răzeșul”. Revistă culturală lunară (Bârlad).
- RÂPĂ-VASILESCU, D. = Dan Râpă-Buicliu și Nicolae Vasilescu-Capsali, *Un document cămătăresc de la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, în AIA, XIV, 1977.
- REC. POP. = *Moldova în epoca feudalismului*, vol. VII, 1-2, *Recensămintele populației Moldovei din anii 1772-1773 și 1774* (ed. de P. Gh. Dimitriev), Chișinău, 1975.
- REGUȘ, A. = Corneliu Reguș și Aspazia Reguș, *Antroponime masculine în documentele slavo-române emise de cancelaria Moldovei între anii 1388 și 1451 (II)*, în SCL, XXV, 1974, nr. 6.
- RELI, C. = S. Reli, *Călăuza monumentelor religioase istorice din eparhia Bucovinei*, Cernăuți, 1937.
- RELI, D. S. R. = Simeon Reli, *Documente slavo-române din sec. XV-XVII păstrate în „Arhiva Statului” din Cernăuți*, în C. COSM. II-III, 1925-1926.
- RELI, M.P. = S. Reli, *Mănăstirea Putna*, Cernăuți, 1937.
- RELI, M.S. = S. Reli, *Mănăstirea Sucevița*, Cernăuți, 1937.
- RELI, O.S. = Simeon Reli, *Orașul Siret în vremuri de demult. Din trecutul unei vechi capitale a Moldovei*, Cernăuți, 1927.
- RELI, T. = Simeon Reli, *Din trecutul Ceho-Slovacilor așezați pe domeniile Fondului bis. ort. Române al Bucovinei*, Cernăuți, 1931.
- REV. MOLD. = „Revista Moldovei” (Botoșani).
- RESE = „Revue des études sud-est européennes” (București).
- REY, M. = Radu C. Rey, *Monografia județului Câmpulung de altădată*, Botoșani, 2005.
- REZUȘ, R. = Petru Rezuș, *Contribuții la istoria orașului Rădăuți (până la 1918)*, București, 1975.
- RF = „Revista filologică” (Cernăuți).
- RGR = *Realizări în geografia României. Culegere de studii*, București, 1973.
- RI = „Revista istorică” (București).
- RIAF = „Revista pentru istorie, arheologie și filologie” (București).
- RIM = „Revista de istorie a Moldovei” (Iași).
- RIR = „Revista istorică română” (București).
- RIZESCU, S. = I. Rizescu, *Asupra sufixelor onomastice -a₁ (topoantroponimic) și -a₂ (antroponimic)*, în SMFC, VI, 1972.
- ROBEANU, O. = T. Robeanu, *Ordinea de succesiune în moșiile donative moldovene în sec. al XIV-lea*, București, 1903.
- ROHRMANN, C. = Simona Rohrmann, *Monografia orașului Comănești*, [f. l.], 2011.
- ROM. = *România. Atlas rutier*, de general maior ing. Vasile Dragomir, col. ing. Victor Balea, col. ing. Gheorghe Mureșanu, Gheorghe Epuran, sc. 1:350.000, București, 1981.
- ROMANOAI, D.F. = I. Romanoai, *Date focșănene asupra hotarului și Unirii*, I, în MILC. II, 1931; II, ib. IV, 1933.
- ROSETTI, I. = Al. Rosetti, *Istoria limbii române de la origini până în secolul al XVII-lea*, București, 1968.
- ROSETTI, L. = Alexandre Rosetti, *Lettres roumaines de la fin du XVIe siècle et le début du XVIIe siècle, tirées des archives de Bistritza (Transylvanie)*, București, 1926.
- D.R. ROSETTI, D.C. = Dim. R. Rosetti, *Dicționarul contimpuranilor din România*, București, 1898.
- R. ROSETTI, C. = Radu Rosetti, *Conflictul dintre guvernul Moldovei și Mănăstirea Neamțului*, I-II, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXII, 1909-1910.
- R. ROSETTI, C.A. = Radu Rosetti, *Despre clasele agricole din Moldova*, în „Revista Nouă”, 1889.
- R. ROSETTI, C.B. = Radu Rosetti, *Cronica Bohotinului*, extras din AAR (Ist.), s. II, t. XXVIII, 1905.
- R. ROSETTI, C.V. = Radu Rosetti, *Cronica Vascanilor (județul Suceava)*, extras din AAR (Ist.), s. II, t. XXIX, 1906.
- R. ROSETTI, F.R. = Generalul R. Rosetti, *Familia Rosetti*. I. *Coborâtorii moldoveni ai lui Lascaris Rousaitos*. II. *Celelalte ramuri*, București, 1938-1940.

- R. ROSETTI, M. = Radu Rosetti, *Cum se căutau moșiile în Moldova la începutul veacului XIX*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXI, 1909.
- R. ROSETTI, O. = Radu Rosetti, *Despre originea și transformările clasei stăpânitoare din Moldova*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXIX, 1906-1907.
- R. ROSETTI, P. = Radu Rosetti, *Pământul, sătenii și stăpânii în Moldova. I. De la origini până la 1834*, București, 1907.
- R. ROSETTI, S. = Radu Rosetti, *Scrieri* (ed. Cătălina Poleacov), București, 1980.
- R. ROSETTI, U. = Radu Rosetti, *Despre unguri și episcopiile catolice din Moldova*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXVII, 1904-1905.
- ROSPOND, M.O. = S. Rospond, *Miscellanea onomastica rossica*, în V. ON.
- ROSPOND, S. = S. Rospond, *Struktura i stratigrafija drevnerusskih toponimov*, în VOST. ON.
- ROȘU, G. = Alexandru Roșu, *Geografia fizică a a României²*, București, 1980.
- ROTARU, G. = Petru V. Rotaru, *Ceplenița. Studiu monografic*, Iași, 1978.
- RRL = „Revue roumaine de linguistique” (București).
- RSL = „Romanoslavica” (București).
- RUDNYC’KYJ, E.D. = J.B. Rudnyc’kyj, *An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language*, 1-9, Winnipeg, 1962-1970.
- RUDNYC’KYJ, G.N. = J.B. Rudnyc’kyj, *Geographical Names of Boikovia (Middle Carpathians)²*, Winnipeg, 1962.
- GH. RUSU, S. = Gheorghe Rusu (coordonator), *Sadova – „satul cu oameni frumoși”. Însemnări monografice*, Câmpulung–Bucovina, 1999.
- GR. RUSU, S.F. = Grigore Rusu, *Structura fonologică a graiurilor dacoromâne*, București, 1983.
- GR. RUSU, O. = Grigore Rusu, *Oclusivele palatale [k], [g] în graiurile dacoromâne*, în CL, XVIII, 1973, nr. 2.
- GR. RUSU, P. F. = Grigore Rusu, *Probleme de fonetică dialectală. În legătură cu palatalizarea dentalelor în graiurile dacoromâne*, în CL, XI, 1966, nr. 2.
- GR. RUSU, V. = Gr. Rusu, *Din vocalismul graiurilor dacoromâne. În legătură cu [ă] în poziție protonică*, în CL, XVII, 1972, nr. 2.
- V. RUSU, C. = Valeriu Rusu, *Contribuții la descrierea graiurilor dacoromâne (pe baza ALR II, vol. III)*, în FD, V, 1963.
- V. RUSU, D. = Valeriu Rusu, *În legătură cu derivarea cu sufixe în dacoromână*, în FD, IV, 1962.
- RVA = *Războieni – Valea Albă și împrejurimile. Monografie istorică, economică și social-culturală*, Bacău, 1977.
- SACERDOȚEANU, A.C. = Aurelian Sacerdoțeanu, *Acte și scrisori referitoare la mănăstirea Cașinul*, în RI, XIV, 1928.
- SAI = „Studii și articole de istorie” (București).
- SALA, C. = Marius Sala, *Contribuții la fonetica istorică a limbii române*, București, 1970.
- SAMSONOV, H. = Pavel Samsonov, *Holboca și Țuțora. Proces din timpurile reglementare*, Iași, 1863.
- SAVA, B. = Aurel V. Sava, *Boierii ținutului Putnei la 1830*, în MILC. V-VII, 1936.
- SAVA, C. = Aurel V. Sava, *Corespondența lui Ilie Kogălniceanu cu fratele său Iancu*, în ARH. ROM. IX₁, 1943 (extras).
- SAVA, C.B. = Aurel V. Sava, *Contribuții la istoria bisericii vrăncene*, în MILC. II, 1931, vol. I.
- SAVA, D.O. = Aurel V. Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Orheiului*, București, 1944.
- SAVA, D.P. = Aurel V. Sava, *Documente putnene*, I, Focșani, 1929; II, Chișinău, 1931.
- SAVA, N. = Aurel V. Sava, *Note istorice asupra moșiei Câmpurile*, I, în MILC. I, 1930; II, ib. II, 1931; III, ib. IV, 1933.
- SAVA, V.K. = Aurel V. Sava, *Vasile Kogălniceanu vel căpitan*, în ARH. ROM. X, 1945-1946.
- SĂDEANU, S. = Florența Sădeanu, *Sufixele colective în limba română cu privire specială asupra repartiției lor*, în SMFC, III, 1962.
- SĂGHINESCU, F. = V. Săghinescu, *Manual de geografie pentru clasa [a] II-a urbană ș-a III-a rurală de ambele secse din județul Fălciu³*, Iași, 1885.
- SBIERA, F.S. = Ion I. Sbiera, *Familia Sbiera, după tradițiune și istorie și Amintiri din viața autorului*, Cernăuți, 1899.
- SBUM = *Sbornik ukrains’koi movy*, 1-9 (A-S), Kiev, 1970-1978.
- SCHEINER, O.S. = Walther Scheiner, *Die Ortsnamen im mittleren Teile des südlichen Siebenbürgens*, I, în BA, II, 1926; II, ib. III, 1927.
- SCHOLZ, S.E. = Friedrich Scholz, *Slavische Etymologie. Anleitung zur Benutzung etymologischer Wörterbücher*, Wiesbaden, 1966.
- SCHRÖDER, D.N. = E. Schröder, *Deutsche Namenkunde²*, Göttingen, 1944.
- SCHWARZFELD, E. = E. Schwarzfeld, *Din istoria evreilor. Împopulară, reîmpopulară și întemeierea târgurilor și a târgușoarelor în Moldova*, București, 1914.
- SCI = „Studii și cercetări istorice” (Iași).
- SCIV = „Studii și cercetări de istorie veche” (București).
- SCO = „Studii și cercetări de onomastică” (Craiova).
- SCORPAN, G. = Gr. Scorpan, *Graiul moldovenesc. Tendințe fonetice. Expresivitate*, în BIFR, XI-XII, 1944-1945.
- SCORPAN, P. = Gr. Scorpan, *O problemă de fonetică veche românească. Diftongul ȝa urmat de e în textele din sec. XVI*, în BIFR, II, 1935.
- SCRIBAN, D. = August Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Iași, 1939.
- SCȘT. (Ist.) = „Studii și cercetări științifice”, seria Istorie (Iași).
- SCȘT. (Soc.) = „Studii și cercetări științifice”, seria Științe sociale (Iași).
- SEMACA, P. = A. Semaca, *Privire în trecutul Târgului Pietrei*, București, 1938.
- SEVASTOS, C. = Elena Sevastos, *Călătorii prin Țara Românească*, Iași, 1888.
- SFI = *Suceava. File de istorie. Documente privitoare la istoria orașului. 1388–1918*, Volumul I, București,

- 1989.
- SGU = *Slovnyk gidronimiv Ukrajinij* (sub red. Lui A. P. Nepokupnyj, O. S. Stryžak, K.K. Cilujko), Kiev, 1979.
- SILA, S.P. = Egumenul Sila, *Istoricul Sihăstriei Putna* (ed. Teodor Bălan), Cernăuți, 1936.
- SIMIAN, O. = Eugenia Simian, *Unele observații asupra numelor de persoană și de locuitori*, în LL, 17, 1968.
- SIMIGNOWICZ, V. = Ludwig Adolf Simignowicz-Staufe, *Voelkergruppen in der Bukowina*, Stuttgart, 1871.
- AL. SIMIONESCU, M.A. = Al. H. Simionescu, *Mănăstirea Agafton*, Botoșani, 1929.
- AL. SIMIONESCU, M.P. = Al. H. Simionescu, *Mănăstirea Popouți, în prezent biserica parohială „Sf. Nicolae Popouți” din orașul Botoșani*, Botoșani, 1912.
- AL. SIMIONESCU, M.V. = Al. H. Simionescu, *Mănăstirea Vorona*, I, în REV. MOLD. I, 1921-1922; II, ib. II, 1922-1923.
- I. SIMIONESCU, E. = I. Simionescu, *O excursie în nordul Moldovei (împrejurimile Broștenilor)*, București, 1913.
- I. SIMIONESCU, P. = I. Simionescu, *Pitorescul României. IV. Prin munții noștri*, București, 1941.
- I. SIMIONESCU, P.Ț. = I. Simionescu, *Lecturi geografice. Popasuri prin țară*, București, 1930.
- I. SIMIONESCU, R. = I. Simionescu, *Lecturi geografice. A. România*, București, 1923.
- I. SIMIONESCU, S. = I. Simionescu, *Sate din România*, București, 1926.
- C. SION = Constantin Sion, *Arhondologia Moldovei* (ed. Gh. Ghibănescu), Iași, 1892.
- I.T. SION, A.D.T. = Ion T. Sion, *Alte documente tecucene*, în AIIA, XIX, 1982.
- I.T. SION, C.D.T. = Ion T. Sion, *Câteva documente tecucene*, în AIIA, XVIII, 1981.
- I.T. SION, O. = Ion T. Sion, *Observații asupra indicilor de nume din DRH*, în AIIA, XXI, 1984.
- I.T. SION, U. = Ion T. Sion, *Umbrărești, vatră milenară de istorie*, Focșani, 1999.
- SIRETEANU, M.D. = T. Sireteanu, *Din monografia comunei Deia (jud. Câmpulung-Bucovina)*, în „Izvorașul”, XV, 1936.
- SKOK, E.R. = Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV, Zagreb, 1971-1974.
- SKOK, L.T. = P. Skok, *Des lois toponomastiques*, în *Quatrième Congrès International de Sciences Onomastiques*, Uppsala, IV, 1954.
- SKOK, R. = P. Skok, *Des rapports linguistiques slavo-roumains*, în „Slavia”, VI, 1927-1928, nr. 4.
- SKOK, T. = Petar Skok, *Toponomastica*, în *Enciclopedia italiana*, XXIV.
- SKREHUNETZ = Bruno Skrehunetz, *Ghid pentru Bucovina*, Cernăuți, 1925.
- ŚLAWSKI, Z. = Franciszk Ślawski, *Zarys słowotwórstwa prasłowiańskiego*, I, în SL. PR. I; II, în SL. PR. II.
- SL. PR. = *Słownik prasłowiański* (sub red. lui Fr. Ślawski), I-IV, Wrocław-Varșovia-Cracovia-Gdańsk, 1974-1981.
- SLUSARU, M. = Valeriu Slusaru, *Miroslava. Scurt studiu monografic al Școlii de agricultură cu unele referiri și asupra satului Miroslava*, Iași, 1970.
- SMFC = *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română*, București.
- SMIM = „Studii și materiale de istorie medie” (București).
- SMIMO = „Studii și materiale de istorie modernă” (București).
- SOLOMON, A. = Constantin Solomon, *Monografia comunei rurale Avrămești din plasa și județul Tutova*, București, 1904.
- SOLOMON, B.L. = Const. Solomon, *Biserica și moșia Conăcheștilor de la Lărgășeni-Tecuci*, în ANM, II, 1942.
- SOLOMON-STOIDE, D.T. = Const. Solomon și C.A. Stoide, *Documente tecucene*, I-III, Bârlad, 1938-1941.
- SOLOMON-STOIDE, P. = Constantin Solomon și Constantin A. Stoide, *Pretendența lui Grigore Sturza la tronul Moldovei. Contribuții la cunoașterea luptelor politice din preajma Unirei*, în ARH. ROM. III, 1939.
- SOMEȘAN, V.C. = L. Someșan, *Viața umană în regiunea munților Călimani*, Cluj, 1929.
- S.ON. = *Studii de onomastică*, Cluj.
- SOVEJA = Soveja, *Oameni de la munte*², București, 1921.
- SRO = Anton Golopenția, D.C. Georgescu, *60 sate românești cercetate de echipele studențești în vara lui 1938*, I-V, București, 1941-1943.
- SSIL = *Slovar' sobstvennyh imen ljudej (ukrainsko-russkij i russko-ukrainskij)*³, Kiev, 1967.
- STAHL, C. = H.H. Stahl, *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești*, I-III, București, 1958-1966.
- STAHL, I.S. = H. H. Stahl, *Ipoteza sociologică greșită a eroului eponim, fondator de sate*, în „Sociologie românească”, V, 1943.
- STAHL, N. = H. H. Stahl, *Nerej, un village d'une région archaïque*, I-III, București, 1939.
- P. STAHL, V. = Paul H. Stahl, *Cum s-a stins Țara Vrancei*, București, 2002.
- STAN, B. = Vasile D. Stan, Angelica-Marioara Stan, *Bilbor, oameni și locuri*, Cluj-Napoca, 2005.
- STANCU, T.D. = Adela Stancu, *Toponime diminutive*, în SCO, 7, 2002.
- STĂHIESCU, C. = D.L. Stăhiescu, *Documente covurluiene referitoare la moșia Cotrosul*, I, În „Orizonturi” (Galați), III, 1940, nr. 11-12; II, ib. IV, 1941, nr. 1-2.
- STĂNESCU, C. = I. Stănescu, *Ceahlău*, București, 1976.
- STĂNESCU, M.C. = Ioan Stănescu et alii, *Masivul Ceahlău, Țara Giurgeului, Depresiunea Dărmănești, Podișul Covurlui. Cercetări de geografie României*, București, 1980.
- STĂNICĂ, D. = Vitalie Stănică, *Date noi despre documentele româno-slave păstrate în Biblioteca Națională din Sofia*, în STUDII, XXI, 1968, nr. 5.
- STĂNICĂ-TAMAȘ = V. Stănică, V. Tamaș, *Trei documente slavo-române inedite*, în RA, X, 1967, nr. 2.
- STCF = „Studii și comunicări” (Focșani).
- STEFANELLI, D.C. = T.V. Stefanelli, *Documente din*

- vechiul ocol al Câmpulungului Moldovenesc, București, 1915.
- STEFANELLI, I. = T.V. Stefanelli, *Istoricul luptei pentru drept în ținutul Câmpulungului Moldovenesc*, în ADR, XXXVII, 1911.
- STIEBER, T.L. = Zdzisław Stieber, *Toponomastyka Lemkowszczyzny*, I-II, Łódź, 1948-1949.
- STOICA, O. = Corneliu Stoica, *Observații asupra indicilor de nume. Unele oiconime din bazinul hidrografic Trotuș*, în AHA, XXIII₂, 1986.
- STOICA, V.T. = Corneliu Stoica, *Valea Trotușului. Enciclopedie*, Onești, 2006.
- STOICESCU, B. = Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic localităților și monumentelor medievale din Moldova*, București, 1974.
- STOICESCU, D. = Nicolae Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova. Sec. XIV-XVII*, București, 1971.
- STOICESCU, L. = N. Stoicescu, *Lista marilor dregători moldoveni (1384-1711)*, în AHA, VIII, 1971.
- STOICESCU, S.D. = N. Stoicescu, *Sfatul domnesc și marii dregători din Țara Românească și Moldova (sec. XIV-XVII)*, București, 1968.
- STOIDE, C. = C.A. Stoide, *Contribuții la istoria Bisericii moldovenești sub Ștefan Petriceicu-Vodă (1672-1673)*, în ANM, II, 1942, nr. 1-2.
- STOIDE, D.N. = C.A. Stoide, *Documente din Ținutul Neamț, secolele XVI-XVIII* (extras din ANPN, 1936-1940).
- STOIDE, D.R. = Constantin Stoide, *Documente și regeste nemțene de la Dabija Vodă* (extras din ANPN, 1935-1936).
- STOIDE, M.B. = C.A. Stoide, *Contribuții la istoria Mănăstirii Bisericieni, Iași*, 1936 (extras din ARH.).
- STOIDE, M.R. = C.A. Stoide, *Știri nouă despre Mănăstirea Runcu, Piatra-Neamț*, 1935 (extras).
- STOIDE, N. = C.A. Stoide, *Documente moldovenești privitoare la familia de boieri Neaniul. Cu un studiu, Iași*, 1938.
- STOIDE, R. = Constantin A. Stoide, *Mănăstirea Runcu. Documente însoțite de o schiță istorică* (extras din ANPN, 1933-1934).
- STOIDE, T. = Const. A. Stoide, *Târgul lui Barnovschi-Vodă*, în ANM, I, 1941.
- STOIDE-STAHIESCU, M. = C.A. Stoide, D.L. Stahiescu, *Un mănunchi de documente privitoare la satul Liești - Tecuci*, în RA, IV, 1941, nr. 2.
- STOIDE-STAHIESCU, V. = Const. A. Stoide și D.L. Stahiescu, *Vornicenii. Sat dispărut, din ținutul Covurluiului. Studiu și documente* (extras din „Orizonturi”), Galați, 1941.
- STOIDE-TURCU, D.R.N. = C.A. Stoide și Constantin Turcu, *Documente și regeste din trecutul Neamțului, secolele XVI, XVII, XVIII*, extras din „Apostolul” (Piatra-Neamț), 1935, nr. 9-11.
- STOIDE-TURCU, D.Ț.N. = C.A. Stoide și Constantin Turcu, *Documente și regeste din ținutul Neamțului (secolul XVII)*, extras din ANPN, 1934-1935.
- ST. SL. = „Studia slavica” (Budapesta).
- STUDII = „Studii. Revistă de istorie” (București).
- STURDZA, F. = Mihai Dim. Sturdza, *Familiile boierești din Moldova și din Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, I, București, 2004.
- STURDZA-HURMUZACHE = Marcel Sturdza-Săucești și Ștefan Hurmuzache, *Documente despre Ioniță Sandu Sturza*, în RA, XLIX, 1972, vol. XXXIV.
- SUC. = „Suceava”. Anuarul Muzeului Județean.
- SUCIU, N.F. = Emil Suciuc, *Nume de familie românești împrumutate din limba turcă*, în SCL, XXXV, 1984, nr. 3.
- SUM = *Slovnyk ukrajins'koji movi* (sub red. lui I.K. Bilodid), Kiev, 1970 și urm.
- SVOBODA, S.O.J. = Jan Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praga, 1964.
- SZÁSZKY = Ioannes Tomka Szászky, *Introductio in orbis hodierni geographiam*, Posonii, 1748.
- SZÉKELY, F. = Maria Magdalena Székely, *Familii de boieri din Moldova de origine transilvăneană (sec. XIV-XVI)*, în ARH. GEN. I (VI), 1994, nr. 1-2.
- ȘANDRU, C. = D. Șandru et alii, *Contribuții geografice la studiul orașului Huși*, în PG, V, 1957.
- ȘANDRU, R.O. = Ioan Șandru, *Regiunea subcarpatică Onești*, Bacău, 1949.
- ȘANDRU-AUR = Ioan Șandru, Constantin V. Toma, Nicu Aur, *Orașele trotușene. Studiu de geografie umană*, I-II, Bacău, 1989.
- ȘANDRU-TOMA = Ioan Șandru, Constantin V. Toma, Bacău. *Studiu de geografie urbană*, Bacău, 1986.
- ȘERBAN, F. = V. Șerban, *Flexiunea toponimelor compuse*, în „Orizont”, XXVII, 1976, nr. 27, 32, p. 7.
- L. ȘERBAN, D.B. = Lucian Șerban, *Dicționar geografic al județului Bacău*, Bacău, 2006.
- ȘIMANSCHI, A. = Leon Șimanschi, *Autenticitatea și datarea unor acte publicate în „Documente privind istoria României”*, în AHA, I, 1964.
- ȘIMANSCHI, P.A. = Leon Șimanschi, *Un pretins act moldovenesc de la Iuga Voievod*, în RA, LI, 1974, vol. XXXVI.
- ŠMÍLAUER, H. = Vladimir Šmilauer, *Handbuch der slawischen Toponomastik*, Praga, 1970.
- ȘMS = Ștefan cel Mare și Sfânt. *Portret în legendă*, Putna, 2003.
- ȘODOLESCU-SILVESTRU, T. = Elena Șodolescu-Silvestru, *Toponimie românească. Modele derivaționale*, Chișinău, 2001.
- ȘTEFAN CEL MARE = Ștefan cel Mare la cinci secole de la moartea sa (ed. Petronel Zahariuc și Silviu Văcaru), Iași, 2003.
- ȘTEFĂNESCU, E. = Margareta Ștefănescu, *Elemente rusești rutene din limba românească și vechimea lor*, Iași, 1925.
- ȘTEFĂNESCU, O. = Margareta Ștefănescu, *Cu privire la originea toponimicelor slave românești*, în ARH. XXXIV, 1927.
- ȘTEFĂNESCU, T.R. = Margareta Ștefănescu, *Toponimice românești cu terminația -ăuți*, în ARH. XXIX, 1922.
- ȘTEFĂNESCU, T.R.R. = Margareta Ștefănescu, *Asupra toponimicelor românești de origine rusească-rutea-*

- nă, în ARH. XXXIV, 1927.
- I. ȘTEFĂNESCU, S. = Ioana Ștefănescu, *Subcarpații dintre Șușița-Zăbrăuț și Buzău. Studiu geografico-economic*, București, 1972.
- ȘTREMPEL, C. = G. Ștrempel, *Copiști de manuscrise românești până la 1800*, I, București, 1959.
- TABLA = *Tabla satelor din Moldova (a. 1833)*, în ANPA, V, 1895, p. 659-703.
- TABLA = *Tabla obștimilor sătești a prințipatului Moldaviei (a. 1834)*, în ANPA, V₂, 1895, p. 741-768.
- TAMÁS, W. = Lajos Tamás, *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen (unter Berücksichtigung der Mundartwörter)*, Londra-Haga-Paris, 1967.
- TANOVICEANU, D.I. = I. Tanoviceanu, *Un document istoric*, în ARH. IV, 1893.
- TANOVICEANU, F. = I. Tanoviceanu, *Formațiunea proprietății funciare în Moldova*, în *Prinos lui D. A. Sturdza*, București, 1903.
- TANOVICEANU, I.S. = I. Tanoviceanu, *Istoria moșiei Săvenii. Scoasă din scrisorile ei cele vechi*, în ARH. III, 1892, nr. 6-7.
- TANOVICEANU, M.S. = I. Tanoviceanu, *Marele spătar Ilie Țifescu și omorârea lui Miron și Velișco Costin*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXXII, 1909-1910.
- TASZCKI, S.N. = Witold Taszycki, *Słowiańskie nazwy miejscowe (ustalenie podziału)*, Cracovia, 1946.
- TĂBĂCARU, N. = Dumitru Iancu Tăbăcaru, *Nostalgiei răzășești*, f.l., f.a.
- TĂBLIȚI = *Tăbliți spre punerea în lucrare a împlinirii unor [...]bani*, în FOS, VI, 1844.
- GH. TĂNASE, A. = Gheorghe Tănase, *Noile așezări rurale înființate pe moșiile statului din județul Neamț cu ocazia împrumutării însurăteilor din anul 1878*, în MEM. ANT. III, 1971.
- TĂUTU, S. = Cleopatra I. Tăutu, *Slănicul Moldovei. Monografie*, București, 1934.
- T. CODR. = „T. Codrescu”. Revistă istorică scrisă de Gh. Ghibănescu (Iași), I-V, 1916-1936.
- TDR = *Tratat de dialectologie românească* (coord. Valeriu Rusu), Craiova, 1984.
- TEODORIU, N. = Al. Teodoriu, *Negoiești, sat de răzeși din județul Bacău*, Bacău, 1977.
- TEST. = *Testamentul și codicilele principelui Mihail Sturdza*, Iași, 1890.
- TEZ. GĂL. = *Tezur documentar gălățean* (ed. de Cezar Bejan, Alexandru Duțu, Stelian Iordache, Valeriu Solomon), București, 1988.
- TEZ. SUC. = Direcția Generală a Arhivelor Statului din Republica Socialistă România, *Din tezaurul documentar sucevean. Catalog de documente, 1393-1849* (întocmit de Vasile Gh. Miron, Mihai Ștefan Ceaușu, Gavril Irimescu, Sevastița Irimescu), București, 1983.
- TEZ. VAS. = *Din tezaurul arhivistic vasluian. Catalog de documente, 1399-1877* (întocmit de Grigore Găneț și Costică-Ioan Gârneață), București, 1986.
- TG. O. = *Chestia domeniului Târgului Ocna*, București, 1900.
- TIGICI-IACOMI = Flori Rodica Tigici-Iacomii, *Târgul Bujor. File de cronică*, Galați, 2000.
- TIMU, V.S. = D. Timu, *Monografia comunei Valea Seacă, județul Cămpulung, Cămpulung Moldovenesc*, 1939.
- TINCULESCU-CIUCĂ = D. Tinculescu, M. D. Ciucă, *Colecția Gh. Nicolaiasa*, în RA, XLVII₁, 1970, vol. XXXII, nr. 1.
- TOCILESCU, D.I. = Gr. G. Tocilescu, *534 documente istorice slavo-române din Țara Românească și Moldova privitoare la legăturile cu Ardealul, 1346-1603, din arhivele orașelor Brașov și Bistrița*, București, 1931.
- TODORAN, C. = Romulus Todoran, *Contribuții de dialectologie română*, București, 1984.
- TOFAN, R. = Dumitru Tofan, Florin-Cătălin Tofan, *Monografia comunei Racova, județul Bacău*, Iași, 2006.
- TOMESCU, N. = Constantin N. Tomescu, *Scurtă povestire istorică despre sfânta Mănăstire Neamțu și despre așezările monahale supuse ei*, Mănăstirea Neamțu, 1942.
- TOMESCU, T. = Const. N. Tomescu, *Tablou de 40 mănăstiri și schituri din Moldova și cu arătarea moșiiilor ce aveau ele în 1812*, Chișinău, 1933.
- D. TOMESCU, G. = Domnița Tomescu, *Gramatica numelor proprii în limba română*, București, 1998.
- D. TOMESCU, N.P. = Domnița Tomescu, *Numele de persoană la români. Perspectivă istorică*, București, 2001.
- TOMICKI, S.R. = Teofil Tomicki, *Słowiańskie rzeki w Europie. Przyczynek do starożytności słowiańskich*, Cracovia, 1925.
- TOMIUC, M. = V. Tomiuc, *Istoria satului Milișăuți*.
- TOPOROV-TRUBAČEV = V. N. Toporov, O. N. Trubačev, *Lingvističeskij analiz gidonimov verhnego Podneprovja*, Moscova, 1962.
- TRAUTMANN = Reinhold Trautmann, *Die Elb- und Ortseeslavischen Ortsnamen*, I-II, Berlin, 1948.
- TRUBAČEV, N.R. = O.N. Trubačev, *Nazvanija rek pravoberežnoj Ukrainy. Slovoobrazovanie. Etimologija. Etničeskaja interpretacija*, Moscova, 1968.
- TSD = *Toponimičnyj slovnyk-dovidnyk Ukrajins'koji RSR*, Kiev, 1973.
- TTRM = *Tezaurul toponimic al României. Moldova*. (coordonator: Dragoș Moldovanu). I₁₋₂, *Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale (1772-1988)*, București, 1991-1992. I₃, *Toponimia Moldovei în documente scrise în limbi străine (exclusiv slavona)*, Iași, 2004. I₄, *Toponimia Moldovei în cartografia europeană veche (cca 1395-1789)*, Iași, 2005.
- TTRT-H = *Tezaurul toponimic al României. Transilvania (TTRT). Valea Hășdății*, de Dumitru Loșonți și Sabin Vlad, București, 2006.
- TTRT-I = *Tezaurul toponimic al României. Transilvania (TTRT). Valea Ierii*, de Dumitru Loșonți și Sabin Vlad, București, 2010.
- TTRT-S = *Tezaurul toponimic al României. Transilvania (TTRT). Județul Sălaj* (red. Eugen Pavel, Augustin

- Pop, Ion Roșianu, Gabriel Vasiliu), București, 2006.
- TUDORAN, D. = Georgeta Tudoran, *Documente privind răscobelele țărănești din anul 1907, în fostul județ Neamț*, în RA, 9, 1966, nr. 1.
- TUDOSE, D. = Claudia Tudose, *Derivarea cu sufixe în româna populară*, București, 1978.
- TUFESCU, D.M. = Victor C. Tufescu, *Dealul Mare Hârlău. Observări asupra evoluției reliefului și așezărilor omenești*, București, 1937.
- TUFESCU, J.B. = Victor Tufescu, *Județul Botoșani*, București, 1977.
- TUFESCU, P. = Victor Tufescu, *Popasuri prin țară*, București, 1976.
- TUFESCU, R. = Victor Tufescu, *România*, București, 1974.
- TUFESCU, S. = Victor Tufescu, *Subcarpații și depresiunile marginale ale Transilvaniei*, București, 1966.
- TUFESCU, V.M. = Victor Tufescu, *Pe valea Moldovei. Priveliști și evocări*, București, 1970.
- TUPIKOV = Nikolaj Michailovič Tupikov, *Wörterbuch der altrussischen Personennamen*, Köln–Wien, 1989 (reimprimare).
- TURCU, B. = Constantin Turcu, *Schitul Brătești „din Codrul Pașcanilor”, însemnat centru cultural-școlar din secolul al XVIII-lea*, în MMS, XLV, 1969, nr. 11-12.
- TURCU, G. = Const. Turcu, *Mănăstirea de maici de la Gârcina*, în MMS, XLVII, 1971.
- TURCU, M.H. = Constantin Turcu, *O mărturie hotarnică din anul 1795*, în ARH. XLIII, 1937.
- TURCU, S. = Constantin Turcu, *Schiturile de sub Ceahlău, Sihastru și Ciribuc*, Iași, 1943.
- TURCU, T.D. = Constantin Turcu, *Trei documente moldovenești inedite din sec. 16-17*, în AIIA, VII, 1970.
- TURCULEȚ, A. = Adrian Turculeț, *Africanizarea palatelor în graiurile moldovenești*, în AUI, sect. III (Lingv.), XXIV, 1978.
- TURCULEȚ, D.C. = Adrian Turculeț, *Cu privire la depalatalizarea consoanelor s, z, ț, d*, în AUI (Lingv.), XXVII, 1981.
- TURCULEȚ, D.R. = Adrian Turculeț, *Dialectologie română*, Iași, 2002.
- TURCULEȚ, F. = Adrian Turculeț, *Un fenomen fonetic dialectal: e protonic > e, ea (ia)*, în MACED. II, 1983.
- TURCULEȚ, G. = Adrian Turculeț, *Graiul din zona Câmpulungului Moldovenesc. Fonetica*, Iași, 2002.
- TURCULEȚ, I.F. = Adrian Turculeț, *Introducere în fonetica generală și românească*, Iași, 1999.
- TURCULEȚ, O. = Adrian Turculeț, *Observații asupra rostirii șuierătoarelor în graiurile dacoromâne*, în AUI (Lingv.), XXVI, 1980.
- TURCULEȚ, S.D. = Adrian Turculeț, *Structura dialectală a graiurilor românești din Bucovina*, în ALIL, XXVI, 1977-1978.
- ȚEPOSU–PUȘCARIU = E. Țeposu, V. Pușcariu, *România balneară și turistică*, București, 1932.
- ȚIROIU–KIVU = Vasile Țiroiu, Dinu Kivu, *Călătorind prin Vrancea*, București, 1968.
- ȚIȚU, C. = Ioan Țițu, *Geografia comunei Comândărești, plasa Jijia-Ștefănești, distr. Botoșani*, București, 1897.
- ȚUGUI, B. = Pavel Țugui, *Bucovina. Istorie și cultură*, București, 2002.
- UDIȘTEANU, S. = Dionisie I. Udișteanu, *Mănăstirea Secu. Mărturii documentare culese de la „Arhivele Statului” București*, Cernica, 1941.
- UDLER–COMARNIȚCHI = R. Udler și V. Comarnițchi, *Dialectologia moldovenească*, Chișinău, 1976.
- UJ = „Ungarische Jahrbücher” (Budapesta).
- UJVÁRI, G.A. = Iosif Ujvári, *Geografia apelor României*, București, 1972.
- ULIVI, Q.R. = Anca Ulivi, *Quelques remarques sur la relation entre la syncope et l’accent dans les parlers dacoroumains*, în RRL, XXII, 1977, nr. 1.
- ULIVI, R. = Anca Ulivi, *Remarques sur la consonne h dans les parlers dacoroumains*, în RRL, XXV, 1980, nr. 5.
- UNCESCU, C. = Cezar Uncescu, *Regiunea Cobâlelor de la Bacău. Monografie istorică după documentele dinainte și din vremea lui Ștefan cel Mare*, Bacău, 1935.
- UNGUREANU, C.C. = Gh. Ungureanu, Gh. Anghel, Const. Botez, *Cronica Cotnarilor*, București, 1971.
- UNGUREANU, D. = Gh. Ungureanu, D. Ivănescu, V. Isac, *Documente*, București, 1973.
- UNGUREANU, D.I. = Gh. Ungureanu, *Documente inedite din perioada 1497-1760*, în SCȘT. (Soc.), s. III, t. IV, 1955, nr. 3-4.
- UNGUREANU, D.I.R. = Gh. Ungureanu, *Documente privitoare la istoria României păstrate în Arhivele Statului din Moscova și Leningrad (1638-1848)*, în RA, V, 1962, nr. 1.
- UNGUREANU, D.R. = Gh. Ungureanu, *Documente românești din sec. XV-XVII aflate la Biblioteca Națională din Paris*, în RA, XLIX, vol. XXXIV, 1972, nr. 2.
- UNGUREANU, F. = Gh. Ungureanu, *Frământări țărănești pe moșia Flămânzi (Botoșani) până la 1907*, în SAI, III, 1961.
- UNGUREANU, F. S. = Gh. Ungureanu, *Familia Sion. Studiu și documente*, Iași, 1936.
- UNGUREANU, H. = Gh. Ungureanu, *Mănăstirea Hangului sau Buhalnița*, Iași, 1931 (extras din ARH. XXXVIII, 1931).
- UNGUREANU, I.C. = Gheorghe Ungureanu, *Ion Creangă. Documente*, București, 1964.
- UNGUREANU, M.P. = Gheorghe Ungureanu, *Mănăstirea Pionul sau Schitul Hangu și ruinile palatului cnejilor Cantacuzini* (extras din ANPN, 1933-1934).
- UNGUREANU, P. = Gh. Ungureanu, *Pedepsele în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, în „Întregiri”, I, 1938 (extras).
- UNGUREANU, T.N. = Gh. Ungureanu, *Din trecutul județului Neamț* (extras din ANPN, 1935-1936).
- UNGUREANU, V.C. = Gh. Ungureanu, *Din viața lui Ion Creangă. Documente inedite*, București, 1940.
- A. UNGUREANU, O. = Alexandru Ungureanu, *Orașele din*

- Moldova. *Studiu de geografie economică*, București, 1980.
- C. UNGUREANU, B. = Constantin Ungureanu, *Bucovina sub stăpânire austriacă, 1774-1918*, Chișinău, 2002.
- UNTARU, P. = Gheorghe Untaru, *Istoricul podgoriei și a târgului Panciu din cele mai vechi timpuri și până la 1918*, București, 1977.
- URECHIA, A.C. = V. A. Urechia, *Din domnia lui Alexandru Calimach*, în AAR (Ist.), s. II, t. XXIII, 1901.
- URECHIA, B. = V.A. Urechia, *Biserica din Cetatea Neamțu și documente relative la domnița Ruxandra, fiica lui Vasile Lupu*, în CONV. LIT. XXII, 1889.
- URECHIA, B.N. = V. A. Urechia, *Biserica din cetatea Neamțu și documente relative la Vasile Lupu și Doamna Ruxandra*, în AAR (Ist.), s. II, t. XI, 1888-1889.
- URECHIA, D.C.C. = V.A. Urechia, *Un nou document de la Constantin Cantemir-Vodă, Iași, anul 7197 (1689). Comunicațiune*, în AAR (Ist.), s. II, t. XVII, 1894-1895.
- URECHIA, I.R. = V. A. Urechia, *Istoria românilor*, I-XIII, București, 1891-1901.
- URECHIA, I.S. = V.A. Urechia, *Din istoria secolului XVII*, în RIAF, VII, 1894.
- URECHIA, L. = V.A. Urechia, *Legende române*, I-II, București, 1904-1905.
- URECHIA, S. = V.A. Urechia, *Notițe despre slobozii*, în AAR (Ist.), s. II, t. IX, 1887.
- URICARIUL = Th. Codrescu, *Uricariul*², I-XXV, Iași, 1871-1895.
- URIȚESCU, O. = Dorin Urițescu, *Originea lui ă (ă) precedat de consoane cu timbru palatal și de i în limba română*, în SCL, XXIV, 1973, nr. 4.
- URSACHE, C.L. = Ovidiu Ursache (coord.), *Comuna Lețcani: comunitate și ideal*, Iași, 2006.
- URSĂCESCU, B. = V. Ursăcescu, *Monografia schitului Brădicești din județul Fălciu*, Iași, 1914.
- URSĂCESCU, D. = V. Ursăcescu, *Istoria fostului schit Delenii din județul Vaslui*, Iași, 1911.
- URSĂCESCU, V. = V. Ursăcescu, *Istoria fostului schit „Vovidenia” din Huși*, Huși, 1929.
- UR. SCR. = *Uricele și scrisorile referitoare la moșia tabulară Tatarăș și Areni rânduite în ordine cronologică de primăria orașului Suceava în baza hotărârii ședinței consiliului comunal din 30 iunie 1886*, Suceava, 1929.
- URZICĂ, S. = Dimitrie Urzică, *Sate și târguri de pe înaltul podiș al Dorohoiului*, București, 1928.
- VAILLANT, G. = André Vaillant, *Grammaire comparée des langues slaves*, I, Lyon, 1958.
- A. VASILESCU, D. = Ath. Vasilescu, *Monografia Mănăstirei și comunei Doljești din județul Roman. Studiu istoric și critic*, Roman, 1930.
- C. VASILESCU, T. = Coman Vasilescu, *Toponimia comunei Mărăști*, București, 1934.
- A. VASILIU, I.T. = Amilcar Vasiliu, *Monografia domeniului Ivești-Torcești, jud. Tecuci*, București, 1929 (extras din „Buletinul Agriculturii”, IV-V).
- C.D. VASILIU, M.R. = C.D. Vasiliu, *Movila Răbâii. Monografie istorico-arheologică*, București, 1933.
- E. VASILIU, F.I. = Emanuel Vasiliu, *Fonologia istorică a dialectelor dacoromâne*, București, 1968.
- E. VASILIU, M.A. = Emanuel Vasiliu, *O mutație analogică: u > o sub accent*, în SCL, V, 1954.
- VASMER, E.S. = Max Vasmer, *Etimologičeskii slovar' russkogo jazyka*, I-IV, Moscova, 1986-1987.
- VATAVU, D. = M. Vatavu, *Un document de la Ștefan I, domnul Moldovei*, în AHA, XI, 1974.
- VATAVU, D.M. = Mihai Vatavu, *Documente moldovenești din secolele XVIII-XIX*, în AHA, XVIII, 1981.
- VATAVU, T.D. = Mihai Vatavu, *Trei documente din secolele XVIII-XIX*, în AHA, XIX, 1982.
- VĂCĂRAȘU, C.G. = Iulia Văcărașu, *Contribuții geografice la studiul populației depresiunii Dărmănești*, Bacău, 1973.
- VĂCĂRAȘU, C.I. = Iulia Văcărașu, *Considerații istorico-geografice asupra economiei depresiunii Dărmănești*, Bacău, 1972.
- VĂCĂRAȘU, V.T. = Iulia Văcărașu, *Valea Trotușului*, București, 1980.
- VĂRTOSU, P. = Emil Vărtosu, *Paleografia româno-chirilică*, București, 1968.
- VELCEA-SAVU = Valeria Velcea, Alexandru Savu, *Geografia Carpaților și a Subcarpaților românești*, București, 1982.
- VELICHI, A.C. = C. Velichi, *Acte covurluiene*, în RI, XXIII, 1937, nr. 1-3, 4-6.
- VELICHI, C.D. = Constantin N. Velichi, *Contribuțiuni documentare la istoria vechiului ținut al Covurluiului* (extras din „Orizonturi”, II, 1940, nr. 9-10).
- VELICHI, D.I. = Constantin Velichi, *Documente inedite de la Ștefan cel Mare la Ieremia Movilă*, în RI, XX, 1934, nr. 7-9.
- VELICHI, D.M. = Constantin Velichi, *Documente moldovenești (1607-1673) din arhiva Metohului Sf. Mormânt din Constantinopol*, București, 1941.
- VERDE, O. = Rozalia Verde, Teodor Verde, *Monografia municipiului Onești în date*, Onești, 2003.
- VERESS, S. = Andrei Veress, *Scrisorile misionarului catolic Bandini din Moldova (1644-1651)*, în AAR (Ist.), s. III, t. VI, 1926.
- VERȘESCU, T. = Gh. Verșescu, *Monografia comunei Tarcău, județul Neamț*, Piatra-Neamț, 1942.
- VERȘESCU, V. = Gh. Verșescu, *Mahalaua Valea Viei, Piatra-Neamț. Monografie istorică și sociologică*, Piatra-Neamț, 1943.
- VERZEA, Ț. = Căpitan V. Verzea, *Carte de hotărnicie a moșiei Țigăneștii, situată în comunele Țigănești, Țepu și Nicorești, din plasa Nicorești, districtul Tecuciu*, București, 1896.
- VINCENZ, T. = André de Vincenz, *Traité d'anthroponymie houtzoule*, München, 1970.
- VINTILĂ-RĂDULESCU, S. = Ioana Vintilă-Rădulescu, *Sufixul antroponimic -ea*, în SMFC, IV, 1967.
- VIȘOVAN, I. = Ștefan Vișovan, *Interferențe româno-ucrainene în toponimia Maramureșului*, Baia Mare, 2001.
- VITENCU, D.M. = Al. Vitencu, *Documente moldovenești*

- din Bucovina*, Cernăuți, 1929.
- VITENCU, V.D. = Alexandru Vitencu, *Vechi documente moldovenești*, Cernăuți, 1925 (extras).
- VLAD, C. = Matei D. Vlad, *Colonizarea rurală în Țara Românească și Moldova (secolele XV-XVIII)*, București, 1973.
- S. VLAD, N.C. = Sabin Vlad, *Nume colective de locuitori provenite de la toponime compuse*, în S.ON. III, 1982.
- VLAHUȚĂ, R.P. = A. Vlahuță, *România pitorească*, București, 1929.
- VLASIE, G. = Mihai Vlasie, *Ghid al așezărilor monahale din România. Drumuri spre mănăstiri*⁵, București, 2000.
- VLĂDICĂ, V.D. = Mircea Vlădică, *Vatra Dornei – plai mioritic de istorie și legendă*, Cluj-Napoca, 2007.
- VMJV = *Vostočnoslavjano-moldavskie jazykovye vzaimootnošenija*, I-II, Chișinău, 1961-1967.
- VOICESCU, S.P. = C. Voicescu, *Schitul Pocrov și importanța lui pentru viața culturală și bisericească din Moldova în sec. XVIII*, în BOR, 1973, nr. 7-8.
- VOICULESCU, D.R. = Mircea Voiculescu, *Documente răzeșești*, în RA, LII, 1975, vol. XXXVII, nr. 1.
- V. ON. = *Vostočno-slavjanskaja onomastika. Issledovanija i materialy*, Moscova, 1979.
- VOROBCHIEVICI, D. = Ipolit Vorobchievici, *Istoria Sfintei Mănăstiri Dragomirna*², Cernăuți, 1925.
- VOST. ON. = *Vostočno-slavjanskaja onomastika*, Moscova, 1972.
- VRABIE, I.R. = Emil Vrabie, *Influența limbii române asupra limbii ucrainene*, în RSL, XIV, 1967.
- VRANCEA = *Vrancea. Monografie*, București, 1981.
- V. ROM. = „Viața Românească” (Iași).
- VR. ST. = *Vrancea. Studii și comunicări*, I-IV, Focșani, 1978-1981.
- WEIGAND, K. = G. Weigand, *Kritiken*, în BA, II, 1926.
- WEIGAND, N.J. = Gustav Weigand, *Die Namen der rumänischen Județe im Altreich*, în BA, IV, 1928.
- WEIGAND, U. = Gustav Weigand, *Ursprung der südkarpatischen Flussnamen in Rumänien*, în JAHR. XXVI-XXIX, 1921.
- WERENKA, T. = Daniel Werenka, *Topographie der Bukowina zur Zeit ihrer Erwerbung durch Oesterreich (1774-1785)*, Cernăuți, 1895.
- WICKENHAUSER, G.M. = Franz Adolf Wickenhauser, *Molda oder Beiträge zur Geschichte der Moldau und Bukowina*, I-V, Cernăuți, 1881-1891.
- WICKENHAUSER, M. = Franz Adolf Wickenhauser, *Moldowa oder Beiträge zu einem Urkundenbuche für die Moldau und Bukowina. I. Die Urkunden des Klosters Moldowiza*, Viena, 1862.
- WICKENHAUSER, S. = F.A. Wickenhauser, *Die deutschen Siedlungen*, I-II, 1887.
- ZAHARIA, A. = N. Zaharia, M. Petrescu-Dâmbovița și Em. Zaharia, *Așezări din Moldova. De la paleolitic până în secolul al XVIII-lea*, București, 1970.
- D. ZAHARIA, D. = Dumitru Zaharia, *Trei documente privind familia lui Miron Costin*, în AIII, XV, 1978.
- E. ZAHARIA, O. = Eugenia Zaharia, *Organizarea social-economică și militar-politică a românilor în mileniul I. Satele devălmașe de tip vrâncean*, în „Studii și comunicări” (Vrancea), III, 1980.
- ZAHARIUC, C. = Petronel Zahariuc, *Două catastife ale Cantacuzinilor moldoveni din veacul al XVII-lea*, în „Revista de istorie socială”, IV-VIII, 1999-2002.
- ZAHARIUC-MARINESCU = Petronel Zahariuc, Florin Marinescu, *Două documente de la Ștefan cel Mare și câteva informații despre boierii vremii sale*, în ȘTEFAN CEL MARE.
- ZAIMOV, B.G. = J. Zaimov, *Bulgarische Gewässernamen*, în „Zeitschrift für Slawistik”, VI, 1961.
- ZAIMOV, G.I. = Jordan Zaimov, *Bălgarski geografski imena s -jъ*, Sofia, 1973.
- ZAREBA, G. = A. Zareba, *Zur Geographie der patronymischen Formationen in den slavischen Sprachen*, în CISO XI, vol. II.
- ZĂVOIANU, M. = Ioan S. Zăvoianu, *Monografia ocolului silvic Tazlău din județul Neamț*, București, 1913.
- ZIDARU, F. = Camelia Zidaru, *Monografia orașului Focșani, județul Vrancea*, Focșani, 2009.
- ZONF = „Zeitschrift für Ortsnamenforschung” (München–Berlin).
- ZOTTA, A.G. = Sever Zotta, *Arhiva genealogică*, Iași, 1912-1913.
- ZOTTA, F. = Sever Zotta, *Un firman de întăritură pentru moșia Trifeștii, confiscată după uciderea lui Grigore Ghica Voevod*, în RI, XIV, 1928.
- ZOTTA, M.G. = Sever Zotta, *Mănăstirea Golia*, în I. NEC. V, 1925.
- ZOTTA, S. = Sever Zotta, *Semi-mileniul unui document de la Alexandru cel Bun și al satelor Bănila Moldovenească și Igeștii din Bucovina, 1428-1928*, în I. NEC. VIII, 1929.
- ŽUČKEVIČ, T.B. = V.A. Žučkevič, *Toponimika Belorussii*, Minsk, 1968.
- ŽUKOWSKI, B. = O.M. Żukowski, *Bukowina*, Cernăuți–Lwów, 1914.

ABREVIERI

a.	= anul; anii	confl.	= confluența
abrev.	= abreviere, abreviat	cons.	= consoană
absol.	= absolut(ă)	constr.	= construcție (sintactică)
acc.	= accentuat(ă)	contam.	= contaminație
adapt.	= adaptare	contr.	= contragere
adj.	= adjectiv; adjectival(ă)	corad.	= coradical
adm.	= administrativ	coresp.	= corespondent
afer.	= afereză	cremnon.	= cremnonim
afl. dr.	= afluent de pe partea dreaptă	Criș.	= Crișana
afl. st.	= afluent de pe partea stângă	criș.	= crișan(ă)
afon.	= afonizare; afonizat(ă)	cum.	= cumană; cumanic
africat	= africată	cuv.	= cuvântul
agl.	= aglutinare; aglutinat	dac.	= dacă; dacic
alb.	= albanează; albanez	dat.	= dativ
anal.	= analogie	def. graf.	= deformări grafice
anapt.	= anaptixă	demot.	= demotivare; demotivat
antic.	= anticipare	depr.	= depreciativ(ă)
anton.	= antonim	der.	= derivat(ă)
antrop.	= antroponim; antroponimic	der. regr.	= derivare regresivă; derivat regresiv
ap.	= apud	der. par.	= derivare parasintetică; derivat parasintetic
apel.	= apelativ(e)	descr.	= descriptiv
apelativ.	= apelativizare	desin.	= desinență
apoc.	= apocopă	desonor.	= desonorizare
ardel.	= ardelenesc, -ească	determ.	= determinant
arm.	= armeană; armenesc	develar.	= develarizare
arom.	= aromână; aromânesc	d. ex.	= de exemplu
art.	= articol; articulat(ă)	dial.	= dialect; dialectal(ă)
asim. cons.	= asimilare consonantică	dict.	= dicționar(e)
asim. voc.	= asimilare vocalică	dier.	= diereză
at.	= atestare; atestat(ă)	difer.	= diferențiere
atr. par.	= atracție paronimică	difer. cons.	= diferențiere consonantică
augm.	= augmentativ(ă)	difer. voc.	= diferențiere vocalică
Ban.	= Banat	dift.	= diftong; diftongare
băn.	= bănațean(ă)	dim.	= diminutiv; diminutival
bg.	= bulgară; bulgăresc	disim. cons.	= disimilare consonantică
blr.	= belorusă; belorus	disim. voc.	= disimilare vocalică
Bucov.	= Bucovina	distr.	= districtul
bucov.	= bucovinean(ă)	dl.	= dealul
calif.	= calificativ	Dobr.	= Dobrogea
cart.	= cartier	doc.	= document (e)
căt.	= cătunul	dos.	= dosarul (de arhivă)
ceang.	= ceangăiesc	drom.	= dacoromână; dacoromânesc
ceh.	= cehă; ceh	E	= est
cf.	= confer	echipol.	= echipolentă (opозиție)
col.	= colectiv	e. n.	= era noastră
com.	= comuna	encl.	= enclitic
comem.	= comemorativ	encom.	= encomiastic
comit.	= comitatul	engl.	= engleză; englezesc
comp.	= compus	ent.	= (termen) entopic
comp. prep.	= compus prepozițional	epent.	= epenteză
comp. sin.	= compus sinonimic	euf.	= eufemism; eufemistic(ă)
compon.	= component(ă)	etim.	= etimologie
com. sub.	= comuna suburbană	etim. pop.	= etimologie populară

etnon.	= etnonim; etnonimic(ă)	met.	= metateză
evol.	= evoluție	metaf.	= metaforă; metaforic(ă)
expr.	= expresie	Mold.	= Moldova
f.a.	= fără an	mold.	= moldovenesc
fd.	= fondul (de arhivă)	monoft.	= monoftongare
fem.	= feminin	moș.	= moșional(ă)
fiton.	= fitonim; fitonimic(ă)	ms.	= manuscris
fr.	= franceză; franțuzesc	mt.	= muntele
frecv.	= frecvent(ă)	mun.	= municipiu
fricat.	= fricativă	munt.	= muntenesc
gemin.	= geminație; geminat	N	= nord
gen.	= genitiv	n.	= neutru
geogr.	= (termen) geografic (savant)	neacc.	= neaccentuat(ă)
germ.	= germană; germanic	neart.	= nearticulat(ă)
germaniz.	= germanizare; germanizat	neat.	= neatestat(ă)
gr.	= greacă; grecesc	nec.	= necunoscută(ă)
greciz.	= grecizare; grecizat	neid.	= neidentificat(ă)
hagiotop.	= hagiotoponim	nemot.	= nemotivat(ă)
haplol.	= haplologie	neofic.	= neoficial; neoficializat
hidron.	= hidronim; hidronimic(ă)	neol.	= neologism
hipercor.	= hipercorecție	n. fam.	= nume(le) de familie
hipocor.	= hipocoristic(ă)	ngr.	= neogreacă; neogrecesc
hodon.	= hodonim; hodonimic(ă)	n. marit.	= nume marital
horon.	= horonim; horonimic(ă)	nom.	= nominativ
huș.	= huțul	n. pers.	= nume de persoană
ib.	= ibidem	nr.	= numărul
id.	= idem	ob.	= obcina
identif.	= identificare; identificat	oc.	= ocolul
i.e.	= indo-europeană; indo-european	ofic.	= oficial; oficializat(ă)
inf.	= infix	oicon.	= oiconim; oiconimic(ă)
infl.	= influență	Olt.	= Oltenia
interf.	= interfix	olt.	= oltenesc
invers.	= inversiune	omof.	= omofon
iron.	= ironic	omon.	= omonim
isp.	= ispisoc	op.	= opisul (de arhivă)
istr.	= istroromână; istroromân	opoz.	= opoziție; opozitiv(ă)
it.	= italiană; italian	or.	= orașul
izv.	= izvorul	orig.	= origine
î.e.n.	= înaintea erei noastre	oron.	= oronim; oronimic(ă)
împr.	= împrumut; împrumutat(ă)	ortogr.	= ortografie
j.	= județul	p.	= pârâul
lab.	= labială	palat.	= palatalizare; palatalizat(ă)
lat.	= latină; latinesc	p. anal.	= prin analogie
latiniz.	= latinizare; latinizat(ă)	par.	= paronim; paronimic(ă)
lat. med.	= latină medievală; latinescul medieval	patrion.	= patrionim; patrionimic(ă)
lat. pop.	= latină populară; latinescul popular	patron.	= patronim; patronimic(ă)
lich.	= (consoană) lichidă; (consoane) lichide	păd.	= pădurea
limnon.	= limnonim	p. conf.	= prin confuzie
lit.	= literar(ă)	p. difer.	= prin diferențiere
liter.	= literarizare; literarizat(ă)	p. difer. omon.	= prin diferențiere omonimică
localit.	= localitate(a)	pedion.	= pedionim
maced.	= macedoneană; macedonean	perifr.	= perifrază; perifrastic(ă)
magh.	= maghiară; maghiar	pers.	= personal(ă)
maghiariz.	= maghiarizare; maghiarizat(ă)	p. ext.	= prin extensiune
Maram.	= Maramureș	p. gener.	= prin generalizare
maram.	= maramureșean(ă)	pic.	= piciorul (de deal, de munte)
masc.	= masculin	pl.	= plural
matron.	= matronim; matronimic	pls.	= plasa
măn.	= mănăstirea	pl. tant.	= plurale tantum
mevl.	= meglendoromână; meglendoromân	poi.	= poiana

pol.	= polonă; polonez	simb.	= simbolic(ă)
polar. topon.	= polarizare toponimică	sinc.	= sincopă; sincopare
poln.	= polnoglasie	siner.	= sinereză
pop.	= popular(ă)	sinon.	= sinonim
por.	= poreclă	sint.	= sintagmă
postv.	= postverbal	sint. prep.	= sintagmă prepozițională
p. polar.	= prin polarizare	sl.	= slavă; slavic
pref.	= prefix	slaviz.	= slavizare; slavizat(ă)
preiot.	= preiotare	sl. com.	= slavă comună; slavul comun
pren.	= prenume	slv.	= slavonă; slavonesc
prep.	= prepoziție; prepozițional(ă)	socion.	= socionim; socionimic(ă)
p. restr.	= prin restricție	spec.	= specializat
preton.	= pretonic(ă)	ss.	= sate(le)
privat.	= privativă (opoziție)	str.	= strada
prob.	= probabil	sub.	= suburbie
procl.	= proclitic	subdifer.	= subdiferențiere (fonologică)
progr.	= progresiv(ă)	subst.	= substituție
pron.	= pronunție; pronunțat	suf.	= sufix; sufixare
prop.	= propoziție	suf. col.	= sufix colectiv
propag. cons.	= propagare consonantică	suf. moț.	= sufix moțional
propag. voc.	= propagare vocalică	supran.	= supranume
propr.	= proprietar; proprietăreasă	sur.	= suret
prot.	= proteză	ș. a.	= și altele
p. sin.	= prin sinecdocă	șos.	= șoseaua
p. sint.	= prin sinteză	șos. naț.	= șoseaua națională
r	= recto	tăt.	= tătară; tătăresc
r.	= râul	tc.	= turcă; turcesc
rad.	= radical	terit.	= teritoriu
reg.	= regiunea	term.	= terminație
regr.	= regresiv(ă)	tg.	= târgul
remot.	= remotivare	top.	= toponim
rez.	= rezumat	topon.	= toponimic(ă) (funcție)
rn.	= raionul	tr.	= transportul (de arhivă)
rom.	= român; românesc	trad.	= traducere
româniz.	= românizare; românizat(ă)	Transilv.	= Transilvania
rus.	= rusă; rusesc	translit.	= transliterație; transliterații
S	= sud	țig.	= țigănesc
s.	= sat(ul)	țin.	= ținutul
săs.	= săsesc	ucr.	= ucraineană; ucrainean
sbb.	= suburbie	ucr. carp.	= ucraineană carpatică; ucrainean carpatic
schimb.	= schimbare	v.	= vezi !
scr.	= sârbocroată; sârbocroat	v. (urmat de nume de limbă)	= vechi
sec.	= secolul	V	= vest
semivoc.	= semivocală	var.	= variantă; variante
semnif.	= semnificație	velar.	= velarizare; velarizat(ă)
sg.	= singular	vf.	= vârful
sg. tant.	= singulare tantum	voc.	= vocală
sil.	= silabă		

A

A MOARA CONACHI v. **Moara Conachi**.

A TREIA PARTE v. **Armășenii**¹.

A TREIA PARTE DE ARMĂȘENI v. **Armășenii**¹.

A TREIA PARTE DIN ARMĂȘENI v. **Armășenii**¹.

A TREIA PARTE DIN SATUL ARMĂȘENI v. **Armășenii**¹.

A TRIE PARTE v. **Armășenii**¹.

A TRIE PARTE DIN SAT ARMĂȘĂNII v. **Armășenii**¹.

A TRIIA PARTE v. **Armășenii**¹.

A TRIIA PARTE DE ARMĂȘĂNI v. **Armășenii**¹.

A TRIIA PARTE DIN ARMĂȘĂNI v. **Armășenii**¹.

AARON v. **Aron-Vodă**.

AARON-VODĂ v. **Aron-Vodă**.

ABDRESCHAN v. **Andrieșenii**¹.

ABEREȘTI v. **Avereștii**.

ABRĂMEȘTII v. **Avrămeștii**¹.

ACDUZ v. **Adjudul**.

ACSUD v. **Adjudul**.

ACZAD v. **Adjudul**.

ACZUA v. **Adjudul**.

ACZUD v. **Adjudul**.

ACZUT v. **Adjudul**.

ACZUTA v. **Adjudul**.

ADĂM top. pers. **I**. Oicon. (În sint. *Mănăstirea lui Adam*) Măn. situată în Codrul Ghenghii lângă izvoarele p. Hobana (bazinul inferior al r. Bârlad); p. e x t. (vechi) s. înființat lângă măn. COSTĂCHESCU, D.M.Ș. 14 (a. 1675). ◇ Într-o cvasi-definiție: „sfânta mănăstire ce iaste în Codrul Ghenghii” ib. (a. 1674). ◇ Cu expansiunea sint.; vechi: *Mănăstirea Călugărului Adam* MIRONESCU, A. VI (f.a.). ◇ Cu determ. la nom.: *Mănăstirea Adam* GĂRBOVICEANU, A. 647 (a. 1695, după slv.), TTRM, I₁, 3/2 (a. 1772). ◇ Cu ent. subînțeleș: *Adamul* ANTONOVICI, D.B. I, 331 (a. 1856). ◇ Cu elipsa determ., în der.: *Mănăstireni* TTRM, I₁, 3/2 (a. 1803). ◆ Calc rus: *Adamov* ib. (a. 1830). ◆ Semicalcuri: gr. *Monastiri tou Adám* CR. GHIC. 200 (sfârșitul sec. XVIII); fr. *Couvent Adam* TTRM, I₃, 3/1 (a. 1841) sau *Monastère d'Adam* ib. (a. 1835); rus. *M[fonastyr'] Adam* ib. I₄, 3/1 (a. 1772).

1. P. e x t. Oicon. (Cu determ. în funcție oicon.) *Adamul* [At. la 1871: TTRM, I₁, 3/2.] S., com. Drăgușeni, j. Galați; (vechi) Mănăstirea lui Adam.

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Adam*) Păd. lângă s. Adam. MDG, I, 5/3 (a. 1898).

2. P. difer. +Horon. și oicon. (În sint.) *Înconjurătoarea Mănăstirii Adam* (= moșie) TTRM, I₁, 3/2 (a. 1859) în opoz. echipol. cu *Vatra Mănăstirii Adam* (= s.) MDG, I, 5/3 (a. 1898). Moșia și s. Mănăstirii lui Adam.

3. P. p o l a r. Oicon. (În sint. *Odaia Mănăstirii*) Căt.

al s. Adam, situat în partea de SE a Mănăstirii lui Adam. GEACU, A. 7 (a. 1998). ◇ Cu elipsa determ.: *Odaia* ib. (a. 1998).

– Patrion.: **(I)** (la pl.; vechi) *adămești* DRA, II, 48 (a. 1713); **(1)** *adămeni*, sg. *adămean* NALR–MOLD. BUCOV.

– Var.: **(2)** **Încungiurătoarea Mănăstirii Adam** TTRM, I₁, 3/2 (a. 1859), cu închiderea lui -o- neacc. în poziție nazală și menținerea afric. ĝ; **(I)** **Monastirea Adam** ib. (a. 1788), cu forma după gr. a ent.; **Monastirea lui Adam** ib. (a. 1837); **(2)** **Vatra Mănăstirii Adam** MDG, I, 5/3 (a. 1898), prin hipercor. morfologică. – Translit.: **(I)** **Adamo** TTRM, I₄, 3/1 (a. 1788 ?); **Adani** ib. (a. 1760).

– Etim.: n. fam. **Adam** (menționat la 1652, când o seamă de răzeși „dăruiesc lui Adam căpitanul, pentru mănăstirea pe care a zidit-o, o ocină în codrul Ghenghii” HEM, I, 246-247, apoi în doc. de danie cu conținut similar de la 1658 MIRONESCU, A. VI și de la 1662 CAT. MOLD. III, 169; în actul de închinare către Măn. Sinai de la 1695 se spune că Mănăstirea Adam „o făcură fii lui Adam, toți împreună, anume Vasile Adam, numit Varnava călugărul, și Dabija și Moghilă și Costea” GĂRBOVICEANU, A. 647) în funcție topon. – După tradiție, ctitorul ar fi fost un cioban Adam, care ar fi ridicat aici o biserică din bârne (MDG, I, 5/2).

ADAMO v. **Adam**.

ADAMOV v. **Adam**.

ADAMUL v. **Adam**.

ADANI v. **Adam**.

ADAȘENI v. **Adășenii**.

ADĂMEȘTII oicon. pers. [At. la 1924: TTRM, I₂, 1040/2.] (Vechi) Săvenii, com. Gropnița, j. Iași. ◇ În comp. sinon.; vechi: *Adămeștii-Săveni* GABOR, D. 243 (a. 1924-1928).

– Etim.: de la numele lui Anton **Adămuț** (care la 1924 are în arendă o parte din moșia Sângerii, pe care se înființează s. Adămești TTRM, I₂, 1040/2) cu suf. col. -ești, prin apoc.

ADĂMEȘTII-SĂVENI v. **Adămeștii**, v. **Săvenii**².

ADĂSENI v. **Adășenii**.

ADĂȘANII v. **Adășenii**.

ADĂȘANIȚA v. **Adășenii**.

ADĂȘĂNII v. **Adășenii**.

ADĂȘEANII v. **Adășenii**.

ADĂȘÉNII top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1624: DRH, A, XVIII, 275.] S., com. Avrămeni, j. Botoșani. ◇ În sint.; vechi: *Odaia Adășenii* TTRM, I₁, 4/1 (a. 1831).

a. P. polar. Hidron. (În sint. *Valea Adășeni*) Afl. st. al p. Volovăț (bazinul superior al r. Prut), care curge pe lângă s. Adășeni. ATLAS MOLD. (a. 1895).

b. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Adășenilor*) Dl. la S de s. Adășeni, între Valea Adășeni și p. Volovăț. ANCH. ◊ Cu determ. la nom.: *Dealul Adășeni* ATLAS MOLD. (a. 1895).

c. P. polar. Fiton. (În sint. *Izlazul Adășeni*) Păscătoare la E de s. Adășeni. ANCH.

d. P. polar. Fiton. (În der., cu ent. *pădure* subînțeles) *Adășenița*. Păd. pe terit. s. Adășeni. MDG, I, 8/3 (a. 1898).

e. P. polar. Hodon. (În perifr. *Drumul la Adășeni*) Drum spre s. Adășeni dinspre s. Ichimeni. ANCH.

– Scris și: **(1) Adășeanii** DRH, A, XVIII, 275 (a. 1624).

– Var.: **(1) Adășanii** TTRM, I₁, 4/1 (a. 1809); **(d) Adășanița** MDG, I, 8/3 (a. 1898); **(1) Adășanii** URICARIUL XXIV, 419 (a. 1721), cu velar. lui *-e-* sub infl. lui *-ș-* pron. dur. – Def. graf.: **(1) Adășenii** TTRM, I₁, 4/1 (a. 1925); **Adășenii** ib. (a. 1889); **Adoșanii** ib. (a. 1835); **Adușenii** ib. (a. 1835); **Ardășenii** IORGA, S.D. VII, 211 (a. 1642); **Odășanii** TTRM, I₁, 4/1 (a. 1844). – Translit.: **(1) Adășeni** TTRM, I₁, 4/1 (a. 1772).

– Etim.: de la numele boierului Vlad **Adiș** [= **Adaș**] (cărui Alexandru cel Bun îi întărește la 1430-1431 un s. pe Vălhouți [= Volovăț] „unde au fost giude Iocăci” DRH, A, I, 145) cu suf. col. **-eni/ -ani**, după cum cons. *-ș-* era moale sau dură. – N. pers. este prob. o formă coruptă în suretul de la 1780 al doc. slv. sau în translit. editorului, L.T. Boga. Numele real va fi fost **Adaș** (cum apare într-un doc. de la 1495, prin care fiilor lui Lazor **Adaș** li se confirmă posesia ss. Horodniceni, Mărcești și Grijlivi DRH, A, III, 338 < magh. *adás* (CDO, 179).

ADĂȘENIȚA v. **Adășenii**.

ADĂȘENII v. **Adășenii**.

ADCHIUD v. **Adjudul**.

ADGIUD v. **Adjudul**.

ADGIUDUL VECHI v. **Adjudul**.

ADGUID v. **Adjudul**.

ADICĂUȚII v. **Diacăuții**.

ADIUD v. **Adjudul**.

ADJOUND v. **Adjudul**.

ADJOUT v. **Adjudul**.

ADJOUTO v. **Adjudul**.

ADJUDO v. **Adjudul**.

ADJÚDUL hagiopot. **A.** Oron. (Presupus de forma magh. *Egydhalma* „Dâmbul lui Egyd” de la 1433.) Dâmb situat lângă r. Siret, la N de confl. acestuia cu r. Troțuș.

I. P. polar. Oicon. [At. ca *Oppidum Egydhalma* la 1433: DRH, D, I, 304 și ca *Agiud* la 1460: BOGDAN, D.Ș. II, 274.] (Vechi) **Adjudul Vechi**, situat pe Dâmbul lui Egyd. ◊ În sint.; vechi: *Târgul Agiudul* DRH, A, VII, 511 (a. 1582). ◊ Cu determ. la gen.: *Târgul Agiudului* IORGA, S.D. VII, 313 (a. 1635) sau, cu gen. analitic, *Târgul de Agiud* ib. XXI, 364 (a. 1633). ◊ Cu schimb. de ent.; vechi: *Varuș Agiud* IORGA, A.D.D. I, 150 (cca 1648). ◊ Semicalcuri: lat. *Oppidum Acsiud* COD. BAND. 134 (a. 1648); slv. *Trăg Ažudskoi* BĂLEANU, D.R. II, 292 (a. 1631).

1. P. difer. Oicon. (În sint.) Împărțit în două localit., deosebite după vechime, în opoz. privat.:

a. (În sint.) *Adjudul Vechi* [At. la 1803 în forma *Agiudul Vechi*: TTRM, I₁, 5/2.] Sbb. a or. **Adjud**, j. Vrancea, rămasă după strămutarea tg. la 1794; (vechi) **Adjudul (I)**.

◊ Semicalc rus: *Staryj Azjut* ib. I₃, 3/2 (a. 1795).

α. P. polar. Hidron (În sint. *Valea Adjudul Vechi*) Gârlă a r. Siret, în apropiere de localit. **Adjudul Vechi**. ATLAS MOLD. (a. 1895).

β. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Adjudul Vechi*) Păd. lângă localit. **Adjudul Vechi**. MDG, I, 16/1 (a. 1898).

b. (Prin transplant topon.) *Adjudul* [At. la 1810 în forma *Ajudul*: TTRM, I₁, 4/2.] Localit. compon. principală a or. **Adjud**, formată prin strămutarea la 1794 a **Adjudului (I)**. ◊ În sint.: *Târgul Agiudul* ib. 5/2 (a. 1795) sau, cu determ. la gen., *Târgul Agiudului* ib. (a. 1812). ◊ Cu schimb. de ent.: *Târgușorul Agiudul* ib. (a. 1841). ◊ Cu determ. indicând vechimea (în opoz. echipol. cu *Adjudul Vechi*): *Agiudul Nou* ib. (sfârșitul sec. XVIII). ◊ Prin expansiunea sint.: *Târgul Agiudul Nou* ib. (a. 1831) sau *Târgușorul Agiudul Nou* ib. (a. 1845). ◊ Semicalcuri: rus. *Novyj Azjut* ib. I₃, 3/1 (a. 1795); germ. *Markt Adschuid* ib. (a. 1822).

2. P. polar. ⁺Horon. adm. (În sint. *Ținutul Agiudului*) Diviziune administrativ-teritorială majoră a Țării Moldovei, cu reședința în tg. **Adjud (I)**. DIR, XVI-I, 64 (a. 1507, slv., trad. din 1816), IORGA, A.D.D. II, 347 (a. 1676). ◊ Cu determ. la nom.: *Ținutul Agiud* DRH, A, XX, 663 (a. 1631, după slv.). ◊ Semicalc slv.: *Volost Ažudskoi* TURCU, T.D. 361 (a. 1605).

a. P. restr. ⁺Horon. adm. (În sint. *Ocolul Agiudului*) Diviziune administrativ-teritorială minoră a Țării Moldovei, având drept reședință tg. **Adjud (I)**. PAPADOPOL-CALIMAH, G.Ș. 10 (a. 1741).

3. P. polar. Oron. (În sint. *Movilele Agiudului*) **Movile** pe terit. localit. **Adjudul Vechi**. IORGA, S.D. XXI, 181 (a. 1785).

4. P. polar. Pedion. (În sint. *Câmpul Adjudului*) Șes pe malul Troțușului, la V de **Adjud (1.b)**. NALR-DATE, 379.

– Patron.: **(I) adjudeni**, sg. *adjudean* ANCH.

– Pron.: **(1.a)** *Ajudu Vek'* NALR-DATE, 377; **(1.b)** (neart.) *Adjud* ib. 381; *Agiud* ib.; *Ažud* DIACONU, V. I, 411 (a. 1969).

– Scris și: **(I) Ajud** BOGDAN, D.Ș. II, 274 (a. 1460, slv.); **Egyed halma** TTRM, I₃, 3/2 (a. 1655); **Egyedhalma** CȘTR, V, 519 (a. 1655); **Târgul Agiudu** I. MARINESCU, D.B. 5 (cca 1590); **(1.b) Târgul Agiudul Nou** TTRM, I₁, 5/2 (a. 1844); **Târgul Agiudului** ib. (a. 1831); **Târgul Ajudul Nou** ib. (a. 1822). – Var.: **(I) Adgiud** ANDRONACHE, D.T. II, 108 (a. 1759), formă pseudoetimologică; **(1.a) Adgiudul Vechi** TTRM, I₁, 5/2 (a. 1857); **(I, 1.b) Ajudul** ib. 6/1 (a. 1778), PETROVICI, M.O. 164 (a. 1938), prin fricativizare; **(3) Movilile Agiudului** IORGA, S.D. XXI, 181 (a. 1785), cu închiderea lui *-e-* neacc. la *-i-*; **(I) Târgul Ajudu** DIR, A, XVII-V, 57 (a. 1621); **(1.b) Târgușorul Ajud** TTRM, I₁, 5/2 (a. 1855); **(2) Ținutul Ajudii** DIR, A, XVI-I, 197 (a. 1522, slv., trad. din 1762). – Def. graf.: **(1.b) Agiodul** TTRM, I₁, 5/1 (a. 1810); **Edgethallem** ib. I₃, 3/2 (a. 1547); **Edgethallom** ib. (a. 1547); **Eggethallom** ib. (a. 1547); **Egyethallom** ib. (a. 1547). – Translit.: **(I) Acduz** ib. I₄, 3/2 (a. 1700?); **Acsud** ib. (cca 1720); **Aczad** ib. (a. 1683); **Aczua** ib. (a. 1688); **Aczud** ib. (a. 1562); **Aczut** ib. 4/1 (a. 1630); **Aczuta** ib. I₃, 3/2 (a. 1601); **Adchiud** ib. I₄, 4/1 (a.

1785); **Adguid** ib. (a. 1789); **Adiud** ib. I₃, 3/2 (a. 1588); **(1.b) Adjoud** ib. 3/1 (a. 1829); **Adjout** ib. (a. 1829); **Adjouto** ib. (a. 1835); **(I) Adjudo** ib. I₄, 4/1 (cca 1772); **(1.b) Adschioud** ib. I₃, 3/1 (a. 1848); **(I) Adschiud** ib. 3/2 (a. 1782); **Adschud** ib. I₄, 4/1 (a. 1739); **Adschut** ib. (a. 1788); **Adschutt** ib. I₃, 3/2 (a. 1789); **(1.a) Adschioud Vechio** ib. (a. 1848); **(1.b) Adsiud** ib. 3/1 (a. 1811); **(I) Adsud** ib. 3/2 (a. 1655); **Adțud** ib. I₄, 4/1 (a. 1769); **Adzia** ib. (a. 1783); **Adzid** ib. (a. 1696); **Adziud** ib. I₃, 3/2 (a. 1767); **Adzud** ib. I₄, 4/1 (a. 1774); **Adzudu** ib. (a. 1771); **Adzudul** ib. (cca 1716); **Adzuzul** ib. 4/2 (a. 1770); **(1.b) Adžud** ib. I₃, 3/1 (a. 1809); **Adžut** ib. (a. 1808); **Aezudill** ib. I₁, 5/1 (cca 1845); **(I) Aggiutà** ib. I₃, 3/2 (a. 1688); **(1.b) Agiudi** ib. 3/1 (a. 1812); **(1.a) Agiudoul-Veki** ib. 3/2 (cca 1827); **(I) Agzud** ib. (a. 1743); **Aschud** ib. I₄, 4/2 (cca 1780); **(1.b) Asjud** ib. I₃, 3/1 (a. 1811); **Asoúdi** CR. GHIC. 196 (sfârșitul sec. XVIII); **Asouti** TTRM, I₃, 3/1 (a. 1813); **Atsoudi** ib. (a. 1821); **(I) Azud** ib. I₄, 4/2 (a. 1566); **Azudul** ib. (a. 1774); **Boudjoud** ib. I₃, 3/2 (a. 1741).

– Etim.: de la magh. **Egyd** < *Egyed* „Sanctus Aegidius” (DRĂGANU, R. 466, IORDAN, T. 210), prin reducerea la determ. a comp. magh. *Egydhalma*. – Hagiopot. unguresc reflectă expansiunea secuiască în S Mold., la începutul sec. XIII (C.C. GIURESCU, T.O. 178), el încadrându-se, din punct de vedere tipologic, în sistemul denominativ folosit frecvent de secui în SE Transilv. Perceperea ca *a-* a magh. *e-* denotă o fază veche a istoriei limbii magh., când voc. avea un timbru mai deschis, apropiat de acela al voc. centrale rom. (KYRÁLY, C.L. 125). Afric. magh. palatală *gy* și-a găsit coresp. mold. în afric. prepalatală *ĝ*, ambele fiind cons. sonore (ib. 166-167). Forma *Ajud* de la 1460 și din alte doc. slv. din sec. XV-XVI se explică prin faptul că grafemul *u* nu se impusese încă în slv. mold., *ĝ* fiind redat prin *ж* (ROSETTI, I. 457-458, cu numeroase exemple din doc. mold.: *jiude*, *jiumetate*, *mejiași*, *Rujiră* etc.). Reaparitia târzie, la 1620 (IORGA, S.D. VII, 364) a formei *Ajud* se datorește unei hipercor. Forma actuală *Adjudul*, pseudoetimologică, s-a impus de pe la 1887; ea a fost influențată prob. de grafiile străine, care încercau să echivaleze afric. mold. *ĝ* prin digrama *dj*.

ADJUDUL VECHI v. **Adjudul**.

ADOBESTI v. **Odobești**².

ADOȘANII v. **Adășenii**.

ADSCHESTY v. **Igeștii**.

ADSCHIOUD v. **Adjudul**.

ADSCHIOUD VECHIO v. **Adjudul**.

ADSCHIUD v. **Adjudul**.

ADSCHUD v. **Adjudul**.

ADSCHUT v. **Adjudul**.

ADSCHUTT v. **Adjudul**.

ADSIUD v. **Adjudul**.

ADSUD v. **Adjudul**.

ADȚUD v. **Adjudul**.

ADUȘENII v. **Adășenii**.

ADZIA v. **Adjudul**.

ADZID v. **Adjudul**.

A. DZIKOW v. **Vicovul**.

ADZIUD v. **Adjudul**.

ADZUD v. **Adjudul**.

ADŽUD v. **Adjudul**.

ADZUDU v. **Adjudul**.

ADZUDUL v. **Adjudul**.

ADŽUT v. **Adjudul**.

ADZUZUL v. **Adjudul**.

AEZUDILL v. **Adjudul**.

AFTIAM v. **Agaftonul**.

AGAFENII v. **Agăpienii**.

AGAFTÓNUL top. pers. **A.** Oicon. (În sint. *Schitul Agafton*) Schit situat la cca 8 km SV de mun. Botoșani; p. ext. Agaftonul **(I)**, constituit ca s. în preajma schitului. TTRM, I₁, 6/1 (a. 1772). ◇ Art.: *Schitul Agaftonul* IORGA, S.D. V, 259 (a. 1798). ◇ Cu determ. la gen. sintetic: *Schitul Agaftonului* TTRM, I₁, 6/1 (a. 1827) sau analitic: *Schitul lui Agafton* ib. (a. 1835). ◇ Cu schimb. de ent.; pop.: *Mănăstirea Agafton* ib. (a. 1793) sau, cu determ. la gen., *Mănăstirea Agaftonului* IORGA, S.M. 10 (a. 1905). ◇ Cu schimb. de ent.: *Sihăstria Agaftonul* id. S.D. V, 259 (a. 1792). ◇ Pop., cu schimb. de caz: *Sihăstria Gaftonului* BULAT, M.D. 234 (a. 1730). ◇ Pleonastic: *Sihăstria Mănăstirii Gaftonului* ib. 235 (a. 1737). ◇ În der.: *Schitul Agaftona* IORGA, S.D. V, 252 (a. 1762) sau, cu determ. la gen.: *Schitul Agaftonii* ib. 253 (a. 1762). ◇ Cu elipsa ent.; pop.: *Gaftonul* AL. SIMIONESCU, M.A. 28 (a. 1763).

I. P. ext. Oicon. (Cu determ. în funcție topon.) *Agaftonul* [At. la 1830: TTRM, I₁, 6/1.] S., com. Curtești, j. Botoșani; (vechi) Schitul Agafton; (pop.) Gaftonul. ◇ În comp. cu patron.; vechi: *Mănăstireni-Agafton* ib. (a. 1873).

1. P. polar. Hidron. (În sint. *Valea Agafton*) Cursul superior al p. Băiceni (afl. al p. Drăcșani din bazinul p. Miletin, afl. al Jijiei), care curge pe la N de s. Agafton. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu determ. la gen.: *Valea Agaftonului* HARTA MIL. (a. 1961). ◇ Cu schimb. de ent. și de caz: *Pârâul Agafton* ANCH. ◇ Cu ent. *schit* în funcție oicon., în sint.: *Vâlceaua Schitului* REV. MOLD. II/8, 19 (a. 1922).

2. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Agafton*) Păd. la V și la S de s. Agafton. MDG, I, 23/2 (a. 1898), NALR-DATE, 125.

3. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Agaftonului*) Dl. la NV de s. Agafton. NALR-DATE, 125. ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Agafton* MDG, I, 23/1 (a. 1898).

a. P. difer. Oron. (În sint. *Vârful Agafton*) Vf. Dealului Agaftonului. HARTA MIL. (a. 1962).

b. P. difer. Oron. (În sint. *Coasta Agaftonului*) Coasta de N a Dealului Agaftonului. NALR-DATE, 125.

4. P. polar. +Hodon. (În sint. *Strada Gaftonului*) Fostă str. în or. Botoșani, pe unde se ajungea la s. Agafton. IORGA, S.M. 11 (a. 1905).

5. P. polar. +Reper. topon. (În sint. *Bariera Agafton*) Punct de trecere în partea de SV a or. Botoșani. DOC. RĂSC. II, 115 (a. 1907).

– Var.: **(b) Coasta Gaftonulu** NALR-DATE, 125, cu afon. lui *-i* din afixul de gen.; **(3) Dealul Gaftonulu** ib.; **(A) Mănăstirea Gaftonului** IORGA, S.M. 10 (a. 1905); **Mănăstirea Agafton** TTRM, I₁, 6/1 (a. 1912), cu pron. munt. a ent.; **Monastirea Agaftonul** ib. (a. 1846), cu forma după gr. a ent.; **Monastirea Agaton** ib. (a. 1865),

cu forma după gr. a oicon.; **(I) Monastirenii-Agaton** ib. (a. 1873); **(A) Monăstirea Agafton** ib. (a. 1876); **Săhăstria Agaftonul** IORGA, S.D. V, 259 (a. 1792), cu velar. lui *-i-* sub infl. lui *s-* precedent; **Săhăstria Gaftonului** BULAT, M.D. 234 (a. 1730); **Săhăstria Mănăstirii Gaftonului** ib. 235 (a. 1737); **Schitul Agathonulu** TTRM, I₁, 6/1 (a. 1827); **Schitul Agatonul** ib. 6/2 (a. 1834); **Schitul Gafton** ib. (a. 1810); **Schitul Gaftonii** IORGA, S.D. V, 253 (a. 1762); **Schitul lui Agathon** TTRM, I₁, 6/2 (a. 1835). – Def. graf.: **(A) Monastirea Agofton** ib. (a. 1889). – Translit.: **(A) Aftiam** ib. I₄, 4/2 (cca 1773); **Savtican** ib. (a. 1772); **Sawitijan** ib. (a. 1781); **Sawtijan** ib. I₁, 6/1 (a. 1774).

– Etim.: numele ieromonahului **Agafton** de la Mănăstirea Doamnei (care, după ce „a auzit un glas de înger într-un frasin”, a făcut o curătură „în pădurea mereie” a Botoşanilor, unde a ridicat „o mănăstioară cu chilii”, ceva mai înainte de 1729, când Grigore Ghica îi donează poieniţa învecinată MDG, I, 23/2, IORGA, S.D. V, 232, AL. SIMIONESCU, M.A. 3-5) în funcţie topon. – Atât schitul, cât şi s. sunt cunoscute în popor ca *Gaftonul*, cu afer. lui *a-*. Forma *(A)gaftona*, gen. *(A)gaftonii* **(A)** este un der. cu suf. moţ. *-a*, cerut de necesitatea unui acord cu ent. *mănăstire*.

AGAPENI v. Agăpienii.

AGÁPIA top. pers. **A**. Oicon. (În sint. *Mănăstirea Agapiei*) (Vechi) Mănăstirea Agapia Veche. DRH, A, VI, 679 (a. 1569, trad. de la sfârşitul sec. XVIII), D. CONSTANTINESCU, D.M. 351 (a. 1657). ◊ În perifr.: *Mănăstirea de la Agapie* DRH, A, XXVI, 449 (a. 1644) sau *Mănăstirea la Agapie* STOIDE, D.R. 8 (a. 1662). ◊ Cu schimb. de ent., în sint.: *Sihăstria lui Agapie* I. BĂLAN, V. 94 (a. 2001). ◊ În der.: *Mănăstirea Agapia* MELCHISEDEC, C.R. I, 211 (a. 1581, după slv.), DRH, A, XVIII, 427 (a. 1625). ◊ În perifr.: *Mănăstirea de la Agapia* ib. XIX, 530 (a. 1628). ◊ Cu schimb. de ent., în sint.: *Schitul Agapia* TTRM, I₁, 695/1 (a. 1830). ◊ Cu elipsa determ.: *Schitul* D. CONSTANTINESCU, D.M. 352 (a. 1657-1658). ◊ Cu elipsa ent., suplinit de context: *Agapia* DRH, A, XX, 124 (a. 1629). ◊ În sint. cu determ. patron.: *Mănăstirea Agapienilor* D. CONSTANTINESCU, D. 385 (a. 1661). ♦ Semicalcuri: fr. *Couvent Agapia* TTRM, I₃, 97/2 (a. 1841) sau *Couvent d'Agapia* ib. (a. 1828), *Monastère d'Agapia* ib. (a. 1828), *Monastère d'Agapie* ib. (a. 1835); it. *Monastero Cappia* ib. (a. 1671); gr. *Moní Agápi* ib. (a. 1837).

I. P. p o l a r. Oicon. (Cu elipsa ent.; în opoz. privat. cu *Mănăstirea Agapia 2.a*) *Agapia* [At. la 1772: TTRM, I₁, 6/2.] S., com. Agapia, j. Neamţ, înfiinţat pe moşia Mănăstirii Agapiei. ◊ (În opoz. echipol. cu *Mănăstirea Agapia*) În sint.: *Satul Agapia* ib. (a. 1847).

II. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Complex monahal format din două măn. deosebite după vechime, în opoz. echipol.:

1. Mănăstirea Agapia Veche. Măn. la SV de Târgul Neamţ; p. e x t. fost s. format în preajma măn., în partea de NV a s. Agapia; (vechi) Agapia **(A)**, Agapia din Deal. ŞTREMPEL, C. 71 (a. 1788), TTRM, I₁, 695/1 (a. 1887). ◊ Cu determ. adj. art.: *Mănăstirea Agapia cea Veche* CAT. MOLD. III, 353 (a. 1668). ◊ Cu determ. în gen.:

Mănăstirea Agapiei Veche sau *Mănăstirea a Agapiei cei Veche* ŞTREMPEL, C. 71-72 (a. 1788). ◊ Cu schimb. de ent.: *Schitul Agapia Veche* TTRM, I₁, 695/1 (a. 1820). ◊ Cu elipsa ent.: *Agapia Veche* ib. (a. 1783) sau, cu determ. adj. art., *Agapia cea Veche* CAT. MOLD. III, 344 (a. 1668).

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Poiana Agapia Veche*) Poi. pe dl. Serghia, în apropiere de Mănăstirea Agapia Veche. ANCH.

2. Mănăstirea Agapia Nouă. Măn. la SE de Mănăstirea Agapia Veche; (vechi) Agapia Mare, Mănăstirea Agapia din Vale. I. BĂLAN, V. 93 (a. 2001). ◊ Cu elipsa ent.: *Agapia Nouă* COND. MAV. II, 661 (a. 1742). ◊ Prin transfer topon.: *Mănăstirea Agapiei* sau, cu determ. la nom., *Mănăstirea Agapia* TTRM, I₁, 695/1 (a. 1776). ♦ Semicalcuri: rus. cu ent. abrev.: *M[onastyr'] Agapiea* ib. I₄, 4/2 (a. 1772); germ. *Kloster Agapia* ib. (a. 1790).

a. P. p o l a r. †Oicon. (Cu ent. *sat* subînţeles) *Mănăstirea Agapia* [At. la 1816: TTRM, I₁, 695/1.] Fost s. în partea de V a s. Agapia **(I)**. ◊ Cu determ. la gen.: *Mănăstirea Agapiei* ib. (a. 1938). ◊ Cu elipsa determ.: *Agapia* ib. (a. 1876).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Muncelul Agapiei*; rar) Dl. la N de Mănăstirea Agapia Nouă. DAVID, R.N. 31 (a. 1932). ◊ Cu determ. la nom.: *Muncelul Agapia* ATLAS MOLD. (a. 1895).

III. P. d i f e r. Oicon. (În perifr.) Complexul monahal format din cele două măn., deosebite după poziţie, în opoz. echipol.:

1. Mănăstirea Agapia Veche din Deal (Vechi) Mănăstirea Agapia Veche. CAT. MOLD. IV, 56 (a. 1677) ◊ Cu determ. adj. art.: *Mănăstirea Agapia cea Veche din Deal* NECULCE, 173 (cca 1733). ◊ Prin brevilocvenţă: *Mănăstirea Agapia din Deal* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu schimb. de ent.; rar: *Schitul Agapia din Deal* MELCHISEDEC, N. 28 (a. 1885). ◊ Cu elipsa ent.: *Agapia din Deal* IORGA, INSCR. I, 29 (a. 1905) sau *Agapia în Deal* CĂDERE, 520 (a. 1857). ◊ Cu ent. în funcţie topon.: *Schitul din Deal* id. S.M. 89 (a. 1905).

a. P. p o l a r. †Oicon. (Cu ent. *sat* subînţeles; în sint.) *Agapia din Deal* [At. la 1876: TTRM, I₁, 695/1.] Agapia **(II.1)**.

2. Mănăstirea Agapia din Vale (Vechi) Mănăstirea Agapia Nouă. MDG, I, 24/1 (a. 1898). ◊ Cu elipsa ent.: *Agapia din Vale* IORGA, S.M. 90 (a. 1905). ◊ Cu ent. în funcţie topon.: *Mănăstirea din Vale* DĂRÂNGĂ, I.A. 28 (a. 1831).

IV. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Complexul monahal format din cele două măn., deosebite după mărime, în opoz. privat.:

1. Agapia [Mică]. Mănăstirea Agapia Veche.

2. Agapia Mare. Mănăstirea Agapia Nouă. BILCIURESCU, 178 (a. 1890).

V. P. s i n t. Oicon. Cele două măn. considerate împreună, ca termenii ai unei clase topon.: *Agapiile* I. BĂLAN, V. 97 (a. 2001).

VI. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Agapia*) Afl. al p. Topoliţa (bazinul mijlociu al Moldovei), care curge pe lângă Mănăstirea Agapia Nouă şi s. Agapia **(I)**. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu schimb. de ent.: *Valea Agapia* MICŞUNESCU, M. 123 (a. 1937). ◊ Cu determ. la gen.: *Valea Agapiei* DĂRÂNGĂ, I.A. 12 (a. 1908) sau *Apa*

Agapiei CARANFIL, C.T. 51 (a. 1919), *Pârâul Agapiei* ib. 56 (a. 1919).

VII. P. p o l a r. †Horon. (În perifr. *Branîștea Agapiei*) Fosta branîște a Mănăstirii Agapia (A). DRH, A, XVIII, 314 (a. 1624, rez. din 1792).

VIII. P. p o l a r. Hodon. (În sint. *Drumul Agapiei*) Potecă între Mănăstirea Secu și Mănăstirea Agapia Veche. HOGAȘ, I, 31 (a. 1912).

– Pron.: (I) *Agákia* ANCH., cu palat. lab. -p-.

– Patrion.: (A, I) *agăpeni*, sg. *agăpean* I. BĂLAN, v. 97 (a. 2001); *agapiani*, sg. *agapian* MELCHISEDEC, C.R. I, 240 (a. 1612); *agapieni*, sg. *agapian* DIR, A, XVI-III, 178-179 (a. 1597); *agapiiani*, sg. *agapiian* ib. XVII-II, 306 (a. 1610); *agăpiiani*, sg. *agăpiian* DRH, A, XIX, 75 (a. 1626); *găpiani*, sg. *găpian* CAT. MOLD. V, 411 (a. 1717), prin afer.

– Var.: (A) **Agapiea** DRH, A, XXVI, 163 (a. 1641); (II.2) **Agapia Noaî** COND. MAV. II, 661 (a. 1742), cu forma veche a adj.; (A) **Agapiia** DIR, A, XVII-II, 306 (a. 1610), de la *Agapiea*, prin asim. voc. progr.; (II.1) **Agapiia Veche** ȘTREMPEL, C. 257 (a. 1783); (A) **Mănăstirea Agapi** STOIDE, D.R. 26 (a. 1664), de la *Mănăstirea Agapii*, prin contr.; (II.1) **Mănăstirea Agapia Veche** MDG, I, 26/1 (a. 1898), cu forma veche a adj.; **Mănăstirea Agapia Vethii** MELCHISEDEC, N. 47 (a. 1717), cu trecerea oclusivei palatale *k* la dentala muiată *t*; (A) **Mănăstirea Agapie** DRH, A, XIX, 248 (a. 1627), STOIDE, D.N. 15 (a. 1786), cu reducerea dift. -*ej*- din desin. de gen.; (II.1) **Mănăstirea Agapie Veche** ȘTREMPEL, C. 71 (a. 1788); (A) **Mănăstirea Agapii** DRH, A, VI, 679 (a. 1569, trad. de la sfârșitul sec. XVIII), URICARIUL, XVI, 217 (a. 1681), prin contr.; **Mănăstirea Agapiia** DRH, A, XVIII, 427 (a. 1625); (III.1) **Mănăstirea Agapiia cea Veche din Deal** NECULCE, 173 (cca 1733); **Mănăstirea Agapiia din Deal** ib. (cca 1733); (A) **Mănăstirea de la Agapii** D. CONSTANȚINESCU, D. 388 (a. 1665), prin închiderea la -*i* a lui -*e* final; **Mănăstirea de la Agapiia** ib. 385 (a. 1662); **Mănăstirea Agapia** TTRM, I₁, 695/1 (a. 1776), cu închiderea voc. -*ă*- sub infl. nazalei următoare; (II.1) **Mănăstirea Agapia Veche** ib. (a. 1887); (A) **Mănăstirea Agapie** ib. (a. 1776); **Mănăstirea Agapiei** ib. (a. 1938); **Mănăstirea Agapii** ib. (a. 1776), prin asim. voc. regr. în desin. de gen.; **Monastirea Agapia** URICARIUL, XVII, 132 (a. 1765), cu forma ent. după gr.; (II.1) **Monastirea Agapia Veche** TTRM, I₁, 695/1 (a. 1892); (II.2) **Monastirea Agapiei** ib. (a. 1803). – Def. graf.: **Agăpiia** DIR, A, XVI-IV, 245 (sec. XVII); **Mănăstirea de la Agapia** ib. XVII-III, 77 (a. 1612). – Translit.: (A) **Agapiamo** TTRM, I₄, 4/2 (a. 1696).

– Etim.: de la numele unui călugăr **Agapie** (care, după tradiție, a făcut din lemn schitul Agapia Veche, către mijlocul sec. XVI) cu suf. moț. -**a** (pentru a se acorda cu ent. *mănăstire*), prin contr. dift. -*ea* la -*a*.

AGAPIA CEA VECHE v. **Agapia**.

AGAPIA DIN DEAL v. **Agapia**.

AGAPIA DIN VALE v. **Agapia**.

AGAPIA ÎN DEAL v. **Agapia**.

AGAPIA MARE v. **Agapia**.

AGAPIA NOAÎ v. **Agapia**.

AGAPIA NOUĂ v. **Agapia**.

AGAPIA VECHE v. **Agapia**.

AGAPIAMO v. **Agapia**.

AGAPIE v. **Agapia**.

AGAPIEA v. **Agapia**.

AGAPIENII v. **Agăpienii**.

AGAPIIA v. **Agapia**.

AGAPIIA VECHE v. **Agapia**.

AGAPIILE v. **Agapia**.

AGĂPIE v. **Agăpienii**.

AGĂPIÉNII top. pers. I. Oicon. [At. la 1830: TTRM, I₁, 6/2.] Fost s., astăzi căt. în partea de V a s. Pluton, com. Pipirig, j. Neamț.

1. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Agăpienilor*) Afl. st. al p. Târâteni (bazinul superior al r. Neamț), care străbate căt. Agăpieni. ANCH. ◊ Cu determ. la nom.: *Pârâul Agăpieni* BUTNARU, T. 52 (a. 1880). ◊ Cu n. pers. nesufixat; vechi: *Pârâul Agapie* FRUNZ. 2 (a. 1872).

2. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Agăpieni*) Dl. la N de s. Agăpieni. MDG, I, 26/3 (a. 1898). ◊ Cu schimb. de ent.: *Muntele Agăpieni* HARTA MIL. (a. 1962), *Măgura Agăpieni* BUTNARU, T. 52 (a. 2011) sau *Obcina Agăpieni* ib. (a. 1987). ◊ Cu determ. la gen.: *Măgura Agăpienilor* ib. (a. 2011) sau *Obcina Agăpienilor* ib. (a. 2011).

3. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Poiana Agăpienilor*) Poi. pe Dealul Agăpieni. BUTNARU, T. 52 (a. 2011). ◊ Cu determ. la nom.: *Poiana Agăpieni* HARTA MIL. (a. 1962).

4. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Țarina Agăpienilor*) Teren cu fâneată pe Dealul Agăpieni. BUTNARU, T. 52 (a. 2011). ◊ Cu determ. la nom.: *Țarina Agăpieni* ib. (a. 1959).

a. P. p o l a r. Hodon. (Cu ent. în funcție topon.; în sint. *Drumul pe Țarină*) Drum care străbate Țarina Agăpienilor. Ib. (a. 2011).

5. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Imașul Agăpieni*) Păscătoare la S de s. Agăpieni. Ib. (a. 2011).

– Pron.: (I) *Agăpt'ijēni* PETROVICI, M.O. 164 (a. 1938), cu palat. lab. -p- sub infl. lui yot următor.

– Var.: (I) **Agapienii** TTRM, I₁, 6/2 (a. 1873), cu deschiderea la -*a*- a lui -*ă*- preton.; (1) **Pârâul Agapieni** BUTNARU, T. 52 (a. 1954); **Pârâul Agăpeni** MDG, IV, 622/3 (a. 1901), prin contr. – Def. graf.: (I) **Agafenii** TTRM, I₁, 6/2 (a. 1954); (1) **Agăpie** ATLAS CAD. I₁, 169 (a. 1964), cu ent. subînțeles; **Pariul Agapienei** BUTNARU, T. 52 (a. 1880); (3) **Poiana Găpeni** HARTA MIL. (a. 1962). – Translit.: (I) **Agapeni** TTRM, I₁, 6/2 (a. 1830).

– Etim.: de la n. fam. **Agapie** (frecvent în acest căt. BUTNARU, T. 52) cu suf. col. -**eni**. – După tradiție, numele s. ar proveni de la un Neculai Agapie (ANTON, P. 46).

AGĂPIIA v. **Agapia**.

AGÂRCIA v. **Agârcia**.

AGÂRCIIA v. **Agârcia**.

AGÂRTIEA v. **Agârcia**.

AGÂRCEA v. **Agârcia**.

AGÂRCĪA top. pers. I. Hidron. Afl. dr. al r. Bistrița, între localit. Doamna, sbb. a mun. Piatra-Neamț, și Vădurelele, com. Alexandru cel Bun, j. Neamț. DRH, A,

CÂRJOAIA v. **Cârjeștii**¹.

CÂRJOAIA-HORODIȘTEA v. **Cârjeștii**¹.

CÂRJONE v. **Cârjeștii**¹.

CÂRLEGELE v. **Cârligii**¹.

CÂRLIBÁBA top. pers. **A.** Hidron. Afl. st. al r. Bistrița, la gura căruia se află s. Cârlibaba. CAT. MOLD. SUPL. 52 (a. 1502, extras germ. din 1782), MARIAN, T. 246 (a. 1895). ◇ În sint.: *Apa Cârlibabei* ANCH. sau, cu schimb. de ent., *Valea Cârlibabei* ib., *Pârâul Cârlibabei* ib. ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Cârlibaba* GRĂMADĂ, T. II, 407 (a. 1647), MARIAN, T. 246 (a. 1895). ◇ Cu schimb. de ent.; geogr.: *Râul Cârlibaba* HARTA MIL. (a. 1962). ◇ Cu schimb. de gen; vechi: *Cârlibahul* DRH, A, VI, 116 (a. 1551-1552) sau *Cârlibavul* NALR-DATE, 30, *Cârlibabul* ANCH. ◇ În sint.: *Apa Cârlibabului* ib. sau *Valea Cârlibabului* ib. ◆ Semicalcuri: fr. *Fl[euve] Crillibabi* TTRM, I₄, 50/2 (a. 1781); germ. *Bach Kerlebau* ib. (a. 1778), *Bach Kerlebeu* ib. (a. 1786), *Bach Kirlibaba* ib. (a. 1775) sau *Fl[uss] Kitlebowa* ib. (a. 1788), *Gerliba-Fluss* ib. I₃, 31/2 (a. 1779); lat. *R[ivus] Kirliba* ib. I₄, 50/2 (a. 1788 ?).

I. P. difer. Hidron. (În sint. *Obârșia Cârlibahului*) Zona de la izv. a p. Cârlibaba. DRH, A, VI, 116 (a. 1551-1552, după slv.).

II. P. difer. Hidron. (În sint. *Gura Cârlibahului*) Zona de la vărsare a p. Cârlibaba. Ib. XXVIII, 51 (a. 1645).

III. P. polar. Oicon. [At. la 1774: TTRM, I₁, 251/2.] S., com. Cârlibaba, j. Suceava; (vechi) Cârlibaba Veche, *Mariensee*. ◇ În sint.; vechi: *Casele Cârlibaba* ib. I₄, 50/2 (a. 1778).

1. P. difer. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după vechime, în opoz. echipol.:

a. Cârlibaba Veche (Vechi) Cârlibaba (**III**). Ib. I₁, 251/2 (a. 1954).

b. Cârlibaba Nouă [At. la 1915: ib. 252/1.] S., com. Cârlibaba, j. Suceava; (vechi) *Lajosfalva*, *Ludwigsdorf*.

IV. P. polar. Hodon. (În sint. *Drumul Cârlibavului*) Drum care urmează cursul p. Cârlibaba. NALR-DATE, 31. ◇ Cu schimb. de gen și de caz: *Drumul Cârlibaba* ANCH.

V. P. polar. Oron. (În sint. *Munții Cârlibaba*; geogr.) Mt. între p. Cârlibaba și p. Țibău. GRIG. 68/2 (a. 1908).

1. P. difer. Oron. (În sint. *Vârful Cârlibaba*; geogr.) Vf. al Munților Cârlibaba, numit și Țapul Mare. MDG, IV, 382/2 (a. 1901).

VI. P. polar. Hodon. (În sint. *Podul Cârlibabului*) Pod pe cursul inferior al p. Cârlibaba. ANCH.

– Patron.: (**III**) *cârlibăveni*, sg. *cârlibăvean* HARTA MIL. (a. 1962), ANCH. sau *cârliboveni*, sg. *cârlibovan* NALR-DATE, 30, prin labializare.

– Pron. și (**A**): (rom.) *Cârlibabu* ANCH. sau *Cârlibawu*, *Cârlibayu* ib.; (germ.) *K'irlibaba* ib.; (ucr.) *K'erleba* ib.

– Scris și: (**III**) **Kârlibaba** TTRM, I₁, 252/1 (a. 1919). – Var.: (**III, A**); **Cârlibava** NALR-DATE, 30; (**A**) **Chirlibaba** WEIGAND, U. 85 (a. 1921), ANCH., adapt. fonetică germ.;

(**IV**) **Drumu Cârlibabului** ANCH.; (**II**) **Gura Cârlibabului** ib.; **Gura Chirlibabei** BĂLAN, D.B. II, 127 (a. 1647, după germ.). – Def. graf.: (**b**) **Carlibaba Nouă** TTRM, I₁, 252/1 (a. 1921); (**A**) **Cârlibahol** BĂLAN, D.B. II, 129 (a. 1595, rez.); (**III**) **Cirlibaba** TTRM, I₁, 251/2 (a. 1919). – Translit.: (**III**) **Crilibadu** ib. I₄, 50/2 (a. 1774); **Crilli-babo** ib. (a. 1774); **Crilibabu** ib. I₁, 251/2 (a. 1774); **Crilibadu** ib. I₄, 50/2 (a. 1772); **Kalibova** ib. (a. 1788); (**A**) **Karlabou** ib. (a. 1774); **Karlibava** ib. I₁, 252/1 (a. 1873); **Karlibova** ib. (a. 1888); (**III**) **Kasele Kerlebau** ib. I₄, 50/2 (a. 1778); **Kilibaba** ib. I₁, 252/1 (a. 1873); **Kirilibadu** ib. I₄, 50/2 (cca 1773); **Kirlebova** ib. (a. 1781); **Kirlebova** ib. (a. 1786); **Kirlibaba** ib. (a. 1775); (**A, III**) **Kirlibach** ib. I₃, 31/2 (a. 1783), ib. (a. 1846); (**III**) **Kirlibadu** ib. I₄, 50/2 (cca 1773); **Kirlibava** ib. I₁, 252/1 (a. 1882); **Kirlibova** ib. I₄, 50/2 (a. 1785); **Kitlebowa** ib. (a. 1788); **Kitlibova** ib. (a. 1781); **Krilibadu** ib. (a. 1774).

– Etim.: comp. germ. **Karlsbach** „Pârâul lui Karl” (IORDAN, T. 369). – Evol.: *Karlsbach* > *Cârlibah* (cu *-a-* preton. închis la *-â-* sub infl. lui *-r-* imploziv și eliminarea nexului consonantic *-ls-*) > *Cârlibav* (cu fricat. laringală surdă *-h* înlocuită prin fricat. labiodentală sonoră *-v*, ca în *prah* > *prav*, *produh* > *prodiv*) > *Cârlibab(a)* (prin asim. cons. progr. și adapt. morfologică la ent. *vale*) și *Cârlibaw* (cu *-w-* bilabial, după ucr.) sau *Cârlibau* (prin vocalizarea cons. finale).

Pentru tratamentul lui *-h* final în împrumuturile rom. din germ. (*-f*, *-v*, *-ŭ*), v. BORCIA, 106. – După tradiție, s. s-a înființat odată cu deschiderea în această zonă a unei mine de mangan de către industriașul austriac Anton von Manz. Acesta ar fi găsit o babă *cârligă* („care mergea cârligată de șale”), de la care ar veni numele s. (NALR-DATE, 30). – Etim. pop.: (rom.) *Gârla Babei* („Era o gârlă și o moară, unde era o babă. Unde mergi? La gârla babei, să macin un sac de mălai” ANCH.; considerat etimon de către WEIGAND, U. 85); (huț.) *Chirilă Baba* („Era o babă tătară, vrăjitoare mare, și venea la ea lumea, de la Ardeal, din Galiția și era măritată cu unu Chiril. Și lumea zicea că se duce la baba lui Chirilă, pentru că baba nu avea nume. Și așa s-a făcut Chirilă Baba și Cherélabăba” ANCH.).

CÂRLIBABA NOUĂ v. **Cârlibaba**.

CÂRLIBABA VECHE v. **Cârlibaba**.

CÂRLIBABUL v. **Cârlibaba**.

CÂRLIBAHUL v. **Cârlibaba**.

CÂRLIBAVA v. **Cârlibaba**.

CÂRLIBAVUL v. **Cârlibaba**.

CÂRLIGELE v. **Cârligii**¹.

CÂRLÍGII¹ top. pers. **1.** Oicon. [At. la 1569: DRH, A, VI, 647.] S., com. Ștefan cel Mare, j. Neamț. ◇ În sint.; vechi: *Cârligii lui Avram* DIR, A, XVII-II, 7, 13 (a. 1606). ◇ Cu schimb. de nr.; vechi: *Cârligul* TTRM, I₁, 252/1 (a. 1772).

a. P. polar. Limnon. (În sint. *Iazul Cârligi*) Iaz lângă s. Cârligi¹. MDG, II, 509/1 (a. 1899).

b. P. polar. Oron. (În perifr. *Dealul de la Cârligi*) Dl. lângă s. Cârligi¹. Ib. (a. 1899).

c. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Cârligi*) Afl. st. al p. Bahna (afl. al p. Cracău, în bazinul mijlociu al

Bistriței), pe care este situat s. Cârliși¹. DICT. STAT. II, 642 (a. 1915).

d. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Cârliși*) Păd. lângă s. Cârliși¹. Ib. (a. 1915).

– P. conf.: (1) **Cârlișele** DIR, A, XVII-I, 188 (a. 1604, alternând cu *Cârliși* în același doc.), TTRM, I₁, 252/2 (a. 1889); **Cârlișele** ib. 252/1 (a. 1889). – Var.: (1) **Cârliși** DIR, A, XVII-I, 192 (a. 1605), TTRM, I₁, 252/2 (a. 1786-1917), cu pron. mai deschisă a voc. -â-. – Def. graf.: (1) **Carliși** ib. (a. 1864); **Cârliși** ib. (a. 1859); **Cârlișea** ib. (a. 1848); **Cârlișei** ib. (a. 1873); **Cârliși** ib. (a. 1838); **Cârlișele** DIR, A, XVII-I, 200 (a. 1605, într-un pasaj rom. nedat inclus în doc. slv., în care alternează cu *Cârliși*). – Translit.: (1) **Birlicy** TTRM, I₄, 50/2 (a. 1771); **Kerlitschi** ib. I₁, 252/2 (a. 1790); **Kirhzy** ib. I₄, 50/2 (a. 1789); **Kirlicy** ib. (a. 1774); **Kirlișy** ib. (cca 1788); **Kirliși** ib. (cca 1716); **Kirlișy** ib. (a. 1788); **Kirliși** ib. (a. 1774); **Kirliși** ib. (a. 1789); **Kirlișy** ib. (a. 1788?); **Kyrlizy** ib. (a. 1737).

– Etim.: n. pers. **Cârliș** (menționat la 1603, când Nastasiia, nepoata lui Cârliș, îi vinde logofătului Nicoară o ocină din s. Cârliși DIR, A, XVII-I, 68) la pl. Hibrid morfologic denotând o bază antrop. (MOLDOVANU, I.S. 168); forma *Cârlișele* (*Cârlișele*, *Cârlișele*), care apare sporadic, reprezintă o atracție la apel. *cârliș*. Acest apel. este singurul avut în vedere de IORDAN, T. 22, care consideră oicon. un „topografic”.

CÂRLIGII² v. **Cârlișul**¹.

CÂRLIGII LUI AVRĂM v. **Cârliși**¹.

CÂRLIGIUL v. **Cârlișul**¹.

CÂRLIGUL¹ oicon. pers. 1. [At. la 1774: TTRM, I₁, 253/1.] S., com. Dulcești, j. Neamț. ◇ La pl.; vechi: *Cârliși* DRH, A, XVII-III, 253/1 (a. 1612).

a. P. d i f e r. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după calitate, în opoz. privat.; vechi: *Cârlișul* și *Cotuna Cârlișul* TTRM, I₁, 253/1 (a. 1838).

b. P. d i f e r. (În perif.) Împărțit în două ss. reflectând raportul întreg: parte, în opoz. privat.; vechi: *Cârlișul* sau *Cârliși* și *Partea din Cârliș* ib. (a. 1844) sau *Partea din Cârliși* ib. (a. 1843).

c. P. d i f e r. (În comp.) Împărțit în două părți de s., deosebite după propr., în opoz. echipol.; vechi: *Cârlișul-Răzeși* și *Cârlișul-Gherăiești* [al locuitorilor din s. Gherăiești] ib. (a. 1878).

– Var.: (1) **Cârliși** TTRM, I₁, 253/1 (a. 1803), cu pron. mai deschisă a voc. -â-; **Cârlișul** ib. (a. 1803); (c) **Cârlișul-Gherăiești** MDG, II, 509/3 (a. 1899), cu -i-etimologic în determ.; (a) **Cotuna Cârlișul** TTRM, I₁, 253/1 (a. 1838); (b) **Partea din Cârliși** ib. (a. 1844). – Def. graf.: (1) **Cârlișiul** ib. (a. 1906). – Translit.: (1) **Kerlidschi** ib. (a. 1790).

– Etim.: numele vistiernicului Toader **Cârliș** (menționat la 1613, când Ștefan Tomșa voievod îi întărește acestuia părți din ss. Brițcani, Cârliși și Bârgăoani DIR, A, XVII-III, 82 și la 1670, când urmașii lui Toader Cârliș stăpânesc părți din s. vecin Brițcani, moștenite de la bunicul lor STOIDE-TURCU, D.Ț.N. 25-26) în funcție topon. sau la pl. Pl. se explică prin caracterul semantic motivat al bazei antrop., care a permis interferența sistemelor formative pers. și descr.

(MOLDOVANU, L.F. 38-39).

CÂRLIGUL² v. **Cârliși**¹.

CÂRLIGUL-GHERĂIEȘTI v. **Cârlișul**¹.

CÂRLIGUL-GHIRĂEȘTI v. **Cârlișul**¹.

CÂRLIGUL-RĂZEȘI v. **Cârlișul**¹.

CÂRNEȘTII v. **Corneștii**.

CÂRNICEȘTII v. **Grăniceștii**.

CÂRPACII v. **Corpacii**.

CÂRSEȘTI v. **Curseștii**.

CÂRSOCHEȘTII v. **Carșocheștii-Carobița**.

CÂȘLA ANDRIEȘENII v. **Andrieșenii**¹.

CÂȘLA DĂMIDENII v. **Dămidenii**.

CÂȘLA ICHIMENII v. **Iachim**.

CÂȘLA LUI SÍMON ANTONÁȘ oicon. pers. [At. la 1820: TTRM, I₁, 23/1.] (Vechi) Avrămenii, com. Avrămeni, j. Botoșani.

– Etim.: sint. topon. transparentă, reflectând un raport de proprietate.

CÂȘLA OT DĂMIDENI v. **Dămidenii**.

CÂȘLA OT DOMOȘENI v. **Domoșenii**.

CÂȘLA PAHARNICULUI COSTACHE

MANOLE v. **Domoșenii**.

CEAPLENȚII v. **Cepel**.

CEAPLINIȚII v. **Cepel**.

CEAPLINȚII v. **Cepel**.

CEAPLINȚI v. **Cepel**.

CEARNASI v. **Cernații**.

CECARA v. **Țuțora**.

CECIORA v. **Țuțora**.

CECORA v. **Țuțora**.

CEÇORA v. **Țuțora**.

CECORZA v. **Țuțora**.

CECZORA v. **Țuțora**.

CEKORY v. **Țuțora**.

CEMANESTY v. **Comăneștii**².

CEOCÂRLEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CEOMÂRTANUL v. **Bălineștii**.

CEOMORTANII ROȘILOR v. **Bălineștii**.

CEORNEIUL v. **Ciorneiul**.

CEPAC v. **Copăceștii**.

CÉPEL centru de polar. topon. pers. I. Oicon. (În der.) *Ceplintii* [At. la 1600: DIR, A, XVI-IV, 286.] (Vechi) Ceplenița (II.1).

II. Hidron. (În der.) *Ceplenița*. Afl. st. al r. Bahlui, numit astăzi p. Gurguiata, la E de s. Ceplintii. ◇ În sint.: *Valea Ceplenița* CIUBOTARU, E. 183 (a. 1832).

1. P. p o l a r. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțeles) *Ceplenița* [At. la 1617: DIR, A, XVII-IV, 145.] S., com. Ceplenița, j. Iași; (vechi) Ceplintii.

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Cepleniței*) Dl. lângă s. Ceplenița. NALR-DATE, 192.

b. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Ceplenița*) Păd. lângă s. Ceplenița. DICT. STAT. I, 476 (a. 1914).

c. P. p o l a r. Pedion. (În sint. *Șesul Cepleniței*) Șes lângă r. Bahlui, la S de s. Ceplenița. NALR-DATE, 192.

2. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Iazul Cepleniței*) Iaz pe p. Gurguiata, la N de s. Ceplenița. Ib. ◇ Cu determ. la nom.: *Iazul Ceplenița* OBREJA, D.G. 43 (a. 1979).

– Patron.: (1) (pl., vechi) *cepleniți* IORGA, S.D. V, 61 (a. 1758) sau *cepliniți* UNGUREANU, C.C. 273 (a. 1751);

(actual) *ceplenîteni*, sg. *ceplenîtean* ANCH.

– Scris și: **(I) Ceaplenții** DRH, A, XXIII, 319 (a. 1635); **Ceapliniții** ib. XXVI, 319 (a. 1640, slv.), ib. XXVII, 47 (a. 1643); **Ceaplinții** DIR, A, XVI-IV, 286 (a. 1600). – Var.: **(I) Cepelnița** CAT. MOLD. V, 434 (a. 1718), formă etimologică; **Ceplinița** TTRM, I₁, 213/2 (a. 1834-1892), cu închiderea la *-i-* a lui *-e-* neacc.; **Cepliniții** DRH, A, XX, 728 (a. 1631), de la *Cepliniții*, prin propag. voc. progr.; **(a) Dialu Șepeniți** NALR-DATE, 192, prin fricativizarea afric. *-ĉ-* și prin velar. lui *-i* rezultat din contr. dift. *-ij* < *-ej* după un *-ț-* pron. dur; **(2) Iazu Șepeniți** ib.; **(c) Șăsu Șepeniți** ib., cu velar. lui *-e-* din ent. sub infl. lui *-ș-* pron. dur. – Def. graf.: **(1) Caplenițe** TTRM, I₁, 213/2 (a. 1873); **Cepelmița** ib. (a. 1924); **Cepleneț** I. NEC. VI, 272 (a. 1643, copie din 1807); **Cipilenița** DIR, A, XVII-IV, 145 (a. 1617, trad. târzie); **(I) Cipiliniții** ib. (a. 1617, trad. târzie); **(I) Ciplinița** TTRM, I₁, 213/2 (a. 1855). – Translit.: **(I) Ceaplinți** TTRM, I₄, 51/2 (a. 1772); **(I) Cheplenice** ib. I₃, 32/1 (a. 1797); **Cheplency** ib. (a. 1797); **(I) Csaplintzi** ib. I₄, 51/2 (cca 1773); **Czeplincu** ib. (a. 1771); **Czeplincy** ib. (cca 1775); **(I) Czeplencz** ib. I₃, 32/1 (a. 1676); **(I) Czeplinczi** ib. I₄, 51/2 (a. 1788); **Czeplinczii** ib. (cca 1716); **Czeplinczy** ib. (a. 1772); **(I) Tchélpléniza** ib. I₃, 32/1 (a. 1836).

– Etim.: n. pers. (at. la 1413 în v. rus. < *ĉepel'* „cuțit uzat, cioarsă” SŁAWSKI, Z. II, 140) de la care s-au format două der. ucr., un oicon. cu suf. col. **-inci** (prin sinc. voc. mediale *-e-* din temă) și un hidron. cu suf. comp. **-nica** (< *-în-ica*, cu met. pentru a se evita nexul consonantic *-ln-*). Aceeași bază antrop. o au hidron. ucr. *ĉepelow/ĉepeliv* și *ĉepelówka/ĉepelivka* (HRABEC, 109, 116, SGU, 602) sau oicon. *Cepeleuți*, at. la 1630-1631 în fostul țin. al Hotinului (MEF, III, 258). În doc. slv. grafemul **Чѣплинци** are valoare de „e”, ca în textele ruso-slave (BĂRBULESCU, F. 122) și în cele rom. din sec. XVII. O altă bază antrop., *ĉaplea* „bâtlanul”, presupusă de CIUBOTARU, E. 145, ar fi cerut o formă slv. **Чаплицы**. Or, această formă nu apare decât într-un doc. falsificat, de la sfârșitul sec. XVII sau începutul sec. XVIII, datat 1554 (DRH, A, VI, 756). – Etim. pop.: numele satului ar aminti de Nița, văduva unui oștean, care a primit drept răsplată de la Ștefan cel Mare o casă cu beciuri unde și-ar fi făcut o cramă cu vinuri reci de Cotnar și, când trecea alaiul domnesc pe acolo, punea să se scoată cepul la un nou butoi, pentru ca vinul să fie proaspăt, iar domnul, apropiindu-se de cramă, spunea: „Hai să scoatem un cep la Nița” (AGRIGOROAIEI, L. 42-43, CIUBOTARU, E. 145).

CEPELMIȚA v. **Cepel**.

CEPELNIȚA v. **Cepel**.

CEPÉȘTII oicon. pers. [At. la 1629: ANTONOVICI, D.B. III, 99.] S., com. Bogdănița, j. Vaslui. ◇ În sint.; vechi: *Răzeșii Cepești* TTRM, I₁, 213/1 (a. 1853). ◇ În sint. cu gen. analitic, exprimând dependența de moșia matcă; vechi: *Cepeștii de Rădăiești* ib. (a. 1858). ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Cernații-Cepești* ib. (a. 1904).

– Atr. par.: **Ciupeștii** TTRM, I₁, 213/2 (a. 1862). – Var.: **Cepiștii** ANTONOVICI, D.B. III, 181 (prob. 1690), de la *Cipeștii*, prin met.; **Ciopeștii** TTRM, I₁, 213/2 (a.

1843), prin labializare sub infl. afric. *-ĉ-*; **Cipeștii** ib. (a. 1836-1876), formă etimologică. – Def. graf.: **Răzășii Dintăști** ib. (a. 1853).

– Etim.: de la n. pers. magh. **Czipe** (at. la 1648 în Fărăoani COȘA, C.M. 347) cu suf. col. **-ești**, apropiat de apel. *ceapă* prin etim. pop.

CEPEȘTII DE RĂDĂIEȘTI v. **Cepeștii**.

CEPIȘTII v. **Cepeștii**.

CEPLENEȚ v. **Cepel**.

CEPLENIȚA v. **Cepel**.

CEPLINIȚA v. **Cepel**.

CEPLINIȚII v. **Cepel**.

CEPLINȚII v. **Cepel**.

CERĂEȘTII v. **Gherăieștii**¹.

CERCAȚII v. **Cernații**.

CERENI v. **Cioranii**.

CERNAȚ v. **Cernații**.

CERNAȚĂI v. **Cernații**.

CERNAȚII top. pers. **1.** ⁺Oicon. [At. la 1591: DIR, A, XVI-IV, 30.] Fost s. în partea de S a s. Cepești, com. Bogdănița, j. Vaslui. ◇ Prin variație tematică; vechi: *Cerneții* TTRM, I₁, 215/1 (a. 1828). ◇ Cu schimb. de nr., pentru a se acorda cu ent. *sat*; vechi: *Cernațiul* ib. (a. 1857). ◇ În der., prin variație tematică; vechi: *Cerneștii* ISAC, C. 277 (a. 1767), TTRM, I₁, 215/1 (a. 1858). ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Cernații-Cepești* ib. (a. 1904).

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Cernați*) Afl. st. al p. Bogdana (afl. al Similei, în bazinul mijlociu al r. Bârlad) în dreptul fostului s. Cernați. ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Atr. par.: **(1) Cercații** TTRM, I₁, 215/1 (a. 1772); **Cernuții** ib. (a. 1931). – Var.: **(1) Cernaț** DIR, A, XVII-V, 59 (a. 1621), neart., cu pron. dură a afric. *-ț-*. – Def. graf.: **(1) Cernațai** TTRM, I₁, 215/1 (a. 1836); **Cernița** ib. (a. 1802). – Translit.: **(1) Cearnasi** ib. I₄, 51/2 (a. 1772); **Czernassi** ib. (cca 1773); **Tschernassi** ib. I₁, 215/1 (a. 1774).

– Etim.: de la n. fam. al panului Șteful **Cernat** (menționat ca atare la 1463 DRH, A, II, 165 și ca Șteful Cernătescul la 1468, când Ștefan cel Mare îi întărește un s. „pe Bogdana, unde este casa lui, unde a fost Pătru <D>e<I>tag” ib. 225) la pl. sau, prin refacerea bazei, der. cu suf. col. **-ești**. Pl. se explică prin faptul că *at* era simțit ca un suf. patron. și, ca atare, permitea formarea de oicon. prin simpla schimb. de nr. (MOLDOVANU, L.F. 26, 35).

CERNAȚII-CEPEȘTI v. **Cernații, Cepeștii**.

CERNAȚIUL v. **Cernații**.

CERNEISCAIA v. **Moara Ciornei**.

CERNEȘTII v. **Cernații**.

CERNEȚII v. **Cernații**.

CERNIȚA v. **Cernații**.

CERNUȚII v. **Cernații**.

CERTANUL v. **Gârtanul**.

CERTENII v. **Gârtanul**.

CEȘMĂNEȘTII v. **Cișmăneștii**.

CETATEA LUI ROMAN VOIEVOD v. **Romanul**.

CETATEA NOAO v. Romanul.
 CETATEA NOUĂ v. Romanul.
 CETATEA NOUĂ A ROMANULUI v. Romanul.
 CETATEA NOUĂ, ROMANUL v. Romanul.
 CETATEA ROMANULUI v. Romanul.
 CETNAR v. Cotnarul.
 CETZORA v. Țuțora.
 CETZORE v. Țuțora.
 CETZOVA v. Țuțora.
 CETZOVE v. Țuțora.
 CEVAC v. Copăceștii.
 CHALEFINDEȘTI v. Calafindeștii.
 CHALUGERA v. Călugărul.
 CHÂTEAU DE SOCOLA v. Socola.
 CHAUSSÉE DE NIKULINA v. Nicolina.
 CHEILE BARNARULUI v. Bârnarul².
 CHEILE BÂRNARULUI v. Bârnarul².
 CHELDEȘTII v. Pildeștii.
 CHENDRENII v. Candrenii.
 CHENDRESTY v. Hândreștii.
 CHEPLENICE v. Cepel.
 CHEPLENICY v. Cepel.
 CHERLICERT v. Hârliceștii.
 CHERLITSCHERT v. Hârliceștii.
 CHERLITSCHEST v. Hârliceștii.
 CHERLITSCHESTY v. Hârliceștii.
 CHERMENESTY v. Hârmăneștii.
 CHETCANII v. Chițcanii¹.
 CHETRIȘUL v. Piticenii.
 CHETZORA v. Țuțora.
 CHIATRA v. Piatra lui Crăciun.
 CHICERA LUI ONICICĂ v. Onicică.
 CHICERA ONICICĂI v. Onicică.
 CHICHIRIȚENII v. Chirițenii.
 CHILDEȘTII¹ v. Cândeștii.
 CHILDEȘTII² v. Pildeștii.
 CHIMIRCENII v. Nimircenii.
 CHINDEȘTII v. Cândeștii.
 CHINDIVANI v. Ghindău.
 CHIRCANII v. Chiricarii.
 CHIRICANII v. Chiricarii.

CHIRICĂRII top. pers. 1. Oicon. [At. la 1941: TTRM, I₁, 225/1.] S., com. Nereju, j. Vrancea. ◇ Cu schimb. de suf.: *Chiricanii* CONEA, VR. 79 (a. 1993).

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Chiricarilor*) Dl. pe care se află s. Chiricari. GIURGEA, v. 112 (a. 1977).

– Patron.: (1) *chiricari*, sg. *chiricar* MOLDOVANU, s. 33 (a. 1979).

– Def. graf.: (1) *Chircanii* TTRM, I₁, 225/1 (a. 1956).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. fam. *Chirică* (al „majorității cătunenilor” HÂRNEA, L.L. 134) cu suf. col. *-ari* și *-ani* (MOLDOVANU, s. 47).

CHIRIEȚII v. Crăieștii¹.

CHIRIȚENII oicon. pers. [At. la 1892 în forma *Chichirițenii*: TTRM, I₁, 225/2.] S., com. Hangul, j. Neamț.

– Etim.: de la n. pers. *Checheriță* cu suf. col. *-eni*. Forma actuală presupune închiderea lui *-e-* medial aton la *-i-*, însoțită de o afer. silabică.

CHIRJA v. Cârja.

CHISCANII v. Chițcanii¹.

CHISCU DOLHEȘTI v. Dolheștii¹.

CHISCUL v. Socola.

CHIȘCANII v. Chițcanii¹.

CHIȘEUL SOCOLEI v. Socola.

CHITĂCENII v. Piticenii.

CHITCĂUȚII v. Ghitcăuții.

CHITICENII v. Piticenii.

CHIȚCĂNII¹ top. pers. 1. Oicon. [At. la 1529: DIR, A, XVI-I, 601, într-un doc. fals, apoi la 1638: DRH, A, XXIV, 494.] S., com. Costești, j. Vaslui; (vechi, prob.) Năsoienii.

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Chițcani*) Afl. dr. al r. Bârlad, numit și p. Buga, care trece prin s. Chițcani¹. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu schimb. de ent.: *Pârâul Chițcani* POGHIRC, s. 42 (a. 1972).

– Patron.: (1) *chițcăneni*, sg. *chițcănean* ANCH.

– Scris și: (1) *Chețcanii* TTRM, I₁, 227/2 (a. 1841).

– Atr. par.: (1) *Chișcanii* ib. (a. 1824); *Pițiganii* ib. (a. 1817). – Var.: (1) *Chiscanii* ib. (a. 1831); *Chițcanii* ib. (a. 1838), cu pron. palatală a afric. *-ț-*; *Piscanii* DIR, A, XVI-I, 601 (a. 1529, într-un doc. fals), DRH, A, XXVI, 180 (a. 1641), formă etimologică; *Pițcanii* TTRM, I₁, 227/2 (a. 1837); *Pițcanii* ib. (a. 1837). – Def. graf.: (1) *Cățcanii* ib. (a. 1844).

– Etim.: de la numele stolnicului Radul *Pisc* (menționat într-un doc. fals datat 1529, în care Petru-Vodă îi întărește lui Toader Jora „ocinele lui drepte din uric de miluire ce a avut bunicul lui, Radul Pisc stolnic”, printre care și s. Piscanii DIR, A, XVI-I, 601) cu suf. col. *-ani*, prin palat. lab. *p-* (at. abia în sec. XIX) și difer. cons. în grupul *-sc- > -țc-*.

CHIȚCANII² v. Tețcanii¹.

CHIȚCĂUȘII v. Ghitcăuții.

CHIȚCĂUȚII v. Ghitcăuții.

CHIȚICANII v. Chițcanii¹.

CHIVITZA v. Șivița.

CHOCSUNGA v. Hociungii.

CHOCSUNGI v. Hociungii.

CHOLDANESTY v. Șoldăneștii.

CHOROGANI v. Șorogarii.

CHOTNAR v. Cotnarul.

CHOTSCHUNDSCHY v. Hociungii.

CHOTSCHUNGI v. Hociungii.

CHUMULESTY v. Humuleștii.

CHURSCHEJU v. Berheciul.

CHURYESTY v. Huruieștii.

CHYRSCHJEJA v. Berheciul.

CICORA v. Țuțora.

ĈIĈORU DRAGOȘÂNULUI v. Dragoș¹/ Dragoșin.

CICZKANI v. Tețcanii¹.

CIERUL BĂBUȘEI v. Băbușa.

CIERUL BĂBUȘII v. Băbușa.

CILEPOTEȘTE v. Sclipoteștii.

CINGHINÉ top. pers. 1. ⁺Oicon. (În der.) *Cinghiniia* [At. la 1965: TTRM, I₁, 230/1.] Fost s. pe r. Prut, la SE de s. Caraiman, com. Mihălășeni, j. Botoșani; (vechi) (O d a i a) Ș e r b ă c u ța. ◇ Cu antrop. în funcție oicon.: *Cinghiné* ib. (a. 1932).

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Cinghineá*) Dl. la S de s. Caraiman. RAJB, I, 233 (a. 1976). ◇ Cu patron.

în funcție topon.; vechi: *Dealul Cinghineni* MDG, II, 407/2 (a. 1899).

b. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Cinghinei*) Afl. dr. al r. Prut, la E de s. Caraiman. NALR-DATE, 159. ◇ Cu schimb. de ent. și de caz: *Valea Cinghiné* ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Patron.: (1) *cinghineni*, sg. *scinghinean* MDG, II, 407/2 (a. 1899) sau *singhireni*, sg. *singhinean* NALR-DATE, 160, prin fricativizarea afric. *ç-* și disim. cons. regresivă.

– Pron.: (1) *Șinginiia* NALR-DATE, 160.

– Var.: (1) **Cinghineá** TTRM, I₁, 230/1 (după ANCH.); (a) **Dealul Cinghiné** ZAHARIA, A. 271 (a. 1970); **Dialu Șinghireni** NALR-DATE, 160; (b) **Părău Cinghinei** ib. 159, cu forma veche a ent.

– Etim.: supran. lui Nicola Panaite **Cenghené** „Țiganul” (menționat la 1832 ca propr. al Odăii Șerbăcuța TTRM, I₁, 230/1) în funcție topon. sau der. cu suf. moț. **-a**, pentru a se acorda cu ent. *odaie*. – Evol. implică închiderea la *-i-* a lui *-e-* preton. din supran. (*Cinghiné*) și adapt. formei oxitone a bazei (*Cinghineá*) și a der. (*Cinghinia*).

CINGHINEÁ v. **Cinghiné**.

CINGHINIA v. **Cinghiné**.

CIOCANEȘTI v. **Ciocăneștii**.

CIOCANEȘTII v. **Ciocăneștii**.

CIOCĂNEȘTII top. pers. **1.** Oicon. [At. la 1774: TTRM, I₁, 231/1.] S., com. Iacobeni, j. Suceava. ◇ La sg.: *Ciocăneștiul* ANCH.

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Runcul Ciocăneștilor*) Dl. la SE de s. Ciocănești. HARTA MIL. (a. 1962).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Ciocănești*) Dl. la V de s. Ciocănești, în stânga p. Fântâna Rece (afl. al Bistriței). TTRM, I₄, 54/1 (a. 1775).

c. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Măgura Ciocăneștilor*) Mt. neid., situat la NE de s. Ciocănești. Ib. (a. 1788).

d. P. p o l a r. Cremnon. (În sint. *Depresiunea Ciocănești*; geogr.) Depresiune intramontană de-a lungul p. Bistrița Aurie, în zona s. Ciocănești. POPESCU-ARGEȘEL, s. 104 (a. 1983).

– Patron.: (1) *ciocanișteni*, sg. *ciocaniștean* NALR-MOLD.BUCOV., cu închiderea la *-i-* a lui *-e-* preton.

– Pron. și: (1) *Șocănești* NALR-DATE, 25, cu fricativizarea afric. *ç*.

– Var.: (1) **Ciocaneștii** TTRM, I₁, 231/1 (a. 1785), cu deschiderea la *-a-* a lui *-ă-* preton. – Def. graf.: (1) **Ciocăneștii** BĂLAN, D.B. II, 120 (a. 1934). – Translit.: (1) **Ciocanesti** TTRM, I₁, 231/1 (a. 1830); **Ćokanestie** ib. I₃, 33/2 (a. 1783); **Crokonescht** ib. I₁, 231/1 (a. 1774); **Cschokanesti** ib. I₃, 33/2 (a. 1781); **Csokänesti** ib. (a. 1783); **Csokanestie** ib. I₁, 231/1 (a. 1783); **Csokänestie** ib. I₃, 33/2 (a. 1783); **Csokanijesty** ib. I₄, 54/1 (a. 1778); **Czakaniest** ib. I₃, 33/2 (a. 1780); **Czekanesti** HACQUET, 86 (a. 1788); **Czekanestie** TTRM, I₁, 231/2 (a. 1843); **Czekanesty** ib. I₃, 33/2 (a. 1844); **Czokanescht** ib. I₁, 231/2 (a. 1783); **Czokanest** ib. (a. 1785); **Czokanesti** ib. I₃, 33/2 (a. 1779); **Czokanestie** ib. (a. 1779); **Czokanestj** ib. I₁, 231/2 (a. 1774); **Czokaneszt** ib. (a. 1817); **Czokanesztie** ib. (a. 1914); **Czokaneszty** ib. (a. 1900); **Csokany** ib. I₄, 54/1 (a. 1775); **Csokonestj** ib. (cca

1773); **Czokaneschtie** ib. (cca 1787); **Czokanestj** ib. (a. 1774); (b) **D. Csokanyesty** ib. (a. 1775); (c) **Mogura Tsotanestj** ib. (a. 1788); (1) **Orokonescht** ib. (a. 1774); **Rotanesti** ib. (a. 1788); **Schokanesti** ib. I₁, 231/2 (a. 1775); **Szipoln** ib. I₄, 54/1 (a. 1789); **Szokanesti** ib. I₁, 231/2 (a. 1780); **Trotanesty** ib. I₄, 54/1 (a. 1788); **Tschekemeschti** ib. (a. 1785); **Tschkokaneschtie** ib. I₁, 231/2 (a. 1794); **Tschokanescht** ib. I₄, 54/1 (a. 1789); **Tschokaneschtie** ib. (a. 1788 ?); **Tschokaneschty** ib. (a. 1781); **Tschokanestie** ib. I₁, 231/2 (a. 1785); **Tsotanestj** ib. I₄, 54/1 (a. 1781); **Tsotanesty** ib. (a. 1788).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. fam. **Ciocan** (frecvent astăzi în s. NALR-DATE, 45 și menționat în doc. încă din 1775 STEFANELLI, D.C. 117) cu suf. col. **-ești**.

CIOCĂNEȘTIUL v. **Ciocăneștii**.

CIOCĂRCĂLEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIOCĂRLEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIOCĂRLIEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIOCĂRLÉȘTII top. pers. **1.** Oicon. [At. la 1613: DIR, A, XVII-III, 144.] S., com. Scânteia, j. Iași.

1. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Poiana cea Mare a Ciocârleștilor*) Poi. în partea de N a s. Ciocârlești. CAT. MOLD. V, 217 (a. 1708). ◇ Prin reducerea sint.: *Poiana Mare a Ciocârleștilor* ib. 225 (a. 1709).

a. P. p o l a r. Oicon. (Prin brevilocvență, cu ent. *sat* subînțeles) *Poiana Ciocârleștilor* [At. la 1831: TTRM, I₂, 910/1.] Fost s. format în poi. respectivă. ◇ Cu determ. la nom.: *Poiana Ciocârlești* CIUBOTARU, T.R. I, 312 (a. 1862).

2. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Ciocârlești*) Afl. dr. al p. Rebricea (bazinul superior al Bârladului), pe care este situat s. Ciocârlești. ATLAS MOLD. (a. 1895).

3. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Ciocârlești*) Dl. lângă s. Ciocârlești. DICȚ. STAT. II, 984 (a. 1915).

– Pron.: (1) *Șocârleștii* NALR-DATE, 182, prin fricativizarea afric. *ç*.

– Atr. par.: (1) **Ciocârlia** TTRM, I₁, 232/1 (a. 1942).

– Scris și: (1) **Ceocârleștii** ib. (a. 1834); (2) **Pârâul Ceocârlești** ATLAS MOLD. (a. 1895). – Var.: (1) **Ciocârleștii** I. MARINESCU, C.D. 86 (a. 1765), TTRM, I₁, 232/1 (a. 1820-1930), cu pron. mai deschisă a voc. *-â-*; **Ciocârliștii** GHIBĂNESCU, I.Z. II₁, 26 (a. 1634), R. ROSETTI, p. 251 (a. 1732); **Ciocârliștii** DIR, A, XVII-IV, 276 (a. 1618), DRH, A, XXVIII, 429 (a. 1646), CAT. MOLD. IV, 285 (a. 1690); **Ciucârleștii** TTRM, I₁, 232/1 (a. 1844), cu închiderea la *-u-* a lui *-o-* preton.; **Ciucârliștii** DIR, A, XVII-III, 144 (a. 1613); (a) **Poana Ciocârleștilor** TTRM, I₂, 910/1 (a. 1831); (1) **Poiana cea Mare a Ciocârliștilor** CAT. MOLD. V, 217 (a. 1708); **Poiana Mare a Ciocârliștilor** ib. 225 (a. 1709). – Def. graf.: (1) **Ciocărcăleștii** TTRM, I₁, 232/1 (a. 1852); **Ciocătleștii** ib. (cca 1853); **Ciorcăleștii** ib. (a. 1833); **Ciorlateștii** ib. (a. 1889); **Ciucrăliștii** BIANU, D.R. 21 (a. 1613); **Ciucurleștii** TTRM, I₁, 232/1 (a. 1848); **Gheocârleștii** ib. (a. 1844). – Translit.: (1) **Ciochirlești** ib. (a. 1830).

– Etim.: de la numele lui Nicoară **Ciocârle** (menționat la 1495, când Ștefan cel Mare îi întărește boierului Sima Gureș „jumătate de sat pe Rebricea,

anume jumătate din Sârbi, partea de jos, pe care și-a împărțit-o cu nepotul său, cu Nicoară Ciocârlie” DRH, A, III, 341) cu suf. col. **-ești**. – Evol.: *Ciocârleștii* (cu hiatul *i-e*) > *Ciocârleștii* (prin siner.) > *Ciocârleștii* (prin contr.).

CIOCÂRLIA v. **Ciocârleștii**.

CIOCÂRLIEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIOCÂTLEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIOCHIRLEȘTI v. **Ciocârleștii**.

CIOCODAIA ARAMA v. **Aramă**.

CIOFĂREȘTII v. **Cofăreștii**.

CIOMĂLEȘTII v. **Ciumuleștii**.

CIOMĂRTANUL v. **Bălineștii**.

CIOMĂRTANUL v. **Bălineștii**.

CIOMĂRTĂNUL v. **Bălineștii**.

CIOMĂRȚANUL v. **Bălineștii**.

CIOMULEȘTII v. **Ciumuleștii**.

CIOPEȘTII v. **Cepeștii**.

CIORĂNII oicon. pers. [At. la 1830: TTRM, I₁, 234/2.] S., com. Pufești, j. Vrancea. ◇ Cu schimb. de suf.: *Ciorăștii* ib. (a. 1849).

– Var.: **Ciorăanii** TTRM, I₁, 234/2 (a. 1871), cu alternanța vocalică *-a/-ă-* pentru supramarcarea pl. – Translit.: **Cereni** ib. (a. 1830).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. fam. **Cioranu** (cunoscut în com. ANCH.) la pl. sau, prin refacerea bazei, der. cu suf. col. **-ești** (cu *-e-* > *-ă-* după cons. velarizantă *-r-*).

CIORĂNII v. **Cioranii**.

CIORĂȘTII v. **Cioranii**.

CIORCĂLEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIORLATEȘTII v. **Ciocârleștii**.

CIORNAIEȘTII v. **Moara Ciornei**.

CIORNĂIEȘTII v. **Moara Ciornei**.

CIORNÉIUL oicon. pers. [At. la 1876: TTRM, I₁, 236/2.] S., com. Oniceni, j. Neamț. ◇ În sint.; vechi: *Cotul lui Ciornei* ib. (a. 1871) sau *Cotuna lui Ciornei* ib. (a. 1873).

– Scris și: **Ceorneiul** ib. (a. 1876).

– Etim.: prob. de la numele serdarului Iordache **Ciornei** (propr. la 1832 al moșiei Muncelul din vecinătate CAT. VIST. I₂, 263) în funcție oicon.

CIOROGARI v. **Șorogarii**.

CIOSĂNII v. **Tămașul**¹.

CIOȘCANII v. **Țuțcanii**².

CIOTINA CANDRENILOR v. **Candrenii**.

CIOTOROAEA v. **Cotoroaia**.

CIPEȘTII v. **Cepeștii**.

CIPILENIȚA v. **Cepel**.

CIPILINIȚII v. **Cepel**.

CIPLINIȚA v. **Cepel**.

CIPRIÁN PORUMBÉSCU top. pers. comem. 1. Oicon. [At. la 1956: TTRM, I₁, 239/1.] S., com. Ciprian Porumbescu, j. Suceava; (vechi) *Lipovenii*, *S t u p c a*. ◇ Prin brevilocvență; pop.: *Ciprianul* ANCH.

a. P. p o l a r. Hodon. (În sint. *Drumul Ciprianului*) Drum spre s. Ciprian Porumbescu, dinspre Drăgoiești. ANCH.

– Etim.: denumire ofic. motivată de faptul că în această localit. a copilărit și a murit compozitorul bucov.

CIPRIANUL v. **Ciprian Porumbescu**.

CIRLIBABA v. **Cârlibaba**.

CISMĂNEȘTII v. **Cișmăneștii**.

CIȘĂNEȘTII v. **Cișmăneștii**.

CIȘMANEȘTI v. **Cișmăneștii**.

CIȘMĂNEȘTII top. pers. I. Oicon. [At. la 1583-1584 în forma *Șușmăneștii*: DRH, A, VII, 603.] S., com. Dobârceni, j. Botoșani; (vechi) *Lingurișeștii*.

1. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Cișmăneștilor*) Dl. la SV de s. Cișmănești. MDG, II, 442/3 (a. 1899). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Cișmănești* ATLAS MOLD. (a. 1895).

2. P. p o l a r. Limnon. (În perifr. *Iazul de la Cișmănești*) Iaz la E de s. Cișmănești. ANCH.

3. P. p o l a r. Fiton. (În perifr. *Izlazul de la Cișmănești*) Pășune la E de s. Cișmănești. Ib. ◇ În sint.: *Izlazul Cișmănești* ib.

4. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Cișmăneștilor*) Afl. st. al p. Olărița (bazinul r. Bașeu), care curge pe lângă s. Cișmănești. Ib.

a. P. d i f e r. Hidron. (În sint. *Gura Cișmăneștilor*) Zona de la vărsare a Pârâului Cișmăneștilor. MDG, IV, 561/1 (a. 1901).

– Var.: (I) **Șișmăneștii** TTRM, I₁, 240/1 (a. 1774); **Șușimăneștii** DRH, A, XXIII 374 (a. 1636), cu cons. medială *-ș-* pron. moale. – Def. graf.: (I) **Ceșmăneștii** TTRM, I₁, 240/1 (a. 1820); **Cismăneștii** ib. (a. 1859); **Cișăneștii** ib. (a. 1858); **Cișmășenii** ib. (a. 1820); **Ciumoneștii** ib. (a. 1924); **Șășmăneștii** ib. (a. 1834). – Translit.: (I) **Cișmanești** ib. (a. 1830); **Sermaneștj** ib. I₄, 55/1 (cca 1773); **Șișmanești** ib. I₁, 240/1 (a. 1772); **Tchismaneschti** ib. (a. 1774).

– Etim.: de la n. pers. **Șușman** (< bg. *Šušman* ILČEV, R. 562, menționat la 1427, când Alexandru cel Bun le dăruiește boierului Oancea și femeii sale, Nastea, un sat la Carpeni, al cărui hotar să fie „până la Șușman” DRH, A, I, 101, precum și la 1546, într-un doc. privind „satul Lingurișeștii, unde a fost casa lui Șușman, la Cărpiniș, și cu priculul care este pe Bașeu” DIR, A, XVI-I, 492) cu suf. col. **-ești**. – *Cișmăneștii* a rezultat prin hipercor. fonetică din *Șișmăneștii*, provenit din n. pers. **Șișman**, și el de orig. bg. (ILČEV, R. 557), reprezentând o var. antrop. cunoscută la nivel pop.

CIȘMĂȘENII v. **Cișmăneștii**.

CIȘMEAUA DE LA ȘOROGARI v. **Șorogarii**.

CITTÀ DI BACCO v. **Bacăul**.

CITTÀ DI BACCOVIA v. **Bacăul**.

CITTÀ DI BACHOVIA v. **Bacăul**.

CITTÀ DI BOTUSZANY v. **Botoșanii**.

CITTÀ DI COTNAR v. **Cotnarul**.

CITTÀ DI COTTINARA v. **Cotnarul**.

CITTÀ DI CUTUNARI v. **Cotnarul**.

CITTÀ DI KOTONARI v. **Cotnarul**.

CITTÀ DI ROMAN v. **Romanul**.

CITTÀ DI ROMANO v. **Romanul**.

CITTÀ DI ROMONO v. **Romanul**.

CITTÀ DI SCANDIA v. **Scânteia**.

CITTÀ KUTNAR v. **Cotnarul**.

CITTÀ ROMA v. **Romanul**.

CITTÀ ROMANA v. **Romanul**.

DOG'IȚA v. **Dagâța**.

DOGIZA v. **Dagâța**.

DOHORIU v. **Dorohoioiul**.

DOHUY v. **Dorohoioiul**.

DOINIDENII v. **Dămidenii**.

DOINIȚI v. **Dienețul**.

DOJA v. **Gheorghe Doja**.

DOKOLEN' v. **Docolina**.

DOKOLINA v. **Docolina**.

DOKOWLENA v. **Docolina**.

DOLCEȘTII v. **Dulceștii**.

DOLCHESTY v. **Dolheștii**².

DOLCHEȘTII v. **Dolheștii**⁴.

DOLESCHTI v. **Dolheștii**¹.

DOLGEȘTII v. **Doljeștii**¹.

DOLGHEȘTII v. **Dolheștii**³.

DOLGISTII v. **Dolheștii**⁴.

DOLHASCA v. **Dolheștii**⁴.

DOLHASKA v. **Dolheștii**⁴.

DOLHAȘCA v. **Dolheștii**⁴.

DOLHAȚCA v. **Dolheștii**⁴.

DOLHĂȘTII¹ v. **Dolheștii**³.

DOLHĂȘTII² v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEASCA v. **Dolheștii**⁴.

DOLHESTI v. **Dolheștii**⁴.

DOLHESTIE v. **Dolheștii**⁴.

DOLHESTJ v. **Dolheștii**⁴.

DOLHESTY v. **Dolheștii**⁴.

DOLHESTY DIN DSCHOSS v. **Dolheștii**⁴.

DOLHESTY DIN SUSS v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEȘTI v. **Doljeștii**¹.

DOLHÉȘTII¹ top. pers. **I**. Oicon. [At. la 1523: DIR, A, XVI-I, 220.] S., com. Dolhești, j. Iași. ◇ Cu schimb. de nr.: *Dolheștiul* MERLAN-HAPALET, 75 (a. 2006).

1. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Dolhești*) Afl. dr. al p. Crasna (bazinul mijlociu al Bârladului) în aval de s. Dolhești¹. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu schimb. de ent.: *Valea Dolhești* MERLAN-HAPALET, 34 (a. 2006).

2. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Dolhești*) Dl. la NE și la E de s. Dolhești¹. MERLAN-HAPALET, 59 (a. 2006). ◇ Prin der. regr.: *Dealul Dolheasca* ATLAS MOLD. (a. 1895).

a. P. d i f e r. (În sint. *Zarea Dolheștilor*) Culmea Dealului Dolhești RAJI, I, 131 (a. 1984).

3. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Piscul Dolhești*) Interfluviul mai înalt, de formă ascuțită, de la confl. Pârâului Dolhești cu p. Crasna, la SE de s. Dolhești¹. RAJI, I, 129 (a. 1984). ◇ Cu ent. în funcție topon.; în sint.: *Dealul Piscului* MERLAN-HAPALET, 62 (a. 2006). ◇ În sint. prep.: *La Pisc* ib. 61 (a. 2006).

– Patron.: **(I)** *dolheșteni*, sg. *dolheștean* MERLAN-HAPALET, 111 (a. 2006).

– Var.: **(3)** **Chiscu Dolhești** RAJI, I, 129/1 (a. 1984), prin palat. lab. *p-* urmată de voc. anterioară *-i-* în ent.; **Dealul Chiscului** MERLAN-HAPALET, 62 (a. 2006); **Dealul Dolhasca** ATLAS MOLD. (a. 1895), cu velar. dift. *-ea-* sub infl. lui *-h-* pron. dur; **La Chisc** MERLAN-HAPALET, 61 (a. 2006). – Translit.: **(1)** **Doleschti** TTRM, I₁, 363/1 (a. 1774); **Doliestj** ib. I₄, 76/1 (cca 1773); **Doljești** ib. I₁, 363/1 (a. 1772).

– Etim.: de la numele boierului **Dolh** (al cărui urmaș, Vlad Dolhici [=„fiul lui Dolh”], este dăruit la 1406, de către Alexandru cel Bun, cu „un sat pe Crasna, undi esti casa lui” DRH, A, I, 28) cu suf. col. **-ești**.

DOLHÉȘTII² top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1638: DRH, A, XXIV, 302.] S., com. Pipirigul, j. Neamț.

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Dolhești*) Cursul inferior al p. Plutonul (bazinul r. Neamț), care curge prin s. Dolhești². BUTNARU, T. 87 (a. 1979). ◇ Cu determ. la gen.: *Valea Dolheștilor* MIHĂILESCU, C. 146 (a. 1963). ◇ Cu schimb. de ent. și de caz: *Pârâul Dolhești* DICȚ. STAT. II, 634 (a. 1915). ◇ Cu schimb. de ent., de caz și de nr.: *Apa Dolheștiului* BUTNARU, T. 87 (a. 2011). ◇ În comp. sinon.; geogr.: *Pârâul Pluton-Dolhești* ib. (a. 1972).

– Def. graf.: **(1)** **Hulheștii** TTRM, I₁, 363/2 (a. 1843). – Translit.: **(1)** **Dolchesty** ib. (a. 1790).

– Etim.: de la n. pers. **Dolh** cu suf. col. **-ești**.

DOLHÉȘTII³ top. pers. **1**. ⁺Oicon. [At. la 1436: DRH, A, I, 202.] Fost s. pe p. Almaș (afl. al Cracăului, în bazinul mijlociu al Bistriței), între ss. Dobreni și Negrești, com. Dobreni, j. Neamț.

a. P. p o l a r. Pedion. (În sint. *Șesul Dolhești*) Șes la SE de s. Negrești, pe malul stâng al p. Almaș. ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Var.: **(1)** **Dolhăștii** DIR, A, XVII-IV, 45 (a. 1616, slv.), DRH, A, XXV, 447 (a. 1640), cu velar. lui *-e-* sub infl. lui *-h-* pron. dur. – Def. graf.: **(1)** **Bolheștii** TTRM, I₁, 363/2 (a. 1851); **Dolgheștii** ib. (a. 1848); **Doljeștii** DRH, A, VI, 30 (a. 1623); **Dulheștii** TTRM, I₁, 363/2 (a. 1817).

– Etim.: de la supran. lui Mihail **Dolh** (menționat într-un doc. fals din a doua jumătate a sec. XVI, datat 1428, dar care uzează de informații autentice, unde se menționează „biserica lui Dolh Mihail” DRH, A, I, 424, precum și la 1607, când „nepoții Dolhei [...] și-au împărțit între ei dreptele lor ocine și dedine din satul Dolhești [...] pe Almaș [...], din uricul de moștenire ce au avut dela Alexandru voevod cel Bătrân” DIR, A, XVII-II, 101) cu suf. col. **-ești**. – Forma *Dolhei* din trad. doc. de la 1607 este prob. o interpretare greșită a gen. slv. *Dolha* de la *Dolh*.

DOLHÉȘTII⁴ top. pers. **I**. Oicon. [At. în forma *Doljeștii* la cca 1481: CR. SLAVO-ROMÂNE, 10 și în forma actuală la 1502: DRH, A, III, 474.] (Vechi) Dolheștii Mari.

1. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după mărime, în opoz. echipol.:

a. *Dolheștii Mari* [At. la 1830: TTRM, I₁, 363/2.] S., com. Dolhești, j. Suceava; (vechi) Dolheștii⁴ **(I)**, Dolheștii din Sus.

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Dolheștii Mari*) Păd. la E de s. Dolheștii Mari. ANCH.

b. *Dolheștii Mici* [At. la 1830: TTRM, I₁, 363/2.] S., com. Dolhești, j. Suceava; (vechi) Dolheștii din Jos.

2. P. d i f e r. Oicon. (În perifr.) Împărțit în două ss., deosebite după poziție, în opoz. echipol.:

a. *Dolheștii din Sus* [At. la 1790: ib.] (Vechi) Dolheștii Mari.

b. *Dolheștii din Jos* [At. la 1790: ib.] (Vechi) Dolheștii Mici. ◇ Cu patron. în funcție oicon.: *Josenii*

ib. (a. 1900).

3. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Dolhești*) Dl. la E de s. Dolheștii Mari. DICT. STAT. II, 848 (a. 1915).

4. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Iazul Dolhești*) Iaz pe p. Șomuz (bazinul mijlociu al Siretului), la SE de s. Dolheștii Mari. ATLAS MOLD. (a. 1895).

5. P. p o l a r. Oicon. (Prin der. regr., cu ent. *moșie* subînțeles) *Dolheasca* [At. la 1772 în forma rus. *M[alaja] Damasca* „Dolheasca Mică”: TTRM, I₄, 76/1 și în forma actuală la 1775: ib.] Loc. compon. a or. Dolheasca, j. Suceava, înființată cu coloniști ruteni pe moșia cu același nume a s. Dolhești⁴.

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Dolheasca*) Păd. la NV de s. Dolheasca. FRUNZ. 166 (a. 1872).

– Patron.: (I) *dolheșteni*, sg. *dolheștean* ANCH.; (5) *dolhascani*, sg. *dolhascan* ib.

– Scris și: (I) **Dolcheștii** DAN, E. R. 42 (a. 1926). – Var.: (5) **Dolhasca** (pop. și ofic.) TTRM, I₁, 302/2 (a. 1803-1968), cu velar. dift. *-ea-* după cons. *-h-*; (I) **Dolhăștii** URECHE, 101 (cca 1676), cu velar. lui *-e-* sub infl. lui *-h-* pron. dur; (2.b) **Giosenii** TTRM, I₁, 364/1 (a. 1900), cu păstrarea afric. mold. *g̃-*; (5.a) **Pădurea Dolhasca** FRUNZ. 166 (a. 1872). – Def. graf.: (5) **Dolhașca** TTRM, I₁, 364/1 (a. 1859); **Dolhațca** ib. (a. 1832); **Doljasca** ib. (a. 1835); **Dulhasca** ib. (a. 1849). – Translit.: (I) **Dalgescht** ib. I₄, 76/1 (cca 1786); **Dalgeschty** ib. (a. 1781); **Dalgeszti** ib. (a. 1774); **Dalg'ești** ib. (a. 1774); **Dalgisti** ib. (a. 1771); **Dalgoscht** ib. (a. 1788); **Dolgistii** ib. I₁, 364/1 (a. 1774); (5) **Dolhaska** ib. I₄, 76/1 (a. 1775); (I) **Dolhesti** ib. I₃, 42/2 (cca 1727); **Dolhestie** ib. I₄, 76/1 (a. 1788?); **Dolhestj** ib. 76/2 (a. 1781); **Dolhesty** ib. (a. 1775); (2.b) **Dolhesty din Dschoss** ib. I₁, 364/1 (a. 1790); (2.a) **Dolhesty din Suss** ib. 363/2 (a. 1790); (1.b) **Dolheștii Mica** ib. 364/1 (a. 1830); (I) **Dollhesty** ib. 363/2 (a. 1775); **Dollnestij** ib. (a. 1776); (5) **Dolska** ib. I₄, 76/1 (a. 1788?); (I) **Domeaști** ib. 76/2 (a. 1772); **Domeschti** ib. I₁, 363/2 (a. 1774); **Domesti** ib. I₄, 76/2 (a. 1775); **Iugez** ib. (a. 1783); (5) **M. Damaszka** ib. 76/1 (a. 1775); (I) **Magez** ib. 76/2 (a. 1674); **Magoz** ib. (a. 1684); **Margez** ib. (cca 1750); **Megez** ib. (a. 1686); **Mogetz** ib. (a. 1738); **Mugez** ib. (cca 1635); **Mugetz** ib. (a. 1578); **Mugez** ib. (a. 1596); **Odalgiesti** ib. (a. 1775); **Odaljesti** ib. (cca 1773).

– Etim.: de la supran. marelui vornic Giurgiu **Dolg** cu suf. col. *-ești*. Numit înainte „hotarul de la Șendrea” (DRH, A, I, 8, 27), s. a ajuns în propr. lui Giurgiu **Dolg** prob. după căsătoria lui cu una dintre fiicele hatmanului Șendrea (CIHODARU, L. 628). – De la baza *Dolg* s-a format der. *Doljeștii* (at. pe la 1481), cu alternanța slv. *g/ž* înaintea unei voc. anterioare, iar de la adapt. ucr. a acestei baze, *Dolh*, s-a format der. *Dolheștii* (at. la 1502), care s-a generalizat. – După o legendă, s-ar fi înecat odinioară în Siret, în dreptul localit., o cățea numită *Dolha* (ANCH.).

DOLHEȘTII DIN JOS v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEȘTII DIN SUS v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEȘTII MARI v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEȘTII MICA v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEȘTII MICI v. **Dolheștii**⁴.

DOLHEȘTIUL v. **Dolheștii**¹.

DOLIEȘTJ v. **Dolheștii**¹.

DOLINY v. **Docolina**.

DOLJASCA v. **Dolheștii**⁴.

DOLJĂȘTII v. **Doljeștii**¹.

DOLJĂȘTII DE SUS v. **Doljeștii**¹.

DOLJEȘTE v. **Doljeștii**¹.

DOLJEȘTI v. **Dolheștii**¹.

DOLJĂȘTII¹ top. pers. 1. Oicon. [At. la 1479: DRH, A, II, 320.] S., com. Doljești, j. Neamț. ◇ În sint. cu numele vechi al țin.: *Doljeștii Romanului* A. VASILESCU, D. 15 (a. 1918).

a. P. d i f e r. Oicon. (În perifr.) Împărțit în două ss., deosebite după poziție, în opoz. echipol.; (vechi): *Doljeștii de Sus* și *Doljeștii de Jos* CAPROȘU, D.I. VI, 675 (a. 1767).

2. P. p o l a r. +Oicon. (În sint. *Mănăstirea Doljeștilor*) Fostă măn. lângă s. Doljești¹. DRH, II, 364 (a. 1761). ◇ Cu determ. la nom.: *Mănăstirea Doljești* A. VASILESCU, D. 21 (a. 1702) sau, cu determ. art., *Mănăstirea Doljeștii* BULAT, C.T. 627 (a. 1770). ◇ În perifr.: *Mănăstirea de la Doljești* I. MARINESCU, C.D. 64 (a. 1765). ◇ Cu schimb. de ent., în sint.: *Schitul Doljeștilor* ȘTREMPEL, C. 56 (a. 1759). ◇ Cu determ. la nom.: *Schitul Doljeștii* I. MARINESCU, C.D. 60 (a. 1761). ◇ În perifr.: *Schitul de la Doljești* ib. 59 (a. 1761). ◇ Semicalc rus.: *Monastyr' Dolžešt'* TTRM, I₃, 42/2 (a. 1794).

a. P. p o l a r. +Horon. și +fiton. (În sint. *Vatra Mănăstirii Doljești*) Moșia Mănăstirii Doljeștilor, din imediata apropiere; p. p o l a r. păd. de pe această moșie. FRUNZ. 166 (a. 1872).

3. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Doljești*) Afl. dr. al p. Albăia (bazinul mijlociu al Siretului), care curge pe lângă s. Doljești¹. DICT. STAT. II, 802 (a. 1915).

4. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Doljești*) Păd. lângă s. Doljești¹. MDG, III, 171/2 (a. 1900).

– Patron.: (1) *doljăști*, sg. *doljăsc* R. ROSETTI, M. 304 (a. 1803).

– Scris și: (1) **Doljește** DIR, A, XVII-III, 145 (a. 1613). – Var.: (1) **Doljăștii** ib. XVII-IV, 67 (a. 1616), PETROVICI, M.O. 167 (a. 1938), cu velar. lui *-e-* sub infl. lui *-j-* pron. dur; (1.a) **Doljăștii de Sus** CAPROȘU, D.I. VI, 675 (a. 1767); (2) **Mănăstirea de la Doljăști** I. MARINESCU, C.D. 63 (a. 1765); **Mănăstirea Doljăștii** BULAT, C.T. 627 (a. 1770); **Mănăstirea Doljeștii** R. ROSETTI, C. II, 948 (a. 1860), cu închiderea în ent. a voc. *-ă-* sub infl. lui *-n-* exploziv; **Monastirea Doljești** FRUNZ. 166 (a. 1872), cu forma după gr. a ent.; **Schitul de la Doljăști** I. MARINESCU, C.D. 59 (a. 1761); **Schitul Doljăștii** ib. 60 (a. 1761); (2.a) **Vatra Monastirei Doljești** FRUNZ. 166 (a. 1872). – Def. graf.: (1) **Dogestii** TTRM, I₁, 364/2 (a. 1864); **Dolgeștii** ib. (a. 1833); **Doljiștii** BULAT, C.T. 614 (a. 1754); **Duljăștii** TTRM, I₁, 364/2 (a. 1844); **Joljeștii** DRH, A, XXI, 324 (a. 1632, slv.). – Translit.: (1) **Dolhești** TTRM, I₃, 42/2 (a. 1835); **Dolschesty** ib. I₁, 364/2 (a. 1790); (prob.) **Moibeschan** ib. I₄, 76/2 (a. 1781).

– Etim.: de la numele boierului **Dolg** (menționat la 1479, când Ștefan cel Mare îi confirmă panului Dajbog, pârcălab de Neamț, s. „Doljeștii, la gura Albănei, pe care, acest sat, el l-a cumpărat [...] două părți [...] de la

Marușca, fiica lui Oancea Doljescul [...], a treia parte [...] de la Nistor, fiul vitreg al lui Dolg” DRH, A, II, 320) cu suf. col. **-ești**. – În limbile sl., cons. velară g urmată de o voc. prepalatală devine ž, prin așa-zisa prima palat. a velarelor. Legea fonetică se reflectă în alternanța g/ž (*vrag/ vraže*), ceea ce înseamnă că din sint. slv. **пасинокъ Дрѣжинъ** trebuie refăcut un n. pers. *Dolg*, iar nu *Dolj*, cum cred editorii. De la un *Dolgești (scris *Doljești* în slv.) s-a putut ajunge în graiul mold. la aceeași formă ca în slv., prin fricativizarea afric. *g̃*.

DOLJEȘTII² v. **Dolheștii**³.

DOLJEȘTII DE SUS v. **Doljeștii**¹.

DOLJEȘTII ROMANULUI v. **Doljeștii**¹.

DOLJIȘTII v. **Doljeștii**¹.

DOLLHESTY v. **Dolheștii**⁴.

DOLLNESTIJ v. **Dolheștii**⁴.

DOLNI TĂRGU v. **Romanul**.

DOLOCESTI v. **Tuluc**

DOLOCEȘTI v. **Tuluc**.

DOLOKENO v. **Docolina**.

DOLOKENON v. **Docolina**.

DOLOKENOU v. **Docolina**.

DOLOKENOW v. **Docolina**.

DOLONESCH v. **Tuluc**.

DOLORA v. **Tolova**.

DOLOZASCHTY v. **Tuluc**.

DOLOZESCHTI v. **Tuluc**.

DOLOZESCHTY v. **Tuluc**.

DOLSCHESTY v. **Doljeștii**¹.

DOLSKA v. **Dolheștii**⁴.

DOMASZA v. **Tămașul**.

DOMAVENJ v. **Dumbrăvenii**.

DOMĂȘĂNII v. **Domoșenii**.

DOMĂROENII v. **Dombroienii**.

DOMBRAVENY v. **Dumbrăvenii**.

DOMBRAVINI v. **Dumbrăvenii**.

⁺**DOMBROIÉNII** oicon. pers. [At. la 1521: COSTĂCHESCU, D.M.Ș. 308.] Fostă moșie pe p. Chineja (bazinul inferior al Prutului), la E de s. Jorăști, com. Jorăști, j. Galați.

– Atr. par.: **Buruenii** TTRM, I₁, 365/1 (a. 1780). – Def. graf.: **Broenii** ib. (a. 1798); **Broghie** ib. (a. 1846); **Bruenii** ib. (a. 1846); **Dacăroenii** ib. (a. 1860); **Dambrăenii** ib. (a. 1847); **Dambroenii** ib. (a. 1846); **Dobroenii** ib. (a. 1844); **Dobrovenii** ib. (a. 1844); **Domăroenii** ib. (a. 1843); **Dumbrăenii** ib. (a. 1860).

– Etim.: n. fam. al fraților **Dombroian** (menționați la 1521, când Ștefăniță voievod le confirmă nepoților lor o bucată de loc din moșia Dombroieni, pe Chineja, cumpărată de Mihail și de fratele său, Tănase Dombroian COSTĂCHESCU, D.M.Ș. 308) la pl. Pl. se explică prin caracterul patron. al suf. **-an** (MOLDOVANU, L.F. 36).

DOMBROVENI v. **Dumbrăvenii**.

DOMBROVENY v. **Dumbrăvenii**.

DOMBROVENYI v. **Dumbrăvenii**.

DOMBROWENY v. **Dumbrăvenii**.

DOMEAȘTI v. **Dolheștii**⁴.

DOMESCHTI v. **Dolheștii**⁴.

DOMESSI v. **Dămieniștii**.

DOMESTI v. **Dolheștii**⁴.

DOMEȘTII v. **Dumeștii**.

DOMIDENII v. **Dămidenii**.

DOMIREȘTII v. **Edomireștii**.

DOMNA v. **Doamna**¹.

DOMNEAȘTI v. **Dămieniștii**.

DOMNESCHT¹ v. **Dămieniștii**.

DOMNESCHT² v. **Dumeștii**.

DOMNESCHTI v. **Dumeștii**.

DOMNESCHTY v. **Dămieniștii**.

DOMNESZTI v. **Dămieniștii**.

DOMNEȘTII v. **Dămieniștii**.

DOMNIȘOARA v. **Doamna**¹.

DOMNYE v. **Mănăstirea Doamnei**.

DOMOKOS v. **Dămucul**.

DOMONKOS v. **Dămucul**.

DOMOSIA v. **Tămașul**.

DOMOSZA v. **Tămașul**.

DOMOȘANII-MANOLEASA v. **Domoșenii**.

DOMOȘĂNII v. **Domoșenii**.

DOMOȘCANII¹ v. **Dămilenii**.

DOMOȘCANII² v. **Domoșenii**.

DOMOȘÉNII top. pers. A. ⁺Oicon. [At. la 1619: DIR, A, XVII-IV, 417.] Fost s. pe terit. ss. Flondora și Manoleasa, com. Manoleasa, j. Botoșani. ◇ În perifr.: *Câșla ot Domoșeni* TTRM, I₁, 419/1 (a. 1820). ◇ În sint.: *Odaia Domoșenii* ib. (a. 1832). ◇ În comp., relevând o contopire temporară de ss.: *Domoșenii-Hrițeni* ib. 680/1 (a. 1887).

I. P. difer. Oicon. (În sint.) Împărțit în câteva ss., deosebite după propr., în opoz. echipol.:

1. (Vechi) *Domoșenii Manolii* ib. 679/2 (a. 1841). ◇ Prin expansiunea sint.: *Câșla Paharnicului Costache Manole*, pe moșia Domoșeni ib. 679/1 (a. 1820). ◇ În comp.: *Domoșenii-Manole* ib. 679/2 (a. 1900). ◇ În sint. cu determ. adj.: *Domoșenii Manolești* ib. (a. 1871). ◇ Cu schimb. de suf. în determ.: *Odaia Domoșenii Manolesei* [al păhărnicesei Catinca Manole] ib. 679/1 (a. 1832) sau, cu elipsa ent., *Domoșenii Manolesei* ib. (a. 1833). ◇ În comp.: *Domoșenii-Manoleasa* ib. 679/2 (a. 1887).

a. (Actual, cu determ. în funcție oicon.) *Manoleasa* [At. la 1861: ib.] S., com. Manoleasa, j. Botoșani, situat pe p. Volovăț (afl. dr. al Prutului). ◇ În comp. cu numele moșiei; vechi: *Manoleasa-Volovăț* ib. (a. 1924). ◇ Cu schimb. de suf.; vechi: *Manoleasca* ib. (a. 1856).

α. P. polar. Limnon. (În sint. *Iazul Manolesei*) Iaz lângă s. Manoleasa. NALR-DATE, 151.

b. P. difer. omon. (Actual, în comp.) *Manoleasa-Prut* [At. la 1892: TTRM, I₁, 680/1.] S., com. Manoleasa, j. Botoșani, situat pe r. Prut, în opoz. privat. cu s. Manoleasa de pe Volovăț; (vechi) *Hrițenii, Odaia Șerpenița*.

2. (Vechi) *Domoșenii lui* [Dumitrache] *Flondor* ib. 419/2 (a. 1832). ◇ În comp.: *Domoșenii-Flondor* ib. (a. 1866).

a. (Actual, în der.) *Flondora* [At. la 1866: ib.] S., com. Manoleasa, j. Botoșani. ◇ În comp. cu numele moșiei: *Flondora-Domoșeni* ARH. IȘ. PL. 238 (a. 1886).

α. P. polar. Limnon. (În sint. *Iazul Flondora*) Iaz pe p. Volovăț, la NV de s. Flondora. MDG, III. 202/2 (a. 1900). ◇ În sint. cu numele propr.; vechi: *Iazul lui*

Flondor CHIRIȚA, D.D. 135 (a. 1887).

3. (Vechi) *Domoșenii lui* [Grigore] *Hulubei* TTRM, I₁, 365/2 (a. 1871) sau, cu ent. în funcție oicon., *Odaia lui Hulubei* ib. (a. 1838). ◇ În comp.: *Domoșenii-Hulubei* ib. (a. 1866). ◇ Cu schimb. de suf. în determ.; în sint.: *Domoșenii Hulubiesei* [al Nastasiei Hulubei] ib. (a. 1866).

4. (Vechi) *Domoșenii lui* [al spătarului] *Ioan Crupenschi* ib. 419/2 (a. 1857) sau *Domoșenii lui Crupenschi* ib. (a. 1834). ◇ În comp.: *Domoșenii-Crupenschi* ib. (a. 1866).

5. (Vechi) *Domoșenii Mănăstirii Gorovei* ib. (a. 1866).

6. (Vechi) *Domoșenii Statului* ib. (a. 1866).

II. P. s i n t. Oicon. (Vechi, în sint.) *Domoșenii Toți*. Toate ss. considerate împreună, ca termeni ai unei clase topon. Ib. 679/1 (a. 1838).

– Patron.: (1.a) *manolești*, sg. *manolesc* ib. 679/2 (a. 1871).

– P. conf.: (2) *Dămăcușanii lui Flondor* ib. 420/1 (a. 1845); (1) *Dămăcușanii Manolesii* ib. 679/2 (a. 1845); (2) *Domucușanii lui Flondor* ib. 420/1 (a. 1844); (1) *Domucușanii Manolesii* ib. 679/2 (a. 1844); (A) *Dușumenii* ib. 365/2 (a. 1837); *Odaia Dămăcușenii* ib. 420/1 (a. 1845); *Odaia Domucușanii* ib. (a. 1844). – Var.: (A) *Cășla ot Domoșani* ib. (a. 1820), cu *-â-* pron. mai deschis în ent. și cu velar. voc. *-e-* sub infl. cons. fricat. *-ș-* pron. dur în determ.; (1) *Cășla Paharnicului Costachi Manoli* ib. 679/2 (a. 1820), cu închiderea la *-i* a lui *-e* final în determ.; (A) *Dămoșenii* ib. 420/1 (a. 1886), prin delabializare; (4) *Dămoșenii-Crupenschi* ib. (a. 1886); (3) *Dămoșenii Hulubiesei* ib. 365/2 (a. 1886); (2) *Dămoșenii lui Flondor* ib. 420/1 (a. 1857), cu pron. palatală a lichidei *-l-*; *Dămoșenii lui Flondur* ib. (a. 1873), cu închiderea la *-u-* a lui *-o-* posttonic; (3) *Dămoșenii lui Hulubei* ib. 365/2 (a. 1873); (1) *Dămoșenii-Manoleasa* ib. 679/2 (a. 1887); *Dămoșenii Manolesei* ib. (a. 1873); *Dămoșenii Manolești* ib. (a. 1871); *Dămășanii* ib. 420/1 (a. 1816), de la *Domășanii*, prin delabializare; *Domășanii* ib. 679/2 (a. 1857), prin delabializare; *Domoșanii-Manoleasa* ib. (a. 1901); (A) *Domoșanii* NALR–DATE, 151; (2) *Domoșenii-Flendura* TTRM, I₁, 420/1 (a. 1866), prin contam. cu apel. *fle(a)ndură*; *Domoșenii-Flendură* ib. (a. 1866); *Domoșenii lui Fleondor* ib. (a. 1859), de la *Fliondor*, prin difer. voc. de deschidere; *Domoșenii lui Fliondor* ib. (a. 1834); (1) *Domoșenii Manolesăi* ib. 679/2 (a. 1857), cu velar. lui *-e-* după un *-s-* pron. dur; *Domoșenii Manolesii* ib. (a. 1835), prin asim. voc. regr. în desin. de gen.; *Domoșenii-Manoli* ib. (a. 1900); (5) *Domoșenii Monastirei Gorovei* ib. 420/1 (a. 1866), cu forma după gr. a ent.; (A) *Domușanii* DIR, A, XVII-II, 343 (a. 1609, fals); (2) *Domușanii lui Flondor* TTRM, I₁, 420/1 (a. 1832); (II) *Domușanii Toți* ib. 679/2 (a. 1838); (4) *Domușenii lui Crupenschi* ib. 420/1 (a. 1862); (A) *Domușenii* ib. (a. 1829); *Dumșanii* DIR, A, XVII-IV, 417 (a. 1619), ib. 512 (a. 1620); *Dumșenii* ib. XVII-V, 114 (a. 1622), COND. MAV. II, 202 (a. 1742); *Dumușenii* TTRM, I₁, 679/2 (a. 1801), GHIBĂNESCU, s. XVIII, 224 (a. 1823), TTRM, I₁, 365/2 (a. 1849); (α) *Iazu Manolesi* NALR–DATE, 151, cu reducerea desin. de gen. *-âi* prove-

nită din *-ii* prin velar.; (2.a) *Flendura* TTRM, I₁, 420/1 (a. 1866); *Fleondura* ib. (a. 1904); *Fliondura* NALR–DATE, 151; *Flondura* TTRM, I₁, 420/1 (a. 1866-1932); (1) *Odaia Domășanii Manolesii* ib. 679/2 (a. 1832); (A) *Odaia Domoșanii* ib. 420/1 (a. 1847); *Odaia Domușanii* ib. (a. 1832). – Def. graf.: (A) *Damoșenii-Hriteni* ib. 680/1 (a. 1889); (4) *Dămoșenii lui Cruplinschi* ib. 420/1 (a. 1873); (A) *Dămoșenii-Hriteni* ib. 680/1 (a. 1887); *Domoșcanii* ib. 679/2 (a. 1837); (4) *Domoșenii lui Crupinschi* ib. 420/1 (a. 1865); (A) *Domoșenii-Hriteni* ib. 680/1 (a. 1892); *Domușana* DIR, A, XVII-II, 344 (a. 1609, fals; alternând cu *Domușanii* în același doc.); *Domuștenii* TTRM, I₁, 420/1 (a. 1819); *Domuzenii* ib. 365/2 (a. 1835); *Domuzina* ib. 679/2 (a. 1835); (2) *Dumășanii lui Fliondor* ib. 420/1 (a. 1833); *Dumășanii lui Fliondoră* ib. (a. 1833); (1) *Dumășanii Manolesei* ib. 679/2 (a. 1833); *Dumășenii Manolesii* ib. (a. 1833); (A) *Dumișenii* ib. (a. 1836); (2.a) *Fleondura-Damoseni* ARH. IȘ. PL. 238 (a. 1886); *Fleondura-Damoseni* ib. (a. 1886); *Fleondura-Damoșeni* ib. (a. 1886); (A) *Odaia Dumășenii* TTRM, I₁, 420/1 (a. 1833). – Translit.: (A) *Damașeni* ib. 679/2 (a. 1830); (2.a) *Flendru* (?) ib. 419/2 (a. 1830).

– Etim.: (A) de la numele boierului *Dumșa* diacul (menționat ca atare la 1546, când cumpără un sfert din s. Zahoreni, din imediata apropiere, de la boierul Ion, „fiul Mărinei, fata lui popa Sima” și ca *Dumuș* diacul într-o însemnare rom. de pe același doc., făcută de către scriitorul actului DIR, A, XVI-I, 685, ISAC, C. 282) cu suf. col. *-ani/ -eni* (după cum cons. fricat. *-ș-* era dură sau moale). (1.a) Der. *Manoleasa* este un n. marit. de la n. fam. *Manole* în funcție topon., iar (2.a) *Flondora* un der. topon. de la n. fam. *Flondor* cu suf. moș. *-a* (pentru a se acorda cu ent. *moșie*) – Evol.: *Dumșanii/ Dumșenii* > *Dumușenii* (prin propag. voc. progr.) > *Domușenii* (prin disim. voc. regr.) > *Domoșenii* (prin asim. voc. progr.).

DOMOȘENII-CRUPENSCHI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-FLENDURA v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-FLENDURĂ v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-FLONDOR v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-HRITENI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-HRIȚENI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-HULUBEI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII HULUBIESEI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI CRUPENSCHI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI CRUPINSCHI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI FLEONDOR v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI FLIONDOR v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI FLONDOR v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI HULUBEI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII LUI IOAN CRUPENSCHI v.

Domoșenii.

DOMOȘENII-MANOLE v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-MANOLEASA v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII MANOLEȘĂI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII MANOLESEI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII MANOLEȘII v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII MANOLEȘTI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII-MANOLI v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII MANOLII v. *Domoșenii*.

DOMOȘENII MĂNĂSTIRII GOROVEI v. Domoșenii.
 Domoșenii.
 DOMOȘENII MONASTIREI GOROVEI v. Domoșenii.
 Domoșenii.
 DOMOȘENII STATULUI v. Domoșenii.
 DOMOȘENII TOȚI v. Domoșenii.
 DOMUCUL v. Dămucul.
 DOMUCUȘĂNII LUI FLONDOR v. Domoșenii.
 DOMUCUȘĂNII MANOLEȘII v. Domoșenii.
 DOMUK v. Dămucul.
 DOMUK-IVÁNYOS v. Dămucul.
 DOMUKPATAK v. Dămucul.
 DOMUKU v. Dămucul.
 DOMUȘANA v. Domoșenii.
 DOMUȘANII v. Domoșenii.
 DOMUȘĂNII LUI FLONDOR v. Domoșenii.
 DOMUȘĂNII TOȚI v. Domoșenii.
 DOMUȘENII v. Domoșenii.
 DOMUȘENII LUI CRUPENSCHI v. Domoșenii.
 DOMUȘTENII v. Domoșenii.
 DOMUZENII v. Domoșenii.
 DOMUZINA v. Domoșenii.
 DONCENII v. Dângenii¹.
 DONCEȘTII v. Danciu.
 DONEAȘTI v. Dăneștii¹.
 DONESCHTI v. Dăneștii¹.
 DONESTI v. Dăneștii¹.
 DONEȘTII v. Dăneștii².
 DOPROSLOVEȘTII v. Dobrosloveștii.
 DORAGAL v. Dorohoiul.
 DORAHOE SEE v. Dorohoiul.
 DORCHOE SEE v. Dorohoiul.
 DORCHOI v. Dorohoiul.
 DORCHOR v. Dorohoiul.
 DORF KORLAZELLULUJ v. Corlat.
 DORF MOINEȘTY v. Moineștii.
 DORF Pengeretschorul v. Pângăraț.
 DORF SABOANA v. Săbăoanii.
 DORF TULHNITSCHENYI v. Tulnicii.
 DORF WLADIKA v. Vlădica.
 DORHOI v. Dorohoiul.
 DORHUY v. Dorohoiul.
 DORINESCHTY v. Dămienăștii.
 DORMÁNFAŁVA v. Dărman.
 DORMANYASZKA v. Dărman.
 DORMANYESD v. Dărman.
 DORNA-CANDRARII v. Candrenii.
 DORNA CANDREILOR v. Candrenii.
 DORNA-CANDRENI v. Candrenii.
 DORNA-CANDRENI v. Candrenii.
 DORNA CANDRENILOR v. Candrenii.
 DORNA-CĂNDREANI v. Candrenii.
 DORNA-CĂNDRENI v. Candrenii.
 DORNA CĂNDRENILOR v. Candrenii.
 DORNA-CĂNDRENI v. Candrenii.
 DORNA CĂNDRENILOR v. Candrenii.
 DORNA-CONDRENI v. Candrenii.
 DORNA-KANDRENI v. Candrenii.
 DORNA-KANDRENJ v. Candrenii.
 DORNA-KANDRENY v. Candrenii.

DORNEȘTI v. Dorneștii².
 DORNEȘTIE v. Dorneștii².
 DORNEȘTY v. Durnea.
 DORNESZTY v. Dorneștii².
 DORNEȘTII¹ v. Durnea.
 DORNEȘTII² top. pers. 1. Oicon. [At. la 1498: DRH, A, III, 406.] S., com. Dornești, j. Suceava; (vechi, magh.) H a d i k f a l v a. ◇ Germ., în sint.: *Kloster Dornestie* „Dorneștii Mănăstirii [= Mitropoliei]” TTRM, I₃, 43/2 (a. 1785). ◇ Cu schimb. de nr.: *Dorneștiul* REZUȘ, R. 10 (a. 1975).
 a. P. p o l a r. Hodon. (În sint. *Drumul Dorneștilor*) Drumul dinspre Rădăuți spre s. Dornești². GRĂMADĂ, T. II, 440 (a. 1673). ◇ Cu determ. la sg.: *Drumul Dorneștiului* REZUȘ, R. 10 (a. 1975).
 b. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Iazul Dornești*) Iaz pe valea Negostinei (afl. st. al Siretului) în dreptul s. Dornești². GEOGR. ROM. IV, 434 (a. 1992).
 – Patron.: (1) *dorneșteni*, sg. *dorneștean* ANCH.
 – Var.: (a) **Drumul Dorneștilor** GRĂMADĂ, T. II, 440 (a. 1673), formă etimologică și pop.; (1) **Dorneștii** DRH, A, III, 406 (a. 1498, trad. din 1800), DIR, A, XVI-IV, 156 (a. 1597). – Translit.: (1) **Dornesti** TTRM, I₁, 368/2 (a. 1783); **Dornestie** ib. (a. 1776); **Dorneszty** ib. (a. 1900); **Durnestie** ib. I₃, 43/2 (a. 1784); **Tornestie** ib. (a. 1785); **Turnesti** ib. (a. 1785); **Turnestie** ib. I₁, 368/2 (a. 1782); **Turneștie** ib. (a. 1782).
 – Etim.: de la supran. ucr. **Durnyj** „cel prost” al boierului Iuga (menționat la 1490 într-un act prin care Ștefan cel Mare întărește Episcopiei Rădăuți „biserica la Iuga Durnyj” DRH, A, III, 135, al cărui urmaș, Ivașco Durnici [= „fiul lui Durnyj”], este propr. al s. Dornești la 1498 ib. 406) cu suf. col. **-ești** și apoc. bazei. – Forma actuală a top., stabilită la 1919, are un caracter ofic., preluând adapt. fonetică austriacă din perioada ocupației Bucov.
 DORNEȘTII MĂNĂSTIRII v. Dorneștii².
 DORNEȘTIUL v. Dorneștii².
 DOROBOE v. Dorohoiul.
 DOROCHOÏ v. Dorohoiul.
 DOROCHOJ v. Dorohoiul.
 DOROFÉIA v. Dorofeiul.
 DOROFÉII v. Dorofeiul.
 DOROFÉIUL top. pers. 1. Oron. (În sint. *Dealul Dorofei*) Dl. lângă s. Dorofei. MDG, I, 95/1 (a. 1898).
 a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Dorofeiului*) Afl. st. al p. Berheci (bazinul inferior al Bârladului), care trece pe lângă Dealul Dorofei. NALR-DATE, 78.
 b. P. p o l a r. Oicon. (Prin brevilocvență, cu ent. *sat* de obicei subînțeles) *Dorofeiul* [At. ca moșie la 1836 și ca s. la 1871: TTRM, I₁, 369/1.] S., com. Dealul Morii, j. Bacău. ◇ În der.; vechi: *Dorofeia* ib. (a. 1839). ◇ Cu pl. direct; vechi: *Dorofeii* ib. (a. 1843). ◇ În der.; vechi: *Dorofenii* ib. (a. 1861).
 – Var.: (1) **Dealul Doroftei** MDG, I, 95/1 (a. 1898); (b) **Dorofteia** TTRM, I₁, 369/1 (a. 1839); **Dorofteii** ib. (a. 1843); **Dorofteiul** ib. (a. 1836); **Dorofteenii** ib. (a. 1861); **Doroftia** ib. (a. 1841); **Doroteiul** ib. (a. 1873); **Doroteul** ib. (a. 1842); (a) **Pârâul Doroteiului** NALR-DATE, 78.
 – Etim.: n. pers. de orig. gr. (**Dorothei** > rom.

Dorotei/ Doroftei/ Dorofei BĂRBULESCU, F. 483) în funcție topon. (1, a), la pl. sau der. cu suf. moț. -a (pentru a se acorda cu ent. *moșie*) și, prin apoc., cu suf. col. -eni (b).

DOROFENII v. **Dorofeiul**.

DOROFTEIA v. **Dorofeiul**.

DOROFTEII v. **Dorofeiul**.

DOROFTEIUL¹ v. **Dorofeiul**.

DOROFTEIUL² v. **Doroteia**.

DOROFTENII v. **Dorofeiul**.

DOROFTIA v. **Dorofeiul**.

DOROGHOJE v. **Dorohoiul**.

DOROGHOL v. **Dorohoiul**.

DOROGO v. **Dorohoiul**.

DOROGOE v. **Dorohoiul**.

DOROGOE SEE v. **Dorohoiul**.

DOROGOIE v. **Dorohoiul**.

DOROGOIU v. **Dorohoiul**.

DOROGOJ v. **Dorohoiul**.

DOROGON v. **Dorohoiul**.

DOROGONI v. **Dorohoiul**.

DOROGOY v. **Dorohoiul**.

DOROGUŃ v. **Dorohoiul**.

DOROHEI v. **Dorohoiul**.

DOROHEI SEE v. **Dorohoiul**.

DOROHIN v. **Dorohoiul**.

DOROHO v. **Dorohoiul**.

DOROHOE v. **Dorohoiul**.

DOROHOE SEE v. **Dorohoiul**.

DOROHOI v. **Dorohoiul**.

DOROHOÏ v. **Dorohoiul**.

DOROHOIANA v. **Dorohoiul**.

DOROHOIANUL v. **Dorohoiul**.

DOROHOIO v. **Dorohoiul**.

DOROHOIOL v. **Dorohoiul**.

DOROHOISEE v. **Dorohoiul**.

DOROHÓIUL top. pers. I. Oicon. [At. în forma slv. *Dorogun* la 1407: COSTĂCHESCU, D. M. II, 628, *Dorogon* la 1424: DRH, A, I, 83, *Dorohun* la 1437: BOGDAN, DOC. 20 și rom. *Dorogoiu* la 1591: DIR, A, XVI-IV, 34, *Dorohoi* la 1617: ib. XVII-IV, 208.] Localit. compon. principală a mun. Dorohoi, j. Botoșani. ♦ În sint.; vechi: *Târgul Dorohoi* MEF, III, 127 (a. 1617, după slv.), DRH, A, XVIII, 293 (a. 1624). ♦ Cu determ. la gen.; vechi: *Târgul Dorohoiului* DIR, A, XVI-I, 198 (a. 1522, după slv.), IORGA, D.C. II, 104 (a. 1763). ♦ Cu schimb. de ent. și de caz: *Orașul Dorohoi* TTRM, I₁, 369/1 (a. 1835). ♦ Semicalc lat.: *Oppidum Dorohoi* CANTEMIR, D.M. 80 (cca 1717) sau *Oppidum Dorohoy* COD. BAND. 134 (a. 1648).

1. P. p o l a r. ⁺Horon. adm. (În sint. *Ținutul Dorohoiului*) Diviziune administrativ-teritorială majoră a Țării Moldovei, având drept reședință Târgul Dorohoi. DRH, A, VI, 70 (a. 1548, după slv.), ib. XVIII, 340 (a. 1625), PSEUDO-ENACHE KOGĂLNICEANU, 52 (cca 1774). ♦ Cu determ. la nom.: *Ținutul Dorohoiul* MEF, III, 127 (a. 1617, după slv.), DRA, II, 237 (a. 1742). ♦ Cu determ. la pl.; accidental: *Ținutul Dorohoilor* DRH, A, XXIII, 143 (a. 1635, trad. din a doua jumătate a sec. XVIII). ♦ Cu schimb. de ent.: *Volost Dorohoi* ib. XX, 193 (a. 1629). ♦ Semicalcuri: lat. *Ager Dorohoiensis* CANTEMIR, D.M. 80 (cca

1717); pol. *Sęstwo Dorohoyskie* TTRM, I₄, 79/1 (a. 1772); fr. *District de Dorokoï* GHIBĂNESCU, s. XV, 276 (a. 1825) sau *District de Dorohoi* URICARIUL, XIII, 130 (a. 1857).

a. P. r e s t r. ⁺Horon. adm. (În sint. *Ocolul Târgului Dorohoiului*) Diviziune administrativ-teritorială minoră a Țării Moldovei, având drept reședință Târgul Dorohoi. GHIBĂNESCU, s. XIV, 1 (a. 1611, după slv.), DRH, A, XXIII, 452 (a. 1636). ♦ Prin brevilocvență: *Ocolul Dorohoiului* GHIBĂNESCU, s. XIV, 2 (a. 1614, după slv.), ib. XII, 15 (a. 1838). ♦ Cu determ. la nom.: *Ocolul Dorohoi* DRH, A, VII, 538 (a. 1582-1583, după slv.).

2. P. p o l a r. ⁺Limnon. (În sint. *Iezerul Dorohoiului*) Fost lac pe r. Jijia (la confl. sa cu p. Buhaiul), situat la NV de mun. Dorohoi. GUȚIC, D. 9 (a. 1979). ♦ Într-o cvasi-definiție: „Iazărul ce este la târgul Dorohoiului” DRH, A, XX, 78 (a. 1629, după slv.). ♦ În perifr.: *Iezerul de la Dorohoi* CAT. MOLD. III, 123 (a. 1660), C.C. GIURESCU, P.P. 156 (a. 1670). ♦ În sint. cu determ. la nom.: *Iezerul Dorohoi* ATLAS MOLD. (a. 1895), ANCH. ♦ Cu schimb. de ent. și de caz: *Balta Dorohoiului* GHIBĂNESCU, s. XXIII, 78 (a. 1721). ♦ În perifr.: *Balta de la Dorohoi* CAT. MOLD. III, 399 (a. 1669, rez. târziu). ♦ Cu schimb. de ent., în perifr.: *Iazul de la Dorohoi* DIR, A, XVII-IV, 497 (a. 1620-1621, după slv.). ♦ Prin expansiunea perifr.: *Iazul cel Mare mai Sus de Dorohoi* C.C. GIURESCU, P.P. 155 (a. 1636). ♦ Cu schimb. de ent., în perifr.: *Lacul de la Dorohoi* IORGA, R. 8 (a. 1940). ♦ În sint.; geogr.: *Lacul Dorohoi* CHIRIȚA, D.D. 129 (a. 1887). ♦ Cu determ. subînțele: *Iezerul* DIR, A, XVI-III, 341 (a. 1587) sau *Ozerul* GHIBĂNESCU, s. XIV, 9 (a. 1620). ♦ În sint.: *Iezerul cel Mare* GHIBĂNESCU, s. XII, 5 (a. 1838). ♦ Semicalcuri: fr. *Lac de Dorohoy* TTRM, I₃, 43/2 (a. 1828) sau *Lac Dorogoy* ib. I₄, 79/1 (a. 1771), *L. Dorogoe* ib. (a. 1774), *L. Dorohoi* ib. (a. 1781); germ. *Dorahoe See* ib. (a. 1788) sau *Dorchoe See* ib. (a. 1789), *Dorogoe See* ib. (cca 1773), *Dorohei See* ib. (a. 1789), *Dorohoe See* ib. (a. 1785), *Dorohoisee* ib. (a. 1788), *Dorohoyer See* ib. I₃, 43/2 (a. 1782); lat. *Lacus Dorohensis* ib. I₄, 79/1 (a. 1770) sau *Lacus Dorohoiensis* CANTEMIR, D.M. 68 (cca 1717); pol. *Dorohoyski Jezioro* TTRM, I₄, 79/1 (a. 1772).

a. P. p o l a r. Oicon. (Cu ent. în funcție oicon.) *Iezerul* [At. la 1925: TTRM, I₁, 588/2.] S., com. Hilișeul-Horia, j. Botoșani, situat la V de Iezerul Dorohoiului.

3. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Dorohoiului*) Dl. la NV de mun. Dorohoi, lângă s. Iezerul. ATLAS MOLD. (a. 1895). ♦ Cu determ. la nom.: *Dealul Dorohoi* ANCH. ♦ Cu ent. *deal* subînțele, în der.: *Dorohoiianul* CHIRIȚA, D.D. 125 (a. 1887).

4. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Dorohoi*) P. Buhaiul (bazinul superior al Jijiei), la V de or. Dorohoi. CAT. MOLD. II, 45 (a. 1623, regist). ♦ Cu ent. *vale* subînțele, în der.: *Dorohoiiana* CHIRIȚA, D. D. 125 (a. 1887).

5. P. p o l a r. Hodon. (În sint. *Drumul Dorohoiului*) Drum spre sau dinspre or. Dorohoi. ȘT. CIUBOTARU, B. 65 (a. 1775). ♦ Într-o cvasi-definiție: „Drumul cel Mare ce vine de la Dorohoi” GHIBĂNESCU, s. XII, 41 (a. 1676). ♦ Prin expansiunea sint.: *Drumul cel Mare al Dorohoiului* IORGA, S.D. V, 536 (a. 1759) sau *Drumul cel Vechi al*

Dorohoiului BĂLAN, D.B. VII, 220 (a. 1710). ◇ Cu schimb. de ent., în sint.: *Șleaul Dorohoi* RAJB, I, 266 (a. 1976) sau, cu determ. la gen., *Șleahul Dorohoiului* ZAHARIA, A. 236 (a. 1970).

6. P. p o l a r. †Reper topon. (În sint. *Bariera Dorohoi*) Punct de control în partea de NV a or. Botoșani, la capătul Drumului Dorohoiului. DOC. RĂSC. II, 118 (a. 1907).

– Patrion.: (I) *dorohoieni*, sg. *dorohoian* NALR–MOLD. BUCOV.; (vechi) *dorohonceni*, sg. *dorohoncean* GHIBĂNESCU, S. XIV, 29 (a. 1660).

– Scris și: (I) **Dorohoio** BULAT, B. 199 (a. 1810); **Dorohoiol** TTRM, I₁, 369/2 (a. 1810); (1.a) **Ocolul Târgului Dorohoiului** DIR, A, XVII-V, 51 (a. 1621, trad. din 1793); (I) **Târgul Dorohoio** TTRM, I₁, 369/2 (a. 1842); **Târgul Dorohoiol** ib. (a. 1840); **Târgul Dorohoiolui** BULAT, D.D. 159 (a. 1811); **Târgul Dorohoio** IORGA, S.D. XXII, 234 (a. 1654); **Târgul Dorohoiului** id. D.C. II, 104 (a. 1763); **Trăgul Dorohoi** DRH, A, XXIII, 275 (a. 1635); **Trăgul Dorogoiu** IORGA, I.C. I, 229 (a. 1604); (1) **Țănutul Dorohoiului** M. COST. II, 53 (a. 1824); **Țenutul Dorohoiului** DRH, A, XIX, 461 (a. 1628); **Ținutul Dorohoio** BULAT, B. 181 (a. 1808). – Var.: (I) **Doroșin** COSTĂCHESCU, D.M. II, 632 (a. 1408), formă slv. explicabilă prin schimb. term. și palat. lui *-h-* sub infl. voc. prepalatale *-i-*; (5) **Drumul cel Mare a Dorohoiului** IORGA, S.D. V, 536 (a. 1759), cu forma invariabilă a art. posesiv; **Drumul cel Vechi a Dorohoiului** BĂLAN, D.B. VII, 220 (a. 1710); (2) **Ezărul** GHIBĂNESCU, S. XIV, 23 (a. 1642), prin reducerea la *e-* a dift. *je-* acc. și velar. lui *e-* precedat de *-z-* pron. dur; **Ezărul cel Mare** ib. XII, 5 (a. 1838); (2.a) **Ezerul** TTRM, I₁, 588/2 (a. 1925); (2) **Ezerul Dorohoi** ATLAS MOLD. (a. 1895); **Ezerul de la Dorohoi** C.C. GIURESCU, P.P. 156 (a. 1670); **Iazărul** GHIBĂNESCU, S. XIV, 26 (a. 1671), prin contam. cu ent. *iaz*; **Iazărul de la Dorohoi** CAT. MOLD. III, 123 (a. 1660); **Iazerul de la Dorohoi** IORGA, S.D. VI, 415 (a. 1699); **Iazorul** GHIBĂNESCU, S. XIV, 31 (a. 1715), de la *Iazărul*, cu labializarea lui *-ă-*; **Iezărul de la Dorohoi** DRA, II, 224 (a. 1741); (I) **Trăgul Dorogoiu** IORGA, S.D. VII, 371 (a. 1604, după slv.), cu *-g-* etimologic; (1) **Țănutul Dorohoilor** DRH, A, XXIII, 143 (a. 1635, trad. din sec. XVIII), cu velar. în ent. a lui *-i-* sub infl. lui *ț-* pron. dur; **Țănutul Dorohoiului** ib. XXII, 3 (a. 1634); **Ținutul Dorohoiului** ib. XXIV, 34 (a. 1637), cu *-u-* medial etimologic. – Def. graf.: (I) **Dohoriu** ib. XXIII, 550 (a. 1636); **Goroguni** COSTĂCHESCU, D.M. II, 669 (a. 1434). – Translit.: (I) **Borogoi** TTRM, I₄, 78/2 (a. 1769); **Dohuy** CȘTR, VIII, 337 (a. 1710-1714); **Doragal** TTRM, I₄, 78/2 (a. 1788); **Dorchoi** ib. (a. 1769); **Dorchor** ib. (a. 1788); **Dorhoi** ib. (a. 1785); **Dorhuy** CȘTR, VIII, 327 (a. 1710-1714); **Doroboe** TTRM, I₄, 78/2 (a. 1788); **Dorochoi** ib. I₃, 43/2 (a. 1837); **Dorochoj** ib. (a. 1797); **Doroghoje** RADISTIS, 408 (a. 1822); **Doroghol** TTRM, I₃, 43/2 (a. 1822); **Dorogo** ib. I₄, 78/2 (a. 1788); **Dorogoe** ib. (a. 1772); **Dorogoie** ib. I₁, 369/2 (a. 1774); **Dorogoj** ib. I₃, 43/2 (a. 1797); **Dorogoni** ib. I₄, 78/2 (cca 1780); **Dorogoy** ib. (a. 1771); **Dorohei** ib. (a. 1789); **Dorohin** ib. I₃, 43/2 (a. 1509); **Doroho** ib. I₄, 78/2 (cca 1786); **Dorohoe** ib. (a. 1785); **Dorohoi** ib. I₃, 43/2 (a. 1768);

Dorohoiy ib. (a. 1832); **Dorohoj** ib. (a. 1782); **Dorohoja** ib. (a. 1797); **Dorohoju** ib. (a. 1798); **Dorohón** ib. (a. 1766); **Dorohoy** ib. I₄, 79/1 (a. 1772); **Dorokoy** ib. I₃, 43/2 (a. 1835); **Dorolio** ib. I₄, 79/1 (a. 1696); **Dorovoi** ib. I₃, 43/2 (a. 1745); **Drhohuń** ib. (a. 1595); **Drohim** DRH, A, I, 71 (a. 1421); (2) **Mpálta tou Dorohoiou** CR. GHIC. 440 (sfârșitul sec. XVIII).

– Etim.: der. v. ucr. cu suf. posesiv **-jĩ** de la n. pers. ***Dorogun/** ucr. ***Dorohun** (cf. scr. *Dragun*, căruia îi corespunde forma cu poln.), at. prima dată la 1407 în forma adj. **Дорогунскый** „dorohoiianul” (COSTĂCHESCU, D. M. II, 628) și în cazul loc. la 1434 în forma (Oу) **Дорогуни** (DRH, A, I, 185), de la care se reface forma de nom. **Дорогунь**. Trecerea de la *-uń* la *-oń* a avut loc pe terenul limbii rom. p. conf. cu suf. rom. *-oń*, devenit pe la începutul sec. XVI *-oi* (PETROVICI, A. 74). Acceptând explicația lui Emil Petrovici, GONȚA, S.M. 173-182 a încercat să identifice personajul istoric de la numele căruia s-a format der. antrop. *Dorogun. Acesta ar fi protopopul *Draghie* „rudă foarte apropiată” a marelui boier Mihai de Dorohoi (care-i era fie tată, fie ginere) și care stăpânea moșia Pomârla din vecinătate pe vremea lui Alexandru cel Bun și chiar într-o perioadă anterioară. De la acest nume s-a detașat o bază *Drag-* (ucr. *Dorog-*), prin care s-a denumit o moșie Dorohoi, desprinsă din trupul Pomârlei. N. pers. *Dragun*, din *Drag-* cu suf. *-un*, exista și în fondul onomastic sud-slav răsăritean (ILČEV, R. 182), de unde putea fi preluat de români, ca și *Draghie* (ib. 181) și rutenizat prin sec. XIV. Etim. lui SKOK, R. 762, din ucr. *dorohyj*, nu ține seama de at. vechi ale top. – Patrion. *dorohoncean* este un der. rom. în **-ean** de la un patrion. ucr. ***dorohon-ec** prin sinc. și cu evol. lui *-ț-* + voc. anterioară la *-č-*

DOROHOIY v. **Dorohoiul**.

DORHOJ v. **Dorohoiul**.

DORHOJA v. **Dorohoiul**.

DORHOJU v. **Dorohoiul**.

DORHÓN v. **Dorohoiul**.

DORHOY v. **Dorohoiul**.

DORHOYER SEE v. **Dorohoiul**.

DORHOYSKI JEZIORO v. **Dorohoiul**.

DORHUN v. **Dorohoiul**.

DOROKOY v. **Dorohoiul**.

DOROLIO v. **Dorohoiul**.

DOROȘIN v. **Dorohoiul**.

DROTA v. **Doroteia**.

DROTEA v. **Doroteia**.

DROTECA v. **Doroteia**.

DOROTÉIA top. pers. A. Afl. dr. al p. Suha (bazinul superior al Moldovei). GRIG. 88/2 (a. 1908). ◇ În sint.: *Pârâul Doroteii* GRĂMADĂ, T. I, 265 (a. 1939). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Doroteia* v. DIACON, V.A. 250 (a. 1989). ◇ Cu elipsa ent. și cu schimb. de gen: *Doroteiul* ib. (a. 1989). ◇ În sint.: *Pârâul Doroteiului* NALR–DATE, 78. ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Dorotei* v. DIACON, V.A. 253 (a. 1989). ♦ Semicalc germ.: *Dorotoy Fluß* TTRM, I₄, 79/1 (a. 1781).

I. P. p o l a r. Oicon. (Cu ent. *sat* uneori subînțeles) *Doroteia* [At. la 1775: TTRM, I₁, 370/1.] Sbb. a or. Frasinul, j. Suceava, situată pe Doroteia (A). ◇ În sint.: *Casele Doroteiei* ib. (a. 1774). ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Doroteia-Plotonița* ib. (a.

1872). ◇ Cu schimb. de nr.: *Doroteiul* ib. (a. 1774), ANCH.

1. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Bâtca Doroteii*) Mt. la E de s. Doroteia. GRĂMADĂ, T. I, 263 (a. 1787), v. DIACON, v.A. 254 (a. 1989).

a. P. p o l a r. Fiton. (În perifr. *Codrul la Bâtca Doroteii*) Păd. pe Bâtca Doroteii. GRĂMADĂ, T. I, 263 (a. 1787).

2. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Imaşul Doroteia*) Pășune lângă s. Doroteia. Ib. (a. 1787).

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Bâtca Imaşului*) Mt. lângă Imaşul Doroteia. Ib. 265 (a. 1939).

II. P. p o l a r. Oicon. (În sint. *Obcina Doroteiului*) Catena muntoasă de la obârşia Doroteii (A). v. DIACON, v.A. 262 (a. 1989).

– Patron.: (I) *doroteieni*, sg. *doroteian* ANCH. sau *dorotieni*, sg. *dorotiean* NALR-MOLD. BUCOV., prin asim. voc. regr. *-eĭ-* > *-iĭ-* și contr.

– Scris și: (A) **Dorotea** GRIG. 88/2 (a. 1908); (I) **Dorotheia** TTRM, I₁, 370/2 (a. 1947); (2) **Imaşul Dorotea** GRĂMADĂ, T. I, 263 (a. 1787, după germ.); (A) **Pârâul Dorotea** ib. 264 (a. 1787, după germ). – Var.: (I) **Dorofteiul** TTRM, I₁, 370/1 (a. 1774), prin adapt. fonetică a n. pers. – Def. graf.: (I) **Doroteca** ib. (a. 1924). – Translit.: (I) **Butka Dorothe** GRĂMADĂ, T. I, 263 (a. 1787); (I) **Casele Dorothe** TTRM, I₁, 370/1 (a. 1774); **Dorota** ib. I₄, 79/1 (cca 1773); **Doroteij** ib. I₁, 370/1 (a. 1774); **Dorotey** ib. I₄, 79/1 (a. 1781); **Dorotha** ib. I₁, 370/1 (a. 1775); **Dorothe** ib. I₄, 79/2 (a. 1781); **Dorothea** ib. I₁, 370/1 (a. 1843); **Dorothee** ib. (a. 1778); **Dorothey** ib. 370/2 (a. 1785); **Dorotoy** ib. I₄, 79/1 (a. 1774); **Kasele Dorothee** ib. (a. 1778); **Kaszele Dorothe** ib. (a. 1775); (1.a) **Kodru la Butka Dorothe** GRĂMADĂ, T. I, 263 (a. 1787); (I) **Thorothea** TTRM, I₄, 79/2 (cca 1787).

– Etim.: n. pers. **Dorotei** (obişnuit în zonă ANCH.) cu suf. moţ. **-a**, pentru a se acorda cu ent. *vale*. Forma de masc. (*Doroteiul*) presupune un acord cu ent. *pârâu*, utilizat în mod frecvent.

DOROTEIA-PLOTONIȚA v. **Doroteia**.

DOROTEIJ v. **Doroteia**.

DOROTEIUL¹ v. **Doroteia**.

DOROTEIUL² v. **Dorofeiul**.

DOROTEUL v. **Dorofeiul**.

DOROTEY v. **Doroteia**.

DOROTHA v. **Doroteia**.

DOROTHE v. **Doroteia**.

DOROTHEA v. **Doroteia**.

DOROTHEE v. **Doroteia**.

DOROTHEIA v. **Doroteia**.

DOROTHEY v. **Doroteia**.

DOROTOY v. **Doroteia**.

DOROTOY FLUß v. **Doroteia**.

DOROVOI v. **Dorohoiul**.

DOSCHINEȘTI v. **Dospineștii**.

DOSPINEȘTII v. **Dospineștii**.

DOSPINEȘTII oicon. pers. [At. la 1830: TTRM, I₁, 370/2.] S., com. Buhociul, j. Bacău; (vechi) B l a g a d e S u s.

– Def. graf.: **Dospinestii** ib. (a. 1864). – Translit.: **Doschinești** ib. (a. 1830), reflectând palat. lab. *-p-* din mediul pop.

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. pers. **Dospinu** cu suf. col. **-ești**.

DOSUL BĂRNĂRELULUI v. **Bârnarul**¹.

DOVIDENII v. **Davidenii**.

DRACȘENII v. **Dragsin**.

DRAGALÍNA oicon. pers. comem. [At. la 1926: TTRM, I₁, 371/2.] S., com. Hlipiceni, j. Botoșani.

– Patron.: *dragalineni*, sg. *dragalinean* ANCH.

– Etim.: denumire ofic. dată în cinstea generalului erou Ion **Dragalina** (1860-1916).

DRAGASCHAN v. **Drăgușenii**⁶.

DRAGASENKA v. **Drăgușenii**².

DRAGAȘENI v. **Drăgușenii**².

DRAGCHANI v. **Drăgușenii**².

DRAGIESTE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGISTA v. **Dragoș**¹ / **Dragoșin**.

DRAGOESCHTI v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESCHTIE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTI v. **Drăgușenii**².

DRAGOESTIE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTIE BACH v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTIER BACH v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTIER BERGGRAT v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTIER THAL v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOESTJ v. **Drăgușenii**².

DRAGOESTII v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOIESTI v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOIEȘTII v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJEST v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJESTE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJESTI v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJESTIE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJESTY v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJESZTIE v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOJESZTY v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOLEA v. **Dragulea**.

[†]**DRAGOMĂNEȘTII** oicon. pers. [At. la 1493: DRH, A, III, 240.] Fost s. în partea de V a s. Sărățeni, com. Murgeni, j. Vaslui; (rar) S ă r ă ț e n i i d e S u s.

– P. conf.: **Drăgăneștii** TTRM, I₂, 1039/1 (a. 1825).

– Var.: **Dragomireștii** ib. (a. 1835); **Drăg(o)maneștii** DRH, A, VI, 152 (a. 1552), cu *-a-* preton. închis la *-ă-*; **Drăgomăneștii** ib. III, 241 (a. 1493); **Drăgumăneștii** DIR, A, XVI-III, 417 (a. 1589), cu închiderea lui *-o-* preton. la *-u-*. – Def. graf.: **Dragomăneștii** TTRM, I₂, 1039/1 (a. 1873).

– Etim.: de la pren. boierului **Dragomir** Iuban (a cărui fiică, Stana, primește la 1493 o confirmare de la Ștefan cel Mare pentru „un sat pe Dumitra, anume [...] Dragomăneștii” DRH, A, III, 240-241) cu suf. col. **-ești**. Ca și în alte cazuri, trebuie presupusă o alternanță a formelor antrop.: *Dragomir/ Dragoman* (compus cu *-man* de la aceeași bază, cf. ILCEV, R. 182), care s-a reflectat în der. oicon. *Dragomireștii* (at. târziu, între anii 1835-1846, în acte privitoare la moșie) și *Dragomăneștii* (at. din sec. XV, devenită formă ofic.).

DRAGOMĂNEȘTII v. **Dragomăneștii**.

DRAGOMEREȘTII v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMESTI v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOMESTJ v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGOMIERA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIERNA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMÍR¹ centru de polar. topon. pers. **1**.
⁺Hodon. (În sint. *Podul lui Dragomir Brănișterul*, după slv.) Fost pod umblător peste Moldova, lângă s. Horia, com. sub. Horia, j. Neamț. DRH, A, I, 16 (a. 1400). ◇ Prin brevilocvență: *Podul lui Dragomir* IORGA, S.D. VII, 278 (a. 1754).

2. ⁺Oicon. (În der.) *Dragomireștii* [At. la 1458: DRH, A, II, 103.] Fost s. pe r. Moldova, lângă s. s. Horia; (vechi) *Călugării din Dumbravă*. ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de moșii: *Pănțeștii-Dragomirești* TTRM, I₁, 373/1 (a. 1845).

a. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Dragomirești*) Păd. lângă s. Horia. DICT. STAT. II, 992 (a. 1915).

– Translit.: **(2) Dragulmacy** TTRM, I₄, 79/2 (a. 1737); **Dragulmanci** ib. (cca 1716); **Urangulinani** ib. (a. 1771).

– Etim.: de la numele lui **Dragomir** Brănișterul (menționat la 1400 ca propr. al podului DRH, A, I, 16) în funcție topon. **(1)** sau der. cu suf. col. **-ești (2)**.

DRAGOMÍR² top. pers. **1**. Oron. (În sint. *Dealul Dragomir*) Dl. la N de Pârâul Dragomir. ATLAS MOLD. (a. 1895).

a. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Dragomir*) Afl. st. al p. Berzunțul Negru (bazinul Tazlăului). RACOVIȚĂ, D. G. 267 (a. 1895).

b. P. polar. Oicon. (Cu elipsa ent.) *Dragomirul* [At. la 1887: TTRM, I₁, 373/1.] S., com. Berzunț, j. Bacău, situat la S de Dealul Dragomir.

– Etim.: n. pers. în funcție topon.

DRAGOMIR³ v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIREȘTIE v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIREȘTII¹ top. pers. **A**. Oicon. [At. la 1587: DIR, A, XVI-III, 350.] (Vechi) Dragomirna **(II.2)**.

I. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Dragomireștilor*) (Vechi) Pârâul Dragomirnei **(II.2.a)**. URICARIUL, XX, 135 (a. 1610, după slv.). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Dragomirești* TEZ. SUC. 476 (a. 1784, după germ.). ◇ Cu schimb. de ent.: *Apa Dragomireștilor* URICARIUL, XX, 137 (a. 1634-1653, rez. din 1730).

II. P. polar. Oicon. (Prin schimb. de suf., în sint.) *Mănăstirea Dragomirna*. Măn. pe terit. s. Dragomirești¹ **(A)**; p. ext. s. format în jurul măn. DIR, A, XVII-I, 258 (a. 1605). ◇ Cu invers. compon. sint.: *Dragomirna Mănăstirea* M. COSTIN, 159 (a. 1675). ◇ În sint. cu determ. la gen.: *Mănăstirea Dragomirnei* BIANU, D.R. 190 (a. 1631). ◇ În perifr.: *Mănăstirea la Dragomirna* DRH, A, XVIII, 341 (a. 1625) sau *Mănăstirea de la Dragomirna* ib. XXV, 463 (a. 1640, după slv.). ◇ Cu ent. subînțeles: *Dragomirna* ib. XX, 58 (a. 1629, slv.), IORGA, D.C. II, 87 (a. 1763). ◆ Calcuri: slv. *Monastir Dragomirski* DRH, A, XIX, 44 (a. 1626-1627); rus. *Monastyr' Dragomirov* TTRM, I₃, 44/1 (a. 1769). ◆ Semicalcuri: it. *Convento Dragomirna* ib. (a. 1784); germ. *Kloster Dragomirna* ib. (a. 1776); fr. *Monastère de Dragomirna* ib. (a. 1811); lat. *Monasterium Dragomirna* ib. (a. 1654); rus. *Monastir' Dragomirna* ib. (a. 1628);

gr. *Monastirion Dragomirnas* CR. GHIC. 346 (sfârșitul sec. XVIII).

1. P. polar. ⁺Oicon. (În sint. **Schitul Mănăstirii*) Fost schit lângă Mănăstirea Dragomirna. ◇ Cu elipsa determ.: *Schitul* CAT. MOLD. SUPL. 299 (a. 1677).

a. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Schitul*) Afl. dr. al p. Dragomirna, care trece pe lângă Schitul Mănăstirii. CERNAT-LAZAROVICI, M.D. 68 (a. 2006).

b. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Schit*) Păd. lângă Schitul Mănăstirii; (vechi) Pădurea Mitocul Dragomirnei **(2.β)**. Ib. 467 (a. 2006). ◇ În sint. prep.: *La Schit* GRĂMADĂ, T. I, 355 (sec. XIX).

c. P. polar. Fiton. (În sint. prep. *La Schitul Mănăstirii*) Țarină lângă Schitul Mănăstirii. Ib. (sec. XIX).

d. P. polar. Oicon. (În sint.) *Mitocul Dragomirnei* [At. la 1783: TTRM, I₁, 729/1.] S., com. sub. Mitocul Dragomirnei, j. Suceava, format pe moșia Mănăstirii Dragomirna; (vechi) *Mitocul Buninții*. ◇ Cu ent. în funcție oicon.: *Mitocul* TTRM, I₁, 729/1 (a. 1774). ◇ P. conf.: *Mănăstirea Mitocul Dragomirnei* (după germ.) ib. I₃, 101/1 (a. 1843) sau *Mănăstirea Mitoc* (după germ.) ib. (a. 1784).

a. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Mitocului*) Afl. st. al Pârâului Dragomirnei, pe care se află s. Mitocul Dragomirnei. Ib. 101/2 (a. 1793). ◇ Cu schimb. de ent.: *Valea Mitoc* ENC. GEOGR. 706 (a. 1982). ◆ Semicalcuri: it. *Ruscello Mitoc* TTRM, I₃, 101/2 (a. 1776); germ. *Bach Mittok* ib. (a. 1782) sau *Mitok Bach* ib. I₄, 159/2 (a. 1775).

β. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Mitocul Dragomirnei*) (Vechi) Pădurea Schit **(1.b)**. CERNAT-LAZAROVICI, M.D. 464 (a. 1925).

γ. P. difer. Oicon. (Cu ent. *cot* în funcție oicon.) Împărțit în două părți, deosebite după poziție, în opoz. echipol.: *Cotul de Jos* și *Cotul de Sus* GRĂMADĂ, T. I, 356 (a. 1955).

δ. P. difer. omon. ⁺Oicon. (În sint.) *Mitocul Nou*, germ. *Neumitoka* [At. la 1896: TTRM, I₁, 729/2.] Fost s. la SV de s. Mitocul Dragomirnei.

ε. P. difer. omon. Oicon. (În dim.) *Mitocașul* [At. ca *Mitocul* la 1774: ib. 727/1 și ca dim. la 1930: ib. 727/2.] S., com. sub. Mitocul Dragomirnei, j. Suceava, în vecinătatea s. Mitocul Dragomirnei, despărțit de acesta prin p. Hranița și rămas în afara granițelor Bucov.; (vechi) *Rușii Calici*. ◇ Cu schimb. de suf.; vechi: *Mitocelul* ib. 727/2 (a. 1924).

α'. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Mitocaș*) Dl. lângă s. Mitocaș. CERNAT-LAZAROVICI, M.D. 19 (2006).

2. P. polar. Oicon. (Cu elipsa ent.) *Dragomirna* [At. la 1742: IORGA, S.D. VI, 230.] S., com. sub. Mitocul Dragomirnei, j. Suceava, format din slujitorii și robii măn.; (vechi) *Dragomireștii*¹ **(A)**, Mănăstirea Dragomirna **(II)**.

a. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Dragomirnei*) Afl. st. al r. Suceava, care curge prin s. Dragomirna, numit și P. Hucului; (vechi) Pârâul Dragomireștilor **(I)**. GRĂMADĂ, T. I, 356 (a. 1955). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Dragomirna* TTRM, I₄, 80/1 (a. 1786, după germ.), GRIG. 89/2 (a. 1908). ◇ Cu schimb. de ent.; geogr.: *Râul Dragomirna* GEOGR. ROM. IV, 434 (a.

1992). ◇ Cu schimb. de ent. și de caz: *Valea Dragomirnei* ANCH. ♦ Semicalcuri: germ. *Dragomirna Bach* TTRM, I₄, 80/1 (a. 1786); lat. *Dragomirna R[ivus]* ib. (a. 1788?); fr. *Dragomirka Fl[euve]* ib. (a. 1781).

α. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Lacul Dragomirna*) Lac pe cursul inferior al Pârâului Dragomirnei. ROM. (a. 1981). ◇ Cu schimb. de ent.: *Iazul Dragomirna* GEOGR. ROM. IV, 434 (a. 1992).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Dragomirna*, după germ.) Dl. la SE de s. Dragomirna. OTZELLOWITZ (a. 1790).

c. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Podișul Dragomirnei*, geogr.) Parte a Podișului Sucevei, între r. Suceava și r. Siret, pe care se află Mănăstirea Dragomirna și s. Dragomirna. POPP-PAULENCU, 10 (a. 1973, harta).

d. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Făgetul Dragomirnei*, geogr.) Rezervație naturală la N de s. Dragomirna. CERNAT-LAZAROVICI, M.D. 18 (2006). ◇ În sint. genitivală analitică: *Făgetul de Dragomirna* ANCH. ◇ Cu determ. la nom.: *Făgetul Dragomirna* ENC. GEOGR. 714 (a. 1982). ◇ Cu schimb. de ent.: *Pădurea Dragomirna* BĂCĂUANU, P.M. 264 (a. 1980).

– Patrion.: (2) *dragomireni*, sg. *dragomirean* CREȚULESCU, R. 87 (a. 1901); (II) *dragomirneni*, sg. *dragomirnean* DRH, A, XXIV, 346 (a. 1638, rez. de la mijlocul sec. XVIII); (1.d) *mitocani*, sg. *mitocan* ANCH. sau *mitocari*, sg. *mitocar* MOLDOVANU, S. 42 (a. 1976), *mitoceni*, sg. *mitocan* CERNAT-LAZAROVICI, M.D. 45 (a. 2006); (1.d.ε) *mitocași*, sg. *mitocaș* ANCH.; (1.d) germ. *Mitoker/ Mittoker* TTRM, I₃, 101/2 (a. 1784).

– Scris și: (A) **Dragomireștii** ERBICEANU, I.M. 20 (a. 1551, rez. ante 1686); (II) **Kloster Dragomie** TTRM, I₃, 44/1 (a. 1779); **Kloster Dragomir** ib. (a. 1782); **Kloster Dragomira** ib. (a. 1784); **M. Dragomirna** ib. I₁, 373/1 (a. 1774); **Monas. Dragomir** ib. I₄, 80/1 (a. 1788); **Monast. Drahomina** ib. I₁, 373/1 (a. 1774); **Monastero Bragomirna** DHM, II, 717 (a. 1692); **Monastero Dragomir** TTRM, I₃, 44/1 (a. 1776); **Mon. Dragomir** ib. I₄, 80/1 (a. 1788); **Mon. Dragomira** ib. (a. 1775); **Mon. Dragowira** ib. (a. 1786); **Mons. Dragomir** ib. (a. 1788); (1.d.δ) **Neu-Mitoc** ib. I₁, 729/2 (a. 1896). – Var.: (A) **Drăgomireștii** VOROBCHIEVICI, D. 7 (a. 1925), cu *-a*-preton. închis la *-ă-*; (II) **Mănăstirea Dragomirni** ȘTREMPEL, C. 108 (a. 1774), de la *Dragomirni*, prin contr. dift. *-ij-*; (1.d) **Metocul** TTRM, I₁, 727/2 (a. 1833), formă lit.; (1.d.ε) **Mitocași** ib. (a. 1968), formă ofic. de sg., cu pron. moale, munt., a fricat. *-ș-*; (1.d) **Mitocu Dragomirni** NALR-DATE, 107; **Mitocul Dragomirni** TTRM, I₁, 729/1 (a. 1785), prin asim. voc. regr. în desin. *-e-* a gen.; (1.d) **Mitohul** ib. (a. 1873), contam. între *mitoc* și *metoh*. – Translit.: (2.b) **Deal Dragomirna** OTZELLOWITZ (a. 1790); (2) **Dragomiera** TTRM, I₃, 101/2 (a. 1784); **Dragomierna** ib. (a. 1784); (II) **Dragomir** ib. I₄, 80/1 (a. 1774); (II, 2) **Dragomira** ib. (cca 1773), ib. I₁, 373/1 (a. 1778); (A) **Dragomirestie** ib. (a. 1785); (1.d) **Dragomirna-Mitock** ib. I₃, 101/1 (a. 1787); **Dragomirna Mitok** ib. I₁, 729/1 (a. 1786); **Dragomirna Mittoka** ib. (a. 1790); (II) **Dragomirno** ib. I₄, 80/1 (a. 1771); **Dragomirza** ib. (a. 1789); **Dragomurna** ib. (a.

1696); **Dragonis** (?) ib. (a. 1777); (2) **Dragumierna** ib. I₃, 44/1 (a. 1639); **Dragumirna** ib. (a. 1784); (1.d) **Kloster Mitok** ib. 101/1 (a. 1784); **Kloster Mittoka Dragomirna** ib. (a. 1843); (1.d.α) **Mitak Bach** ib. I₄, 159/2 (a. 1777); (1.d.ε) **Mitok** ib. I₁, 727/2 (a. 1774); (1.d) **Mitok Dragomirna** ib. I₃, 101/2 (a. 1784); **Mitoka** ib. I₁, 729/1 (a. 1780); **Mitoka Dragomirna** ib. I₃, 101/2 (a. 1783); **Mitoka Dragomirnei** ib. I₁, 729/2 (a. 1919); **Mitoku Dragomirni** ib. (a. 1783); **Mitokul** ib. (a. 1775); **Mittaka Dragomirna** ib. (a. 1843); **Mittock** ib. (a. 1783); **Mittok** ib. I₃, 101/1 (a. 1784); **Mittok Dragomir** ib. 101/2 (a. 1783); **Mittok Dragomirna** ib. (a. 1784); **Mittok Dragomirna** ib. (a. 1784); **Mittoka** 101/1 ib. (a. 1784); **Mittoka Dragomiera** ib. 101/2 (a. 1784); **Mittoka Dragomirna** ib. (a. 1784); (1.d.α) **Pareu Mittokului** ib. (a. 1793); (II) **Pragomi** ib. I₄, 80/1 (a. 1789).

– Etim.: de la n. pers. **Dragomir** cu suf. col. **-ești** (A) sau cu suf. sl. denominal **-na** < **-ina** (II), care forma și adj. posesive, acordat cu genul ent. *mănăstire*. PETROVICI, T.S.E. I, 55 crede că der. s-a creat în epoca simbiozei ucraino-române, dar formația este de la începutul sec. XVII, datorată prob. ctitorului măn. (terminată la 1609), episcopul Anastase Crimcovici. Ea are, deci, un caracter savant, explicabil pentru o perioadă în care slv. era limba ofic. a Bisericii mold. – După tradiția pop., reluată și de unii istorici, s. ar fi fost întemeiat de maramureșenii lui Dragoș-Vodă, care ar fi transplantați aici numele s. Dragomirești din Maram. (ANCH.). O legendă etiologică spune că doi frați uriași s-ar fi bătut și unul l-a omorât pe celălalt; mama l-ar fi bocit: „dragul mamii, dragul mamii”, de unde numele Dragomirna (I.CR. VI, 108).

DRAGOMIREȘTII² v. **Dragomăneștii**.

DRAGOMIREȘTII³ v. **Dragomir**¹.

DRAGOMIREȘTII⁴ v. **Tatomireștii**.

DRAGOMIRKA FL[EUVE] v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNA BACH v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNA-MITOCK v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNA MITOK v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNA MITTOKA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNA R[IVUS] v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRNO v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMIRUL v. **Dragomir**².

DRAGOMIRZA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOMURNA v. **Dragomireștii**¹.

DRAGONESTJ v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGONESTY v. **Drăgoieștii**¹.

DRAGONIS v. **Dragomireștii**¹.

DRAGOSCHANI¹ v. **Drăgușenii**².

DRAGOSCHANI² v. **Drăgușenii**⁵.

DRAGOSCHANKA v. **Drăgușenii**⁵.

DRAGOSCHEKI v. **Drăgușenii**².

DRAGOSCHENIJ v. **Drăgușenii**⁵.

DRAGOSCHENY v. **Drăgușenii**⁵.

DRAGOSENJ¹ v. **Drăgușenii**¹.

DRAGOSENJ² v. **Drăgușenii**².

DRAGOŠEVO POLE v. **Dragoș**².

DRAGOSZANKA v. **Drăgușenii**⁵.

DRAGOSZCZANKA v. Drăgușenii⁵

DRÁGOȘ¹/ DRAGOȘIN centru de polar. topon. pers. **A.** Oron. (În sint. **Măgura lui Dragoș/ Dragoșin*) Mt. din Obcina Mare, numit astăzi Poiana Mărului. MOLDOVANU, T. C. 26-27.

I. P. polar. Oron. (În sint. *Piciorul Dragoșinului*) Picior nordic al mt. Poiana Mărului. MARIAN, T. 51 (a. 1895), PROCOPIUC, s. 19 (a. 2003). ◇ Cu determ. la nom.: *Piciorul Dragoșin* GRĂMADĂ, T. II, 470 (sec. XIX). ◇ Cu schimb. de ent.: *Dealul Dragoșinului* MARIAN, T. 51 (a. 1895). ◇ Cu schimb. de gen, după ucr.: *Piciorul Dragoșinei* HARTA MIL. (a. 1962). ◇ Cu schimb. de ent.: *Obcina Dragoșinei* PROCOPIUC, s. 19 (a. 2003).

1. P. polar. Fiton. (Cu elipsa determ., în perifr. *Poiana din Picior*) Poi. în partea de N a Piciorului Dragoșinului. ANCH.

2. P. polar. Hodon. (În sint. *Cărarea Drăgoșinului*) Cărare pe Piciorul Dragoșinului. Ib.

II. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Dragoșinului*) Afl. dr. al p. Sucevița (bazinul Sucevei), care izvorăște de sub mt. Poiana Mărului și curge pe lângă Piciorul Dragoșinului. Ib. ◇ Cu schimb. de ent.: *Apa Dragoșinului* ib. sau *Valea Dragoșinului* PROCOPIUC, s. 19 (a. 2003). ◇ Cu determ. în funcție hidron.: *Dragoșinul* GRĂMADĂ, T. II, 470 (sec. XIX), PROCOPIUC, s. 16 (a. 2003). ◆ Coresp. ucr.: *Dragoșina* GRIG. 89/3 (a. 1908). ◇ În sint.: *Pârâul Dragoșina* PROCOPIUC, s. 21 (a. 2003).

1. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Dragoșinului*) Păd. pe ambele părți ale Pârâului Dragoșinului. ANCH. ◇ Cu ent. subînțeleș: *Dragoșinul* GRĂMADĂ, T. II, 470 (a. 1921). ◇ Cu schimb. de gen, după ucr.: *Dragoșina* PROCOPIUC, s. 20 (a. 2003).

2. P. polar. Fiton. (În sint. *Toloaca Dragoșinului*) Păscătoare pe cursul inferior al Pârâului Dragoșinului. Ib. 18 (a. 2003). ◇ Cu ent. la pl.: *Toloacele Dragoșinului* ANCH.

3. P. polar. Hodon. (În sint. *Drumul Dragoșinului*) Drum pe lângă Pârâului Dragoșinului. Ib.

4. P. polar. Cremnon. (În sint. *Râpa Dragoșinului*) Râpă pe cursul inferior al Pârâului Dragoșinului. Ib.

a. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Râpii*) Dl. lângă Râpa Dragoșinului. Ib.

5. P. polar. Oron. (În perifr. *Piatra Dragoșinului*) Perete stâncos pe cursul inferior al Pârâului Dragoșinului. Ib. ◇ În perifr.: *La Piatră în Dragoșinul* ib.

a. P. polar. Fiton. (În perifr. *Poiana la Piatră*) Poi. lângă Piatra Dragoșinului. Ib.

6. P. difer. Hidron. (În sint. *Gura Dragoșinului*) Zona de la vărsare a Pârâului Dragoșinului. MARIAN, T. 52 (a. 1895).

a. P. polar. Oicon. (Cu ent. *cătun* subînțeleș) *Gura Dragoșinului*. Căt. al s. Sucevița situat în această zonă. PROCOPIUC, s. 34 (a. 2003).

7. P. difer. Hidron. (În sint. *Fundoaia Dragoșinului*) Zona de la izv. a Pârâului Dragoșinului. ANCH. ◇ În sint. prep.: *În Fundoaie* ib.

a. P. polar. Hidron. (În perifr. *Pârâiele din Fundoaie*) Izvoarele Pârâului Dragoșinului. Ib.

III. P. polar. Hidron. (În der.) *Dragoșă*. Afl. st. al r. Moldovița (bazinul Moldovei), care izvorăște de sub mt. Poiana Mărului. BĂLAN, D.B. II, 16 (a. 1534), ANCH. ◇ În sint. *Valea Dragoșă* TTRM, I₄, 80/1 (a. 1775) sau, cu determ. la gen., *Valea Dragoșei* MARIAN, T. 7 (a. 1895). ◇ Cu schimb. de ent.: *Pârâul Dragoșă* GRĂMADĂ, T. I, 276 (a. 1787). ◇ Cu schimb. de ent. și de caz: *Apa Dragoșei* MARIAN, T. 237 (a. 1895).

1. P. difer. Hidron. Fiecare dintre părțile cursului de apă, în opoz. echipol.:

a. (În sint. *Obârșia Dragoșei*) Partea dinspre izv. a p. Dragoșă. BĂLAN, D.B. II, 16 (a. 1534, după slv.), GRĂMADĂ, T. I, 276 (a. 1787). ◇ Cu schimb. de ent.: *Fundul Dragoșei* ANCH. ◇ Cu schimb. de ent.: *Cracii Dragoșei* ib.

a. P. polar. Fiton. (Cu ent. *poiană* subînțeleș; în sint. *Cracii Dragoșei*) Poi. la confl. izvoarelor p. Dragoșă. GRĂMADĂ, T. I, 276 (sec. XIX). ◇ Cu elipsa determ., în sint.: *Poiana Craci* HARTA MIL. (a. 1962) sau *În Craci* MARIAN, T. 237 (a. 1895).

b. (În sint. *Gura Dragoșei*) Partea de la vărsare a p. Dragoșă. Ib. 48 (a. 1895).

a. P. polar. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțeleș) *Gura Dragoșei* [At. la 1924: TTRM, I₁, 373/2.] Fost s., astăzi căt. al s. Dragoșă, situat în zona respectivă.

2. P. polar. Fiton. (În sint. *Zăvoiul Dragoșei*) Zăvoiul de lângă p. Dragoșă. GRĂMADĂ, T. I, 276 (sec. XIX). ◇ Cu schimb. de ent.: *Lunca Dragoșei* ANCH. ◇ Cu ent. la pl.: *Luncile Dragoșei* GRĂMADĂ, T. I, 277 (a. 1939).

3. P. polar. Pedion. (În sint. *Șesul Dragoșei*) Șes în zona cursului inferior al p. Dragoșă. GRĂMADĂ, T. I, 276 (a. 1939). ◇ Cu schimb. de ent.: *Câmpul Dragoșei* MARIAN, T. 237 (a. 1895).

4. P. polar. Oicon. (Cu ent. *sat* uneori subînțeleș) *Dragoșă* [At. la 1896: TTRM, I₁, 373/2.] S., com. Frumosul, j. Suceava situat pe cursul mijlociu al p. Dragoșă.

a. P. polar. Fiton. (În sint. *Imașul Dragoșei*) Păscătoare s. Dragoșă, situată pe coasta Dealului Dragoșei. ANCH.

5. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Dragoșei*) Dl. în dreapta cursului inferior al p. Dragoșă, aproape de confl. cu r. Moldovița. GRĂMADĂ, T. I, 277 (a. 1939).

a. P. difer. Oron. (În sint. *Coasta Dragoșei*) Partea dinspre s. a Dealului Dragoșei. MARIAN, T. 51 (a. 1895).

b. P. difer. Oron. (În sint. *Vârful Dragoșă*) Vf. Dealului Dragoșei. HARTA MIL. (a. 1962).

6. P. polar. Oron. (În sint. *Arșița Dragoșei*) Mt. în zona cursului superior al p. Dragoșă. GRĂMADĂ, T. I, 276 (a. 1787).

B. Oron. (În sint. *Pietrele lui Dragoș*) Grup de stânci la izv. p. Dragoșă. MOLDOVANU, T. C. 26 (a. 1898).

– Patron.: **(III.4)** *dragoșani*, sg. *dragoșan* ANCH. sau *dragoșeni*, sg. *dragoșan* ib.

– Var.: **(II)** *Apa Dragoșânului* ANCH., cu velar. lui *-i-* după un *-ș-* pron. dur; **(I.2)** *Cararea Dragoșânului* ib., cu *-ă-* preton. deschis la *-a-* în ent.; **(III.3)** *Câmpul Dragoșii* MARIAN, T. 51 (a. 1895), prin asim. voc. regr. în desin. *-eș* a gen.; **(I)** *Ĉicoru Dragoșânului* NALR-DATE,

56, cu palat. bilabialei *p-* din ent. sub infl. voc. prepalatale *-i-*; (III.5.a) **Coasta Dragoșii** MARIAN, T. 51 (a. 1895); (II.4.a) **Dealul Râk'i** ANCH., cu palat. lui *-p-* și reducerea la *-i* a dift. *-ij* de la gen.; (II) **Dragoșânul** NALR-DATE, 56; (III, 4) **Dragușa** ib. 54, 55, cu închiderea lui *-o-* neacc. la *-u-*; (II) **Dragușâna** ANCH.; **Drăgoșina** UJVÁRI, G.A. 491 (a. 1972), cu *-a-* preton. închis la *-ă-*; (II.3) **Drumul Dragoșânului** ANCH.; (II.7) **Fundoaia Dragoșânului** ib.; (III.b.α) **Gura Draguși** NALR-DATE, 55, cu velar. lui *-i* rezultat din reducerea dift. *-ij* < *-ej* din desin. de gen.; (II.6) **Gura Dragoșânului** ANCH.; (II.5) **K'atra Dragoșânului** ib., cu palat. lab. *p-*; (I) **K'îcoru Dragoșânului** ib.; (II.5) **La K'atrî în Dragoșânu** ib.; (II.1) **Pădurea Dragoșânului** ib.; (II) **Pârâul Dragoșânului** ib.; **Pârâul Drăgoșina** HARTA MIL. (a. 1962); (I) **Piciorul Drăgoșinii** ib. (a. 1962), cu asim. voc. regr. în desin. *-ej* a gen.; (I.1) **Poiana din K'îcor** ANCH.; (II.5.a) **Poiana la K'atrî** ib.; (II.4) **Râpa Dragoșânului** ib.; (II.2) **Tolocile Dragoșânului** ib., cu alternanța *oa/ o* în ent. pentru supramarcarea pl. – Def. graf.: (III.1.b.α) **Gura Dracoșa** TTRM, I₁, 373/2 (a. 1924). – Translit.: (III) **Dragista** ib. I₄, 80/1 (a. 1781); (III.4) **Dragoș** ib. I₁, 373/2 (a. 1899); (III) **Vale Dragosa** ib. I₄, 80/1 (a. 1775).

– Etim.: n. pers. (cunoscut ca **Dragoș** pe valea Moldoviței și ca **Dragoșin** pe valea Suceviței) în funcție topon. (A, I, II) sau der. cu suf. moț. **-a** (III). Deoarece măgura situată la cumpăna apelor este at. la 1491 cu numele Poiana Mărului, este de presupus că nucleul oron. care a generat câmpul topon. este cu mult anterior, prob. din vremea descălecatului (MOLDOVANU, T.C. 27). Spre această concluzie converge constatarea faptului că, deși vechi, oron. Poiana Mărului a stat la baza unui singur der. topon., de importanță secundară, desemnând un mic afl. de la obârșia Dragoșei (Valea sau P. Mărului). – Forma **Drăgoșina** a apărut sub infl. pron. ucr., care adaptează prin *-a* art. masc. *-ul*; ea nu este folosită de români, ci doar de huțului care vorbesc rom. – După tradiția ungurească a legendei descălecatului, înregistrată la 1646 de misionarul catolic Bandinus, unul dintre cei trei frați maramureșeni care au urmărit bourul se numea Dragoș; el s-a odihnit lângă un pârâu care de atunci i-a păstrat numele (COD. BAND. 132). Explicația se regăsește în tradiția rom. relatată de MARIAN, T. 51-52.

DRÁGOȘ² centru de polar. topon. pers. A. Pedion. (În sint. **Câmpul lui Dragoș**) Șesul din terasa inferioară a r. Bistrița, între p. Măstacănul și p. Blăgești. MĂTASĂ, C.D. 23 (a. 1943). ♦ Cu ent. la pl.; rar: **Câmpii lui Dragoș** M. COSTIN, 209 (a. 1677). ♦ Semicalc lat.: **Campi Dragoșii** ib. (a. 1677).

I. P. e x t. ⁺Horon. Microzonă geografică în fostul țin. Bacău, care se întindea din șesul Bistriței spre SV, până la cumpăna apelor, incluzând vreo 22 de ss. DRH, A, I, 64 (a. 1419, după slv.), ib. XVIII, 67 (a. 1623). ♦ Cu invers. compon. sint.: **a Dragoșului Câmp** ib. III, 383 (a. 1497, trad. de la începutul sec. XIX). ♦ Cu ent. la pl.: **Câmpii lui Dragoș** sau, cu gen. sintetic, **Câmpii Dragoșului** ib. VI, 490 (a. 1560, trad. din 1802). ♦ Cu elipsa determ.: **Câmpul** ib. II, 94 (a. 1457, după slv.).

♦ Calc slv.: **Dragoševo Pole** ib. I, 191 (a. 1435).

II. P. p o l a r. Hidron. (Cu elipsa ent., în der.) **Dragova**. Afl. dr. al r. Bistrița, care străbate Câmpul lui Dragoș. DIR, A, XVII-II, 187 (a. 1608). ♦ În sint.: **Apa Dragovei** IORGA, A.C.D. 146 (a. 1687) sau **Valea Dragovei** ANCH. ♦ Cu schimb. de ent. și cu determ. la nom.: **Pârâul Dragova** ARH. IȘ. PL. 421 (a. 1840), DONISĂ, G. 200 (a. 1968).

1. P. d i f e r. Hidron. (În sint. **Dragova Veche**, realizând o opoz. privat.) Cursul inferior părăsit al p. Dragova, care se vărsa în r. Bistrița în amonte de punctul de confl. actual. MĂTASĂ, C.D. 36 (a. 1663). ♦ Cu schimb. de determ.: **Dragova Seacă** ib. (a. 1943, harta). ♦ Prin expansiunea sint.: **Pârâul Dragova Seacă** ATLAS MOLD. (a. 1895).

2. P. p o l a r. Oicon. (Cu ent. *sat* uneori subînțeles) **Dragova** [At. la 1964: TTRM, I₁, 374/1.] S., com. Căndești, j. Neamț, situat pe cursul mijlociu al p. Dragova; (vechi) Cotreanța.

a. P. p o l a r. Fiton. (În comp. prep. **Sub Dragova**) Teren arabil în partea de E a s. Dragova. ANCH.

3. P. p o l a r. Oron. (În sint. **Dealul Dragova**) Dl. la obârșia p. Dragova. MDG, I, 417/2 (a. 1898).

4. P. p o l a r. Hodon. (În sint. **Podul Dragova**) Pod peste p. Dragova, în partea de E a s. Căndești, com. Căndești, j. Neamț. ANCH.

5. P. p o l a r. Cremnon. (În sint. **Râpa Dragovei**) Teren accidentat de o parte și de alta a p. Dragova, lângă s. Căndești. Ib.

6. P. p o l a r. Fiton. (În comp. prep. **Peste Dragova**) Teren arabil în partea de NE a s. Căndești. Ib.

– Scris și: (I) **Câmpii lui Dragoș** DIR, A, XVI-III, 53 (a. 1575, trad. din sec. XIX), IORGA, S.D. VI, 187 (a. 1718); **Câmpul lui Dragoș** DIR, A, XVII-I, 259 (a. 1605). – Var.: (II) **Apa Dragovii** IORGA, A.C.D. 146 (a. 1694), prin asim. voc. regr. în desin. *-ej* a gen.; (I) **Câmpul Dragoșe** DRH, A, II, 357 (a. 1481, rez. din sec. XVIII), după gen. slv. **Dragoševo**; **Câmpul Dragoșului** ib. III, 383 (a. 1497, trad. de la începutul sec. XIX), cu închiderea la *-u-* a lui *-o-* neacc.; **Câmpul lui Dragoșe** ib. XXVII, 402 (a. 1644); (I) **Câmpii lui Dragoș** ib. XXIV, 373 (a. 1638), prin disim. cons.; **Câmpul lui Dragoș** ib. XXVI, 417 (a. 1642); (II, 3) **Dragva** MDG, I, 417/3 (a. 1898), ib. III, 223/2 (a. 1900), cu reducerea magh. a suf. *-ova* la *-va*; (II.2.a) **Subt Dragova** ANCH., cu forma veche a prep. – Def. graf.: (I) **Câmpul lui Dragoș** IORGA, A.C.D. 147 (a. 1696).

– Etim.: n. pers. (identificat de unii istorici fie cu Dragoș „întemeietorul”, fie cu Dragoș Viteazul de la sfârșitul sec. XIV) în funcție topon. (A, I). Ipoteza unei formațiuni politice prestatale, al cărui întins domeniu s-ar fi destrămat ulterior în mai multe proprietăți (ASĂVOAIE, O. II, 244-245) este lipsită de teme; în realitate, a avut loc o extensie geografică progresivă a unui pedion. desemnând o fâșie îngustă de teren de lângă Bistrița. Înțelegerea ent. *câmp* ca un coresp. al pol. *opolie* „obște țărănească” (CIHODARU, O.Ț. 10-12) este forțată (v. discuția la MOLDOVANU, S.M. XXXVI/2-XXXVIII/2). – Der. **Dragova** (II) s-a creat prin refacerea temei rom. (*Drag-*) cu suf. posesiv ucr. *-ova*, pentru a se

acorda cu ent. *dolina* „vale”, într-o perioadă de bilingvism româno-slav (sec. XIV). Cf. PETROVICI, T.S.E. I, 56, MOLDOVANU, S.M. XXXVI/2.

DRAGOȘA v. **Dragoș¹/Dragoșin**.

DRAGOȘANCA v. **Drăgușenii⁵**.

DRAGOȘANII v. **Drăgușenii⁵**.

DRAGOȘÂNUL v. **Dragoș¹/Dragoșin**.

DRAGOȘINA v. **Dragoș¹/Dragoșin**.

DRAGOȘINUL v. **Dragoș¹/Dragoșin**.

DRAGOTESTI v. **Drăgoteștii**.

DRAGOTEȘTII v. **Drăgoteștii**.

DRAGOUCHENY v. **Drăgușenii²**.

DRAGOVA v. **Dragoș²**.

DRAGOVA SEACĂ v. **Dragoș²**.

DRAGOVA VECHE v. **Dragoș²**.

DRAGSÍN centru de polar. topon. pers. **I**. Cremnon. (În sint. *Râpa lui Dragsin*) (Vechi) Râpa Draxeni. DRH, A, I, 418 (a. 1400, fals prob. din sec. XVI).

II. Oicon. (La pl.) *Draxenii* [At. la 1607 în forma *Draxinii*: DIR, A, XVII-II, 130.] S., com. Rebricea, j. Vaslui.

1. P. difer. Oicon. (În perifr.) Împărțit în două ss. deosebite după poziție, în opoz. echipol.; vechi: *Draxenii de Sus* și *Draxenii de Jos* TTRM, I₁, 374/1 (a. 1820).

2. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Draxeni*) Dl. la E de s. Draxeni. ATLAS MOLD. (a. 1895).

3. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Draxeni*) Păd. la S de s. Draxeni. Ib. (a. 1895).

4. P. polar. Cremnon. (În sint. *Râpa Draxeni*) Râpă la S de s. Draxeni; (vechi) Râpa lui Dragsin. ANCH.

5. P. polar. Hidron. (În sint. *Valea Draxenilor*) Afl. st. al p. Bolați (bazinul superior al r. Bârlad), care curge pe la V de s. Draxeni. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu schimb. de ent.: *Pârâul Draxeni* HARTA MIL. (a. 1962).

6. P. polar. Limnon. (În sint. *Iazul Draxenilor*) Iaz pe Valea Draxenilor, la V de s. Draxeni. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu determ. la nom.: *Iazul Draxeni* HARTA HIDR. (a. 1964).

– Scris și: **(II) Dracsanii**, *passim*; **Draxenei** TTRM, I₁, 374/2 (a. 1850). – P. conf.: **(II) Frasinii** ib. (cca 1780). – Var.: **(2) Dealul Dracșeni** MDG, III, 217/1 (a. 1900), cu *-s- > -ș-* sub infl. voc. anterioare *-e-*; **(II) Dracșenii** TTRM, I₁, 374/1 (a. 1834); **Dragsinii** DOC. CATH. I₁, 115 (a. 1721), formă de pl. etimologică; **Draxăanii** CIUBOTARU, T.R. 436 (a. 1768), cu velar. voc. *-e-* sub infl. lui *-s-* precedent; **(I) Draxăanii de Gios** TTRM, I₁, 374/2 (a. 1832), cu conservarea afric. mold. *ġ-* în determ.; **(II) Draxăanii** DRH, A, XXIII, 574 (a. 1636, copie de la începutul sec. XIX), cu închiderea voc. *-i-* urmată de nazală la *-â-*; **Draxinii** TTRM, I₁, 374/2 (a. 1772); **(I) Draxinii de Jos** ib. (a. 1848); **Draxinii de Sus** ib. (a. 1848); **(II) Drăcșenii** ib. 374/1 (a. 1859-1924); **Drăgșenii** ib. (a. 1924); **Drăxăanii** NALR-DATE, 300, cu *-a-* preton. închis la *-ă-*; **Drăxenii** TTRM, I₁, 374/2 (a. 1833); **(6) Iazul Dracșenilor** MDG, I, 510/3 (a. 1898); **Iazul Drăcșeni** HARTA HIDR. (a. 1964); **(5) Pârâu Draxăanii** NALR-DATE, 300; **Pârâul Drăxeni** HARTA MIL. (a. 1962). – Def. graf.: **(II) Draxanii** TTRM, I₁, 374/1 (a. 1856); **Draxin** CIUBOTARU, T.R. 436 (a. 1645), prob. greșeală de translit., prin omiterea voc. reduse *î*,

implicită după un *-n* final suprascris; **Drăcșanii** TTRM, I₁, 374/1 (a. 1834).

– Etim.: n. pers. **Dragsin** < *Dragosin* (at. la ILČEV, R. 182) la pl., prin sinc. și cu desonor. lui *-g-* sub infl. cons. surde următoare. Forma *Draxeni* a apărut analogic, prin atracție la seria der. în *-eni*.

DRAGSINII v. **Dragsin**.

DRÁGULEA top. pers. **A**. Hidron. Afl. dr. al p. Ibăneasa (bazinul superior al Jijiei). GHIBĂNESCU, S. XXI, 130 (a. 1591: *matca Dragolei*, după slv.). ◊ În sint.: *Valea Dragulei* MDG, III, 223/2 (a. 1900). ◊ Cu determ. la nom.: *Valea Dragulea* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu schimb. de ent.: *Pârâul Dragulea* ANCH.

I. P. polar. Limnon. (În sint. *Iazul Dragulei*) Iaz la gura p. Dragulea. MDG, III, 202/3 (a. 1900), NALR-DATE, 109. ◊ Cu determ. la nom.: *Iazul Dragulea* ATLAS MOLD. (a. 1895), NALR-DATE, 109. ◊ Cu schimb. de ent.: *Lacul Dragulea* HARTA MIL. (a. 1962).

1. P. difer. Limnon. (Cu determ. realizând o opoz. privat.) *Iazul Dragulea Mic* sau *Iazul Dragulea din Jos*. Partea inferioară a Iazului Dragulea. ATLAS MOLD. (a. 1895).

2. P. polar. Oicon. (Cu elipsa ent.; pop.) *Dragulea* [At. la 1969: TTRM, I₁, 371/2.] Dragalina, com. Cristinești, j. Botoșani, la NE de Iazul Dragulea.

II. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Dragulei*) Dl. la S de p. Dragulea. ANCH. ◊ Cu determ. la nom.: *Dealul Dragulea* MDG, III, 223/2 (a. 1900).

III. P. polar. Oron. (În sint. *Movila Dragulea*) Movilă la NV de s. Dragalina, între p. Dragulea și șos. spre Cristinești, numită și *Movila Urieșului*. ZAHARIA, A. 239 (a. 1970).

IV. P. polar. †Reper topon. (Rus., cu gen. suspendat [*Moara*] *Draguli*) Fostă moară pe cursul inferior al p. Dragulea. TTRM, I₁, 371/2 (a. 1830).

V. P. polar. Hodon. (În sint. *Drumul Dragulei*) Drum spre sau dinspre p. Dragulea. DRH, A, XXIII, 274 (a. 1635). ◊ Într-o cvasi-definiție: „Drumul care merge de la Dragule” DIR, A, XVII-IV, 492 (a. 1620, după slv.). ◊ În perifr.: *Drumul spre Dragulea* NALR-DATE, 129.

– Var.: **(II) Dealul Drăgulii** ANCH., cu *a* preton. închis la *ă* și cu asim. voc. regr. în desin. *-eḯ* a gen.; **(A) Dragolea** DIR, A, XVI-IV, 11 (a. 1591, slv.); **Dragulia** NALR-DATE, 110, prin difer. voc. sub infl. lui *l'* palatal; **(V) Drumul Dragolii** DRH, A, XXIII, 274 (a. 1635); **(I) Iazu Draguli** NALR-DATE, 109, prin reducerea la *-i* a desin. *-iḯ* a gen.; **Iazu Dragulia** ANCH.; **Iazul Dragolea** DICT. STAT. I, 360 (a. 1914); **(A) Pârâu Dragulia** ANCH.

– Etim.: der. v. ucr. de la n. pers. **Dragúl** cu suf. posesiv **-ja**, pentru a se acorda cu ent. *dolina* „vale” (ZAIMOV, G.I. 103). – Var. *Dragolea* se explică printr-o veche alternanță a bazei antrop. cu *Dragól* (ILČEV, R. 182) sau *Dragóle* (cunoscut în doc. rom. din sec. XVI CDO, 265). – Accentuarea paroxitonă (*Drágúlea*), menținută în sint. *Dealul Drăgulii*, a fost înlocuită printr-una proparoxitonă (*Drágulea*), care se reflectă în numele pop. al p., al iazului și al s. Schimbarea a fost determinată de asociația par. cu n. pers. *Drágul*. După reforma agrară din 1921 a apărut *Satul Nou* sau

Dragulea (ANCH.), al cărui nume a fost substituit de oficialități, în 1925, prin oicon. comem. *Dragalina* (TTRM, I₁, 371/2).

DRAGULIA v. *Dragulea*.

DRAGULMACY v. *Dragomir*¹.

DRAGULMANCI v. *Dragomir*¹.

DRAGUMĂNEȘTII v. *Dragomăneștii*.

DRAGUMIERNA v. *Dragomireștii*¹.

DRAGUMIRNA v. *Dragomireștii*¹.

DRAGUSCHANY v. *Drăgușenii*⁴.

DRAGUSCHEN v. *Drăgușenii*³.

DRAGUSCHENER BACH v. *Drăgușenii*⁵.

DRAGUSCHENI v. *Drăgușenii*⁵.

DRAGUSZANKA v. *Drăgușenii*⁵.

DRAGUSZENI v. *Drăgușenii*⁶.

DRAGUSZENY v. *Drăgușenii*⁶.

DRAGUȘA v. *Dragoș*¹/*Dragoșin*.

DRAGUȘANCA v. *Drăgușenii*⁵.

DRAGUȘANE v. *Drăgușenii*³.

DRAGUȘANII¹ v. *Drăgușenii*².

DRAGUȘANII² v. *Drăgușenii*³.

DRAGUȘĂNA v. *Dragoș*¹/*Dragoșin*.

DRAGUȘEANII v. *Drăgușenii*⁶.

DRAGUȘENI¹ v. *Drăgușenii*².

DRAGUȘENI² v. *Drăgușenii*⁴.

DRAGUȘENII¹ v. *Drăgușenii*¹.

DRAGUȘENII² v. *Drăgușenii*⁵.

DRAGUȘENII-TÂRG v. *Drăgușenii*⁴.

DRAGVA v. *Dragoș*².

DRALUSSEN v. *Drăgușenii*³.

DRASZESTY v. *Drujeștii*.

DRATUSSEN v. *Drăgușenii*³.

DRAXANII v. *Dragsin*.

DRAXĂNII v. *Dragsin*.

DRAXĂNII DE GIOS v. *Dragsin*.

DRAXĂNII v. *Dragsin*.

DRAXENEI v. *Dragsin*.

DRAXENII v. *Dragsin*.

DRAXENII DE JOS v. *Dragsin*.

DRAXENII DE SUS v. *Dragsin*.

DRAXIN v. *Dragsin*.

DRAXINII v. *Dragsin*.

DRAXINII DE JOS v. *Dragsin*.

DRAXINII DE SUS v. *Dragsin*.

DRĂCȘANII v. *Dragsin*.

DRĂCȘENII v. *Dragsin*.

DRĂGĂNEȘTII v. *Dragomăneștii*.

DRĂGĂȘENII¹ v. *Drăgușenii*¹.

DRĂGĂȘENII² v. *Drăgușenii*².

DRĂGĂȘENII³ v. *Drăgușenii*³.

DRĂGOĂȘCII v. *Drăgoieștii*¹.

DRĂGOEȘTII¹ v. *Drăgoieștii*¹.

DRĂGOEȘTII² v. *Drăgușenii*⁷.

DRĂGOIASCA v. *Drăgoieștii*¹.

DRĂGOIEȘTII top. pers. I. Oicon. [At. la 1462: DRH, A, II, 162.] S., com. *Drăgoiești*, j. Suceava. ◇ La sg.: *Drăgoieștiul* MĂZĂREANU, v. 44 (a. 1775).

1. P. polar. +Oicon. (În sint. *Mănăstirea Drăgoiești*) Fostă măn. lângă s. *Drăgoiești*. NIGA, D. 40 (a. 1640).

2. P. polar. Hidron. (În sint. *Pârâul Drăgoieștilor*) Afl. st. al Șomuzului Mare, care curge prin s. *Drăgoiești*; (vechi) p. Tolova. GRĂMADĂ, T. I, 267 (a. 1783). ◇ Cu schimb. de ent.: *Valea Drăgoieștilor* ib. (a. 1783). ◇ Prin der. regr., cu ent. subînțeles: *Drăgoiasca* ib. (sec. XIX), ANCH. ◇ În sint.: *Valea Drăgoiasca* BĂLAN, D.B. III, 192 (a. 1783), BÂRLEANU, G. I, 36 (a. 1999) sau, cu schimb. de ent., *Pârâul Drăgoiasca* BĂLAN, D.B. IV, 138 (a. 1783). ◇ Cu schimb. de suf.: *Pârâul Drăgoiasa* ANCH. ♦ Semicalcuri germ.: *Dragoestie Bach* OTZELLOWITZ (a. 1790), *Dragoestier Bach* TTRM, I₃, 44/2 (a. 1783) sau *Dragoestier Thal* ib. (a. 1783).

a. P. polar. Fiton. (Cu ent. țarină subînțeles) *Drăgoiasca*. Teren arabil lângă *Pârâul Drăgoieștilor*.

b. P. polar. Hodon. (În sint. *Podul Drăgoiasca*) Pod peste p. *Drăgoiasca*. ANCH. ◇ În perifr.: *Podul la Drăgoiasca* ib.

3. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Drăgoieștilor*) Păd. pe Dl. Mare, lângă s. *Drăgoiești*. MARIAN, T. 111 (a. 1895). ◇ Cu determ. la nom.: *Pădurea Drăgoiești* ANCH.

4. P. polar. Oron. (În sint. *Obcina Drăgoieștilor*) Dl. la NV de s. *Drăgoiești*. GRĂMADĂ, T. I, 267 (a. 1783). ♦ Semicalc germ.: *Dragoestier Berggrat* TTRM, I₃, 44/2 (a. 1783).

– Patrimon.: (I) (vechi) *drăgoiești*, sg. *drăgoiesc* MIHORDEA, R. 101 (a. 1734), ANCH. sau *drăguiești*, sg. *drăguiesc* ib.; (ofic.) *drăgoieșteni* (*drăguieșteni*), sg. *drăgoieștean* (*drăguieștean*) ib.

– Pron.: (I) *Drăguieșci* NALR–DATE, 92, cu palat. dentalei din grupul consonantic -șt- sub infl. voc. prepalatale -i.

– Scris și: (I) **Drăgoeștii** DRH, A, II, 162 (a. 1462). – Var.: (I) **Dragoeștii** DRH, A, III, 408 (a. 1498), cu -ă- preton. deschis la -a-, după slv.; **Dragoieștii** TTRM, I₁, 377/2 (a. 1781), cu -ă- preton. deschis la -a-, după germ.; **Drăguieștii** IORGA, S.D. VII, 106 (a. 1705-1706), ANCH., cu închiderea la -u- a lui -o- preton.; (2) **Pârâu Drăguiasca** ANCH.; (b) **Podu Drăguiasca** ib.; **Podu la Drăguiasca** ib.– Def. graf.: (I) **Drăgoășcii** IUFU–BRĂTULESCU, 96 (a. 1582); **Drăgueștii** IORGA, S.D. VII, 106 (a. 1705-1706). – Translit.: (I) **Dragijeste** TTRM, I₁, 377/2 (a. 1776); **Dragoeschti** ib. (a. 1790); **Dragoeschtie** ib. I₄, 81/1 (a. 1788); **Dragoeste** ib. I₁, 377/2 (a. 1854); **Dragoestie** ib. I₃, 44/2 (a. 1781); **Drăgoiesti** ib. I₁, 377/2 (a. 1900); **Dragojest** ib. (a. 1783); **Dragojeste** ib. (a. 1786); **Dragojesti** ib. (a. 1780); **Dragojestie** ib. (a. 1783); **Dragojesty** ib. (a. 1786); **Dragojesztie** ib. (a. 1914); **Dragojeszty** ib. (a. 1900); **Dragomesti** ib. I₄, 81/1 (a. 1786); **Dragomestj** ib. (a. 1781); **Dragonestj** ib. I₁, 377/2 (a. 1781); **Dragonesty** ib. I₄, 81/1 (a. 1775); **Gregojest** ib. I₁, 377/2 (a. 1775).

– Etim.: de la numele panului **Drăgoi** (at. la 1414-1419 ca stăpân al moșiei Tolova DRH, A, I, 56, al cărui urmaș prin alianță, panul Lațco, primește o confirmare pentru acest s. de la Ștefan cel Mare, la 1462, în virtutea „privilegiilor pe care le-a avut marele pan Drăgoi și socrul său [al lui Lațco], pan Romașco” de la Alexandru cel Bun ib. II, 162) cu suf. col. -ești. – După

tradiție, „a fost un boier Drăgoi, vechi tare, pe timpul lui Ștefan, și el i-a împrumutat domnului o baniță de bani, ca să-i bată pe turci” (ANCH.).

DRĂGOIEȘTIUL v. **Drăgoiești**¹.

DRĂG(O)MANEȘTII v. **Dragomănești**.

DRĂGOMĂNEȘTII v. **Dragomănești**.

DRĂGOMIREȘTII v. **Dragomirești**¹.

DRĂGOȘANCA v. **Drăgușenii**⁵.

DRĂGOȘANII¹ v. **Drăgușenii**¹.

DRĂGOȘANII² v. **Drăgușenii**².

DRĂGOȘENII¹ v. **Drăgușenii**¹.

DRĂGOȘENII² v. **Drăgușenii**⁴.

DRĂGOȘIANII v. **Drăgușenii**².

DRĂGOȘINA v. **Dragoș**¹/ **Dragoșin**.

DRĂGOTÉȘTII top. pers. **1**. ⁺Oicon. [At. la 1638: DRH, A, XXIV, 368.] Fost s. lângă s. Mărăști, com. Răcoasa, j. Vrancea.

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Drăgoteștilor*) Dl. la NV de s. Mărăști. PUȘCĂ, ș. 71 (a. 1925). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Drăgotești* ATLAS MOLD. (a. 1895).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Pârâul Drăgotești*) Afl. st. al p. Șușița (bazinul inferior al Siretului), care curge pe la V de s. Mărăști. ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Var.: **Dragoteștii** DRH, A, XXIV, 369 (sec. XIX), cu deschiderea lui *-ă-* preton. la *-a-*. – Def. graf.: **Pârâul Draoe** ATLAS MOLD. (a. 1895). – Translit.: **Dragotesti** DRH, A, XXVI, 404 (a. 1642).

– Etim.: de la numele lui **Dragotă** din Străoani (care, la 1572, cumpără „o săpătură” făcută chiar de el „din Gura Albii, ci esti în sus de podul Epiei” SAVA, D.P. I, 6, rez. din 1834) cu suf. col. **-ești**.

DRĂGȘENII¹ v. **Drăgușenii**⁴.

DRĂGȘENII² v. **Dragsin**.

DRĂGUEȘTII v. **Drăgoiești**¹.

DRĂGUȘANA¹ v. **Drăgușanii**¹.

DRĂGUȘANA² v. **Drăgușenii**².

DRĂGUȘANA VECHE v. **Drăgușanii**¹.

DRĂGUȘANCA¹ v. **Drăgușanii**¹.

DRĂGUȘANCA² v. **Drăgușenii**².

DRĂGUȘANCA³ v. **Drăgușenii**⁵.

DRĂGUȘĂNII¹ top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1584: DRH, A, VII, 660.] (Vechi) Crăieștii, com. Bozieni, j. Neamț.

1. P. p o l a r. Hidron. (Prin der. regr., pentru a se acorda cu ent. *apă*) *Drăgușana*. Afl. st. al r. Bârlad, care curge prin s. Crăiești. GHIBĂNESCU, S. V, 282 (cca 1625). ◇ În sint.: *Apa Drăgușanii* id. I.Z. IV₂, 70 (a. 1746) sau *Apa Drăgușenii* CAT. MOLD. V, 246 (a. 1710). ◇ Cu schimb. de ent.: *Pârâul Drăgușenii* GHIBĂNESCU, I.Z. IV₂, 68 (a. 1740). ◇ Cu determ. la nom.: *Apa Drăgușana* CIUBOTARU, O.H. 73 (a. 1814). ◇ Cu schimb. de suf.: *Drăgușanca* ib. (a. 1993). ◇ În sint.: *Pârâul Drăgușanca* ib. (a. 1847).

a. P. d i f e r. Hidron. (În sint. *Drăgușana Veche*) Albia veche a p. Drăgușana, în opoz. privat. cu albia cea nouă. GHIBĂNESCU, I.Z. IV₂, 74 (a. 1746). ◇ Prin expansiunea sint.: *Apa Drăgușanii Vechi* ib. (a. 1746).

b. P. d i f e r. Hidron. (În sint. *Gura Văii Drăgușanii*) Partea dinspre vărsare a p. Drăgușana. Ib. (a. 1746).

c. P. p o l a r. ⁺Fiton. (În sint. *Poiana Drăgușana*) Fostă poi. pe malul drept al p. Drăgușana. CIUBOTARU, O.H. 73 (a. 1710).

– Var.: **(1) Apa Drăgușeni** CAT. MOLD. V, 246 (a. 1710), de la *Drăgușenii*, cu reducerea la *-i* a dift. *-iș* din desin. de gen.; **Pârâul Drăgușanii** GHIBĂNESCU, I.Z. IV₂, 68 (a. 1740), prin asim. voc. regr. în desin. *-eș* a gen. și cu velar. voc. *-e-* sub infl. fricat. *-ș-* pron. dur.

– Etim.: de la n. pers. **Drăguș** cu suf. col. **-ani/ -eni** (după cum cons. fricat. *-ș-* era pron. dur sau moale).

DRĂGUȘANII² v. **Drăgușenii**¹.

DRĂGUȘANII³ v. **Drăgușenii**².

DRĂGUȘANII⁴ v. **Drăgușenii**³.

DRĂGUȘANII⁵ v. **Drăgușenii**⁴.

DRĂGUȘANII⁶ v. **Drăgușenii**⁵.

DRĂGUȘANII⁷ v. **Drăgușenii**⁶.

DRĂGUȘANII⁸ v. **Drăgușenii**⁷.

DRĂGUȘĂNII¹ v. **Drăgușenii**³.

DRĂGUȘĂNII² v. **Drăgușenii**⁴.

DRĂGUȘĂNII³ v. **Drăgușenii**⁶.

DRĂGUȘĂNIUL v. **Drăgușenii**².

DRĂGUȘEANCA v. **Drăgușenii**².

DRĂGUȘEANII¹ v. **Drăgușenii**¹.

DRĂGUȘEANII² v. **Drăgușenii**².

DRĂGUȘEANII³ v. **Drăgușenii**³.

DRĂGUȘEANII⁴ v. **Drăgușenii**⁵.

DRĂGUȘEANII⁵ v. **Drăgușenii**⁶.

DRĂGUȘENII¹ top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1617: DIR, A, XVI-IV, 178.] S., com. Parava, j. Bacău.

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Drăgușanilor*) Afl. st. al p. Orbeni (bazinul mijlociu al r. Siret), care curge prin s. Drăgușeni¹. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Drăgușani* I. IONESCU, A.P. 397 (a. 1869) sau, cu schimb. de suf., *Pârâul Drăgușeni* FRUNZ. 387 (a. 1872), HARTA MIL. (a. 1962).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Drăgușanilor*) Dl. la N de s. Drăgușeni¹. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Drăgușani* MDG, V, 577/2 (a. 1902). ◇ Cu schimb. de suf.: *Dealul Drăgușenilor* A. CRISTEA, R. 91 (a. 1799), HARTA MIL. (a. 1962).

c. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Drăgușanilor*) Păd. lângă s. Drăgușeni¹. DRH, A, XXVI, 299 (a. 1642, după slv.). ◇ Cu determ. la nom.: *Pădurea Drăgușani* MDG, III, 248/2 (a. 1900).

– Patron.: **(1) drăgușanari**, sg. *drăgușanar* ANCH.

– Scris și: **(1) Drăgușanii** DRH, A, XXV, 105 (a. 1639, slv.); **Drăgușanii** ib. XXVI, 57 (a. 1641). – P. conf.: **(1) Drăgășenii** TTRM, I₁, 379/1 (a. 1839). – Var.: **(1) Drăgoșanii** ib. (a. 1869); **Drăgoșenii** DRH, A, XXVI, 394 (ante 1642); **Drăgușanii** TTRM, I₁, 379/1 (a. 1805-1974). – Def. graf.: **(1) Drăguștenii** ib. (a. 1864); **Drăgzăanii** ib. (a. 1837). – Translit.: **(1) Dragosenj** ib. I₄, 81/1 (cca 1773); **Dragușeni** ib. I₁, 379/1 (a. 1830); **Dreguscheny** ib. (a. 1790).

– Etim.: de la n. pers. **Drăguș/ Dragoș** cu suf. col. **-eni/ -ani** (după cum cons. fricat. *-ș* era moale sau dură).

DRĂGUȘENII² top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1437 în forma *Dragoșanii*: DRH, A, I, 235, după germ.] S., com. Drăgușeni, j. Suceava. ◇ La sg.: *Drăgușeniul* NALR–DATE, 214.

H

HACIUNGII v. **Hociungii**.

HADANBUL v. **Hadâmbul**.

HADĂMBUL v. **Hadâmbul**.

HADĂMBUL top. pers. **A.** Oicon. (În sint. *Mănăstirea Hadâmbul*) Măn. pe Dl. Mare, în Codrul Iașilor; (vechi) Mănăstirea Dealul Mare. URICARIUL, II, 92 (a. 1693), VLASIE, G. 102 (a. 2000). ◇ Cu determ. la gen.: *Mănăstirea Hadâmbului* URICARIUL, XXI, 331 (a. 1806). ◇ În perifr.: *Mănăstirea de la Hadâmbul* IORGA, INSCR. II, 301 (a. 1723). ◇ Cu schimb. de ent., în sint.: *Schitul Hadâmbul* DRA, II, 494 (a. 1780), FRUNZ. 229 (a. 1872). ◇ Cu determ. la gen.: *Schitul Hadâmbului* TTRM, I₂, 1046/1 (a. 1847). ◇ Tautologic: *Mănăstirea Schitul Hadâmbul* MDG, V, 355/2 (a. 1902). ◆ Semicalc gr.: *Monastirion toù Hadúmi* TTRM, I₃, 64/1 (a. 1704).

I. P. e x t. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțeleș; în sint.) *Schitul Hadâmbului* [At. la 1924: TTRM, I₂, 1046/1.] S., com. Mironeasa, j. Iași, format lângă schit; (vechi) Schitul din Dealul Hadâmbului. ◇ Cu determ. la nom.: *Schitul Hadâmbul* CIUBOTARU, R.A. 456 (a. 1818).

I. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Izlazul Schitul Hadâmbul*) Pășune lângă s. Schitul Hadâmbului. NALR-DATE, 199.

II. P. p o l a r. +Horon. (În sint. *Moșia Schitului Hadâmbul*) Fostă moșie de lângă Mănăstirea Hadâmbul. ARH. BUC. PL. 47 (a. 1818). ◇ Cu ent. subînțeleș: *Schitului Hadâmbul* TTRM, I₂, 1046/1 (a. 1847). ◇ Cu determ. în funcție horon.: *Hadâmbul* CAT. MOLD. V, 170 (a. 1707), ib. III, 393 (a. 1732), NECULCE, 440 (cca 1733).

I. P. p o l a r. Oicon. *Hadâmbul* [At. la sfârșitul sec. XVIII: TTRM, I₁, 513/1.] S., com. Mogoșești, j. Iași, înființat în marginea Moșiei Schitului Hadâmbul.

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Hadâmbul*) Afl. dr. al p. Stavnic (bazinul superior al Bârladului), care curge pe lângă s. Hadâmbul. MDG, III, 679/1 (a. 1900), ANCH.

b. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Lunca Hadâmbului*) Parte a Luncii Stavnicului, lângă s. Hadâmbul. ANCH. ◇ Cu determ. la nom.: *Lunca Hadâmbul* FRUNZ. 229 (a. 1872).

c. P. p o l a r. Pedion. (În sint. *Șesul Hadâmbului*) Loc șes de-a lungul p. Stavnic, la E de s. Hadâmbul. ANCH.

III. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Hadâmbul*) Dl. pe care se află Mănăstirea Hadâmbul. Ib.

I. P. p o l a r. Oicon. (În perifr. *Schitul din Dealul Hadâmbului*) (Vechi) Schitul Hadâmbului (**I**). TTRM, I₂, 1046/1 (a. 1835).

IV. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Hadâmbului*) Păd. lângă Mănăstirea Hadâmbul. IORGA, R. 377 (a. 1907). ◇ În perifr.: *Pădurea de la Hadâmbul* NALR-DATE, 184.

– Var.: (**II.1**) **Hadămbul** TTRM, I₁, 513/1 (a. 1803-

1862), cu pron. mai deschisă a voc. mediale -ă-; (**A**) **Mănăstirea de la Hadămbul** IORGA, INSCR. II, 301 (a. 1723); (**III.1**) **Schitul din Dealul Hadămbului** TTRM, I₂, 1046/2 (a. 1835); (**I**) **Schitul Hadămbul** ib. (a. 1847); **Schitul Hadămbului** ib. (a. 1847). – Def. graf.: (**II.1**) **Hadanbul** ib. I₁, 513/1 (a. 1889); **Hădămbul** ib. (a. 1942); (**I**) **Schitul Hadambul** ib. I₂, 1046/2 (a. 1889).

– Etim.: supran. postelnicului Iane **Hadâmbul** (miluit de Gheorghe Ghica la 1659 cu un loc „să-și facă o bisericuță” MIHAILOVICI, D.C. I, 48 și menționat în inscripția din același an, de deasupra ușii de la intrare a Mănăstirii Hadâmbul, ca fiind acela care „a înnoit și făcut această biserică, dumnealui Iani Hadâmbul, în pădurea Iașilor, la Dealul Mare” IORGA, INSCR. II, 107) în funcție topon.

HADICFALVA v. **Hadikfalva**.

HADICK-FALWA v. **Hadikfalva**.

HADICKFALVA v. **Hadikfalva**.

HADICUL v. **Hadikfalva**.

HADIK FALVA v. **Hadikfalva**.

HADIK-FALVA v. **Hadikfalva**.

HADIK-FALWA v. **Hadikfalva**.

+**HĂDIKFĂLVA** oicon. pers. encom. magh. [At. la 1785: TTRM, I₃, 43/2.] Fostă colonie ceangăiască, înființată pe moșia Dornești (com. Dornești, j. Suceava) a Măn. Sfântul Onofrei. ◇ Cu elipsa ent. din comp.; rom.: *Hadicul* I. ONCIUL, F. 28 (a. 1891) sau, în sint., *Satul lui Hadic* L. MORARIU, C.F. 31 (a. 1922).

– Scris și: **Hadicfalva** TTRM, I₁, 368/2 (a. 1797); **Hadickfalva** ib. I₃, 43/2 (a. 1787); **Hadick-Falwa** HACQUET, 56 (a. 1788); **Hadik Falva** TTRM, I₁, 368/2 (a. 1855); **Hadik-Falva** ib. I₃, 43/2 (a. 1785); **Hadik-Falwa** ib. I₁, 368/2 (a. 1820).

– Etim.: nume dat în onoarea președintelui Consiliului de Război, generalul András **Hadik**, cu ent. magh. **falva** „sat” (KAINDL, A.B. 262). Oicon. ofic. până la 1919, când este înlocuit de administrația rom. cu *Dorneștii* (TTRM, I₁, 368/2).

HALTA DODEȘTI v. **Dodeștii**¹.

HAMBOEA v. **Hamzoaia**.

HAMJOAIA v. **Hamzoaia**.

HAMZOÁIA top. pers. **I.** Hidron. (În sint. *Pârâul Hamzoaiei*) Afl. st. al p. Bicz (bazinul mijlociu al Bistriței), în amonte de or. Bicz. ARH. IȘ. PL. 415 (a. 1846). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Hamzoaia* ATLAS MOLD. (a. 1895) sau *Pârâiașul Hamzoaia* CARANFIL, C.T. 81 (a. 1919). ◇ Cu elipsa determ.: *Hamzoaia* CAT. MOLD. II, 424 (a. 1651), STĂNESCU, M.C. 24 (a. 1980).

I. P. d i f e r. Hidron. (În sint. *Obârșia Hamzoaiei*) Partea dinspre izv. a Pârâului Hamzoaiei. DIR, A, XVII-III, 28 (a. 1611, după slv.), DRH, A, XX, 11 (a. 1629, trad. din sec. XIX). ◇ Cu gen. analitic; vechi:

reducerea desin. de gen. *-ej* la *-i*. – Def. graf.: (1) **Opresîța** TTRM, I₁, 799/2 (a. 1924); (I) **Valea Opresîța** MDG, IV, 593 (a. 1901). – Translit.: (1) **Jasovitz** TTRM, I₄, 185/2 (cca 1773); **Tutovița** ib. (a. 1772); **Tutowiza** ib. (a. 1781); **Zatovitza** ib. (a. 1775).

– Etim.: de la n. fam. **Opriș** cu suf. dim. **-ița** (pentru a se acorda cu ent. *vale*) și cu suf. col. **-ești**.

OPROAIA top. pers. I. Hidron. (În sint. *Pârâul Oproaia*) Afl. st. al p. Șacovăț (bazinul superior al r. Bârlad), cu obârșia lângă s. Oproaia. ATLAS MOLD. (a. 1895).

1. P. p o l a r. Oicon. (Cu elipsa ent.) *Oproaia* [At. la 1917: TTRM, I₁, 799/2.] S., com. Țibana, j. Iași.

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Oproaia*) Păd. la S de s. Oproaia. ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Etim.: n. marit. de la n. fam. **Oprea** în funcție topon.

OPRYCZANY v. **Oprișeni**¹.

OPTOCENII v. **Ostopcenii**¹.

ORAȘELE FOCȘANII v. **Focșanii**.

ORAȘUL BACĂU v. **Bacăul**.

ORAȘUL BACĂUL v. **Bacăul**.

ORAȘUL BACĂULUI v. **Bacăul**.

ORAȘUL BOTĂȘENI v. **Botoșanii**.

ORAȘUL BOTOȘANI v. **Botoșanii**.

ORAȘUL BOTOȘANII v. **Botoșanii**.

ORAȘUL BOTOȘANILOR v. **Botoșanii**.

ORAȘUL BOTOȘĂNILOR v. **Botoșanii**.

ORAȘUL BOTOȘENI v. **Botoșanii**.

ORAȘUL BOTȘĂNILOR v. **Botoșanii**.

ORAȘUL COMĂNEȘTI v. **Comănești**².

ORAȘUL COTNARI v. **Cotnarul**.

ORAȘUL DE JOS v. **Buhuș**.

ORAȘUL DE SUS v. **Buhuș**.

ORAȘUL DOROHOIUL v. **Dorohoiul**.

ORAȘUL FĂLTICENII v. **Fălticenie**.

ORAȘUL FOCȘANI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANI A PĂRȚII MOLDOVII v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANI AL PĂRȚII MOLDOVEI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANI AL PĂRȚII VALAHIEI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANI ÎN PARTEA DINSPRE MOLDOVA v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANI ÎN PARTEA VALAHIEI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII DE DINCOACE DE MILCOV v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII DE DINCOLO DE MILCOV v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII MOLDAVIEI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII MOLDAVII v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII MOLDOVEI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII MUNTENI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII-PRINCIPATUL MOLDOVEI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANII UNIȚI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANILOR v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘANILOR UNIȚI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘENII v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOCȘENILOR UNIȚI v. **Focșanii**.

ORAȘUL FOLTICENI v. **Fălticenie**.

ORAȘUL HERȚA v. **Herța**.

ORAȘUL MIHĂILENI v. **Mihăilenii**.

ORAȘUL MIHĂILENI v. **Mihăilenii**.

ORAȘUL NEGREȘTI v. **Negreștii**¹.

ORAȘUL ODOBEȘTI v. **Odobeștii**².

ORAȘUL PEATRA v. **Piatra lui Crăciun**.

ORAȘUL PETRII v. **Piatra lui Crăciun**.

ORAȘUL PIATRA v. **Piatra lui Crăciun**.

ORAȘUL PIETRII v. **Piatra lui Crăciun**.

ORAȘUL RĂDĂUȚ v. **Rădăuții**¹.

ORAȘUL RĂDĂUȚI v. **Rădăuții**¹.

ORAȘUL RĂDĂUȚULUI v. **Rădăuții**¹.

ORAȘUL ROMAN v. **Romanul**.

ORAȘUL ROMANUL v. **Romanul**.

ORAȘUL ROMANULUI v. **Romanul**.

ORAȘUL TÂRGUL BUJOR v. **Bujor**.

ORĂȘANII v. **Orășenii**.

ORĂȘANII DIN DEAL v. **Orășenii**.

ORĂȘANII DIN VALE v. **Orășenii**.

ORĂȘĂNII v. **Orășenii**.

ORĂȘEANII v. **Orășenii**.

ORĂȘELUL BUHUȘ v. **Buhuș**.

ORĂȘELUL BUHUȘI v. **Buhuș**.

ORĂȘELUL MIHĂILENI v. **Mihăilenii**.

ORĂȘELUL NEGREȘTI v. **Negreștii**¹.

ORĂȘELUL RĂDĂUȚI¹ v. **Rădăuții**¹.

ORĂȘELUL RĂDĂUȚI² v. **Rădăuții**².

ORĂȘELUL SCÂNTEIA v. **Scânteia**.

ORĂȘELUL ȘTEFĂNEȘTI v. **Ștefăneștii**¹.

ORĂȘENII top. pers. I. Oicon. [At. la 1587 în forma *Orășanii*: COSTĂCHESCU, D.M. II, 457 și la 1603 în forma *Orășenii*: DIR, A, XVII-I, 67.] (Vechi) *Orășenii-Vale*.

1. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după propr., în opoz. echipol.; vechi: *Orășenii Serdarului* [Iordache] *Ureche* și *Orășenii Comisului* [Ion] *Mavromati* TTRM, I₁, 801/1 (a. 1835).

2. P. d i f e r. Oicon. (În comp.) Împărțit în două ss., deosebite după poziție, în opoz. echipol.:

a. *Orășenii-Vale* [At. la 1904: ib. 801/2.] S., com. sub. Curtești, j. Botoșani; (vechi) *Orășenii* (I). ◇ În perifr.; vechi: *Orășenii din Vale* ib. (a. 1901) sau *Orășanii din Vale* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Der. patron. în funcție oicon.: *Vălenii* TTRM, I₁, 801/1 (a. 1871).

b. *Orășenii-Deal* [At. la 1904: TTRM, I₁, 801/1.] S., com. sub. Curtești, j. Botoșani. ◇ În perifr.; vechi: *Orășenii din Deal* ib. (a. 1901) sau *Orășanii din Deal* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Der. patron. în funcție oicon.: *Delenii* TTRM, I₁, 801/1 (a. 1871).

3. P. p o l a r. +Oicon. (În sint. *Schitul Orășenilor*) Fost schit pe moșia Orășeni, ctitorit la 1762 de Iordache Isăcescu; (vechi) *Schitul Maicile*. TTRM, I₂, 1047/1 (a. 1793). ◇ Cu determ. la nom.: *Schitul Orășenii* SILA, S.P. 11 (a. 1766) sau, neart., *Schitul Orășeni* TUFESCU, J.B. 152 (a. 1977). ◇ Cu ent. în funcție oicon.: *Schitul* TTRM, I₂, 1047/1 (a. 1819). ◇ Cu schimb. de ent.,

în sint.: *Mănăstirea Orășenii* SEVASTOS, C. 16 (a. 1887).

a. P. p o l a r. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțele) *Schitul Orășenii* [At. la 1831: TTRM, I₂, 1047/1.] S. com. Cristești, j. Botoșani, format în jurul schitului. ◇ Prin brevilocvență; în comp., indicând o dependență adm.: *Orășenii-Cristești* ib. (a. 1830).

4. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Orășenilor*) Dl. pe care se află s. Orășenii-Deal. ZAHARIA, A. 254 (a. 1970).

5. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Orășeni*) Păd. lângă s. Orășenii-Vale. DICȚ. STAT. I, 110 (a. 1914).

6. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Podgoria Orășeni*) Podgorie lângă s. Orășenii-Vale. UNGUREANU, C.C. 298 (a. 1830).

– P. conf.: **(I) Obârșenii** TTRM, I₁, 801/2 (a. 1834). – Scris și: **(I) Orășeanii** DRH, A, XVIII, 214 (a. 1624, slv.), ib. XXIV, 478 (a. 1638-1643); **(3) Schitul Orășeanii** SILA, S.P. 11 (a. 1766). – Var.: **(I) Orășănii** DIR, A, XVII-IV, 234 (a. 1618), PETROVICI, M.O. 170 (a. 1938), cu velar. lui *-e-* după *-ș-* pron. dur; **Oroșăanii** GHIBĂNESCU, S. XXV, 87 (a. 1781), cu asim. voc. progr.; **Oroșenii** LET. MOLD. 83 (cca 1705), TTRM, I₁, 801/2 (a. 1799); **Orușenii** REV. MOLD. I/11, 15 (a. 1922), prin disim. voc. progr.; **(6) Podgoria Orășăni** UNGUREANU, C.C. 298 (a. 1830); **(3) Schitul Orășăni** TTRM, I₂, 1047/2 (a. 1924); **Schitul Orășăanii** IORGA, S.D. XXII, 331 (a. 1835); **Schitul Oroșăni** ISTRATI, S.E. 339 (a. 1809); **Schitul Oroșănilor** TTRM, I₂, 1047/2 (a. 1805); **Schitul Oruşenii** REV. MOLD. II/17, 20 (a. 1793); **Schitul Oruşenilor** TTRM, I₂, 1047/2 (a. 1793). – Def. graf.: **(3) Schitul Oraşeni** ib. (a. 1889). – Translit.: **(I) Oroschani** ib. I₁, 801/2 (a. 1774); **Oroschen** ib. (a. 1783); **Oroschenj** ib. (a. 1777); **Orossanj** ib. I₄, 185/2 (cca 1773); **Oroșani** ib. (a. 1772); **(3.a) Oroșenii-Crestești** ib. I₂, 1047/1 (a. 1830).

– Etim.: de la numele boierului Fădor **Orăș** cel Bătrân (menționat la 1587, când aprodul Văscan Orăș înfățișează un privilegiu dat de Ștefan cel Mare străbunicului său pentru s. Orășani COSTĂCHESCU, D.M. II, 457 și la 1638, când alți urmași, nepoți ai hatmanului Orăș, își împart același s. BĂLAN, F.O. 35) cu suf. col. **-eni/ -ani** (după cum cons. *-ș-* era moale sau dură).

ORĂȘENII COMISULUI MAVROMATI v. **Orășenii**.

ORĂȘENII-CRISTEȘTI v. **Orășenii**.

ORĂȘENII-DEAL v. **Orășenii**.

ORĂȘENII DIN DEAL v. **Orășenii**.

ORĂȘENII DIN VALE v. **Orășenii**.

ORĂȘENII SERDARULUI URECHE v. **Orășenii**.

ORĂȘENII-VALE v. **Orășenii**.

ORBSINA CALEFINDEȘTI v. **Calafindeștii**.

ORCEȘTII v. **Orțeștii**.

ORELEȘTE v. **Horleștii**².

ORGOEĂȘTI v. **Orgoieștii**.

ORGOIÉȘTII top. pers. **I.** Oicon. [At. la 1480: DRH, A, II, 351.] S., com. Bogdănești, j. Vaslui.

1. P. p o l a r. ⁺Oicon. (În sint. *Mănăstirea Orgoieștii*) Măn. la N de s. Orgoiești, înființată pe la 1792 de spătăreasa Safta Bogdan. ANTONOVICI, D.S. 21 (a. 1827). ◇ Cu schimb. de ent.: *Schitul Orgoieștii* ib. 16

(a. 1817) sau, neart., *Schitul Orgoiești* FRUNZ. 335 (a. 1872).

a. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Complex monahal format din două măn., deosebite după vechime, în opoz. privat.; vechi: *Schitul Orgoieștii Noi* și *Schitul Orgoieștii [Vechi]* ANTONOVICI, D.S. 13 (a. 1819). ◇ Prin brevilocvență, în opoz. echipol.: *Orgoieștii Noi* și *Orgoieștii Vechi* ISTRATI, S.E. 342 (a. 1809).

2. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după propr., în opoz. privat.; vechi: *Orgoieștii Mănăstirii [Orgoiești]* TTRM, I₁, 802/2 (a. 1834) și *Orgoieștii [Răzeșilor]* ib. (a. 1832).

3. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Orgoieștilor*) Parte a p. Horoiata (bazinul mijlociu al r. Bârlad) în dreptul s. Orgoiești. ANTONOVICI, D.S. 61 (a. 1846). ◇ Cu schimb. de ent. și cu determ. la nom.: *Pârâul Orgoiești* MDG, IV, 601/1 (a. 1901).

a. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Iazul Orgoiești*) Iaz la S de s. Orgoiești. ATLAS MOLD. (a. 1895).

4. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Orgoieștilor*) Dl. la NE de s. Orgoiești. DRH, A, III, 191 (a. 1491, după slv.). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Orgoiești* ATLAS MOLD. (a. 1895).

a. P. d i f e r. (În sint. *Zarea Orgoieștilor*) Culme a Dealului Orgoieștilor. ANTONOVICI, B. 348 (a. 1662).

5. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Orgoiești*) Păd. lângă s. Orgoiești. MDG, IV, 601/1 (a. 1901).

– Scris și: **(1.a) Schitul Orgoieștii Noi** ANTONOVICI, D.S. 13 (a. 1819). – Var.: **(2) Orgoieștii Monăstirei** TTRM, I₁, 802/2 (a. 1834), cu forma după gr. a ent.; **(I) Orgoieștii** DRH, A, VII, 686 (fals din sec. XVIII, datat 1571), TTRM, I₁, 802/2 (a. 1826), prin disim. voc. progr.; **(1) Schitul Orgoieștii** R. ROSETTI, C. I, 788 (a. 1859); **Schitul Urgoieștii** ib. 740 (a. 1858), de la *Orgoieștii*, prin asim. voc. regr.; **(I) Urgoieștii** TTRM, I₁, 802/2 (a. 1835), cu închiderea la *u-* a lui *o-* preton.; **Urgoieștii** ib. (a. 1835). – Def. graf.: **(I) Argoieștii** ib. (cca 1853); **Argoieștii** ib. (a. 1858); **Hurgoieștii** ib. (a. 1819); **Orgoieștei** DRH, A, VII, 686 (fals din sec. XVIII, datat 1571, alternând cu *Orgoieștii* în același doc.); **Ortoeștii** TTRM, I₁, 802/2 (a. 1772). – Translit.: **(I) Orgoiești** ib. I₄, 185/2 (a. 1772); **Orgoieschti** ib. I₁, 802/2 (a. 1774); **Orgojestj** ib. I₄, 185/2 (cca 1773).

– Etim.: de la numele boierului Ștefan **Orgoane** (scris: *Orgone*, căruia Alexandru cel Bun îi dăruise s. Orgoiești, la obârșia Hovrăiatei, danie confirmată la 1480 de Ștefan cel Mare nepotului său, Mircea, fiul lui Micul Orgoane [sic!] DRH, A, II, 351) cu suf. col. **-ești** și evol. lui *-î-* palatal la *-i-*.

ORGOIEȘTII MĂNĂSTIRII v. **Orgoieștii**.

ORGOIEȘTII MONĂSTIREI v. **Orgoieștii**.

ORGOIEȘTII NOI v. **Orgoieștii**.

ORGOIEȘTII VECHI v. **Orgoieștii**.

ORGOJESCHTI v. **Orgoieștii**.

ORGOJESTJ v. **Orgoieștii**.

ORGUIEȘTII v. **Orgoieștii**.

ORGUIȘTEI v. **Orgoieștii**.

ORINGI v. **Horincea**.

ORLEȘTE v. **Horleștii**².

ORLESTI v. **Horleștii**².

ORLESTIE v. Horleştii².
 ORLEŞTII v. Horleştii².
 OROKONESCHT v. Ciocăneştii.
 OROLESTI v. Arămeştii².
 OROLESTJ v. Arămeştii².
 OROMESCHTI v. Arămeştii².
 OROSCHANI v. Orăşenii.
 OROSCHEN v. Orăşenii.
 OROSCHENJ v. Orăşenii.
 OROSSANJ v. Orăşenii.
 OROŞANI v. Orăşenii.
 OROŞĂNII v. Orăşenii.
 OROŞENII v. Orăşenii.
 OROŞENII-CRETEŞTI v. Orăşenii.
 ORPAZUL v. Horpazul.
 ORSZÁGBAN ROMAN VASAR v. Romanul.
 ORTĂŞTII v. Orleştii.
 ORTEŞTII v. Orleştii.
 ORTOEŞTII v. Orgoieştii.
 ORTSCHESTY v. Orleştii.
 ORȚĂŞTII v. Orleştii.

ORȚEŞTII oicon. pers. [At. la 1522: DIR, A, XVI-I, 191.] S., com. Brusturii-Drăgăneşti, j. Neamţ.

– P. conf.: **Ortăştii** TTRM, I₁, 804/1 (a. 1845); **Orleştii** ib. (a. 1833). – Var.: **Ortăştii** DIR, A, XVI-I, 323 (a. 1530, slv.), DRA, II, 367 (a. 1762), cu velar. lui -e- sub infl. lui -t- pron. dur. – Def. graf.: **Artăştii** TTRM, I₁, 804/1 (a. 1850); **Hortăştii** ib. (a. 1842); **Orceştii** ib. (a. 1917); **Ortăştii** ib. (a. 1924); **Orleştii** DIR, A, XVI-I, 245 (a. 1528). – Translit.: **Bocsesti** TTRM, I₄, 186/1 (a. 1775); **Botscheshti** ib. I₁, 804/1 (a. 1774); **Buceşti** ib. I₄, 186/1 (a. 1774); **Buczeszti** ib. (a. 1774); **Ortschesty** ib. I₁, 804/1 (a. 1790).

– Etim.: de la numele boierului Petru **Oartă** (ai căruia nepoţi îi vând la 1522 mitropolitului Teoctist o parte din s. Orleşti DIR, A, XVI-I, 191) cu suf. col. -eşti şi cu reducerea dift. *qa-* la *o-*.

ORUŞENII v. Orăşenii.
 ORZATA FL[EUVE] v. Horoiata.
 ORZEŞTII v. Orleştii.
 OSĂBIŢĂI CĂLUGĂRII v. Călugărul.
 OSĂBIŢĂI DIN RUŞ v. Bălineştii.
 OSĂBIŢII v. Flocii.
 OSĂBIŢII-CĂLUGĂRA v. Călugărul.
 OSĂBIŢII CĂLUGĂRII v. Călugărul.
 OSĂBIŢII DIN CĂLUGĂRA v. Călugărul.
 OSĂBIŢII DIN MICLĂUŞĂNI v. Miclăuşenii¹.
 OSĂBIŢII FLOCII v. Flocii.
 OSĂBIŢII FOLCII v. Flocii.
 OSEBIŢII¹ v. Călugărul.
 OSEBIŢII² v. Flocii.
 OSEBIŢII-CĂLUGĂRA v. Călugărul.
 OSEBIŢII CĂLUGĂREI v. Călugărul.
 OSEBIŢII CĂLUGĂRII v. Călugărul.
 OSEBIŢII DIN CĂLUGĂRA v. Călugărul.
 OSEBIŢII DIN MICLĂUŞENI v. Miclăuşenii¹.
 OSEBIŢII DIN RUŞI v. Bălineştii.
 OSEBIŢII FLOCII v. Flocii.
 OSEBIŢII FOLCII v. Flocii.
 OSEBIŢII-LUIZI-CĂLUGĂRA v. Călugărul.

OSEBIŢII-LIUZII-CĂLUGĂRA v. Călugărul.

OSEBIŢII RUŞ v. Bălineştii.

OSEBIŢII TLOCII v. Flocii.

OSELESCHTI v. Oleşştii.

OSOBITZI KALUGUR v. Călugărul.

OSTĂPCEANII v. Ostopcenii¹.

OSTĂPCENII¹ v. Ostopcenii¹.

OSTĂPCENII² v. Ostopcenii².

OSTĂPCENII LUI BALUŞ v. Ostopcenii².

OSTĂPCENII RĂZĂŞ v. Ostopcenii².

OSTĂPCIANII¹ v. Ostopcenii¹.

OSTĂPCIANII² v. Ostopcenii².

OSTOPCANII v. Ostopcenii².

OSTOPCEANII v. Ostopcenii¹.

OSTOPCENII¹ top. pers. **1.** ⁺Oicon. [At. la 1473: DRH, A, II, 281.] Fost s. în partea de S a s. Rădeni, com. Trifeşti, j. Iaşi.

a. P. r e s t r. Oicon. Căt. în partea de N a s. Perieni, com. Probota, j. Iaşi; (vechi) Şelarii. TTRM, I₂, 1138/2 (a. 1901).

b. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Ostopceni*) Afl. dr. al p. Frasin (bazinul mijlociu al r. Jijia), care trece prin s. Perieni. ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Scris şi: **(1) Ostăpceanii** DRH, A, II, 281 (a. 1473); **Ostăpcianii** DIR, A, XVII-II, 315 (a. 1606); **Ostopceanii** DRH, A, XXV, 224 (a. 1639). – Var.: **(1) Ostăpcenii** DIR, A, XVI-I, 193 (a. 1522); **Optocenii** OBREJA, D.G. 164 (a. 1979), prin atr. par. la apel. *opt*; **(a) Ostopenii** MDG, IV, 611/2 (a. 1901); **(b) Pârâul Optoceni** ATLAS MOLD. (a. 1895); **Pârâul Ostopeni** MDG, IV, 678/1 (a. 1901). – Def. graf.: **(1) Astopcenii** TTRM, I₁, 806/1 (a. 1856).

– Etim.: numele vătămanului **Ostapco** (menţionat la 1473, când Ivaşco Armencici dă Măn. Moldoviţa „jumătate de sat din Ostăpceani [...] unde a fost Ostapco vătăman, la Turia, în ţinutul Iaşi” DRH, A, II, 281) cu suf. col. -eni. – Evol.: *Ostăpcenii* (cu închiderea la -ă- lui -a- preton.) > *Ostopcenii* (prin asim. voc. progr.). Forma *Ostopenii* a apărut prin variaţie tematică de la baza *Ostap* (în raport cu care *Ostapko* este un dim.), cu aceeaşi evol. (*Ostăpenii > *Ostopenii*).

OSTOPCENII² top. pers. **I.** Oicon. [At. la 1522: ISAC, C. I, 216.] (Vechi) Romăneştii, com. Romăneşti, j. Botoşani.

1. P. d i f e r. Oicon. (În perifr.) Împărţit în două ss., deosebite după poziţie, în opoz. echipol.; vechi: *Ostopcenii din Vale* TTRM, I₂, 1000/1 (a. 1845) şi *Ostopcenii din Deal* ib. 999/2 (a. 1832) sau, în comp., *Ostopcenii-Deal* ib. 1000/1 (a. 1906). ◊ Prin expansiunea perifr.; vechi: *Ostopcenii din Vale Răzeşi* ib. 999/2 (a. 1838) sau, prin invers. constr., *Ostopcenii Răzeşi din Vale* ib. 1000/1 (a. 1845) şi *Ostopcenii din Deal Răzeşi* ib. 999/2 (a. 1838).

2. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărţit în câteva ss., deosebite după propr., în opoz. echipol.; vechi: *Ostopcenii Mişului* [al serdăresei Anica Comişoglu] ib. 999/2 (a. 1833) sau, în comp., *Ostopcenii-Mişoglu* ib. (a. 1835); *Ostopcenii lui* [Alecu] *Balş* ib. 1000/1 (a. 1840) sau, în comp., *Ostopcenii-Balş* ib. (a. 1873); *Ostopcenii Răzeşesti* ib. 999/2 (a. 1803) sau *Ostopcenii Răzeşi* ib. (a. 1833) sau, cu invers. constr., *Răzeşii Ostopceni* ib. (a. 1833).

TTRM, I₂, 854/2.] S., com. Bârnova, j. Iași, situat pe Dealul lui Păun. ◇ În sint. genitivală analitică; vechi: *Dealul lui Păun* TTRM, I₂, 854/2 (a. 1783). ◇ În sint. genitivală sintetică: *Dealul Păunului* ib. (a. 1844).

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Păun*) Păd. la S de s. Păun. HARTA MIL. (a. 1962).

2. P. p o l a r. Hidron. (În perifr. *Pârâul la Păun*) Afl. st. al p. Vasluiet, care izvorăște de sub Dealul lui Păun. ATLAS MOLD. (a. 1895).

3. P. p o l a r. Pedion. (În sint. *Podișul Păun*) Platoul de pe Dealul lui Păun. MDG, IV, 665/1 (a. 1901).

– Patrion.: (1) *păuneni*, sg. *păunean* ANCH.

– Var.: (1) **Dialu Păun** NALR-DATE, 176, prin difer. voc. în ent.

– Etim.: numele vameșului **Păun** (menționat în doc. din a doua jumătate a sec. XVII ca având proprietăți în zonă) în funcție topon.

PĂUSEȘTII v. **Păușeștii**.

PĂUȘASCA v. **Păușeștii**.

PĂUȘĂȘTII v. **Păușeștii**.

PĂUȘEASCA v. **Păușeștii**.

PĂUȘEȘTII top. pers. 1. Oicon. [At. la 1545: GHIBĂNESCU, s. I, 380.] S., com. Dumești, j. Iași. ◇ În sint., cu determ. indicând propr.; vechi: *Păușeștii Ghicăi* TTRM, I₂, 855/1 (a. 1844).

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Păușeștilor*) Dl. pe care este situat s. Păușești. NALR-DATE, 185. ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Păușești* MDG, II, 507/1 (a. 1899).

b. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Iazul Păușeștilor*) Iaz la N de s. Păușești. MDG, II, 355/1 (a. 1899). ◇ Cu determ. la nom.: *Iazul Păușești* ib. IV, 665/2 (a. 1901). ◇ Cu schimb. de ent.: *Lacul Păușești* ATLAS MOLD. (a. 1895).

c. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Rediul Păușeștilor*) Păd. lângă s. Păușești. ANTONOVICI, F. 31 (a. 1580). ◇ Cu schimb. de ent. și cu determ. la nom.: *Pădurea Păușești* DICT. STAT. I, 470 (a. 1914).

d. P. d i f e r. ⁺Oicon. (În der. regr.) *Păușeasca* [At. la 1803: TTRM, I₂, 854/2.] Fost s. în partea de NE a s. Frumușica, com. Mădârjac, j. Iași, înființat pe o parte a moșiei s. Păușești.

– Patrion.: (1) *păușeșteni*, sg. *păușeștean* ANCH.

– Var.: (a) **Dealul Păușăștilor** NALR-DATE, 185, cu velar. lui *-e-* sub infl. lui *-ș-* pron. dur; (b) **Iazul Păușăștilor** ib. 185; (d) **Păușasca** TTRM, I₂, 855/1 (a. 1859), cu deschiderea lui *-ă-* preton. la *-a-* și velar. dift. *-ea-* după un *-ș-* pron. dur; (1) **Pașeștii** ANCH.; (d) **Păușasca** TTRM, I₂, 854/2-855/1 (a. 1803-1876); (1) **Păușăștii** DRH, A, XXIII, 88 (prima jumătate a sec. XIX); (c) **Rădiul Păușăștilor** ANTONOVICI, F. 31 (a. 1580), cu velar. lui *-e-* din ent. sub infl. lui *r-* precedent. – Def. graf.: (1) **Păseștii** TTRM, I₂, 855/1 (a. 1924); **Păușeștii** ib. (a. 1834); **Pizeștii** ib. (a. 1837). – Translit.: (1) **Leușești** ib. (a. 1772); **Pauscheschti** ib. I₄, 191/2 (a. 1788); **Pauszesti** ib. (cca 1716); **Pauszesty** ib. (a. 1737); **Păutești** ib. I₂, 855/1 (a. 1830).

– Etim.: de la n. pers. **Păuș** (al cărui urmaș este prob. Șerba Păușescul, menționat la 1426, când Alexandru cel

Bun le confirmă fiilor lui Ștefan Stravici un s. la Cârligătură, unde este casa acestuia DRH, A, I, 90) cu suf. col. **-ești**.

PĂUȘEȘTII GHICĂI v. **Păușeștii**.

PĂUTEȘTI v. **Păușeștii**.

PĂUTICEȘTII v. **Pânticeștii**.

PĂVĂLĂRII oicon. pers. [At. la 1925: TTRM, I₂, 855/2.] S., com. Paltinul, j. Vrancea. ◇ Cu schimb. de suf.; vechi: *Păvăleștii* ib. 855/1 (a. 1876).

– Def. graf.: **Păvălații** ib. 855/2 (a. 1956).

– Etim.: de la n. fam. **Pavâl** (obișnuit în s.) cu suf. col. **-ari** (MOLDOVANU, s. 49) și **-ești**, cu închiderea lui *-a-* preton. la *-ă-*.

PĂVĂLAȚII v. **Păvălarii**.

PĂVĂLEȘTII v. **Păvălarii**.

PÂNCEȘTII v. **Pănțeștii**¹.

PÂNGARAȚII v. **Pângăraț**.

PÂNGĂRĂȚ top. pers. A. Fiton. Poi. pe Dl. Părului, numită astăzi Poi. Părului. DRH, A, II, 418 (a. 1458). ◇ În sint.: *Poiana Pângărațului* ib. XXI, 153 (a. 1632, după slv.). ◇ Cu determ. la nom.: *Poiana Pângărațul* CAT. MOLD. III, 190 (a. 1662). ◇ Cu schimb. de nr.; rar.: *Poiana Pângăraților* DRH, A, XX, 34 (a. 1629, după slv.).

I. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Pângăraț*) Afl. st. al r. Bistrița, la V de poi. Pângăraț. COSTĂCHESCU, D.M.Ș. 186 (a. 1520, după slv.), DICT. STAT. II, 640 (a. 1915). ◇ Cu schimb. de ent.: *Valea Pângăraț* MIHĂILESCU, C. 146 (a. 1963). ◇ Cu schimb. de caz : *Pârâul Pângărațului* DRH, A, XX, 3 (a. 1629, după slv.) sau, prin supraaprecierea calității cursului de apă, *Râul Pângărațului* ib. 280 (a. 1630, după slv.). ◇ Cu schimb. de nr.: *Pârâul Pângăraților* ib. 352 (a. 1630, după slv.). ◇ Cu ent. subînțele: *Pângărațul* UJVÁRI, G.A. 498 (a. 1972). ♦ Semicalc magh.: *Pongorac patak* OPREANU, C. 7 (a. 1880).

1. P. d i f e r. Hidron. (În der. dim. *Pângărăciorul*) Afl. st. al r. Bistrița, la E de poi. Pângăraț, în opoz. privat. cu Pârâul Pângăraț. MDG, IV, 742/2 (a. 1901). ◇ Precedat de ent., în sint.: *Pârâul Pângărăciorului* DRH, A, XIX, 624 (a. 1628, după slv.). ◇ Cu schimb. de ent.: *Valea Pângărăciorului* BRÂNDUȘ-GRASU, 47 (a. 1987) sau *Apa Pângărăciorului* CAT. MOLD. III, 227 (a. 1663). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Pângărăcior* FRUNZ. 341 (a. 1872) sau *Valea Pângărăcior* I. ICHIM, s. 37 (a. 1979). ◇ Prin supraaprecierea calității cursului de apă: *Râul Pângărăcior* ib. 56 (a. 1979). ◇ Cu schimb. de gen, pentru a se acorda cu ent. „apă”: *Pângărăcioara* VELICHI, D.M. 27 (a. 1616, după slv.).

a. P. d i f e r. Hidron. (În sint. *Gura Pângărăciorului*) Locul de vărsare a p. Pângărăciorul în r. Bistrița. DRH, A, II, 419 (a. 1458, după slv., fals de la sfârșitul sec. XVI), MIHAIL, D.Z. 49 (a. 1658). ◇ Cu schimb. de gen: *Gura Pângărăcioarei* VELICHI, D.M. I (a. 1607, după slv.), DIR, A, XVII-III, 61 (a. 1612, după slv.).

b. P. p o l a r. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțele) *Pângărăciorul* [At. la 1774: TTRM, I₂, 877/1.] S., com. Pângărați, j. Neamț, situat pe p. Pângărăciorul. ◇ Cu schimb. de nr.: *Pângărăciorii* ib. (a. 1862, 1941, 1950-1956). ♦ Semicalc germ.: *Dorf Pengeretschorul* „Satul

Pângărăciorul” RADISITS, 410 (a. 1822).

α. P. difer. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după propr., în opoz. echipol.; vechi: *Pângărăciorul Mănăstirii Bisericiani și Pângărăciorul Mănăstirii Bistrița* TTRM, I₂, 877/1 (a. 1871) sau, prin brevilocvență, *Pângărăciorul Bistriței* ib. (a. 1873). ◇ În comp.: *Pângărăciorul-Pângărați* [al Mănăstirii Pângărați] ib. (a. 1876) și *Pângărăciorul-Bisericiani* ib. (a. 1873).

c. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Pângărăciorul*) Păd. lângă p. Pângărăciorul. MDG, IV, 742/2 (a. 1901). ◇ Cu determ. neart.: *Pădurea Pângărăcior* FRUNZ, 341 (a. 1872).

II. P. polar. Oicon. (În sint. *Mănăstirea Pângăraț*) Măn. lângă poi. Pângăraț; p. ext. s. format în preajma măn. MEF, I, 94 (a. 1576, după slv.). ◇ Art.: *Mănăstirea Pângărațul* DRH, A, XXI, 243 (a. 1632), ib. XXIV, 131 (cca 1637). ◇ Cu determ. la gen.: *Mănăstirea Pângărațului* ib. XIX, 604 (a. 1628), ib. XXIV, 130 (cca 1637). ◇ În perifr.; vechi: *Mănăstirea de la Pângăraț* ib. VII, 245 (a. 1577, după slv.), ib. XXIV, 281 (a. 1638). ◇ În sint. cu determ. la pl.: *Mănăstirea Pângăraților* ib. XVIII, 130 (a. 1623), CAPROȘU, D.I. I, 413 (a. 1647), URECHIA, S. 160 (a. 1728). ◇ Cu determ. la nom. art.: *Mănăstirea Pângărații* BERECHET, D.V. 20, 23 (a. 1612), DRA, II, 395 (a. 1765). ◇ Cu ent. subînțeles: *Pângărațul* DRH, A, VI, 568 (a. 1566), DIR, A, XVI-III, 454 (a. 1590), URECHE, 171 (cca 1647) sau, la pl., *Pângărații* DRH, A, VI, 566 (a. 1565), ib. XXI, 95 (a. 1632), HOGAȘ, II, 11 (a. 1911). ◆ Semicalcuri: fr. *Monastère de Pangratzi* TTRM, I₃, 179/1 (a. 1828); rus. *Monastyr' Pingarac* ib. (a. 1794); slv. *Monastir ot Pangaraț* BERECHET, D.V. 10 (a. 1596) sau *Monastir Pângărații* ib. 20 (a. 1612), *Monastir Pangratsteai* DRH, A, XX, 34 (a. 1629).

1. P. polar. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțeles) *Pângărații* [At. la 1772: TTRM, I₂, 876/2.] S., com. Pângărați, j. Neamț, situat la S de Mănăstirea Pângăraț. ◇ Cu schimb. de nr.: *Pângărațul* ib. (a. 1832), NALR-DATE, 236.

a. P. polar. Limnon. (În perifr. *Lacul de la Pângărați*) Lac de acumulare pe r. Bistrița, la S de s. Pângărați. DONISĂ-POGHIRC, 159 (a. 1968). ◇ În sint. *Lacul Pângărați* ib. 160 (a. 1968).

b. P. polar. Hidron. (În sint. *Izvorul Pângărați*) Izv. cu apă minerală în s. Pângărați. FRUNZ, 341 (a. 1872).

c. P. polar. Pedion. (În sint. *Șesul Pângăraților*) Șes pe malul stâng al Bistriței, în dreptul s. Pângărați. NICOLAU, C. 64 (a. 1961).

d. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Pângărați*) Păd. lângă s. Pângărați. ANANIA, T. 5 (a. 1900). ◇ Prin expansiunea sint.; vechi: *Pădurea Statului Pângărații* ARMĂȘESCU, B. 6 (a. 1906).

2. P. polar. ⁺Horon. (În perifr. *Braniștea de la Pângărați*) Fosta braniște a Mănăstirii Pângăraț. DIR, A, XVI-IV, 84 (a. 1593, după slv.). ◇ În sint.: *Braniștea Mănăstirii Pângărați* TOMESCU, C. 6 (a. 1812) sau, cu schimb. de nr. și de caz, *Braniștea Mănăstirii Pângărațului* DRH, A, XIX, 604 (a. 1628).

3. P. polar. Oron. (În sint. *Muntele Pângărați*) Mt. la N de Mănăstirea Pângăraț, între p. Pângăraț și p. Pângărăcior. CARANFIL, C.T. 20 (a. 1919). ◇ Cu schimb.

de ent.: *Muncelul Pângărați* ROM. (a. 1981). ◇ Cu ent. în funcție oron.: *Muncelul* DRH, A, XX, 159 (a. 1629), HARTA MIL. (a. 1962).

– Pron.: **(I.1.b)** *Pângărășoru* NALR-DATE, 234, cu fricativizarea afric. -*ç*-.

– Patron.: **(II.1)** (vechi) *pângărați*, sg. *pângăraț* R. ROSETTI, C.B. 209 (a. 1636); *pângărăcenii*, sg. *pângărăcean* DRH, A, XIX, 603 (a. 1628), ib. XX, 567 (a. 1631), cu altern. *ț/ç* înaintea unei voc. anterioare.

– Var.: **(II.2)** **Braniștea Mănăstirii Pângărați** TOMESCU, C. 6 (a. 1812); **(I.1.a)** **Gura Pângărăciorului** DIR, A, XVII-IV, 310 (a. 1619); **(II)** **Mănăstirea de la Pângăraț** ib. XVI-III, 287 (a. 1585, după slv.), cu deschiderea la -*a*- a lui -*ă*- preton.; **Mănăstirea de la Pângărați** DRH, A, XXIV, 281 (a. 1638), cu pron. palatală a afric. -*ț*-; **Mănăstirea de la Pângărați** R. ROSETTI, C.B. 216 (a. 1636); **Mănăstirea Pangarații** ȘTREMPEL, C. 84 (a. 1793), de la *Pângărații*, cu deschiderea la -*a*- a lui -*ă*- preton.; **Mănăstirea Pangaraților** DRH, A, XX, 34 (a. 1629, după slv.); **Mănăstirea Pangarațului** ib. XXIV, 130 (cca 1637), CAPROȘU, D.I. I, 383 (a. 1641); **Mănăstirea Pangarații** DRA, II, 191 (a. 1734); **Mănăstirea Pângărați** TOMESCU, C. 6 (a. 1812); **Mănăstirea Pângăraților** IORGA, S.D. VII, 91 (a. 1684); **Mănăstirea Pângărații** BOGDAN, S. 251 (a. 1742), cu velar. lui -*i*- sub infl. lui -*ț*- pron. dur; **Mănăstirea Pângăraților** CAPROȘU, D.I. IV, 70 (a. 1729); **Mănăstirea Pangarații** R. ROSETTI, C. II, 948 (a. 1860), cu închiderea voc. -*ă*- sub infl. nazalei următoare în ent.; **Monastirea Pangarații** CĂDERE, 516 (a. 1857), cu forma după gr. a ent.; **Monastirea Pângăraților** M. COSTIN, O.C. I, 139 (a. 1679); **Monastirea Pângărați** CARANFIL, C.T. 20 (a. 1919); **(I, II)** **Pangaraț** COSTĂCHESCU, D.M.Ș. 186 (a. 1520), DRH, A, XX, 584 (a. 1631), adaptare fonetică slv. de la *Pângăraț*; **(II, II.1)** **Pangarații** DRH, A, XX, 408 (a. 1630), TTRM, I₂, 877/1 (a. 1793); **(II)** **Pangarațul** IORGA, A.D.D. II, 293 (a. 1630-1631); **Pangarațul** BERECHET, D.V. 10 (a. 1596); **(II, II.1)** **Pângărații** DRH, A, XXI, 95 (a. 1632), TTRM, I₂, 877/1 (a. 1803-1896); **Pângărațul** DIR, A, XVI-IV, 84 (a. 1593), TTRM, I₂, 877/1 (a. 1832); **(I.1)** **Pângărăcioara** VELICHI, D.M. 27 (a. 1616); **(I.1.b)** **Pângărăciorul** TTRM, I₂, 877/1 (a. 1837), cu pron. palatală a cons. -*r*-; **Pângărăciorul** ib. (a. 1803-1889); **(II.1)** **Pângărații** ib. (a. 1772); **(I)** **Pângărațiul** UJVĂRI, G.A. 498, cu pron. palatală, munt., a afric. -*ț*-; **(I.1.b.α)** **Pângărăciorul Monastirei Bisericiani** TTRM, I₂, 877/1 (a. 1871); **Pângărăciorul Monastirei Bistrița** ib. (a. 1871); **(I)** **Pârăul Pângărați** FRUNZ, 341 (a. 1872), cu forma veche a ent.; **(I.1)** **Pârăul Pângărăcior** ib. (a. 1872); **(I)** **Pârăul Pangarați** CĂDERE, 516 (a. 1857); **(A)** **Poiana Pângărați** MIHAIL, D.Z. 48 (a. 1658); **(I)** **Valea Pângărați** MIHĂILESCU, C. 146 (a. 1963). – Def. graf.: **(I.1.a)** **Gura Pângărăcioarii** VELICHI, D.M. I (a. 1607); **Gura Pângărăcior** MIHAIL, D.Z. 12 (a. 1608); **Gura Pângărăciorului** id. D.I. 353 (a. 1591); **Gura Pângărăcioaei** DIR, A, XVII-III, 61 (a. 1612); **Gura Pângărăciul** CAT. MOLD. III, 171 (a. 1662); **Gura Pângărăciorului** ib. II, 26 (a. 1622); **Gura Pângărăciului** DRH, A, XIX, 108 (a. 1626); **(II)** **Mănăstirea de la Pângărați** ib.

XXIV, 359 (a. 1638); **Mănăstirea Pângărație** IORGA, D.B. II, 60 (a. 1686); **(II.1) Pângăreții** TTRM, I₂, 877/1 (a. 1836); **(I.1.b) Pângărăciorii** ib. (a. 1862); **Pângăreștii** ib. (a. 1846); **Pângăriciul** ib. (a. 1854); **Pângăriciorul** ib. (a. 1834); **(I.1) Pârăul Pângărăciorul** CAT. MOLD. II, 108 (a. 1628). – Translit.: **(I.1.b) Bengeretschorul** TTRM, I₂, 877/1 (a. 1790); **(II) Mon. Pongratz** ib. I₄, 192/1 (a. 1775); **(I.1.b) Pângăricioara** ib. I₂, 877/1 (a. 1830); **Pângăraciiori** ib. (a. 1772); **(II.1) Pengerazy** ib. (a. 1790); **(I.1.b) Pengeretschorul** ib. I₃, 179/1 (a. 1822); **(II.1) Pignarani** ib. I₄, 192/1 (a. 1782); **Pingarani** ib. (cca 1716); **Pingarany** ib. (a. 1737); **Pingaratz** ib. (a. 1789); **Pingaraț** ib. (a. 1772); **Pingaraz** ib. I₂, 877/1 (a. 1774); **Pingareny** ib. I₄, 192/1 (a. 1788); **Pingiratz** ib. (cca 1773); **Pongeracz** ib. (a. 1750); **Pongeratz** ib. (a. 1769); **Pongrast** ib. (a. 1788).

– Etim.: n. pers. magh. **Pongorác** < *Pongrác* „Pancratius” (V. Bogrea, în DR. I, 219; un Pongorác János este at. în Mold. la 1585 DHM, I, 73) în funcție topon. – Evol.: *Pongorác* > *Pângăraț* > *Pângăraț* (cu magh. -o- + cons. > -ă- și -o- + -n- + cons. > -ă- > -â-, ca în *gond* > *gând* > *gând*, cf. KIRÁLY, C. L. 137, 139). Stabilirea formelor morfologice reale din vechile doc. slv. este dificilă din cauza erorilor de interpretare ale editorilor. De obicei, top. **ПѢНГѢРАЦЬ** este echivalat prin pl. *Pângărați*, deși ierul final (Ѣ) nu avea o valoare fonetică, ci reprezenta o pură tradiție grafică. El marca doar caracterul palatal al cons. precedente, după cum celălalt ier (Ѣ) se adăuga unor cons. finale dure. Coresp. este deci un sg. (*Pângăraț-ul*), iar nu un pl. (*Pângărați-i*). Precedat de prep. **ѡТ** și **Ѣ**, top. are forma **ПѢНГѢРАЦИ** (d. ex. la 1626 DRH, A, XIX, 108 și la 1632 ib. XXI, 72), în care -и este desin. slv. de gen. și nu corespunde morfemului de pl. rom. -i, cum au apreciat editorii. La fel, sint. **Полѣна ПѢНГѢРАЦИ** de la 1632 (ib. XXI, 153) trebuie echivalată prin *Poiana Pângărațului*, iar nu prin *Poiana Pângărați*. Între doc. originale publicate, am constatat o singură formă de pl., **Полѣна ПѢНГѢРАЦѢИ**, la 1629, cu desin. de gen. -ѢИ (ib. XX, 34), adică *Poiana Pângăraților*, cu voc. mediale rediate prin -a- în slv. După sec. XVI se produce durificarea afric. -ț- în graiurile mold.; menținerea în scris a lui -i final reflectă o tradiție grafică (exceptând însă oicon., unde el poate marca și pl.). Din a doua jumătate a sec. XIX se impune în scris grafia cu -i final la toate categoriile de topon. sub infl. scriitorilor munteni, care marchează în scris propria lor pron. palatală a afric. -ț-.

PÂNGĂRAȚII v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRAȚIUL v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRAȚUL v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIOARA v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORII v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL-BISERICANI v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL BISTRIȚEI v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL MĂNĂȘTIRII BISERICANI

v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL MĂNĂȘTIRII BISTRIȚA v.

Pângăraț.

PÂNGĂRĂCIORUL MONASTIREI BISERICANI

v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL MONASTIREI BISTRIȚA

v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRĂCIORUL-PÂNGĂRAȚI v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRICIOARA v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRICIORUL v. *Pângăraț*.

PÂNGĂRACIORI v. *Pângăraț*.

PÂNTECEȘTII v. *Pânticești*.

PÂNTICÉȘTII top. pers. 1. Oicon. [At. la 1682: CAIAN, F.A. 165.] (Vechi) Pietroasa, com. sub. Câmpineanca, j. Vrancea.

a. P. p o l a r. Hodon. (În sint. *Drumul Pânticeștilor*) Drum spre s. Pânticești. Ib. 278 (a. 1854).

– Scris și: **(1) Pânticeștii** TTRM, I₂, 870/2 (a. 1854); **Pânticeștii** CAIAN, F.A. 165 (a. 1682). – P. conf.: **(1) Pânticeștii** TTRM, I₂, 870/2 (a. 1862). – Var.: **(a) Drumul Pânticeștilor** CAIAN, F.A. 278 (a. 1854), prin lit.; **(1) Pânticeștii** TTRM, I₂, 870/2 (a. 1871). – Def. graf.: **(1) Pânticeștii** ib. (a. 1889); **Pânticeștii** ib. (a. 1836); **Pânticeștii** ib. (a. 1846); **Pânticeștii** ib. (a. 1865). – Translit.: **(1) Peutitschesty** ib. (a. 1790); **Pimtischeshti** ib. (a. 1774).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la por. mold. **Pântice** (< *Pântice*, cu închiderea lui -e- posttonic la -i-) cu suf. col. -ești. Oicon. a fost substituit prin Pietroasa, la 1964 (ib.), de către oficialități, din motive eufonice, pentru a se evita asocierea numelui locuitorilor cu adj. *pânticeoși*.

PÂNZĂTURÉȘTII oicon. pers. [At. la 1637: DRH, A, XXIV, 51.] (Vechi) Pâhna, com. Oltenesti, j. Vaslui.

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. pers. **Pânzătură** (menționat la 1631, când un țigan, Vasile Pânzătură, fiul lui Ion Pânzătură, este dăruit împreună cu familia sa, de către Moise Movilă, călugărilor de la măn. Sf. Gheorghe, de lângă or. Vaslui ib. XX, 542) cu suf. col. -ești.

PÂRAIELE DIN FUNDOAIE v. *Dragoș¹/Dragoșin*.

PÂRĂIAȘUL HĂMZOAIA v. *Hamzoaia*.

PÂRĂU BUDEASA v. *Bodeasa*.

PÂRĂU CĂLUGĂRI v. *Călugărul*.

PÂRĂU DE LA SĂBĂOANI v. *Săbăoanii*.

PÂRĂU DI LA BĂRZĂȘTI v. *Bârzeștii*.

PÂRĂU DRAXĂNI v. *Dragsin*.

PÂRĂU GHERMANULU v. *Ghermanul*.

PÂRĂU ÎN BRĂHĂȘUAIA v. *Brăhășoia*.

PÂRĂU ÎN SATU MĂRĂȘANI v. *Mărășenii*.

PÂRĂU MOINEȘTILOR v. *Moineștii*.

PÂRĂU POPEȘTI v. *Popeștii*.

PÂRĂU SĂBĂOANILOR v. *Săbăoanii*.

PÂRĂUL v. *Moineștii*.

PÂRĂUL AGĂRȘII v. *Agârcia*.

PÂRĂUL BOGHEI v. *Pârăul Boghii*.

PÂRĂUL BOGHII v. *Pârăul Boghii*.

PÂRĂUL BOGHIU v. *Pârăul Boghii*.

PÂRĂUL CORLĂȚII v. *Corlat*.

PÂRĂUL COȘĂȘTILOR v. *Coșa*.

PÂRĂUL DAMACUȘI v. *Dămăcușa*.

PÂRĂUL GALUL v. *Galul*.

PÂRĂUL GALULUI v. *Galul*.

– Atr. par.: **Roboteștii** TTRM, I₂, 997/2 (a. 1798). – Var.: **Rohăteștii** DIR, A, XVII-IV, 380 (a. 1619); **Rohuteștii** GHIBĂNESCU, S. X, 11 (a. 1587), N. LAZĂR, V. II, 191 (a. 1817), prin disim. voc. progr.

– Etim.: de la numele boierului Toader **Rohat** (care cumpără la 1484 de la Oană Cuhne s. Cuhnești pe Rebricea Mare DRH, A, II, 394 și ai cărui urmași sunt feciorii lui Hiliu Rohotă, care îi vând la 1701 vistiernicului Iordache Roset 88 de pământuri din Rohotești N. LAZĂR, V. II, 192) cu suf. col. **-ești**. – Evol.: **Rohateștii > Rohăteștii* (cu închiderea lui *-a-* preton. la *-ă-*) *> Rohoteștii* (prin asim. voc. progr.).

ROHUTEȘTII v. **Rohoteștii**.

ROJUNEȘTI v. **Rugină**¹.

ROMA v. **Romanul**.

ROMAAIVAZAR v. **Romanul**.

ROMAAYWASAR v. **Romanul**.

ROMAN UASAR v. **Romanul**.

ROMAN-VÁROS v. **Romanul**.

ROMAN-VÁSÁR v. **Romanul**.

ROMAN VASAR OPPIDUM v. **Romanul**.

ROMAN WASAR v. **Romanul**.

ROMAN WASSAR v. **Romanul**.

ROMANA v. **Romanul**.

ROMANAWÄSÄR v. **Romanul**.

ROMANBAZAR v. **Romanul**.

ROMANCHA v. **Romanul**.

ROMANDIA v. **Romanul**.

ROMANER STRASSE v. **Romanul**.

ROMANESCHTI v. **Romăneștii**².

ROMANESTI v. **Romăneștii**².

ROMANESTIE v. **Romăneștii**¹.

ROMANEȘTI-BOBULEȘTI v. **Romăneștii**².

ROMANEȘTII¹ v. **Romăneștii**¹.

ROMANEȘTII² v. **Romăneștii**².

ROMANEȘTII³ v. **Romăneștii**³.

ROMANEȘTII-VALE v. **Romăneștii**².

ROMANFORO v. **Romanul**.

ROMANFORUM v. **Romanul**.

ROMANI v. **Romanul**.

ROMANI-UJVÁR v. **Romanul**.

ROMANI-VÁSÁR v. **Romanul**.

ROMANIA v. **Romanul**.

ROMANIBASAR v. **Romanul**.

ROMANIE v. **Romanul**.

ROMANISCH ALT-FRATAUTZ v. **Frătăuții**.

ROMANISCH BADAUTZ v. **Bădeuții**¹.

ROMÄNISCH BADAUTZ v. **Bădeuții**¹.

ROMANISCH BADEUTZ v. **Bădeuții**¹.

ROMÄNISCH BADEUTZ v. **Bădeuții**¹.

ROMANIUASAR v. **Romanul**.

ROMANIUIUAR v. **Romanul**.

ROMANIUIVAR v. **Romanul**.

ROMANIUIWAR v. **Romanul**.

ROMANIUNWAR v. **Romanul**.

ROMANIUVIUUAR v. **Romanul**.

ROMANIVASAR v. **Romanul**.

ROMANIVASY v. **Romanul**.

ROMANIVASZAR v. **Romanul**.

ROMANIVIVAR v. **Romanul**.

ROMANIVIVAT v. **Romanul**.

ROMANIVIVAZ v. **Romanul**.

ROMANIVIWAR v. **Romanul**.

ROMANIVIWAZ v. **Romanul**.

ROMANIWASAR v. **Romanul**.

ROMANIWIJWAR v. **Romanul**.

ROMANIWISAR v. **Romanul**.

ROMANIWIVAR v. **Romanul**.

ROMANIWIWA v. **Romanul**.

ROMANIWIWAR v. **Romanul**.

ROMANIWIWAT v. **Romanul**.

ROMANIWIWIWAR v. **Romanul**.

ROMANIYIWAR v. **Romanul**.

ROMANN v. **Romanul**.

ROMANNO v. **Romanul**.

ROMANO v. **Romanul**.

ROMANOS v. **Romanul**.

ROMANOU v. **Romanul**.

ROMANOULWAR v. **Romanul**.

ROMANOUTWAR v. **Romanul**.

ROMANOV v. **Romanul**.

ROMANOV TORG v. **Romanul**.

ROMANOVIVAZ v. **Romanul**.

ROMANOW v. **Romanul**.

ROMANOW TARG v. **Romanul**.

ROMANÓW THORH v. **Romanul**.

ROMANOWE TARGI v. **Romanul**.

ROMANOWTARK v. **Romanul**.

ROMANS v. **Romanul**.

ROMANSKI TARG v. **Romanul**.

ROMANSKI THARG v. **Romanul**.

ROMANSKI TORK v. **Romanul**.

ROMANSKIE v. **Romanul**.

ROMANSKY TARG v. **Romanul**.

ROMANUARASCH v. **Romanul**.

ROMANUASAR v. **Romanul**.

ROMANUASHAR v. **Romanul**.

ROMÁNÚJVÁR v. **Romanul**.

RÓMANUL top. pers. I. ⁺Oicon. (În sint. *Cetatea lui Roman Voievod*, după slv.) Fostă cetate, construită la 1391-1392 de Roman I, pe terit. or. Roman, j. Neamț; (rus.) Stargorod. DRH, A, I, 3-4 (a. 1392). ◇ Prin brevilocvență, cu gen. sintetic: *Cetatea Romanului* DIR, A, XVI-III, 102 (a. 1578, trad. din 1795), URECHE, 162 (cca 1646). ◆ Semicalcuri: magh. *Romanvarasch* CȘTR, II, 139 (a. 1562), *Roman-Város* ISR, 64 (a. 1696); lat.-magh. *Oppidum Romanwaras* DHM, I, 71 (a. 1571); slv. *Gradů Romanskii* DRH, A, VII, 258 (a. 1578).

1. P. difer. ⁺Oicon. Complex de fortificații, deosebite după vechime, în opoz. echipol.:

a. (În comp. rus. *Stargorod „Cetatea Veche”*) Cetatea lui Roman Voievod, ruinată în sec. XV. TTRM, I₄, 221/1 (a. 1598).

b. (În sint. *Cetatea Nouă a Romanului*) Fostă cetate, construită la 1466 de Ștefan cel Mare, la E de Cetatea lui Roman Voievod, pe terit. s. Gădiniți, com. Sagna, j. Neamț; (vechi) S m e d o r o v a. DIR, A, XVI-IV, 51 (a. 1592, trad. din 1755). ◇ Cu determ. apozitional: *Cetatea Noaă, Romanul* URECHE, 71 (a doua jumătate a sec.

XVII). ◇ Prin brevilocvență: *Cetatea Nouă* CR. SLAVO-ROMÂNE, 87 (cca 1541, slv.), URECHE, 161 (cca 1646). ◆ Calcuri: slv. *Novograd* DRH, A, II, 210 (a. 1467); magh. *Románújvár* TTRM, I₄, 223/2 (a. 1596-1789) sau *Uivar* ib. 224/1 (cca 1740).

2. P. p o l a r. Oicon. *Romanul* [At. la 1392 în sint. rus. *Romanov Torg* „Târgul lui Roman”: ANDRONIC, O. 216.] Or., mun. Roman, j. Neamț, format în preajma Cetății lui Roman Voievod. DRH, A, I, 367 (a. 1445). ◇ În sint. cu gen. sintetic: *Târgul Romanului* URECHE, 162 (cca 1646). ◇ Cu gen. analitic: *Târgul de Roman* DRH, A, XIX, 320 (a. 1627), MELCHISEDEC, C.R. II, 6 (a. 1722). ◇ Cu determ. la nom. art.: *Târgul Romanul* URECHE, 93 (cca 1646) sau neart.: *Târgul Roman* D. CONSTANTINESCU, D.M. 338 (a. 1588, slv.), MELCHISEDEC, C.R. II, 77 (a. 1756). ◇ Cu schimb. de ent.: *Orașul Romanul* TTRM, I₂, 998/1 (a. 1813), neart. *Orașul Roman* ib. 998/2 (a. 1841) sau *Politia Romanul* ib. (a. 1850), neart. *Politia Roman* ib. 998/1 (a. 1838). ◇ Cu schimb. de caz: *Orașul Romanului* ib. (a. 1833) sau *Politia Romanului* ib. 998/2 (a. 1855). ◇ Cu ent. în funcție oicon.; vechi: *Târgul* DRH, A, II, 103 (a. 1458, după slv.), A. CRISTEA, R. IV (a. 1750). ◆ Semicalcuri: fr. *Petite Ville de Roman* TTRM, I₃, 194/1 (a. 1692, cu reaprecierea calității localit., considerată „târgușor”); it. *Città di Roman* DHM, I, 223 (a. 1641); lat. *Civitas Roman* COȘA, C.M. 371 (a. 1652), *Forum Romani* TTRM, I₃, 194/1 (a. 1605), *Forum Romanum* ib. (a. 1539), *Oppidum Roman* ib. (a. 1588), *Oppidum Romanum Forum* ib. (a. 1542, tautologic), *Romanforum* ib. 194/2 (a. 1436); magh. *Románvásár* ib. (a. 1476); lat.-magh.: *Romanvasar Oppidum* ib. (a. 1624, tautologic); pol.: *Romanow Targ* ib. 194/1 (a. 1599) sau *Romanski Targ* ib. (a. 1573); germ.: *Marktflecken Roman* ib. (a. 1782) sau *Reinsmarkt* MOLDOVANU, S.M. XXIX/1-2 (cca 1415), *Romesmarkt* IORGA, I.C. I, 161 (a. 1500), *Stadt Roman* TTRM, I₃, 194/2 (a. 1822); rus. *Gorod Romano* ib. 194/1 (a. 1821) sau *Mestečko Romanov* ib. (a. 1770, cu reaprecierea calității localit., considerată „târgușor”), *Mesto Roman* ib. (a. 1770); tc. *Romanbazar* ib. (a. 1476).

a. P. d i f e r. o m o n. Oicon. (Cu ent. *târg* în funcție oicon., în opoz. privat. cu orașele nordice, considerate a fi „de sus”; în perifr.) *Târgul de Jos*. Cel mai sudic tg. al Mold. la începutul domniei lui Alexandru cel Bun, când granița nu depășise încă linia Bistriței. DRH, A, I, 63 (a. 1418). ◆ Calc slv.: *Dolni Târgu* ib. 56 (a. 1414-1419).

b. P. p o l a r. ⁺Horon. adm. (În sint. *Ținutul Romanului*) Diviziune administrativ-teritorială majoră a Țării Moldovei, având drept reședință tg. Roman. DRH, A, XIX, 340 (a. 1627), STOIDE, C. 58 (a. 1673). ◇ Cu determ. la nom.: *Ținutul Romanul* DRA, II, 234 (a. 1742) sau, neart., *Ținutul Roman* CAT. MOLD. IV, 37 (a. 1676). ◇ Cu ent. subînțeles: *Romanul* DRH, A, XVIII, 288 (a. 1624). ◆ Semicalcuri: lat. *Ager Romanensis* CANTEMIR, D.M. 72 (cca 1717); magh. *Országban Roman Vasar* DHM, I, 73 (a. 1585).

α. P. r e s t r. ⁺Horon. adm. (În perifr. *Ocolul de la Târgul Roman*) Diviziune administrativ-teritorială minoră

a Țării Moldovei, având drept reședință tg. Roman. DIR, A, XVI-IV, 286 (a. 1600, după slv.). ◇ În sint.: *Ocolul Târgului Romanului* ib. XVI-III, 104 (a. 1579, după slv.) sau *Ocolul Târgului Roman* MEF, II, 219 (a. 1507, după slv.). ◇ Prin brevilocvență: *Ocolul Romanului* DRH, A, VII, 679 (a. 1584, după slv.).

c. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Romanului*) DI. la N de or. Roman. DICT. STAT. II, 802 (a. 1915). ◇ Cu schimb. de ent.; geogr.: *Gruul Romanului* MIHĂILESCU, D.C. 252 (a. 1966).

d. P. p o l a r. Hodon. (În perifr. *Drumul la Roman*) Drumurile dinspre or. Piatra-Neamț și dinspre or. Bacău spre or. Roman. COSTĂCHESCU, S.C. 56 (a. 1763), NALR-DATE, 271. ◇ Într-o cvasi-definiție: „Drumul ci mergi la Roman” COSTĂCHESCU, S.C. 56 (a. 1771). ◇ În sint.: *Drumul Romanului* id. S.S. 13 (a. 1784). ◇ Cu schimb. de ent.: *Șoseaua Romanului* VERȘESCU, V. 243 (a. 1943). ◆ Semicalc germ.: *Romaner Strasse* RADISITS, 409 (a. 1822).

e. P. p o l a r. Cremnon. (În sint. *Depresiunea Romanului*; geogr.) Depresiune intercolinară pe cursul inferior al r. Moldova, în zona or. Roman. MIHĂILESCU, D.C. 252 (a. 1966).

– Patron.: (2) *romașcani*, sg. *romașcan* IORGA, D.O. 153 (a. 1904), NALR-MOLD. BUCOV., de la numele vechi *Romașco al lui Roman I (BOGREA, P. 325); lat. *Romanenses* COȘA, C.M. 378 (a. 1653), *Romanensis* TTRM, I₃, 194/2 (a. 1604), *Romaniensis* ib. (a. 1616), *Romuliensis* DHM, I, 147 (a. 1605); germ. *Romaner* TTRM, I₃, 194/2 (a. 1790); germ.-pol. *romanowisch* ib. (a. 1608); gr. *Romouinos* ib. (a. 1704); pol. *romanski* ib. (a. 1540); rus. *romanovskij* ib. (a. 1770), *romanskij* ib. (a. 1645).

– Scris și: (2) **Città di Romano** DHM, I, 182 (a. 1633); **Città di Romono** TTRM, I₃, 194/1 (a. 1599); **Oppidum Románwására** ib. (a. 1552); **Oppidum Romaroaras** ib. (a. 1571); **Rhomanwasar** ib. (a. 1542); **Roman Uasar** ib. (a. 1611); **Roman-Vásár** ib. (a. 1585); **Roman Vasar Oppidum** ib. (a. 1665); **Roman Wasar** ib. (a. 1588); **Roman Wassar** ib. (a. 1588); **Romanawäsär** ib. (a. 1560); **Romanforo** COSTĂCHESCU, D.M. II, 696 (a. 1436); **Romanoulwar** TTRM, I₄, 223/2 (a. 1769); **Romanoutwar** ib. (a. 1769); **Romanovivaz** ib. (a. 1740); **Romanów Thorh** ib. I₃, 194/1 (a. 1602); **Romanowe Targi** ib. (a. 1600); **Romanowtark** ib. (a. 1468); **Romanski Tharg** ib. (a. 1533); **Romanski Tork** ib. (a. 1603); **Romansky Targ** ib. (a. 1568); (1) **Romanuarasch** ib. (a. 1562); (2) **Romanuasar** ib. (a. 1562); **Romanuashar** ib. (a. 1562); **Romanum Forum** ib. 194/1-2 (a. 1469); **Romanumforum** ib. 194/2 (a. 1436); **Romanuwasar** ISOPESCU, N. 46 (a. 1564-1571); (1.b) **Romanuviwar** TTRM, I₄, 223/2 (cca 1720); (2) **Romanvasar Oppidum** ib. I₃, 194/2 (a. 1624); **Romanvasarhel** CȘTR, III, 208 (a. 1587); **Romanwasar** ib. I, 142 (a. 1476); **Romanwassar** TTRM, I₃, 194/2 (a. 1588); **Romanwazar** ib. I₄, 223/2 (cca 1750); (1.a) **Tardord** ib. 222/1 (a. 1590?); **Tardorod** ib. (a. 1566); **Targarod** ib. (a. 1579); **Targarot** ib. (a. 1789); **Targerod** ib. (cca 1720); **Targonad** ib. (a. 1740); **Targonod** ib. (a. 1732); **Targarad** ib. (cca 1687-1690);

Targord ib. (a. 1674); **Targorod** ib. (a. 1562); **Targorol** ib. 222/2 (cca 1710); **Targorot** ib. (a. 1630); **Targrod** ib. (a. 1578); **Targrodt** ib. (a. 1651); **Targrot** ib. (a. 1686); (2) **Târgu de Roman** PAVLESCU, E. 96 (a. 1724); **Târgul Roman** TTRM, I₂, 999/1 (a. 1781); **Târgul Romanului** IORGA, D.F.C. I, 424 (a. 1759); (1.a) **Torgerod** TTRM, I₄, 222/2-223/1 (a. 1718); **Torgorod** ib. 223/1 (a. 1740); **Tragorod** ib. (a. 1626); (2) **Trăgul Romanului** PAVLESCU, E. 311 (a. 1764); (1.a) **Trescott** TTRM, I₄, 223/1 (a. 1648); **Tresscot** ib. (cca 1717); **Tressort** ib. (a. 1686); (1.b) **Uiwar** ib. 224/1 (a. 1769); (2) **Vmani** ib. I₃, 194/1 (a. 1669). – Var.: (1.b) **Cetatea Noao** URECHE, 161 (cca 1646), cu forma veche a determ.; (2) **Târg di Roman** DRH, A, XIX, 320 (a. 1627), cu închiderea voc. finale *-e* din prep; (2.b) **Țânutul Romanului** ib. XVIII, 4 (a. 1623, trad. din 1818), ib. XXV, 22 (a. 1639), cu închiderea lui *-i-* la *-â-* sub infl. unei cons. velarizante. – Hipercor. umaniste: (2) **Città Roma** TTRM, I₃, 194/1 (a. 1670); **Città Romana** ib. (a. 1688); **Civitas Romania** ib. (a. 1611); **Petite Ville de Romans** ib. (a. 1692); **Roma** DHM, I, 89 (a. 1588); **Romaivazar** TTRM, I₄, 223/1 (a. 1687); **Romaaywasar** ib. (a. 1680); **Romana** ib. I₃, 193/2 (a. 1542); **Romancha** ib. (a. 1589); **Romandia** ib. (a. 1590); **Romani** COȘA, C.M. 301 (a. 1631); (1.b) **Romani-Ujvár** SZÁSZKY, 556 (a. 1748); (2) **Romani-Vásár** ib. (a. 1748); **Romania** TTRM, I₃, 193/2 (a. 1642); **Romanibasar** ib. I₄, 223/1 (a. 1675?); **Romanie** ib. I₃, 193/2 (a. 1739); **Romaniusar** ib. I₄, 223/1 (a. 1686); (1.b) **Romaniuiuar** ib. 223/2 (a. 1700?); **Romaniuiwar** ib. (a. 1766); **Romaniuiwar** ib. (a. 1696); **Romaniunwar** ib. (a. 1718); **Romaniuviuar** ISOPESCU, N. 46 (a. 1564-1571); (2) **Romanivasar** TTRM, I₄, 223/1 (cca 1689); **Romanivasy** ib. (a. 1737); **Romanivaszar** ib. (a. 1783); (1.b) **Romanivivar** ib. 223/2 (a. 1640); **Romanivat** ib. 223/1 (a. 1737); **Romanivivaz** ib. (a. 1739); **Romaniviwar** ib. 223/2 (a. 1678), **Romaniviwaz** ib. 223/1 (a. 1596); (2) **Romaniwasar** CȘTR, I, 202 (a. 1541); (1.b) **Romaniwijwar** ib. 199 (a. 1541); (2) **Romaniwisar** TTRM, I₄, 223/2 (cca 1635); (1.b) **Romaniwiwa** ib. (cca 1635); **Romaniwivar** ib. (a. 1683); **Romaniwiwar** ib. (a. 1596); **Romaniwivat** ib. (cca 1739); **Romaniwiwiwar** ib. (cca 1740); **Romaniyiwar** ib. (a. 1696); (2) **Romanos** CȘTR, VI, 152 (a. 1637-1667); **Romans** TTRM, I₃, 194/1 (a. 1688); **Romany** ib. (a. 1464); (I) **Romanywar** ib. I₄, 223/2-224/1 (a. 1771); (2) **Romanywasar** ib. 223/2 (a. 1700?); **Romavasara** ib. I₃, 194/2 (a. 1474); **Romawassar** ib. (a. 1599); **Romawäsär** ib. (a. 1560); **Romerschmark** ib. (a. 1542); **Romerszmark** ib. (a. 1543); **Romesmark** ib. (a. 1503); **Romeszmarck** ib. (a. 1543); **Romszmarck** ib. (a. 1543); **Rumesmarck** ib. (a. 1530); **Rumesmorck** ib. (a. 1530). – Def. graf.: (2) **Ramanul** ib. I₂, 999/1 (a. 1887); (2.b) **Ținutul Romanului** DRH, A, XVIII, 239 (a. 1624). – Translit.: (2) **Romann** TTRM, I₃, 193/2 (a. 1588); **Romanno** ib. (a. 1623); **Romano** ib. (ante 1600); **Romanou** ib. 194/1 (a. 1843); **Romanov** ib. (a. 1770); **Romanow** ib. (a. 1608); **Romanskie** ib. (a. 1610); **Romar** ib. I₄, 222/1 (a. 1743?); **Romau** ib. (a. 1788);

Român ib. I₃, 193/2 (post 1812); **Romono** ib. 194/1 (a. 1599); **Romulo** DHM, I, 147 (a. 1605); **Roumanou** TTRM, I₃, 194/1 (a. 1843); **Rumano** DHM, I, 114 (a. 1591); **Targovitz** TTRM, I₄, 223/1 (cca 1725); **Tergo Romano** CȘTR, IV, 569 (a. 1573); **Tragowa** TTRM, I₄, 223/1 (cca 1621).

– Etim.: numele voievodului **Roman** I în funcție topon. Unii istorici au susținut că între numele tg. și acela al voievodului ar fi o simplă coincidență: în realitate, tg. ar fi apărut înaintea cetății lui Roman și chiar înainte de întemeierea Țării Moldovei, în vremea stăpânirii tătarești. Așa cum s-a arătat, „nici unul dintre argumentele aduse nu reușește să desfacă legătura dintre orașul Roman și voievodul întemeietor” (MOLDOVANU, S.M. XXXIV/1). Arheologii au dovedit faptul că „cetatea și tg. au fost proiectate de la început, din inițiativa domniei, ca unități complementare” și că tg. „a luat imediat naștere după construirea cetății, nu l-a precedat” (ib. XXXIV/2). Calitatea de întemeietor a lui Roman I, atât al cetății, cât și al tg., era cunoscută istoriografiei vechi. După Axinte Uricariul, „acesta au făcut Târgul Romanului pre numele lui, precum mărturisește la uricul lui, carile se află la mănăstirea Probota” (URECHE, 73). Acest uric, astăzi pierdut, îl văzuseră la Probota și alți cărturari, între care Dosoftei și Neculai Costin. – În perioada umanistă, oicon. a fost asociat fie cu *Roma*, fie cu etnon. *romani*. La 1633 Niccolò Barsi spunea că *Città di Romano* „a fost numită astfel de la Roma, fiind întemeiată de romani” (DHM, I, 182); la 1648, misionarul Bandini susținea că Romanul păstrează numele dat de primii săi coloniști, veniți din Italia, a cărui semnificație ar fi aceea de „Roma nouă” (COD. BAND. 62); CANTEMIR, D.M. 72 îl traducea prin *Forum Romanorum* „Târgul romanilor”, iar la 1748 SZÁSZKY, 556 echivala *Romani-Vásár* prin „Romanus Mercatus”. Această concepție etimologizantă se reflectă în numeroase hipercor., a căror serie este deschisă de versiunea germ. a Cronicii lui Ștefan cel Mare, din 1502, realizată de Hartmann Schedel, în care apare oicon. *Romass Margt* „Târgul Romei”, inspirat prob. de sint. ambiguă *Romanum Forum*, prezentă în doc. lat. externe din 1481 și 1482 (CHIȚIMIA, p. 54). Analizate deja de MOLDOVANU, S.M. LXX/2-LXXI/1, hipercor. umaniste au fost înregistrate și aici într-o secțiune specială din alineatul penultim.

ROMANUM FORUM v. **Romanul**.

ROMANUMFORUM v. **Romanul**.

ROMANUUASAR v. **Romanul**.

ROMANUVIWAR v. **Romanul**.

ROMANVARASCH v. **Romanul**.

ROMÁNVÁSÁR v. **Romanul**.

ROMANVASAR OPPIDUM v. **Romanul**.

ROMANVASARHEL v. **Romanul**.

ROMANWASAR v. **Romanul**.

ROMANWASSAR v. **Romanul**.

ROMANWAZAR v. **Romanul**.

ROMANY v. **Romanul**.

ROMANYWAR v. **Romanul**.

ROMANYWASAR v. **Romanul**.

ROMAR v. **Romanul**.

ROMAU v. **Romanul**.

ROMAVASARA v. **Romanul**.

ROMAWÄSÄR v. **Romanul**.

ROMAWASSAR v. **Romanul**.

ROMĂNEȘTE v. **Româneștii**³.

ROMĂNEȘTII¹ (ofic. *Româneștii*) oicon. pers. [At. la 1896: TTRM, I₂, 999/1.] S., com. Coșna, j. Suceava.

– Var.: **Romaneștii** TTRM, I₂, 999/1 (a. 1896), după germ.; **Româneștii** ib. (a. 1919), prin atr. par. la etnon. *român*. – Translit.: **Romanestie** ib. (a. 1899).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. fam. **Roman** (existent încă în s. ANCH.) cu suf. col. **-ești**.

ROMĂNEȘTII² (ofic. *Româneștii*) top. pers. **I**. Oicon. [At. la 1548: DRH, A, VI, 27.] S., com. Românești, j. Botoșani; (vechi) Ostopcenii, Româneștii-Deal. ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Româneștii-Bobulești* TTRM, I₂, 999/2 (a. 1830).

1. P. d i f e r. Oicon. (În comp.) Împărțit în două ss., deosebite după poziție, în opoz. echipol.:

a. Româneștii-Deal [At. la 1906: TTRM, I₂, 1000/1.] (Vechi) **Româneștii**² (**I**).

b. Româneștii-Vale [At. la 1908: ib. 1001/2.] S., com. Românești, j. Botoșani. ◇ În perifr.; vechi: *Româneștii din Vale* ib. (a. 1906). ◇ Cu elipsa determ.: *Româneștii* ib. (a. 1887). ◇ În comp. sinon.; vechi: *Ostopcenii-Românești* ib. (a. 1908).

2. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Româneștilor*) Dl. pe care este situat s. Românești², numit și Dealul Ostopcenilor. DICȚ. STAT. I, 122 (a. 1914).

– Var.: (**2**) **Dealul Româneștilor** DICȚ. STAT. I, 122 (a. 1914), prin atr. par. la etnon. *român*; (**b**) **Ostopcenii-Romanești** TTRM, I₂, 1001/2 (a. 1925), prin hipercor.; **Ostopcenii-Românești** ib. (a. 1908); (**I**) **Romaneștii** DRH, A, VI, 26 (a. 1548), formă etimologică, alternând cu *Româneștii* în același doc.; **Româneștii** M. COSTIN, O.C. 729 (a. 1662); (**a**) **Româneștii-Deal** TTRM, I₂, 1000/1 (a. 1906); (**b**) **Româneștii din Vale** ib. 1001/2 (a. 1906); **Româneștii-Vale** ib. (a. 1908); **Româneștii-Valea** ib. (a. 1913). – Def. graf.: (**b**) **Romaneștii-Vale** ib. (a. 1925). – Translit.: (**I**) **Romaneschti** ib. 1000/1 (a. 1774); **Romanesti** ib. I₄, 224/1 (cca 1773); **Romaneștii-Bobulești** ib. I₂, 1000/1 (a. 1830).

– Etim.: de la numele lui **Roman** Bilăi (menționat la 1548, când panului Petrea Cârcoveci i se întărește „satul pe Prut [...] unde a fost Roman Bilăi, care acum se numește [...] Romaneștii” DRH, A, VI, 26) cu suf. col. **-ești**.

ROMĂNEȘTII³ oicon. pers. [At. la 1507: DIR, A, XVI-I, 62.] S., com. Nistorești, j. Vrancea.

– Scris și: **Românește** DRH, A, XXVII, 83 (a. 1643).

– Var.: **Romaneștii** DIR, A, XVI-I, 62 (a. 1507), formă etimologică; **Româneștii** ib. XVII-III, 143 (a. 1613), prin atr. par. la etnon. *român*.

– Etim.: de la numele lui **Roman** Spânul (menționat la 1507, când fiicelor lui Vâlcul li se confirmă un s. la Putna cumpărat de tatăl lor, „anume Romaneștii, unde a fost Roman Spânul” DIR, A, XVI-I, 62; după HÂRNEA, L.L. 175, „nume de familie Roman se găsesc și în prezent în sat”) cu suf. col. **-ești**.

– După o tradiție pop., s. s-ar fi înființat cu oameni veniți din or. Roman (HÂRNEA, L.L. 175).

ROMĂNEȘTII-BOBULEȘTI v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII-DEAL v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII DIN VALE v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII-VALE v. **Româneștii**².

ROMÂN v. **Romanul**.

ROMĂNEȘTII¹ v. **Româneștii**¹.

ROMĂNEȘTII² v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII³ v. **Româneștii**³.

ROMĂNEȘTII-DEAL v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII DIN VALE v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII-VALE v. **Româneștii**².

ROMĂNEȘTII-VALEA v. **Româneștii**².

ROMERSCHMARK v. **Romanul**.

ROMERSZMARK v. **Romanul**.

ROMESMARK v. **Romanul**.

ROMESMARKT v. **Romanul**.

ROMESZMARCK v. **Romanul**.

ROMONO v. **Romanul**.

ROMSZMARCK v. **Romanul**.

ROMULO v. **Romanul**.

RONIPĂNEȘTII v. **Rotompan**.

RONTECHESTY v. **Răuceștii**.

RONTSCHESCHTY v. **Răuceștii**.

RONTSCHESTY v. **Răuceștii**.

ROPȘA v. **Rapșa**.

ROSELNICII v. **Proselnicii**¹.

ROSENII v. **Roșenii**.

ROȘANII v. **Roșenii**.

ROȘCANII¹ v. **Râșcanii**¹.

ROȘCANII² v. **Râșcanii**².

ROȘENII top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1830: TTRM, I₂, 1003/2.] S., com. Poiana Teiului, j. Neamț; (vechi) **V â r s t a t u l**.

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Bâtca Roșeni*) Dl. la S de s. Roșeni. ATLAS MOLD. (a. 1895).

b. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Roșenilor*) Afl. dr. al r. Bistrița, la NV de s. Roșeni. MDG, I, 425/3 (a. 1898). ◇ Cu determ. la nom.: *Pârâul Roșeni* DICȚ. STAT. II, 638 (a. 1915).

c. P. p o l a r. Cremnon. (În sint. *Râpa Roșenilor*) Râpă pe terit. s. Roșeni. NALR-DATE, 244.

– Var.: (**c**) **Râpa Roșănilor** NALR-DATE, 244, cu velar. voc. **-e-** sub infl. lui **-ș-** pron. dur; (**1**) **Roșăni** ib. 245. – Def. graf.: (**1**) **Rosenii** TTRM, I₂, 1003/2 (a. 1865); **Rozenii** ib. (a. 1913).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. fam. **Roșu** (existent încă în s. ANCH.) cu suf. col. **-eni**.

ROTANESTI v. **Ciocăneștii**.

ROTĂMPĂNEȘTII v. **Rotompan**.

ROTĂPĂNEȘTII v. **Rotompan**.

ROTÂMPĂNEȘTII v. **Rotompan**.

ROTEBANESZTE v. **Rotompan**.

ROTEPANESTJ v. **Rotompan**.

ROTILĂ centru de polar. topon. pers. **I**. Oicon. (În der.) *Rotileștii* [At. la 1824: TTRM, I₂, 1006/1.] (Vechi) *Rotileștii Mari*. ◇ În sint., cu determ. adj.; vechi: *Cătunul Rotilesc* ib. (a. 1836).

1. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după mărime, în opoz. echipol.:

a. Rotileștii Mari [At. la 1876: ib.] S., com.

al p. Ruja (bazinul r. Tazlăul Sărat), care trece pe lângă s. Stănești². RACOVIȚĂ, D.G. 518 (a. 1895). ◇ Cu schimb. de suf.: *Stăneasa* ib. (a. 1895).

2. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Stănești*) Dl. lângă s. Stănești². Ib. (a. 1895).

3. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Stănești*) Păd. lângă s. Stănești². Ib. (a. 1895).

– Var.: (I) **Stăneștii Boirești** TTRM, I₂, 1108/1 (a. 1859), prin contr. dift. *-ji-* provenit din *-je-* prin asim. voc. – Def. graf.: (I) **Sineștii** ib. (a. 1857); **Stănceștii** ib. (a. 1856); **Știneștii** ib. (a. 1839). – Translit.: (I) **Staneste** GĂZDARU, S.I.F. 60 (a. 1643); **Stanestie** TTRM, I₂, 1108/1 (cca 1845); **Stanesto** CȘTR, VII, 219 (a. 1670); **Stanești** TTRM, I₂, 1108/1 (a. 1830); **Stenest** ISR, 62 (a. 1691); **Stenesti** CȘTR, V, 179 (a. 1643); **Stenesty** TTRM, I₂, 1108/1 (a. 1790).

– Etim.: de la numele boierului Cârță **Stan** (a cărui moșie este menționată la 1412 în hotarul s. Leontinești din vecinătate DRH, A, I, 45) cu suf. col. **-ești**.

STĂNEȘTII³ v. **Stănigenii**.

STĂNEȘTII BOIEREȘTI v. **Stăneștii**².

STĂNEȘTII BOIREȘTI v. **Stăneștii**².

STĂNGACII v. **Stângacii**.

STĂNGACII DE GIOS v. **Stângacii**.

STĂNGACII DE JOS v. **Stângacii**.

STĂNGACII DE SUS v. **Stângacii**.

STĂNGACII LUI BEIZADE v. **Stângacii**.

STĂNGACII LUMINĂREI SALE v. **Stângacii**.

STĂNGACIUL v. **Stângacii**.

STĂNGANII v. **Stângacii**.

STĂNGANII DE SUS v. **Stângacii**.

STĂNGĂCENII v. **Stângacii**.

STĂNGĂCENII DE GIOS v. **Stângacii**.

STĂNICEȘTII v. **Stănigeștii**¹.

STĂNIGEANII v. **Stănigenii**.

STĂNIGÉNII top. pers. 1. ⁺Oicon. [At. la 1428: DRH, A, I, 112.] Fost s. în partea de SV a or. Fălticeni, j. Suceava. ◇ Cu schimb. de suf.; vechi: *Stănigeștii* ib. 358 (a. 1445) ◇ Prin variație tematică; vechi: *Stăneștii* TTRM, I₂, 1108/2 (a. 1797).

1. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Obcina Stănigeni*) Culme a Dealului Băii, la SV de or. Fălticeni, sub care se afla s. Stănigeni. ATLAS MOLD. (a. 1895).

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Obcina Stănigeni*; geogr.) Cracul drept al Pârâului Târgului (bazinul Șomuzului Mare), care izvorăște de sub Obcina Stănigeni. Ib. (a. 1895).

– Scris și: (I) **Stanijanii** DRH, A, I, 112 (a. 1428), cu *ĝ* redat prin *** în slv.; **Stănigeanii** ib. XIX, 485 (a. 1628); **Stănijanii** ib. I, 112 (a. 1428, slv.); **Stănijeștii** ib. 358 (a. 1445, slv.). – Var.: (a) **Pârâul Obcina Stănijeni** ATLAS MOLD. (a. 1895), cu fricativizarea afric. *-ĝ-*. – Def. graf.: (I) **Stăințenii** TTRM, I₂, 1108/2 (cca 1853); **Stănițenii** MEF, V, 257 (a. 1669). – Translit.: (I) **Stoniesczy** TTRM, I₃, 206/2 (a. 1701).

– Etim.: de la n. pers. **Stăniga** (at. la 1424 într-o hotarnică: „până la pârâul ce merge la Radeșani, lângă Stăniga” DRH, A, I, 81, și la 1445, când este menționată „o seliște, anume Stănigești, aproape de Baia, unde a fost Stăniga” ib. 358) cu suf. col. **-eni** și **-ești**.

STĂNIGÉȘTII¹ top. pers. 1. ⁺Oicon. [At. la 1455: DRH, A, II, 69.] Fost s. pe p. Tutova (bazinul inferior al Bârladului), la NV de s. Gâlțești, com. Puiești, j. Vaslui.

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Stănigești*) Afl. dr. al p. Iezerul (afl. st. al Tutovei), pe care era situat fostul s. Stănigești¹. HARTA MIL. (a. 1962).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Stănigești*) Dl. lângă fostul s. Stănigești¹. RAVARU, C.P. 38 (a. 1999).

– Scris și: (1) **Stănijești** DRH, A, II, 69 (a. 1455, slv.), cu *ĝ* redat prin *** în slv. – P. conf.: (1) **Stănileștii** TTRM, I₂, 1108/2 (a. 1775). – Var.: (1) **Stăniceștii** ib. (a. 1852), formă etimologică. – Def. graf.: (1) **Stanigeștii** M. COSTIN, O.C. 171 (a. 1694); **Stănegeștii** TTRM, I₂, 1108/2 (a. 1845); **Stănițeștii** ib. (a. 1834); **Stăntăștii** ib. (a. 1840); (a) **Valea Stănigești** HARTA MIL. (a. 1962).

– Etim.: de la n. pers. **Stănici** (menționat la 1598, când strănepoții acestuia vând o treime din s. Stănigești de pe Iezer BĂLEANU, D.R. II, 284) cu suf. col. **-ești** și sonorizarea afr. *ĉ* la *ĝ*.

STĂNIGÉȘTII² v. **Stănigenii**.

STĂNIJANII v. **Stănigenii**.

STĂNIJEȘTII¹ v. **Stănigeștii**¹.

STĂNIJEȘTII² v. **Stănigenii**.

STĂNILEȘTII¹ v. **Stănigeștii**¹.

STĂNILEȘTII² top. pers. 1. Oicon. [At. la 1619: DIR, A, XVII-IV, 318.] S., com. Stăniilești, j. Vaslui; (vechi) *Bărbăștii*.

a. P. p o l a r. ⁺Horon. (În sint. *Ocolul Stăniileștilor*) Ocol domnesc format din câteva ss. din jurul s. Stăniilești². DIR, A, XVII-V, 104 (a. 1622, după slv.).

b. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Stăniilești*) Afl. dr. al Prutețului (bazinul mijlociu al r. Prut), la SV de s. Stăniilești². ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu schimb. de ent.: *Pârâul Stăniilești* GUGIUMAN–BAICAN (a. 1988).

c. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Stăniilești*) Dl. la V de s. Stăniilești², în dreapta Văii Stăniilești. ATLAS MOLD. (a. 1895).

d. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Bălțile Stăniileștilor*) Bălți lângă s. Stăniilești². DRH, A, XXIII, 5 (a. 1635, după slv.). ◇ Cu ent. la sg.: *Balta Stăniileștilor* CAT. MOLD. V, 203 (a. 1708).

– Patrimon.: (1) *stăniileșteni*, sg. *stăniileștean* NALR–DATE, 313.

– Var.: (c) **Dealul Stălinești** ATLAS MOLD. (a. 1895), prin met.; (1) **Stălineștii** TTRM, I₂, 1108/2 (a. 1889), cu *-ă-* preton. deschis la *-a-*; **Stălineștii** CAPROȘU, D.I. II, 468 (a. 1679); **Stăleneștii** TTRM, I₂, 1108/2 (a. 1850), de la *Stălineștii*, prin asim. voc. regr.; **Stălineștii** ib. (a. 1803-1943), NALR–DATE, 320; (b) **Valea Stălinești** ATLAS MOLD. (a. 1895). – Def. graf.: (1) **Sălineștii** TTRM, I₂, 1108/2 (a. 1848); **Stălnieștii** ib. 1109/1 (a. 1847); **Stăvileștii** ib. (a. 1845). – Translit.: (1) **Muste Guesty** ib. I₄, 248/1 (a. 1744); **Stalistje** ib. (cca 1773); **Stanczety** ib. (a. 1771); **Stanileschti** ib. I₂, 1108/2 (a. 1774); **Stanilesti** ib. I₄, 248/1 (cca 1716); **Stanilesty** ib. (a. 1737); **Stenilešt'** ib. I₃, 206/2 (a. 1796).

– Etim.: de la numele boierului **Stănilă** (menționat la 1527, când copiii săi vând din uricul lor drept, de la Alexandru cel Bun, s. Bărbeștii pe Prut DIR, A, XVI-I, 236) cu suf. col. **-ești**.

STĂNIȚENII v. Stăniștii.

STĂNIȚEȘTII v. Stăniștii¹.

STĂNȚĂȘTII¹ v. Stăniștii¹.

STĂNȚĂȘTII² v. Știeștii.

STĂVILEȘTII v. Stăniștii².

STÂNCA DE LA ȘERBEȘTI v. Șerbeștii¹.

STÂNCA RIPICENI v. Ripiceni.

STÂNCA ȘERBEȘTI v. Șerbeștii¹.

STÂNGACEI v. Stângacii.

+STÂNGĂCII oicon. pers. I. [At. la 1578-1579: DRH, A, VII, 283.] (Vechi) +Rediul-Armășoia, fost s. în partea de SE a s. Armășoia, com. Pungești, j. Vaslui. ◇ Cu schimb. de nr., în acord cu ent. *sat*: *Stângaciul URICARIUL*, XVII, 30 (a. 1737). ◇ În der.; vechi: *Stângăcenii* R. ROSETTI, P. 248 (a. 1668). ◇ Prin variație tematică și schimb. de suf.; vechi: *Stânganii* ANTONOVICI, F., 12 (a. 1686).

1. P. d i f e r. Oicon. și horon. (În perifr.) Împărțit în două părți, prima s., a doua moșie, deosebite după poziție, în opoz. echipol.; vechi:

a. *Stângacii de Sus*. TTRM, I₂, 987/1 (a. 1835). ◇ În der.: *Stângăcenii de Sus* sau *Stânganii de Sus* ib. (a. 1836).

b. *Stângacii de Jos*. Fostă moșie la V de s. Ivănești, com. Ivănești, j. Vaslui, în zona ss. Iezerelul, Buscata și Valea Oanei. Ib. 1115/2 (a. 1831). ◇ În der.: *Stângăcenii de Jos* ib. (a. 1851).

2. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după propr., în opoz. privat.; vechi: *Stângacii lui Beizade* [Nicolae Șutu] TTRM, 987/1 (a. 1845) sau *Stângacii Luminării Sale* ib. (a. 1853) și *Stângacii [Răzeși]* ib. (a. 1845).

3. P. d i f e r. Oicon. (În sint.) Împărțit în două ss., deosebite după vechime, în opoz. privat.: *Stângacii [Vechi]* și *Stângacii Noi*, căt. al s. Bleșca, com. Ivănești, j. Vaslui. CIHODARU, C. 40 (a. 1881).

– Scris și: (I) *Stângacei* TTRM, I₂, 987/2 (a. 1855); *Stângăceanii* ANTONOVICI, D.B. IV, 110 (a. 1669); *Stângăcianii* R. ROSETTI, P. 248 (a. 1668). – Var.: (I) *Stângacii* GHIBĂNESCU, s. VIII, 250 (a. 1612), cu pron. mai deschisă a lui -ă-; (b) *Stângacii de Gios* TTRM, I₂, 1115/2 (a. 1831), cu afric. veche mold. *g* în determ.; *Stângacii de Jos* ib. (a. 1841); (a) *Stângacii de Sus* ib. 987/2 (a. 1835); (2) *Stângacii lui Beizade* ib. (a. 1845); *Stângacii Luminării Sale* ib. (a. 1853), prin hipercor. morfologică în apel.; (I) *Stângaciul* ib. (a. 1855); *Stânganii* ib. (a. 1836); (a) *Stânganii de Sus* ib.; (I) *Stângăcenii* ANTONOVICI, D.B. III, 312 (a. 1727-1733); (b) *Stângăcenii de Gios* TTRM, I₂, 1115/2 (a. 1851); *Stângacii de Gios* ib. (a. 1839). – Def. graf.: (I) *Stănceștii* ib. 987/2 (a. 1835); *Stângăcei* DRH, A, XXI, 469 (a. 1633-1634); *Stringacii* MEF, VI, 163 (a. 1694).

– Etim.: supran. boierului Ivan *Stângaciul* (cărui a la 1439 voievozii Ilie I și Ștefan al II-lea îi confirmă „un sat a lui, anume unde-i iaste casa lui, pre Racova, care singur el din pustiu și din pădure ș-au făcut lui și seliște pe de amândoa părțile hotarului” DRH, A, I, 280) la pl. sau der. cu suf. -eni și -ani. Pl. se explică prin caracterul motivat semantic al bazei antrop. (MOLDOVANU, L.F. 32).

STÂNGACII DE GIOS v. Stângacii.

STÂNGACII DE JOS v. Stângacii.

STÂNGACII DE SUS v. Stângacii.

STÂNGACII LUI BEIZADE v. Stângacii.

STÂNGACII LUMINĂRII SALE v. Stângacii.

STÂNGACII NOI v. Stângacii.

STÂNGACIUL v. Stângacii.

STÂNGANII v. Stângacii.

STÂNGANII DE SUS v. Stângacii.

STÂNGĂCEANII v. Stângacii.

STÂNGĂCEI v. Stângacii.

STÂNGĂCENII v. Stângacii.

STÂNGĂCENII DE JOS v. Stângacii.

STÂNGĂCENII DE SUS v. Stângacii.

STÂNGĂCIANII v. Stângacii.

STÂRNÎȚA RĂIUȚULUI v. Răiuțul.

STECKANY v. Tețcanii¹.

STECZKOFALVA v. Tețcanii¹.

STEEȚEȘTII v. Știeștii.

STEFANEȘTI v. Ștefăneștii¹.

STEFANEȘTY v. Ștefăneștii¹.

STEFANESCHI v. Ștefăneștii¹.

STEFANESCHTI v. Ștefăneștii¹.

STEFANESCHTY v. Ștefăneștii¹.

STEFANESTE v. Ștefăneștii¹.

STEFANESTI v. Ștefăneștii¹.

STEFANEȘTI v. Ștefăneștii¹.

STEFANESTII v. Ștefăneștii¹.

STEFANEȘTY v. Ștefăneștii¹.

ȘTEFANEȘT' v. Ștefăneștii¹.

STEFANISTE v. Ștefăneștii¹.

STEFANOFZE v. Ștefăneștii¹.

STEFANOUZE v. Ștefăneștii¹.

STEFANOVITZ v. Ștefăneștii¹.

STEFANOVITA v. Ștefăneștii¹.

STEFANOWCE v. Ștefăneștii¹.

STEFANOWITZ v. Ștefăneștii¹.

STEFANOZ v. Ștefăneștii¹.

STEFĂNEȘTII¹ v. Ștefăneștii¹.

STEFĂNEȘTII² v. Ștefăneștii².

STEFĂNEȘTII VECHI v. Ștefăneștii².

STEFĂNEȘTII-TÂRGUL v. Ștefăneștii¹.

STEFENESTE v. Ștefăneștii¹.

STEFENNES v. Ștefăneștii¹.

STEITEȘTII-RUSUL v. Știeștii.

STEIȚĂȘTII v. Știeștii.

STENEST v. Stăneștii².

STENESTI¹ v. Spineștii¹.

STENESTI² v. Stăneștii².

STENESTY v. Stăneștii².

STENILEȘT' v. Stăniștii².

STENȚEȘTII v. Știeștii.

STEPAN v. Ștefăneștii¹.

STEPANASCO v. Ștefăneștii¹.

STEPANESTIE v. Ștefăneștii¹.

STEPANESZTE v. Ștefăneștii¹.

STEPANITZA v. Ștefăneștii¹.

STEPANITZE v. Ștefăneștii¹.

STEPANOCI v. Ștefăneștii¹.

STEPANOFCE v. Ștefăneștii¹.

STEPANOFLE v. Ștefăneștii¹.

STEPANOFSE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOFSE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOFTZE v. Ștefăneștii¹.
 STÉPANOFTZI v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOFZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANONKA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOPHSÉ v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSCA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSCHY v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSEE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSIE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSLE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSTE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOUTZ v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOUTZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOUZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOVCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOVE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOVȚA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWCA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWCZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWEN v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWICE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWIEC v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWITZ v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWIZ v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWKA v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOWZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANUTZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANUZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPANOSCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPENOL v. Ștefăneștii¹.
 STEPENOSCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPETANOSCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESCH v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESCHET v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESCHT v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESCHTI v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESCHTY v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTEN v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTI v. Ștefăneștii¹.
 STÉPHANESTI v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTIE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTII v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTJE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESTY v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANESZTI v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANEȘTI v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANETTI v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOPOLI v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOSTE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOSTII v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOUZ v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOUZE v. Ștefăneștii¹.

STEPHANOW v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOWCE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOWE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOWITZ v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOWIZ v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANOWZE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHANYESTYE v. Ștefăneștii¹.
 STEPHENESTI VÁROS v. Ștefăneștii¹.
 STEPONOSCA v. Ștefăneștii¹.
 STERBESCHTY v. Șerbeștii¹.
 STEROANY DE DSOSS v. Străoanii.
 STEROANY DE SUSS v. Străoanii.
 STETEANI v. Tețcanii¹.
 STETICHANI v. Tețcanii¹.
 STEȚCANII¹ v. Tescanii¹.
 STEȚCANII² v. Tețcanii¹.
 STEȚICANII v. Tescanii¹.
 STEVANESTI v. Ștefăneștii¹.
 STEZGANI¹ v. Tescanii¹.
 STEZGANI² v. Tețcanii¹.
 STEZHANI¹ v. Tescanii¹.
 STEZHANI² v. Tețcanii¹.
 STICLEȘTII-RUSUL v. Știețeștii.
 STICȚEȘTII v. Știețeștii.
 STIETEȘTII v. Știețeștii.
 STIETEȘTII v. Știețeștii.
 STIETEȘTII-RUSUL v. Știețeștii.
 STIȚĂȘTII v. Știețeștii.
 ST. ILIA v. Sfântul Ilie.
 ST. ILIAS v. Sfântul Ilie.
 ST. ILIE v. Sfântul Ilie.
 ST. ILIE NOI v. Sfântul Ilie.
 ST. ILIE NOU v. Sfântul Ilie.
 ST. ILII v. Sfântul Ilie.
 ST. ILLIE v. Sfântul Ilie.
 STIOBORĂNII v. Știoborăanii¹.
 STIOBORĂNII v. Știoborăanii¹.
 STIOBORENII v. Știoborăanii¹.
 STIOBORINII v. Știoborăanii¹.
 STIRBĂȚELUL v. Știrbăț.
 STIRBĂȚUL v. Știrbăț.
 STIȚCANII¹ v. Tescanii¹.
 STIȚCANII² v. Tețcanii¹.
 STIȚICANII v. Tescanii¹.
 STIUBORĂNII v. Știoborăanii¹.

STOBORĂNII top. pers. 1. ⁺Oicon. [At. la 1459: DRH, A, II, 116.] Fost s. lângă s. Rogojeni, com. Suceveni, j. Galați.

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Stoborănilor*) Dl. la N de s. Rogojeni. ATLAS MOLD. (a. 1895), NALR-DATE, 330.

– Scris și: (1) *Stoboreanii* DRH, A, II, 116 (a. 1459).
 – Var.: (1) *Stoborenii* DIR, A, XVI-I, 295 (a. 1528); *Știoborăanii* TTRM, I₂, 1158/1 (a. 1838); *Știoborăanii* DRH, A, VII, 354 (a. 1580, rez. din sec. XIX), TTRM, I₂, 1158/1 (a. 1838); *Ștoborăanii* GHIBĂNESCU, ARH. III, 42 (a. 1753). – Def. graf.: (a) *Dealul Stoborănilor* ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Etim.: n. pers. ucr. *Stibor* (< *Čestibor* DOS, 103) cu suf. col. *-eni*. – Evol.: **Stiborenii* > **Stioborenii* (cu

„rotunjirea” lui *-i-* precedat de grupul consonantic *st-* sub infl. lui *-o-* din sil. următoare) > *a) Știoborării* (cu fricat. *s-* urmată de o cons. palat. > *ș-* în temă și cu velar. lui *-e-* precedat de *-r-* în suf.) > *Știuborării* (prin disim. voc. regr.) > *Ștoborării* (cu absorbția semivoc. *-i-* după grupul consonantic *st-*); *b) Stoboreni* (cu absorbția semivoc. *-i-*) > *Stoborării* (cu velar. lui *-e-* sub. infl. lui *-r-* precedent).

STOBOREANII v. *Stoborării*.

STOBORENII¹ v. *Stoborării*.

STOBORENII² v. *Știoborării¹*.

STOLDENII v. *Șoldenii*.

STOLICEA v. *Țoliciul*.

STOLNICEANII v. *Stolnicenii*.

STOLNICÉNII top. pers. **1.** Oicon. [At. la 1598: GHIBĂNESCU, s. XXII, 112.] (Vechi) *Stolnicenii-Prăjescu*.

a. P. difer. omon. (În opoz. echipol. cu *Stolnicenii Hermeziului*; în comp.) *Stolnicenii-Prăjescu* [At. la 1902: TTRM, I₂, 1118/1.] S., com. *Stolnicenii-Prăjescu*, j. Iași; (vechi) *Stolnicenii (1)*. ◇ În sint.: *Stolnicenii Prăjescului* [ai spătarului Iancu Prăjescu] ib. 1118/2 (a. 1834). ◇ Prin substituția determ. cu un n. marit.: *Stolnicenii Prăjescăi* ib. 1118/1 (a. 1859). ◇ Cu determ. adj.; vechi: *Stolnicenii Prăjești* ib. (a. 1889).

b. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Stolnicenilor*) Dl. lângă s. *Stolniceni*. NALR-DATE, 206.

– Scris și: **(1) Stolniceanii** DIR, A, XVI-IV, 128 (a. 1617); **(a) Stolniceni-Prăjesco** DAUSCH, H.C. 15 (a. 1907). – Var.: **(a) Stolnicenii Prăjescăi** TTRM, I₂, 1118/1 (a. 1859), cu velar. dift. *-ea-* după un *-j-* pron. dur. – Translit.: **(1) Stolnischani** ib. I₃, 207/2 (a. 1822); **Stolnitscheny** ib. I₂, 1118/1 (a. 1790); **Stoltscha** ib. (a. 1774).

– Etim.: de la supran. boierului Petru Calapod **stolnicul** (menționat la 1522, când Gavril Calapod primește de la voievodul Ștefăniță o întărire pentru s. „unde au fost juzi Dragoș și Simeon, unde a fost curtea tatălui său, pan Petru stolnic” DIR, A, XVI-I, 203) cu suf. col. **-eni**. Forma *Stolnicenii-Prăjescu* marchează, cu o întârziere de peste două secole, trecerea proprietății de la urmașii întemeietorului s. la fam. Prăjescu, începând din a. 1609, când vistierul Nicoară Prăjescu cumpără de la Toader Calapod jumătate din s. *Stolniceni* (ib. XVII-II, 189).

STOLNICENII PRĂJASCĂI v. *Stolnicenii*.

STOLNICENII PRĂJEASCĂI v. *Stolnicenii*.

STOLNICENII-PRĂJESCU v. *Stolnicenii*.

STOLNICENII PRĂJESCULUI v. *Stolnicenii*.

STOLNICENII PRĂJEȘTI v. *Stolnicenii*.

STOLNISCHANI v. *Stolnicenii*.

STOLNITSCHENY v. *Stolnicenii*.

STOLTSCHA v. *Stolnicenii*.

STONIESCZY v. *Stănigenii*.

ST. ONUFPHRI v. *Onofreiul*.

ST. ONUFREY v. *Onofreiul*.

ST. ONUFRI v. *Onofreiul*.

ST. ONUFRY v. *Onofreiul*.

ST. ONUPHRI v. *Onofreiul*.

ST. ONUPHRIUS v. *Onofreiul*.

ST. ONUPRIUS v. *Onofreiul*.

STORESCHTI v. *Stroieștii¹*.

STOREȘTII¹ v. *Stroieștii¹*.

STOREȘTII² v. *Stroieștii²*.

STOSNA v. *Tansa*.

STOZNA v. *Tansa*.

STRACHEVA v. *Strahova*.

STRACHEWA v. *Strahova*.

STRACHINA v. *Strahova*.

STRACHOTINUL v. *Strahotinul*.

STRACHOVA v. *Strahova*.

STRACHOWA v. *Strahova*.

STRACONA v. *Strahova*.

STRACOVA v. *Strahova*.

STRADA GAFTONULUI v. *Agaftonul*.

STRADA NICOLINA v. *Nicolina*.

STRADA PETRU-VODĂ v. *Petru-Vodă*.

STRADA PODGORIILOR v. *Copoul*.

STRADA SOCOLA v. *Socola*.

STRADA VRANCEA v. *Vrancea*.

STRAHOTÍNUL top. pers. **I.** Hidron. Afl. dr. al Jijiei, lângă s. *Dângeni*; (vechi) *Valea Hârtopului*. DRH, A, I, 10 (a. 1398-1399).

1. P. polar. ⁺Hodon. (În sint. *Drumul Strahotinului*, după slv.) Fost drum lângă p. *Strahotin*. DRH, A, I, 10 (a. 1398-1399).

2. P. polar. Oicon. (Cu ent. *sat* subînțeles) *Strahotinul* [At. la 1562: DRH, A, VI, 528.] S., com. *Dângeni*, j. *Botoșani*, situat la gura p. *Strahotin*. ◇ În sint.: *Odaia Strahotinului* TTRM, I₂, 1119/1 (a. 1828). ◇ Cu determ. la nom.: *Odaia Strahotinul* ib. (a. 1832).

a. P. difer. Oicon. (În sint.; după pol.) Împărțit în două părți, deosebite după mărime, în opoz. echipol.; vechi: *Sirahotyn W[ielki]* „*Strahotinul Mare*” și *Sirahotyn M[aly]* „*Strahotinul Mic*” ib. I₄, 250/2 (a. 1772).

3. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Strahotinului*) Dl. la S de p. *Strahotin*. MDG, II, 412/2 (a. 1899). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Strahotin* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu determ. la pl.: *Dealul Strahotinilor* ANCH.

4. P. polar. Fiton. (În sint. *Pădurea Strahotin*) Păd. lângă p. *Strahotin*, la S de s. *Strahotin*. ANCH.

5. P. polar. Cremnon. (În sint.: *Hârtopul Strahotinul*) Teren accidentat pe cursul superior al p. *Strahotin*. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu determ. la pl.: *Hârtopul Strahotinilor* ANCH. ◇ Cu ent. în funcție topon.: *Hârtopul* ib.

a. P. difer. Cremnon. (În sint. *Gura Hârtopului*) Partea din aval a *Hârtopului Strahotinului*, în stânga p. *Strahotin*. ATLAS MOLD. (a. 1895).

b. P. polar. Hidron. (În sint. *Valea Hârtopului*) (Vechi) *Strahotinul (I)*. Ib. (a. 1895).

c. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Hârtopului*) Partea de SE a *Dealului Strahotinului*. Ib. (a. 1895).

– Var.: **(2) Străhotinul** TTRM, I₂, 1119/1 (a. 1858), cu închiderea la *-ă-* a lui *-a-* neacc. – Def. graf.: **(2) Strihotinul** ib. (a. 1842); **Strohodinul** BOGDAN, s. 240 (a. 1742, alternând cu *Strahotinul* în același doc.); **Strohotinul** TTRM, I₂, 1119/1 (a. 1855). – Translit.: **(2) Sirchalín** ib. I₄, 250/2 (a. 1788); **Sirchalut** ib. (a.

1788); **Sirhotin** ib. (a. 1774); **Sirkalin** ib. (a. 1789); **Sirohalin** ib. (a. 1777); **Sirohotin** ib. (cca 1716); **Strachotinul** ib. I₂, 1118/1 (a. 1777).

– Etim.: der. v. ucr. de la n. pers. **Strahota** (MIKLOSICH, B. 102) cu suf. pos. **-in** pentru a se acorda cu ent. *potok* „pârâu”. Forma modernă de pl. (*Strahotinii*) se explică prin caracterul patron. al suf. **-in** (MOLDOVANU, L. F. 35).

STRAHOTINUL MARE v. **Strahotinul**.

STRAHOTINUL MIC v. **Strahotinul**.

STRÁHOVA top. pers. **I**. Hidron. (În sint. *Fântâna Strahova*, după slv.) Fostă fântână în partea de SE a s. Șendriceni, com. Șendriceni, j. Botoșani. DIR, A, XVII-IV, 493 (a. 1620). ◊ Cu determ. la gen.: *Fântâna Strahovei* GHIBĂNESCU, s. XII, 2 (A. 1738).

I. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Strahovei*) Afl. dr. al p. Șendriceni, numit și p. Cânepiștea, lângă care se află Fântâna Strahovei. GHIBĂNESCU, s. XIV, 30 (a. 1715). ◊ Cu determ. la nom.: *Pârâul Strahova* MDG, I, 546/2 (a. 1898). ◊ Cu elipsa ent.: *Strahova* GHIBĂNESCU, s. XIV, 30 (a. 1715).

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Lunca Strahovei*) Luncă de-a lungul Pârâului Strahovei. Ib. 39 (a. 1720).

b. P. p o l a r. Pedion. (În sint. *Șesul Strahovei*) Șes lângă Pârâul Strahovei. Ib. 102 (a. 1750). ◊ Cu determ. la nom.: *Șesul Strahova* ATLAS MOLD. (a. 1895).

c. P. p o l a r. ⁺Oicon. [At. la 1774: TTRM, I₂, 1118/2.] Fost s. în partea de SE a s. Șendriceni, lângă Pârâul Strahovei. ◊ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Trestiana-Strahova* ib. (a. 1830).

– Atr. par.: (**c**) **Strachina** ib. 1119/2 (a. 1942-1956). – Var.: (**I**) **Fântâna Strahovii** IORGA, s.d. XIX, 9 (a. 1753), cu asim. voc. regr. în desin. **-eĭ-** a gen.; (**c**) **Stracova** TTRM, I₂, 1118/2-1119/1 (a. 1803-1968), cu schimb. accidentală a constrictivei surde **-h-** în oclisivă (NANDRIS, PH. 157); (**b**) **Șesul Strahovii** GHIBĂNESCU, s. XIV, 102 (A. 1750). – Def. graf.: (**c**) **Stahov** TTRM, I₂, 1119/1 (a. 1838); **Stracona** ib. (a. 1871); **Strocova** ib. (a. 1917). – Translit.: (**c**) **Horbowa** (?) ib. I₄, 250/2 (a. 1771); **Sbaschowa** ib. (a. 1789); **Stracheva** ib. (a. 1781); **Strachewa** ib. (a. 1785); **Strachova** ib. (a. 1789); **Strachowa** ib. (a. 1774); **Strasche** ib. (a. 1789); **Strascheva** ib. (a. 1788); **Stroco** ib. I₂, 1119/1 (a. 1830); **Sztrachova** ib. I₄, 250/2 (cca 1773).

– Etim.: der. v. ucr. de la n. pers. **Strah** cu suf. posesiv **-ova** pentru a se acorda cu ent. *krynycja* „fântână”.

STRAM FL[EUVE] v. **Aramă**.

STRAOANEI DE GIOS v. **Străoanii**.

STRAOANEI DE SUS v. **Străoanii**.

STRAOANELE v. **Străoanii**.

STRAOANELE DE JOS v. **Străoanii**.

STRAOANELE DE SUS v. **Străoanii**.

STRAOANII v. **Străoanii**.

STRAOANII DE GIOS v. **Străoanii**.

STRAOANII DE JOS v. **Străoanii**.

STRAOANII DE SUS v. **Străoanii**.

STRAOANII DI GIOS v. **Străoanii**.

STRAOANII DI SUS v. **Străoanii**.

STRAON v. **Străoanii**.

STRAONII DE GIOS v. **Străoanii**.

STRAONII DE SUS v. **Străoanii**.

STRASCHE v. **Strahova**.

STRASCHEVA v. **Strahova**.

STRĂHOTINUL v. **Strahotinul**.

STRĂOAI DE SUS v. **Străoanii**.

STRĂOAN DE JOS v. **Străoanii**.

STRĂOANA DE JOS v. **Străoanii**.

STRĂOANA DE SUS v. **Străoanii**.

STRĂOANEI DE GIOS v. **Străoanii**.

STRĂOANELE DE JOS v. **Străoanii**.

STRĂOANELE DE SUS v. **Străoanii**.

STRĂOÁNII top. pers. **A**. Oicon. [At. la 1553-1568: DRH, A, VI, 193.] (Vechi) Străoanele (**II.3**).

I. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Străoanelor*, după slv.) Dl. pe care este situat s. Străoani; (geogr.) Dealul Străoanelor. DRH, A, XXVIII, 473 (a. 1646).

1. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Străoani*) Afl. st. al p. Șușița (bazinul inferior al Siretului), numit și P. Strâmța, care izvorăște din Dealul Străoanelor. MCS, 21 (a. 1869).

II. P. d i f e r. Oicon. (În perifr.) Împărțit în două ss., deosebite după poziție, în opoz. echipol.; vechi:

1. *Străoanii de Jos* TTRM, I₂, 1120/2 (a. 1774). ◊ Semicalc lat.: *Inf[erior] Sztrojeni* ib. I₄, 251/1 (a. 1775).

2. *Străoanii de Sus* BIANU, C. I, 254 (a. 1748).

3. P. s i n t. Oicon. Cele două ss. considerate împreună, ca termeni ai unei clase topon.: *Străoanele*. S., com. Străoanele, j. Vrancea; (vechi) Străoanii (**A**). CORFUS, î. 189 (a. 1715). ◊ La sg.: [teritoriul] *Străoanelui* MCS, 16 (a. 1997).

a. P. d i f e r. Oicon. (În perifr.) Reîmpărțit în două ss., deosebite după poziție, în opoz. echipol.; vechi:

α. *Străoanele de Jos*; (rar) Străonenii de Jos. TTRM, I₂, 1120/2 (a. 1830).

β. *Străoanele de Sus*; (rar) Străonenii de Sus. Ib. (a. 1830). ◊ La sg.: [hotarul] *Străoanelui de Sus* MCS, 394 (a. 1816).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Străoanelor*; geogr.) Dealul Străoanelor. UNTARU, p. 12 (a. 1977). ◊ Cu schimb. de ent.; geogr.: *Munții Străoanelor* MDG, III, 55/2 (a. 1900).

α. P. p o l a r. Pedion. (La sg., în sint. *Platoul Străoanelui*; geogr.) Loc șes pe Dealul Străoanelor, la V de s. Străoanele. MCS, 31 (a. 1997). ◊ Cu elipsa determ. și schimb. de ent.: *Podișul* ATLAS MOLD. (a. 1895).

c. Oicon. (Cu patrion. în funcție oicon.; rar, în perifr.) *Străonenii de Jos* [= Străoanele de Jos] și *Străonenii de Sus* [= Străoanele de Sus] TTRM, I₂, 1120/2 (a. 1840).

– Patrion.: (vechi, **A**) *străoani*, sg. *străoan* MCS, 392 (a. 1801); (**3**) *străonenii*, sg. *străonean* TTRM, I₂, 1120/2 (a. 1840) sau *străunenii*, sg. *străunian* NALR-DATE, 383.

– Var.: (**I**) **Dealul Stroanilor** DRH, A, XXVIII, 473 (a. 1646, după slv.), cu labializarea voc. **-ă-** sub infl. lui **-o-** și disim. voc.; (**I.1**) **Pârâul Stroanilor** I. IONESCU, A.P. 42 (a. 1869), cu deschiderea la **-a-** a lui **-ă-** preton.; (**II.3.b.α**) **Podișiu** ATLAS MOLD. (a. 1895), cu pron. palatală, munt. a cons. **-ș-**; (**II.2**) **Stroaneii de Sus** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1850), prin hipercor. morfologică;

(II.1) **Straoanei de Gios** ib. (a. 1850), cu păstrarea afric. *ĝ* în determ. adj.; (3) **Straoanele** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1837); (3.a.α) **Straoanele de Jos** ib. (a. 1889); (3.a.β) **Straoanele de Sus** ib. (a. 1889); (A) **Straoanii** SAVA, D.P. I, 14 (a. 1646); (II.1) **Straoanii de Gios** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1834); **Straoanii de Jos** ib. (a. 1900); (II.2) **Straoanii de Sus** ib. (a. 1834); (II.1) **Straoanii di Gios** ib. (a. 1844), cu închiderea la *-i* a lui *-e* final din prep.; (II.2) **Straoanii di Sus** ib. (a. 1844); (II.1) **Straoonii de Gios** ib. (a. 1849), cu evol. dift. *-o-* la *-o-* deschis sub infl. ardel.; (II.2) **Straoonii de Sus** ib. (a. 1849); (II.1) **Străoanei de Gios** ib. (a. 1854); **Străoanii de Gios** ib. (a. 1803); **Străoanii di Gios** ib. (a. 1792); (3.a.α) **Străoanile de Gios** ib. (a. 1851), cu închiderea la *-i* a lui *-e* neacc.; (3.a.β) **Străoanile de Sus** ib. (a. 1851); (3) **Străone** (neart.) CORFUS, î. 189 (a. 1715); (A) **Străonii** DRH, A, VI, 193 (a.1553-1568, trad. din 1796), BOGDAN, S. 240 (a. 1742); (II.1) **Străonii de Gios** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1835); **Străonii de Jos** ib. (a. 1841); **Străonii di Gios** ib. (a. 1854); (II.2) **Străonii di Sus** ib. (a. 1854); (A) **Streoanii** ib. (a. 1785), cu trecerea voc. *-ă-* neacc. la *-e-*, proprie graiului munt.; (II.2) **Streoanii de Sus** ib. (a. 1839); (3.a.α) **Stroanele de Jos** ib. (a. 1942); (3.a.β) **Stroanele de Sus** ib. (a. 1942); (A) **Stroanii** DRH, A, XXVIII, 473 (a. 1646, slv.); (II.1) **Stroanii de Gios** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1835); (II.2) **Stroanii de Sus** DOC. RĂSC. II, 723 (a. 1907). – Def. graf.: (II.2) **Străoaia de Sus** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1864); (II.1) **Străoan de Jos** SAVA, D. P. I, 127 (a. 1794); **Străoana de Jos** TTRM, I₂, 1121/1 (a. 1934); (II.2) **Străoana de Sus** ib. (a. 1934); (A) **Striganii** ib. (a. 1835); (II.2) **Stroenii de Sus** ib. (a. 1837). – Translit.: (II.2) **Deiszul** [= din Susul] ib. I₄, 251/1 (cca 1773); (II.1) **Seroiani de Djoss** ib. I₂, 1121/1 (a. 1774); (A) **Serojani** ib. I₄, 251/1 (a. 1788); **Serojany** ib. (a. 1789); (II.1) **Steroany de Dsoss** ib. I₂, 1121/1 (a. 1790); (II.2) **Steroany de Suss** ib. (a. 1790); (A) **Straon** ib. I₃, 207/2 (a. 1784); **Straon** ib. I₂, 1121/1 (a. 1782); **Sztojeni** ib. I₄, 251/1 (cca 1773).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. pers. **Straoa** (menționat la 1555, când este amintit Straoa câmpureanul printre „bătrânii” moșiei Câmpurile SAVA, D.P. I, 5, apoi la 1646, când nepoții unui Straoa vând partea lor din moșia Soveja DRH, A, XXVIII, 384, la 1687, când răzeșii Străulești din Câmpuri revendică „partea strămoșului lor Straoa” ib. 33-34 și în vremea noastră, ca n. fam. în ss. Răcoasa, Ruget, Vizantea MCS, 30, CONEA, VR. 78) cu suf. col. **-ani**. – După legendă, s. ar fi fost înființat de un cioban, Straoa, coborât cu oile din munți. După altă tradiție, întemeietorul ar fi fost un viteaz al lui Ștefan cel Mare, răsplătit cu această moșie (MCS, 42).

STRĂOANII DE GIOS v. **Străoanii**.

STRĂOANII DE JOS v. **Străoanii**.

STRĂOANII DE SUS v. **Străoanii**.

STRĂOANII DI GIOS v. **Străoanii**.

STRĂOANILE DE GIOS v. **Străoanii**.

STRĂOANILE DE SUS v. **Străoanii**.

STRĂONE v. **Străoanii**.

STRĂONENII DE JOS v. **Străoanii**.

STRĂONENII DE SUS v. **Străoanii**.

STRĂONI v. **Străoanii**.

STRĂONII DE GIOS v. **Străoanii**.

STRĂONII DE JOS v. **Străoanii**.

STRĂONII DI GIOS v. **Străoanii**.

STRĂONII DI SUS v. **Străoanii**.

STRĂVICEANII v. **Străvicenii**.

STRĂVICÉNII top. pers. 1. ⁺Oicon. [At. la 1499: DRH, A, III, 428.] Fost s. pe p. Sârca (astăzi Valea Oii, afl. al Bahluietului, în bazinul r. Bahlui), lângă s. Sârca, com. Sârca, j. Iași.

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Străvicenilor*) Valea pe care se afla s. Străviceni. COSTĂCHESCU, S.B. 86, 88 (a. 1802).

b. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Coastele Străvicenilor*) Partea de SE a dl. Sârca, lângă fostul s. Străviceni. Ib. 86 (a. 1802).

– Scris și: (1) **Străviceanii** DRH, A, III, 428 (a. 1499, slv.).

– Etim.: de la numele boierului Coste **Stravici** (a cărui nepoată, Marușca, vinde la 1499 s. Străviceni pe care îl avea cu uric al moșului său de la Alexandru cel Bun DRH, A, III, 428) cu suf. col. **-eni**.

STRĂMBA-BEREȘTI v. **Bereștii**.

STRĂMTURA PETRU-VODĂ v. **Petru-Vodă**.

STREOANII v. **Străoanii**.

STREOANII DE SUS v. **Străoanii**.

STRETENI v. **Bălineștii**.

STRIGANII v. **Străoanii**.

STRIHOTINUL v. **Strahotinul**.

STRINGACII v. **Stângacii**.

STROAN v. **Străoanii**.

STROANELE DE JOS v. **Străoanii**.

STROANELE DE SUS v. **Străoanii**.

STROANII v. **Străoanii**.

STROANII DE GIOS v. **Străoanii**.

STROANII DE SUS v. **Străoanii**.

STROCO v. **Strahova**.

STROCOVA v. **Strahova**.

STROENII DE SUS v. **Străoanii**.

STROESTI v. **Stroieștii**¹.

STROESTY v. **Stroie**.

STROEȘTII RĂZĂȘEȘTI v. **Stroie**.

STROHODINUL v. **Strahotinul**.

STROHOTINUL v. **Strahotinul**.

STRÓIE centru de polar. topon. pers. 1. ⁺Fiton. (În sint. *Poiana Stroiei*, după slv.) Fostă poi. pe Dealul Stroiești. DRH, A, XVIII, 51 (a. 1623).

2. ⁺Oicon. (În der.) *Stroieștii* [At. la 1573: DIR, A, XVI-III, 23.] Fost s. pe terit. s. Românești, com. Bereștii-Tazlău, j. Bacău. ◇ În sint. cu determ. adj.; vechi: *Stroieștii Răzeșești* TTRM, I₂, 1124/2 (a. 1860). ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Stroieștii-Românești* ib. (a. 1904).

a. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Stroiești*) Dl. la SV de s. Românești. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ Cu schimb. de ent. și cu determ. la gen.: *Colnicul Stroieștilor* DIR, A, XVI-III, 401 (a. 1588, după slv.).

– Var.: (2) **Stroieștii Răzășești** TTRM, I₂, 1124/2 (a.

1860), cu velar. lui *-e-* prin pron. dură a lui *-z-* precedent. – Translit.: (2) **Srojestic** ib. (cca 1845); **Stroesty** ib. (a. 1790).

– Etim.: numele popii **Stroie** (care la 1497 cumpără o poiană „deasupra Strâmbei, anume Runcul” de la Marina, fiica lui Mihul Berescu DRH, A, III, 390, zis și popa Stroie cel Bătrân la 1573, când nepoților săi li se întărește cumpărătura poienii „ce se numește acum Stroiești” DRH, A, VII, 55) în funcție topon. (1) sau der. cu suf. col. **-ești** (2).

STROIÉȘTII¹ top. pers. 1. Oicon. [At. la 1576: DRH, A, VII, 174.] S., com. Lunca, j. Botoșani; (vechi) *P a n ț â r i i*. ◊ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Stroieștii-Bâznoasa* TTRM, I₂, 1123/2 (a. 1830).

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Valea Stroiești*) Afl. dr. al p. Sitna (bazinul Jijiei), la E de s. Stroiești¹; p. r e s t r. cracul drept al p. Gornetul, la SE de s. Stroiești¹. ATLAS MOLD. (a. 1895).

– Patrion.: (1) *stroieșteni*, sg. *stroieștean* ANCH.

– P. conf.: (1) **Storeștii** TTRM, I₂, 1123/2 (a. 1835).

– Def. graf.: (1) **Strueștii** DIR, A, XVII-IV, 313 (a. 1619). – Translit.: (1) **Storeschti** TTRM, I₂, 1123/2 (a. 1774); **Stroesti** ib. I₃, 208/1 (a. 1813); **Strojeschtie** ib. (a. 1788); **Strojeschtje** ib. (a. 1822); **Strojest** URICARIUL, XXIV, 307 (a.1737-1738); **Strojestic** TTRM, I₃, 208/1 (a. 1788); **Stryeszte** CȘTR, VIII, 337 (a. 1710-1714); **Sztoresti** TTRM, I₄, 251/2 (a. 1775); **Sztorestj** ib. (cca 1773).

– Etim.: de la n. pers. **Stroie** (lângă proprietatea căruia este menționat la 1438 „un sat pe Sitna, anume satul lui Diiacul, mai sus de Stroe” DRH, A, I, 256) cu suf. col. **-ești**.

STROIÉȘTII² top. pers. 1. ⁺Oicon. [At. la 1453: DRH, A, II, 36.] Fost s. în partea de SE a s. Drăgușeni, com. Drăgușeni, j. Suceava; (vechi) *D r ă g u ș e n i i* *M i c i*. ◊ În sint.; vechi: *Cătunul Stroiești* TTRM, I₂, 1124/1 (a. 1835) sau *Cotul Stroiești* ib. (a. 1833), *Cotuna Stroieștii* ib. (a. 1832), *Cotunul Stroieștii* ib. (a. 1833).

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Pârâul Stroieștilor*) Afl. st. al r. Moldova, la E de s. Drăgușeni. DAUSCH, H.C. 7 (a. 1907). ◊ Cu determ. la nom.: *Pârâul Stroiești* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu ent. subînțeles: *Stroieștii* OTZELLOWITZ (a. 1790, hartă în care natura obiectului geografic este sugerată prin culoare).

b. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Iazul Stroieștilor*) Iaz pe Pârâul Stroieștilor, la SE de s. Drăgușeni. COSTEA, M. 138 (a. 1765). ◊ Cu determ. la nom.: *Iazul Stroiești* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◊ Cu schimb. de ent.; geogr.: *Lacul Stroiești* MDG, IV, 383/1 (a. 1901).

c. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Stroiești*) Dl. în stânga Pârâului Stroieștilor. OTZELLOWITZ (a. 1790).

d. P. polar. Hodon. (În sint. *Drumul Stroieștilor*) Drum spre fostul s. Stroiești². CAT. MOLD. II, 431 (a. 1652).

– P. conf.: (1) **Storeștii** TTRM, I₂, 1124/1 (a. 1840).

– Translit.: (c) **Dialu Struesztie** OTZELLOWITZ (a. 1790); (a) **Stroyestic** ib.

– Etim.: de la numele popii **Stroe** (a cărei soție, Marușca Stroiasa, îi dăruiește la 1453 nepotului ei,

postelnicul Oană, satul său, Stroieștii pe Moldova, la gura Șomuzului Rece DRH, A, II, 36, cf. ISAC, C. 65, nr. 129) cu suf. col. **-ești**.

STROIÉȘTII³ v. **Stroie**.

STROIÉȘTII-BÂZNOASA v. **Bâznoasa, Stroieștii**¹.

STROIÉȘTII RĂZEȘEȘTI v. **Stroie**.

STROIÉȘTII-ROMĂNEȘTI v. **Româneștii**⁵, **Stroie**.

STROJESCHTIE v. **Stroieștii**¹.

STROJESCHTJE v. **Stroieștii**¹.

STROJEST v. **Stroieștii**¹.

STROJESTIE v. **Stroieștii**¹.

STROYESTIE v. **Stroieștii**².

STRUEȘTII v. **Stroieștii**¹.

STRUMIESTY v. **Grămeștii**.

STRYESZTE v. **Stroieștii**¹.

STRZANOPOLI v. **Ștefăneștii**¹.

STULEȘTII v. **Giuleștii**.

STUPENOL v. **Ștefăneștii**¹.

STZEPANOWICZE v. **Ștefăneștii**¹.

SUARESCHT v. **Ciumuleștii**.

SUARESZTI v. **Ciumuleștii**.

SUB BĂLINEȘTI v. **Bălineștii**.

SUB BOHOTIN v. **Bohotinul**.

SUB DRAGOVA v. **Dragoș**².

SUBAN v. **Iuban**.

SUBANA F[LUVIUS] v. **Iuban**.

SUBANASZ v. **Iuban**.

SUBOANII v. **Săbăoanii**.

SUBURBIA NICOLINA v. **Nicolina**.

SUGRIȘTI v. **Ciumuleștii**.

SUHATUL MĂRMURENI v. **Mărmureni**.

SULEȚĂNII v. **Sălăgenii**.

SUPT DRAGOVA v. **Dragoș**².

SURA KIDE v. **Șorogarii**.

SURDUCUL GALUL v. **Galul**.

SUSĂNII¹ v. **Cozmeștii**¹.

SUSĂNII² v. **Comăneștii**².

SUSĂNII³ v. **Focșanii**.

SUSENII¹ v. **Cozmeștii**¹.

SUSENII² v. **Comăneștii**².

SUSENII³ v. **Corlat**.

SUSENII⁴ v. **Focșanii**.

SUSENII⁵ v. **Răuceștii**.

SUSSURRA v. **Țuțora**.

SUTSORA v. **Țuțora**.

SUVENY v. **Săvenii**¹.

SVĂNTUL ILIE v. **Sfântul Ilie**.

SVĂNTUL ILIE PROROC v. **Sfântul Ilie**.

SVEATII ILIE PROOROC v. **Sfântul Ilie**.

SVETI ONOFREI v. **Onofreiul**.

SVETONEFRI v. **Onofreiul**.

SW. ILI v. **Sfântul Ilie**.

SW. ILI NOWI v. **Sfântul Ilie**.

SWJATYJ ILIJA v. **Sfântul Ilie**.

SWJATYJ ILIJA NOWY v. **Sfântul Ilie**.

SWJATYJ ONUFRYJ v. **Onofreiul**.

SW. ONUFRYJ v. **Onofreiul**.

SYIRO v. **Zberoaia**.

U

UANJA v. **Oance**.

UBURZIA v. **Berheciul**.

UCEȘTI v. **Onceștii**¹.

UCZESZTI v. **Onceștii**¹.

UIVAR v. **Romanul**.

UIWAR v. **Romanul**.

UJFALU v. **Gheorghe Doja**.

ULIȚA BOTOȘANILOR v. **Botoșanii**.

ULIȚA COPOULUI v. **Copoul**.

ULIȚA DESPRE HOTARUL ȘOLDĂNEȘTILOR
v. **Șoldăneștii**.

ULIȚA DESPRE ȘOLDĂNEȘTI v. **Șoldăneștii**.

ULIȚA PETRU-VODĂ v. **Petru-Vodă**.

ULIȚA TÂMPEȘTI v. **Tâmpeștii**¹.

ULIȚA TÂMPEȘTILOR v. **Tâmpeștii**¹.

ULIȚA TÂRGULUI [ODOBEȘTI] v. **Odobeștii**².

ULIȚA TÂRGULUI VECHI DIN BOTOȘANI v.
Botoșanii.

ULSCHEDEY v. **Onceștii**¹.

ULUDICENI v. **Vlădica**.

UMARESTI v. **Umbrăreștii**.

UMBRAREȘTI v. **Umbrăreștii**.

UMBRAREȘTII RAZEȘI v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂEȘTII v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂRĂREȘTII v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂRĂEȘTII top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1546: DIR, A, XVI-I, 534.] S., com. Umbrărești, j. Galați. ◇ În sint.; vechi: *Umbrăreștii Razeși* TTRM, I₂, 1243/2 (a. 1859). ◇ În comp., reflectând o contopire temporară de ss.: *Umbrăreștii-Tămășeni* ib. (a. 1929).

a. P. d i f e r. Horon. (În perifr.; vechi) Împărțit în două trupuri de moșie, deosebite după poziție, în opoz. echipol.: *Umbrăreștii de Jos* TTRM, I₂, 1243/2 (a. 1849) sau *Umbrăreștii din Jos* I. T. SION, U. 110 (a. 1799) și *Umbrăreștii de Sus* ib. 83 (a. 1704).

b. P. d i f e r. ⁺Oicon. (În sint.) *Slobozia Umbrăreștii* [At. la 1803: ib. 1083/1.] Fost s. în partea de E a s. Umbrărești. ◇ Cu determ. neart.: *Slobozia Umbrărești* ib. (a. 1865). ◇ Cu ent. în funcție oicon.: *Slobozia* ib. (a. 1950).

c. P. d i f e r. ⁺Horon. (În sint. *Cotul Umbrăreștilor*) Partea de V a moșiei s. Umbrărești. I. T. SION, U. 52 (a. 1750).

d. P. p o l a r. Hodon. (În sint. *Vadul Umbrăreștilor*) Loc de trecere prin albia Bârladului, în dreptul s. Umbrărești. Ib. 64 (a. 1767).

e. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Pădurea Umbrărești*) Păd. lângă s. Umbrărești. DICȚ. STAT. II, 872 (a. 1915).

f. P. p o l a r. Limnon. (În sint. *Balta Umbrărești*) Baltă lângă s. Umbrărești. Ib. (a. 1915).

g. P. p o l a r. Fiton. (În sint. prep. *Pe Umbrărești*) Teren agricol la Cudalbi, com. Cudalbi, j. Galați. NALR-

DATE, 353.

– Patron.: **(1)** (ofic.) *umbrăreșteni*, sg. *umbrăreștean* I. T. SION, U. 41 (a. 1999); (pop.) *umbrărești*, sg. *umbrăresc* NALR-DATE, 270.

– Var.: **(g) Pi Umbrărești** NALR-DATE, 353, cu închiderea lui *-e* final din prep.; **(a) Umbrăreștii de Gios** TTRM, I₂, 1244/1 (a. 1849), cu păstrarea afric. *g-* în determ. adj.; **Umbrăreștii din Gios** I. T. SION, U. 110 (a. 1799); **(1) Unbrăreștii** GHIBĂNESCU, s. III, 261 (a. 1636), TTRM, I₂, 1244/1 (a. 1832), prin difer. cons. – Def. graf.: **(1) Ambrăreștii** ib. (a. 1841); **Umbrareștii Razeși** ib. (a. 1859); **Umbrăreștii** ib. (a. 1924); **Umbrărăreștii** ib. (a. 1846); **Umbreștii** DOC. RĂSC. II, 621 (a. 1907). – Translit.: **(1) Umaresti** TTRM, I₄, 288/1 (cca 1773); **Umbrarești** ib. I₂, 1244/1 (a. 1772); **Umbreschty** ib. I₄, 288/1 (a. 1789); **Umurarești** ib. (a. 1772); **Umurarescht** ib. (a. 1788); **Umurareschti** ib. I₂, 1244/1 (a. 1774); **Umurareschty** ib. I₄, 288/1 (a. 1781); **Umuraresti** ib. (a. 1775); **Umurareszti** ib. (a. 1774); **Umurarești** ib. (a. 1774); **Umurateschty** ib. (a. 1781).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la n. pers. **Umbrar** (at. la 1666 ca „moș” al răzeșilor din s. Gârdești din apropiere I. T. SION, U. 42) cu suf. col. **-ești**. – După tradiția pop., numele se explică prin arborii seculari care făceau multă umbră; la această umbră s-ar fi odihnit Ștefan cel Mare după o luptă cu turcii (ib.). După o altă tradiție, numele s. provine de la un viteaz al lui Ștefan cel Mare, Umbrea, căruia domnul i-a dăruit moșia pentru a-și face sat (ib. 43).

UMBRĂREȘTII DE GIOS v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂREȘTII DE JOS v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂREȘTII DE SUS v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂREȘTII DIN GIOS v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂREȘTII DIN JOS v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂREȘTII RAZEȘI v. **Umbrăreștii**.

UMBRĂREȘTII-TĂMĂȘENI v. **Umbrăreștii, Tămășenii**².

UMBRESCHTY v. **Umbrăreștii**.

UMBREȘTII v. **Umbrăreștii**.

UMURAREAȘTI v. **Umbrăreștii**.

UMURARESCHT v. **Umbrăreștii**.

UMURARESCHTI v. **Umbrăreștii**.

UMURARESCHTY v. **Umbrăreștii**.

UMURARESTI v. **Umbrăreștii**.

UMURARESZTI v. **Umbrăreștii**.

UMURAREȘTI v. **Umbrăreștii**.

UMURATESCHTY v. **Umbrăreștii**.

UNBRĂREȘTII v. **Umbrăreștii**.

UNCANII v. **Onca**.

UNCEAȘTI v. **Onceștii**¹.

UNCEȘTII v. **Onceștii**¹.

UNCSESTJ v. **Onceștii**¹.

UNCSESTY v. **Onceștii**¹.

UNGANII v. **Onca**.

UNGHIUL v. **Oance**.

UNGORAENY v. **Ungurenii**.

UNGORENI v. **Ungurenii**.

UNGORENY v. **Ungurenii**.

UNGUNNY v. **Ungurenii**.

UNGURAENY v. **Ungurenii**.

UNGURANA v. **Ungurenii**.

UNGUREANI v. **Ungurenii**.

UNGURÉNII¹ top. pers. **I**. ⁺Oicon. [At. la 1409: DRH, A, I, 34.] Fost s. în partea de E a s. Măgura, com. sub. Măgura, j. Bacău. ◇ În comp. cu numele p. pe care este situat: *Ungurenii-Negel* TTRM, I₂, 1248/1 (a. 1811).

a. P. p o l a r. Fiton. (În sint. *Viile Ungurenilor*) Loc cu vii lângă s. Măgura. DRH, A, XX, 400 (a. 1630). ◇ Cu determ. la sg.: *Viile Ungureanului* DRH, A, XXV, 5 (a. 1639, trad. din 1806).

– Translit.: **(1) Ungoraeny** TTRM, I₄, 288/2 (a. 1788); **Ungoreni** ib. (a. 1774); **Ungoreny** ib. (a. 1789); **Ungunny** ib. (a. 1781); **Unguraeny** ib. (a. 1789); **Ungurana** ib. I₂, 1248/1 (a. 1774); **Ungureani** ib. I₄, 288/2 (a. 1772); **Ungurenj** ib. (cca 1773); **Unguroeny** ib. (a. 1781).

– Etim.: supran. panului Giurgiu **Ungureanul** (menționat la 1409, când Alexandru cel Bun îi confirmă „satul Ungureni, unde este casa lui” DRH, A, I, 34 și la 1438, când Giurgiu Ungureanul lasă moștenire nepotului său de soră s. Ungureni „unde este casa lui, pe Nevira” ib. 259) la pl. Top. a fost considerat descr., „arătând originea locală” a locuitorilor, veniți din Transilv. (IORDAN, T. 302-304),

UNGURENII² v. **Călugărul**.

UNGURENII³ v. **Porcul**.

UNGURENII-NEGEL v. **Ungurenii**.

UNGURENJ v. **Ungurenii**.

UNGURII CĂLUGĂREI v. **Călugărul**.

UNGURII CĂLUGĂRII v. **Călugărul**.

UNGURII OT CĂLUGĂRA v. **Călugărul**.

UNGUROENY v. **Ungurenii**.

UNSA-BOSCOTENI v. **Boscoteni**².

UNTER MĂLĂSCHEUZ v. **Milișăuții**.

UNTER MILESCHEUZ v. **Milișăuții**.

UNTER-MILISCHOUTZ v. **Milișăuții**.

UNTER-MILLESCHOUTZ v. **Milișăuții**.

UNTER-MILLISCHOUTZ v. **Milișăuții**.

UNTER PERLESTIE v. **Pârteștii**.

UNTER-PERTESTIE v. **Pârteștii**.

UNTER-SZIKOW v. **Vicovul**.

UNTER-VICKOWA v. **Vicovul**.

UNTER-VIKOW v. **Vicovul**.

UNTER-WIKOW v. **Vicovul**.

UNTERMILLESCHOUTZ v. **Milișăuții**.

UNTERPERTESTIE v. **Pârteștii**.

UNTERWIKOW v. **Vicovul**.

UNTSCHESCHTI v. **Onceștii**¹.

UNTSCHESCHTY v. **Onceștii**¹.

UNT. WILKOW v. **Vicovul**.

URANGULINANI v. **Dragomir**¹.

URANZA v. **Vrancea**.

URDZEACII v. **Urzicii**.

URDZICII v. **Urzicii**.

URÉCHE top. pers. **I**. Limnon. (În perifr. *Iazul de la Ureche*) Iaz la S de s. Pietroșica, com. Coarnele Caprei, j. Iași, pe p. Gurguiata (bazinul superior al Bahluiului); (rar) Iazul Urechea. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ În sint.: *Iazul lui Ureche* DOC. CATH. I₁, 138 (a. 1734). ◇ Cu determ. la nom.: *Iazul Ureche* UNGUREANU, C.C. 276 (a. 1784), ENC. GEOGR. 551 (a. 1982). ◇ Cu schimb. de ent. și cu determ. la gen.: *Heleșteul lui Ureche* UNGUREANU, C.C. 273 (a. 1751). ◇ Cu schimb. de ent., în perifr.: *Lacul de la Ureche* ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ În sint.: *Lacul Ureche* HARTA HIDR. (a. 1964).

a. P. p o l a r. Oron. (În perifr. *Dealul de la Ureche*) Dl. la E de s. Ceplenița, com. Ceplenița, j. Iași, lângă Iazul de la Ureche. ATLAS MOLD. (a. 1895). ◇ În sint.: *Dealul lui Ureche* UNGUREANU, C.C. 242 (a. 1971). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Ureche* NALR-DATE, 192.

b. P. p o l a r. ⁺Oicon. (În der.) *Urechea* [At. la 1871: TTRM, I₂, 1250/2.] Fost s. la SV de s. Pietroșica. ◇ În sint.: *Odaia Urechii* ib. (a. 1830).

a. P. p o l a r. Hidron. (În sint. *Iazul Urechea*) (Rar) Iazul de la Ureche. NALR-DATE, 188.

– Var.: **(1) Iazu lu Urechi** NALR-DATE, 192, cu închiderea voc. finale *-e* în determ. și cu afon. semivoc. *-i* în art.; **(a) Dealu Urechi** ib.

– Etim.: numele boierului Nestor **Ureche** (fostul propr. al iazului UNGUREANU, C. C. 242) în funcție topon. **(1, a)** sau der. cu suf. moț. **-a** pentru a se acorda cu ent. *odaie* **(b)**.

URECHEA v. **Ureche**.

URGHICEANII v. **Ierbiceni**.

URGICENII v. **Urzicii**.

URGICII v. **Urzicii**.

URGOEȘTII v. **Orgoieștii**.

URGUEȘTII v. **Orgoieștii**.

URICANII v. **Uricarii**.

URICÁRII top. pers. **I**. Oicon. [At. la 1865: TTRM, I₂, 1252/1.] S., com. Voinești, j. Vaslui; (vechi) *Găneștii*. ◇ În sint.; vechi: *Cotuna Uricarii* ib. (a. 1859).

1. P. p o l a r. Oron. (În sint. *Dealul Uricari*) Dl. la NV de s. Uricari. ATLAS MOLD. (a. 1895).

a. P. d i f e r. Oron. (Cu determ. la sg., în sint. *Zarea Uricarului*) Culmea Dealului Uricari. NALR-DATE, 281.

– P. conf.: **(I) Uricanii** TTRM, I₂, 1252/1 (a. 1889) – Var.: **(a) Zarea Uricariului** NALR-DATE, 281, cu forma veche a suf. (< lat. *-arius*).

– Etim.: n. fam. colectiv în funcție topon., de la supran. **Uricariul** (al lui Ioan Focea, menționat în doc. de la 1614-1639, ai cărui urmași, răzeșii Uricărești, stăpâneau din vechime o parte a moșiei Gănești, pe care le-o confirma la 1837 Mihail Sturza VOICULESCU, D.R. 70-79) la pl. Pl. se explică prin caracterul motivat semantic al bazei antrop. (MOLDOVANU, L.F. 32). – După o legendă locală, s. și-ar avea numele de la por. „Uricarul” a lui Ion Iftenie din Gănești, posesorul unui uric de la Ștefan cel Mare (SOLOMON, A. 6, VOICULESCU, D.R. 70).

URJICEANII v. **Urzicii**.

URJICII v. **Urzicii**.

URLACI v. **Urлаții**.

URLACY v. **Urлаții**.

⁺**URLĂȚII** oicon. pers. **1**. [At. la 1623: DRH, A, XVIII, 112.] Fost s. lângă s. Podul Pietriș, com. Perieni, j. Vaslui.

a. P. difer. Horon. (În perifr.) Împărțit în două trupuri de moșie, deosebite după raportul întreg : parte și reflectând o dublă proprietate, în opoz. privat.: *Urлаții* [a Măn. Dancu] și *Partea din Urлаți* [a lui Alexandru Cantacuzino] TTRM, I₂, 1253/1 (a. 1846).

– Def. graf.: **(1) Urlății** DRH, A, XXVI, 365 (a. 1642). – Translit.: **(1) Urlaci** TTRM, I₄, 289/1 (cca 1716); **Urlacy** ib. (a. 1737).

– Etim.: numele judeului Dragoș **Urlat** (căruia voievodul Ilie I îi dăruiește la 1432 „satul lui, pe Tutova, unde este casa lui” DRH, A, I, 156 și ai cărui urmași, Ionașcu, fiul lui Cârstea Vrabie, și soția sa vând la 1641 partea pe care o au de la strămoșul lor, Dragoș Urlat, în s. Urлаți DRH, A, XXVI, 232) la pl. Pl. se explică prin caracterul semantic motivat al n. pers. (MOLDOVANU, L.F. 32).

URLĂCII v. **Urлаții**.

URLEȘTII v. **Horlești**².

URSITSCHY v. **Urzicii**.

URZĂCEI v. **Urzicii**.

URZĂCENII v. **Urzicii**.

URZĂCII v. **Urzicii**.

URZĂCENII v. **Urzicii**.

URZĂCII OT ȘCHIAUL v. **Urzicii**.

URZICEI v. **Urzicii**.

URZICELE v. **Urzicii**.

URZICENII v. **Urzicii**.

⁺**URZÍCII** oicon. pers. [At. la 1554: DRH, A, VI, 213.] Fost s. în partea de N a s. Bahna, com. Bahna, j. Neamț. ◇ În perifr.: *Urzicii ot Șchiaul* TTRM, I₂, 1255/2 (a. 1774). ◇ În der.: *Urzicenii* DRH, A, III, 175 (a. 1491), TTRM, I₂, 1255/2 – 1256/1 (a. 1810-1842).

– Patron.: (pl.) *urziceni* sau *urzici* EPURE, P. 176, 186 (a. 1857).

– Scris și: **Urdzeacii** DRH, A, XVIII, 123 (a. 1623); **Urgicenii** ib. XXII, 175 (a. 1491), cu afric. *dz* redată în slv. prin **ꝛ**; **Urgicii** ib. XX, 131 (cca 1629); **Urgiceanii** ib. III, 360 (a. 1497), cu afric. *dz* redată în slv. prin **ꝛ**; **Urgicii** ib. VI, 213 (a. 1554); **Urzăcenii** ib. I, 292 (a. 1440, trad. din 1816), TTRM, I₂, 1256/1 (a. 1842); – P. conf.: **Urzicele** DRH, A, I, 292 (a. 1440, trad. din prima jumătate a sec. XVIII); **Urzicile** TTRM, I₂, 1255/2 (a. 1817, 1818, 1823, în rez. moderne). – Var.: **Urdzicii** DRH, A, VII, 622 (a. 1584), ib. XXII, 20 (cca 1634), cu afric. veche *-dz-*; **Urzăcei** TTRM, I₂, 1256/1 (a. 1792), prin hipercor. morfologică; **Urzăcenii** COSTĂCHESCU, D.M. II, 68 (a. 1440, trad. din 1805), cu velar. lui *-i-* după

cons. *-z-* pron. dur; **Urzăcii ot Șchiaul** TTRM, I₂, 1256/2 (a. 1774); **Urziceii** TTRM, I₂, 1256/2 (a. 1854). – Def. graf.: **Urzăcii** STOIDE, M.R. 6 (a. 1713), TTRM, I₂, 1256/2 (a. 1802-1857). – Translit.: **Ursitschy** ib. 1256/1 (a. 1790).

– Etim.: n. pers. **Urdzică** (menționat la 1573, când Măriica, femeia lui Urdzică, vinde o parte din s. Muncel din apropiere T. CODR. II, 33) la pl. sau der. cu suf. col. **-eni** (COSTĂCHESCU, D.M. II, 71). Pl. masc. este indiciul sigur al bazei antropon., excluzând posibilitatea explicației top. printr-un apel. *urzică*, al cărui pl. normal ar fi cerut forma art. **Urzicile*. Aceasta apare doar accidental în trad. târzii sau în rez. moderne, în care art. fem. s-a refăcut arbitrar din formele neart. ale oicon. existente în doc. originale (MOLDOVANU, L.F. 32).

URZICII OT ȘCHIAUL v. **Urzicii**.

URZICILE v. **Urzicii**.

USCATUL v. **Uscații**.

USCAȚ v. **Uscații**.

USCAȚĂI v. **Uscații**.

USCĂȚII top. pers. **1**. Oicon. [At. la 1619: DIR, A, XVI-IV, 343.] (Vechi) Războienii de Jos, com. Războieni, j. Neamț. ◇ La sg.; rar: *Uscatul* TTRM, I₂, 978/1 (a. 1839).

a. P. difer. ⁺Oicon. (În sint. cu gen. analitic) *Partea de Uscați* [At. la 1845: TTRM, I₂, 839/2.] Fost s., desprins din partea de N a s. Uscați, în opoz. privat. cu acesta; (vechi) *Bălșeasca*. ◇ În perifr.: *Partea din Uscați* ib. (a. 1831). ◇ În comp.: *Partea-Uscați* ib. (a. 1925).

b. P. polar. Oron. (În sint. *Dealul Uscaților*) Dl. lângă s. Uscați. DIR, A, XVII-IV, 525 (a. 1619, după slv.), MDG, I, 538/2 (a. 1898). ◇ Cu determ. la nom.: *Dealul Uscați* ib. 637/2 (a. 1898). ◇ Cu ent. la pl.; geogr.: *Dealurile Uscați* ib. 542/3 (a. 1898).

c. P. polar. Hodon. (În sint. *Drumul Uscaților*) Drum spre s. Uscați. DIR, A, XVII-IV, 523 (doc. fals, datat 1617).

– Var.: **(1) Uscaț** DRH, A, XXVIII, 418 (a. 1646), TTRM, I₂, 978/2 (a. 1837), neart., cu afon. desin. *-i-* după cons. *-ț-* pron. dur; **Uscațai** ib. (a. 1832), de la **Uscațai*, cu pron. mai deschisă a voc. *-â-*, rezultată din velar. lui *-i-* după cons. *-ț-* pron. dur. – Translit.: **(1) Uskary** ib. (a. 1790).

– Etim.: numele panului Ion **Uscatul** (menționat la 1439, când Ștefan al II-lea îi întărește „satul pe Pârâul Alb, unde este casa lui” DRH, A, I, 285) la pl. Pl. se explică prin caracterul motivat semantic al bazei antrop. (MOLDOVANU, L.F. 32). Din perspectivă sincronică, top. a fost considerat „psihologic”, exprimând, la fel ca *Slabi*, atitudinea subiectivă a denominatorilor față de un „beteșug fizic” al sătenilor (IORDAN, T. 321, cf. 314).

USKARY v. **Uscații**

UTSCHESCHT v. **Onceștii**¹.

UTSCHESTY v. **Onceștii**¹.

INDICE DE AFIXE

A. Sufixe, prefixe și interfixe de origine slavă

an-: AGÂRCIA.

-ane: MĂRGINENII, MĂRMURENII, OPRİȘENII².

-ka: COȘA, DERSCA.

-ęta: HOROIATA, MILETIN, ZELETINUL.

-ev: BAȘEUL.

-eva: COSTILEVA.

-ewci: BĂDEUȚII¹, BĂDIUȚII, CĂTĂMĂREȘTII, CORJĂUȚII, FRĂTĂUȚII, ILIȘEȘTII, MĂNEUȚII, MILIȘĂUȚII.

-iĉ: PRIBA.

-in(ŭ): BOHOTINUL, CEPEL, DRAGOȘ¹/ DRAGOȘIN, HORINCEA, MILETIN, PLEȘANII, STRAHOTINUL, VOITINUL, ZELETINUL.

-ina: DRAGOMIREȘTII¹, MÂNJINA, NICOLINA.

-ince: MĂSCUREII.

-inci: BAINEȚUL, BALIȚĂ, BRAE, CEPEL, HUDEȘTII, OPRİȘENII¹, TĂMĂRTAȘĂUȚII.

-ica: CEPEL, PLOTUN¹, PLOTUN².

-iĉi: HORINCEA, PLEȘANII, VRANCEA.

-iv: BAȘEUL, FALCĂUL.

-iwci: PĂRHĂUȚII, PĂTRĂUȚII, RĂDĂUȚII¹.

-ja: AGÂRCIA, BAISA, BENE, DRAGULEA, HORINCEA, SIMILA, VRANCEA.

-jata: HOROIATA, MILETIN.

-jĭ: DOROHOIUL, FĂLCIUL.

-ko-: HORINCEA, ONICICĂ, OSTOPCENII¹, RÂȘCANII¹.

-na: DRAGOMIREȘTII¹

-nica: CEPEL.

-ota: BOHOTINUL, STRAHOTINUL.

-ov: BAȘEUL, FALCĂUL, GHINDĂU.

-ova: DRAGOȘ², HÂRSOVA, SASOVA, SMEDOROVA, STRAHOVA, TOLOVA, VICOVUL.

-owce: PĂTRĂUȚII, RĂDĂUȚII¹.

-owci: BOSCOTENII¹, BROSCĂUȚII, CORJĂUȚII, DIACĂUȚII, DOBRĂNĂUȚII, FRĂTĂUȚII, GHITCĂUȚII, GRIGOREȘTII, HOTCĂUȚII, LECUȘENII, PĂRHĂUȚII, PĂTRĂUȚII, POPĂUȚII, RĂDĂUȚII¹, RINGO, ȘERBĂNEȘTII¹, TĂMĂRTAȘĂUȚII, VLĂDENII¹, VLĂDENII².

-ska: DERSCA.

-skij: BENE.

-uha: HERȚA.

-ta: VOITINUL.

B. Sufixe, prefixe și interfixe românești

-a: AGAFTONUL, AGAPIA, ALBOTA, ARAMĂ, ARBORE¹, ARBORA¹, ARGHIR, BALIȚĂ, BALOȘUL¹, BARTICEȘTII, BĂBUȘA, BĂZNOASA, BOGDANA, BONDREA, BORCILĂ, BOSIA, BOZIENII¹, BREAZUL, BUCȘA, BURCA, BURLĂ, CĂLUGĂRUL, CÂRJA, CINGHINÉ, COJOCII, CORLAT,

COȘULA, COTREANȚA, CUCU, DĂMĂCUȘA, DĂNĂILĂ, DĂNILA, DELEA, DOCOLINA, DOCTORUL, DOD, DOMOȘENII, DOROFEIUL, DOROTEIA, DRAGOȘ¹/ DRAGOȘIN, FĂRCAȘA, FRIJENII, GALBENUL¹, GĂURILE, GÂRTANUL, GHERDANA, GHIBART, GHIDIONUL, GHIDIȘENII, GOLIA², HERȚA, IPATE, LEONTINA, LEOȘTII², LOHAN, MANOLEA, MĂDĂRJEȘTII, MĂRĂȚEII², MĂSCUREII, MÂNDRUL, MIROSLAVA, MUȘAT, NADIȘA, PECHEA, PODOBIȚII, POGANA, PORCUL, PROTOPOEȘTII, RAPȘA, SĂCĂLUȘA, SCÂNTEIA, SECUIUL, SFÂNTUL ILIE, SILVESTRU, SLIPOTĂ, SLOBOZIA MOVILEI, SOCOLA, ȘERBA, ȘIVIȚA, TALABA, TALPA¹, TAȘCĂ, TĂMAȘUL, ȚIBANA, ȚINTĂ, ȚOLICIUL, ȚUȚORA, URECHE, VRABIE, ZAGAVEL.

-an: DOROHOIUL, FILEȘTII, HERȚA, HORGA, HOTCAUTII, IACHIM, POCOLENII, RÂȘCANII¹, TALABA.

-ana: DRĂGUȘANII¹, DRĂGUȘENII², HUȚANII.

-anca: BOTOȘANII, DRĂGUȘANII¹, DRĂGUȘENII⁵.

-ani: ADĂȘENII, ANDRIEȘENII¹, BALCANII¹, BĂICANII, BĂȘENII, BÂRGĂOANII¹, BÂRGĂOANII², BELȚAG, BORȘENII, BOTOȘANII, BOZIENII¹, BULBUCANII, CÂRJEȘTII¹, CHIRICARII, CHIȚCANII¹, DAJBIJENII, DĂMĂCUȘENII, DILȚEGANII, DOMOȘENII, DRĂGUȘANII¹, DRĂGUȘENII¹, DRĂGUȘENII², DRĂGUȘENII³, DRĂGUȘENII⁴, DRĂGUȘENII⁵, DRĂGUȘENII⁶, FĂRĂOANII, FÂRȚIGANII, FOCȘANII, GĂGEȘTII, GHEBA, GHICANII, GHIDIȘENII, GHINDĂU, GHINDUȘENII, HĂSNĂȘENII¹, HĂSNĂȘENII², HUSEANII, HUȚANII, ICUȘENII¹, ILIȘENII¹, IȚCANII, LAȚCO, LĂSLĂOANII, LĂȚCANII¹, LECUȘENII, LEȚCANII¹, LEȚCANII², LICHITIȘENII, MATEIENII, MĂDĂRJEȘTII, MĂRĂȘENII, MÂNZAȚII, MICLĂUȘENII¹, MICLĂUȘENII², NEGUȘENII, ONCA, ONCEȘTII¹, ONICICĂ, OPRİȘENII¹, OPRİȘENII², ORĂȘENII, PILUGANII, PLEȘANII, POPIȘCANII, RĂUSENII, SĂBĂOANII, STÂNGACII, STRĂOANII, ȘEPTESĂNII, ȘOROGARII, ȘTIOBORĂNII¹, TĂLPIGENII, TĂMĂȘENII¹, TĂMĂȘENII², TĂMĂRTAȘĂUȚII, TĂPLĂU, TESCANII¹, TEȚCANII¹, ȚUȚCANII¹, ȚUȚCANII², VEREȘEȘTII¹, VETREȘ, VOLOȘCANII.

-ari: BÂTCARII, CATRINARII, CHIRICARII, COTICERII, GĂINEARII, GHEBA, GHINDUȘENII, PĂVĂLARII, REBEGARII.

-aș: DRAGOMIREȘTII¹, ROTILĂ, TEȚCANII¹.

-ați: BOLAȚII, OCHIUL.

-ăș-: NEGUȘENII.

-ău: FALCĂUL, GHINDĂU.

-ăuț: FALCĂUL.

-ăuți: BĂDEUȚII¹, BROSCĂUȚII, CORJĂUȚII, DIACĂUȚII, DOBRĂNĂUȚII, FRĂTĂUȚII, GHITCĂUȚII, HOTCĂUȚII, MILIȘĂUȚII, POPĂUȚII, RINGO, ȘERBĂNEȘTII¹, TĂMĂRTAȘĂUȚII, VLĂDENII¹, VLĂDENII².

-ca: MĂRĂȚEII².

de-: OCHIUL.

-ean: ARON-VODĂ, BUHĂCENII, FRĂTENII.

-eana: COROPCENII, DANCIU, SASCUTUL.

-eanca: BUHĂCENII, BOZIENII¹, DĂMILENII, DRĂGUȘENII², FOCȘANII, MICLĂUȘENII¹, MILEA, PĂTRĂUȚII, PROTOPOPEȘTII, SASCUTUL, SĂCĂLUȘ, SCOPOSENII.

-eani: BRĂTENII.

-easa: BELCIUNEASA, BEREVOI, BODEASA, BRAE, CĂLUGĂRUL, DĂLBĂNEASA, DOCAN, DOMOȘENII, DRĂGOIEȘTII, FIȚINGHEȘTII, FUTILĂ, GOSTILĂ, IUBAN, MATEOAI, PETIA¹, VORNICUL, VRABIE.

-easca: BRAE, CĂLUGĂRUL, CĂUIEȘTII², CÂNDEȘTII, COGEȘTII, CONCEȘTII¹, CONȚEȘTII¹, CORCEȘTII, CORNEȘTII¹, CRĂIEȘTII², CURSEȘTII, DĂRMAN, DOLHEȘTII⁴, DOMOȘENII, DRĂGOIEȘTII, FIȚINGHEȘTII, FRUNZEASCA, GOSTILĂ, GROZEȘTII, MĂDĂRJAC, MĂDĂRJEȘTII, MĂZĂNĂIEȘTII¹, MÂNDRUL, MICLĂUȘENII¹, ODOBEȘTII², PĂUȘEȘTII, PRIBA, STĂNEȘTII², ȘERBEȘTII², TATOMIREȘTII, TĂLĂBEȘTII, TOMEȘTII¹, TOPORĂȘTII, TULUC, VLĂDICA, VRABIE.

-eaua: CORLAT.

-ei: FĂUREII, GĂURILE, HARBUJII, MĂDEIUL, MĂRĂȚEII¹, MĂRĂȚEII², MĂSCUREII, ȘĂTRĂRENII¹, TUNGUJEII.

-el: BĂRNARUL¹, BĂRNARUL², CORLAT, CORODUL, DRAGOMIREȘTII¹, HORPAZUL, LOHAN, MÂNZAȚII, NECHITUL, TĂMAȘUL, VOITINUL.

-eni: ADĂȘENII, AGAPIA, AGĂPIENII, ALEXENII, ANDREIAȘUL, ANDRIEȘENII¹, ANTOCENII, ARBORE¹, ARMĂȘENII¹, ARMĂȘOAI, AVRĂMENII, BALEA, BARTICEȘTII, BĂBUȘA, BĂDĂRĂII, BĂICANII, BĂLĂCENII¹, BĂLĂȘEȘTII¹, BĂLINEȘTII, BĂLOȘENII, BĂLUȘEȘTII¹, BĂRBOȘII², BĂȘENII, BLÂNZII, BODNĂRENII, BORĂȘTII², BOROSOAI, BORȘENII, BOSCOTENII¹, BOSCOTENII², BOSCOTENII³, BOȘTENII, BOTOȘANII, BRĂDICEȘTII, BRĂTULEȘTII¹, BRĂTULEȘTII², BROSCĂUȚII, BROSCOȘEȘTII, BROȘTENII¹, BROȘTENII², BUBURUZII, BUCIUM, BUCIUMII², BUHĂCENII, BURCA, BUZENII, CANDRENII, CĂCĂRĂZENII, CĂLUGĂRUL, CHIRIȚENII, CLOPOTENII, COJOCĂRENII, COPĂCEȘTII, CORDĂRENII, CORLAT, COROPCENII, COȘULA, COSIȚENII, CUDALBII, DAJBIJENII, DANCIU, DAVIDENII, DĂMĂCUȘENII, DĂMIDENII, DĂMILENII, DĂNCEȘTII¹, DÂNGENII¹, DIENIȘ, DIMACHE, DINGA, DOBÂRCENII, DOBRENII, DOMOȘENII, DOROFEIUL, DRAGSIN, DRĂGUȘANII¹, DRĂGUȘENII¹, DRĂGUȘENII², DRĂGUȘENII³, DRĂGUȘENII⁴, DRĂGUȘENII⁵, DRĂGUȘENII⁶, DRĂGUȘENII⁷, DRUJEȘTII, DUMBRĂVENII, FAUR, FĂLTICENII, FĂUREII, FILIPENII, FLOCEA, FOCȘANII, FRĂTENII, FRIJENII, FRUNZENII, FUNDENII, GĂGEȘTII, GĂURILE, GÂRTANUL, GERUL, GHEORGHITENII, GHIDIȘENII, GHINDUȘENII, GIURGENII¹, GIURGEȘTII¹, HARBUJII, HĂNĂȘENII¹, HĂSNĂȘENII¹, HĂSNĂȘENII², HURJUIENII, HUȚANII, IACHIM, IACOBENII², ICUȘENII¹, IEPURE, IERBICENII, ILIȘENII¹, IONĂȘEȘTII, IOSIP, IPATE, JUMĂTĂȚENII, KOGĂLNICENII, LECUȘENII, LICHITIȘENII, LITENII, LUNGEȘTII, MARCOVICENII, MATEIENII, MĂDĂRJEȘTII, MĂGIREȘTII, MĂRĂȘENII, MĂRĂȘEȘTII², MĂRĂȚEII², MĂRGINENII, MĂRMURENII, MĂSCUREII, MĂȘCĂTENII, MÂNJINA, MICLĂUȘENII¹, MICLĂUȘENII², MIHĂILENII, MODRUZENII, MOVILENII¹, MURGENII, NĂZĂRIOAIA, NEGUȘENII, NIMIRCENII, OPRIȘENII¹, OPRIȘENII², ORĂȘENII, OSTOPCENII¹, OSTOPCENII², OȚELEȘTII, PATRICHENII,

PĂGUBENII, PĂȚĂLIGENII, PILUGANII, PITICENII, PLEȘANII, PODUL LUI STAMATE, PORTARII, PROTOPOPEȘTII, RĂDUCĂNENII, RĂUSENII, RĂUȚ, RIPICENII, ROȘENII, RUGINENII, RUSENII¹, RUSENII², RUSUL, SĂCĂLUȘ, SĂLCENII, SĂNDULENII, SĂSENII, SĂVENII¹, SCÂNTEIA, SCOBĂLȚENII¹, SCOBINȚII¹, SCOPOSENII, SECUIUL, SILVESTRU, SLIPOTĂ, SLOBOZIA MOVILEI, SPINEȘTII¹, STĂNIGENII, STÂNGACII, STOBORĂNII, STOLNICENII, STRĂOANII, STRĂVICENII. ȘCHIOPII, ȘENDRENII, ȘENDREȘTII², ȘENDRICENII, ȘEPTESĂNII, ȘERPENII, ȘOLDENII, ȘOPĂRLENII, ȘTIOBORĂNII¹, TĂLPĂLĂII, TĂLPIGENII, TĂMĂȘENII¹, TĂMĂȘENII², TĂUTEȘTII¹, TĂUTEȘTII², TEȚCANII¹, TOFILENII, TOPORĂȘTII, TULNICII, TUNGUJEII, TUNSEȘTII, URZICII, VEREȘEȘTII¹, VETREȘ, VLĂDENII¹, VLĂDENII², VLĂDEȘTII¹, VLĂDICA, VORNICENII², VORNICUL, VRABIE, ZBEREȘTII, ZORLENII, ZUGRAVUL.

-escu: MĂRĂSCU, NEGREȘTII², POPEȘTII, REDIUL GALIAN, VLĂDENII¹, VOINEȘTII

-ești: ADĂMEȘTII, ALBEȘTII¹, ALBEȘTII², ALBOTEȘTII, ALEXENII, ALEXEȘTII¹, ANDREIAȘUL, ANGHELEȘTII, ANTOHEȘTII, ARĂMEȘTII¹, ARĂMEȘTII², ARMĂȘENII¹, AVEREȘTII, AVRĂMEȘTII¹, BALINTEȘTII, BALOMIREȘTII, BALOTEȘTII, BARTICEȘTII, BĂILEȘTII, BĂLĂBĂNEȘTII, BĂLINEȘTII, BĂLOȘENII, BĂLOȘEȘTII¹, BĂLUȘEȘTII¹, BĂRBOȘII², BĂRNEȘTII, BĂTINEȘTII, BĂXĂNEȘTII, BĂCLEȘTII, BĂRZEȘTII, BĂRZULEȘTII, BEJAN, BENEȘTII, BERCHIȘEȘTII, BEREȘTII, BEREVOI, BETEȘTII, BIBIREȘTII, BIZIGHEȘTII, BLIDARII, BOBEȘTII, BOBOIEȘTII, BOGDĂNEȘTII¹, BOGZEȘTII, BOLAȚII, BONTEȘTII, BORĂȘTII¹, BORĂȘTII², BORCEȘTII¹, BORLEȘTII, BOROSOAI, BORȘENII, BOSĂNCEȘTII, BOSTĂNEȘTII, BOTOȘANII, BRAE, BRĂDĂCEȘTII, BRĂDICEȘTII, BRĂHĂȘEȘTII¹, BRĂHĂȘOAI, BRĂIEȘTII¹, BRĂTULEȘTII¹, BRĂTULEȘTII², BROSCOȘEȘTII, BRUDUREȘTII¹, BRUDUREȘTII², BUCIUM, BUHĂCENII, BURLĂ, BURUIENEȘTII, CALAFINDEȘTII, CARȘOCHEȘTII-CAROIȚA, CĂDĂREȘTII, CĂTĂMĂREȘTII, CĂUIEȘTII², CÂNDEȘTII, CÂRJA, CÂRJEȘTII¹, CEPEȘTII, CERNAȚII, CIOCĂNEȘTII, CIOCĂRLEȘTII, CIORANII, CIȘMĂNEȘTII, CIUMULEȘTII, COFĂREȘTII, COGEȘTII, COMĂNEȘTII¹, COMĂNEȘTII², CONCEȘTII¹, CONDRACHE, CONȚEȘTII¹, COPĂCEȘTII, CORCEȘTII, CORLAT, CORNEȘTII¹, CORODEȘTII¹, CORODEȘTII², COROIEȘTII², CORUI, COSIȚENII, COSTEȘTII¹, COSTI, COȘA, COȚMĂNEȘTII, COZĂNEȘTII, COZMEȘTII¹, COZMEȘTII², CRĂIEȘTII¹, CRĂIEȘTII², CUHNEȘTII, CURSEȘTII, DANCIU, DAVIDENII, DAVIDEȘTII¹, DĂDEȘTII¹, DĂDEȘTII², DĂMIENEȘTII, DĂNCEȘTII¹, DĂNEȘTII¹, DĂNEȘTII², DĂNILA, DĂRMAN, DĂRMĂNEȘTII¹, DĂRMĂNEȘTII³, DĂMBEȘTII, DIACONEȘTII, DIENIȘ, DOBROSLOVEȘTII, DOCAN, DODEȘTII¹, DOLHEȘTII¹, DOLHEȘTII², DOLHEȘTII³, DOLHEȘTII⁴, DOLJEȘTII¹, DORNEȘTII², DOSPINEȘTII, DRAGOMĂNEȘTII, DRAGOMIR¹, DRAGOMIREȘTII¹, DRĂGOIEȘTII, DRĂGOTEȘTII, DRĂGUȘENII⁷, DRUJEȘTII, DRULEȘTII, DULCEȘTII, DUMEȘTII, DURNEA, EDOMIREȘTII, ENE, EREMIEȘTII, FĂRĂMEȘTII, FĂUREII, FĂLFĂIEȘTII, FERESHII¹, FERESHII², FICHITEȘTII, FILEȘTII, FILIPENII, FIȚINGHEȘTII, FLOCEȘTII, FLOREȘTII, FOCȘA, FOLEȘTII¹, FRĂTĂUȚII, FRĂTENII, FRÂNCEȘTII, FRUNZEASCA, FRUNZENII, FUNDENII, FUTILĂ, GĂGEȘTII, GĂINEȘTII, GĂLĂNEȘTII, GĂLĂȘEȘTII, GĂNEȘTII¹,

GÂRBEȘTII, GÂRDEȘTII, GEMENEȘTII, GHEBA, GHEIEȘTII, GHENGHE, GHERĂIEȘTII¹, GHERĂIEȘTII², GHERMĂNEȘTII, GHIDIȘENII, GHIMICEȘTII, GHINDĂREȘTII, GIULEȘTII, GIURGENII¹, GIURGEȘTII¹, GIURGEȘTII², GIURGEȘTII³, GLĂVĂNEȘTII, GODINEȘTII, GOGOIUL, GOLĂIE, GORGHEȘTII, GOSTILĂ, GOȘMANII, GRAUR, GRĂMEȘTII, GRĂNICEȘTII, GRIGOREȘTII, GROZĂVEȘTII, GROZEȘTII, HĂDĂRĂIEȘTII, HĂNĂȘENII¹, HĂRMĂNEȘTII, HĂRPĂȘEȘTII, HÂNDREȘTII, HÂNGĂNEȘTII, HÂRLICEȘTII, HINȚEȘTII, HOCIUNGII, HOLBĂNEȘTII, HORGA, HORGEȘTII¹, HORLEȘTII¹, HORLEȘTII², HOTCEȘTII, HUDEȘTII, HUMULEȘTII, HURUIEȘTII, IACHIM, IEPURE, IGNĂTEȘTII, ILCEȘTII, ILIȘEȘTII, IONĂȘEȘTII, IOSIP, IPATE, ITEȘTII, ITOVĂIEȘTII, IUBAN, IVĂNEȘTII¹, LEONTEȘTII¹, LEONTEȘTII², LEOȘTII¹, LEOȘTII², LEUTEȘTII, LICHITIȘENII, LIEȘTII¹, LUCACI, LUCEȘTII, LUNGEȘTII, LUPEȘTII, MANOLEA, MANȚUL, MĂNĂILĂ, MATEIEȘTII, MAXINEȘTII, MĂCĂREȘTII¹, MĂCREȘTII, MĂDĂRJEȘTII, MĂGIREȘTII, MĂLĂIEȘTII¹, MĂLĂIEȘTII², MĂNEȘTII¹, MĂNEȘTII², MĂRĂȘEȘTII¹, MĂRĂȘEȘTII², MĂRĂȘTII¹, MĂRĂȘTII², MĂRCEȘTII, MĂZĂNĂIEȘTII¹, MĂZĂNĂIEȘTII², MÂNDREȘTII², MÂNDRUL, MÂNJEȘTII, MÂNZAȚII, MIHĂILENII, MILEȘTII¹, MIRCEȘTII¹, MISIHĂNEȘTII, MOARA CIORNEI, MODRUZENII, MOGOȘ, MOGOȘEȘTII¹, MOICEȘTII, MOINEȘTII, NĂNEȘTII¹, NEGOIEȘTII, NEGOȘEȘTII, NEGREȘTII¹, NEGRILEȘTII¹, NEGRILEȘTII², NEGUȘENII, NICOREȘTII, OANCE, ODOBĂ, ODOBEȘTII², OGLINZII, ONCEȘTII¹, OPRIȘIȚA, ORGOIEȘTII, ORȚEȘTII, OȚELEȘTII, PĂNCEȘTII¹, PĂTRĂUȚII, PĂȚEȘTII, PĂUȘEȘTII, PĂVĂLARI, PÂNTICEȘTII, PÂNZĂTUREȘTII, PÂRGĂREȘTII, PÂRTEȘTII, PÂRVULEȘTII, PILDEȘTII, PITICENII, PLOTONEȘTII¹, PLOTUN¹, PLOTUN², POGANA, POGORĂȘTII, PORCUL, PRIBA, PROTOPOPEȘTII, PUIU, PURCELEȘTII, RĂDUCĂNENII, RĂȘEȘTII, RĂUCEȘTII, RINGO, ROHOTEȘTII, ROMĂNEȘTII¹, ROMĂNEȘTII², ROMĂNEȘTII³, ROTILĂ, ROTOMPAN, RUGINĂ¹, RUGINENII, RUGINOASA², SACOTEȘTII, SĂCĂLUȘ, SĂLCENII, SĂNĂTEȘTII, SĂNDULENII, SĂULEȘTII, SĂVEȘTII, SĂVINEȘTII¹, SĂVINEȘTII², SÂRGHIEȘTII, SCÂNTEIA, SCLIPOTEȘTII, SCURȚII, SECĂREȘTII, SIMEȘTII, SINEȘTII¹, SINEȘTII², SOLEȘTII, SPIEȘTII, SPINEȘTII¹, STĂNEȘTII², STĂNIGENII, STĂNIGEȘTII¹, STĂNILEȘTII², STROIE, STROIEȘTII¹, STROIEȘTII², ȘENDREȘTII¹, ȘENDREȘTII²,

ȘERBA, ȘERBĂNEȘTII¹, ȘERBĂNEȘTII², ȘERBEȘTII¹, ȘOFRĂCEȘTII, ȘOLDĂNEȘTII, ȘOLDENII, ȘOPĂRLENII, ȘTEFĂNEȘTII¹, ȘTEFĂNEȘTII², ȘTIEȚEȘTII, ȘTIRBĂȚ, TĂCMĂNEȘTII¹, TĂLĂBEȘTII, TĂLPĂLĂII, TĂMĂȘENII¹, TĂUTEȘTII¹, TĂUTEȘTII², TĂUTEȘTII³, TĂVĂDĂREȘTII, TĂLHĂREȘTII¹, TĂLHĂREȘTII², TÂMPEȘTII¹, TÂMPEȘTII², TELEGEȘTII, TIMIȘEȘTII¹, TIMIȘEȘTII², TOMEȘTII¹, TOMEȘTII², TOPORĂȘTII, TOTOIEȘTII, TROHĂNEȘTII, TUFEȘTII, TULEȘTII¹, TULUC, TUNSEȘTII, ȚIBĂNEȘTII¹, ȚIBĂNEȘTII², ȚIFEȘTII, ȚINTĂ, ȚUȚCANII², UMBRĂREȘTII, VEREȘEȘTII¹, VERȘEȘTII, VILTOTEȘTII, VINEȚEȘTII, VIȘTELEȘTII, VITOROGII, VLĂDEȘTII¹, VOCOTEȘTII, VOLINTIREȘTII, VOVRIEȘTII, VRABIE, ZBEREȘTII, ZLĂTARI.

-eț: PROTOPOPEȘTII.

-euți: BĂDEUȚII¹, MĂNEUȚII.

-iani: SĂBĂOANII.

-ica: PIATRA LUI CRĂCIUN.

-il: NEGRILEȘTII².

-ineț: PLEȘANII.

-ișoara: DOAMNA¹, SIMILA.

-ița: ADĂȘENII, CARȘOCHEȘTII-CAROBIȚA, DANCIU, GERUL, HÂRSOVA, MÂNJINA, MATEIENII, OPRIȘIȚA, PETIA¹, PROTOPOPEȘTII, SIMILA.

-iți: FĂLFĂIEȘTII.

-iuți: BĂDIUȚII.

-oaia: ALBOTA, ARMĂȘOAI, BELCIUNEASA, BEZEDEAUA, BOROSOAIA, BOTOȘANII, BRĂHĂȘOAI, BUHUȘ, BURCIOAIA, CÂRJEȘTII¹, COTOROAIA, DAVIDOAI, DÂRLOAIA, HAMZOAIA, HOTCĂUȚII, IACHIM, ILIȘENII¹, LUCACI, MATEOAI, MĂNOAIA, MOARA JORII, NĂZĂRIOAIA, OPROAIA, OȚET, PETIA¹, PODUL ILOAIEI, POPOAIA, SASCUTUL, SLOBOZIA VENTURA, ȘĂTRĂRENII², TĂLPĂLĂII, VĂMEȘOAI, VETREȘ.

-oasa: FLOCEȘTII, RUGINĂ², RUGINOASA².

-oiu: BĂCIOIUL, POPOIUL, TOTOIEȘTII.

-or: PÂNGĂRAȚ.

-oș- NEGUȘENII.

-ouți: PLEȘANII, POPĂUȚII.

-ul- HUMULEȘTII.

-uș- GERUL.

-ușca: HERȚA.

-uța: COȘA, PETIA¹.

INDICE ANTROPONIMIC

Acatrinei: CATRINARII.

Adam: ADAM, ȚEPENII.

Adaș: ADĂȘENII.

Adămuț: ADĂMEȘTII.

Adiș: ADĂȘENII.

Agafton: AGAFTONUL.

Agapie: AGAPIA, AGĂPIENII.

Albotă: ALBOTA, ALBOTEȘTII.

Albul: ALBEȘTII¹, ALBEȘTII².

Alexa: ALEXA, ALEXENII, ALEXEȘTII¹.

Alexandru Ioan Cuza: ALEXANDRU I. CUZA.

Alexandru Vlahuță: ALEXANDRU VLAHUȚĂ.

Alexe: ALEXA.

Ana: GÂRLA ANEI.

Anastase: NĂSTASE.

Anastasiu: MICLĂUȘENII¹.

András: ANDRASFALVA.

Andreiaș: ANDREIAȘUL.

Andreieș: ANDRIEȘENII¹.

Andrieș: ANDREIAȘUL.

Andrul: HÂNDREȘTII.

Anghel: ANGHELEȘTII.

Antoce: ANTOCENII.

Antoși: ANTOCENII, ANTOHEȘTII.

Aramă: ARAMĂ, ARĂMEȘTII¹.

Arame: ARĂMEȘTII².

Arbure: ARBURE¹, ARBUREA¹.

Arbure: MĂRMURENII.

Arghir: ARGHIR.

Arghire: ARGHIR.

Armașul: ARMĂȘENII¹, ARMĂȘOAI.

Armeanul: ARMEANUL.

Aron: ARON-VODĂ.

Árpás: HĂRPĂȘEȘTII.

Arpaș: HĂRPĂȘEȘTII.

Árva: ARVA.

Asachi: MATEIENII.

Aurel Vlaicu: AUREL VLAICU.

Aver: AVEREȘTII.

Avram Iancu: AVRAM IANCU.

Avram: AVRĂMENII, AVRĂMEȘTII¹.

Baboi: BOBOIEȘTII.

Baciu: BĂCIOIUL.

Bade: BĂDIUȚII.

Badea: BĂDEUȚII¹.

Bagiura: BAJURA.

Baicu: BĂICANII.

Baio: BAINEȚUL.

Bakó: BACĂUL.

Balaci: BĂLĂCENII¹.

Balciul: BALCIUL.

Balea: BALEA.

Balin: BĂLINEȘTII.

Balint: BALINTEȘTII.

Baliță: BALIȚĂ.

Balomir: BALOMIREȘTII.

Baloș: BALOȘUL¹.

Balotă: BALOTEȘTII.

Balș: BALȘUL¹.

Balș: OSTOPCENII², RUGINOASA².

Balș: SCHITUL BALȘ.

Banul: CĂCĂRĂZENII.

Banul: LUNCA BANULUI.

Barna: BĂRNEȘTII.

Barnovschi: BRAE.

Bartik: BARTICEȘTII.

Base: BAISA.

Baskak: BOSCOTENII¹.

Baș: BAȘEUL.

Bașa: BĂȘENII.

Bașotă: BOȘTENII.

Batin: BĂTINEȘTII.

Baxan: BĂXĂNEȘTII.

Bazga: BAZGA.

Băbuș: BĂBUȘA.

Bădărău: BĂDĂRĂII.

Bădrag: BADRAGII.

Băilă: BĂILEȘTII.

Bălaia: BĂLAIA.

Bălan: MITOCUL BĂLAN.

Bălăban: BĂLĂBĂNEȘTII.

Băloș: BĂLĂȘEȘTII¹, BĂLOȘENII, BĂLOȘEȘTII¹, BĂLUȘEȘTII¹.

Bălțatul: BĂLȚAȚII.

Băneasa: BĂNEASA, CONDRACHE.

Bărbosul: BĂRBOȘII¹, BĂRBOȘII².

Bărnar: BĂRNARUL².

Băclea: BĂCLEȘTII.

Băcu: BĂCU.

Bălcan: BALCANII¹.

Bălco: BALCANII¹.

Bărgău: BĂRGĂOANII¹, BĂRGĂOANII².

Bărnar: BĂRNARUL¹.

Bârzea: BĂRZEȘTII.

Bârzul: BĂRZULEȘTII.

Bâtcă: BÂTCARII.

Bâzighie: BIZIGHEȘTII.

Beche: PECHEA.

Beizadeaua: BEZEDEAUA.

Bejan: BEJAN.

Belcín: BELCIUNEASA.

Belciun: BELCIUNEASA.

Beldiceanu: CIUMULEȘTII.

Beldiman: CONDRACHE.
Beldiman: MIROSLAVA.
*Belegheat(ul): BELEGHETUL.
Beltag: BELTAG.
Bene: BENE.
Benea: BENEȘTII.
Berchiș: BERCHIȘEȘTII.
Berea: BEREȘTII.
Berevoi: BEREVOI.
Bergüci: BERHECIUL.
Berheci: BERHECIUL.
Bernád: BÂRNADUL.
Berte: BERTEA.
Bețea: BEȚEȘTII.
Beznos: BÂZNOASA.
Bezzegh: BIZIGHEȘTII.
Bibart: GHIBART.
Bibire: BIBIREȘTII.
Bica: GHICANII.
Birai: GHERĂIEȘTII¹, GHERĂIEȘTII².
*Birău: GHERĂIEȘTII¹.
Biró: GHERĂIEȘTII¹, GHERĂIEȘTII².
Bizighie: BIZIGHEȘTII.
Blaga: BLAGA¹, BLAGA².
Blănarul: FÂNTÂNA BLĂNARULUI.
Blândul: BLÂNZII.
Blebea: BLEBEA.
Blidar(i)u: BLIDARII.
Bobul: BOBEȘTII.
*Bobuș: BOBOȘUL.
Bóbuš: BOBOȘUL.
Bodeasa: BODEASA.
Bodnar(iu): BODNĂRENII.
Boga: PÂRÂUL BOGHII.
Bogdan: BOGDANA, BOGDĂNEȘTII¹.
Bogonos: BOGONOSUL.
Bogza: BOGZEȘTII.
*Bohota: BOHOTINUL.
Boian: ZBEREȘTII.
Bolea: BOLAȚII.
Bondre: BONDREA.
Bonta: BONTEȘTII.
Bora: BORĂȘTII¹, BORĂȘTII².
Borcea: BORCEȘTII¹.
Borcilă: BORCILĂ.
Bordi: BURDUSACII.
Borilă: BORLEȘTII.
Boris(ko): BROSCĂUȚII.
Boroș: BOROSOAIA.
Borș: BORȘENII.
Borșea: BORȘENII.
Bosanciu: BOSÂNCEȘTII.
Bosie: BOSIA.
Bostan: BOSTĂNEȘTII.
Bota: BOTA.
Botăș: BOTOȘANII.
Botuș: BOTOȘANII.
Boul: DAVIDENII.
Boușoru: BOUȘORUL.
Bozie: BOZIENII¹.

Bradici: BRĂDICEȘTII.
Brae: BRAE.
Brahașul: BRĂHĂȘEȘTII¹.
Brahăș: BRĂHĂȘOIA.
Bran: BRANUL.
Bratul: BRĂTENII, BRĂTULEȘTII¹, BRĂTULEȘTII².
Brădac: BRĂDĂCEȘTII¹.
Brăiescul: BRĂIEȘTII¹, CORLAT.
Breazul: BREAZUL.
Broască: BROȘTENII¹, BROȘTENII².
Broascăș: BROSCOȘEȘTII.
Brudur: BRUDUREȘTII¹, BRUDUREȘTII².
Buburuz: BUBURUZII.
Bucium: BUCIUM, BUCIUMII².
Bucșă: BUCȘA.
Budeasa: BODEASA.
Budu: BUDUL-CANTEMIR.
Budzatul: BUZAȚII.
Buhaicea: BUHĂCENII.
Buhaicici: BUHĂCENII.
Buhlea: ȚIBĂNEȘTII².
Buhuș: BUHUȘ.
Bujor: BUJOR.
Bulai: BULAI.
Bulboacă: BULBUCANII.
Bumbul: BUMBII.
Burcă: BURCA.
Burchi: REDIUL GALIAN.
Burciul: BURCIOAIA.
Burlă: BURLĂ.
Buruiană: BURUIENEȘTII.
Buțcat: BOSOTENII², BOSOTENII³.
Buzdug: BUZDUG.
Buzdugan: MICLĂUȘENII¹.
Buzea: BUZENII.
Buzilă: DĂMIDENII.
Calmuțchi: BĂLINEȘTII.
Candrea: CANDRENII.
Canta: ȘERBEȘTII¹.
Cantemir: BUDUL-CANTEMIR.
Caraiman: CARAIMAN.
Caroba: CARȘOCHEȘTII-CAROBIȚA.
Carp: CARP.
Carp: MOARA CARP.
Carp: TUNGUJII, ȚIBĂNEȘTII¹.
Carșochi: CARȘOCHEȘTII-CAROBIȚA.
Catamare: CĂTĂMĂREȘTII.
Catargiu: PORCUL.
Cavacu: BRAE.
Cazacu: CAZACII.
Căcăreadză: CĂCĂRĂZENII.
Călcăiu: CĂLCĂIUL.
Călugărul: CĂLUGĂRUL.
Căpătan: CĂPĂTANUL.
Căuie: CĂUIEȘTII².
Câdea: CÂNDEȘTII.
Cârjă: CÂRJĂ.
Cârje: CÂRJEȘTII¹.
Cârlig: CÂRLIGII¹, CÂRLIGUL¹.
Celmare: MĂRĂȘTII¹, MĂRĂȘTII².

Cenghené: CINGHINÉ.
Čepel: CEPEL.
Cerchez: ŞENDRICENII.
Cernat: CERNAŢII.
Čestibor: ŞTIOBORĂNII¹, STOBORĂNII.
Checheriță: CHIRIŢENII.
Cheldea: PILDEŞTII.
Chiper: PILUGANII.
Chiriac: BĂLINEŞTII.
Chirică: CHIRICARII.
Ciocan: CIOCĂNEŞTII.
Ciocârlie: CIOCÂRLEŞTII.
Ciolacu: IACHIM.
Ciomârtan: BĂLINEŞTII.
Cioranu: CIORANII.
Ciornei: CIORNEIUL.
Ciornei: MOARA CIORNEI.
Ciprian Porumbescu: CIPRIAN PORUMBESCU.
Ciucă: SLOBOZIA LUI CIUCĂ.
Ciudin: PETIA¹.
Ciudineasa: PETIA¹.
Ciudinoaia: PETIA¹.
Ciumală: CIUMULEŞTII.
Ciurea: CIUREA, CIURUL.
Clopot: CLOPOTENII.
Codalbul: CUDALBII.
Cofărea: COFĂREŞTII.
Cogălniceanu: MATEIENII.
Cogălnicenita: MATEIENII.
Cogălnicița: MATEIENII.
Cogea: COGEŞTII.
Cojoc: COJOCII.
Cojocarul: COJOCĂRENII.
Coman: COMAN, COMĂNEŞTII¹, COMĂNEŞTII².
Conachi: HANUL CONACHI.
Conachi: MOARA CONACHI.
Conachi: SLOBOZIA CONACHI.
Concea: CONCEŞTII¹.
Condache: CONDACHE.
Condrea: CONDREA.
Conțu: CONŢEŞTII¹.
Copaci: COPĂCEŞTII.
Copău: COPOUL.
Copos: SCOPOSENII.
Corcea: CORCEŞTII.
Corcodei: CORCODELUL.
Cordariul: CORDĂRENII.
Corlat: CORLAT.
Corne(a): CORNEŞTII¹.
Cornea: SLOBOZIA CORNII.
Corod: CORODEŞTII¹, CORODEŞTII², CORODUL.
Coroi: COROIEŞTII², COROIUL.
Coropcă: COROPCENII.
Corpaci: CORPACII.
Corui: COROIEŞTII², CORUI.
Cosiță: COSIŢENII.
Costache Negre: COSTACHE NEGRI.
Costache Negri: COSTACHE NEGRI.
Coste: COSTEŞTII¹, COSTILEVA.
Costea: COSTI.

Coşa: COŞA.
Coşulă: COŞULA.
Coteţ: COTICERII.
Cotoară: COTOROAIA.
Cotreanță: COTREANŢA.
Coţman: COŢMĂNEŞTII.
Cozan: COZĂNEŞTII.
Cozma: COZMEŞTII¹, COZMEŞTII².
Cracalie: MICLĂUŞENII¹.
Crai: CRĂIEŞTII¹.
Crainicul: GRĂNICEŞTII.
Craiu: CRĂIEŞTII².
Crăciun: PIATRA LUI CRĂCIUN.
Cristea: DĂMILENII.
Croitor: CROITORII.
Crupenschi: HOTCĂUŢII.
Cucu: CUCII, CUCU.
Cuhne: CUHNEŞTII.
Cujbă: PROTOPOEŞTII.
Cursec: CURSEŞTII.
Cuza: CUZA, CUZA-VODĂ¹, CUZA-VODĂ².
Cuza: RATEŞUL CUZEI.
Czipe: CEPEŞTII.
Dad: DĂDEŞTII¹.
Dadul: DĂDEŞTII².
Dagâta: DAGÂŢA.
Dajbog: DAJBIJENII.
Damir: DAMIRUL.
Dan: DĂNEŞTII¹, DĂNEŞTII².
Dancăş: DANCĂŞ.
Danciu: DANCIU.
Danciul: DĂNCEŞTII¹.
Danco: DANCU.
Dancu: DÂNGENII¹.
David: DAVIDENII, DAVIDEŞTII¹, DAVIDUL.
Davidel: DAVIDOAIA.
Davidoaia: DAVIDOAIA.
Dažbog: DAJBIJENII.
Dălban: DĂLBĂNEASA.
Dămăcuş: DĂMĂCUŞA, DĂMĂCUŞENII.
Dămian: DĂMIENEŞTII, DĂMILENII.
Dănăilă: DĂNĂILĂ.
Dănilă: DĂNILA.
Dărman: DĂRMAN, DĂRMĂNEŞTII¹, DĂRMĂNEŞTII³.
Dâmba: DÂMBEŞTII.
Dârlău: DÂRLOAIA.
Dele: DELEA.
Delteg: DILŢEGANII.
Demid: DĂMIDENII.
Demyd: DĂMIDENII.
Dereptate: DIREPTATE.
Derzca: DERSCA.
*Derzsca: DERSCA.
Dia: POCHIDIA.
Diaconu: DIACONEŞTII.
Diacul: DIACĂUŢII.
*Didko: GHITCĂUŢII.
Dieneţul: DIENEŢUL.
Dieniş: DIENIŞ.
Dimache: DIMACHE.

Dimitriu: HOTCĂUȚII.
Dinga: DINGA.
Doamna: DOAMNA¹.
Dobărcin: DOBÂRCENII.
Dobr(e)an: DOBRĂNĂUȚII.
Dobrea: DOBRENII.
Dobroslav: DOBROSLOVEȘTII.
Docan: DOCAN.
Docăneasa: DOCAN.
Dochia: DOCHIA.
Docolin: DOCOLINA.
Doctora: DOCTORUL.
Doctorul: DOCTORUL.
Dod: DOD.
Dode: DODEȘTII¹.
Dolg: DOLHEȘTII⁴, DOLJEȘTII¹.
Dolh: DOLHEȘTII¹, DOLHEȘTII², DOLHEȘTII³.
Dombroian: DOMBROIENII.
Domnița: HORLEȘTII².
Domokos: DĂMĂCUȘA.
Domonkos: DĂMUCUL.
*Dorogun: DOROHOIUL.
*Dorohun: DOROHOIUL.
Dorotei/ Doroftei/ Dorofei: DOROFEIUL, DOROTEIA.
Dorothei: DOROFEIUL.
Dospinu: DOSPINEȘTII.
Dragalina: DRAGALINA, DRAGULEA.
Dragól: DRAGULEA.
Dragóle: DRAGULEA.
Dragoman: DRAGOMĂNEȘTII.
Dragomir: DRAGOMĂNEȘTII, DRAGOMIR¹, DRAGOMIR², DRAGOMIREȘTII¹.
Dragosin: DRAGSIN.
Dragoș: DRAGOȘ¹/ DRAGOȘIN, DRAGOȘ², DRĂGUȘENII¹, DRĂGUȘENII², DRĂGUȘENII³, DRĂGUȘENII⁴, DRĂGUȘENII⁵, DRĂGUȘENII⁷.
Dragoșin: DRAGOȘ¹/ DRAGOȘIN.
Dragotă: DRĂGOTEȘTII.
Dragsin: DRAGSIN.
Dragúl: DRAGULEA.
Drăgoi: DRĂGOIEȘTII.
Drăguș: DRĂGUȘANII¹, DRĂGUȘENII¹, DRĂGUȘENII², DRĂGUȘENII³, DRĂGUȘENII⁴, DRĂGUȘENII⁵, DRĂGUȘENII⁶, DRĂGUȘENII⁷.
Druje: DRUJEȘTII.
Drule: DRULEȘTII.
Duber: MICLĂUȘENII¹.
Duca: PROTOPOPEȘTII.
Duca: SCHITUL DUCA.
Dulcici: DULCEȘTII.
Duma: DUMEȘTII.
Dumbravă: DUMBRĂVENII.
Dumnezeu: DEALUL LUI DUMNEZEU.
Dumșa: DOMOȘENII.
Dumuș: DOMOȘENII.
Durnea: DURNEA.
Durnyj: DORNEȘTII².
Dvornicul: VORNICENII², VORNICUL.
Egyd: ADJUDUL.
Egyed: ADJUDUL.

Elisabeta: ELISABETA-DOAMNA.
Emil Racoviță: EMIL RACOVITĂ.
Enache: ENĂCHEȘTII.
Ene: ENE.
Epraxia: PRAXIA.
Eremia: EREMIȘTII.
Falcă: FALCĂUL, FĂLCIUL.
Falcău: FALCĂUL.
Falcin: FĂLCIUL.
Falko: FALCĂUL.
Farro: FĂRĂOANII.
Faur: FAUR, FĂUREII.
Fărâma: FĂRÂMEȘTII.
Fărcaș: FĂRCAȘA.
Fâlfœ: FÂLFÂIEȘTII.
Fârțigu: FÂRȚIGANII.
Feair: FERESHII².
Feer: FERESHII¹, FERESHII².
Fehér: FERESHII¹, FERESHII².
Feier: FERESHII¹.
Fekete: FICHITEȘTII.
Fél: FILEȘTII.
Fele: FILEȘTII.
Ferdinand: REGELE FERDINAND.
Feștilă: MĂLĂIEȘTII¹.
Filaret: PROTOPOPEȘTII.
Filipaș: FILIPENII.
Filosoful: FILOSOFUL.
Fițeangă: FIȚINGHEȘTII.
Flocea: FLOCEA, FLOCEȘTII, FLOCII.
Flondor: DOMOȘENII.
Florea: FLOREȘTII.
Foale: FOLEȘTII¹.
Focșa: FOCȘA, FOCȘANII.
Folcea: FLOCII.
*Foltici: FĂLTICENII.
Forró: FĂRĂOANII.
Fotea: MĂDÂRJEȘTII.
Frate: FRĂTĂUȚII, FRĂTENII.
*Fraty: FRĂTĂUȚII.
Frau: FREUDENTHAL.
Frâncu: FRÂNCEȘTII.
Frenciuc: FRENCIUGII.
Frenko: FRENCIUGII.
Frije: FRIJENII.
Frunză: FRUNZEASCA, FRUNZENII.
Fulgul: FULGUL.
Fundea: FUNDENII.
Futilă: FUTILĂ.
Gafencu: CORDĂRENII.
Gafencu: ȘENDRICENII.
Gagea: GĂGEȘTII.
Gagiu: GĂGEȘTII.
Gal: GALUL.
Galan: GĂLĂNEȘTII.
Galbenul: GALBENII¹, GALBENUL¹.
Galeș: GĂLĂȘEȘTII.
Galian: REDIUL GALIAN.
Gane: CIUMULEȘTII.
Gane: GĂNEȘTII¹.

Gane: MATEIENII.
Găină: GĂINEARII, GĂINEȘTII.
Găure: GĂURILE.
Gârbea: GÂRBEȘTII.
Gârde(a): GÂRDEȘTII.
Gârtan: GÂRTANUL.
Geamână: GEMENEȘTII.
Gerul: GERUL.
Gheba: GHEBA.
Gheia: GHEIEȘTII.
Ghelemé: BRAE.
Ghelțag: BELȚAG.
Ghenghe: GHENGHE, GHINDUȘENII.
Gheorghe Buzdugan: GHEORGHE BUZDUGAN.
Gheorghe Doja: GHEORGHE DOJA.
Gheorghită: GHEORGHITENII.
Gherdanul: GHERDANA.
Gherghel: BRAE.
Gherghel: ȘENDRICENII
Gherman: GHERMANUL, GHERMĂNEȘTII.
Ghiban: GHIBENII.
Ghica: PĂUȘEȘTII.
Ghidionul: GHIDIONUL.
Ghimici: GHIMICEȘTII.
Ghindariul: GHINDĂREȘTII.
Ghițescu: MIROSLAVA.
Giulea: GIULEȘTII.
Giumătate: JUMĂTĂȚENII.
Giurcan: GIURCANII¹.
Giurgiu: GIURGENII¹, GIURGEȘTII¹, GIURGEȘTII²,
 GIURGEȘTII³.
Glăvan: GLĂVĂNEȘTII.
Glodeanca: PROTOPOPEȘTII.
Góciman: GOȘMANII.
Godin: GODINEȘTII.
Gogoiul: GOGOIUL.
Golăie: GOLĂIE.
Golie: GOLIA².
Gore: CORLAT.
Gorghe: GORGHEȘTII.
*Gorin-ici/ *Gorin-ko: HORINCEA.
Gorovei: GOROVEI.
Gostilă: GOSTILĂ.
Grama: GRĂMEȘTII.
Graur: GRAUR.
Grigore: GRIGOREȘTII.
Groza: GROZEȘTII.
Grozav: GROZĂVEȘTII.
Gürk: AGÂRCIA.
Gyenge: GHENGHE.
Hadâmbul: HADÂMBUL.
Hadik: HADIKFALVA.
Hamza: HAMZOAIA.
Hamzoaia: HAMZOAIA.
Handrul: HÂNDREȘTII.
Hangan(u): HÂNGĂNEȘTII.
Hanos: HĂNĂȘENII¹.
Harbuz: HARBUJII.
Hardegg: HARDEGGTAL.
Haret: HARET.

Hasnăș: HĂSNĂȘENII¹, HĂSNĂȘENII².
Hădărău: HĂDĂRĂIEȘTII.
Hărman: HĂRMĂNEȘTII.
Hegedüs: GHIDIȘENII.
Hențea: HINȚEȘTII.
Herlic: HÂRLICEȘTII.
Hermeziu: STOLNICENII.
Herța: HERȚA.
Hindău: GHINDĂU.
Hociungu: HOICIUNGII.
Hodco: HOTCEȘTII.
Holban: HOLBĂNEȘTII.
Horga: HORGA, HORGESȚII¹.
Horilă: HORLEȘTII¹, HORLEȘTII².
Horpasz: HORPAZUL.
Hotco: HOTCĂUȚII, HOTCEȘTII.
Hotko: HOTCĂUȚII.
*Howryljata: HOROIATA.
Howrylo: HOROIATA.
Hrys/ Hryš: HÂRSOVA.
Hudici: HUDEȘTII.
Hueț: HUȚANII.
Hulubei: DOMOȘENII.
Hulubul: HULUBUL.
Humă: HUMULEȘTII.
Hurjui: HURJUIENII.
Huru: HURUIEȘTII.
Husea: HUSEANII.
Hutlubei: HULUBUL.
Iachim: IACHIM.
Iacob: IACOBENII².
Iacoban: IACOBENII¹.
Iacuș: ICUȘENII¹.
*Iadomir: EDMIREȘTII.
Iamandi: BRAE.
Iana: IANA.
Iancu Pruteanu: HORLEȘTII².
Iațco: IȚCANII.
Iepure: IEPURE.
Ignat: IGNĂTEȘTII.
Ilciul: ILCEȘTII.
Ilčo: ILCEȘTII.
Iliăș: ILIȘEȘTII.
Ilie: SFÂNTUL ILIE.
Ilieș: ILIȘENII¹.
Ioan Crupenschi: DOMOȘENII.
Ioan: IACOBENII².
Ioanăș: IONĂȘEȘTII.
Ion Neculce: ION NECULCE.
Iosip: IOSIP.
Ipate: IPATE.
Isten: FOGODISTEN, ISTENSEGITS.
Itul: ITEȘTII.
Iuța: IUCȘA.
Iuga: IGEȘTII.
Iulciu: ILCEȘTII.
Iulčo: ILCEȘTII.
Iurghici: IERBICENII.
Ivan: IVĂNEȘTII¹.
Ivăneț: VINEȚEȘTII.

- Jidan:** JIDANII.
Jora: MOARA JORII.
Jora: ȘERBEȘTII².
Josef: JOSEFFALVA.
Kádár: CĂDĂREȘTII.
Karl: CÂRLIBABA.
Karl: KARLSBERG.
Kogălniceanu: KOGĂLNICENII.
Komjád: COMIATUL.
Komjât: COMIATUL.
Konrad: CORLAT.
Kopó: COPOUL.
Korlát : CORLAT.
Korž: CORJĂUȚII.
Korždan: CORJĂUȚII.
Košo: COȘA.
Kostylo: COSTILEVA.
Kottner: COTNARUL.
Langa: MIROSLAVA.
Laslău: LĂSLĂOANII.
Lațco: LAȚCO, LĂȚCANII¹.
Lațcu: LEȚCANII¹, LEȚCANII².
Laudon: LAUDONFALVA.
Lazarini: PROTOPOPEȘTII.
Leahul: LEAHUL.
*Leghen: LEGHINUL.
Leghetiș: LICHITIȘENII.
Lel-: PODUL ILOAIEI.
Leloiaia: PODUL ILOAIEI.
Leoa/Leva: LEOȘTII¹, LEOȘTII².
Leonte: LEONTEȘTII¹, LEONTEȘTII².
Leontin: LEONTINA.
Leucus: LECUȘENII.
Levet: LEUTEȘTII.
Lie: LIEȘTII¹.
Limbădulce: DULCEȘTII.
Litu: LITENII.
Liuban: IUBAN.
*Liutovoi: ITOVĂIEȘTII.
Lohan: LOHAN.
Loiz: BOTOȘANII.
Louise: LUISENTHAL.
Luca: LUCEȘTII.
Luca: ȚEPENII.
Lucaci: LUCACI.
Lungul: LUNGEȘTII.
Lupe: LUPE.
Lupu: LUPEȘTII.
Macicat: MĂȘCĂTENII.
Macrea: MĂCREȘTII.
Mádé: MĂDEIUL.
Mádii: MĂDEIUL.
Magir: MĂGIREȘTII.
Mandrea: SLOBOZIA MANDRII.
Mane: MĂNOAIA.
Manea: MĂNEȘTII¹, MĂNEȘTII², MĂNEUȚII.
Manolache: MANOLACHE.
Manole: BOTOȘANII.
Manole: DOMOȘENII.
Manole: MANOLEA, MATEIENII.
Manoleasa: DOMOȘENII.
Manțu: MANȚUL.
Manuil: MĂNĂILĂ.
Manz: MANZTAL.
Marcovici: MARCOVICENII.
Marcu: MĂRCEȘTII.
Mareș: MĂRĂȘENII, MĂRĂȘEȘTII¹, MĂRĂȘEȘTII².
Margine: MĂRGINENII.
Marhonda: MARHONDA.
Maria: SÂNTA MARIA.
Mariensee: MARIENSEE.
Marmure: MĂRMURENII.
Mascur: MĂSCUREII.
Matei: MATEIENII, MATEIEȘTII, MATEOAI.
Mavromati: ORĂȘENII.
Maxin: MAXINEȘTII.
Maxut: MAXUTUL.
Măcarie: MĂCĂREȘTII¹.
Mădârjac: MĂDÂRJAC, MĂDÂRJEȘTII.
Mădei: MĂDEIUL.
Mălai(u): MĂLĂIEȘTII¹, MĂLĂIEȘTII².
Mănăilă: MĂNĂILĂ.
Mănioaia: MĂNOAIA.
Mărat: MĂRĂȚEII¹, MĂRĂȚEII².
Mărăscu: MĂRĂSCU.
Măstăcan: MĂSTĂCANII.
Mătiasa: MATEOAI.
Măzânaie: MĂZĂNĂIEȘTII¹.
Mândrea: MÂNDREȘTII².
Mândrul: MÂNRUL.
Mândzatul: MÂNZAȚII.
Mânja: MÂNJEȘTII.
Mânjea: MÂNJINA.
Mârza: CIUMULEȘTII.
Medelean: MEDELENII.
Medru [= Dimitrie]: SMEDOROVA.
Meica: COMĂNEȘTII.
Meleghi: HÂRSOVA.
Mesehnă: MISIHĂNEȘTII.
Miclăuș: MICLĂUȘENII¹, MICLĂUȘENII².
Miclescu: DĂMILENII.
Miclescului: COMĂNEȘTII.
Miclouș: MICLĂUȘENII¹.
Micul: POIANA MICULUI.
Mihail Kogălniceanu: MIHAIL KOGĂLNICEANU¹, MIHAIL KOGĂLNICEANU².
Mihail: MIHĂILENII.
Miklós: MICLĂUȘENII¹.
Mikola: NICOLINA.
Milea: MILEA, MILEȘTII¹.
*Mileța: MILEȚINUL.
Mileș: MILIȘĂUȚII.
Miljata: MILEȚINUL.
Miorcan: MIORCANII.
Mircea: MIRCEȘTII¹.
Miron Costin: MIRON COSTIN¹, MIRON COSTIN².
Miron: MIRON.
Mironescu: MICLĂUȘENII¹.
Miroslav: MIROSLAVA.
Mișoglu: OSTOPCENII².

- Mișu:** OSTOPCENII².
Modruz: MODRUZENII.
Mogoș: MOGOȘ, MOGOȘEȘTII¹.
Moian: MOINEȘTII.
Moica: MOICEȘTII.
Moțoc: MICLĂUȘENII¹.
Movilă: MOVILENII¹.
Movilă: SLOBOZIA MOVILEI¹.
Mucul: ȚIBĂNEȘTII¹.
Murgu: MURGENII.
Murguleț: DĂMILENII.
Mușat: MUȘAT.
Nadeșu: NADIȘA.
Nadiș: NADIȘA.
Nan: NĂNEȘTII¹.
Năzare: NĂZĂRIOAIA.
Neagăș: NEGOȘEȘTII.
Neagoe: NEGOIEȘTII.
Neagu: NEGUȘENII.
Nechita: NECHITUL.
Necoară: NICOREȘTII.
Neculai: NICOLINA.
Negrea: NEGREȘTII¹, NEGRILEȘTII².
Negrescu: NEGREȘTII².
Negri: NEGRII.
Negrilă: NEGRILEȘTII¹, NEGRILEȘTII².
Neicul: NEICUL.
Nemirca: NIMIRCENII.
Netedul: NETEZII.
Nica: NICA.
Nichita: NECHITUL.
Nicoară: NICOREȘTII.
Nicolae Bălcescu: NICOLAE BĂLCESCU.
Nikola: NICOLINA.
Nikolai: NICOLINA.
Oana: VALEA OANEI.
Oance(a): OANCE, ONCEȘTII¹.
Oarță: ORȚEȘTII.
Ochiul: OCHIUL.
Odobă: ODOBĂ, ODOBEȘTII.
Oglindă: OGLINZII.
Onca: ONCA.
Onicică: ONICICĂ.
Oničko: ONICICĂ.
Onofrei: ONOFREIUL.
Onufrej: FRENCIUGII.
Oprea: OPROAIA.
Opriș: OPRIȘENII¹, OPRIȘENII², OPRIȘIȚA.
Orăș: ORĂȘENII.
Orgoane: ORGOIEȘTII.
Ostap: OSTOPCENII¹.
Ostapco: OSTOPCENII¹, OSTOPCENII².
Ostapko: OSTOPCENII¹.
Oțâl: OȚELEȘTII.
Oțet: OȚETOAIA.
Paladi: MÂNZAȚII.
*Palko: FALCĂUL.
Panac: PANAC.
Panait/ Panaite: HOTCĂUȚII.
Panaitoia: HOTCĂUȚII.
- Panciu:** PANCIUL.
Pančo: PANCIUL.
Panu: SLOBOZIA PANULUI.
Paraipan: PARAIPANII.
Parho: PĂRHĂUȚII.
Parhoma: PĂRHĂUȚII.
Parhov: PĂRHĂUȚII.
Parthenius: PĂRHĂUȚII.
Patrichi: PATRICHENII.
Pața: PĂȚEȘTII.
Pavâl: PĂVĂLARII.
Păgubea: PĂGUBENII.
Păncu: PĂNCEȘTII¹.
Pătrășcan: PĂTRĂȘCANII.
Păun: PĂUNUL¹, PĂUNUL².
Păuș: PĂUȘEȘTII.
Pântece: FĂLTICENII.
Pântice: PÂNTICEȘTII.
Pânzătură: PÂNZĂTUREȘTII.
Pârgarul: PÂRGĂREȘTII.
Pârtea: PÂRTEȘTII.
Pârvu: PÂRVULEȘTII.
Pâțâliga: PÂȚÂLIGENII.
Peche: PECHEA.
Petia: PETIA¹.
Pétja: PETIA¹.
Petro: PĂTRĂUȚII.
Petru: PETRU-VODĂ.
Pilug: PILUGANII.
Pisc: CHIȚCANII¹.
Pisoțchi: IACHIM.
Pitic: PITICENII.
Pițiliga: PÂȚÂLIGENII.
Pleșa: PLEȘANII.
Plotun: PLOTONEȘTII¹, PLOTUN¹, PLOTUN².
Pocolean: POCOLENII.
Podobitu: PODOBIȚII.
Pogan: POGANA.
Pogor: POGORĂȘTII.
Poloboc: POLOBOCUL.
Pongorác: PÂNGĂRAȚ.
Pongrác: PÂNGĂRAȚ.
Popa: POCHIDIA, POPĂUȚII, POPOIUL.
Popâcica: POPIȘCANII.
Popescu: POPEȘTII.
Porcu: PORCUL.
Portarul: PORTARII.
Posadnicul: POSADNICII.
Pralea: PRALEA, PILUGANII.
Praxia: PRAXIA.
Prăjeasca: STOLNICENII.
Prăjescu: STOLNICENII.
Priba: PRIBA.
Pribici: PRIBA.
Procelnic: PROSELNICH¹, PROSELNICH².
Protopopul: PROTOPOPEȘTII.
Pruncul: BRĂIEȘTII¹.
Puiu: PUIU.
Purcel: BURCEL.
Purcel: PURCELEȘTII.

Rabynja: RĂBĂIA.
Racoviță: HÂRSOVA.
Rado: RĂDĂUȚII¹.
Radu: RĂDĂUȚII¹.
Radu: VOCOTEȘTII.
Raio: RĂIUȚUL.
Rapșă: RAPȘA.
Rasul: RĂSEȘTII.
Ratea: BALTA RATEI.
Ravas: RĂUSENII.
Ravici: RĂUCEȘTII.
Răbâie: RĂBĂIA.
Răbega: REBEGARII.
Răducanu: RĂDUCĂNENII.
Răhtivanu: PETIA¹.
Răiet: RĂIUȚUL.
Răuț: RĂUȚ.
Râșcanu: RÂȘCANII².
Repici: RIPICENII.
Ringo: RINGO.
Rișko: RÂȘCANII¹.
Rișcanul: RÂȘCANII¹.
Rižko: RÂȘCANII¹.
Rohat: ROHAȚII, ROHOTEȘTII.
Roman: ROMANUL, ROMĂNEȘTII¹, ROMĂNEȘTII², ROMĂNEȘTII³.
Romașcu: TULEȘTII¹.
Roșca: VADUL ROȘCA.
Roșu: ROȘENII.
Rotompan: ROTOMPAN.
Roznovanu: : IUBAN.
Rugină: RUGINĂ¹, RUGINĂ², RUGINENII, RUGINOASA².
Rus: RUSENII¹, RUSENII².
Rusul: RUSUL.
Sacalăș: SĂCĂLUȘ, SĂCĂLUȘA.
Sacaluș: SĂCĂLUȘA.
Sacară: SECĂREȘTII.
Sacotă: SACOTEȘTII.
Salce: SĂLCENII.
Sas(u): SĂSENII, SASOVA, SASCUTUL.
Sasz: SASCUTUL.
Sauca: SAUCA.
Saule: SĂULEȘTII.
Sava: SĂVENII¹, SĂVEȘTII.
Savin: SĂVINEȘTII¹, SĂVINEȘTII².
Săcăluș: SĂCĂLUȘ, SĂCĂLUȘA.
Săcuianul: SECUIENII¹, SECUIENII³.
Săcuiul: SECUIUL.
Sălăgeanu: SĂLĂGENII.
Sălăvestru: SILVESTRU.
Săndul(ache): SĂNDULENII.
Săveanu: SĂVENII².
Sârbul: SÂRBII.
Sârghie: SÂRGHIEȘTII.
*Scalafendie: CALAFINDEȘTII.
Scăfaru: SCĂFARII.
Scânteie: SCÂNTEIA.
Scobânțu: SCOBĂLȚENII¹.
Scobențean: SCOBĂLȚENII¹.
Scobințu: SCOBĂLȚENII¹.

Scolofendie: CALAFINDEȘTII.
Scurtu: SCURȚII.
Scutarul: SCUTARII.
Secară: SECĂREȘTII.
Secuianul: SECUIENII¹.
Sfântul Ilie: MILIȘĂUȚII.
Silvestru: SILVESTRU.
Sima: SIMEȘTII.
Similache: COPĂCEȘTII.
Simon Antonaș: CĂȘLA LUI SIMON ANTONAȘ.
Sin: SINEȘTII¹.
Sinata: SĂNĂTEȘTII.
Sine: SINEȘTII².
Sion: HÂRSOVA.
Sion: PROTOPOPEȘTII.
Sion: SLOBOZIA LUI SION.
Siviț: ȘIVIȚA.
*Skuba: SCOBINȚII¹.
*Slipotă: SCLIPOTEȘTII, SLIPOTĂ.
Smil: SIMILA.
Smultu: SMULTUL.
Socol: SOCOLA.
Sofianu: SOFIENII.
Softa: IACHIM.
Softoaia: IACHIM.
Soli: SOLEȘTII.
Sorogar: ȘOROGARII.
Spăreatul: SPERIAȚII².
Spărietul: SPERIAȚII³.
Speia: SPIEȘTII.
Speriatul: SPERIAȚII¹, SPERIAȚII², SPERIAȚII³.
Spinei: SPINEȘTII¹.
Spulber: SPULBER.
Spulbere: SPULBER.
Spulberea: SPULBER.
Stamate: PODUL LUI STAMATE.
Stamati: ZBEREȘTII.
Stan: STĂNEȘTII², STĂNIGENII.
Stănică: HORLEȘTII².
Stănici: STĂNIGEȘTII¹.
Stăniga: STĂNIGENII.
Stănilă: STĂNILEȘTII².
Stâng(ă): STÂNGACII.
Stângaciul: STÂNGACII.
Steț: ȘTIEȚEȘTII.
Stețco: TESCANII¹, TEȚCANII¹.
Stibor: STOBORĂNII, ȘTIOBORĂNII¹.
Stoica: PODUL STOICA.
Stolnicul: STOLNICENII.
Strah: STRAHOVA.
Strahota: STRAHOTINUL.
Straoa: STRĂOANII.
Stravici: STRĂVICENII.
Stroie: STROIE, STROIEȘTII¹, STROIEȘTII².
Stroiescu: MICLĂUȘENII¹.
Șușman: CIȘMĂNEȘTII.
Szabo: SĂBĂOANII.
Șahan: BRAE.
Șandrovici: ȘENDREȘTII².
Șandru: ȘENDRENII, ȘENDREȘTII².

- Șătrarul:** ȘĂTRĂRENI¹, ȘĂTRĂRENI².
Șchiopul: ȘCHIOPII.
Șeaptes: ȘEPTESANII.
Șendrea: ȘENDREȘTII¹, ȘENDRICENII.
Șendrică: ȘENDRICENII.
Șendrico: ȘENDRICENII.
Șeptes: ȘEPTESANII.
Șerb: ȘERBEȘTII¹, ȘERBEȘTII².
Șerba: ȘERBA.
Șerban: ȘERBĂNEȘTII¹, ȘERBĂNEȘTII², ȘERBEȘTII¹.
Șerpe: ȘERPENII.
Șișman: CIȘMĂNEȘTII.
Șofrac: ȘOFRĂCEȘTII.
Șolda: ȘOLDENII.
Șoldan: ȘOLDĂNEȘTII.
Șopârlă: ȘOPÂRLENII.
Șorogar: ȘOROGARII.
Ștefan: ȘTEFAN CEL MARE, ȘTEFĂNEȘTII¹, ȘTEFĂNEȘTII².
Știbor: ȘTIOBORĂNII¹.
Știbur: ȘTIOBORĂNII¹.
Știrbăț: ȘTIRBĂȚ.
Șușman: CIȘMĂNEȘTII.
Talabă: TALABA.
Talpalaiu: TĂLPĂLĂII.
Talpan: ȘERBA.
Talpă: ȘERBA, TALPA¹.
Tamaș: TĂMAȘUL¹, TĂMĂȘENII².
Tansa: TANSA.
Tască: TAȘCĂ.
Tatomir: TATOMIREȘTII.
Taula: TAULA.
Tăcman: TĂCMĂNEȘTII¹.
Tălabă: TĂLĂBEȘTII.
Tălhariul: TĂLHĂREȘTII².
Tălharul: TĂLHĂREȘTII¹.
Tălpig: TĂLPIGENII.
Tămârtaș: TĂMĂRTAȘĂUȚII.
Tăplău: TĂPLĂU.
Tărăță: SCHITUL TĂRĂȚĂ.
Tăutul: TĂUTEȘTII¹, TĂUTEȘTII², TĂUTEȘTII³, TĂUȚII.
Tăvădar: TĂVĂDĂREȘTII.
Tâmp-: TÂMPEȘTII¹.
Tâmpea: TÂMPEȘTII².
Târziul: TÂRZIII.
Teameș: TIMIȘEȘTII².
Tecman: TĂCMĂNEȘTII¹.
Teleagă: TELEGEȘTII.
Telega: TELEGI.
Teliagă: TELEGEȘTII.
Temeș: TĂMĂȘENII¹, TIMIȘEȘTII¹, TIMIȘEȘTII².
Temirtaș: TĂMĂRTAȘĂUȚII.
Timofei: TIMOFTEI.
Timoftei: TIMOFTEI.
Timotei: TIMOFTEI.
Τιμόθεος: TIMOFTEI.
Tintiul: ȚINTĂ.
Tivadar: TĂVĂDĂREȘTII.
Tofil: TOFIENII.
Tofle(a): TOFLEA.
- Toma:** TOMEȘTII¹, TOMEȘTII².
Tonguz: TUNGUJEII.
Topor: TOPORĂȘTII.
Toth: TOTOIEȘTII.
Totoiu: TOTOIEȘTII.
Trohan: TROHĂNEȘTII.
Tufeș: TUFEȘTII.
Tulea: TOLOVA, TULEȘTII¹.
Tulici: TOLOVA.
Tulnic: TULNICII.
Tuluc: TULUC.
Tunga: TUNGUJEII.
Tungul: TUNGUJEII.
Tunguz: TUNGUJEII.
Tunsul: TUNSEȘTII.
Țăpanul: ȚEPENII.
Țăfe: ȚIFEȘTII.
Țăpanul: ȚEPENII.
Țiban: ȚIBANA, ȚIBĂNEȘTII¹, ȚIBĂNEȘTII².
Țife: ȚIFEȘTII.
Țolici: ȚOLICIUL.
Țoțor: ȚUȚORA.
Țudco: ȚUȚCANII².
Țutcă: ȚUȚCANII².
Țutcu: ȚUȚCANII².
Țutsco: ȚUȚCANII².
Țuțcu: ȚUȚCANII¹.
Uhrinovschi: TALPA¹.
Umbrar: UMBRĂREȘTII.
Ungureanul: UNGURENII.
Urdzică: URZICII.
Ureche: ORĂȘENII.
Ureche: URECHE.
Uricariul: URICARII.
Urlat: URLAȚII.
Uscatul: USCAȚII.
Vacotă: VOCOTEȘTII.
Valcău: FALCĂUL.
Vameșul: VĂMEȘOAI.
Varlam: MATEIENII.
Vasilii: PROTOPOPEȘTII.
*Valko: FALCĂUL.
Vălcan: VÂLCANII.
Vălcan: VÂLCANII.
Vântura: SLOBOZIA VENTURA.
Vânturoaia: SLOBOZIA VENTURA.
Vârnav: PETIA¹.
Vârstatul: VÂRSTAȚII.
Ventura: SLOBOZIA VENTURA.
Vereș: VEREȘEȘTII¹, VERȘEȘTII.
Veriș: VEREȘEȘTII¹, VERȘEȘTII.
Veștală: VIȘTELEȘTII.
Vetreș: VETREȘ.
Vetriș: VETREȘ.
Vidrașcu: SLOBOZIA VIDRAȘCU.
Vișteală: VIȘTELEȘTII.
Vitolt: VILTOTEȘTII.
Vitorog: VITOROGII.
Vlad: VLĂDENII¹, VLĂDENII², VLĂDEȘTII¹.
Vlădica: VLĂDEȘTII, VLĂDICA.

Voinea: VOINEȘTII.
Voinescu: REDIUL GALIAN.
Voinescul: VOINEȘTII.
Vojta: VOITINUL.
Voloșca: VOLOȘCANII.
Vornutariu: VOLINTIREȘTII.
Vorontar: VOLINTIREȘTII.
*Vovrie: VOVRIEȘTII.
Vrabie: VRABIE.
Vranici: VRANCEA.
Vranko: VRANCEA.
*Wolcin: FĂLCIUL.
*Wolkov: FALCĂUL.
Zagavei: ZAGAVEI.
Zagavij: ZAGAVEI.
Zberea: ZBEREȘTII, ZBEROAIA.

Zberoaie: ZBEROAIA.
Zbieroaie: ZBEROAIA.
*Zelęta: ZELETINUL.
Žiko: VICOVUL.
Živko: VICOVUL.
Zlătariul: ZLĂTARII.
Zmeu: REDIUL GALIAN.
Zmultu: SMULTUL.
Zoița: HOTCĂUȚII.
Zoițanul: HOTCĂUȚII.
Zorilă: ZORLENII.
Zugraf: ZUGRAVUL.
Zugravul: ZUGRAVUL.
Zvâștală: VIȘTELEȘTII.
Zviștală: VIȘTELEȘTII